COLLECTANEA DECISIONVM

OMNES FERE CASVS IN TRIBVNALIBVS ITALIAE præſertim Romanæ Rotæ, ac Curiæ Archiepiſcop. Neapolitanæ, & eiuſdem Ciuitatis Sacri Conſilij, Hyſpaniæ, Galliæ, Germaniæ, & Poloniæ deciſos, ac controuerſos complectens.

IN QVA SVB DIVERSIS VTRIVSQVE IVRIS SEDIBVS LOCIS S. Conc. Trid. Bullis Pontificijs, Regulis Cancellariæ Apoſtolicę, Conſtitutionibus, Pragmaticis, Conſuetudinibus, Capitulíſque Regni Neap. ſtatutiſq; vrbis Romæ breuiter collocantur.

Opus Iudicibus, Cauſarum Patronis, ac omnibus in foro, tam Eccleſ. quam Secul. verſantibus, maxime neceſſarium.

AVTHORE IO. ALOYSIO RICCIO Patritio Neap. ac eiuſdem Vrbis Eccleſ. Canonico.

Et in hac ſecunda æditione auctum nouis argumentis, & innumeris quibus ſcatebat erroribus expurgatum.

Duobus appoſitis Indicibus locorum ſcilicet, & materiarum.

PARS QVARTA.

ROMÆ, Apud Andræam Phæum. M. DC. XVII. *Superiorum permiſſu.*

Digitized by Google

CATALOGVS AVCTORVM
Deciſionum, quæ in hoc opere allegantur.

Ex Rota Romana.

Achillis de Graſſis.
Ægidij Bellamera.
Biſignetti.
Cardinalis Putei.
Cæſaris de Graſſis.
Creſcentij.
Dominorum de Rota.
Guglielmi Caſſadori.
Mohedani.
Papazzonij.
Rotæ collectæ a Farinaccio.
Rotæ criminales ab eod.collectæ.
Seraphini Oliuarij Razallij.
Statilij Pacifici.
Thomæ Faſtoli
Veralli.
Diuerſę manuſcriptæ.

Ex Rota Neapolitana.

Afflicti.
Capycij.
Franciſci de Ponte.
Franciſci Viuij.
Garſiæ.
Gramatici.
Riccij Auctoris manuſcriptæ.
Thomæ Minadois.
Villagut.
Vincentij de Anna.
Vincentij de Franchis.

Ex Rota Sicilia.

Franciſci Milanen.
D.Franciſci del Caſtillo.
Garſiæ Maſtrilli.
Nicolai Intriglioli.

Ex Rota Pedemont.

Antonini Theſauri.
Antonij Fabri.
Gaſparis Theſauri.
Ottauiani Cacherani.

Ex Rota Hiſpania.

Barboſæ
Gammæ
Ioſeph Seſſæ Rotæ Aragonen.
Martini Monteri eiuſd.Rotæ.
Peguerę.
Valaſci.

Ex Rota Bononien.

Cæſaris Barzij.
Petri de Benintendis.

Ex Rota Genua.

Antonij Belloni.
Flaminij Cartarij.
Hieronymi Mariliani.
Rotæ Genuæ incerti auctores.

Ex Rotis Lombardia, & Etruria.

Alexandri Rauden.
Ambroſini Cur.Epiſc.Peruſinæ.
Borgnini Caualcani.
Carocij Vercellen.
Cornazani Rot Lucen.
Franciſci Monaldi.
Iafredi Balbi.
Ioſeph.Ludouici Rot.Peruſ.&Lucenſ

a 2 Iu-

Digitized by Google

Iulij Clari Rot. Mediolanen.
Magonij Rot.Florentiæ.
Martæ Rot.Piſanæ.
Polydori Ripæ Ro.Mediolanen.
Peregrini Ro.Patauiæ.
Rot Lucenſ.Diuerſ.
Sayri.
Surdi Mantuani.
Thomæ Triuiſani Rot. Venetæ.

Ex Rota Galliæ.

Boerij.
Cappel.Tholoſanæ.
Franciſci Marci.
Gomeſij Leonij.
Guidonis Papæ.
Hieronymi de Laurentija.
Ioannis Galli.
Ioannis Paponi.

Ex Rota Germaniæ.

Andreæ Gayll.
Annei Roberti.
Artamani Artamani.
Coppini.
Franciſci de Claperijs.
Iacobi Thomingij.
Matthiæ Coleri.
Mynſingerij.
Petri Roizij.
Rotæ Lipſien.
Rubini.

Ex Prouincia Marchiæ.

Marci Antonij de Amatis.
Sebaſtiani Medices.
Stephani Gratiani.

Digitized by Google

IO. ALOYSII RICCII VIRI PATRICII NEAPOLITANI COLLECTANEA.

Seu Reportata Vtriuſque Iuris deciſionum.

PARS QVARTA.

COLLECT. 737.

Super l.1.ff.de Interdictis, & Relegatis.

¶ Noblitas generis, vnde profluat.

FILII nobilitatem generis habent a maioribus, non autem a Patre h.d. ex quo tex. infero ad nonnulla pulcherrima, & quotidie contingẽtia, & no. quod ſi Pater artes viles exercuerit, non præiudicat ex hoc filijs, qui trahunt nobilitatem a maioribus Balb. in deciſio.29. quam not. ad ornatum tex. in c. filius ff. de Senatoribus, ex qua ſubinfero ad deciſ. Guid. Pap. 196. vbi fuit dictum, quod adeo eſt ius nobilitatis fauorabile, vt nobilis ob vile exercitium, tamdiu deſinat eſſe nobilis, quamdiu exercet, ſed eo dimiſſo, reuiuiſcit nobilitas, ſicq. non ſolum filijs, ſed nec & ſibimet ipſi Pater præiudicat, quãdo ad actus nobilium redierit Infero ſecundo ad deciſ. Sacr. Conſ. Neap. quam refert Anna in conſ. 80. vbi fuit dictum, non nocuiſſe filijs confeſſionem Patris publico inſtrumento vallatam, qua declarabat ſuam familiam nunquam in aliquo ex quinque ſedelibus gauiſam fuiſſe, vt in cauſa illorum de Acciapaccia; filij etenim Aloſij, qui illam fecerat declarationem fuerunt reintegrati ad Sedile Capuanum. Infero tertio ad deciſ. meam 4 vbi ego ex nonnullorum ſententiis decido, Patrem non poſſe renunciare iuri nobilitati, & dato quod renunciauerit, filiis eius non obeſt, & ratione motus fui, quia in ijs, quæ ex genere prouenniunt, Pater filiis præiudicare nõ poteſt. Maynar. in deciſ. 90. lib. 5. infero quarto. Quod ſententia lata in cauſa nobilitatis contra Patrem non nocet filiis. Anna conſi. 18. ex qua ſubinfero ad deciſ. Rot. Aragoniæ, de qua per Ioſef. Seſſ. in deciſ. 4. vbi fuit dictum, quod ſi pater per ſententiam declaratus ignobilis, non per hoc filius declaratus pariter cenſetur, ſicut Pater, quam deciſ. intellige quando filius vellet ſecluſa perſona Patris iuuare ſe titulo, vel proprietate Aui, & maiorum, quo caſu ſentẽtia lata contra Patrem filiis non nocet, vt decidit ead. Rot. Aragon in deciſ. 6. tamen nota quod ſententia lata in fauorẽ filii in cauſa nobilitatis non prodeſt Patri. Ant Gama. in dec. Rotæ Luſitaniæ 117. cuius ratio eſt, quia nobilitas deſcẽdit de maioribus ad deſcendentes, non autem aſcendit de filiis ad parentes ordine

Digitized by Google

dine retrogrado Seſſ. in deciſ. 4. Infero quinto, quod exceptio rei iudicatæ, quę nocet Patri, non obeſt filiis in cauſa nobilitatis, vt animaduertit Anna in conſ. 17 cuius deciſ. ratio eſt, quia in cauſa nobilitatis filius non dicitur ead. perſona cum Patre, vt animaduertit Ant. Gama in deciſ. Luſitana 174. & facit optimum ad hoc Conſiliũ 19. Annæ, qui refert deciſionem Sacri Conſilii Neapol. Amplia omnia ſupradicta, vt procedant etiam in fratre, quia ſententia lata in fauorem vnius fratris in ſedilibus viuat alteri fratri conſanguineo, vt refert in Regno Aragon. deciſum Seſſ. in deciſ. 3. & ita pariter in Sacro Neap. Conſ. in anno 1548. in cauſa delli Pandoni cum Sedili Capuano. Anna in ſing. 468.

COLLECT. 734.

Super l. oleo C. de vſuris.

¶ *R*ationum adminiſtrationis redditionis.

OMnis rerum alienarũ adminiſtrator tenetur reddere rationem adminiſtrationis h. d. ex quo infero, quod ſi interpellatus illam non reddiderit tenetur ad intereſſe *R*ot. Genue. in deciſ. 163. & ne dum ad rationes reddendas obligantur, verum etiam ad librum rationum conficiendum, alias contra eum iurari poterit in litem ſecundnm pulchram deciſ. Verall. 157. par. 2. Amplia tex. primo procedere etiam in hæredibus eorum, qui adminiſtrarunt aliquid, quia tenentur ad reddendum rationem *R*ot. Gen. in deciſ. 27. 53. & 59. & idem Verall. cit deciſ nu. 2. Amplia ſecundo procedere etiam in procuratore ad negotia, ac in eius hærede Magon. in deci. 42. Rot. Florent. Amplia tertio etiam in executore alicuius teſtamẽti, vt pulchre decidit Mart Rot. Piſan deci. 99. quã reponas ad tex. in clem. 1. de teſtamentis. Amplia quarto, vt gerens negocia aliena nedum teneatur reddere rationem ſuæ adminiſtrationis, verum etiam ſoluere intereſſe *R*ot. Genue. in deci. 24. & 81. Amplia quinto, vt etiã ad hoc onus arctentur illi, ad quos bona aliena peruenerunt ead. *R*ot. pulchre in deciſ. 43. Amplia ſeptimo, in eo, qui curam ſuſcipit tenendi rationem de aliqua re, & negotio, quia ipſe quoq; tenetur de ea, vel de eo rationem reddere ead. Rot. in deciſ. 53. Amplia 8 vt ad euitãdam redditionem rationum non poſſit dominiũ reuocare. Rot. Genue. in deciſ. 149. Amplia 9. etiam in commiſſario hæreditatis, & ſi differt ad quid teneatur, vide pulchram deciſ. apud Papon. lib. 15. tit. 8. arreſt 4. Amplia 10. vt gerens negotia aliena teneatur reddere rationem ſuæ adminiſtrationis, non obſtante præſcriptione 30. annorum. Rot. Genue. in deciſ. 203. & ratio eſt ſecundum Borgnin. in deciſ. 32. nu. 12. par. 2. quia ratio adminiſtrationis bonorum infra 30. annos, & vltra reddi poteſt. Amplia 11. vt non liberetur per præſentationem calculi, ſeu computi alieni, quia in iis intelligitur electa induſtria perſonę. Rot Genuen. in deciſ. 209. Amplia 12. vt eidem incumbat onus probandi, quod in adminiſtratione geſtum eſt, ac propterea teneatur librum rationis conficere ead. *R*ot. in deciſ. 117. & 163. Amplia 13. vt adminiſtratores teneantur inſolidum erga participem ead. Rot. in deciſ. 59. Amplia 14. vt nedum reddere rationem teneatur verum etiam contra eum poſſit agi ad ſoluendum reliqua ead. Rot. in deciſ. 202.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 735.

Super c. ſane de foro competenti.

¶ Fori competentis ratione rei litæ.

FOrum quis ſortitur ratione rei h.d. ex quo infertur primo, quod Clericus coram Iudice ſeculari conueniri pōt in actione reali, quaſi quod ob rē ſortiatur ibi forū, ita Franc. Marc. in dec. 250. & 1056. Infertur ſecūdo, quod Clericus autor laudatus teneatur defendere emptorē coram Iudice ipſius emptoris, vt deciſū refert Mynſing. obſeru. 22. cen. 1. quam not. ad tex. in l. vendit. ff. de iudicijs. Infertur tertio, quod in actione retractus iudex domicilij emptoris, vel territorij, in quo eſt ſita cognoſcit, vt fuiſſe deciſum, refert Papon. lib. 7. tit. 7. arreſt. 43. Infertur quarto quod Iudex Eccleſiaſticus nō poteſt cognoſcere de actionibus realibus mixtis, vel perſonalibus competentibus pro rebus immobilibus. Papon. q. teſtatur de deciſione Senatus li. 1. tit. 5. arreſt. 15. Inferē quinto ad pulcherrimam dec. de Franc. Conſ. Neap. 177. vbi fuit dictū, quod forū quis ſortitur, quando agitur actione reali, vel hypotecaria, ſecus ſi perſonali, quā no. ad tex. in l. fi. C. vbi in rē actio Inferē 6. ad pulchrā dec. Triu. Ro. Venet. in dec. 34. p. 2. vbi fuit dictum, quod in actione iuris congrui, cum ſit realis poteſt Clericus coram Iudice ſeculari conueniri.

COLLECT. 736.

Super l. exigendi C. de procurat.

¶ Conuicti admittendi pro alio conuicto abſque mandato.

COniunctus admittitur pro coniūcto abſque mandato h.d. Amplia procedere etiā pro minore Ioſeph Lud. in deciſ. Lucenſ. 41. & deciſ. Peruſ. 49. Franc. Marc. in deciſio. 99. par. 2. Amplia 2. procedere etiam in tranſuerſalibus Magon. in deciſio. 6. Rot. Lucenſ. Nunc limita, & primo in fratre, qui pro fratre in beneficialibus etiam cum cautione de rato non admittitur. Bellamer. in deciſ. 681. Caſſad. in dec. 40. de ꝓcur. DD. de Rot. in deci. 6. eo. tit. in nouis, & in dec. 35. eo. tit. Limita ſecundo, qn̄ cōiunctus vellet experiri nomine coniuncti contra alium pariter coniunctum, vt pulchre decidit Iafred. Balb. in deciſ. 92. Limita 3. in fœminis, quæ pro coniuncti non admittuntur. Ioſeph. Lud. in deciſ. Peruſ. 49. quā no ad limitationem tex in l fœminis. C. de procuratoribus. Limita 4. vt non admittatur coniunctus abſq; mandato in caſibus, in quibus requiritur ſpeciale mandatum DD. de Rot in deci. 6. de procuratorib. in nouis, ac vide pariter Ludo. cit deciſ. 49. Limita 5. in caſu deciſ. Balb. in deciſ. 415. vbi fuit dictum, quod coniunctus pro coniuncto procuratorio nomine interueniens, & non coniunctorio, ſi nō habet mandatum non admittitur, licet caueat de rato, & ratio eſt ſecundum Borgnim in deciſ. 24. de iudicijs, quia tunc nec vti coniuncta perſona admitti poteſt. Limita 6. vbi coniunctus haberet procuratorem, quia tunc abſq; mandato non admittitur Ioſeph. Lud. in deciſ. 6. Sublimita ſingulariter, & teneas menti, quando procurator eſſet negligens, quia tunc adhuc admittitur coniunctus, vt deciſum refert Card. Puteus omnino videndus in deciſ. 21. lib. 2. Limita 7. in criminalibus ad quam limitationem omnino videas deciſ. Teſſ. 265. Limita 8. in caſu deciſio. Franc. Marc. 242. vbi fuit dictum, quod licet coniuncta perſona poſſit in cauſa ciuili pro cōiuncta comparere, tamē nō poteſt conſtituere procuratorem, vt pariter deciderunt DD. de Rot. in deciſ. 35. de pro-

Digitized by Google

curatoribus in nouis. Limita 9. in caſu deciſionis Magon.6.Rot. Lucenſ.nu.6. vbi fuit dictum, quod licet coniunctus pro coniuncto agat abſq. mandato, requiritur tamen, vt ratificatio poſtea fiat per principalem, quam limitationem. Amplia illam pariter procedere etiam in fratre cauente, vt pulchre refert deciſum in Senatu Auenion.in dec.24.de Lauren.Limita.10 in caſu dec. Capycij 143.vbi fuit dictum, quod coniuncta perſona, & non coniuncta poſſunt, vt defenſores comparere ad oſtendendum de rei innocentia, ad quod vide etiam Franc.Marc.in dec.164.

COLLECT. 737.

Super c.cum ſit generale de foro compet.

¶ Caſuum mixti fori.

HIc, & in l.neganda C.qui accuſare nō poſſunt, ſedet mat. caſuum miſti fori, in qua primo animaduertendum, quod caſus miſti fori dicuntur ij, quorum cognitio ad vtroſq. pertinet iudices, verum inter eos locus eſt præuentioni, vt decidit Faber in dec.3.C.vbi de crimine agi oportet, & ſunt primo crimen ſodomię Sayr.in dec.1.de iudic.Limita quando agitur de ſodomia, quantum ad thori ſeparationem.Franc.Mar. in dec 799.p.2.Item crimen iniuriæ aduerſus perſonam Clerici, vt fuiſſe in parlamento deciſum refert Guid Pap.in deciſ.562 quam nota ad tex.in l. ſi quis in hoc genus, C.de epiſc. & cler.Item crimen ſortilegij.Faber in dec.vnica, C. de ſortilegijs; Limita quando ſortilegiū ſaperet hęreſim, tunc enim cum ſit mere Eccleſiaſticum ad inquiſitorem pertinet Sayr.in deciſ.1.eod.tit. quam diligenter nota ad tex.in c.accuſatus. §.ſane, de hæret.Item crimen adulterij. Iafred in dec.15.Limita quando agitur ad ſeparationem thori propter adulterium faciendam, quia tunc de ea ſolus Eccleſiaſticus iudex cognoſcit Farinac.in deciſ.35.item ſtuprum commiſſum in cōmatrem, vel monialem.Oſaſc. in deciſ. 103.item crimen concubinatus Rot.in dec.997. p.3. itē crimen vſuræ Peguer. in dec.32. vbi nonnullos diſtinguit caſus.Item crimen blaſphemiæ pulchre, ac omnino vidēdus Teſſ.in dec.Pedem. 242.quam nota ad ornatum tex.in c.2. de maledictis. Item periurus ab vtroq. puniri poteſt, vt perbelle refert deciſum Guid.Pap in dec.178. pro coronide tamen huius mat.animaduertendum eſt, quod Epiſcopus in criminibus miſti fori, in quibus poteſt procedere contra laicum non poteſt illos perſonaliter capere, aut carcerari facere, ſed tantummodo poteſt contra eos procedere per cenſuras, vt fuiſſe in Senatu Mediolan. deciſum refert Clar.q.37.num.8.

COLLECT. 738.

Super c.fi.de electione in 6.

¶ Solemnitas neceſſaria in inſtitutione pręſentati in beneficio patronato, & de forma edicti.

PRincipalis quæſtio quæ circa hunc tex.verſari contingit, eſt, num locū ſibi vendicet ēt in pręſentati inſtitutione, & altercatio maxima eſt inter Deciſionarios, nam Creſcen.in dec.12.de iurepatronatus refert Ro.tenuiſſe pro affirmatiua eandemq opinionem ſemel, atq; iterum fuiſſe ab ead.Ro. receptam ſcribit Achil.de Graſſ in dec.13.eod.tit. ex quibus deciſionibus infero ad aliam Viu.Ro.Apul.309.vol.2.vbi fuit dictū, quod inſtitutio beneficij iuriſpatronatus ad inſtantiam compatronorū præſen-

ſentantium edicto non propoſito, nec cauſa diſcuſſa non ſeruata forma c. fin. de elect.in 6.quod licet loquatur in electione habet locum in præſentatione, & redditur ipſo iure nulla, verũ contra præfatas Rotæ deciſiones adeſt eiuſdẽ contraria Bellam.in dec.620.a qua facile recederem Amplia tex. quod affixio præfati edicti ſufficit, vt apponatur ad valuas Eccleſiæ,de cuius beneficij inſtitutione cõtenditur,ita Ro.diuer.in dec. 258.lib.1.p.4.quam nota ad ornatum tex.in c.venerabilis de dol. & contum. & cuius etiam qualitatis debeat eſſe præfatũ edictum, ponit pulchram practicam Rip.in obſer.173.pro coronide, tamen huius edicti materiæ tria notanda animaduerto.Primo quod debet cõſtare litteras edictales propoſitas fuiſſe, nec intra terminũ competentẽ iudicis arbitrio amotas,alias nihil prorſus operantur,nec pręiudicant cuipiam Veral. in dec.95.p.2.Secundo quod ſi patroni ſunt certi debent nominatim citari non per edictum,quod non ſeruari in Curia Epali Papiæ teſtatur Borgn. in dec.64. p.3.Tertio, quod non contradicens in termino præfixo literis edictalibus,non eſt vlterius audiendus Garz.in deci 90. quam nota ad canonizan.Conſ.Old.3.

COLLECT. 739.

Super c.litteras de conceſſ.prabenda.

¶ Beneficiorum incompatibilitatis.

HIc peroptime ſedet mat.beneficiorum incompatibilium, ſuper qua primo dicas,quod nonnulla ſunt, quæ adinuicem ſtare nequeunt, prout ſunt primo Cappella,ſeu altare cum Eccleſia curata,ita vt ab eodem teneri non poſſint,licet contradicat deciſum Monald in conſ.97.vol. 2.& ratio eſſe poteſt,quia beneficia ſimplicia (prout eſt Cappellania) non requirunt reſidentiã, ſecundum quod decidit Rot.refert Farinac.in dec.12.prout pariter dicimus in beneficio celebrandi Miſſam Gratian. Ro.March.in dec.155.Secundo ſunt pariter incompatibilia beneficium curatũ cum alio ſimplici requirente continuã reſidentiam,pulchra,ac omnino videnda Ro.dec.37.de præb.in ant.non ſunt tamen incompatibiles Canonicatus cũ portione ſub eod. tecto, prout pariter Ro.decidiſſe teſtatur Mohed.in dec.15 de præb.&dignit nec beneficium curatum cum diſtributionibus quotidianis, quia non veniunt beneficiorum appellatione.*Ro* in dec.39.de pręb. in antiq. Tertio eſt incompatibilis dignitas ſine præbenda cum canonicatu,ita perbelle dicit Achil.de Graſſ.in dec.6. de præb. Limita vt Papali diſpenſatione,aut conſuetudine teneri poſſint *Put.* inferens ita,Rotã decidiſſe in dec.189.p.3.Quarto duo Canonicatus ſunt pariter incõpatibiles.Farinac.in dec.nouiſſ.608.& ita cenſuit Sac.Congr.Concilij, & primum dicitur ipſo iure vacare per pacificam adeptionem ſecundi, idem cit.in dec.109.qui refert aliam S.Congregationis declarationem. Amplia vt nec iuuare ſe valeat duos Canonicatus poſſidens Reg.de triennali.Carroc.in dec. 90.quam nota ad præfatam Reg.

COLLECT. 740.

Super l.ſi ex ea pecunia C de rei vendicatione.

¶ Pretium an ſuccedat in locum rei.

QVemadmodum pretiũ ſuccedit loco rei in ſubſidium,ideſt quãdo aliter rei Domino conſuli non poteſt, ita e contra res ſuccedit loco

co pretij, vt hic text. ex quo infero primo, quod vxore emente ex pecunia viri, vel è contra acquiritur fundus ementi ſed in ſubſidium ſuccurritur alterutri eorum, vt agere poſſit ad fundum, quia vnus habet cauſam ab altero, ita *Fran.* Marc. in dec. 508. p. 1. Infero ſecundo, quod res empta ex pecunia dotali efficitur dotalis, & competit mulieri vtilis rei vendicatio, ita deciſum teſtatur Rip. in obſer. 119. quam nota ad tex. in l. ſi vt proponis, C. de rei vend. quod intellige in ſubſidium, quando aliunde non põt dos recuperari a muliere Barz. Rot. Bonon. in dec. 27. Infero tertio ad officialem emẽtem ex pecunia Domini, quia in ſubſidium poteſt Dominus vendicare rem emptam. Fran. Marc. in dec. 508. Infero quarto, quod in vniuerſalibus (prout ſunt feudalia) prætium non ſuccedit loco rei de Franch. in dec. 64. quã nota ad tex. in l. rem, & prætium. ff. de petitione hereditatis. Infero quinto ad dec. Carroc. 109. vbi quædã mulier dederat dotem ſuam viro, & eo mortuo, quædam oues remanſerunt, quas frater hæres alienauit, fuit dictum quod poterat agere ad prætium iſtarum ouium in ſubſidium, ſi res per hypothecariã auocari non poterant. Infero ſexto ad dec. Ro. diuer. 174. p. 2. vbi fuit dictum, quod prætiũ penes eum, qui non poteſt prætendere, illud retinere ex cauſa onerosa ſuccedit loco rei. Infero ſeptimo, ad pulchram deciſ. Surd. 15. vbi fuit deciſum, quod res empta ex pecunia hæreditatis efficitur hæreditaria, & propterea venit in reſtitutione hæreditatis. Infero octauo, ad deciſionem eiuſdem 306. vbi fuit dictum, quod prętium rerum ſequeſtratarum loco earum ſuccedit.

COLLECT. 741.

Super l. ſi oleum, ff. de dolo.

¶ Sequeſtri tollendi.

QVomodo, & quibus ex cauſis ſequeſtrum tollatur, hic peroptime haberur, ſ. lite finita, prout in tex. & ita deciſum in Rot. Sabaudiæ, teſtatur Fab. in dec. 2. C. de ſequeſtro. Itẽ iudicis mandato Thoming. in dec. 99. Item ſolutione, & ſic ſublata obligatione ita peroptime decidiſſe Ro. Flor. refert Mago. in deciſ. 115.

COLLECT. 742.

Super l. miles §. defuncto. ff. de adulter.

¶ *L*egitimi præſumendi nati ex coniuge adultera, & quando non.

FIlius natus ex coniugata præſumitur natus ex marito h. d. *L*imita primo in caſu dec. Ro. Rom. pœnes Mohed. in dec. 1. qui filij ſunt legitimi, vbi fuit dictnm, quod filius natus ex coniugata præſumitur illegitimus concurrentibus reputatione illegitimitatis, educatione extra domum mulieris adulteræ, tractatione, fama viciniæ, & confeſſione Parentum, quod ſit illegitimus. *L*imita ſecundo, quando filius aſſimilaretur adultero. Iafre. in dec 90. quam nota ad ſcripta per DD. in l. gallus, §. & quid ſi tantum, ff. de liber. & poſthum. *L*imita tertio in caſu eiuſd. Mohe. in dec. 2. qui filij ſunt legitimi, vbi fuit dictum, quod præſumitur pariter illegitimus filius, quãuis ex coniugata natus, quoties concurrit nominatio, & cõis reputationis contrarium, item ſi nomen adulteri fuerit impoſitum. Limita quarto in caſu Creſcentij in dec. vnica eod. tit. Limita reg. tex. in caſu deciſionis Ach. de Graſ. primæ in tit. qui filij ſunt legitimi.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 743.

Super c Regni ſuper obligat. bonorum feud. pro dote.

¶ Aſſenſus legalis feudorum pro dote obligatorum.

MVlieribus Neapolitanis conceſsũ eſt, vt aſſenſus intelligatur præſtitus in inſtrumento dotali, in quo feuda pro dote obligantur h.d. Amplia primo, vt procedat ẽt ſi maritus, ſeu dotãs ſucceſſore careat, ita fuiſſe deciſum in cauſa Pardi Papacodæ teſtatur de Põte in tract. de poteſtate Proreg. fol. 251 nu. 34. Amplia ſecundo procedere tam in feudis priuatis quam titulatis, idem nu. 37. referens pariter deciſum.

COLLECT. 744.

Super c. illud de iurepatronatus.

¶ Iuriſpatronatus donationis cum aſſenſu epiſcopi, & quando ille non ſit neceſſarius.

IVs patronatus donari, vel cedi ſine authoritate Epiſcopi non poteſt h.d. Amplia, vt talis conſenſus præcedere, ac ſubſequi poſſit, Coler. Rot. German. in dec. 90. Amplia ſecundo, vt Epiſcopus poſſit cogi ad illud præſtandum. Balb. in dec. 25. quam nota ad tex. in c. nullus de iurepatr. *L*imita nunc, vt *R*eg. huius tex minime procedat in cõpatrono, qa ei donari põt iuriſpatr. quamuis Epiſcopi conſenſus non interceſſerit, pulchre, ac omnino videndus Achil. de Graff. in dec. 10. de iurepatr. Limita ſecundo, ſi donatio fieret loco religioſo, tunc enim non exigitur conſenſus Ro. in dec. 6. de iurepatr quam nota ad pulcherrimum tex. in c. vulco eod. tit. in 6. Amplia tertio, etiamſi de iurepatr. fieret donatio filio a *P*atre, quia non eſt compatronus ita fuiſſe in Ro. deciſum teſtatur Caputaq. in dec. 131. p. 2.

COLLECT. 745.

Super Conc. Trid. ſeſſ. 24. c. 13. de reform.

¶ Penſionis ſuper Parochia imponenda.

PArochiali beneficio, penſio imponi non poteſt, niſi remaneant cẽtum ducati pro *P*arocho h.d. Amplia primo vt adeo vera ſit iſta concluſio, vt concludens debeat eſſe probatio, quod remanſerunt centum liberi pro Parocho, ita fuiſſe deciſum teſtatur pulcherrime Ro. diuer. in dec. 280. lib. 1. Amplia ſecundo, vt nec ſufficiat probatio per famam. Farinac. in dec. 39. Amplia tertio, vt verbum liberi importet, quod deductis oneribus ordinarijs, 50. ducati ſimplicis penſionis abſq. diminutione remaneant, vt fuit reſolutum in cauſa Romana penſionis 1576. coram Blanchetto, vt in deciſ. 268. eiuſd. Ro. lib. 1. Amplia quarto, vt hæc clauſula, liberi, intelligatur iuxta valorem ducatorum loci, in quo eſt beneficium, vt fuiſſe per eand. Rot. deciſum, ac pariter Sacr. Congregationem declaraſſe teſtatur Marc. 41.

COLLECT. 746.

Super Conſuet. Neap. quartam.

¶ Paragij.

ALtercatio grauis eſt inter Deciſionarios hac in quęſtione quantum ſcilicet ſit paragiũ, & primo loco affertur

Digitized by Google

tur deciſ.Affl.160. diſtinguentis, quod ſi ſoror non eſt maritata paragium erit vltra legitimam, conſiderata quantitate patrimonii, qualitate coniugum, & numero liberorum.Si vero eſt maritata, tunc erit non minus legitima. Affertur ſecũdo dec.Gram.10 .de patre loquẽs qui minus bene,exiſtentibus magnis facultatibus,dotauerat eius filiam cũ quo conuenit alia deciſio de qua per Vrſill. in dec.160 Et dec.Ro.Siciliæ, de qua per Maſtrill.in dec.48.vol.1.vbi fuit dictum,quod dos de paragio poteſt aſcendere ad totam portionem ab inteſtato cõpetentem,ſed hoc limitatur in muliere nupta,in qua ceſſat ratio parilitatis, vt iudicatum fuiſſe refert de Ponte in conſ.45. ſub nu.5.Quarto affertur eiuſ. Maſtril.dec.1.vol.1. vbi refert deciſum, quod poteſt paragium aſcendere ad virilẽ,quam amplia ẽt pluribus exiſtentibus filiabus idem in dec.107.p.2. tandẽ ad hanc rem expendi põt Piſanel.in cit. dec.160. referens quod cum eſſet lis in S.C. inter Ferdinandum Rubertum, & Hieronymam Pomariam, quia mortua Hieronyma ſorore vterina ipſius Ferdinandi, ipſe Ferdinandus petebat paragium competens ipſi vterinę in dotibus maternis,tandem fuit paragium liquidatum reſpectu legitimæ.

COLLECT. 747.

In l. 2. C. quando prouocare non eſt neceſſe.

¶ Nullitatis ſententiæ.

SCripſi in mat.nullitatis ſentẽtiarum in collect.ſuper c. 1.de ſent.& re iudic. & vltra eam addas Primo redditur nulla ſententia, quando eſt lata ſuper vna parte,quia non videtur abſolutoria ſuper reliquos Capitulos in dec.179.fallit in caſibus congeſtis per deciſ.Franc. Marc.932.p.2.Creſc.in deciſ.2.de ſent. &re iudic.Item ſi conſultor dicat in ſententia aliquem fore condemnandum, vel abſoluendum, & iudex in pronunciando dicat,pronuncio ſecundum formam Conſultoris non valebit ipſa ſententia Balb.in deciſ.1. Item redditur nulla ex defectu iuriſdictionis,licet valeat in vim pacti,quamuis partium conſenſu confirmari non poſſit Bellam in deciſ.307. Veral.in deciſ 97.par.1.Item lata contra ſtylum alicuius Curiæ, & morem iudiciorum.Guid Pap. in deciſ. 291.aliquid per Oſaſc.in deciſ 22.nu.7. & plene per eund. in deciſ. 142. Item omiſſis terminis ſubſtantialibus Iudicii Bellam.in deciſ.27. Amplia vt nec vim rei iudicatæ obtineat Affl.in deciſ.182. Amplia 2.licet pars compareat proteſtans ſe velle citari. Verall.in deciſ.261. ſeu 3.par.2. Mynſing. obſer.71. cent.3. aliquid per Gram.in deciſ.65. nu.3.Itẽ lata tempore belli. Affl.in deciſ.62.Itẽ lata perempta inſtantia Cornaz. Rot. Lucenſ.in deciſ.22. aliquid per Affl.in deciſ.283.nu 4.Ioſeph.Lud.in dec. Lucenſ.14.nu.7.Item lata ex falſa cauſa. Balb.in dec. 300.& idem in deci. 429. Item poſt deſertionem appellationis Guid Pap.in deciſ.11.DD.de Rot.in deciſ.12 de ſententia,& re iudic. in antiquis.Item lata contra minorem 25.annorum curatorẽ non habentem id.Gui. Pap.in dec.494.Item contra mortuum Bellam.in deciſ.312.Caſſad.in deciſ 16. de ſent.& re iudic.de Franch. in deciſ. Neapol.245.par.2. Papon lib.19.tit.8. arreſt.15.quas ad ornamentum l.paulus reponas.Itẽ ex breuitate termini.Raud. in deciſ.29.intellige vbi ex tali breuitate non potuit interueniri debita cauſę cognitio Cardin Put.in deciſ.344. lib.1. Balb.in deciſio. 537. aliquid per Ruiz. Rot.Lituan.in deciſ.2.num 83.Amplia

Digitized by Google

vt nec citatio valeat Creſcent. in deciſ. 6.de dolo,& contumacia.Item lata poſt appellationem interpoſitam a citatione ab interlocutoria Verall.in dec.38. par. 1.Item ead.die, & ſuper cauſa criminali,& intereſſe Idem in deciſio 5. par. 2. & in deciſ.33.par.3. Item contra ſtatutum redactum in volumine ſtatutorum Verall in deciſ 23.par. 3. Balb. in deciſ. 166.Caualc.in deciſ.11.par.2. Item lata ſuper petitorio,& poſſeſſorio,ipſo petitorio per partes ſuſpenſo Verall. in deciſ. 143.par.2. Item poſt appellationem interpoſitã a coarctatione dilationum a iure præſcriptarum.Verall.in deciſ. 24. par.3.Item contra infirmum.Balb. in deciſ.16.intellige Iudice hoc ſciente, ſecus ſi ignorauerit Mynſing. obſeru. 57. cent.4.Item lata die feriato Iafred. in deciſ.553. Amplia vt nec per partes ratificari poſſit Raud.in deciſ.37.Item lata de nocte Id.in deciſ.412.Item contra abſentẽ Reip.cauſa.Mynſing.obſer. 57. cent.4.Item ex probationibus reprobatis,Magon.in deciſ.Lucenſ.39.Item ſententia a conſtituto actore a tutrice tanquam a procuratore, ſiue procuratorio nomine petita, Creſcent. in deciſ. 8. de ſent. & re iudic.

COLLECT. 748.

Super l.Et ſi non cognitio C.ſi cõtra ius.

¶ Executoris facultatis.

EXecutor nullam habet cauſæ cognitionem h.d. Et propterea infertur quod executor datus a Senatu non poteſt cognoſcere de tertij præiudicio, ſed ad Senatum remitti debet Ant. Faber in deciſ.46.C.de execut. rei iudicat. Infertur ſecundo, quod pronunciatio executoris non infrigit pronunciatum. Balb.in deciſ.99.quam ad tex. in l. ſi vt proponis. C. de execut. rei iudic. reponas.Infertur tertio,quod non poteſt iudex requiſitus cognoſcere de nullitate ſententiæ Ant. Faber in deciſ. 29. C. de execut. rei iudic.intellige ſi nullitas non a iure cõi dependet,ſed ab alia cauſa,de qua iudex requiſitus cognoſcere nõ poteſt Seraphi in deciſ.579.Infert quarto, qđ executor nõ põt admittere aliquas exceptiones Rot.Ianue.in deciſio. 229. quã ad tex.in c.de cętero de sẽt.& rei iudic.reponas. Infertur quinto, ꝙ executor nullam habet cauſæ cognitionem. Guid.Pap.in deciſio.70. Infertur ſexto, quod iudex requiſitus, ſeu executor nõ poteſt cognoſcere de æquitat. & nullit. ſententiæ Ant.Faber in deciſ. 1. C. de executio. rei iudic. Infertur ſeptimo ad deciſ.eiuſd.20.C.eo.tit.vbi fuit dictum, quod executor admittẽs exceptionem, quemadmodum non debuit, & ita delinquit in officio condemnari eo nomine debet. Limita nũc tex.& primo quãdo eſſet quis nõ merus, ſed miſtus executor, quod cognoſcitur quando adeſt clauſula conſtito,quę facit de mero miſtum executorem Rot.in deciſ. 32. de reſcrip.in antiq.& ead.Rot.in deciſ.15. de dolo, & contumacia in antiquis. Et fuit dictum in vna Meleuitana beneficij 29. Maij 1587. coram Seraphino, quam not.ad tex. in c.nouit de appellationibus.

COLLECT. 749.

Ad Rub. de præbendis.

¶ Præbendæ ſignificationum.

PRæbenda pro huius Rubricæ generali intelligentia ſumitur multipliciter primo pro ipſo tit.beneficij, vt in hac Rub. Bellam. in deciſ. 647. & propterea ſi mandatur vt alicui prouideatur de beneficio poterit de præbenda prouideri Rot.in deciſ.62.de reſcrip. in antiq.aliquãdo & ſecundo ſumitur pro patrimonio, & reditibus ipſius beneficij,

Digitized by Google

cij,& tunc dicitur acceſſio titulo canonicæ,& quædam annexio rei ſpirituali, titulum,& canonicam ſequens Rot. in dec.6.de cõſuet.in nouis,& aliquid per Put.in dec.201 lib.2.Ro: diuerſ.in dec. 597.par.1.Caſſad.in dec.17.de præb.in ant.aliquando,&tertio ſumitur pro certa portione de per ſe diſtincta nihil ſpiritualitatis habente,veluti quodam prædio,& comoditate temporali pro ſoluendis ſalarijs aduocati, procuratoris muſicorum,& ſimilium. Balb. in deciſ. 49.his peractis animaduertẽdum, quod ſi ſumatur primo modo,tunc erit verè, &realiter beneficium eccleſiaſticum. Raud.in deciſ.22. Hinc infero primo, ꝙ gratia expectatiua ad beneficia Eccleſiaſtica capit iſtas præbendas.Ro.in deciſ.62.de reſcr.in ant.& ea.Rot.in dec. 8.in princ.de conſuet.in nou.Infero ſecundo, quod indultum de percipiendis fructibus beneficiorum vacantium in primo,& ſecundo anno capit tales præbendas vacantes tanquam vera beneficia.Achil.de Graſſ.dec.3.de præb.& facit tex.in c.tua de verb.ſign.Infero tertio,quod talis præbenda non poteſt renunciari abſque authoritate ſuperioris Ro.in dec.6.num.2.de conſuet. Infero quarto, quod in impetratione beneficij debet fieri mentio de tali præbenda tanquam de vero titulo, & beneficio. Rot. dec.72.de reſcr.in ant.& in dec.37. eo. tit.& aliquid per eand.Ro.in dec.32.& 33.de reſcr.in nou.Infero quinto,quod collatio iſtarum pertineat ad Epiſcopũ Caſſad.in deciſ.22.de præb In ſecundo vero caſu ſi ita ſumatur dicitur pariter Eccleſiaſticum beneficium Put.in dec. 441. lib.1. Hinc infero quod canoni eſt mater prębendæ,&eam parit Biſign in dec.26.de præb.&aliquid per Achil.de Graſſ.dec.16 eo.tit.in nou.Si tertio modo non erit Eccleſiaſticum beneficium Ro.dec.4.de reſcript.hinc infero,quod hoc caſu præbenda poſſet vendi abſq. labe ſimoniæ,vt refert deciſum Verall. in dec. 237.p.3. & aliquid per eund. in dec.356.nu.6.p.2.& in dec.265.nu.2.p. 2.Ro.diuerſ.

COLLECT. 750.

Super l.ſi quis in conſcribendo C.de pact.

¶ Renunciationis priuilegij fori.

PRiuilegio fori poteſt renunciari h. d.ex qua renũciatione tres vtiliſſimi proueniunt effectus primus eſt,quia licet hæres teneatur ſequi forum defuncti.Balb.in deciſ. 22. & faciunt termini tex.in l.hæres abſẽs,ff.de iudicijs,quod procedere aiunt etiam in Clerico laici hærede.Surd.in dec.111. Fab.in dec 12 C.de iuriſd.omn iud.tamen ex ſubmiſſione defuncti ad omnes Curias cum renunciatione fori poteſt hæres ibi conueniri.Iafred.in dec. 69. quam ad ornatum c.dilecto de for.compet.Limita ex ſubmiſſione defuncti ad arreſtum, quia non poteſt hæres arreſtari,vt refert deciſum Papon. lib. 3. arreſt.6. Secundus effectus eſt quia licet in contractibus locum non habeat remiſſio. Thoming.in dec.23.Verum remiſſio de loco ad locum in contractibus fieri poteſt, quando debitor renunciauit fori priuilegio ita Balb.in dec.5.quam reponas ad tex. celebr.in cap.1.§.contrahentes de foro comp.in 6.Tertius effectus,quia licet fideiuſſores conueniendi ſunt coram ipſorum competenti iudice,nõ autem coram iudice principalis debitoris, tamen ſecus eſt quando renunciauit fori priuilegio.Mynſin.cent.2.obſer.5.quam nota ad Bal.in l. archimendoram C. vt in poſſeſ.legator.Obiter tamen pro huius l.ornamento quæro de duobus.Primo, quid

Digitized by Google

quid operetur clauſula vbiq. locorum quæ in renunciatione fori addici ſolet, tu dicas,quod dicta generalitas reſtringitur ad loca,in quibus alias poterat cõueniri,& ſic ad locum domicilij cõem Patriã,vel ſimilia Grat in dec.Ro.Marchiæ 180.& ratio redditur per Maynar. in dec.29.lib.5.quia alias ſequeretur abſurdum,quod creditor poſſet trahere debitorem ad quæcumq. remotiſſima loca, ita vt ſemper reus deberet eſſe cũ ſacco parato ad ſoluẽdũ contra l. quod dicimus.ff.de ſolution. Secundo quæro num priuilegiũ fori,lite pẽdente ſuperueniens reo contra eius factum voluntarium,illum eximat,a iudice, corã quo lis erat inchoata, tu dicas in hac quæſt. duas reperiri opiniones,ambasq.deciſas prima eſt de Franc.in dec.Neap.544.p. 4.vbi pro negatiua ſcribit ſententia,quã ſecutã fuiſſe a Senatu Luſit.teſtatur Valaſc.in deciſ.57 a Senatu Franciæ refert Papo.lib.3.arreſt.3.tit.5.quas oẽs conferunt ad intellectũ tex.in l.ſi quis poſtea, ff de iudic.Altera eſt opinio Balb.in deciſ.70 qui tenet pro affirmatiua, quam refert,ac ſequitur Medic.Ro. Marchiæ in dec.21.Mihi tamen,vt quid in hac re ſententiam referam, magis placet opinio de Franch.cum pro ea extat tex.expreſſus in d.l.ſi quis poſtea.

COLLECT. 751.

Super Conc.Tri.ſeſſ.25.c.6.de refor.

¶ Electionis duorum faciendæ a capitulo, qui debeant cum Epiſcopo, vel vicario in cauſis procedere,& de eorum qualitate.

Cauetur quod Capitulum in initio cuiuslibet anni eligat ex Capitulo duos de quorũ conſilio, & aſſenſu Eps, vel eius vicarius tũ in formando proceſſũ,quã in cæteris omnibus actibus,vſq. ad finem cauſæ incluſiue procedere valeat,quam ſacrã diſpoſitionẽ,intelligas, ſane procedere tantummodo in capitulis exẽptis,pluries deciſiſſe Ro.Rom.diuerſ.teſtatur author dec.205. & 308.p. 2.Portionarij vero non comprehendũtur,& rõ eſt,quia non dicuntur de capitulo, vt fuit deciſum in vna Gerunden. anniuerſariorum 1562.cor.D.de Graſſ. teſtatur Ro.Diuer.in dec.411. p.1.quã nota ad celebrem glo.in c.penul.in verbo aſſiſios de clericis non reſidentibus, & fuiſſe ſæpius in Ro.deciſum teſtatur Achill.de Graſſ.in dec.vnic.de his, quæ fiunt a Prælatis ſine conſenſu capituli, & pro hoc facit declaratio Illuſt. Sacr. Conc.Trid.Interpretũ,qui conſulti reſponderunt die 1.Septem.1558.Portionarios non comprehendi nomine capituli,ſed habere ſolum vocẽ in capitulo, atq. ita fuit reſolutum in Ro.in cauſa Calaguritana fructuũ 1. Iun.1583. cor. Bufalo,Limita tamen exiſtente ſtatuto, vel conſuetudine in contrarium,vt fuit reſolut.in Ro.in vna Calciaten.25.Feb. 1611.cor. Atrebaten. & fuit dictum in vna Caduen. portionis 2.Febr.1582.cor. Lauretano,vt refert Ro. diuer.in deciſ. 713.nu.5.p.1. & in vna Calaguritana iuris votandi,27.Febr.1595.cor.Orano,& in ead.25.Maii 1598.cor.Pacen.& in vna Corduben.iuriſdictionis 7.Febr. & 17. Maii 1597.cor. Orano,pro quorum omnium deciſionũ corroboratione accedat in terminis deciſ.Veral.91.p.1.vbi portionarii habent ius votandi,vt Canonici, & poſſunt agere ſicut Canonici pro concernentibus Eccleſiæ, ex quibus ſuppoſitis infero ad nouam declarationem Illuſtr. Cardin. tempore,quo Ego Auditoris officium exercebam apud Illuſtriſſim. Cardinal. Spinellum de menſe Aprilis 1614. text. noſtrum

pro-

procedere etiã in portionario ita vt Canonici poſſint in coniudices eligi.

COLLECT. 752.

Super c.2.de conceſſ.præbenda.

¶ Prouiſionis beneficiorum vacantium intra ſemeſtræ faciendæ.

DE beneficijs vacantibus prouidere debent ij,ad quos prouiſio ſpectat infra ſex menſes. Amplia primo locum habere nedum in electione,verum etiã in collectione Balb.in deciſ.29.quã reponas ad originem loci Panor.in c.dilectus de conceſſ.præben.Amplia ſecũdo etiam in beneficijs Regulariũ Rot.deciſ.5.de electione in nou.Amplia tertio, etiam in prouiſione Parochialium etiam ſtante Conc.Trid.ſeſſ.24.c.18.de reform. qñ earũ collatio ad Epiſcopos ſpectat,Ego in dec.129. Amplia quarto ẽt in hoſpitalibus,quæ cõferuntur in titulũ beneficij Sayr.in deciſ.1.de religioſis domib.& facit deciſ.Rot.colle.a Farinac.682.quã ad ampliationem Clem.per literas de cõceſſ.præb .reponas.Limita nunc, vt iſti ſex menſes nõ curant niſi a die ſciẽtiæ non autem vacationis Rot.diuerſ.dec.481.par.1.Amplia limitationẽ quãuis Epiſcopus nondũ accepiſſe poſſeſſionem Epatus, vt fuit reſolutũ in Ro.in vna Placẽtina parochiali de mal partita 28.Iunij 1585.coram Seraphino.Amplia 2.nedum a tpe ſciẽtię, verũ a tpe,a quo ſciri potuit, & debuit Rot.in deciſ.7.de præbend in antiq.& fuit dictum in vna Burgẽ.Canonicatus 27.Martij 1593.Amplia tertio,vt intelligi debeat de ſciẽtia vera,vel præſũpta vacationis,quæ determinari debet per Iudicẽ cõſiderata qualitate beneficij,& modo vacationis,& lõgitudine tẽporis, diſtantia locorum,& fama Rot.in dec. 6.Amplia quarto,vt Eps non poſſit moram purgare, vt decidit Franc.Marc. in deciſ.1238.par.1. Limita ſecundo principaliter,vt nõ currat impedito Seraph. in deciſ.29.part.1.quam reponas ad ampliationẽ c.quia diuerſitatem de cõceſſ. præben.Limita tertio,vt nõ procedat in Epiſcopatibus iux.terminos cap.dilecti tit.prox.Ego in deciſ.29.

COLLECT. 753.

Super clauſula ex nunc prout ex tunc.

¶ Clauſula ex nunc,prout ex tunc.

SCripſi alibi de hac clauſula,& vltra ibi dicta nota,quod hęc clauſula qñ eſt appoſita a Papa in collatione de vacanti non ſuſpẽdit gratiã,ſecus ſi in vacaturo Caſſad.in deci 3.n.15.de præbẽ. Creſce.in dec.7.n.13.& 19.de conceſſ. præb.Achil.deciſ.7.nu.4. de renunciat. & fuit reſolutũ in cã Illerdens.Canonicatus 25. Octobris 1597. Coram Pamphilio.Item operatur etiam in præiudicium tertij medio tempore acquirentis. Card.Put.in deciſ.190.part.2. Item poſita in actu conditionali ſemper facit conditionem Balb.in deciſ.199.hinc eſt quod ſi poſita eſt in gratia nihil operatur ante conditionis exiſtentiam,& conditionem non retrotrahi in gratiis, & diſpenſationibus, ſed ſpectari tempus quo cõditio extat, teſtatur deciſũ Ant. Faber in deciſ.26. C. de mandatis principum.Idem operatur quando eſt poſita in collatione de vacaturo,dummodo gratia ſit pura,licet executio collata in futurum euentum iux.tex.in c. ſi ſuper gratia de offic deleg.in 6.ſecus in gratia conditionali,in qua Papa non confert, ſed dat collatorem iuxta terminos Deciſ.Rot.3.Iunii,& 9.Octobris 1592.Coram Pegna. Itẽ hæc clauſula qualificat verbum,cui addicitur,& refertur ad tẽpus,quo diſpoſitio incipi debet, vt fuit reſolutum in vna Albergatis.14.Martii 1603.coram Pamphilio.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 754.

Super Conſuetud. eas autem.

¶ Maſculiationis fœminarum ob dilatatum maritagium.

SI fratres differunt maritare ſorores vltra Sexdecim annos, censẽtur illę maſculiatæ h.d. quã cõſuetudinis diſpoſitionẽ amplia procedere primo, vt locum, habeat etiam ex teſtamẽto, puta ſi Pater fecit teſtamentum, in quo maſculos ſibi tentũ facit hæredes, & filiabus legauit dotes, & maſculi diſtulerunt fęminas in tẽpore maritare, ita deciſum refert de Franch. in deciſ. 412. Amplia ſecundo, vt locum habeat maſculiatio etiã ſecundũ diſpoſitionẽ Cõſtit. Regni in aliquibus. Affl. in deciſ. 379. in 1. dub. & ita pariter deciſum in Sacr. Conſ. in cauſa Viſagiæ Longæ, & litis conſortiũ contra Thomã Rubeũ de anno 1554. die 6. Octobris, refert Saler. Napod. fol. 104. Amplia tertio, vt ſoror maſculiata non ſolum in bonis paternis, ſed etiam ĩ bonis collateralium ad inſtar maſculi ſuccedat, & ita deciſum refert Affl. in dec. 370. nu. 10. Amplia quarto, vt frater non poſſit purgare moram ad euitãdam maſculiationem. Affl. in deciſ. 159. quod ſecus eſt de iure Regni, ibid. Affl. Nunc limita, vt hæc conſuetudo, ſiue maſculiationis beneficium locum minime ſibi vẽdicet in feudabilis, ita erudite de Pont. in cõſ. 50. Limita ſecũdo, vt locum non habeat in patre differente maritare filiam, ſed in ſucceſſoribus ita videas deciſ. de Franch. ac illam perpetuo mẽti teneas 616. Amplia quinto, etiam ſi maſculi quorum culpa facta eſt maſculiatio, mortui eſſent, & ſolum ſupereſſent fœminę, quia tunc maſculiata alias excludit, ita fuiſſe deciſũ in S.C. refert de Fran. in cit. dec. 412. verſ. finem.

COLLECT. 755.

Super l. pacta nouiſſima. C. de pactis.

¶ Vltima derogant ſuperioribus.

REgula, quæ communiter ex hoc tex. ſumitur, eſt quod vltima derogant prioribus, ex qua infero primo qđ ſecundũ reſcriptũ reuocat primũ. Rota in deciſ. 80 de reſcrip. in antiq. intellige ſi de primo fieret mẽtio Caſſad in dec. 4. Infero ſecũdo, quod per cõſtitutionẽ ſecundi procuratoris primus reuocatus cẽſetur. Ant. Faber in deciſ. 3. C. de procurat quã nota ad tex. in l ſi quis cũ. §. ſi. ff. eo. tit. Infero tertio, quod primũ teſtamẽtũ rũpitur per ſm̃, Limita quãdo ſm̃ non eſſet rite factũ, primum autem ſic Viu. in deci. 13. Infero quarto, quod mandatum ſecundũ tollit primum, idẽ Viu. in deci. 15. par. 1. Infero quinto, qđ legati ademptio in perſonam primi legatarii inducitur, qñ teſtator, qui primo legauit, transfert in alium idem in deciſ. 337. Infero ſexto, quod primum priuilegium tollitur per ſecundum Veral. in deciſ. 200. par. 2.

COLLECT. 756.

Ad Bar. in l. imo C. de act. & obligat.

¶ Renunciationis miſerabilis beneficij ceſſionis bonorum.

BEneficio ceſſionis bonorũ quis renunciare nõ poteſt h.d. Limita primo, vt valeat renũciatio facta cum iuro ita Gui. Pap. in dec. 211. Papo. lib. 10. ti. 10. arreſt. 3. Theſ. in dec. 36. Ro. dec. 31. de sẽt. & re iud. in antiq. Limita ſecũdo in milite qui bene admittitur ad renunciandũ Capp. Tholoſ. in deci. 61. Limita tertio, qñ tpe cõtractus debitor ſciebat ſe non eſſe ſoluendum Rot. in deciſ. 4. de renunciat. Limita quarto quando debitor ob fraudem creditorũ diſſipaſſet bona, ita Iafred. Lanfranch. Balb.

Digitized by Google

in pulchra ſua deciſ.4.limita.5. vt licet quis huic beneficio renũciare non poſſit tamen hoc caſu renuncians ſibi præiudicat in bonis poſtea quæſitis. Guid. Pap.in deciſ.211.Capp.Tholoſ.61.

COLLECT. 757.
Super cap.1.de ſentent.excommun.in 6.

¶ Pœnæ excõmunicantis ſine ſcriptis.

EXcommunicans aliquem ſine ſcriptis punitur pœna, de qua in tex. quem limita 1. vt locum minime habeat in prælato regulari, vt deciſum refert Franc.Marc.in deciſ.991.p.2.& ſi contrarium teneãt cõmuniter DD. in cit. ca.1.limita 2.vt pœna ſuſpenſionis, de qua in tex. non compræhẽdat Epiſcopos Thoming in dec.23.par.2.& ratio eſt,quia non fit expreſſa mentio de eis iux.c.quia periculoſum eod.tit.in 6.limita 3.vt nec etiã locum habeat pœna præfata,quando copia notarij, vel alia neceſſaria ad ſcribendũ haberi non poſſunt.Balb.in deciſ.29.limita 4. quando excommuuicatio fertur a Prælato,non tanquam Iudice,ſed tãquam parte pro defenſione iurium,ita Caualc.in deciſ. 38.Fiuiz.par.2.quam reportes ad originalem Doctrinam Inn.in c. venerabili de cenſib.limita 5.vt locum pariter nõ habeat pœna huius tex.quando excommunicatio fertur per ſtatutum *Lapus* dicens deciſum allegat.173.

COLLECT. 758.
Super Doctr.Bar.in l.2.ff.de excuſ.tut.

¶ Probationum coniungendarum in criminalibus.

SÆpius cõtrouertitur præſens locus in quęſtione illa ſi in criminalibus probationes coniugantur, in qua nota tres aureas deciſiones, quarũ prima eſt Verall.4.part.2.vbi fuit dictum, quod coniecturæ vehementes,quę ſufficiunt ad probandam falſitatem,ſi tendunt ad eundem finem coniũguntur,& faciunt plenam probationem limita hanc deciſionem dupliciter,& primo in ijs, quę ſunt facilis probationis. Boer.in deciſ. 319.limita 2.in caſu Caputaquen.in deciſ.4.part.2.aſſertur 2.loco ſolemnis deciſio, Affl. 364. vbi fuit deciſum quod duo teſtes deponentes de duabus confeſſionibus factis,abſente parte,diuerſis locis,& temporibus nõ probant,neque coniungi poſſunt. Tertio ponderanda eſt pulcherrima deciſio, Viui.200. ſed nũ in antiquis teſtes iungantur ad probandũ,& Anna in ſing.516.aſſerit fuiſſe deciſum negatiue in cauſa Vniuerſitatis *Lauri*.

COLLECT. 759.
Ad l.4.§.ſi Iudex,ff.de re iudic.

¶ Executioris inſtrumenti.

REgulariter inſtrumentum non habet executionem paratam hoc dicit,& ita deciſum referunt,Oſaſc.in deciſ.129.de Franch.in deciſ.18. Boer in deciſ.295.Theſ in deciſ.26.limita 1 in inſtrumento quarantigiato habẽte executionem paratam ſtatuto ſic dictante, Seraphin.in deciſ.331.& Boer.d.deciſ. 295.& ratio eſt quia inſtrumentũ quarantigiatũ habet vim ſententiæ, Raud. in deciſ.29.ſublimita hãc limitationem locum minime habere quando inſtrumentum eſſet illiquidum.Rot.Auen.in deciſ.39.diuerſ.Mynſing.obſeruat. 69. cent.3.limita 2.contra tertium, quia ſtatutum,quod tribuit executionem paratam inſtrumento quarantigiato nõ habet locum,ſi agatur hypothecaria contra tertiũ, ſed ſolum cõtra debitorem, vel eius hæredem ita Frãc.Marc.in deciſ.394.Declara 3.limitationem principalem procedere in inſtrumento perfecto,

Digitized by Google

ćto,quia inſtrumentum, quod per ſtatutum exceptionem habet,debet eſſe perfectum, Affl. in deciſ. 283. 2. limitatur principalis regula in vltimis voluntatibus;nam inſtrumentum vltimæ voluntatis habet executionẽ paratã, Boer. d. deciſ.295.limitatur 3. in inſtrumento obligationis pœnes acta Curiæ facto, quod habet executionem paratã,quam retardare non poteſt exceptio litis pendentiæ ſuper abſolutione iuramenti in ea præſtiti. Affl.in deciſ.30.& in deciſ. 387.Rot.Genue. in deciſ.28. de Frãch. in cit.deciſ.118.aliquid per Teſſ. in deciſ.26.num.15.limitatur 4. quando debitor cõſenſit velle exequi, & executionem in bonis fieri.Balb.in deciſ.226. limitatur 5.in inſtrumento in forma Cameræ,Ant.Faber in deciſ.49.& aliquid per Teſſ in deciſ.226.num.11. limita 6. in depoſitionibus teſtiũ ad perpetuam rei memoriam receptorum,Boer. in deciſ.295.limitatur 7. in inſtrumento depoſiti quod habet eãdem executionem, Ego in dec.Curię Archiepiſcopalis 121. Sed quando vide Boer.in ſæpius cit.deciſ.295.num.7. An autem inſtrumenta poſſit executioni mandari, abſque partis citatione, vide deciſionem Franc. Marc.393. & an mandẽtur executioni in alieno territorio, vide eundem in deciſ.prædicta.

COLLECT. 560.

Super c.1. vt lite pendente in 6.

¶ Morte vel ceſſione alterius ex electis lite pendente,an aliter eligi poſſit.

DIſponitur,quod lite pendẽte vno ex electis mortuo,vel cedente nõ poteſt aliter eligi,|qui text.an locum habeat inter præſentatos,vt vno mortuo, vel cedente,alter præſentari non poſſit magna eſt altercatio inter Deciſionarios,Maynard.in deciſ.Tholoſ.39.p. 5. decidit idem eſſe in præſentationib.laicorum poſt quatrimeſtre non ante ; cũ eo tẽpore illis cumulare liceat iux. terminos c.cum autem de iure patro.quos not.ad doctrinam Io.And.in d.cap.1.& ratio eſt ſecundum Rubin.in deciſ. 29. quia cum patronus intra quatrimeſtre viuẽte primo pręſentato poſſit accumulare multo fortius eo mortuo, cõtrariã opinionem tenuit, Rot.Lituan.deciſ.diuerſ.90.decidens cap. 1.vt lite pendẽte procedat etiam in præſentatis,quorum vno mortuo,vel cedẽte alter præſẽtari non poſſit etiam intra quatrimeſtre,dicens iura facientia mentionem de cumulatione habere locum quando præſentatio facta eſt de vno,& non quãdo plures fuerunt a principio præſentati, & adinuicem litigant, in quibus militat ratio finalis d c.Ne Eccleſię propter litis diſpendia patiãtur,nihilominus Rot. Romana ſæpius iudicauit ſecũdum deciſ.Lituan.verum hãc Rot. deciſionem intellige,quando lis pẽderet inter duos præſentatos a diuerſis patronis; nã tũc non eſt licitum variare,nec vno defuncto poteſt alius præſentari,ſecus autem vbi lis verteretur inter alios, quia tunc nõ prohibẽtur patroni præſentari alias ſequeretur quod poſſet de facili impediri patronus introducẽdo litem ſuper beneficio,& ita fuit deciſum in vna Bergomen.Cappellaniæ 19.Iunij 1579. coram Bufalo ad ornatũ huius text. not. auream deciſ.Creſcent.10.de iurepatro. vbi fuit dictum quod patronus poſt pręſentationem vnius ante litem non poterit poſt litẽ cumulando præſentare collitigantem alias voces patronorum non habentem.

COLLECT. 561.

Sup Bar.in l.tutelas ff.de capitis dimin.

¶ Probationis identitatis familiæ, ſiue cognationis.

QVæritur ſi familiæ identitas præſumatur,tu deciſiue loquẽdo dicas,

cas,quod multis modis probata cenſetur Primo exeodē cognomine argum. deciſ.Seraphin.Rot.Roman.18. part. 1. hinc eſt quod pluralitas cognominum non præſumitur,Balb.in deciſ.29.& licet in eadem familia poſſunt eſſe nobiles,& ignobiles, vt refert deciſum Anna ſing.359.tamen probata nobilitate vtriuſq; familiæ debet omnino iudicari vnam eſse familiam Ego in deciſ.Curiæ Archiepiſcopalis 90.præſumitur ſecundo identitas familiæ probari ex iiſdem inſignibus,hinc eſt quod baſtardi, ſeu naturales nō poſſint vti inſignibus, & vt vulgo dicitur armis,quibus vtūtur illi de familia.Ant.Faber in deciſ. 4. C. de verborum ſignific. Teſs.in deciſ. fin. nu.33 licet contrarium ſeruari de conſuetudine teſtatur,Guid. Pap. in deciſ. 580.verum debent iſti naturales deferre arma, & inſignia,domus cum aliqua differentia ponendo barram per tranſuerſum incipiendo a parte ſiniſtra verſus dexteram ad differētiam inſignium nobilis,vt refert deciſum Papon.arreſt. i limita ſi vſus inſignium fuiſſet per naturales pręſcriptus,vt in caſu dec. Rot. Pedem refert Teſſ.fil.in deciſ.45.par.2. Probatur tertio per teſtes de auditu,nā teſtes de auditu,& fama,probant generis nobilitatem,& familiæ identitatem, vt in ſpecie decidit Verall. in dec. 277. part.1. Probatur quarto per tractatus ab ijſd.de familia peractos, Anna in conſilio 106.

COLLECT. 762.

Super pragm. prima de extract.animalium.

¶ Frumenti & aliorum extractionis prohibitæ.

FRumenti,& nonnullorum extra ciuitatem prohibetųr extractio hoc dicit Cuius pragmaticę ratio eſt ne deficiat in Regno.Affl.in dec.290. Amplia primo, vt prohibita extractione lignorum ſecundum pragmat.cenſeatur pariter prohibita nauium extractio,prout in terminis decidiſſe Rot.Delf.teſtatur Boer.in deciſ.177.Amplia ſecundo , vt extrahens prohibita, amittat animalia , idem Boer.in deciſ.173.Amplia tertio , vt pariter amittat etiam non prohibita extrahi Teſſ. fil. in deciſio 52. Amplia quarto,vt pœna,de qua in tex.extendatur etiam ad extrahentem farinam licet de extractione frumenti loquatur,ita in proprijs terminis decidiſſe Curiam Panormit.teſtatur , Maſtrill. in deciſ. 139. quam nota ad ſingularem doctrinam, Bar.in l.quæſitum,§.1.ff.de legatis 2.ex qua infero ad aliam deciſionem Rot. Auenio.62.vbi fuit dictum quod appellatione materiæ veniat materiatum, & e contra nunc limita , & primo in caſu pulcherrimo Teſſ.in deciſ.152. vbi fuit deciſum , quod prohibita extractione granorum ab aliquo loco,vt conſeruetur vbertas non extenditur ad exteros extrahentes fructus bonorum propriorum.Amplia quinto , vt etiam Barones habentes merum, & miſtum imperium poſſint facere huiuſmodi proclamata tempore careſtiæ,vt pluries,deciſum vidiſſe refert Franc.Marc.in deciſio.230. 236.& 522.Limita ſecundo in caſu deciſ.Rot. Auenion. 40. vbi fuit dictum , quod probata extrahendi libertate virtute præſcriptionis 30.vel 40.ann. ceſſat prohibitio extractionis. Limita tertio,vt non comprehendat minorem extrahentem Rubi.deciſ.21. Limita quarto in repertis in itinere,Balb.in deciſio. 90.quæ autem ſit pœna ſancita contra extrahentes frumēta vltra diſpoſita per hanc pragmat.omnino videas deciſionem Ioſeph. Lud.in deciſ. Peruſ.80.

COL-

COLLECT. 763.

Super clem.1. de ſupplenda neglig. Prælatorum.

¶ Beneficiorum regularium,& ſecularium collationis quibus facienda.

BEneficia regularia regularibus,ſecularia ſecularibus cõferẽda ſunt h.d. cum quo concordat Conc.Tri.ſeſ.24.c. 13.& 15.de reformat. vbi prohibentur beneficia regularia ſecularibus conferri. Limita primo,vt nõ procedat in Eccleſiis parochialibus,ſeu curatis ſecularibus,ad quas promoueri poteſt monachus Caputaquen.in dec.85.part.1.quã nota ad tex.in c.quod Dei timorem de ſtatu monachorum,ſed contrariam ſententiam tenuit Rot.in deciſ.5. de Iure patron.& 28.de præb. in nou.ad Bellã. in deciſ.715.& 750.Limita ſecundo ex diſpẽſatione põtificia,hoc.n.caſu poterũt tã beneficia,quã pẽſiones monacho conferri Verall.in deciſ.223.Limita tertio in Canonico regulari cui abſq; diſpenſatione poteſt parochialis conferri Bellam.in deciſ.172.licet cum diſpenſatione beneficia ſimplicia cõferri poſſunt, vt fuit reſolutum in vna Papien. Iuriſpatron.6. Martii 1598.coram Domino Decano,& extat declaratio Sacr. Congregationis. Limita quarto in caſu deciſ.Rot.diuerſ. 762. part.1. Limita quinto niſi eſſet mutata qualitas beneficii,ad quod requiritur quadraginta annorum poſſeſſio cũ bona fide Rot.dec. 2.de præb.in nou.quam not.ad ornatũ tex. in c.cum de beneficio eo.ti.in 6.& fuit pariter reſolutum in vna Trident. prioratus 17. Nouembris 1594. coram Domino Orano, & in vna Bracharen. Monaſterii 19.Decembris 1598.coram Domino Pamphilio,in qua dictum eſt, quod vt recedatur ab anteriori ſtatu regularitatis beneficii neceſsariũ eſt, qđ oſtẽdatur poſterior ſtatus ſecularitatis, qui ſit legitime præſcriptus per poſſeſſionem quadragenariam ſublatis prouiſionibus apoſtolicis,& earum temporibus,quæ non mutant ſtatnm Achil de Graſſ.in deciſ.ſi.de iurepatron. niſi appareat eſſe factas animo mutandi ſtatũ, vt fuit dictum in vna Oſtunen.Capellaniç 19.Ianuarij 1598.coram Seraphino.

COLLECT. 764.

Super c.quod autem de Iurepatron.

¶ Iuris patronatus donationis cum aſſenſu epiſcopi,& quando ille non ſit neceſſarius.

IVspatronatus donari non poteſt inconſulto Epiſcopo h.d. Amplia primo,ẽt ſi fieret donatio filio viuẽte patre Ro.dec.diuer.999 par.3.Amplia ſecundo,vt talis donatio ab Epiſcopo nõ confirmata ſit ipſo iure nulla Seraphin. in deciſ.Rot.Rom.884.par.1.Amplia tertio, vt licet Patronus poſſit donare ius præſentandi reſeruato ſibi iurepatron.requiritur tamen Epiſcopi conſenſus, vt fuiſſe reſolutum in Rot.in vna Caſſanẽ.beneſic.29. Aprilis 1580.refert idem Seraphin. in deciſ.456. Amplia quarto,vt ſuperueniente Epiſcopi conſenſu omne ius transferatur per donationem iuriſpatronatus,vt fuiſſe reſolutum in vna Aſtorienſ.prioratus 18. Decembris 1598.Scribit Seraphin.in deci. 1305.& ratio eſt,quia conſenſus Epiſcopi in hoc caſu poteſt præcedere & ſubſequi ad inſtar cõſenſus paterni iux.deciſ.Affl.280.Amplia quinto in pulcherrimo caſu deciſ.eiuſd.725.vbi fuit reſolutũ,quod in donatione omniũ,& quorumcunq;bonorum mobiliũ,& immobilium Iurium,& actionum comprehẽditur etiam Iuspatronatus,& pariter eſt neceſſarius cõſenſus Epiſcopi Nunc limita præfatam Regulam multipliciter &primo quando donatio fieret compatrono,quia valet ſine conſenſu Epiſcopi,

pi,vt fuiſſe in Ro.reſolutũ teſtatur Verall.in deciſ.131.par.2. Limita ſecundo in caſu deciſ.Seraphin.Rot.Rom.1312. vbi fuit dictum,quod quando donatur Iuſpatronatus Eccleſiaſticum laico nõ valet donatio,non adhibitis ſolemnitatibus in alienatione rerum Eccleſiæ requiſitis, & ex cauſa euidentis vtilitatis & ſic in tali caſu non exigitur conſenſus Epiſcopi. Limita tertio in antiquis quia licet non appareat conſenſus Epiſcopi valet donatio, vt eſt deciſio mea Curiæ Archiepiſcopalis Neap.333.Limita quarto in caſu Maynard.in deciſ. 13.lib.5.pro ornamento huius tex.animaduertas in praxi,quod bona donata Eccleſię,quę nõ conſtat fuiſſe data pro dote non arguũt Iuſpatronatus,ſed donans dicitur potius benefactor,quam patronus,& ditator, quam dotator, vt fuit dictum in vna Aretina Cappellanię 10.Martij 1595.refert Seraph.in dec. 1103.& vide quę circa hãc mat.ſcripſi in Collect.ſuper cap.illud de Iurepatron.

COLLECT. 765.

Super §. nequaquam in Auth. de Monachis.

¶ Mali prę̨ſumendi boni & mutatione vitæ per triennium continuum.

MAlus præſumitur bonus, & per conſequens vita mutaſſe,quãdo per triennium continuũ laudabilẽ vitã duxit h.d.& ita decidit Rot Rom.in vna Romana legari die Veneris 28. Maij 1568.coram Seraphino, intellige primo procedere, quando talis delinquens magnam egiſſet pœnitentiam, puta quia ingreſſus fuit religionẽ Thoming in dec.29.Intellige ſecundo,quãdo probaretur pluries ei occaſionem ſimilis mali veniſſe, & tamen eum abſtinuiſſe, vt decidimus nos in Curia Archiep. Neap.refero Ego ipſe in dec 129 Sed quęro circa ornatũ huius tex.a quo tempore dicti tres anni ſint computãdi .ſ.a die cõmiſſi delicti, vel oporteat ꝙ prius de delicto gratia obtineatur, & a die obtẽtę gratię triẽniũ incipiat. Reſp. quod incipiunt tres anni a die cõmiſſi delicti,vt refert fuiſſe per Rot.deciſum Granut.deciſ.ſeu theoremat.23.

COLLECT. 766.

Super l.ſi ſeruum C.de ſeruo corrupto.

¶ Affectus quando puniatur,ſi non ſequatur effectus.

AD limitationẽ huius tex.not.quod legibus omnibus conatum puniẽtibus hodie per conſuetudinem generalem totius Italiæ derogatum eſt Cacher.in deciſ 19.in fi.Ioſeph.Lud.in deciſ.Lucenſ.15.Boer.in dec.316. Teſſ.in deciſ.243.Grammat.in deciſ.2.Roiz.in deciſ.3.Rot.Lituaniæ Balb.in deciſ.22. Gaſpar Theſſ.in dec.Ro.Pedemõt.24. par.2.Maſtrill.Rot.Siciliæ 155.part. 2. hinc prouenit primo,quod conatus etiã in atrocioribus pro cõſumato crimine non habetur quando pœna eſt ſtatutaria,vt aliquid per Affl in dec.21. num. 10.Gram.in deciſ.2.nu.13.15. & 18. & in deciſ.74.nu.5.hinc ꝓuenit ſecundo, qđ Iudex vbi per legẽ punitur effectus, ac ſi fuiſſet conſumatus poteſt arbitrio ſuo pœnam minuere Affl.in deciſ 276 Intellige primo cõcluſionem principalem procedere quoad pœnam ordinariam, ſecus quoad extraordinariam Theſſaur.in deciſio.343. & Grammat. cit.deciſio.2. vt licet affectus non puniatur ſi non fuerit ſecutus effectus.Limitatur tamen quando deuentum eſt ad actum proximum, & immediatum, vt in ſpecie refert in Senatu deciſum Ant.Faberin. deciſ.fi.C.de pœnis.Intellige ſecundo in grauibus delictis, non autẽ in atrociſſimis Boer.in deciſ.316

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 767.

Super l. fin. vbi Bar. C. de diuerſis reſcript.

¶ Clauſula non obſtante cuiuſuis, ac virtus.

LOquitur de clauſula nō, obſtante cuiuſuis, ac virtus; limitatur primo vt non extenditur ad concordata, ſeu ad priuilegia in vim pacti, vt in Rot. deciſum teſtatur Creſcent. deciſ. 2. de priuileg. Puteus in deciſ. 47. lib. 1. Ioan. Paul. in deciſ. 87. & 109. *Limitatur* ſecundo in caſu deciſ. Sayr. 21. eod tit. vbi fuit dictum, quod priuilegia clauſa in corpore iuris non cenſentur ſublata per aliam ſuperuenientem diſpoſitionem iuris communis habentem in ſe clauſulam generalem non obſtantibus priuilegijs. *Limitatur* tertio in priuilegijs Cardinalibus conceſſis, quia non reuocantur per hanc clauſulam, niſi de ipſis Cardinalibus expreſſa fieret mentio, ita Achill. de Graſſ. in deciſ. 7. de priuileg. Limitatur quarto, vt non comprehēdat priuilegia ex cauſa oneroſa cōceſſa, ita animaduertendo decidit Creſcent. in deciſ. 5. de priuileg. Limitatur quinto in caſu eiuſdem in deciſ. 11. eod. tit. Limitatur ſexto in caſu deciſio. Putei 6. lib. 3. vbi fuit dictum, quod clauſulę quātumcunque generales non derogant priuilegijs, ſeu pactis a Sede Apoſtolica cōfirmatis. Limitatur ſeptimo in caſu deciſ. Mynſing. cent. 4. obſer. 70. vbi fuit dictum quod priuilegiū per hanc clauſulam conceſſum non includit caſum publicæ vtilitati contrarium. Limitatur octauo, vt per hanc clauſulam non cenſeantur ſublata ſtatuta, ac conſuetudines generales, ita refert deciſum Rot. in deciſ 1. de præbend. & dignitat. in nou. Limitatur nono, vt non operetur niſi priuilegiatis volentibus priuilegijs vti, Achil. de Graſſ. in deciſio. 1. de priuileg. Limitatur decimo in caſu pulcherrimo deciſ. Rot. 6. de conſtitutionib. in nou. vbi fuit dictum, quod clauſula generalis non tollit beneficium, ſeu priuilegiū Eccleſiæ conceſſum. *Limitatur* vndecimo in caſu eiuſdem in dec. 18. de reſcr. in antiq. vbi fuit deciſum, quod neque tollat actum iuratū, hęc clauſula niſi de illo ſpecifice fiat mentio, quam deciſionem diligentes not. ad gloſam in c. cum non deceat de elect. in 6.

COLLECT. 768.

Super l. Fulcinus § cum hoc. ff. ex quibus cauſ. in poſſ.

¶ Qualitas vbi requiritur non debet illa interuenire.

QVando aliquid requiritur qualificatum non ſufficit illud interuenire ſine illa qualitate h. d. Inferò primo ad deciſ. Viu. 331. vbi fuit deciſum, quod qualitas reſtringit ſubiectum, cui adiicitur, & ex diuerſitate qualitatum diuerſificantur actus, & diſpoſitiones. Infero ſecundo ad deciſ. Ambroſ. Rot. Peruſ. 43. vbi iuſpatronatus relictum proximiori, & ſeniori de familia non habenti has qualitates non competit. Infero tertio ad deciſ. Mynſing. cent. 4. obſer. 16. vbi fuit dictum, quod minori, cui conceditur beneficiū, reſtitutionis in integrum, ſi læſis fuerit, hac qualitate non probata non competit. Infero quarto ad deciſ. Triuiſ. Rot. Venet. 15. vbi ſponſo, cui competit ius accuſandi necem ſponſæ ſuæ, denegatur, ſponſalium qualitate minime probata. Infero quinto ad deciſ. eiuſd. Triuiſ. 46. vbi fuit dictum quod confeſſio qualificata in criminalibus ſemper in totum debet acceptari cum ſua qualitate, vel in totum reſpui, non autem diuidi, & pro vna parte acceptari, & alia nō. Infero ſexto ad deciſ. Capycii 5. vbi pragmat. odia litium, quæ diſponit, vt

Digitized by Google

cauſæ inter coniunctos compromittantur locum non habeat, ſi qualitas conſanguinitatis non probatur. Infero ſeptimo ad decif.de Franch.644. vbi creditor,qui vult obtinere virtute l.ſcriptu ras.C.qui potiores in pignore, neceſſe eſt,vt probet requiſita, ac qualitas in d.l.Infero octauo ad deciſ.Caputaquē. 89.vbi qualitas,quod teſtes debeant eſſe in cauſa matrimoniali omni exceptione maiores debet articulari,& probari,quam diligenter nota ad ampliationem tex. in c. 1. de conſanguinit. & affinit. Infero nono ad deciſ. Myſing. cent.3.obſeru.98.vbi qualitas doli, quę exigitur in cauſa fractæ pacis ſi non probatur interueniſſe, quis puniri nequit Gayl.lib.3.obſer.12.13.& 76.Infero decimo ad deciſ. eiuſdem 100. eadē centu.vbi iuriſdictio limitata ad certam qualitatem non extenditur ad incremētum. Infero vndecimo ad deciſ.eiuſdē 86.cent.4.vbi fuit dictum, quod quando agitur de pœna alicuius ſpecialis cōſtitutionis, niſi omnes eius qualitates doceantur, & verificentur in caſu de quo agitur,pœna non committitur.Infero duodecimo ad deciſ.eiuſd.40. cēt. 1.vbi qualitas inſtitutæ actionis,vel accuſationis probari oporteat,quod intel lige,quando qualitas adiecta crimini, alteraret crimen,& pęnā Balb. in deciſ. 22.Infero decimotertio ad deciſ.Mynſing.cent.1.obſeru.70.vbi qualitas iuramenti obſeruanda eſt, ac exprimenda. Infero decimoquarto ad deciſ.eiuſdem 99.cent.1.vbi qualitas petitionis in iuriſdictione confirmanda,attendenda, ac probanda eſt. Infero decimoquinto ad Deciſio. Afflict. 290. vbi fuit deciſum,quod qualitas, quæ confert iuriſdictionem in primis verificanda eſt.

COLLECT. 769.

Super l.alio ff. de alimentis legatis.

¶ Executorum vltimarū voluntatum.

SEdet hic mat. executorū vltimarū voluntatum,ſuper qua primo animaduertendum eſt, quod eorum poteſtas in dubio non pręſumitur inſolidū Balb.in deciſ.99.& propterea fuit deciſum in Sac.Conſ. Neapol. quod ſi ſunt dati plures executores in teſtamēto, & vnus tātum citatur,proceſſus fit nullus. vt refert de Franch.in deciſ.622. quam nota ad ornatum tex.in c. ſi duobus de procurator. Animaduertendum ſecūdo quod executorem poteſtas,ſeu authoritas maxima eſt,&primo,quia ſi teſtator alicuius loci diſpoſuit, quod bona ſua diſtribuantur Sacerdotibus pro omiſſis celebrandis arbitrio ſuorum executorū quod prędicti executores poſſunt diſtribuere Sacerdotibus,qui non ſunt de loco,ita Capp.Tholoſ.in deciſ.128.quam nota ad limitationē tex. in l. a teſtatore ff.de condit.& demonſtr.Secundo quia executor poterit diſponere, ſeu exequi in beneficium legatorum piorum, non obſtante quod teſtator per prius diſpoſuit de Franch.in deci.578.Tertio,quia executor poteſt eſſe minor 18. ann. & fęmina ita deciſum teſtatur Iacob.Thoming.in dec 91.par.2. Quarta Poteſtas eſt,quia legatum ſi eſt factum, vt diſtribuatur inter pauperes poſt mortem,poterit executor facere diſtributionem in vita de Franch.in deciſ.706.quam diligenter not.ad magiſtralem Doctrinam Bar.in l.cum pater §.a filia ff.de lega.2. Quinto,quia executores teſtamenti pro eorum adminiſtratione habent tacitam hypothecam,omnino videndus Pegue. in deciſ.Catalon.131.Sexto,quia deputati ad Virgines maritandas poſſunt pecunias ad illum actum dicatas dare virgini-

ginibus Deo profitentibus Garz.in deciſ.52.Septimo,quia poſſunt exequi legata pia pendente lite inter conſanguineos,præſtita tamen cautione de reſtituendo in caſu retractationis. Idem in deciſ.35.Octauo,quia in executore pręſumitur, quod fuerit electa induſtria perſonę,& propterea non poteſt ſubſtituere aliũ in ſui locum Viu.in dec.305

COLLECT. 770.

Super Pragmat.Prima de ſuſpit. Officialium.

¶ Suſpicionis Officialiũ cauſæ quo ordine & qualiter examinãdæ, ac decidendę.

CAuſa ſuſpicionis allegata debet decidi per Collegas,abſente ipſo recuſato h.d.ad huius pragmat.ornamentum, animaduerto nonulla requiri, vt ſuſpitio ſubſiſtat. Primo enim, quod proponatur ſuſpitio ante concluſionẽ cauſæ principalis,vt in pragmat. 5. infra eundem titu.quæ licet cõprehẽdat perſonas priuilegiatas, non tamen propterea huiuſmodi perſonæ priuilegiatę excluduntur a reſtitutione in integrum eis competente aduerſus lapſum fatalium,vt fuiſſe deciſum per Sacr.Conſil. refert de Franch.in deciſ.431. *L*imita in ſuſpitione de nouo ſuperueniente, quæ dummodo clara,& euidens ſit,poteſt opponi in qualibet parte iudicij, ita Thoming.in dec.229.par.2.idq; fuit pariter deciſum per pramat. Ducis Oſſunæ,quæ incipit, Vniuerſis,& ſingulis pręſentium. Secundo requiritur, vt ſi ſuſpitio concernat perſonam actuarij debeat probari iuramento Milanenſ. in deciſ.15.lib.1. Tertio quod in cauſis ſuſpitionũ nõ detur appellatio de Frãch. in deciſ.408. qui ibidem declarat, num id procedat tam in decretis diffinitiuis, quam in incidentibus,verũ licet appellatio non admittatur,poteſt tamen dici de nullitate,vt fuiſſe in Sac.Conſ. deciſum refert Tapp.in d.pragmat.4.requiritur, vt non examinetur aduerſarius in cauſa ſuſpitionis,licet bene officialis ipſe Theſſ.in deciſio.5.& de aduerſario extat deciſum in Sacr.Conſ.in ſuſpitione propoſita per Ducem Nuceriæ in perſonam Conſil.de Ponte in cauſa vertente inter Marchionem Fuſcaldi,& d. Ducem,refert Nouiſſ.in pragm. noſtra.

COLLECT. 771.

Super l.exceptiones ff. de exceptionibus.

¶ Exceptionis competentis principali quando competat fideiuſſori.

EXceptio quæ competit principali fideiuſſori quoq;competit h.d.Ex quo infertur primo, quod fideiuſſoris obligatio acceſſoria eſt ad illam principalem Balb.in deciſ.31.par.1.Infero ſecundo, quod fideiuſſore exiſtente ſoluendo non poteſt carcerari principalis pulchra,ac omnino vidẽda deciſio Valaſc.11.quam nota ad ampliationem doctrinæ Bar.in l.3.§. tutores.ff. de ſuſpectis tutoribus, ſupra firmatam Reg. tex.Limita primo in beneficio c.Odoardus de ſolutionib,quia nõ porrigitur ad fideiuſſorem clerici, vt fuit deciſum in Curia Archiepiſcopali Neapol. Ego in deciſio.121.eiuſdem Curiæ,cuius deciſionis ratio fuit, quia cum præfatum beneficium ſit perſonale, propterea nõ extenditur. Limita ſecundo in beneficio ceſſionis bonorũ, quæ principali competit,quia fideiuſſori non conceditur Balb.in deciſ.521.par.5.quam nota ad tex.in §.fi.de exceptionib.Inſt.*L*imita tertio in caſu deciſionis Senatus Sabaudiæ,de qua per Ant. Fabr. in deciſ. 1.C.de fideiuſſore minoris, vbi fuit dictum,quod beneficium reſtitutionis in integrum,quæ minoribus competit,nõ porrigitur ad eorum fideiuſſores, intel-

lige

Digitized by Google

lige tamen, quando non alia contẽplatione fideiuſſit, niſi vt creditoribus cautum ſit, vt voluit Balb. in dec. 15. & idẽ Fab. cit. dec. *L*imita quarto in caſu eiuſdẽ in dec. 6. C. ad Velleianum, vbi exceptio Velleiani, quæ mulieri cõpetit, fideiuſſori non prodeſt, quam not. ad ornatũ text. in l. mulieres, C. eo. tit. *L*imita quinto in exceptione declinatio fori, q̃ competit clericis, quia non porrigitur ad laicos eorum fideiuſſores, vt pluries in quãpluribus Italiæ Tribunalibus deciſum teſtatur Ro. Lipſ. in dec. 90. præſertim Neap. vt pulchre per Affl. in dec. 206. Germ. Mynſin. cent. 1. obſer. 15. Sabaudiæ, refert Fab. in dec. 1. Franciæ teſtatur Gui. Pap. in dec. 562. & eſt receptiſſima opinio apud Deciſionarios. *L*imita ſexto in exceptione executionis ſententiæ, quæ ſi lata eſt contra principalem, non poteſt exequi contra fideiuſſorem ſine nouo proceſſu, intellige tamen iuxta diſtinctionem Guid. Pap. in deciſ. 26. quam not. ad *Bar*. in l. 1. ff. iudicatum ſolui. Limita ſeptimo in dilatione quinquennali, quia non competit fideiuſſori Barz. in deciſ. 77.

COLLECT. 772.

Super l. ſocietatem §. arbitrorum, vbi Bar. ff. pro ſocio.

¶ Reductoris ad arbitrium boni viri a ſententia arbitri.

CONtra ſententiam arbitri licet regulariter actio nõ datur, habet tamen locum reductio ad arbitriũ boni viri h. d. Amplia primo licet fuerit renunciatum arbitrio boni viri, & reuiſionis ipſius cum pęna, quia nihilominus põt recurri abſq. mætu pœnæ, ſi grauis læſio prętendatur, ita Gui. Pap. in dec. 519 Balb. in dec. 168. Magon. in dec. Lucenſ. 98. Papon. lib. 6. tit. 3. arreſt. 1. & ad mat. Boer. in dec. 284. Amplia ſecũdo, vt nec iuramentum firmet hanc renũciationẽ per rationẽ, quam ſcribit idẽ Gui. Pap. in dec. 519. ad quam vide Ioſeph. *L*ud. in dec. Lucen. 27. Caſſ in dec. 1. de emp. & vend. Capp. Thol. in dec. 268. DD. de Ro. in dec. 2. de arbitris. Limita ampliationem obtenta abſolutione, vt in terminis Borgn. in dec. 9. de iudicijs ad quã vide pariter Ludou. in deciſ. Lucen. 48. Amplia tertio, vt petens laudum reſcindi non cenſeatur contrarius reductioni ad arbitrium boni viri Bellam. in deciſ. 299. Amplia quarto, vt compromittens ſi ſit læſus, nedũ reductionis beneficiũ habeat, verum etiam poſſit recurrere ad remedium l. 2. C. de reſcind. vendit. vt refert deciſum Mynſin. cent 1. obſer. 33. Amplia quinto etiam ſi læſus eſſet in ſexta parte debiti, vt pulchre animaduertit Gui. Pap. in cit. dec. 519. & Ioſe. *L*udou. 27. Ro. Lucen. Amplia ſexto, vt etiam a ſententia nulla peti poſſit. Mago. in dec. *L*ucen. 98. Amplia ſeptimo, vt reductio hæc peti debeat coram iudice rei Mynſin. obſer. 61. cent. 3.

COLLECT. 773.

Super l. 1. C. de arbitris.

¶ Appellationis a ſententia arbitri prohibitæ.

A Sententia arbitri non datur appellatio, quia ex ea actio non oritur h. d. *L*imita primo in reductione ad arbitrium boni viri, quæ ſimilis eſt appellationi Affl. in dec. 51. Franc. Marc. in deciſ. 151. par. 2. *L*imita ſecundo in caſu Deciſ Gayl. obſer. 149. lib. 2. vbi fuit dictum, quod ſi iudex ad quem remittitur vt ad bonum virum ſi pronunciauerit bene, vel male arbitratum a ſententia poterit appellari, de cuius limitationis veritate Vide Boer. in deciſio. 284. Papon. lib. 6. tit. 3. arreſt. 23. & 5. *L*imita ter-

Digitized by Google

tertio in Camera Imperij, in qua recipitur appellatio a ſentētia arbitri Myn ſing.cent.4.obſeru.68.*L*imita quarto in caſu deciſ.Card.Put.394. lib.2. vbi fuit dictum quod ſtante appellatione a laudo(& ſic vt vides præſupponit poſſe appellari)non poteſt agi ad pœnam appoſitam in compromiſſo in euentum, in quem a laudo fore appellatum.Limita quinso vbi laudum contineret enormiſſimā læſionem, vel iniquitatem maniſeſtam,nam tunc admittitur appellatio,etiam ſi cum iuramento ſit compromiſſum,vt deciſum refert Gayl.obſeru. 150.lib.1. quæ autem dicatur enormis læſio;ſeu iniquitas,vide optimam Gui. Pap.dec.253.Limita ſexto,vt hodie admittatur appellatio cum ad inſtar iudiciorum redacta ſint arbitria, vt refert deciſum in Senatu Sabaudię Faber dec. 6. C. de arbitris,qui pariter refert deciſum, quod ſi elapſum fuerit tempus appellandi tacite cenſetur conſenſum fuiſſe arbitrorum ſententijs. Amplia limitationem hanc in caſu deciſ.eiuſd.8.eo. tit.vbi fuit dictum, quod etiam arbiter attentare dicitur,ſi in ſpretum appellationis aliquid innouauerit *L*imita ſeptimo in ſententia lata ab arbitris iuris. Balb.in dec.129.quam not.ad tex. in terminis hoc decidentem in c.ſab arbitris de off.deleg.& videas pariter Myn ſin.cent.4.obſer.68.&vide etiam Gayl. obſer.33.lib.*1*.vbi optime declarat,qui tales arbitri dicuntur. Limita octauo a ſe ntentia arbitri ex neceſſitate ſtatuti, vel præcepto iudicis electi ita deciſum refert Balb.in deciſ.466.quam reponas ad tex.in l.arbitrio, ff. qui ſatiſdare cogan tur.

COLLECT. 774.

Super* §.*ſi quis igitur in Autb. de inſtr. fide.& cautel.

¶ Recognitionis ſcripturæ priuatæ a teſtibus faciendæ.

NImis controuertitur inter deciſionarios tex.iſte in quæſt.illa ſi teſtes deponentes ſuper recognitione ſcripturæ priuatæ debent deponere ſe fuiſſe præſentes,& vidiſſe eam ſcribi, & in affirmatiuam decidiſſe Sac.Neapol. teſtatur Affl.in dec.181. quam opinionē ſuo tempore iterum tenuiſſe idem S.C. ſcribit Gram.in dec.84.& de alia ſimili deciſione videndus eſt Ann.alleg.84.p. 1.cū qua tādem opinione Conſ.Neap. cōcurrit Ro.Piſan.refert Mart. in dec. 45.verum contrariam ſententiam plu. ries tenuit Rot.Romana,vt ſcilicet ſufficiat,quod teſtes depoſuerint ſe habere notam manum, quia probant recognitionem, vt pulcherrimè teſtatur Rot. diuerſ.in dec.124.p.2. Achill.de Graſſ. in deciſ.2.de fide inſtrum.Paleot. in deciſ.173.Peregr. in deciſ. 273. intellige tamen, vt hæc Rot. opinio procedat alijs concurrentibus adminiculis,de quibus per eand.Rot.diuerſ in dec.553. p. 1.Intellige ſecundo,vt procedat tantūmodo de ſtylo Curiæ Romanę,vt teſtatur Rot.diuerſ.in deciſ.570.par.1.

COLLECT. 775.

Super* P*ragm.5.§.19.de admidiſtr. vniuerſit.

¶ Donationis ab vniuerſitate faciendę in Regno prohibitæ.

IN præſenti, §. interdicitur Syndicis *Electis*,& Vniuerſitatibus actus donationis, Amplia hunc text. vt hodie vniuerſitates, & plateæ non poſſint ſe congregare pro donando abſq. expreſſa licentia Proregis,vt eſt ſancitum per pragmat.

pragm.9.incip.Ancorche,& tenuit pariter,Gui.Pap.in dec.106 Nunc limita,& Primo vt poſſit vniuerſitas donare pro remuneratione ſeruitiorũ ſibi factorũ, ita deciſum refert Guerr.in dec.1.Limita ſecundo, vt non procedat in donatione quæ fieret Principi, nam illam facere poſſunt ſolum decuriones etiam non congregata vniuerſitate, Theſſ.in deciſ. 257. Limita tertio in donatione quæ fieret ab vniuerſitate Baroni,vt ab eo eligatur in ſuam Cameram reſeruatam,nam talis donatio valet, vt fuiſſe iudicatum per S.C.iunctis aulis referente Conſiliar. Theodoro in cauſa Vniuerſitatis S. Seuerini cum D. Ferdinando Gonzaga,refert Nouiſſimus in pragmat.5.tit.noſtro.

COLLECT. 776.

Super Pragmat.8.in tit.de compoſit.

¶ Ius quærelandi,& remittendi quibus competat.

QVibus competit ſucceſſio,cõpetit quærelandi, & remittendi actio h.d. Ex qua infero ad dec.de Frãch.611. vbi fuiſſe deciſum teſtatur quod ad eũ ſpectat ius quęrelandi ad quem ſpectat ſucceſſio bonorũ ſm̃ diſpoſitionem pręfat.Pragm.&ita ille nepos admiſſus fuit ad quęrelandũ de morte Patrui, quamuis alius fuerat hęres inſtitutus, & ſic S.C.habuit pro abſoluto a contrario ſenſu,vt cui non competit ſucceſſio,nec ẽt competat ius quærelandi.Infero ſecundo ad deciſ. Senat. Mediol. de qua per Clar.in q.58.verſ.ſeq.quid ſi inter hæredes,vbi refert bis Senatum decidiſſe, ꝙ ſoror excluſa per fratres a ſucceſſione bonorũ,cenſeatur pariter excluſa ab eiſdem a iure quærelandi de morte fratris occiſi.Infero tertio ad deciſ.de Franch. 512. vbi fuit dictum, quod cum tutori non competat ius ſuccedendi per conſequens non habet ius quærelandi, ac querelam remittendi abſq.decreto S.C. Infero quarto,ad pulchram dec.de qua per D.de Ponte de prouiſ.fieri ſolitis §. quarto vbi refert pluries fuiſſe deciſum quod ſi ſoror dotata,quæ erat præſens tempore compoſitionis,& non quærelauit,ſit excluſa a iure quærelandi.

COLLECT. 777.

Ad Bar.in l.quid dicitur.ff.de verb.obl.

¶ Filij quando veniant vt filij,& quando vt hæredes.

EST locus originalis in illa dubitatione quando filij intelligãtur,vocati vti filij,vel vti hæredes, in quo dicas primo quod in antefato ſuccedunt vti hæredes non autem vti filij, vt nouiſſimis temporibus fuiſſe iudicatũ in noſtro S.C.teſtatur de Franch.in deciſ. 182.licet contrariam ſententiam approbaſſe,id. S.C. tempore Affl.ipſemet teſtatur in dec.314.& 307.ſed poſſunt hę deciſiones conciliari dicendo, quod de Franch. loquitur attenta conſuetudine Neap. Affl.vero extra Ciuitatẽ Neapolis in locis,vbi attenditur ius commune, & filij ſuccedunt etiam non hæredes, nec Patris & Matris,ita Vrſil.in cit.deciſ.314.&de Franch.in d.dec.182.n.14. Dico ſecundo quod emphyteuſi Eccleſiæ ſimpliciter cõceſſa Patri,abſq. mentione filiorũ cenſetur pro ſe,& filijs nõ vt hæredibus cõceſſa,ita decidiſſe Rot. Rom.teſtatur Verall.in deciſ.302. Dico tertio in iure patronatus Eccleſiaſtico ſuccedunt vti hæredes non vti filij Balb.in deciſ.99. quam nota ad ornatũ tex.in clem plures de iurepatron.Dico quarto quod in donatione facta contẽplatione matrimonij veniunt filij tanquam

Digitized by Google

quam filij, non tanquam *Patres* hæredes, prout ita fuiſſe deciſum in *S.C.* teſtatur Molf. in conſ. 2. poſito in Comm. ad Conſuet. Neapol. num. 2. in cauſa D. Iſabellæ de Gheuara vxoris quondam Gofredi Palagani cũ creditoribus quondam D. Frãciſci de Gheuara eius Patris. Dico quinto, quod Pater dũ ſtipulatur pro ſe, & filijs, ſemper in dubio præſumitur ſtipulare pro filijs, vt hæredibus ita teſtatur Lanar. in conſi. 89. pro coronide huius mat animaduertendum eſt, quod antefatũ matri, filio pręmortuo, non iure hæreditario acquiritur, ſed ex iuris diſpoſitione virtute pacti, prout fuiſſet deciſum in Sac. Con. in cauſa Scipionis *S*taibani Licienſis, referente Cõſiliar. Veſpulo refert Anna in conſ. 74.

COLLECT. 778.

Super l. hoc iure. §. ductus aquæ. ff. de aqua quotid. & æſtiu.

¶ Præſcriptionis immemorabilis effectus.

PRæſcriptio immemorabilis habet vim tit. h. d. & legitimi tit. pulchre Verall. in deciſ. 355. par. 2. habet ſecundo effectum vt loco priuilegij habeatur Oſaſc. in deciſ. Pedem 95. nu. 14. Affli. in dec. 254. Tertio hẽt vim conſtituti Papon. li. 12. ti. 3. arreſt. 3. & aliquid pAffl. in deciſ. 239. nu. fi. Quarto, quia regalia poſſunt pręſcribi per tẽpus, cuius initij memoria non extat Balb. in deciſio. 29. Limita in regalibus, quæ ſunt in ſignũ vniuerſalis dominij, & ſubiectionis, quę inpræſcriptibilia ſunt Franc. Marc. in deci. 234. Quinto quia Princeps nõ poteſt reſtituere aduerſus pręſcriptionem immemorabilem Ego in deciſio. Curiæ Archiepiſcopalis 29. Sexto quia contra Principem poteſt tali pręſcriptione pręſcribi ita Oſaſc. in deciſio. 56. Septimo, quia clauſula nulla præſcriptione conſtante, non excludit præſcriptionem immemorabilem Pappon. lib. 3. arreſt. 4 & aliquid per Affl. in deciſ. 254. nu. fin. Amplia etiam ſi lex toleret quamcunq. præſcriptionem, vel ſi adeſſet clauſula nõ obſtante quacunque præſcriptione, Guid. Pap. in deciſ. 409. Octauo, quia inueſtitura præſumitur obtẽta a Domino; quando quis per id tempus fuit in poſſeſſione bonorum. Teſſ ſil. in deciſi. 27. par. 2. Nono effectum habet, de quo per Ant. Fabr. in deci 5. C. de præſcrip. 30. vel 40. an. vbi præſcriptio immemorabilis, ſiue centum annor. nunquam cenſetur excluſa, præterquã in caſibus a iure expreſſis. Decimo, quia præſcribitur 100. ann. ſpatio annua penſio. Idem in dediſ. 19. titu. cit. quod amplia procedere etiam ſi eſſemus in legato penſionis annuæ ad pias cauſas. Idem in dec. 20. eo. tit. ſupradicta omnia limita multipliciter, vt per Papo. li. 2. ti. 3 arreſt. 10

COLLECT. 779.

Super l. fi. C. de exceptionibus.

¶ Exceptionis iudicis in competentię, vel recuſationis ante litem conteſtatam opponendæ, & quando poſt.

EXceptio iudicis in incõpetentię debet opponi ante litem conteſtatã h. d. & ratio eſt, quia alias videtur conſentire in Iudicem Ant. Faber in deciſ. 2. *C.* de Iudicijs, hinc eſt, quod ſemper iudicis recuſatio debet proponi ante litem conteſtatam Franc. Marc. in deciſ. 725. Mynſing. obſeruat. 59. cen. 4. And. Gayl. obſeru. 38. num. 11. lib. 1. quam ad gloſ. celebrẽ in l. cum ſpecialis C. de Iudicijs reponas, alias ſemel iudice approbato non admittitur recuſatio Papon. lib. 7. titu. 9. arreſt. 13. Limita ex cauſa, quia tũc etiam ſi ſemel approbatus fuerit, recuſari poterit, vt refert in *R*ot. deciſum Verall. in deciſio. 391. part. 2. & idem in deciſ. 7. part. 3. & Mynſing. obſer. 59. cent. 4. Lanfranc. Balb. in deciſio. 110.

Digitized by Google

110. *L*imita ſecundo;ſi illa ſuperueniſſet poſt conteſtatã litẽ Gayl.obſer.33.lib.1. Limita tertio niſi exceptio redderet iudicium retronullũ, aut funditus eradicaret iuriſdictionem Iudicis Balb.in deciſio.67. Limita quarto in ruſtica muliere,& milite, quibus licitum eſt ob iuris ignorantiam Iudicis ſuſpecti recuſationem poſt litem conteſtatam proponere Ego in deciſio.Curiæ Archiepiſcopalis 91. par.2. animaduertendũ tamen eſt pro huius mat.ornamento,quod vbi Iudex oppoſita fori declinatoria ſe ingerit cõtendendo pro ſua iuriſdictione, ac ſi eſſet pars,non poteſt tanquam ſuſpectus cognoſcere,an ſua ſit iuriſdictio Balb.in deciſ.259.Idem eſt quando notorium eſt illum non eſſe Iudicem competentem,& in alijs caſibus, de quibus per Ant. *F*ab.in dec.ſi.C.de appellat.

COLLECT. 780.

Super l.omnes C.de præſcrip.30.ann.

¶ Actionum præſcriptionis.

ACtiones omnes tã perſonales, quã reales præſcribũtur ſpatio 30.an. h d.& ita Affl in deciſ.13.& Rot. Genuen.in deciſ.20.& 203.quemadmodũ eodem tempore præſcribitur conditione ex l Idem in deciſ.139. Item Iuri petendi executionem alicuius decreti Cartar.in deciſ.Rot.Genue.124.Affl in deciſ.145.& Achil de Graſſ.in deciſ.5.de sẽtentia,& re iudicata. Item Iuri implorandi officium iudicis nobile Balb. in deciſio. 99. Item omnis actio perſonalis Mohed.in deciſ.145. Item facultati dicendi teſtamẽtum nullum præſcribitur ſpatio 30.ann.Papon.lib.12.titu.13.arreſt.6. Item ius agendi ad ſupplementũ legitimæ Mohed.in deci.5.de pręſcrip. Item ius adeundi hęreditatem ex teſtamento pręſcribitur ſpatio 30. annorũ Card.Put.in deciſio.54.lib.3. quod amplia procedere etiam hęrede ignorãte, & tũc poteſt agi iudicio poſſeſſorio hęreditatis Oſaſc.in deciſ.56.num.7.& ſequẽ.& quid de communiori inter duas vniuerſitates ſine Regio aſſenſu Afflict. in deciſ.254.Item officium Iudicis non præſcribitur niſi ſpatio 30.annor.Guid. Pap.in deciſ.416.Infertur quod dictio, quandocunq; non excludit præſcriptionem 20.ann. etiam ſi eſſet adiectum iuramentum Boer.in deciſ. 182. Item ſocius poſſidens rẽ communem inſolidũ pręſcribitur ſpatio 30. ann. Papon. lib. 12 titu.3. arreſt. 7. Item iuri retrahendi,& non currit, niſi a die ſcientiæ Ioſeph Lud.in deciſi.Lucenſ. 42. Item ius inueſtiendi præſcribitur ſpatio 30.ann. Papon.lib.12.tit.3. arreſt. 13. Item ſpurius præſcribit bona paterna 30.annor. ſpatio Valaſc.in deciſio.*L*uſitaniæ 111. Item quanto tempore præſcribat Vaſſallus aduerſus Dominum vide Boer.in deciſ.182.

COLLECT. 781.

Super §. nos igitur in Authen.de teſtament.imperfect.

¶ Teſtamenti imperfecti inter liberos.

TEſtamentum factum inter liberos valet abſq; ſolitis ſolemnitatibus, dummodo Pater ſcribat diem,& nomẽ hęredis h. d. Quod amplia primo procedere nedum in teſtamento in ſcriptis verum etiam in nuncupatiuo Gayl.obſer.112. lib.1. Amplia ſecundo, vt in eo valeant fœminæ deponere Boer.in deciſ.240. Amplia tertio,vt cæci teſtamẽtum inter liberos minorem ſolemnitatẽ requirat Balb.in deciſ.29.& aliquid per Boer.in d.deciſ.240.n.2. Ioſeph Lud.in deciſ.Peruſ.2.nu.34.Amplia quarto, vt legatum ex minus ſolemni voluntate relictum,liberis vel piæ cauſæ debetur. Rot.Auen.in deciſ.87. Amplia quinto,

vt

Digitized by Google

vt tale teſtamẽtum nedum ſubſtinetur inter liberos, verum etiam inter Nepotes,& nepotes ex filio Boer.in dec. 241. Nunc limita & primo quando ſolum ratione ſolemnitatis tale teſtamentum eſſet imperfectum, ſecus ſi voluntatis Gayl. d.obſer.112. & aliquid per Boer. in dec.240.n.4. Limita ſecundo in filio naturali cui beneficium huius §. nõ eſt conceſſum de Franch.in dec.399.&aliquid per Boer.in cit.deciſ.nu.12.Limita tertio,quãdo huiuſmodi teſtũm magnã contineret inæqualitatem *Put.* in dec. 431.lib.*1*.Limita quarto in caſu,vbi nõ eſſet coram teſtibus publicatum,Put.in dec.97.lib.3.Creſcen.in dec.3.de teſtamentis,quã ad tex.in l.ex ea ſcriptura ff. de teſtam.reponas;quod amplia procedere ẽt in teſtõ ad pias cauſas condito Gui.Pap.in deciſ.517.& facit Mynſin. obſer.18.cẽt.2.&Achil.de Graſ.in dec. 1.de teſtam. Amplia tamen hunc text. procedere,etiam ſi alius ſcribat,&Pater ſubſcribit idem Put.in dec.235.p.1.

COLLECT. 782.

In c.videtur, qui matrimonia accuſare poſſint.

¶ Teſtimonij conſanguineorum,& affiniũ in cauſa matrimoniali admittendi.

CONſanguinei,& affines admittuntur in teſtimonium in cauſa matrimoniali h.d.Et propterea infertur,ꝙ matris teſtimoniũ admittitur in matrimonio per filium contrahentẽ Balb. in dec.22.quã ad tex in c.ſuper de teſtibus reponas.Amplia vt parentes admittantur ẽt inuitis coniugibus Alex.Raud.in deciſ.90.Intellige ſi pro eorum proprio intereſſe compareant Achil. de Graſ.in dec.vnic.qui matrimonia accuſare poſſint. *Limita* tex.quando adeſt diſparitas inter coniuges,quia tunc parentes non admittuntur,ita decidendo animaduertit Triuiſ.in deciſ.10.p.1.& ita intelligi debet tex.in c.ſuper de teſtibus.

COLLECT. 783.

Super Extrau. Execrabilis de ſimonia.

¶ Pœnarum retinentium plura beneficia curata.

QVæ quatuor pœnas infligit contra retinentes plura beneficia curata,primo quia ipſo iure ſunt omnibus priuati.Secundo quia ſunt inhabiles ad Sacros ordines. Tertio ad quęcũq.beneficia Eccleſiaſtica.Quarto ipſo iure beneficia illa eſſe Sedi Apoſtolicæ affecta,& ita Thoming. in dec.29. circa quem tex.de vnica quæſtione cõtingit dubitare, ſcilicet an execrabilis ſpoliatus veniat reſtituendus,&dicas affirmatiue,ſi ex actis conſtet illũ execrabilem,ita Caputaq.in dec.325. & ratio eſt,quia decretum irritans appoſitũ in d extrauag.inficit titulum,& poſſeſſionem Ro.dec.17.de reſtit.ſpol.in antiq. Biſignet.in dec.1.eo.tit.Bellam.in deci. 536.& aliquid per Caſſad.in deciſ.3. de reſcrip.Ratio ſecunda eſt,quia quando conſtat notorie de nõ iure agentis ſpolia non reſtituuntur Rot.dec.13.de reſt. ſpol. in antiq. nec ſpoliator admittitur ad probandum execrabilitatem ad excludendum Ead. Rot. dec.11. de reſtit. ſpoliat.in antiquis.

COLLECT. 784.

In c.cum de beneficio de Prabend.in 6.

¶ Statuſ beneficij, &eius mutationis.

AGitur de mat.ſtatus beneficij, pro cuius cognitione animaduertendum ad duo; Primo,quod quando conſtat de anteriori ſtatu beneficij illud attendi debet Seraph.in dec.29 p.1.quod ſi non

Digitized by Google

ſi nō probetur aliquis ſtatus antecedēs, tunc ſufficit vltimus ſtatus, vt fuit dictū in vna Regien. Decemnalis prioratus 5. Maij 1586. cor. Pamph. Hinc eſt quod ad effectum validitatis impetrationis, & collationis ſufficit vltimus ſtatus, & vltima poſſeſſio Put. in dec. 2. lib. 3. Cæſ. de Graſſ. in deciſ. 4. de prob. quas ad tex. in c. quærelam de electione reponas animaduertendum ſecundo, quod beneficij ſtatus mutatur ſpatio 40. annor. Put. in dec. 238 lib. 1. & habetur in tex. noſtro; verum, vt procedat nonnulla concurrere habēt. Primo, quod ille qui poſſidet beneficium, illud habeat titulo inſtitutionis, vt fuit deciſum in vna Peruſina. ſ. beueniatis 19. Martij 1589. corā Pamphilio. Secundo requiritur, quod collationes ſint factæ ab eo, qui habet poteſtatem mutandi ſtatum illius beneficij Bellam. in deci. 715. & fuit dictū in vna Florentina commendæ 26. Iun. 1589. coram Comitulo, hinc eſt quod beneficij ſtatum nō mutat prouiſio Papæ Achil. de Graſſ. in dec. 13. de iur. pat. Caputaq. in dec. 180. p. 3. Put. in dec. 7. de iurep. & fuit dictum in vna Imolen. iuriſpat. 20. Martij 1593. coram Pamphilio, & nullus Prælatus inferior Epiſcopo poteſt mutare ſtatutū beneficij Bal. in deciſ. 22. verū in probanda qualitate beneficij, quādo nō conſtat de contrario, multū deſeruiūt prouiſiones Papę, quæ, & ſi non mutant ſtatum illum, tamen declarāt, & corroborēt Thoming. in deciſ. 99. par. 1. & fuit dictum in vna Ierdonen. prioratus 5. Maij 1595. corā Orano. Tertio requiritur bona fides. Ego in deciſ. Curiæ Archiep. Neap. 29.

COLLECT. 785.

Super l. quod Nerua ff. depoſiti.

¶ Latæ culpæ dolo æquiparandæ.

LAta culpa dolo æquiparatur h. d. ad cuius mat. ornamentum notandum quod culpa multis modis dici poteſt, & primo quod magna negligentia dicitur lata culpa, quæ etiam dolo ęquiparatur Gui. Pap. in dec. 473. quam not. ad l. magna negligētia ff. de verb. ſignif. Item culpa dicitur deuiatio ab ea diligentia, quam adhibent homines diligentes eiuſdem conditionis, & profeſſionis Ioſeph *Lud.* in dec. Lucen. 10. & culpa arguit eum, qui non fecit quod ſibi ipſi ſimiles feciſſent licet non præſumatur, niſi probetur Affl. in dec. 13. ideo debet probari ab eo, qui illā proponit Capp. Tholoſ. in deciſ. 346. Item mala electio eſt in culpa Ioſeph Lud. in dec. *L*ucen. 22. quam not ad l. quia tam ff. commodati. Idem dicitur quis in culpa tribus modis. Primo ſi non fecerit quod diligens feciſſet. Secundo ſi contra pactionem fecerit. Tertio ſi fuerit in mora Rot. Genue. in deciſ. 205. Notandum ſecundo, quod lata culpa in criminalibus non æquiparatur dolo Oſaſc. in deciſ. 104. *Limita* quoad pœnam pecuniariam Gui. Pap. in deciſ. 446. & culpa præcedens caſum, punitur, vt voluit idem Oſaſc. in deciſ. 104.

COLLECT. 786.

Ad gloſ. celebrem in Clem. 1. de preben.

¶ Clauſulæ appoſitæ in executiuis vis.

EX præſenti glo. vtilis ſumitur concluſio, quod clauſula poſita in executiuis non mutat principalem diſpoſitionē, ſecus ſi addicitur in diſpoſitiuis, ſeu in verbis proœmialibus; quia tunc ſem-

Digitized by Google

ſemper mutat ſeu alterat; ad cuius Regulæ ornamentum ſeu corroboratione͂ allego quatuor deciſiones. Prima eſt Ro.Pedem.de qua per Cacher. in dec. 164.vbi clauſula adiecta in conceſſione feudi,ſcilicet ad habendum,tenendum, poſſidendu͂,& quicquid placuerit perpetuo faciendum,inducit licentiā alienandi;ſi fuerit poſita in verbis diſpoſitiuis inueſtiturę, ſecus ſi in executiuis, &in reſpicientibus executionem.Secunda eſt Deciſ.Thoming. Ro. Lipſ.9. vbi clauſula quod non poſſit reuocari poſita in donatione cauſa mortis operatur, vt dicatur inter viuos donatio, ſi fuerit in proęmio poſita,ſecus ſi in executiuis quam perpetuo not.ad intellectu͂ tex.in l.quod dicitur ff. de donatione cauſa mortis.Tertia eſt de Franch.Neap. vbi ſecundum conceſſum pro te, & liberis cum clauſula appoſita in fine priuilegij in quo dicitur mandantes, qui reſpondeant tibi,liberis, & hæredibus dicitur potius ex pacto & prouidentia, quam hæreditariu͂,quia non in principio,quia induceret alterationem;ſed in fine adiecta fuit.Quarta allegatur Cacher. in deciſ. Ro.Pedem.163. vbi refert Senatum cum ead.diſt.tranſijſſe in cauſa conceſſionis feudi, cum inſertione clauſulæ tanquam francum.

COLLECT. 787.

Super clauſ.Decreti irritantis.

¶ Clauſulæ Decreti irritantis.

HÆc clauſ. nonnullos habet effectus,Primus eſt,quia inficit titulu͂ &poſſeſſione͂,adeo vt ſpoliatus non ſit reſtitue͂dus Bellam.in dec. 536. Balb.in dec.22.Caſſad.in dec.7.n.3.de reg.Cancellariæ,&idem Caſſad.in dec.1.de cauſa poſſeſſionis, & proprietatis Veral.in dec.15.p.3.Secu͂dus,quia refertur ad proximā,& præcedente͂ eo immediatus diſpoſitionem Boer dec.119.nu 5.Tertius quia ligat e͂t ignorante Caſſa. in dec. 7.

COLLECT. 788.

In l.Vinum ff.ſi certum petatur.

¶ Intereſſe quanti plurimi.

INtereſſe quanti plurimum debetur h.d.intellige a die moræ commiſſæ Fab.in dec.9.C.de vſur.&ratio eſt,quia ſinę mora intereſſe no͂ debetur Ro. Genue.in dec.37.& 139.61.&in dec.192. Aliquid per de Franch.in dec.23.& Caual.in dec.10.de contractib.p.2.&quomodo creditor debet formare articulos,ac probare.Vide per Ro.Genue. in dec.117.Intellige ſecundo,vt non attendatur iſtud intereſſe in careſtia immoderate,vt decidit Caroc.in dec.35.& ratio eſt ſm͂ Garz.in dec.9.quia non debet attendi te͂pus immoderatę careſtiæ.Intellige tertio ſm͂ caſum dec.Fabr.29.C.de vſur.vbi fuit dictum quod frumenti mutuo dati extimatio,quanti plurimi præſtanda quidem eſt a die litis conteſtata, ſed non acceſſiones eius extimationis, quia ſtricti iuris contractus eſt; ad mat. Vide Affl.in dec.316.& Ann. conſ.95.

COLLECT. 789.

Super gl.magiſtra in Clem.beneficiorum de decimis.

¶ Cappellaniæ an vere ſint eccleſiaſticum beneficium.

CIrca quintum quęſitum glo.tenet Cappellanias eſſe vere,ac proprie beneficium Eccleſiaſticu͂, quia ſic ſunt per Epiſcopum ordinata c.quęſitum 1. q.3.Tu vero dicas contrarium. Primo, quia pactum factum ratione talis Cappellaniæ ſine Papæ authoritate no͂ in-

C ducit

Digitized by Google

ducit Simoniam Rot.diuerſ.in deciſio. 365.par.2.Verall.in deciſ.356.par.2. & ita reſoluit Rot.in vna Calaguritana Cappellaniæ de Grabalol.Secũdo, quia talis cappellania poſſit obtineri a laico, vel fęmina,niſi voluntas fundatoris cõtrarium declararet Rot.diuerſ. deciſio. 265.par.2.& in deciſ.264.no.1. & 182. part.1.Tertio,quia non requiritur ætas 14.annor.quæ requiſita eſt ad obtinendum beneficium Eccleſiaſticum iuxta terminos Conc.Trid.ſeſſ.21.c.11. & ita declarauit Sacr. Congregatio Concilij refert Rot.in deciſio.482.part.1. diuer. Quarto,quia ratione talis Cappellaniæ nõ tenetur quis ad recitationem officii Sayr.in deciſ. 1. de religioſis domibus. Quinto, quia fundator beneficii, licet nõ poſſit poſtea aliquid immutare abſque cõſenſu ordinarii.Caputaq. in dec. 290.par.2.ſecus tamen in Cappellaniis. Ego in deciſ.Cur.Archiepiſcop. Neap. 13.Sexto, quia poteſt laicus patronus illum conferre, ſi teſtatoris voluntas ita voluerit Guid.Pap. in deciſ. 187. Septimo,quia non poteſt quis ad titulum illius tanquam ad titu.beneficii ad ſacros ordinare Thoming. in deciſ. 29. quam ad limitationem cap.non licet,de præbendis, reponas.Limita in eo qui obtinet Cappellaniam in Cappella Papæ, quia ad illius tit. poterit ordinari Sayr. in deciſ.59.de temporib.Ordinat.Octauo,quia Epiſcopus in talibus Cappellaniis ius inſtituendi ſeu deſtituendi, nec viſitandi, nec aliud ius Diœceſanum habet Farinac in deciſ.31.

COLLECT. 790.

Super glo.in l.præcibus C. de impuberum & alijs ſubſtit.

¶ Subſtitutio compendioſa facta per verba communia matre exiſtenti in medio, quomodo valeat.

SVbſtitutio compendioſa facta verbis communibus,& per verbũ ſubſtitutio valet omni tempore, vt fideicõmiſſaria, hoc dicit, & ita Balb. in deciſ. 22. & matre exiſtente in medio ſemper iudicatur fideicommiſſaria. Affl. in deciſ.367.Quod amplia etiam ſi a matre fieret ſubſtitutio compendioſa filio, ſeu impuberi, ſiue puberi Capp. Tholoſ. in deciſ.82. Amplia ſecundo vt præfata ſubſtitutio nõnullas ſub ſe cõtinet ſubſtitutiones, nam ſi fieret pupillo pupillarem, & vulgarem continet, item, & fideicommiſſariam poſt pubertate m, ſi vero fieret extraneo, vel puberi contineret vulgarem,& fideicommiſſariam. ita Franc.Marc.in dec.172.par.2.quã uis compendioſa verbis directis non poſſit fieri puberi, ſecus ſi fieret per verbum commune Guid.Pap.in deciſ.534 Amplia tertio, vt ſubſtitutio compẽdioſa facta a Pagano per verbum commune ſubſtituo, quandocunque continet etiam vulgarem; ita Franc.Marc. in deciſ.78.par.2.quam nota ad tex.in l.verbis ciuilibus ff.de vulgari, & pupillari. Item ſubſtitutio hæc continet etiam caſum impotentiæ Creſcent. in deciſ. 1. de teſtamentis.

COLLECT. 791.

Super l. affectionis. ff. de donationibus.

¶ Donationis meretricibus factæ.

REgulariter meretricibus donari poteſt.h.d.Limita primo in clerico Balb.in deciſion.337.Sublimita pro benemeritis,& ſeruitijs, quia tunc poteſt Clericus ſuæ Concubinæ donare, ita Affl.in deciſ.102.& Capyc.in dec.102. licet in dubio non ſit ſtandum aſſertioni de meritis, factæ per clericum donãtem concubinę, aut meretrici, nã aliun de merita ſunt probanda Maynard. in deci.90.lib.2.Limita ſecundo in Doctore Garz.in deciſ.29. quã amplia procedere etiam in Licentiato arg. deciſ. de

Franch.

Digitized by Google

Franch.111.& ratio eſt, quia de proximo doctorandus pro Doctore habetur Thomin.in dec.29.quam not ad tex.in l.fi.ff.de teſtamento militis.Limita tertio principaliter in caſu dec.Capp.Tholoſ.141.vbi fuit dictum,quod adulter in teſtamento ſuo nõ poteſt Adulteræ donare.Limita quarto,in milite, qui pariter ſuæ concubinæ donare prohibetur Papon.lib.3.arreſt.3.tit.18.quã not. ad tex.in l.2.C.de donat.inter virũ,&vxor. Sublimita ſtante iuramento, quia eius virtute confirmatur donatio, ita Theſſ. in dec.111. Limita quinto in militibus, in prælio, ac in continuo exercitu exiſtentibus,ita Gama in deciſ.Rot.Luſit. 365.tandem ad huius l. ornamentum vide deciſ.Franc.Viu.Aquilan.195.

COLLECT. 792.

In l.vt vim ff.de iuſtit. & iur.

¶ Defenſionis.

VIm vi repellere licet h. d. Amplia etiam alium occidendo Maynar. in dec 22.intellige adhibito inculpatæ tutelæ moderamine, quod quidem attenditur ſecũdum periculum illius, qui ab iniecta iniuria defenditur, ſiue ſeipſum,ſiue aliũ defendendo Sayr. in dec. 39.de homicidio.Amplia ſecundo in caſu eiuſdẽ in dec.14.de homicidio,vbi fuit dictum,quod occidens ſe defendendo cui fuga fuiſſet iniurię, & dedecori non peccat.Amplia tertio,vt liceat aggreſſorẽ ad ſui defenſionẽ neceſſariam præuenire Maynar.in dec.23.lib.2. Intellige quando is ſtatim ſine mora eſset aggreſſurus,ſecus ſi ex interuallo, quia tunc multis alijs modis,puta me abſentãdo,vel nõ exeundo domo,aut in locũ tutum recipiẽdo mortem effugere poſſum.Idem Sayr. in dec.41. de homicid. Amplia quarto, vt homicidium in dubio iudicari debeat ſubſequutum fuiſſe potius ad defenſionem,quam ad vindictam Cæſar de Barz in dec.Rot.Bono.181.Amplia quinto in caſu deciſionis eiuſdem 181.vbi fuit dictum,quod ſi aliquis fuit percuſſus,ſi in aduerſarium percutiendo modũ exceſſerit ad ſui neceſſariam defenſionem feciſſe cẽſetur.

COLLECT. 793.

Super l. filiusfamilias ff. de donat.

¶ Donationis filiorum familias interdictæ.

FIliusfamilias donare nõ poteſt h.d. Amplia primo,vt nec rem,quã Pater ſibi donauerit Anna qui refert deciſum in alleg.73 p.2.Amplia ſecundo ẽt in bonis maternis de Franch. in dec.71. Amplia tertio procedere etiã in bonis aduentitijs, in quibus vſusfructus patri acquiritur Balb.in dec.39.Amplia quarto, vt talis donatio non firmatur iuramento Faber in dec.6.C.de donat.

COLLECT. 794.

Sup.l.quid ſi nobis §.aſſidua ff.adil.edict.

¶ Styli effectus.

STylus nonnullos habet effectus.Primo,quia ſententia lata contra ſtylum eſt ipſo iure nulla Gui.Pap.in dec. 292.Secũdo,quia poteſt tollere ſolemnitatem citationis Oſaſc.in dec.22.Tertio, quia poteſt allegari ad deciſionem cauſarum Cappel.Tholoſ.in deciſ.115. Quarto,quia poteſt allegari pro iure, ſiue tendat ad litem ordinandam, ſiue decidendam Afflic.in deciſ.253. Guid. Pap.in dec.198.& Rot. Genue. in deciſ.206.Quinto, quia ſẽper attendi debet Maynard.in dec.11.Capp. Tholoſ. in deciſio. 115. Sexto,quia filius eſt legiti-

Digitized by Google

gitimus interpes ſtatutorum,ſeu decretorum Guid.Pap.in deciſ.30.Septimo, quia hypotheca omnium bonorum ſolita poni cẽſetur appoſita ſi fuerit omiſſa Boer.in deciſ.182. Idem in clauſula conſtituti de Benint.Rot.Bonon.in deciſ.30.nam illa quæ ſunt de ſtylo quotidiano habentur pro expreſſis Boer. in deciſ.117.& conſueta habentur pro expreſſis, licet nil de illis actum eſt Rot. Genue in deciſ.16 Octauo,quia diſpoſitio hominis,ſeu legis intelligenda eſt, prout de ſtylo ſolitũ eſt fieri Card. Put. in deciſio.353.lib.3.Nono, quia Notarius ſimpliciter rogatus, intelligitur rogatus apponere clauſulas cõſuetas Valaſc.in deciſ.119.& aliquid per Capyc. in deciſ.159.Gram in deciſ.61.Rot. Genuen.in deciſ. 16. 13. quia quando dubitatur de ſtylo alicuius Curiæ poteſt Iudex ſe informare nemine citato Rot. Genuen.in dec.106. & aliquid per Magon.in deciſ.Lucan.87. an autem ſtylis loci contractus,vel iudicij,in cuius territorio bona ſunt ſita debeat attẽdi. Vide Guid.Pap.in deciſ.261.De ſtylo autem Curiarum vide plene per Ioſeph. Lud.in deciſ.Peruſ.96.& Lucan. 36. & an ſtylus Iudicis delegantis attẽdendus ſit,vide Franc.Marc.in dec.666. par. 2.

COLLECT. 795.

Super l. 1. C. de crimine ſacrilegij.

¶ Sacrilegij.

AD ornatum huius tex. animaduertẽdum,ſacrilegium nil aliud eſſe, niſi ſacræ rei violatio,ſecũdum Peguer. in deciſ.24.ex qua infero non committere ſacrilegium illum,qui monialem conuerſam nondum tamen profeſſam carnaliter cognouit Thom.Triuiſ. in deciſ.Rot.Venet.57.part.2.& ratio eſt. quia adhuc ſacrata non eſt ſecundum Balb.in deciſ.29.licet aliter dicendum, ſi ſacratam cognouiſſet iuxta terminos deciſ.Pedem.apud Cacher.in deci. 103. quamplurimum confert ad intellectum c.de virginibus 27.q.1.tamen nonnulli auſi ſunt aſſerere ſacrilegium dici pariter etiam,ſi in laicum quis irruerit,dum tamen hoc intus Eccleſiam attentatum fuerit,& ſic locum ſibi vendicare diſpoſitio tex.in l.ſi quis in hoc genus C.de epiſco.& cler.prout de Franch.in deci. 402.Balb.in deciſ.313.Thoming. deciſ. 59.hinc fit ſecundo,quod ſacrum de ſacro auferens eſt ſacrilegus Capp.Thol. in deciſ.274.Papon.lib.24.tit.10.arreſt. 3.& 4.Animaduertendum ſecundo, ꝙ crimen ſacrilegij nonnulla habet ſpecialia.Primo,quia non gaudet immunitate Eccleſiæ Capp.Tholoſ. in deciſio. 422.& de Ponte in deciſ.14.Secundo, quia eſt crimen miſti fori, & propterea in eo locus eſt præuentioni Ant.Faber in deciſ.1.C. de crimine ſacrilegij.

COLLECT. 796.

Super c. cum pridem de pactis.

¶ Beneficiorũ collationis pure faciẽdę.

BEneficiorũ collatio debet fieri pure,non conditionaliter h.d.cum glo.in cap.in electionibus, de electione in 6.Ex quo infertur primo, quod non valet beneficii collatio facta clerico ſub conditione, quod illud ei dimittat ſeu reſignat libere, cũ dederit ei aliud pinguius beneficium Balb. in deciſ. 23. Infertur ſecundo,quod nõ poteſt ordinarius in collatione exigere iuramentum a collatoris de non reſignãdo cum penſione nec in fauorem alicuius Sayr. in deciſ.1.vt Eccleſiaſtica beneficia. Infertur tertio, quod præſentatio ab vno ex patronis laicis facta ſub conditione, vt præſentatus aliquid ſoluat, vel eroget etiam in vtilitatem Eccleſiæ eſt ſimoniaca Creſcent.in deciſ. 5. de ſimonia, quam

Digitized by Google

quam nota ad limitationem Conſilij Decij 118. licet in eius fundatione quæuis cõditio addici poſſet de Amat. Rot. Marchiæ in deciſ.4. Infertur quarto ad reſignationem, quæ fit coram ordinario, quæ debet eſſe ſimplex, libera, & abſq; conditione Garz. in deciſio. 3. Infertur quinto, quod nõ valet collatio, & vti ſimoniaca reprobatur facta cum onere legendi ſacram ſcripturam Verall. in deciſ. 241. par. 3. Limita niſi appareret, quod in fundatione, vel ante collationem huiuſmodi onus adiectum eſſet Caputaquen. in deciſ. 241. par. 1. Infertur ſexto, quod collatio beneficij cũ pacto, vt dimidium fructum alteri detur eſt ſimoniaca Sayr. in deciſ. 21. de ſimonia. Infertur ſeptimo, quod ſimonia committitur Epiſcopo dicente, conferam tibi tale beneficium, ſi tu mihi 20. impenſas pro alendo prædeceſſorẽ Idem in deci. 74. eod tit.

COLLECT. 797.

In l. ſi fortuito ff. de incendio, ruina, & naufrag.

¶ Incendij fortuiti impuniti.

SI fortuito incendium factum ſit venia meretur h. d. Et num ſi alicuius culpa factum præſumatur. Vide deciſi. Ioſeph. Lud. Rot. Peruſ. 15. hinc eſt, qđ ſtatutum, quod Villa tenetur reſarcire damna per incendium illata valet, & Villa tenetur virtute huius ſtatuti, licet ignoretur origo incendij Magon. in deciſ. 24. Rot. Florent. indicia vero a quibus incendium præſumatur immiſſum, habes per Teſſ. in deci. 24. hinc fit, quod conductor propter incendium ad damni emendationem non tenetur, niſi conſtet de culpa ipſius Gayl. obſer. 21. lib. 2. & ratio eſt, quia incendium connumeratur inter caſus fortuitos, & ad hoc vt cõductor ad aliud teneatur neceſſe eſt, quod locator probet determinatã perſonam Magon. in deciſ. 111. Rot. Florẽt. nec tenetur de incẽdio commiſſo in domo culpa aliorum Papon. lib. 22. tit. 11. arreſt. 1. & licet non ſit infligenda pœna corporalis pro incendio, vbi caſu fortuito interuenit, incendiarius tamen tenetur ad damni æſtimationem Frãc. Marc. in deciſ. 61. & vt ab incendio quis excuſetur quid ꝓbari debet Vide Affl. in deciſ. 57. nec in hoc caſu Dñs tenetur ex facto familiæ Gram. in deciſ. 9. Magon. in deciſ. 11 And. Gayl. d. obſeru. 21. lib. 2. & quod quando caſu fortuito ſequutum ſit nõ tenetur vide deciſ. Myn ſing cent 6. obſeru. 88. & vide Franc. Marc. in deciſ. 321. De pœna autem incendij. vide eund. Marc. in deciſio. 154. part. 2. & in deciſ. 417. Gayl. obſeru. 22. lib. 2. Rot. Auen. in dec. 74. Ioſeph Ludo in deciſ. Peruſ. 29. Gram. in deciſ. 9.

COLLECT. 798.

Super c. Ex in ſinuatione de procuratorib.

¶ Beneficiorũ collationis clericis, et nõ laicis faciendæ.

BEneficia Eccleſiaſtica ſunt clericis conferenda, non autem laicis h. d. & ratio eſt, quia laicus eſt incapax ſpiritualium c. cauſam de præſcrip. Amplia primo, quamuis ille cui confertur beneficium, incederet in habitu, & tonſura, & reputaretur clericus, quia ſi adhuc conſtat de veritate non teneret collatio beneficij, vt fuit reſolutum in Rot. 13. Decembris. 1547 teſte deciſ. Peregrin. 57. lib. 1. in manuſcriptis, quæ deciſio nõ caret contradictoribus, quia adeſt gloſ. & alia Rot. deciſ. contrarium tenentes glo. eſt in c. ſi. in fine de inſtitut. deciſio Rot. eſt 12. de probat. in Ant. vbi clare dicitur, quod collatio facta clerico non incidenti in habitu, & tonſura ſit valida. ¶ Amplia ſecũdo, vt nec talis collatio ſubſtinetur, licet ſtatum poſt illam cleri-

cus efficiatur; nam cum fuerit ab initio ipſo iure nulla non conualeſcit Balb.in deciſ.29.& cit.deciſ.Peregrini 57.lib.1. Amplia tertio, vt procedat etiam in clericis coniugatis, quia quamuis potiatur priuilegio can.& fori quod vero ad collationem beneficij habetur pro mero laico Ego in deciſ. Curiæ Archiepiſcopalis Neapol.79.Nunc limita & primo quando Papa diſpenſauerit,quia ex Papæ diſpenſatione laicus poteſt tenere beneficium , vt in proprijs terminis decidit Verall.in deciſion.138.part. ſecunda,& in deciſio.24.par.tertia Limita ſecūdo ſi laico fuiſſet conceſſum beneficium,ſed in ſubſtentationem , concurrentibus Eccleſiæ vtilitate,& ſeruitijs factis Seraphin. in deciſ.22. part. 1. Limita tertio, quādo vere beneficia nō ſunt, vt in Cappellanis iuxta deciſio. Guid.Pap.177. Limita quarto in caſu Creſcent deciſ.4.de præſumpt. vbi fuit dictum, quod collatio Papæ facta eadē die,qua quis electus fuit clericus,in dubio præſumitur collationem ſubſequutam fuiſſe clericatum.

COLLECT. 799.

In l.1.& 2.ff.de donat.inter virum, & vxor.

¶ Donationis inter cōiuges prohibitæ.

DOnatio inter virum,& vxorem prohibetur h. d. Amplia primo,vt nec vxor poteſt donare filijs, vel filiab. mariti ex alia vxore Papon.lib. 11.tit.1. Arreſt.3. Amplia ſecundo,vt prohibitus donare non poteſt confiteri in alio contractu Creſcent in deciſ.2.de conceſſis. Nunc limita & primo in caſu Boer.deciſio.203.vbi fuit dictum,quod mulier, quæ viro donauit omnes acquiſitiones præſentes, & futuras,intelligitur de factis conſtante illo matrimonio; Limita ſecundo, quia firmatur iuramento.Gui. Pap.in deciſ.190.Boer.in dec.92.Capp. Tholoſ.in deci.262.Gayl. obſer.40.lib. 2.aliquid per Gram. in dec. 103. num. 73.Teſſ.in deciſ. 31.Caual. in deciſ. 18. nu.20.par.2.de contractibus Sublimita primo,vt ab hoc iuramento poſſit peti abſolutio Guid.Pap.in deci.224.Sublimita ſecundo in iuramento aſſertorio Balb.in deciſ.99. Limita tertio, vt hæc donatio confirmetur morte coniugum Franc.Marc.in deciſ.130. Mynſing.obſer.33.cent.1.Gayl.obſer.91.lib.2.Intellige ſi traditio interueniet &non aliter, vt aliquid per Affl.in deciſ.359.num.3. quam not.ad glo.in l.2.C. de dote cauta nō numerata.Intellige ſecundo,ſi nō apparet de expreſſa, vel tacita reuocatione,quia ſi apparet , etiam mors nullam induceret confirmationem. Gayl. obſeru 91.lib.2.Limita quarto, vt licet inter coniuges ſit donatio prohibita,nō tamen recompenſatio Papon.lib.11.tit. 1.arreſt.14.Limita quinto, vt valeat pactum inter coniuges factum, vt vno ipſorum præmortuo ſine liberis ſuperſtes ſuccedat Mynſing.obſer. 33.cent.2. & ratio eſt,quia habet vim reciprocæ donationis Gayl. obſer. 126.lib.1.Limita ſexto, vt valet donatio cauſa mortis Mynſing.cit.obſer.& cent Gayl.obſer. 91.lib. 2. Limita ſeptimo in donatione facta contēplatione matrimonij Franc. Marc.in deciſ 850 & 851.Limita octauo, vt valeat inter futuros coniuges facta ante contractum matrimonium, nō autem poſt, niſi vir ſit ignobilis,vel ſenex,& vxor nobilis,vel iuuenis , nam tunc valet etiam poſt contractum matrimonium Affli.in deciſ.61. Gayl. obſer.40.lib.2.Limita nono,vt valeat quādo datur aliquid annuum pro alimentis Franc.Marc.in deciſ.333.Limita decimo , in donatione remuneratoria Oſaſc. in deciſ. 100. Franc. Marc.in deciſ.22.par.2.Limita in caſu Boer. in deciſ.

Digitized by Google

ciſ.208.vbi valet pactum,quod dos,aut pars dotis non reſtituatur.Limita vndecimo in donatione reciproca Boer. in decſ.353.& 355.verum nõ debet claudicari Papon.lib.11.tit.1.arreſt.34.

COLLECT. 800.

Super Doctr. Bar. in l. amplius ff. rem ratam haberi.

¶ Compenſatio an poſſit opponi a promittente cum iuramento ſoluere.

EST locus originalis,ac receptus in illa iuris concluſione,ſi promittens ſoluere cum iuramento cõpenſationẽ opponere poſſit,iuramento non obſtãte, pro parte affirma. Faciunt primo, quia qui compenſat; ſoluere dicitur Rot.Genuen.in deci.16.Secundo,quia promiſſio dandi,ſeu faciendi habet a iure tacitam conditionem,vt promittens liberetur ſiue compenſando, ſiue ſoluendo Balb.in deciſ.102.& aliquid per Oſaſc.in deciſ.92.num.7.Tertio adducitur deciſio Capp.Tholoſ.93.vbi compenſatio vim ſolutionis obtinet,nec obſtat Capyc.in deciſ.163.dicentis eſſe fictam ſolutionem. Quarto facit ad hoc quia quemadmodum exceptio ſolutionis poteſt opponi contra executionem rei iudicatæ ita compenſationis,vt deciderunt Franc.Marc.in deciſ.148.par.2.Gayl.obſer.17.lib.2.Magon.in deciſ.42.Rot.Florent.Capp.Tholoſ.in deciſ.163.Oſaſ.cit deciſ.92.quemadmodum etiam in cauſa appellationis,aliquid per Guid Pap.in deciſ.436.Quinto adducitur Rot. Florent.in deciſ.5.vbi fuit dictum,quod compenſans dicitur ſoluere,& compẽſatio extinguit debitum ſicut ipſa ſolutio,ex quibus omnibus cõcludo poſſe opponi compenſationem, non obſtante iuramento,& hanc eand. ſententiam in decidendo Vltra Oſaſc. in deciſ.92.& Franc.Marc.in dec.148. par.2.tenuerũt Balb.deciſ.21.Maynar. in deciſ.23.lib.1.& Capp.Thol.in dec. 139. Contrariam tamen opinionem tenuerunt Afflic.in deciſ.163. & idem in deciſ.381.Capyc.deci.197.Ioſeph Lud. in deciſ.Peruſ.15.Rot.Auen.in deciſio. 111.ſed ad concil andas has opiniones affertur notabilis diſtinctio per Oſaſc. cit.deciſ.92.num.34.Affl.in deciſ.163. vbi etiam diſtinguit inter debitorem diuitem,& pauperem Capyc.in deciſ. 167. vbi pariter diſtinguit & Magon. deciſ.42.Rot.Florent.

COLLECT. 801.

In l. Et ſi ſine §. Papinianus ff. de minoribus.

SVbhaſtatio ſemel tantũ fieri poteſt h.d.Limita primo in caſu deciſ.Curiæ Archiepiſcopalis Neapol.129. vbi fuit dictũ quod contractus arrendamenti ſolemniter, & legitime ſtipulatus,& celebratus cum pluribus ſubſtãtialibus, & iuſto prætio,non ſuccurritur beneficio reſtitutionis in integrum,niſi Eccleſia cui competit d.beneficium. Limita ſecundo,quando ſubhaſtatio eſſet nulliter facta,& abſq; legitimis ſolemnitatibus,prout contigit quando abſq;præſenti pecunia facta reperitur Rot. Collect.a Farinac.in deciſ.63.tũc enim iterum fieri poterit. Limita tertio in caſu deciſ.Guid Pap.536.vbi fuit dictum, quod ſi res minoris, ſeu vniuerſitatis fuerint venditæ ad incantum, quod ſi alius plus offerat,quod audiatur,ex qua deciſ.habes tex.limitatum in l.ſi tempora C.de fide inſtrum.lib. 10. quem tex. decidendo ampliat Franc.de Claper.in deciſ.vnica procedere,in quauis perſona ſiue priuilegiata ſiue non. Sublimita hanc limitationem,ac illam intellige quando beneficio minoris ætatis impetrata ſit ad id reſtitutione,quia tunc po-

Digitized by Google

teſt fieri aliud bandimentum, & vt rurſus admittatur licitatio Idē de Claper. in deci. 2. cauſ. 5. ad quam facit tex. in l. & ſi fine in ver. quęſitum, vbi Bald. no. ff. de minoribus. Limita quarto in fiſco qui ſi fuiſſet læſus in venditione arrendamēti, ꝙ ſi reperitur qui plus offert, ꝙ audiendus eſt non obſtante venditione perfecta, ita Affl. i dec. 340. Limita quinto, vt ſemper reſcindi poſſit venditio facta ſubhaſta exiſtente læſione vltra ſextam, & propterea poterit iterū licitari Anna alleg. 43. p. 1. & facit Capy. in dec. 37. quemadmodum eſſet nulla, quando fieret contra pupillum indefenſum Ro. Collect. a Farinac. in dec. 115. Item facta contra formā ſtatuti Eadem Ro. in deciſ. 247. generaliter ad hanc mat not. ꝙ facultas licitādi pręſcribit ſpatio. 8. dierum, ita deciſū refert de Claper. in dec. vnic. cau. 3. No. 2 quod data læſione in ſubhaſtatione, eſt in electione ementis, reliquum pretium cū intereſſe ſoluere, vel rem vna cū fructibus pro rata pretij non reſtituti reſtituere, vt fuit deciſū in Sac. Cōſ. in quadā cauſa inter Franciſcū Labella, & Sebaſtianum Fonſecam in anno 1562. refert Vrſil. in deciſ. 340.

COLLECT. 802.

Super §. 1. de hæredibus inſtituen.

¶ Communes opiniones in iudicando ſeruandæ.

Regulariter iudicare debet Iudex ſecundum communem opinionē h. d. & ita Caſſad. in deciſio. 5. num. 13. de conſtitut. Limita primo, quando contra illam, tex. clarus eſſet atque apertus Balb. in deciſ. 59. Limita ſecundo, quando notoriæ maledicit cōmunis opinio vel rationabiliter conuincitur Guid. Pap. in deciſ. 277. Limita tertio, quando altera opinio eſſet magis communis Ioſeph. Lud. in deciſ. 66.

COLLECT. 803.

Super c. ex tuæ de clericis non reſident.

¶ Pœnæ priuationis beneficij ob non reſidentiam.

Epiſcopus poteſt ob non reſidentiā beneficiati deuenire ad priuationem beneficij h. d. Limita primo, ſi conſenſu capituli diſpenſatum fuerit ſuper reſidentia Franc. Marc deciſ. 835. Intellige ſecundo in beneficijs curatis, & in omnibus alijs reſidentiam exigentibus Sayr deciſ. 18. de cleric. non reſiden. Intellige tertio, & limita ſi adeſſet conſuetudo percipiendi fructus in abſentia Franc. Marc. deciſ. 834. par. 2. Intellige quarto, iuris ordine ſeruato. ſ. vt præcedāt tres citationes ſucceſſiue factę Ego ipſe in deciſ. Curiæ Archiep. Neap. 59. Amplia vt non ſufficiat vnica peremptoria Seraph in dec 27. part. 1. Subintellige quādo perſona eſſet incerta loco Gama in deciſ. Rot. Luſitan. 15. Subintellige ſecūdo, niſi eſset præfixus terminus per conſtitutionem Synodalē, quia tunc nō eſset opus alia citatioue Frāc. Marc. deciſ. 833. Intellige quinto, dummodo expectētur per ſex menſes quod limita quādo pręceſſiſset citatio perſonalis, quia tunc etiā ſex menſib. elapſis poteſt ordinarius ꝓcedere ad priuationem, vt fuit reſolutum in vna Zamorē. Cappellaniæ 22. Iunij 1589. coram Illuſtriſ. Mantica. Intellige ſexto dummodo iſtæ tres citationes emanētur in loco beneficii, vt fuit deciſū in cauſa Salam. del pretuſo 1567. coram Seraph. & ita declarauit Sac. Cōgregatio Cōcil. in vna Vmbratic. Animaduertendum tamen eſt, quod a ſentētia priuationis beneficii non datur appellatio, ita decidiſſe Ro. refert Biſign. dec. 3. quam intelligas quoad effectū ſuſpēſiuum, ead. Ro. teſte Seraphino in dec. 1346. par. 2.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 804.

In l.fin.C.ſolut.matrimon.

¶ Dotis promiſſæ,ſiue præſumptæ, & an dicatur vera dos.

DOs promiſſa, ſeu præſumpta dicitur etiam dos h.d. Hinc eſt,quod ſtatutũ loquens de dote data habet locũ ẽt in dote præſumpta,nempe ſi mulier nubat traditis bonis ſuo viro,nulla facta conſtitutione legis Oſaſc.in dec.21.Ioſeph Lud.in dec.Peruſ.99.p.2. Hinc fit ſecundo,quod ſtatutum loquens de dote habet locum etiam in dote promiſſa Gui.Pap.165.dec.Boer.in dec.22.nu.7. Magon.in dec.86.Gayl.obſer.79.lib.2. Gui Pap.in dec.274.Mynſin.cẽt.2.obſer.5.Quod amplia procedere ẽt muliere non cognita Boer. in dec.39. & aliquid per Capyc.in dec.176 n.31.Quod ſubamplia vt procedat ẽt in ſtatuto de lucro dotis,quia habet locum etiam in vxore deſponſata, nondum tamen cognita Gayl.obſer.80.lib.2.Boer.in dec. 39 Mynſin.obſer.79.cent 6. & aliquid per Affl.in dec.61.nu.4. Limita tamen concluſionẽ principalẽ tex.non procedere quando ſtatutum expreſſe faceret mentionem de dote ſoluta,quia tũc nõ habet locum in promiſſa,niſi ex cõi vſu loquendi dos promiſſa pro data acciperetur Gayl.obſer.79.nu.2. lib.2. vel qui ſoluere debebat dotem fuit in mora ſoluendi dotem,nã his duobus caſibus ſtatutum habet locum etiã in dote promiſſa Papon lib.15.tit.4.arreſt.13. *L*imita ſecundo quoad lucrandum antefatum, quia tunc dos promiſſa non dicitur vere dos,cum pro ea non ſoluatur antefatum Affl in dec.242.Gram.in deciſ.97. quam ad ornatum celebris glo in Auth. dos data in verbo ipſo iure C.de donat. ante nuptias reponas. Sublimita niſi a marito conceſſa eſſet Dotãti dilatio ad dotem ſoluendam idẽ Affl.in dec. 333. *L*imita tertio,ſi dotis promiſſio eſſet incerta, quia tunc nunquam valet etiam ſi facta ſit a Patre.Faber in dec.2.C. de dotis promiſſ.*L*imita quarto in caſu deciſ.Fabr.12.C.de dotis promiſſ.

COLLECT. 805.

Super l.ſi.C.ſi per vim,vel alio modo.

¶ Clauſulæ vocatis vocandis.

COlloco hic mat. clauſulæ vocatis vocandis,quæ nonnullos ſub ſe continet effectus, & primo, quia facit executorẽ de mero mixtũ,qui tenetur ſeruare formam reſcripti, alias nulliter agit Ro.in dec.30.de reſcrip.in nou. & dec.12.de off.deleg. quam nota ad tex. in c.exhibita eod.tit.in nou.&fuit dictũ in cauſa Mediolan.Parochialis16. Martij 1588.cor.Plato,Hinc infertur, quod delegatus cum pręfata clauſula tenetur ſeruare formam c.ſtatutum de reſcrip. Ego in dec.239.Itẽ operatur quod poſita in gratia ſi in euidentem non poſſint Commiſſarij præcedere extraiudicialiter, ſed debent præcedere iudicialiter Creſcen.in dec.11.de priuil.vt fuit dictũ in cauſa Leodien.cẽſus 29.Ianuar.1590 coram Orano,& 15. Ianuar.1597. corã Cordoua,ex qua dec.Infero quod ſtante hac clauſula,poſſeſſio per executorẽ data eſt nulla Seraphin.in dec.1239. & fuit dictum in vna Ferrana Parochialis 3.Iulij 1589.coram Pamphil. Item hæc clauſula tollit vitium ſubreptionis.Ego in dec.Cur.Arch.Neap.121.quam ad limitationem c. ſuper litteris de reſcrip. reponas,& nota ad Conſ.Card.92. nu. 2.Item ſtante hac clauſula poſſeſſio capta appellatione pendente,vel tempore dato ad appellandum eſt nulla,& attentata Ro.Lipſ.in dec.29.& fuit reſolutum in cauſa Syracuſana beneficii 19 Martij 1597.coram Pamphilio.

COL-

ſeruatione non cadunt Card. Put. in deciſ. 180. lib. 3. licet contrarium, & bene teneat Gonzalez glo 5. §. 6. nu. 55. qua ſuppoſita infero ad deciſ. Franc. Marc. in deciſ. 1237. vbi ſi deuolutio de regulari Eccleſia ad Diœceſanum fiat iuxta terminos Clem. vnicæ de ſupplen. negligentia Prælat. Diœceſanus non poteſt conferre Presbytero ſæculari, ſed regulari tantum. *L*imita tertio in capitulis exemptis in quibus nõ ſit deuolutio ad Prælatum, nec e contra Franc. Marc. in deciſ. 1337. par. 1. Limita quarto in iuriſdictionalibus, quia non fit deuolutio, idem in deciſ. *1236*. par. 1. *L*imita quinto, quando Prælatus eſſet impeditus. Idem in deciſ. 1233. & de alijs nonnullis ad hanc mat. pertinentibus Vide *F*ranc. Marc. in deciſ. 1235. par. 1.

COLLECT. 808.

Super l. 2. C. de ſacroſanct. eccleſijs.

¶ Priuilegiorum piæ cauſæ.

SCripſi de priuilegijs piæ cauſæ in Collect ſuper Auth. ſimiliter C. ad l. Falcidiam. Hic tamen vltra illa addas nonnulla, & primo quia cõtra legatum ad pias cauſas non admittitur compenſatio Medic. in deciſ. 22. Secundo priuilegium, quia quamuis filiusfamilias teſtari nequit, ſecus tamẽ erit ad pias cauſas, ita Ant. *F*aber in deciſ. 40. C. de ſacroſan. eccleſ. quam nota ad limitationem tex. in c. licet de teſtamentis in 6. Tertio, quia legatum penſionis annuæ pio loco relictum finitur ſpatio 100. annor. Faber in deciſ. 20. C. de præſcript. 30. ann. Quarto, quia in teſtamento ad pias cauſas ſubintelligitur Clauſ. derogatoria Maynard. in deciſ. Tholoſ. 21. lib. 5. Quinto, quia ob præteritionem poſthumi a patre ignoranter factam legata vitiantur, niſi ad pias cauſas relicta fuerint Idem in deciſ. 13. lib. 5.

COLLECT. 809.

Ad glo. in l. ſicut C. de præſcript. 30. annor.

¶ Præſcriptionis officij iudicis.

IVdicis officium triginta ann. ſpatio præſcribitur h. d. Ex qua gloſ. infero quod mandatum executiuum pro debito conceſſum, quod poſt 30. annos relaxari non poſſit, vt deciſum refert in prętorio Genue. *F*lam. Cartar. in deciſ. 120. & ratio in promptu eſt ſecundũ Fabr. in deciſ. 3. C. de reſcindenda venditione Afflic. deciſ. 245. dicens ſententiæ executionem præſcribi 30. annis, quam deciſ. Amplia dupliciter, & primo etiã ſi ſententia in rem iudicatam tráſijſſet Balb. in deciſ. 50. Amplia ſecũdo, etiam ſi victor fecerit aliquid, ex quo apparet noluiſſe illum recedere a iure ſibi quęſito Ant. Faber in dec. 12. C. de præſcrip. 30. annor. Nunc ſingulariter limita vbi executio ſententiæ eſſet cœpta, & non finita, ita pulchre Achil. de Graſſ. in deciſ. 5. de ſententia, & re iudicat.

COLLECT. 810.

In gloſ. in c. ex parte, vbi Abb. de offic. delegati.

¶ Beneficii reſignationis in ſuperioris manus.

BEneficium debet reſignari in manibus ſuperioris Balb. in deciſ. 22. & facit tex. in c. admone ad renunciatione. Hinc deducitur, quod renunciatio beneficii facta coram notario ſine Prælati authoritate eſt nulla. ita Sayr. in dec. 1. de renunciatione, non debet tamen renunciare ad fauorem certæ perſonæ: quia eſſet ſimonia Rubin. in deciſ. 12. niſi fieret in manibus Papæ Cardin. Put. in deciſ. 175. lib. 3. & hoc de ſtylo Romanæ Curiæ a multis ſeculis ſeruato. Hinc ſecundo, quod ſi reſignatio

fieret

fieret libere coram ordinario cum intẽtione, quod conferetur Titio, & idem ſubſequeretur fieri collatio nõ valeret, tanquam ſimoniaca, vt decidit Garz. in deciſ. 3.

COLLECT. 811.

Sup l.arbitrio ff.qui ſatiſdare cogãtur.

¶ Caſuum arbitrariorum iudicis.

HIc intendo enumerare caſus omnes deciſos, quos arbitrio Iudicis remittuntur, & primo Iudicis arbitrio remittitur, an quis dicatur relapſus Ro. Auen. in deciſ. 1. Item an fideiuſſio ſit præſtanda in cauſa reconuentionis de Franch. in deciſ. 311. par. 2. Item tempus torturæ Ego in dec. Curiæ Archiepiſc. Neapol. 39. Item an quis ſit fideiuſſoribus relaxandus in criminalibus de Laurent. Rot. Auen. in deciſ. 5. quam reponas ad tex. in c. ſi clericos de ſententia excommunicat. in 6. Item arbitrio Iudicis remittitur an ſit deneganda audientia de Franch. in deciſ. 271. par. 2. Item quando aliquid ſit probandum ſtatim, & incontinenti, vel de proximo Guid. Pap. in deciſ. 132. Item quando aliquid dicatur fieri incontinenti, vel interuallo Ioſeph. Lud. in deciſ. Lucenſ. 24. quã ſummopere not. ad intellectum illius quæſt. quãdo defenſio dicatur ad offenſam, vel defenſam facta, & ad gloſ. celebrem in l. 3. C. de erroribus aduocator. Itẽ an læſio dicatur ænormis, vel ænormiſſima Guid. Pap. in deciſio. 35. Item quæ dicatur cauſa ardua ad finem defferendi iuramentum vulgo ſopra l' altare di S. Antonio Teſſ. in deciſ. 61. Item an quis dicatur pauper, vel diues Farinac. in deciſio. 13. ad ornatum tamen huius mat. not. primo, quod arbitrium Iudicis debet eſſe regulatum ſecundum ſubiectam mat. Oſaſc. in deciſ. 71. Ideo Iudex debet regulare ſuum arbitrium ſecundum ius commune Benint. in deciſ. 31. aliquid per Ioſeph. Lud. in deciſ. Lucẽſ. 3. & in deciſ. 24. eo tantum quod Iudex in arbitrariis reprehẽdi nõ poteſt DD. de Rot. in deciſ. 47. de appellat. in Nou. & aliquid per Ioſeph. Lud. In deciſ. Lucenſ. 1. & in deciſ. 3.

COLLECT. 812.

Super l. ſi ſterilis §. 1. ff. de action. empti.

¶ Intereſſe damni emergentis, & lucri ceſſantis.

INtereſſe damni emergentis, & lucri ceſſantis debetur h. d. intelligas dummodo quinque cõcurrant, primo quod ſit ſolitus negociari, & mercari Oſaſc. in deciſ. 143. Franc. Marc in deciſ. 107. par. 2. Polid. Rip. in deciſ. 1. Affl in deciſ. 20. aliquid per Rot. Genue in deciſ. 1 num. 43. & ſeq & an conſideretur in contractibus bonæ fidei, & ſtricti iuris Vide Capyc. in deciſ. 19. & Card. Put. in deciſ. 237. lib. 1. Verũ Mercatori debetur ex omni contractu, vt refert deciſum Magon. Rot. Florent. in deciſ. 32 requiritur ſecundo, vt probetur debitorem fuiſſe in mora Rot. Genue. in deciſ. 18. & requiritur etiã, vt probet ſe potuiſſe negociare tempore moræ Balb. in dec. 29. Intereſſe vero lucri ceſſãtis ſine mora debetur cũ ſufficiat, vt ſit mercator Gayl. obſer. 6. lib. 2. quã reponas ad gl. celebrem in l. 3. §. nunc de officio. ff. de eo quod certo loco. Amplia vt debeatur etiam mulieri negotianti; verum poſt moram non ante Rot Genue. in deciſ. 28. Amplia ſecũdo, vt omni iure debeatur in ſolito negociare, vt aliquid ꝑ Rot. Genue. in dec. 41. 70. 16. & 139. Amplia tertio deberi etiam propter moram irregularem Seraphin in deciſ. 31. Intellige hoc procedere in minori non autẽ in maiori Rot Genue. in deciſ. 30. num. 7. ſed an intereſſe debeatur minori iure actio-

Digitized by Google

actionis. Vide Ro. in dec. 61. Tertio requiritur vt creditor probet ſe habuiſſe merces paratas ad emendũ, & ob defectum pecuniarum omiſerit illas emere Mohed. in dec. 208. Put. in dec. 237. lib. 1. Peguer. in dec. 32. & 33. Mynſin. obſer. 56. cent 4. & aliquid per Ro. Genue. in dec. 16. 19 37. & 139. Quarto vt non veniat ex cauſa deficientiæ ſolutionis, quia emptor rei non ſoluens non tenetur ad duplex intereſſe nẽpe prætij nõ ſoluti, & lucri ceſſantis, ſed tantum ad intereſſe prætij non ſoluti reſpectu fructuum perceptorum tẽpore executionis liquidandorum Mynſing. obſer. 55. cẽt. 4. & Affl. cit. dec. 20. Animaduertendum tamen pro huius mat. fundamẽto, quod extimatio lucri ceſſantis iudicis arbitrio committitur Gayl. obſer. 6. lib. 2. Magon in deciſ. 103. Ro. Floren. Gomez. Leo in deciſ. 98. in deciſ. diuerſ.

COLLECT. 813.

Sup. c. diuerſis fallacijs de clericis coniug.

¶ Beneficij ipſo iure vacationis ob beneficiati matrimonium.

CLericus matrimonium contrahẽs ipſo facto amittit beneficium h. d. Amplia primo in caſu dec. Ro. primę eod. tit. in nou. & in dec. 21. de probat. in antiq. vbi fuit dictũ hoc procedere ẽt non ſequuta copula Secundo procedere etiam in pẽſionibus. Caputaq. in dec. 313. p. 2. Amplia tertio in caſu deciſ. Curiæ Archiep. Neap. 49. vbi fuit deciſum quod ſi ſponſa de præſenti antequam ſit cognita, ingrediatur monaſteriũ, non recuperabit clericus beneficium, quam not. ad ornatum tex. in c. ex publico de conuerſ. coniugat. Amplia quarto, etiã ſi contraheretur matrimonium a clerico abſque Parocho, & teſtibus, & ſic nõ ſeruata forma Conc. Trid. ſeſſ. 24. c. 1. de refor. vt fuit reſolutum in vna *Lucana* de Inſula 6. Iunij 1575. corã *Lancellotto* mihi tamen contrarium verius videtur in prædicta difficultate, nẽpe quod contrahens matrimoniũ ſine Parocho, aut teſtibus nõ perdat ipſo facto beneficium, licet poſſit priuari ſic contrahẽs ſcienter, vt voluit Thoming. in dec. 39. nam matrimonium iſtud nullum eſt ex defectu formæ cõtractus, & ex actu nullo, & propter defectum formæ, ſeu ſolemnitatis non incurritur pęna, vt fuit dictum in vna Hipporegien. Canonicatus 22. Octob. 1584 coram Orano. In beneficiato aũt in ſacris conſtituto matrimonium contrahente de facto dicendũ eſt indiſtincte non perdere ipſo facto beneficium, cum ſit omnino inhabilis ad matrimonium cõtrahendũ Maynar. in deciſ. 29. lib. 2. pro ornamento huius tex. nota, quod clericus beneficiatus abſque diſpẽſatione poteſt matrimonium contrahere, licet ipſo iure vacent beneficia Minad. in deciſ. Neapol. 34.

COLLECT. 814.

Super c. quamuis de reſcript. in 6.

¶ Clauſulæ dummodo alteri non ſit ius quęſitum.

SEdet in hoc tex. mat. clauſulę dummodo alteri non ſit ius quæſitum, ſuper qua notare debes nonnullos eius effectus, & primo quia præſeruat ius quod habet præſentatus ex præſentatione Ro. in deciſ. 13. & 17. de præbendis in nou. Bellam. in deciſ. 167. & aliquid per Creſcen. in deciſ. 7. num. 3. de iurepat. declara procedere poſt acceptã præſentationẽ, ſecus ſi collatio fiat ante acceptationem; nam tunc nullum ius habet præſẽtatus, vt fuit dictum in vna Firmana beneficii 21. Octobris 1594. coram Mantica. *Limita* ſecundo in præſen-

Digitized by Google

ſētato a medietate patronorum, ſi alias præſentatus ab altera medietate habeat gratiam cū iſta clauſula, quia hoc caſu non dicitur tale ius quæſitum, quod poſſit impedire derogationem medietatis iuriſpat. & poſſit Epiſcopus alteri gratificare Seraphin. in deciſ. 100. vol. 2. Itē operatur hæc clauſula, vt de eo tēpore conſtet alteri ius quæſitū, gratia ſit nulla, vt fuit dictū in cauſa Ludien. primiceriatus 13. Nouembris 1596. coram Pamphilio, quam amplia etiam ſi ius ſit alteri quæſitum ex electione, vel præſentatione Rot. deciſ. 13. de pręben. in nou. Creſcent in deciſ. 7. de Iurepat. & fuit dictū in cauſa Piſana Cappellaniæ 20. Martij coram Blanchetto. Limita hoc ſi ius quæſitum eſſet ex oppoſitione, vel acceptatione expectantis ante factā collationem, quia tunc per hāc clauſulam non præſeruatur Rot. in deciſ. 27. de conceſſ. præben. in antiq. Bellam. in deciſ. 167. Tertius huius clauſulę effectus eſt, quia præſeruat collationem etiam imperfectam Achil. de Graſſ. in deciſ. 4. de præbendis Card. Put. in deciſ. 125. lib. 2. & fuit dictum in vna Iaderen. primiceriatus 23. Iunij 1595. coram Pamphilio. Limita hunc effectum quando collatio eſt pura, ſecus ſi conditionalis Caſſad. in deciſ. 24. ſuper regulis, & aliquid per Achil. de Graſſ. in deciſ. 4. nu. 17. de præbend. Quartus effectus quia reddit gratiam conditionalē Ego in deciſ. 29. & fuit dictum in vna Hoſtien. Cappellæ 7. Nouembris 1595. coram Seraphino; Declara tamen effectum non includere proprie conditionem, cum non ſuſpendat gratiam; ſed præſeruat iura ita, vt conſtito de iure alteri⁹ gratia reddat̄ nulla Achil. de Graſ. in dec. 18. in fi. de probationib. & ideo cū nō ſit ſuſpēſiua gratia, hæc clauſula nō æget iuſtificatione Verall. in deciſ. 30. p. 2. & fuit dictū in vna Placentina Cappellan. 29. Martij 1596. corā Pegn.

COLLECT. 815.

Super Conc. Trid. ſeſſ. 7. c. 13. de reform.

¶ Inſtitutionis, & confirmationis præſentatorum, electorū, aut nominatorū ab Eccleſiaſticis perſonis abſq; examine ordinarij prohibitæ.

PRæſentati, ſeu electi, vel nominati a quibuſuis Eccleſiaſticis perſonis, ad quauis Eccleſiaſtica beneficia, non inſtituuntur, nec cōfirmantur niſi fuerint prius a locorum Ordinarijs, examinati & idonei reperti. Limita primo in caſu deciſ. Rot. diuerſ. 16. part. 2. vbi fuit dictum, quod ex ipſo quod aliquis ſit admiſſus, & ordinatus ſacris ordinibus præſumitur habilis, & idoneus ad beneficia ſimplicia; ita vt nouo examine opus non ſit, quam nota ad tex. in c. accepimus de ætat. & qualit. & aliquid per Boer. in deciſ. 149. nu. 16. neq; Conc. Trid. ſeſſ. 14. de reformat. aliq uid in contrarium diſpoſuit, vt cenſuit Sac. Congregatio. Sublimita niſi noua cauſa poſt ꝓmotionē ſuperuenit Balb. in deciſ. 29. Limita ſecundo, vt examinari nō debet, qui eſt notorie literatus, vt decidimus in Curia Archiepiſcopali Neap. teſtor Ego ipſe in deciſ. 122. quā nota ad glo. in c. nullus 24. diſt. & in graduatis, quod excuſētur ab examine; ex quo iam ſunt examinati, & approbati ab Vniuerſitatibus, ne fiat iniuria dictis Vniuerſitatibus, late diſcutio Ego in dec. 15. Limita tertio in eo qui ſemel eſt examinatus, & approbatus ad vnum beneficium ſimplex, quia non amplius examinatur ad aliud ſimplex Raud. in deciſ. 35. & ita ſeruari in Curia teſtatur Gonzalez glo. 4. Sublimita quādo examen eſſet pro forma aſſignatum, quia tunc nullatenus omitti poteſt, vt ſæpe fuit reſolutum in Rot. & ſignanter in vna Calaguritana beneficij de ornillos 1587.

Digitized by Google

1587.coram Pamphilio. Sublimita primam limitationem quatenus diximus ordinatum in ſacris eſſe habilem abſq; nouo examine ad beneficia ſimplicia, vt non procedat, quando aliqua cauſa de nouo ſuperueniat, quo minus neceſſe eſſet examinari Caputaq. in dec. 123. nu. 6. par. 3. Sublimita ſecundo in caſu deciſio. Sayr. 2. de præbendis, & dignit. vbi fuit dictũ, quod idoneus reputatus ad ſacros ordines, non ideo reputatur idoneus ad beneficium ſimplex. Limita quarto in caſu deci. Rot. 14. de probat. in Ant. vbi fuit dictum pœnitus inliteratum eſſe habilem ad beneficia ſimplicia, quæ non requirunt induſtriam, & conſilium, quam nota ad originale dictum Præpoſiti in c. 1. diſt. 36. vbi etiã definit, quid ſit inliteratus, dicens eſſe illum, qui non habet aliqua principia & propterea infertur quod in beneficio ſimplici non eſt magis idoneus Baccalaurus quam Sacerdos, cũ ſufficiat ſcientia mediocris, etiam quod non adſit talis litteratura iuxta deciſ. Rot. 14. & ſic fuit prælatus Sacerdos clerico Baccalaureo, vt fuit deciſum coram Pamphilio die 28. Iunii 1600. in vna Burgenſ. beneficii de richa redonna; pro coronide tamen huius mat. vide deciſ. Capp. Tholoſ. 479.

COLLECT. 816.

In l. ſi quis cum teſtamento ff. de teſtamentis.

EX teſtamento non completo nihil debetur h. d. Ex quo infertur, quod ſi teſtamentum non fuerit publicatum quamuis alias fuerit perfectum; nec etiam valere poteſt cum deciſio Iafredi 22. quam nota ad tex. in l. ex ff. de teſtamentis, & ad l. fideicommiſſa §. quoties ff. de legatis 3. ſed grauis dubitatio, quę ex præfatis iuribus colligitur, eſt, ſi id procedat pariter in teſtamento inter liberos, vt puta ſi manu propria ſcriptũ, nõ tamen publicatum coram teſtibus, & Notario, valeat, in qua dubitatione pro parte negatiua tenuerunt Creſcẽt. in deciſ. 3. de teſtam. Card. Put. in deciſ. 97. lib. 3. Balb. in deciſ. 394. qui omnes mouentur illa ratione, quod quamuis teſtamentum imperfectum inter liberos valeat, non tamen ſi non ratione ſolemnitatis, ſed voluntatis inualidum reperietur, & cum publicationis defectus, in voluntate potius, quam in ſolemnitate conſiſtat, vt voluit Rubin. in deciſ. 95. verum præfata concluſio, velim limites, quando teſtamentum eſſet ſcriptum per teſtatorem, vel alium in ſchedula teſtamentaria, quia dato quod non eſſet ipſa ſcriptura publicata corã teſtibus, valebit inter liberos, ſufficit. n. quomodocunq; Patris iudicium declaratum ſit, vt diſpoſuiſſe, & teſtatus dicatur inter liberos, vt in propriis terminis ſcribit Guid. Pap. in deciſ. 517. Amplia hanc limitationem nedum procedere in teſtamento inter liberos, verum etiam ad pias cauſas, vt deciſio particularis eſt Mynſing. cent. 2. obſer. 28. & ratio eſt, quia quod teſtamentum propria teſtantis manu ſcribatur plurimum addit ad validitatem ipſius, vt pulchre decidit Achil. de Graſſ. in deciſ. 1. de teſtamentis. Sublimita limitationem non procedere in filio naturali, vt eſt deciſ. Gayl. obſer. 112. Boer. in deciſ. 240. de Franch. in deciſio. 359. Limita ſecundo quando contineret magnam inæqualitatem Card. Put. in deciſ. 431. lib. 1. Amplia ſecundo primam limitationem nedum ſuſtineri inter liberos, verumetiam inter Nepotes, vt deciſum ſcribit Boer. in deciſio. 241. Amplia tertio, nedum ſi ipſe ſcribat, verum ſi alius eius nomine, ipſeq; ſubſcribat Idem Card. Put. in deciſ.

Digitized by Google

ciſio.237.lib.1.& quando ex minus ſolemni voluntate inter liberos legatum debeatur vide deciſ.Rot.Auen.87.in deciſ.diuerſ.

COLLECT. 817.

Super l.cenſemus C.de litigioſis.

¶ *L*itigioſa rei alienationis prohibitæ.

RES litigioſa,lite pendente,nec alienari, nec in alium transferri poteſt h.d.iuncta l.lite pēdente,Sed antequam ad huius l. limitationem deueniamus,neceſſe erit videndum,quando & ex quibus res litigioſa dicatur, & dicas primo, quod ſequeſtrum, quod fit ante litem motam licet non inducat litis pendentiam,facit tamen rem eſſe litigioſam Magon.in deciſ.31.Rot. Florent.Papon.lib.18.tit.5.arreſt.19.Secūdo ſupplicatio facit pariter rem litigioſam,vt deciſum refert Guid.Pap.in deciſ.337. quod amplia vt duret etiā perempta inſtantia Oſaſc.in deciſ. 65. & idem Guid.cit.dec. Tertio contrahitur etiam vitium litigioſi per litis conteſtationem Oſaſc.in deciſ.144.nu.8.Quod amplia procedere tam in actione perſonali;quam reali Guid.Pap.deciſio.337 Item per citationē,& quæ ad illius validitatem concurrere debēt, vide eund. in dec.448. licet per ſolam citationem non inducatur res litigioſa ſecundum Mynſing.obſeru 26.cen.4.contrarium tamen fuit deciſum,vt refert Papon.li. 7.tit.8.arreſt.1.Card.Pute.in deciſ.329 lib.3.Gayl.obſer.74.lib.1.Nunc tamen limita regulam textus noſtri multipliciter,& primo vt licet res litigioſa alienari non poſſit,poteſt tamen dari conſilium de re litigioſa vendenda Guid. Pap.d deciſ 337.Limita ſecundo,vt nō cōtrahatur per litem nullam cum falſo procuratore Oſaſc.in deciſ.144.quemadmodum nec per litem iniuſtam Caſſad.in deciſ.7. de dolo, & contum. & deciſ 5.vt lite pendent.lis autem nulla dicitur,quādo non adeſt iuriſdictio Verall. in deciſ. 47. part. 3. Limita tertio quando lis eſſet ſuper poſſeſſione rei, quia non facit ipſam rem litigioſam; ſed poſſeſſionem dumtaxat,& per conſequens non impeditur eius alienatio Caſſad. in deciſio. 6. de reſcrip. Franc. Marc.in deciſ.76.& 90.Idem Caſſad.in deciſ.4.vt lite pendente Oſaſc.in deci. 144.Benint.in deciſ. 48.Limita quarto in actione perſonali poſt litem conteſtatam, quia poteſt ſumma petita dari in ſolutum,& de illa ceſſio facta valet, & ceſſionarius agere poteſt Gui. Pap. in dec.479.Limita quinto, vt actor lite pendente poteſt ſibi acquirere nouum ius agendi ex Bellam.in deciſio. 102.& Rot.in dec.5.de reſcrip.in nou.Limita ſexto in caſu Mynſing. in cent. 1. obſer.55.Limita ſeptimo,vt quamuis prohibeatur alienari,non tamen permutari,vt per Affl.in deciſ.95.

COLLECT. 818.

Super l.ſi conuenerit ff.de iuriſd.omnium Iudicum.

¶ Pacti de litigādo corā iudice nō ſuo.

PActum de litigando coram Iudice non ſuo,quis ſtare nō cogitur h. d. Limita primo in caſu deciſ. Gid. Pap. 77. vbi fuit deciſū quod ſubmittens ſe alienæ iuriſdictioni, prout in caſu tex. noſtri,non poteſt pœnitente vbi promiſerit forum nunquam declinare,huiuſmodi enim clauſula operatur,vt diſpoſitio hæc minime procedat,vt deciſum refert Rubin.in deciſ.91.Limita ſecundo in caſu deciſ.Curiæ Archiep.Neap. penes me 322.vbi fuit dictum quod diſpoſitio l.noſtræ minime procedat quādo Iudex,cuius iuriſdictio eſt prorogata erat præſens, & prorogationem acceptauit.

Digitized by Google

ptauit. Limita tertio quando renũciatũ eſt fori priuilegio, vt deciſum refert Iafre. Balb. in dec. 48. Limita quarto notabiliter qñ pactio illa eſſet iurata, virtus n. iuramenti operatur, vt partes ab eorũ promiſſis recedere minime valeant, ita decidit Iafred. in dec. 48. quam not. ad tex. in l. cum filius §. 1. ff. de leg. 2.

COLLECT. 819.

Super c. licet de præbendis in 6.

¶ Reſeruationis.

SCripſi nonnulla in mat. reſeruationis in Collect. ſuper c. præſenti eo. tit. Nũc in præsẽti tex. enumerabo quibus ex cauſis, & quorum perſonarũ beneficia reſeruata cenſeantur, & dic primo quod beneficia vacantia in Curia, prout in tex. & ita deciſum refert Farinac. in dec. 99. Amplia primo præfatã dec. ſiue vacatio contingerit per obitũ ſiue per reſignationẽ, prout ita deciſum teſtatur Verall. in dec. 325. p. 3. Amplia ſecundo etiamſi per ſententiam priuationis latã in Curia vacauerit Caputaq. in dec. 327. p. 3. Limita hanc ampliationem in caſu dec. Rot. fin. de ſent. & re iudic. in ant. & vide aliam Veral. 91. p. 1. Secundo reſeruata ſunt beneficia familiarium Papæ. Thom. Faſtol. in dec. 11. quam not. ad tex. in c. fi. de verb. ſignif. in 6. Tertio reſeruantur etiam beneficia Cappellanorum Papæ Bellam. in deciſ. 654. quam pariter not. ad extrauag. regimen, Quarto vnio ad vitam facta a Papa inducit reſeruationem, ita vt ea diſſoluta Ordinarius nõ poſſit conferre Caſſad. in dec. 2. ſuper reg. de vnionibus, & ratio eſt propter appoſitionem manus Papæ, optime Creſcen. in dec. 2. de parochis. Quinto commenda Papæ inducit reſeruationem Put. in dec. 158. lib. 1. quod amplia ſiue de vacãte, ſiue obtento Creſcen. in dec. 4. de præben. Amplia ſecundo, etiam in commenda præſumpta, idem in dec. 6. eo. tit. Sexto Accolitorum beneficia Put. in dec. 81. p. 3. Septimo beneficia Protonotariorum Veral. in dec. 39. quam amplia procedere tã in Protonotarijs participantibus, quã in nõ participantibus Put. in dec. 313. p. 3. Octauo beneficia vacatura per aſſecurationem incompatibilium ſunt pariter reſeruata, ita Ro. in dec. 65. de reſcrip. in ant. Nono beneficia ſubcollectorũ Creſcen. in dec. 8. de conceſ. præb. num aũt beneficia reſignata ex cã permutationis in Curia dicantur reſeruata. Videas Ro. in deciſ. 4. de rer. permut. in antiq.

COLLECT. 820.

Super c. 1. de ſtatu Regular. in 6.

¶ Monialium poſt ingreſſum eſt clauſtris exire prohibitarum.

MOniales poſt earum ingreſſum, nõ poſſunt a clauſtris exire h. d. cũ quo congruit tex. Conc. Tri. ſeſſ. 25. c. 5. de regular. & tandẽ eſt confirmatũ per Bullã Pij V. æditam in anno 1555. Limita primo ex cauſa infirmitatis, vt in tex. & idẽ Pius V. declarat, vt fuit deciſ. in anno 1569. & 1600. in Monialibus Ciuitatis Nolæ, quæ cũ in Nolano territorio aquæ excreuiſſent, & induxiſsẽt aeris putredinẽ, atq; ex hoc in dies Incolæ morerẽtur, a Monaſterijs egreſſæ ad domus cõſanguineorũ in ciuitate Neapolis, & alijs locis ſe contulerunt, vt refert Tapp. in pragm. prima, de monialibus. Limita ſecundo in caſu dec. Sayr. 30. de regularib. vbi fuit dictum, quod quamuis infirmitas iuſtam inducat cauſam, vt Monialis a Monaſterijs exeat intelligi debeat iuncta etiam Monaſterij paupertate. Limita tertio ex cauſa incẽdij, vt in litteris Sãctiſs. eiuſd. Pij V.

Digitized by Google

& eſt pariter deciſum, vt teſtatur Rubin.in dec.29. *Limita* quarto, vt nõ procedat in Monialibus, quæ non vouent ſubſtantialia Religionis, ſed tantum collegialiter viuũt ſub quadam norma, & habent Abbatiſſam Sayr.in dec.6. & 7.de ſtatu Monachor.

COLLECT. 821.

Super Conc. Trid. in genere.

¶ Concilij Trid. plurium deciſionum.

INtendo hic cõgerere deciſiones oẽs, quæ ad nonnulla Conc. Tri. capita conferuntur. Et primo quæro nũ diſpoſitio c.14.ſeſſ.24. priuans cõcubinarios tertia parte fructuum, extendatur etiam ad diſtributiones quotidianas, & fuit in affir. deciſũ per Sayr.in dec.7. de verb. ſignif. *S*ecũdo dubitatur qũo intelligantur verba illa Conc.ſeſſ.24.c.12. nec illius poſſeſſio ſuffragatur, decidit idẽ in dec.6.eo.tit. Tertio dubitatur ſi facultas conceſſa Epiſcopis abſoluendi vigore Conc.ſeſſ.24.c.6.de refor. ſit arrogata per Bullã Cœnæ decidit affir. Sayr.in dec.16.de ſent. exco. Quarto dubitatur num diſpoſitio c.18.ſeſſ.25. de regular. per quam excõicatur mulierem cogens Monaſterium ingredi, locũ ſibi vendicet ingreſſu non ſequuto, fuit dictum ꝙ non, per Sayr.in dec.51.de ſent.excom. Quinto dubitatur num diſpoſitio c. 7. ſeſſ.14. volens, quod exiſtens in articulo mortis a quocunque Sacerdote valeat abſolui, locum habeat etiam ſi præſens eſſet Superior, vel proprius Sacerdos affir Sayr.in dec.21.de pœnit. Sexto dubitatur num diſpoſitio c.14.ſeſſ.25.de reform. priuans tertia parte fructuum, ac obuentionum omnium Clericos concubinarios, locum ſibi vendicet in ſimplici incontinentia, decidit, affir. Sayr.in deciſ.4.de adulterijs.

COLLECT. 822.

Super c.cum adeo de reſcriptis.

¶ Beneficiorum collationis clericis, & non laicis faciendæ.

BEneficia Eccleſiaſtica laicis conferri non poſſunt h.d. *Limita* primo in caſu dec.Rot.13.de probat.in antiq. vbi fuit dictum, quod beneficiũ poteſt conferri laico incidẽti in habitu clericali, & de proximo clericando. *Limita* ſecundo in caſu dec.Creſc.3.de præſum. vbi fuit deciſum, quod præſumitur in dubio collationẽ primæ tonſuræ præceſſiſſe beneficiũ. Limita tertio in permutatione beneficij, quę per Procuratorẽ laicum fieri põt Ro.dec.11.de rer.perm. in ant. Amplia primo tex. vt etiam de ordine annexo beneficio, ſeu præbendæ ſit neceſſario facienda mentio ab impetrante ead.Ro.in deciſ.41.de reſcrip.in ant. Sed contrariam ſententiam tenuit nouiſſimis noſtris temporibus ead. Ro. in vna Abolen. Canonicatus 16. Iunij 1589. coram Gipſio. Infero ad dec. Ro. 265.par.2.vbi fuit dictum, quod beneficium non dicitur Eccleſiaſticum, cuius ſit capax laicus, & femina.

COLLECT. 823.

Ad deciſ. de Franch.17.

LOquitur de demanio, dicens, nil aliud eſſe, niſi quodam ius vniuerſitatibus competens. Quod amplia primo, vt iſtud ius competat, nedum quando venditur terra, & iuriſdictio ipſius vniuerſitatis, verumetiam quando aliqua particularis iuriſdictio, vtpute iuriſdictio Siclæ, Portulaniæ, vt fuiſſe iudicatum in cauſa vniuerſitatis Tugnani,

Digitized by Google

ni,cum eius vtili] Domino Comite Aſpri refert de Curte in Diuerſ.Feud.c.3. Amplia ſecundo in caſu eiuſdem loc. cit.vbi fuit deciſum, quod ſi duo ſunt Barones, quorũ vnus habet iuriſdictionem criminalem, alter vero ciuilem, ſi ille, qui habet criminalem, procedat ad venditionem ipſius, habenti ciuilem, poteſt hoc caſu vniuerſitas petere ſe debere præferre, vt ſæpius per Regiã Cameram deciſum fuit, quod not. quia eſt contra authoritatem Frezz. Amplia tertio in caſu deciſio eiuſdem num.69.vbi refert Regiam Camerã decidiſse, quod ſi plures terræ vnico prætio emptę fuerint, liceat vni ex illis petere demaniũ, quod intellige quando terræ illæ eſsẽt pœnitus ſeparatæ, licet vnico prætio emptæ, ſecus ſi ſub vna eſsent baronia. Amplia quarto, vt ius iſtud competat etiam vni de vniuerſitate, etiam cæteris contradicentibus, dum tamen petens, omne onus in ſe ſuſcipiat. Idem in deciſion.citat nume.70. Limita, vt non admittatur vniuerſitas ad demanium elapſo anno. Idem in deciſ.cit.num.50. Sublimita limitationem, vt admittatur ad beneficium reſtitutionis in integrum infra quadriennium idem nu. 51.

COLLECT. 824.

Super c.cum illorum de ſentent.excommunicat.

¶ Abſolutionis Papalis, & Epiſcopalis.

Communiter recurrũt DD. in hoc tex.quando quæritur num abſolutio excõmunicationis ſit Papalis, vel Epiſcopalis, & diſtinctionem afferũt, quod ad Papam pertinet, quando grauis eſt percuſſio, ad Epiſcopũ vero, quãdo læuis, cuius deſtinctionis occaſione, Dico primo, quod in Curia Archiepiſcopali Neap. viſa fuit læuis ꝑcuſſio alapa in loco publico illata, Ego in dec. eiuſd. Curię 90. quamuis de iure acerrima ſit inflicta pœnã cõtra alapa percutientem Viu. in deciſ.46. Grammat. in deciſ.14. & Teſs. in deciſ.224. Dico ſecũdo, quod feſtiuitas diei, puta alicuius Sãcti non facit percuſſionem eſse grauẽ, ita animaduertit decidendo Put. in deci.291.par.1. Dico tertio, quod nec pariter iudicatur grauis percuſſio, ſi infertur corã perſona in dignitate exiſtente, ſecus habente iuriſdictionem. Idem in deciſ.303 part.1. quam nota ad limitationẽ tex. in l. atrocem C.de iniurijs. Dico quarto, quod in Curia Auerſana fuit iudicata grauis percuſſio cuiuſdã, qui proiecit pileum in faciem Prioris Religionis Ego in deciſ.219. quam pariter not.ad ornatum alleg.cap.73. Dico quinto, quod ſpuens in perſonam clerici, licet ſit excommunicatus, non tamen abſolutio erit Papalis, cum numeretur inter læues iniurias Franc.Marc. in deciſ.849.par.1. quam not. ad gloſ.in c. ſi quis ſuadẽte Diabolo. Dico ſexto, quod non iudicatur grauis percuſſio, niſi tria concurrant. Primo factum conſumatũ. Secundo animus iniuriandi. Tertio violentia. Idem in deciſ.821 par.1. Dico ſeptimo, quod ſtãtur arbitrio Ordinarij, quæ percuſſio dicatur grauis, vel læuis. Idem in deciſ.823.par.2. & ab iſto arbitrio poteſt appellari, vt iudicauimus in Curia Archiepiſcopali Neap. Ego ipſe in deciſ.122. quam nota ad ornatum gl. in c.cupientes de electione in 6. & num pendente hac appellatione poſſit iudex procedere ad actum appellationis, & in Curia Archiepiſcopali Neapol. negatiuam ſententiam tentam fuiſse Ego retuli in mea deciſ.131. & num iudicatur Notarius percuſsor ille, qui corã maiori parte conuentus clericum a ſede expellit, vel bracchio violenter trahit deciſũ affirmat Sayr. in deciſ.41. de ſenten. excommunicat.

Digitized by Google

COLLECT. 825.
Super Bulla Nicolai V.

¶ Nullitatis contractus cenſualis.

SCripſi in Collect.41. in mat. cẽſuũ. Nunc hic addas nõnulla ex quibus contractus cenſualis redditur nullus,ac illicitus,& primo ſi in eo adijciatur pactum,quod per certum tantum tempus durare debeat,ita Rot.decidiſſe teſtatur Farinac.in deciſ.269.Secundo ſi cenſus fuerit impoſitus ſuper bonis fideicommiſſo ſubiectis cum expreſſa prohibitione alienationis Idem in deciſ.304.Tertio,ſi in eo apponatur pactum,quod vẽditor teneatur intra certum tempus cẽſus redimere Idem in deciſ. 313. & ratio eſt ſecundum Guid.Pap. in deciſio. 478.quia tranſiret in contractum mutui per huiuſmodi pacti adiectionem. Quarto redditur pariter illicitus ex cõſtitutione ſuper omnibus bonis, & pacto de retrouendendo,& conuentione, quod poſt reluitionem cenſus emptor poſſit remanere in caſtro, ſuper quo cẽſus eſt impoſitus per ſex menſes,ita Rubin.in deciſ. 91. licet contrariũ decidiſſe Rot. teſtatur idem Farinac. in deciſ. 312.Quinto ſi conſtituatur cum pacto, quod liceret emptori,eiuſue hæredibus venditorem ad cenſus redemptionem, & reſtitutionem prætij cogere Idem in deciſ.325.Limita in caſu eiuſdem Rot.in deciſ.340.vbi fuit dictum, quod impoſitio cenſus ſub conditione redimendi certo elapſo tempore valida eſt, ſi maxime fuerit facta cum reſeruatione beneplaciti Apoſtolici, ac fuerit a Pontifice confirmata. Sexto cenſetur extinctus, ac illicitus per actus retroſimiles.Septimo ſi fuerit impoſitus ſuper Caſali hypothecis obligationibus,ſi modo prætium Caſalis valorem,& ſummã illius cenſus, onerumq; alias impoſitorum non excedat Idem in deciſio. 345. Octauo redditur illicitus ob alienationem corporum,vt fuiſſe in ead.Rot.deciſum teſtatur Farinac.in deciſ.827.Nono ſi addicitur conditio, vt in caſu,quo debitor eſſet moroſus in ſolutione tertiarum, teneatur ſoluere aliquid creditori,ita Macerat.in deciſio. Papiæ 112. caſu primo.

COLLECT. 826.
Super c. cum noſtris de conceſſ. præbend.

¶ Clauſulæ, Amoto quolibet detentore.

SEdet hic mat.clauſulæ,amoto quolibet detentore, quæ nonullos habet effectus,& primo,quia habet vim expreſſionis coloratæ poſſeſſionis, de qua eſt facienda mentio,alias gratia eſſet ſubreptitia iuxta tex. noſtrum, & propterea hæc clauſula præſeruat gratiam a ſubreptione,vt eſt punctualis deciſ.Rot.38.de reſcript. in antiq. & ita pariter fuit dictum in vna Colonien.Canonicatus 20. Maij 1602. coram Pamphilio. Limita hunc effectum quando hæc clauſula non eſſe appoſita in litteris principalibus gratiæ, ſed in litteris executiuis Rot.deciſ.69.de reſcript.in antiq. verum animaduertas pro huius clauſulæ intelligentia, quod ſi eſſet dictũ amoto detentore abſque vitio ſpolij,intelligitur de detentore facti,non autẽ iuris, vt eſt deciſ. in terminis Put. 17.par.1.Animaduertas ſecundo, quod ſi dictum ſit, amotis quibuſcunq; non tamen authoritate Apoſtolica prouiſis, non capit prouiſos ab Ordinario vigore indulti, vt fuit dictum in cauſa Toletana beneficiorũ 5.Aprilis 1593. coram Orano,& ratio eſt ſecundum Caſſad. in deciſ.8.de præbend. quia cum indultũ in beneficijs ſpectãtibus ad Ordinarium nil operetur,in aliis vero remouet tantum

Digitized by Google

tum obſtaculum reſeruationum. Secundus effectus eſt, quia hæc clauſula facit executorem de mero miſtum, vt fuit dictum in cauſa Zamoren. 4. Iunij 1591. coram Gipſio. Amplia effectum hunc etiam ſi non ſit dictum illicito, ſed tantum quolibet detentore Rot. diuerſ. decis. 1791. par. 3. & fuit pariter dictum in vna Abulen. Beneficiorũ 17. Iunij 1574. Tertius effectus, quia clauſ. amotis quibuſcunque detentoribus præterquam a nobis prouiſiones habentes, poſita in breue præſeruat omnes prouiſiones Apoſtolicas factas etiam ab anteceſſoribus, & excludit tantũ prouiſiones inferiorũ, Farinac. in deci. 393. & fuit reſolutum in cauſa Aquilana Canonicatus 6. Octobris 1586. coram Blanchetto, licet contrarium, quod præferantur habẽtes prouiſiones ab ipſomet Papa immediate fuit tentum in cauſa Salamantinæ beneficij de Buenas 31. Ianuarij 1596. coram Corduba & in Vicentina beneficij 22. Iunij 1589. coram Licta.

COLLECT. 827.

Super c. propoſuit de conceſſ. præben.

¶ Papa poteſtatis ſuperius poſitiuum.

PApa eſt ſupra poſitiuũ ius h.d. & ideo eſt totius mundi omnium Eccleſiarũ ordinarius Epiſcopus Bellam. in deciſ. 754. & claue diſcretionis non errante habet poteſtatis plenitudinem, & eſt ſupra ius, & multa de poteſtate ipſius. Vide per Franc. Marc. in deciſio. 455. & 1120. ac de effectu illius authoritatis per Boer. in deciſ. 2. num. 21. Item ſolus Papa poteſt cum bigamo diſpenſare Rot in deciſ. vnica de bigamio. Itẽ ſcienter promouendo defectuoſum videtur tacite in defectu diſpenſare Rot. in deciſ. vnic. de filijs præsbyteror. quã reponas ad ornatum l. quidam conſulebat ff. de re iudicata. Item vbi Papa poſuit manus, Ordinarius nil agere poteſt Papon. lib. 2. tit. 8. arreſt. 15. Item in dubio prçſumitur pro facto Papç Garz. in deciſ. 29. Item fœmina ex Papæ priuilegio excommunicari poteſt Sayr. de ciſ. 70. de ſentent. excommunicat. Item in manibus Papæ poteſt reſignari beneficium ad fauorem, ſecus in manibus Ordinarij. Idem Garz. in deciſ. 3. Item Papa diſpenſare poteſt ſuper omni iure humano, & ſic vt Diaconus fiat Miles Sancti Ioannis, & pugnando, & occidẽdo non ſit irregularis Sayr. deciſ. 1. de his, quæ vi. Item poteſt diſpenſare, vt Epiſcopus ducat vxorem. Idem in deci. 14. de ſponſalibus. Item poteſt derogare iuripat. laicorum, licet neceſſe ſit facere ſpecialẽ mentionem, quod ſit laicorũ Faber in deciſ. 7. C. de Iurep. licet prouiſio Apoſtolica non immutat ſtatum beneficij de Graſſ. in dec. ſi. de Iurep. Item quia in alienatione rerum Eccleſiaſticarum facta authoritate Papæ non requiruntur aliæ ſolemnitates Capyc. in deciſ. 16. Rot diuerſ. in deciſ. 420. par. 2. & in deciſ 65. ead. par. & in deciſ. 178. ratio eſt, quia authoritas Papç ſupplet omnes defectus Seraph in dec. 1307. Itẽ authoritate Papæ poteſt penſio extingui, alias eſſet ſimoniaca Gratian in deciſio. 159.

COLLECT. 828.

Super Clem. cauſam d electione.

¶ Citationis per edictum.

DE citatione per edictum late ſcripſi in colle. 117. verum quia tex. iſte eſt celebris in præfata materia, quia ponit requiſita ad huius citationis validitatem, ideo illa tu confirma cum deciſionib. Requiritur igitur in primis, vt, hoc remedio vti intendens, exprimat aliquot loca citandi domicilio vicina

Digitized by Google

& in duobus, vel tribus locis citationis edictalis ſchedulæ debet affigi, vt veriſimiliter ad citati notitiam illa perueniat, ſeruata in reliquis forma conſuetudinaria locorum, ita Rot. in deciſ. 5. de reſcript. in nou. & optime Thom. Triu. in dec. 55. par. 5. Rot. Vene. Gayl. obſer. 57. lib. 1. requiritur ſecundo, vt in certa loco ſit perſona citanda, nec ſciatur, aut ſciri poſſit vbi moratur, prout ita deciſum in Senatu Luſit. refert Gama in deciſ. 15 Intellige primo cum agitur de citatione eius, qui habet ius in re Surd. in deciſ. 5. quod ſi agatur de iure ad rem, vt in præſentato ex vi iuriſp. aliquorum ad aliquod Sacerdotium Sacellum, Altare, aut vt vulgo vocant Capellaniam, tūc ſufficit citatio ad Eccleſiam, vt eſt punctualis deciſ. Curiæ Archiepiſc. Neapol. pœnes me 21. Intellige ſecundo cum locus licet eſſet incertus, verum in loginquis partibus, vt decido Ego ipſe in deciſ. eiuſd. Curiæ 91. Intellige tertio, cū agitur de conſtituendo aliquo in ficta contumacia, ac propterea contra ſententiam audiendum, vt decidit Verall. in deciſ. 118. requiritur tertio, vt aliquis intereſſe habēs alio modo citari non poſſit, cum ab edictali citatione Iudex incipere nequeat, niſi in perſonam, vel ad domum ſolitæ habitationis executio citationis fieri non valeat, vt deciſum refert Cayl obſer. 17. lib. i. quam not. ad tex. in c. cauſam quę de dolo, & contumac. vel ſi allegaretur non poſſe tutus acceſſus haberi ad domum, ſecundū terminos deciſio. Rot. Rom. 45. par. 3. diuerſ. requiritur quarto, vt ne dum perſona citanda, ſit incerto loco, verum quādo quidem perſona ipſa ſit incerta, exemplū collige primo ex dec. Viu. 309. de citatione patronor. quod quando ſunt certi debent ſpecialiter vocari; quod ſi incerti, ſufficit, illos edictali citatione vocari. Secundo ex deciſ. Capyc. 100. de citatione creditor in inuentario. Tertio per deciſ. Achil.. de Graſſis 4. de teſtam entis, ſcilicet, quod non agatur de incurrendo in pœnam excommunicat. vel huic ſimils, quia tunc erit neceſſaria citatio perſonalis, & non ſufficit edictalis, vt dicit deciſum Mohed. in deciſ. fin. de dolo, & contumac. ex qua infero ad deciſi. Verall. 116. par. 1.

COLLECT. 829.

Super l. quoties C. de iure dotium

¶ Aeſtimationis facientis emptionem.

AEſtimatio facit emptionem h. d. adeo vt vir, ſiue eius hæredes tempore reſtitutionis dotis teneantur tantum reſtituere prætium rerum æſtimatarum, non autem rem ipſam, & ita Balb in deciſio. 39. cum qua concordat l. ſi inter virū C. de cit. tit. Limita nunc & primo in caſu deciſio. Fabri 41. C. de iure dot. vbi fuit dictum, quod in fundum etiam ęſtimatum habet mulier regreſſum, ſi maritus nō ſit ſoluendo, & ſit hoc in caſu æſtimatio rei in dotem datæ non facit emptionem. Limita ſecundo quando æſtimatio fieret ad effectum ſciendi valorem rei, quia tunc nō facit emptionem, & ſic periculum nō tranſit in maritum, vt in puncto decidit Rot diuerſ. deci. 136. par. 2. & in dubio præſumitur potius factā fuiſſe ad ſciēdum rei valorem, quam ad inducendā emptionem, Ego in deciſ. 125. Limita tertio, quando vir tempore conſignationis dotis eſſet inops, quia tunc tenetur reſtituere rem æſtimatam, non autē illius prætium, & ratio eſt, quia cum vir ſit pauper, lex non poteſt fingere, quod breui manu vir dederit prætium vxori pro ęſtimatione, & reſtitutione dotis, vt in pprijs terminis refert deciſū Rubin. in deci. 29. Limita quarto vt in caſu Antonij

Digitized by Google

tonij Fabri in deciſio.44.C.de iure dot. vbi fuit deciſum,quod in duob. caſibus æſtimatio emptionem non facit, & ſic mulier rem æſtimatam repetere poteſt, ſcilicet in ſubſidiũ,aut eo caſu,quo conueniſſet,vt non obſtante æſtimatione, æedem ſpecies redderẽtur,& in hoc caſu neque expẽſas dotis cauſa factas marito reddi oporteret.Limita quinto, & intellige tex.procedere, quando a principio res æſtimatæ viro conſignantur, non autem quãdo a principio datur viro fundus inæſtimatus,& ex interuallo fiat æſtimatio, quia per talem æſtimationem non cẽſentur partes velle,quin res illæ deſinant eſſe dotales; ſed æſtimatio illa dicatur facta ad declarationẽ deteriorationis,& meliorationis ex eleganti doctrina Bald. in l. ex inuentione C.de pactis, licet contra afferat deciſi. Ioſeph.Lud.Peruſ.89.

COLLECT. 830.

Super l. neminem C. de exhibendis reis.

¶ Carcerationis ſine iudicis mandato interdictæ.

CArcerari nemo poteſt,niſi præceſſerit Iudicis mandatum h.d. Amplia vt pariter procedat in excarceratione,quia non poſſunt liberari carcerati abſque Iudicis licentia, ita decidiſſe teſtatur Viu. in deciſ. 202. Subamplia primo etiam ſi eſſet carceratus pro debito pecuniario Balb. in deciſ. 33. Subamplia ſecundo etiam accedente conſenſu creditoris Rot.German. in deciſ. 129.Subamplia tertio etiamſi captura attenta fuiſſet ab incompetenti Iudice ita Teſſ.in deciſ.200. Amplia ſecundo, vt nec pariter quis citari debet ad informandum niſi conſtet legitime de delicto,ac Iudicis præceſſerit mandatum Viu.in deciſ.121.Nunc limita & primo in delictis atrocioribus, ac praui exempli,in eis enim non attenditur ordo, vt per Affl.in deciſ.191.& propterea poteſt quis carcerari, etiam nulla præcedente Iudicis licentia, ita deciſum in Senatu Sabaudiæ ſcribit Faber in deciſ.2.C. de exhibendis reis. Limita ſecundo in repertis delinquere in fraganti crimine, quia poſſunt capi propria authoritate Iaffred.in deciſ.29.Amplia hanc limitationem procedere etiam contra perſonas eccleſiaſticas, quia nõ poſsũt capi a Iudice laico abſq; mandato ſui Iudicis Sayr.in dec.49.de ſentẽt. excõmunicat. Limita tertio in caſu Viu. in dec. 201.

COLLECT. 831.

Super l.ex hac l.ff.ſi quadrup.pauperies.

¶ Intereſſe ſoluendi ab occiſore filijs, & hæredibus occiſi ratione lucrorum & operarum defuncti.

FIlij,& hæredes occiſi poſsunt agere ſaltem ad damna, & intereſſe eius, quod potuit lucrari occiſus h. d. Amplia primo in caſu Card.Put. in deciſ.280.lib.3.vbi fuit dictum, quod hæres filius Doctoris occiſi poteſt agere pro damnis,& intereſse contra interfectores pro tẽpore,quo veriſimiliter occiſus viuere potuiſset, ſecus in hærede extraneo. Amplia ſecundo,vt compoſitio in iuribus fiſcalibus facta, ius partis interfecti non lædit Marc. in deciſ. 18. par.1.Amplia tertio, vt cõdemnatus ad tale intereſse non admittatur ad ceſſionem bonorum Peguer.in deciſ.6. & de materia vide de Franch.in deciſio.358. Amplia quarto etiam ſi occiſus eſset iuuenis,quia eius parentes,liberi,& hæredes poſsũt petere operas,quas potuiſset occiſus exercere tẽpore ſuæ vitæ Marc. in deciſ. 931. par. 2. Amplia quinto in caſu deciſ.Capp.Tholoſ.22. vbi fuit dictum,quod homicida nedum ad damna,& expenſas condemnari poterit,verum etiam ad honorem ſine partis re-

Digitized by Google

quiſitione, quam refert, & ſequitur Magon. in deciſ. Rot. Lucenſ. 91. Amplia ſexto in caſu deciſ. Achil. de Graſſ. vnic. de iniurijs, vbi fuit dictum, quod filij, & hęredes Aduocati interfecti poſsũt agere ſaltem ad damna, & intereſſe, Subamplia etiam licet habuiſſent artificium, ex quo ſe alimentari potuiſſent Balb. in deci. 33. par. 2. Amplia ſeptimo, vt veniant pariter expenſæ factæ in curatione, & in medicinis Thoming. in deciſ. Rot. Lipſien. 122. par. 2. Nũc limita pręfati tex. concluſionem, & primo, vt non omnibus debeatur tale intereſſe, ſed aliquibus perſonis, de quibus deciſ. refert Papon. Rot. Franciæ lib. 24. tit. 2. arreſt. 5. Limita ſecundo, vt agere quis non poſſit ad æſtimationem membrorum, & vitæ, cum liber homo nullam patiatur æſtimationem Ioſeph Lud. in deciſ. Lucenſ. 62. Limita tertio, vt ratio intereſſe iuxta modum temporis, aut annorum, quibus veriſimiliter quis potuiſſet viuere, habenda ſit, vt deciſum Franc. Marc. refert in deciſ. 225.

COLLECT. 832.

In l. nuper C. de naturalibus liberis.

¶ Legitimationis per ſubſequens matrimonium.

PEr ſubſequens matrimonium filij legitimantur h. d Amplia primo, vt non requirantur inſtrumẽta dotalia ad hunc effectum Teſſ. in deciſ. 85. licet requiratur conſenſus liberorum Franc. Marc. iu deciſ. 632. par. 2. & idem in deciſ. 683. Oſaſc. in deciſ. 154. verum nota, quod ad effectum legitimationis prolis ſufficit probare matrimonium, per inſtrumentum dotale, reputationem, & famam Card. Put. in deciſ. 72. lib. 2. Limita nunc regulam tex. & primo, vt nõ procedat in ſpurio nato ex coniugato, & ſoluta, quia non legitimatur per ſubſequens matrimonium Oſaſc. in deciſ. 119. quidquid contrarium tenentes aſſerant præſertim Franc. Marc. in deciſio. 682. Limita ſecundo, vt non procedat quando mulier eſſet tali conditione, cũ qua commode, & pro dignitate naturalium matrimonium contrahi non poſſet Capp. Tholoſ. in deciſ. 220. Limita tertio in filio nato ex Moniali in Monaſterio degenti, quia non efficitur legitimus per matrimonium ſubſequens mediante diſpenſatione contractum in præiudicium ſubſtituti Rot. Auen. in deciſ. 6. Limita quarto vt non procedat quotieſcunque cum ea matrimonium contraheret quam viuente vxore cognouerat: ita Ego in deciſ. Curi. Archiepiſco. Neapol. 91. Limita quinto in filio nato ex damnato coitu, quia non poteſt legitimari, nec per ſubſequens matrimonium, nec per reſcriptum Principis Faber in deciſ. 5. C. de naturalib. liber. verum ſi potuiſſet legitimari per Principis reſcriptum, nõ poſſet feudo ſuccedere, vt deciſum refert Mynſing. cẽt. 5. obſer. 42. quam ad ampliationem tex in § ſi quis naturales ſi de feudo defuncti reponas.

COLLECT. 833.

Super clauſ. ſine præiudicio.

¶ Clauſulæ ſine præiudicio.

HÆc clauſula ſine præiudicio iuriũ ſuorũ habet nõnullos effectus & primo quia præſeruat ius ꝙ habet Card. Put. in dec. 32. lib. 2. & ita pariter fuit reſolutum in vna Romana domorum 5. Martij 1586. coram Seraphino, Eſt enim clauſ hæc præſeruatiua Iuriũ. Idem Put. in deciſ. 197. num. 23. lib. 1. & in deciſ. 115. nu. 1. lib. 2. & ita fuit reſolutum in vna Caputaquen. 17. Iunij 1577. coram Blanchetto, vt apparet in deciſ. 17. lib. 1. diuerſ. & ideo nullum ius tribuit, ſed tantum præſeruat, ſi quis aliquid habeat, vt fuit dictum in vna Valenti-

Digitized by Google

lentina Penſionis 3. Iunij 1602.coram *Licta*, & eſt præſeruatiua omnium Iurium,& reddit quidquid geritur conditionale,& ideo operatur, vt quatenus inferat præiudicium, perinde ſit, ac ſi actus non fuiſſet factus Rot.diuerſ.deciſ.407.lib. 1.& aliquid per Cardi.Pute. in deciſ.32.num.1.lib.2.Secundus effectus huius clauſulę eſt,quia appoſita in abſolutione ab excommunicatione ob recurſum ad Iudices laicos nullum ius tribuit aduerſario, ſed tantum præſeruat ſi quid habet Balb. in deciſ. 22. & fuit dictum in vna Valentina penſionis ſupra cit. coram Licta. *L*imita tamen eius virtutem, vt non procedat niſi in expreſſis tantum,quia in non expreſſis nil operatur,ita Card.Put.in deciſ.133. lib.3.Verall in deciſ. 284.lib. 1. & fuit reſolutum in vna Romana hæreditatis 18.Aprilis 1575.coram Aldobrandino.

COLLECT. 834.

Super l.ſi quis teſtium C.de teſtibus.

¶ Repulſæ prohibitę caſuum.

IN mat repulſæ ſcripſi in Collect.10. hic addas nonnullos caſus,in quibus repulſa ceſſat, & primo ꝓut in tex. ꝙ producens teſtē pro ſe non poteſt illū repulſare,& ita Rubin in deci.122.ceſſat ſecundo in iudicio manutentionis Anna allega.84.ceſſat tertio in caſu deciſ. eiuſd.67. vbi blaſphemanti Deum nulla datur repulſa,niſi in capite inimicitiæ Boer.in dec.301.ceſſat quarto qñ non fuit petita,vel reſeruata in publicatione Ioſeph.Lud.in dec.Peruſ.86. nu. 4.quam not.ad tex.celebrem in c.præſentiū de teſtibus. ceſſat quinto in caſu deciſ.Affl.266.vbi fuit dictum,quod repulſa non datur in ſecunda inſtātia teſtium examinatorū in prima inſtantia. *L*imita primo, quando vellet repulſare ex cauſa falſitatis, vt deciditur per Maſtrill.Rot.Siciliæ in dec.97.p.1. Limita ſecundo quando in prima inſtantia eſſent propoſita capita repulſæ, verū nō probata, quia tunc in ſecunda inſtātia poterunt teſtes repulſari. Teſſ.in deciſ. 259. Limita tertio in caſu deciſ. Annæ in ſing. 442. vbi refert, quod in anno 1553.fuit conceſſa repulſa teſtium examinatorum in prima inſtantia in cauſa Troiani Miraballi cū Diana Miraballa,& dicit hoc eueniſſe forſan quia illa DD. impedita fuit repullare. Limita quarto ſi adeſſet in contrarium conſuetudo;quia illa exiſtente poterunt teſtes in ſecunda inſtantia repulſari,ita refert deciſum Guid.Pap.in deciſ.500. ceſſat ſexto in iuditio poſſeſſorij ſummariſſimi,& demum in quamuis alia cauſa ſūmaria,ita decidit Capyc in deciſ. 55.& ad eandem mat.ᵉ vide eund. in dec. 13. ceſſat ſeptimo poſt cōcluſum in cauſa, vt deciſum refert Capyc. in deciſ. 158. quam reponas ad tex.in c.præſentium de teſtibus, num autem ſententia non dato termino ad repulsā ſit nulla,vide deciſ.Triuiſ.54 par.1.in negat.

COLLECT. 835.

Super l.ingenuum ff.de ſtatu hominū.

¶ Sententiæ in cauſa ſtatus effectus.

SEntētia lata in cauſa ſtatus facit ius quoad oēs h. d. Ex quo infero ad deciſ.Annę in ſing.468.vbi ſententia lata in fauorem vnius fratris in Sedilibus iuuat alteri fratri cōſanguineo, vt deciſum refert in anno 1548. in cauſa delli Pandoni cū Sedili Capuano. Infero ſecundo ad deciſ.*F*abri 15.C de re iudic. vbi fuit dictum,quod ſententia per quā pronunciatum eſt,quem eſſe hæredem cum beneficio legis,& inuētarij,nocet omnibus creditoribus etiam non vocatis,quaſi ſtatum afficiat,& cōditionem

per

Digitized by Google

perſonæ. Infero tertio ad deciſio.Ro. Rom.24.eod.tit.iu Nou.vbi ſententia lata inter duos litigãtes in cauſa ſtatus præiudicat etiam tertio. Infero quarto quod cum ſententia lata in cauſa legitimationis contineat cauſam ſtatus, propterea facit ius, quoad omnes, vt eſt deciſio Rot.diuerſ.108.p.3. Infero quinto, quod regulariter ſentẽtia inter alios lata non facit ius, niſi quis ſit intruſus lite pendente Rot.dec.545.Infero ſexto ad dec.Rot.Rom.teſte Achil.de Graſ. in deciſ.5.de ſententia, & re iudic. vbi fuit dictum, quod ſententia in cauſa ſtatus, puta declarans beneficium eſſe patrimoniale, vel non facit fidẽ, inter omnes reddit rationẽ, quia pariter quoad omnes ius facit. Limita tamen ſupradicta omnia in caſu deciſ.Rot.Rom.de qua per Mohed.in dec.8.de ſent & re iudic. vbi fuit dictum, quod ſententia lata in cauſa ſtatus non facit ius, quoad omnes, niſi fuerint citati, vel habuerint ſcientiam litis.

COLLECT. 836.

Super c.ac peruenerabilem, qui filij ſint legitimi.

¶ Legitimationis imperatoris in terris Eccleſiæ prohibitæ.

IMperator non poteſt legitimare in terris Eccleſiæ h d.& ratio ſecundũ Balb in deciſ.33.par.2.quia eſſet mittere falcem in meſſem alienam iuxta terminos c.per venerabilem de electione. Limita primo reg tex.in caſu deciſ.Verall.74.par.2.vbi fuit dictum, quod Imperator poteſt filium etiam Sacerdotis Patre petente in terris Eccleſiæ legitimare, & reddit rationẽ, quia legitimatio eſt actus voluntariæ iuriſdictionis, & propterea non cõſideratur ad tex. in l. 2.ff.de offic.proconſulis. Amplia hanc limitationem nedum procedere in Imperatore, verumetiam in habente cauſam ab eo, vt refert deciſũ Ro.Lipſien. 91.par.1.Limita ſecundo in caſu eiuſdẽ Verall.in deci.76.par.2.vbi Imperator in terris Eccleſiæ poterit legitimare etiã Clericũ filiũ Clerici patre petẽte, nec obſtat, quod ſit clericus, quia iſta qualitas quæ non facit ad actum non eſt conſiderabilis, vt dicit ita deciſum, Verall.vbi ſupra, & Balb.in deciſ. 325. Limita tertio, vt poſſit Imperator in terris Eccleſiæ etiam non ſibi ſubditum legitimare, vt refert deciſum Gaputaquen.in deciſ.Ro.Rom.78.par.2.& ratio eſt ſecundum eundem in dec.75.p. 2.quia legitimatio eſt actus fauorabilis & propterea nõ cõſideratur an ſit ſubditus, nec ne, quia ſi ita eſſet non procederet in clerico, ſecundum quod refert Rubin.in deciſ. 22. Sublimita niſi concurrat patris, atque filii conſenſus, alias legitimatio eſſet nulla, vt eſt deciſ.Ro. Rom.de qua per Achil.de Graſſ.in deciſ.7.in tit. qui filij ſint legitimi. Sublimita ſecũdo in clerico, vt in eo nõ ſubſiſtat Imperatoris legitimatio, niſi quo ad bona tantum, vt refert in Ro.deciſũ Idem in deciſ.8.qui filij ſint legitimi.

COLLECT. 837.

Super Regula de infirmis reſignãtibus.

¶ Reſignationis beneficijs factæ intra 20.dies ante obitum inualiditatis.

PEr iſtam regulam æditam a Iulio III. annullantur reſignationes beneficiorum factæ intra viginti dies cõputandos a die infirmitatis, vſq;ad diẽ obitus reſignantis, vt poteris videre per Rebuff in Prax. benefi ſuper hac regula, quam plene explicat ad partes, & Garz.tom.2.de Benef.par.11.c.3.de renunt.qui alias allegat, & præcipue Fla. Pariſ.de reſignat lib.12.per totum, qui per quatuordecim quæſtiones materiã examinat; Sed quæro vlterius circa dictam

ctam regulam, nũ habeat locum extra Curiam, ſcilicet in reſignãtibus extra illã. Reſpõdetur affirmatiue, prout reſolutũ fuiſſe videbis apud Creſcen. dec. 12. tit. de renunc. & apud Caſſa. dec. 31. qui diffuſius de ea. Item procedere regulam in quacunque permutatione ſiue de æquali, ſiue de inæquali contra Sarnẽſis ſententiã ſuper hac regula q. 19. deciſum teſtatur Achil. de Graſſ. dec. vnic. ſuper hac ead. regula ex eo quia tentum fuit, rationẽ finalem illius regulę, non fuiſſe vnam tantum, ſcilicet ad euitandas fraudes, ſed poſſe alias rationes conſiderari, & aliam ſaltim impulſiuam, quia ſcilicet teſtator cogitatione mortis turbatus, nõ bene poteſt conſiderare de perſona idonea Eccleſiæ proficienda l. iubemus C. de teſtam. & blandit. & ſuggeſt. iux not. in l. penul. C. ſi quis aliq. teſt. prohib. vel coer. Melius tamẽ meo iudicio Sarnen. opinio refellitur per dec. Caſſad. 32. ex eo quia vt ibi nu. 10. in dicta regula poſſumus cõſiderare duas rationes finales, fraudis videlicet, & ſucceſſionis, ac propterea in permutatione de æquali ceſſaret prima ratio, militat tamẽ ratio ſucceſſionis, & vbi duæ ſunt rationes finales, ſufficit altera §. affinitatis inſtit. de nuptijs cũ ſimilibus. Quæ ratio ſucceſſionis tanto magis ſtringit in caſu d. deciſ. Caſſ. 32. in Cõmendatario reſignante, tñ vt ibi poteris videre quæſt. de Cõmendatario adhuc remanet dubia per ipſũ.

COLLECT. 838.

Super l. 2. C. de nautico fenore.

¶ Aſſecurationis mercium, bonorum, & vaſſallorum.

HIc tractant DD mat. aſſecurationis, ſuper qua pluries dubitari cõtingit, & primo nũ aſſecuratores ſuper vno vaxello teneantur, ſi fiat oneratio ſuper alio, & Ro. Siciliæ teſte D. Franciſco del Caſtillo in dec. 3. decidit pro negatiua, cuius dec. ratio eſt, quia promiſſio aſſecurationis non extẽditur de vno caſu, ad alium, vt decidit Ro. Genue. in dec. 25 per tex. in l. ſi vnus §. ante omnia ff. de pact. Secunda ratio eſt, quia in contractibus aſſecurationis inſpici debet, quid actum ſit inter contrahentes Balbi in dec. 29. Secunda eſt quæſt. num aſſecurationis obligatio præſupponat onerationem, & ead. Ro. teſte eod in deciſ. 73. decidit pro affirmatiua. Tertio principaliter dubitatur num aſſecurator poſſit allegare remedium l. 2. C. de reſcind. vendit. & in hoc eſt videnda deciſ. Ro. Luſita. teſte Valaſc. in dec. 18 cuius dec. ratio eſt, quia cũ contractus iſte vere, ac proprie cõtractus dicitur, propterea in eo, ſicut in cęteris contractibus læſio allegari poterit Rubin. in dec. 99. Quarto dubitatũ fuit, quid ſi tẽpore contractus aſſecurationis merces eſſent deprędatę, vel Nauis ſubmerſa, aut dirempta an, valeat aſſecuratio, in qua dubitatione Ro. Luſit. tranſiuit cum præfata diſtinct. ſcilicet quod aut aſſecuratus ignorabat eo tẽpore iam deprędatas eſſe merces, ſeu Nauim ſubmerſam, & valet aſſecuratio, alioquin ſi ſciebat non valet, ita Valaſc. in dec. 64. cuius diſtinctionis diuerſitatis ratio eſt, quia primo caſu ſine dolo, & fraude contraxit, poſteriore vero caſu cum dolo maximo, ex quo lucrum caper e non debet Salic. in dec. 149.

COLLECT. 839.

In l. cum ad præſens ff. ſi cert. petat.

¶ Conditionis effectus.

COnditio nil ponit ineſſe, & propterea actum ſuſpendit h. d. Nec refert an ſit negatiue, vel affirmatiue con

cepta

Digitized by Google

cepta quoad effectum, vt actus dicatur conditionalis Oſaſ. in dec. 145. Ex quo tex. infero primo, quod actus conditionalis non probat, niſi probetur purificatio conditionis Bellam. in dec. 135. Infero ſecũdo, quod ius non dicitur quæſitum ex actu ſuſpenſo conditionali, & imperfecto Rot. Genuen. in dec. 1. Infero tertio, quod conditione pẽdente nõ dicitur quis habere ius in re, nec ad rem Bellam. in dec. 665. quam not ad tex. in c. dudũ de conceſſ præben Infero quarto, quod omne quod geritur ante conditionem purificatam nil valet Pute. in dec. 283. lib. 2. cuius illationis ratio eſt, quia ex actu conditionali agi non põt, niſi purificata conditione Veral. in dec. 338. p. 1. & in dec. 35. p. 2. Infero quinto, quod pactum appoſitum in cõditione, ea non verificata, non inducit diſpoſitionẽ Ro. Genue. in dec. 192. Affl. in deciſ. 355. & ratio eſt, quia diſpoſitio conditionalis futura, & mere caſualis conditione ſuſpenſa, non poteſt aliquem ſortire effectum ante huiuſmodi conditionis euentum Bellam. in dec. 123. Infero ſexto, quod obligatio conditionalis nõ habet paratam executionẽ, vt refert deciſum Papon lib. 10. tit. 1. arreſt. 1. Infero ſeptimo, quod pars non poteſt venire contra accordiũ factũ ſub conditione, ſi placebit Curiæ ante placentiam Curię Io. Gall. in dec. 210. Infero octauo, quod legatum conditionale non poteſt repudiari ante conditionis adimplementũ, ita Bellon. in dec. 22. Ro. Genue. Nunc limita regu. tex in caſu Bellam. in dec. 717. & 213. vbi debitum in diem, & ſub conditione, etiam ante conditionem transmittitur ad hæredem.

COLLECT. 840.

Super l. dies feſtus C. de ferijs.

¶ Actorum iudiciariorum tempore feriarum prohibitorum, & quando permiſſorum.

NVllus actus iudiciarius põt exerceri tempore feriato h. d. *L*imita primo in executione ſententiæ, quæ fieri poterit tempore feriato Gui. Pap. in deciſ. 215. & Capp. Thol. in deciſ. 158. Quod amplia in illis temporibus, quæ in honorem Dei inducũtur, ſed a populo, & Clero non obſeruantur, vt ſunt dies hebdomadæ ſanctæ Theſſ. in dec. 95. *L*imita ſecũdo in interpellationibus debitores in mora conſtituentibus Rot. *L*ituan in dec. 29. Sublimita ſi deberent fieri iudicialiter Guid. Pap. in dec. 215. Limita tertio, vt valeat iudicium agitatum tempore feriato ob neceſſitatem introducto Guid. Pap. in deciſ. 221. Limita quarto in omnibus actibus voluntariæ iuriſdictionis, vt deciſum refert Papon. lib. 7. tit. 10. arreſt. 5. *L*imita quinto in cauſis criminalibus, vt eſt mea deciſ. Curiæ Archiepiſc. Neap. 29. *L*imita ſexto, vt feriæ non noceant in ijs, quæ concernunt periculum animarum Creſcen in deciſ. 1. de ferijs. Limita ſeptimo, vt teſtes poſſint interrogari die feriato, vt decidit Coler. Rot. Germaniæ quam not ad ornatum text. in c. per tuas 29. de teſtibus. Intellige cum die non feriato iurauerint Guid. Pap. in dec. 225. & ratio eſt, quia in depoſitionibus teſtium inſpicitur tempus iuramẽti Ro. Bonon. pœnes de Benint. in deciſ 11. Limita octauo in caſu deciſio. Iafred. 2. vbi fuit dictum, quod executio inſtrumenti habentis executionem paratam poteſt fieri die feriato, ob neceſſitatem hominũ. Limita nono, quod tempore feriato põt decerni, & confirmari tutor Balb. in deciſ. 333. Intellige quando non exigitur cauſæ cognitio alias ſecus Pereg in deciſ.

Digitized by Google

ciſ. Patau. 91. & propterea infertur, ꝙ decretum Iudicis in alienatione rei minoris, quia exigit cauſæ cognitionem non poteſt interponi die feriato *Lanfranc*. in deciſ. 353.

COLLECT. 841.

In l. ſi parentibus, vbi Bar. ff. de inofficioſo teſtamen.

¶ *Legitimæ matri debitæ.*

SCripſi de legitima liberorum in collect. 105. ſuper Auth. nouiſſima *C.* de inofficioſ. teſtamen. Nunc vero agendum duxi de legitima, quæ matri debetur; *P*ro cuius l. intelligentia conſtituas concluſionem ſic, matri debetur legitima, etiam ſi veniret excludenda virtute ſubſtitutionis fideicommiſſariæ, vt in proprijs terminis Affl. in deciſ. 38. Amplia primo, vt nedum legitimam, verũ etiam Trebellianicam detrahere poſſit ex fideicommiſſo filio grauato decedẽte pubere. Idem in deciſ. 367. in fine, & ita decidit pariter Papon. in li. 20. tit. 3. arreſt. 40. Amplia ſecundo in caſu dec. Mynſing. obſer. 43. cen. 3. vbi fuit dictũ quod conſuetudo excludens maiorem a ſucceſſione, ad legitimam non extenditur. Amplia tertio, vt nec per ſubſtitutionem pupillarem factam in forma legati, ſeu fideicommiſſi particularis, excludit mater a legitima, ita in proprijs terminis Affl. in deciſ. 310. Amplia quarto, vt hæc legitima hodie ſit acta inſtar legitimæ deſcendentium Teſſ. in deciſ. 172. Affl. in dec. 24. Amplia quinto, qđ mater a filio inſtituta, & grauata de reſtituendo, non imputat fructus in quartam Teſſ. in deciſ. 58. quam not. ad limitationem tex. in l. Papinianus. §. vnde ff. de inoffic. teſtam. an autẽ fructus percepti per aſcendentes imputentur in legitimam Vide Guid. Pap. in deciſ. 478. Nunc limita ſupra firmatam tex. concluſionem, & primo nõ procedere vbi filius, vel filia haberent filios etiam naturales Caſſad. in deciſ. vnica de ſucceſſionibus ab inteſtato. *L*imita ſecundo, ſi mater tranſiret ad ſecunda vota, quia tunc non ſuccedunt filijs ab inteſtato, etiam in legitima, ſtantibus alijs filijs fratribus defuncti Boer. in deciſ. 185. *L*imita tertio, quando mater eſſet inſtituta a filia in duabus partibns hęreditatis, quas cõſuetudo dat agnatis IdemBoer. in deciſ. 185. Animaduertas primo ad huius tex. intelligentiam, quod legitima matris eſt tertia totius ſecundũ opinionem de qua per Rubin. in deciſ. 21. Secundum vero aliam eſt tertia tertiæ ſecundum deciſ de Franch. 63. Animaduertas ſecundo, quod vbi per ſtatutum filia prohiberetur inſtituere matrẽ, niſi in certa parte, tunc legitima matris cenſetur incluſa in parte illa, in qua potuit ideo tunc illam mater nõ potuit detrahere in reliquis bonis, vt eſt deciſ. Papon. lib. 20. tit. 1. arreſt. 1.

COLLECT. 842.

In l. mulieri, & Titio ff. de condit. & demonſtrat.

¶ Iuris accreſcendi prohibiti in venientibus de iure ſpeciali.

IN ijs quibus ſucceditur Iure ſpeciali ceſſat Ius accreſcendi h. d. & ita refert deciſum Balb. Iaſ. in deciſ. 19. Item ceſſat quoties adeſt illa clauſula, quod nil aliud petere poſſit Ro. Auenion. deciſ. 4. diuerſ. Item ſi teſtator illud prohibuit, vt decidit Bellam. in deciſ. 749. Itẽ non habet locum in contractibus poſt acquiſitionem ſemel factam; Ideo emphyteoſis duobus conceſſa mortuo ex comprehenſis in inueſtitura ſine filijs alteri nõ accreſcit Magon. deciſ. 8. Ro. Lucenſ. *L*imita quando ab vno recepta emphyteoſis, & ab eodem veluti a fonte ad alios deuoluta, inter eos fuit diuiſa

quia

quia tunc vno decedente ſine liberis, eius pars accreſcit alteri ſine liberis. Idẽ Magon. in deciſ. 62. Rot. Florent. Item in contractibus, intellige tamen poſt emolumentum quæſitum Gui. Pap. in deciſ. 202. quã diligenter nota ad limitationem tex. in l. ſi mihi, & Titio ff. de verborum obligationib. Item ceſſat inter ſuccedẽtes diuerſo iure, vt in terminis decidit Rot. deciſ. 6. de teſtamentis in Ant. Item ceſſat quando portio non eſt omnino defecta, vt in caſu dec. Capyc. 158. Item exiſtente in contrarium teſtatoris mente, quia tunc portio amiſſa potius hæredi, quam legatario, accreſcit, vt decidit Card. Put. in deciſ. 407. lib. 3. & in deciſ. 424. eo. lib. & vide etiã deciſ. Verall. 125. p. 2. & tunc ius accreſcendi vnitum cum pręfato ſubſtituto, ſi eſt pupillaris excludit matrem, vt in propriis terminis deciſum refert idem Card Pute. in deciſ. 329. Itẽ ceſſat poſtquam legata agnita ſunt Veral. in deci. 124. Intellige tamen maxime poſtquã recedit a legato poſt agnitionem Balb. in deciſ. 21.

COLLECT. 843.

In l. 1. C. de in litem dando Curatore.

¶ Curatoris dandi pupillo ad litem.

CVrator ad lites debet dari pupillo litiganti h. d. & propterea infero quod minor ad litem, curatorem accipere debet, & cogitur Boer. in deci. 92. Amplia primo, vt procedat iſtud nedũ ad lites præſentes, verumetiam ad futuras Capp. Tholoſ. in deciſ. 72. Amplia ſecundo etiam pupillo tutorem nõ habenti, vt decidit Balb. in deciſ. 124. Amplia tertio, vt poſſit dari Curator ad litẽ pupillo etiam non petenti Mynſin. cẽt. 2. obſer. 31. Amplia quarto, vt iudiciũ agitatum cum filioſamilias minore, nõ firmatur authoritate patris, niſi etiam interuenerit Curator ad litem Lanfrãc. in deciſ. 307. Amplia quinto, vt ſi fiſcus patiatur reo dari curatorem, eidem incumbit onus probandi, hunc non eſſe minorem Rot. Auen. in deciſ. 63. & ita pariter decidimus Nos in Curia Archiepiſc. Neapol. refero Ego ipſe in dec. 18. Amplia ſexto, vt poſſit dari curator pupillo etiam tutorem habenti Affl. in deciſio. 256. Intellige quando tutor nollet ſui copiam facere, & tunc debet citari prius ipſe pupillus, ſi eſt maior infantię & deinceps datur curator ex officio liti Affl. in deciſ. 262. Nunc vero limita, & primo, vt proceſſus factus cum minore nullo curatore conſtituto litigans per procuratorem cum iuramento conſtitutum valet Gui. Pap. in deci. 35. Boer. in deciſ. 92. Balb. in deciſ. 68. Limita ſecundo in caſibus, vbi tutor eſſet dandus Verall. in deciſ. 158. p. 1. Limita tertio, in caſu deciſ. Iafred. in dec 309. vbi fuit dictum, quod geſta per minorem ſine curatore coram arbitris valent licet poſſit reſtitutione petere.

COLLECT. 844.

Super l. poſt contractum ff. de donat.

¶ Priuilegiorum ſimulationis.

DIximus ſupra ex quibus præſumatur ſimulatio; hic tamen nota priuilegia huius criminis, quæ ſunt videlicet primo, quia coniecturis probatur Rot. Genuen. in deciſ. 184. licet debent clare concludere, cum in dubio ſimulatio non præſumitur Veral. in dec. 421. par. 2. & idem tenet in deciſ. 163. p. 2. ſecundo, quia licet decretum Iudicis in contractu vendicationis omnem fraudis ſuſpitionem tollit, vt idem Verall. cit. deciſ. 163. non tamen prodeſt contractui ſimulato, quin poſſit ſimulatio allegari & probari Iafred. deciſio 183. Tertio quia licet contra inſtrumẽtum

non

non admittitur teſtium depoſitio, verũ ſimulatio bene poteſt probari per teſtes contra inſtrumentum Marc.in dec. 48. & 434. Quarto quia tabellio ſimulatũ inſtrumentũ conficiens pœna amputationis manus,& perpetuæ infamiæ plecti debet Mynſin.obſer.65.cẽt.6. Quinto,quia dominium ex contractu ſimulato non transfertur Balb.in deciſ. 91. & Affl.in dec.72.nu.10.Sexto,quia ſimulatione inſtrumenti,rei veritas non mutatur Marc.in dec.46.Septimo,quia quãdo allegatur ſimulatio debet quælibet ipſius ſpecies,ſpecialiter,& expreſſe deduci Bellam.in dec.715. Octauo, quia exceptioni ſimulationis renunciari nõ poteſt Marc.in dec 483. *Limita* cum iuramento,vt in caſu eiuſd.in deciſ. 507. ad materiã huius priuilegij, vide Oſaſc. in dec.42 Affl.in dec.62.Gram. in dec. 76 & 89. Marc in dec.2.483.& 507.

COLLECT. 845.

In c.at ſi clerici de iudicijs.

¶ Confeſſionis factæ coram iudice incompetenti, quando probet coram competenti.

Confeſſio facta corã iudice incompetenti,non probat coram cõpetenti h.d.Sed nota,quod valebit quoad duos effectus.Primo,quia ex ea poterit apponi ad torturã,ſicut ſi extraiudicialiter eſſet confeſſus Balb.in dec.103.quã not ad tex.in l.capite quinto ff.de adulterijs Secundo,quia poterit cogi perſeuerare in tali confeſſione coram iudice cõpetenti,vt fuit deciſum in Cur.Arch. Neap.refero Ego ipſe in dec.99.*Limita* qñ confitens doceret de errore,ac de cauſa variandi Rubin.in dec.31. quam nota ad notata in l.magiſtratibus ff. de iuriſd.omn.iudic.Intellige primum eſſe ctum, vt confeſſio extraiudicialis non proſit niſi quoad inquirendum Rot. in deciſ.1.de confeſſis.

COLLECT. 846.

Sup. c.cum nullus de tempor.ordin.in 6.

¶ Fori competentis ratione originis ſufficientis in ordinatione.

AB Epiſcopo originis poteſt quis ordinari h.d.Sed neceſſaria erit dubitatio in hoc tex.quæ concorrere habeant,vt quis dicatur originarius,& primo,vt non ex electione,ſed ex natiuitate ſit ciuis,ita Ro.Arag.deciđiſſe teſtatur *S*eſſe in dec.30 Secundo requiritur, vt eius parentes ibi domicilium contraxerint,& propterea ita fuiſſe in Ro.deciſum teſtatur Ro.diuer.dec.327. Tertio requiritur ad finem,vt loquitur tex. vt ſit origo propria,nõ autem paterna, ita teſtatur decidiſſe Balb.in dec.339.p. 3.non tamen definit,priuilegia originis habere illũ,qui in vico, vel in ſuburbijs ortus fuerit Faber in dec.17.C.de verb. ſignif.Limita in caſu eiuſd.Fabr.in dec. Sabaudię 18.C.eod.tit.vbi fuit dictum, quod vt quis non dicatur Albinus ſufficit paternæ originis ratio,licet alibi natus ipſe proponatur.

COLLECT. 847.

Super c.ſeries de teſtibus.

¶ Termini impugnandi ſcripturas.

HIc ſedet materia termini ad impugnandum ſcripturas circa cõtenta,ac ad concomitantiã:Super qua fuit primo dubitatum num de iure cõcedi debeat,& fuit iſte punctus diſtinctione reſolutus,quod ſcilicet quando contentum

tum in ſcriptura fuit enunciatum in libello, ita vt reus poterit ſe defendere, tunc poſt præſentationem ſcripturarũ non datur alius terminus, ſed quando non eſſet enunciatum,& ſcriptura adduceret aliquid noui, datur terminus ad defendēdũ, ita fuiſſe deciſum in cauſa Baronis Varaualli cũ Sedili Capuano Refert Ann.ſing.503. *F*uit ſecundo dubitatum, nũ in cauſis ſummarijs, in quibus ſola facti veritate inſpecta proceditur, concedatur,& in hoc videndus eſt oĩno Capyc. qui in ſua deciſ.55. refert quod in S.C. ſemper fuit denegatus, quam deciſ. diligenter not. ad ampliationem tex. in Clem. ſæpe de verb. ſignif. Fuit tertio dubitatum num teſtium repulſa tantum petita cenſeatur impugnationi renunciatum,& Capyc. in deciſ.68. negat deciſum refert, quia aliud eſt teſtes impugnare,& aliud eſt teſtes repulſare ſecundum Balb. in dec. 129.

COLLECT. 848.

Super c. cum venerabilibus de religioſis domibus.

¶ Quicquid, & intra diœceſim præſumitur iuriſdictionis competentis Epiſcopi.

EPiſcopus fundatam habet intẽtionem ſuper omnibus locis exiſtentibus in ſua diœceſi, h.d.& propterea infero primo, quod manuteneri debet Epiſcopus in quaſi poſſeſſione exercẽdi iuriſdictionẽ, quoad omnes eius ſubditos in quacunque parte ſuæ diœceſis, ẽt ad inuitos,& ita fuit tentum in vna Tiraſonen. Iuriſdictionis, coram Achille refert Verall. in dec. 208. p. 2. Infero ſecundo, quod manuteneri pariter debet Epiſcopus cũ capitulo in quaſi poſſeſſione exercitij iuriſdictionis cauſarum criminalium iuxta terminos c. Epiſcopus nullus 15. q. 7.& ratio eſſe põt, quia vltra fundatam intentionem, quam de iure communi habet, vt refert deciſum Veral. in dec. Ro. Ro. 202. p. 2. cognitio cauſarum criminaliũ concernit ea, quæ Epiſcopalis dignitatis ſunt Sayr. in dec. 3. de elect. quamplurimum facit ad ornatum c. accedentibus de exceſſib. Prælat. Limita ſi eſſemus in inferioribus Epiſcoporum iura quaſi Epiſcopalia habentibus, vt eſt dec. Rot. 100. in collect. crimin. a Farinac.& ratio poterit eſſe, quia in generali mandato non venit cognitio cauſarum criminalium Farinac. in dec. 150. Infero tertio ad deciſ. eiuſd. Verall. 306. p. 1. vbi fuit dictũ, quod Epiſcopus poteſt ſuam iuriſdictionem exercere, in quacunq; parte ſuæ diœceſis, & contra quoſcunque etiam inuitos in ea exiſtentes, quod extenditur etiam ad ſuos vicarios, Quarto allegatur deciſ. in terminis Ro. diuerſ. 78. p. 1. vbi Epiſcopus tã in criminalibus, quã in ciuilibus habet intentionem fundatam contra Abbatẽ, vt in ſimili decidit Capp. Thol. in dec. 308. Gui. Pap. in dec. 559. an aũt eandẽ fundatam intentionem habeat contra cappellanos, vide Ro. diuer. deciſ. 727. quam confert ad intellectum c. cum cappella de priuilegijs,& ſi poſſit Cappellanos Regiarum Triremium viſitare. Vide Sayr. in dec. 1. de for. comp. Amplia ſupradicta omnia vt nedum in ſpiritualibus, verum vt primus ciuis poteſt depaſcere ſua animalia in diœceſi, & propterea lite pendente eſt manutenendum, vt fuit deciſum in cauſa Epiſcopi Bouini, cum Duce eiuſdem in anno 1572. teſtatur Anna ſing. 365. non tamen poteſt Epiſcopus vi fundatæ intẽtionis viſitare Abbatias exemptas, quæ ſub tuitione Roman. Pontificis immediate exiſtunt Monald. in deciſio. conſil. 52.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 849.

In c.ex parte de Cappellis Monachorũ.

¶ Derogationis generalis ad Concilia non referendæ.

GEneralis derogatio nõ porrigitur ad conſtitutiones Cõciliares h. d. & ratio eſt,quia conſtitutio Conciliaris tacite continet clauſulam derogatoria, & propterea ei non derogatur per clauſulas generales Caputaquen. in deciſ. 268.p.1. fuit ſecunda deciſio eiuſdẽ Veral.176. vbi Conciliũ Lateranen.a *Leone* X.celebratũ requirit ſpecialem derogationem;hinc fit, quod ſi in priuilegio conceſſionis Iuriſpatronatus fuerit dictũ,non obſtantibus quibuſcunq.conſtitutionibus,nõ porrigitur ad conſtitutiones Conciliares,niſi nominatim de illis facta fuerit mentio Rot.in dec.122. nu. 1.& in dec.123.nu.1.& ſeq.p.1.diuerſ.

COLLECT. 850.

Super c.ex parte de accuſat.

¶ Alimentorum debendorum lite pendente Monacho Abbatẽ accuſanti, ac expenſarum litium.

MOnacho litiganti,ac Abbatẽ accuſanti ſunt decernenda alimenta,ac litis expenſę,h. d. intellige iuxta qualitatem ſuæ perſonæ, & redituum Monaſterii,vt refert Rot.in deciſ. 335. in Nou.Veſta in deciſ. 17. Intellige ſecundo ſi fuerit in quaſi poſſeſſione ſtatus Monacatus, vt dicit Tanis. in deciſ. 111.Rot.in deciſ. 18. & 77. Limita ſi ex propria cauſa Abbatem accuſaret Rot. deciſio.799.Amplia tex.in caſu deciſio. Creſcẽt.175. vbi fuit dictum Monacho etiam ſeculari electo licet diſcorditer, ad aliquod officium,in quo iudicialiter admitti petat decernenda eſſe litis alimenta,tandem de Monacho,ſeu Abbatiſſa agẽte de propria ſpoliatione Vide Card.Put.in deciſ.159.& 232.lib.2. Limita ſecũdo,ſi Monachus eſſet ad dignitatẽ electus in alterius Monaſterio,quia tunc ſpoliato non debentur litis alimenta Id.Put.deciſ.2. de expenſis, & deciſ. 2.de re iudic.& de Abbate eiecto agente pro ſuo ſpolio Vide Bellam. in deci. 88.ac de Monialibus agentibus de ſpolio ob denegatas ſolitas ſubuentiones Vide Deciſ. Thom. Faſtol. 18.

COLLECT. 851.

Super l.iudicatum ſolui ff.Iudicatum ſolui.

¶ Stipulationis iudicatũ ſolui effectus.

IVdicatum ſolui ſtipulatio tres clauſulas in vnum collectas habet de re iudicata de re defendenda,de dolo malo,h.d.nõ tenetur tamen fideiuſſor pro reo poſito in fuga, culpa Creditoris de Franch.in deciſ.344.par.2. nec forenſes tenentur ad hanc cautionem pręſtandã Gall.949.Item nec tenetur fideiuſſor ante latam ſententiam Marc. in deciſ. 1055.Item ſi actor negligens ſit menſibus quatuor affluxis, quia tunc liberatur fideiuſſor Franc.Marc.in deciſ.518. Item non cõmittitur hęc ſtipulatio cõtra fideiuſſorem,niſi concurrentibus de quibus per Affl.in deciſ.182. & an qui fideiuſſit coram primo Iudice,teneatur in cauſa appellationis,& ſic coram alio Iudice Vide Boer.in deciſ.315.Marc.in deciſ.252.877.par.1.& 357.p.2.Iaffred. in deciſ.99.de Franch.in dec. 208. 320. p.2.& 344.par.2.Teſſ.in deciſ.210. Papon.lib. 10.titu.4.arreſt.2.Item non tenetur ſi eſſet Conſiliarius Curiæ, vel Iudex, vel Aduocatus Boer. in deciſ. 315. Item non tenetur reo præſentato,& ad mortem damnato Papon.lib.10.arreſt. 7.pro huius tamẽ materiæ generali cognitione Animaduertendum primo, quod ſententia lata contra principalem mandatur executioni contra fideiuſſo-

Digitized by Google

rem,abſq. nouo proceſſu Guid.Pap. in dec.26.Marc.in dec.1055.Magon.dec. 92.Ro. *Lucen.*& abſq.excuſſione principalis Boer.in dec.277.Mynſin.obſer. 96.cent.4.ſecus tamen eſt in fideiuſſore cōtractus Balb in dec.136.Limita ſi prima ſententia eſſet nulla de Franch. in deciſ.404.& de differentia,quæ eſt, qñ huiuſmodi cautio pręſtatur in ciuilibus & in criminalibus, vide Papon.lib.10. tit.4.arreſt.1. Animaduertendū ſecūdo, quod & ſoluens habet executionē paratam contra principalem abſque libello Lanfranch.Balb.in dec.136.&437.

COLLECT. 852.

Super l. vnica §. ſi procurator ff.ſi quis ius dicenti.

¶ Factum procuratoris quando Domino noceat.

FActum procuratoris nō nocet Domino h.d.quod intellige Domino ignorante,alias ſecus l.5.C.de hæret.& ita Fab.in deciſ.2.C.de procur.hinc eſt, quod contumacia procuratoris Domino non nocet Oſaſc.in dec.9.Bellam.in dec.541.&109.*Limita*,vt noceat in ijs, quæ ad proceſſum, & mandatum pertinent *Ego* in dec.13.& aliquid per Ioſeph.Lud.in dec.Lucan.5.nu.35.Infertur ſecundo,quod negligentia procuratoris ſimiliter non nocet,&quando poſſit excuſari,vide pulchram dec. *Benint.* Ro.Bonon.26.Franc.Marc.in dec. 48. Gayl.obſeru 45.lib.1.Infertur tertio, ꝙ ſcientia procuratoris nō conſtituit Dominum in mala fide Rubin.in dec.91.& aliquid per Capyc. in dec.86. nu.8.Infertur quarto,quod Procurator non appellans,non præiudicat Domino pauperi Garz. in dec. 22. idem ſi colluſerit cum aduerſario, propterea his in caſibus Dominus poterit appellare poſt decem dies Gui.Pap.in deciſ.436.Balb.in dec.397.alias ſententia lata contra procuratorem citatum,& contumacē, qui nō appellauit,mandatur executioni cōtra Dominū,ſi fuit lis cum ipſo procuratore contextata *Lanfran*.in dec.179. *Sed* tunc pōt agi ad intereſſe cōtra procuratorem Caſſad.in deciſ.5.de appell. aliquid per Benin.in dec.26.nu.6. quia procurator tenetur appellare,quo non exiſtente ſoluendo cōceditur reſtitutio ad appellandum Capp.Thol.in dec.101 Infertur quinto, quod Procurator ad agendū non præiudicat Domino,tranſigendo Iafred.in dec.13.& facit Affl.in dec.4.nu.3.Infertur ſexto,quod Procurator non cenſetur habere mandatum ad faciendum Dominum incidere in pęnā Ioſeph Lud.in dec.*Lucan*.50. Mago.in dec.eiuſd Senatus 51.Infertur ſeptimo,quod confeſſio Procuratoris coram arbitro facta,perempto cōpromiſſo non præiudicat Affl.in deciſ.148. & de confeſſione procuratoris,quādo nocet Domino, vide aliquid per eund. in dec.14.Ioſeph.Lud.in dec.Lucan.5.Bellam.in dec.694.Franc.Marc.in dec.59. Capp.Thol.in dec.392.Put.in dec.396. lib.2.& Bellam.in dec.164.

COLLECT. 853.

Super l.ſi.C.de ordine cognitionum.

¶ Alimentorum lite pendente.

SCripſi de alimentis lite pendente in Collect.ſuper l.ſi inſtituta §.1.ff.de inofficioſo teſtamento. Addas hic primo,quod debentur fratri litem habenti contra fratrem in petitione hæreditatis Guid.Pap.in deciſ.561. Biſignet.in deciſ.2.de iudicijs,Affiict.in deciſ.2. Item vxori agenti contra virum,qui ipſam e domo eieciſſet ſub prætextu perditæ vitæ.

Digitized by Google

vitæ Veſta.in deci.162.& 167.Creſcẽt. in deciſ.233.Affl.in deciſ.10.ſecus tamẽ ſi ex ſe voluntarie receſſiſſet Taniſ. deciſio.11.Peguer.in deciſ.20.Item vxori, quæ ſub nomine viri accuſaretur Bella mer.in deciſ.88.Item accuſato,aut alias conuento ex cauſa proprijs ſtatus agẽti conſulitur de proprijs alimentis, pendẽte iudicio,vt in eo defendere poſſit iuxta tex.noſtrum Rot.deciſ.143.Item lite pendente ſuper præbenda Eccleſiæ poterit interim ipſe poſſeſſor de fructibus eius ſe alere Capp. Tholoſ.in deciſ. 77. inſuper Decretum Concil.Trident.ſeſſ. 24.c.20. quod in cauſis matrimonialibus coram loci Ordinario in prima inſtantia agitandis,non poſſit, quiſquam in ſecunda, vel tertia inſtantia trahi extra prouinciam,niſi præſtitis alimentis, & litis expenſis, docto prius corã eod. Ordinario de vera paupertate illius,qui extra prouinciam trahitur Creſcent. in deciſ.233. Item ſunt pariter alimenta præſtanda impetrantibus beneficium. c.Odoardus Caſſad.in deciſ.6. de appellat. Animaduertẽdum tamen pro huius materiæ generali cognitione,quod huiuſmodi litis alimẽta poſtquam decreta fuerint, exhibẽda ſunt vſq; ad finẽ litis Veſta.in deciſ.146.& 183.Egid.in dec. 159.atq;nedũ ſint pſtanda in prima inſtantia, verumetiam in cauſa appellationis Affl.in deciſ.10. Biſignett. in deciſ.2. & ita fuit reſolutũ in Rot. in vna hæreditatis,de Lenis in anno 1547. vt refert Veſta.in deciſ.1.de alimentis, & ſententia lata ſuper alimentis tantum continet etiam litis expenſas, ſi in libello fuiſſent omnia petita, vt fuit pariter reſolutum in vna de Vrſinis 1552.corã Chiſſanen. Animaduertendum ſecundo,quod non ſunt ſemper vniformiter decernenda;ſed iuxta qualitatem perſonæ,& rei, de qua lis vertitur taxanda Iudicis arbitrio Bellam.in deciſio. 256. ideoq;non eodem tenore taxari ſolita per Dominos de Rot. qui interdum ea decreuerint ad ſummam 50. ducatorũ filio litiganti, licet nondum conſtaret de qualitate bonorum, quæ in iudicio peterentur,interdum autem decreta ad centum,cum facultate addendi, & minuendi iuxta formam futuræ probationis reditũ,quandoq; decreta ad certũ tempus,& ex cauſa prorogatum, vt refert Veſta.in deciſ.31. 144. & 226. Affl. in deciſ.11.Boer.in deciſ.324. quandoq; vt quartam partem reditus eius rei,de qua agitur Seraphin. in deciſ. 55.

COLLECT. 854.

Super l.ſi cui §. idem Imperator ff.de accuſat.

¶ Fori competentis ratione delicti.

IN loco delicti quilibet cõuenitur. *h.* d.& ita deciſum teſtatur Rot.Auen. in deciſ.114.Franc.Marc.in deciſ.920.p. 2.Amplia etiam ſi alias haberet priuilegium ne conueniatur, niſi certo loco Balb.in deciſ.22. & tractatus delicti puniri poteſt in loco, quo factus fuerit, ſi delicti animaduerſio facta non fuerit Franc.Marc.in deciſ.178.par.2.& mandans fieri delictum,non in loco mandati,ſed delicti puniri poteſt Rot.Auen.in deciſ. 114. Guid. Pap. in deciſio. 104. Marc.in deciſ.178 p.2. & attenditur ſtatus eius temporis in quo reperitur Grãmat.in deciſ.10.& delicti tempus attenditur ad fundandam iuriſdictionem, de Franch.in deciſ.317. Nunc limita regulam tex.& primo in fure, qui poteſt puniri in loco,vbi captus fuit cum re furtiua Capyc.in deciſ.104.Boer. in deciſio. 218.Peguer.in deciſ.29. *L*imita ſecũdo quãdo Iudex domicilij,vel originis prę uenit in cognoſcẽtem Iudicem delicti, quia tunc nullo modo poteſt prætẽdere remiſſionem, de Franc. in deciſ.88.

Digitized by Google

& in deciſ.147. Limita tertio, vt pœna non poſſit infligi in loco delicti, nec ad eũ fit remiſſio ad terram alterius Principis diuerſi Imperij, vbi fuit commiſsũ delictum Boer.in deciſ.29.Capp. Tholoſ.in deciſ.320.Limita quarto, ſi delinquens ibi non reperitur, quia tunc in alieno territorio citari nõ poteſt Marc. in deciſ.179.par.2.Limita quinto in pupillo, ſeu alia miſerabili perſona delinquente Franc.Marc.in deciſ.83. p.2.Limita ſexto in caſu dec.Papon.lib.7. tit. 7. arreſt. 58. vbi in criminalibus ſuditus alicuius feudatarij nõ poteſt petere ſe remitti ad Iudicem loci dicti ſui Domini, niſi ipſe hoc petat, ſed an Iudex domicilij, ſiue originis poſſit de quocũque crimine alibi commiſſo inquirere, & an teneatur remittere ad ordinariũ loci commiſſi delicti Vide Grammat.in deciſ.26.Boer.in deci.270.Ioſeph.*L*ud. in deciſ.*L*ucan.16.Franc.Marc.in deciſ. 331.par.2. de Franch. in deciſ. 66. Magon.in deciſ.*L*ucan.36.Teſſ.in deci.90. pro affirmatiua Guid.Pap.in deciſ.202. Capp.Tho.in dec.320.& Boer.ĩ dec.86.

COLLECT. 855.

Super l.ſi.ff.de quæſt.

¶ Indiciorum ad torturam.

SCripſi in materia indiciorum in collect.ſuper c.cum in cõtemplatione de regulis iuris. Nunc in præſenti tex. addas nonuulla, quæ ad torturam inducendam ſufficiunt, & primo mulier noctu interfecta, eſt præſumptio contra maritum, vt is illam occiderit, ideo concurrentibus aliquibus indicijs poteſt torqueri Boer.in deciſ. 261. Itẽ mendaciũ Franc.Marc.in deciſ.92.par.2 Item homo, qui inimicum capitalem habeat, ſi occiſus in via reperiatur, & ignoretur occiſor, præſumitur ab inimico interfectus, quoad torturam Franc. Marc. in deciſ.766.par.2.Hinc eſt, quod ſi inimicus occiſi apparatum fecerit, & præter conſuetudinem per loca inſolita viſus ſit deambulare, ſuſpictione non caret Idem in deciſ.181. par.2. Item inculpatio ſocij in certis caſibus ſpecialibus facit indicium ad torturam. Idem Marc. in deciſ.250.p.2.Papon.lib.24.tit. 8.arreſt.5.Peguer.in deciſ.5. Item teſtes corrupti faciunt indicium ad torturam cõtra corruptorem Papon .lib.22. titu.13. arreſt.3.Item dictum familiæ aſſerentis de exportatione armorum de Franch. in deciſ.379.& de vulneribus ſibi illatis Rot.Lucenſ.in deciſ. 21. Item teſtes infames, viles, & blaſphematores, licet non probent contra inquiſitum, quoad condemnationem, ſecus tamen quoad indicium faciendum Franc. Marc. in deciſ. 182.par.2.& aliquid per Gram.in deciſ.11.Item teſtes audientes clamorem occiſi faciunt indicium, ſed quale Vide Papon.lib. 24.tit.9. arreſt. 4. item dictũ impuberis Cappel. Tholoſ. in deciſ. 38. Marc.in deciſ.182. par. 2. item ex confeſſione facta coram vno iudice poſtea negata, poteſt cõfitens torqueri Papon. lib.24.tit.9.arreſt.1. item confeſſio facta coram iudice incompetenti facit indicium ad torturam coram competenti Boer.in deciſ.90. Bellam.in deciſ. 720. Guid.Pap.in deciſ.121. Balb.in deciſio. 102.Limita vbi huiuſmodi confeſsio nõ in ſpecie, ſed in genere eſſet probata Peguer.in deciſ.17. item aſſartioni mandatarii, & dicto creditur contra aſſaſsinũ mandantem, concurrentibus alijs coniecturis ita refert deciſum Gram. deciſ. 32.Item ſanguis ex occiſo fluens in præſentia accuſati Boer.in deciſ.166.Franc. Marc.in deciſ.183 par. 1.& 190. par.2. Papon.lib.24.tit 9.arreſt. 5. Teſſ.in deciſ.177. Seſſe in deciſ. 111. item fugiens cum gladio euaginato de domo occiſi.

Ego

Digitized by Google

Ego in deciſ.390. & aliquid per Gram. in deciſ.42.Item veſtis omiſſa,vel aliud indumentum repertum apud occiſum facit indicium ad torturam contra eum cuius erat veſtis Papon.lib.24.tit.9. areſt.4.Item minæ.& alia iactantia Magon.in deciſ.Lucēſ.89.Peguer.in deciſ. 17.Teſſ.in deciſ.24 Balb.in deciſ 90.Itē contra Notarium decem ſunt indicia ad torturā in materia falſitatis Ioſeph Lud.in deciſ. Lucenſ. 17. Nota tamen quod in nonnullis caſibus indicia purgantur,primo per indicia amicitiæ,vel conſanguinitatis Franc.Marc.in deciſ. 325.par.2. Item ſecundo reus probans fuiſſe in alio loco longe diſtanti a loco delicti, ſe purgat ab indicijs Idē Marc. in deciſ.282.par.2.Tertio tollitur indiciū ex eo quod quis fuerit in actis pronunciatus bonæ vocis, conditionis, & famæ Oſaſc.in deciſ.72.& ad mat.not. 2.quod vnum indicium ad torturā non ſufficit Marc.in deciſ.253.p.2.

COLLECT. 856.

Super l.pan.§. ad crimen.ff. de publicis. Iudicijs.

¶ Procuratoris prohibiti in criminalibus interuenire.

PRrocurator in cauſa criminali interuenire non pōt.h.d.hinc eſt, quod pcurator generalis ad cauſas datus,nō poteſt comparere in cauſa criminali ſine ſpeciali mandato Guid.Pap.in deci. 338.cuius ratio eſt,quia in generali mādato nō venit cognitio cauſarum criminaliū Farinac.in deciſ. 152. Rot Rom. *L*imita primo, quando cauſa criminalis eſſet incidens, ciuilis vero principalis Seraphin.in deciſ. 29.*L*imita ſecūdo in caſu deciſ Creſcent.2 de dolo,& contumacia,vbi fuit dictum, quod excuſatur admittitur ad allegādum cauſas abſentiæ, quam not.ad text.in l.abſentem C qui excuſare nō poſſunt; Limita tertio. in coniuncta perſona,quę in criminalibus admittitur Faber in deciſ.;fin.C. de procurat.& facit deciſ.Capyc.5.num.3. Limita quarto,datis reſponſionibus per inquiſitum,inde ad media cauſæ criminalis *P*rocurator admittitur Guid.Pap. in deciſ.338.*L*imita quinto, quando id quod allegatur per procuratorē eſt ſeorſū a crimine,quia tūc poteſt interuenire,vt refert in Senatu Mediolanē. deciſum Clarus §.fi.verſ. quæro,licet contrarium, & melius refert deciſum de Franch.in deciſ.314. *L*imita ſexto quatenus admitteretur ad allegandum cauſas abſentiæ Franc. Marc.in deciſ. 164. Gui.Pap.in cit.deciſ.316. *L*imita ſeptimo in caſu deciſ. Iafredi Balbi 482. vbi fuit dictum,quod ſi Procurator fuit admiſſus in cauſa criminali, cum non debuiſſet admitti, nec fuit per hoc obiectum per partes,non vitiatur ob id proceſſus, licet contrariam ſententiam tenuit Rot.deciſ.154.de procurat.in No. & quando non admittatur procurator in criminalibus Vide de Franch. in deciſio.327.

COLLECT. 857.

Super Conc.Trident.ſeſſ.25 c.14.de reformat.

¶Pœnarū cōtra clericus cōcubinarios.

HAbetur hic pœna contra clericos concubinarios, quæ eſt priuatio tertia parte fructum obuentorium beneficiorum,ſuorū & alia pęna, de qua in tex.Amplia primo, vt per hunc text. non impediatur Epiſcopus clericū concubinarium puniri pœna pecuniaria, Ego in deciſ.Curię Archiepiſc.Neapol. 99.& ita declarauit Sacra Congregatio Concillij Amplia ſecundo, vt non ſolū tertia parte fructuū, ſed ēt diſtiubutionum quotidianarum priuantur Sayr.in deci.7.de verb. ſignif.*S*epe enim bene-

Digitized by Google

ficiorum nomine veniunt diſtributiones quotidianæ Rot. in deciſ. fi. dę præbendis, & dignitatib. in Antiq. Amplia tertio, vt pœna hæc extendatur etiam cõtra clericos ſimplicem fornicationẽ committentes, ita Sayr. in deciſ. 4. de adulterijs. Amplia quarto, vt vltra hanc pœnã clericus notorius fornicator eſt ſuſpẽſus, & celebrando fit irregularis Idem in deciſ. 1. de cohabitatione clericorum quamuis contrarium declarauit Sac. Congregatio. Amplia quinto, vt locum habeat etiã ſi quis clericus modo cum vna, modo cum alia compræhendatur Rubin. in deciſ. 29. Supradictam autem pœnam limita quando tres monitiones nõ præceſſerint, vt in vna Tullen. Monaſterij Sancti Manſueti 26. Ianuarij 1597. coram Pegna fuit per Ro. reſolutum his verbis, clericus concubinarius etiam publicus non eſt ipſo iure beneficijs priuatus, nec venit priuãdus niſi quando poſt legitimas monitiones indurato animo concubinatu perſiſtit.

COLLECT. 858.

Super l. manifeſtæ turpitudinis ff. de Iureiur.

¶ Iuramenti delati, & recuſati effectus.

IS, qui iuramentum defert, vel iurare, vel iuramentum refert tenetur, alias habetur pro cõfeſſo h. d. *L*imita primo in infami, qui quemadmodum non admittitur ad iuſiurandum, ita nec ad deferendum iuramentum Faber in deciſ. 17. C. de reb creditis. *L*imita ſecundo in caſu eiuſd. in dec. 26. eo. ti. vbi euenit aliquando caſus in quo iurare cogitur is, cui delatum eſt iuſiurandum, nec ei conceditur, vt poſſit referre. *L*imita tertio in caſu eiuſdem in deciſ. 9. eo. tit. vbi in perſonis timoratæ conſcientiæ huius l. diſpoſitio non procedit. *L*imita quarto in caſu Rot. Nouiſs. Collect. a Farinac. in deciſ. 223. vbi nõ præſtatur iuramentum huius l. quando petenti obſtat receptio rei vendicatæ. Amplia vt huius l. diſpoſitio procedat tã ante, quam poſt probationes tentas, ita deciſum refert Gratian. Rot. March. in deciſ. 121.

COLLECT. 859.

Ad Bald. in l. pactum quod dotali in 1. q. C. de collat.

¶ Renunciationis perſonalis cum perſonæ finiendæ.

EST locus originalis in illa cõcluſione, quod renunciatio perſonalis extinguitur deficientibus perſonis, quorum, contemplatione facta fuerit, Infero primo ad pulchram deciſ. Capy. 195. vbi fuit dictum, quod quando filia renunciat, exiſtẽtibus maſculis, ipſis mortuis, antequam Pater moriatur, quod filia admittitur ad ſucceſſionem Patris, non obſtante renunciatione, & ratio eſt ſecundum Garz. in deciſ. 29. quia renũciatio prædicta dicitur reſpectiua, ſiue contemplatione maſculorum facta, merito ipſis deficientibus ſuccedit. Infero ſecundo ad deciſ. de Franch. 591. par. 4. vbi pariter refert per Sac. Cõſ. deciſum; Infero tertio ad deciſ. eiuſd. Sac. Conſil. de qua per Lanar. in conſ. 49. vbi in dubio ſemper renunciatio præſumitur facta in beneficium maſculorum, & propterea ipſis deficientibus extinguitur.

COLLECT. 860.

Super Conc. Trid. ſeſſ. 23. c. 6. de reformatione.

¶ Impuberum & Conc. Trid. ad beneficia non admittendorum.

DIſponit, quod ante decimum quartum annum, nullus ad Eccleſiaſticum beneficiũ admitti debet, ex quo

tex.

Digitized by Google

tex.corrigitur deciſ. Rot. 1. de ætat. & qualit.in Antiq.vbi minor 14.annis poterat obtinere præbendam in Cathedrali.corrigitur ſecunda deci.eiuſd.Rot.2. eod.tit.in Antiq.vbi minor 14.ann.poterat obtinere officium ſimplex in Cathedrali. Amplia nunc hanc diſpoſitio. Sac.Concil.vt Epiſcopus non valeat diſpenſare Thoming. in deciſio. Rot. Lipſien.91. par. 2. Nunc limita & primo niſi in fundatione aliter dicatur, quia non eſt ei derogatum,vt in vna Gerunde.Beneficij 12.Iunij 1579. coram illuſtriſſimo Lancellotto,in qua fundatione mandauit pręſentari eos,qui ſunt de ſuo genere,& præſentari Presbyterum ſi adſit,quo non exiſtente,eum, qui intra annum poſſit promoueri, & ſi nec talis adſit, voluit præſentari clericum, & cum occurrēte vacatione fuiſſet pręſentatus clericus de ſuo genere,qui negabat alios adeſſe reſeruarunt Domini de Rot.an ex quo non probatur, quod præſentatus eſſet conſtitutus in quatuordecimo anno, prout Concilium requirit, ſed tantum in duodecimo anno ei obſtaret dictum Concilium, in qua difficultate Illuſtriſſimi Cardinales cenſuerunt non obſtare,ita Rot.diuerſ. in deciſio. 482. part. 1. Limita ſecundo in caſu deciſ.Garz.31. vbi fuit dictum, quod hoc cap Sac.Conc. non prohibet quin ille, qui iam quatuordecimum ſuæ ætatis annum attingit, licet nondum expleuerit, poſſit beneficium ſimplex obtinere, vt declarauit etiam Sac. Illuſtriſſimorum congregatio. quam not.ad ornatum glo.in clem.generalem in ver.18.de ætat. & qualit.

COLLECT. 861.

Super c.1.§. quin etiam Epiſc. vel Abb. in Vſibus feud.

¶ Fæminæ ſemel excluſæ ſemper excluſæ.

DIſponitur in pręſenti tex.maxima illa,quod fœmina ſemel excluſa perpetuo cenſetur excluſa. Limita primo in pulcherrimo caſu Ambroſ. Rot. Epiſc.Peruſ.44.vbi fuit deciſum, quod quādo fœminæ ſunt excluſæ per ſtatutum cū clauſula illa,donec, & quouſq; extent maſculi, tunc intelliguntur excluſę temporaliter,ideſt maſculis ſuper ſtitibus,ita vt illis deficientibus veniant reintegrandæ ad illorum portionem. Limita ſecūdo in feudalibus, in quibus fœmina ſemel excl uſa ob maſculorum exiſtentiam, non intelligitur perpetuo excluſa,ita Mynſing.cent.5.obſeru.74. Limita tertio in caſu Rubin.in dec. 91. vbi fuit deciſū,q vbi ceſſat excluſionis ratio,ceſſat pariter fœminæ excluſio.

COLLECT. 862.

Super c.cum olim de verborum ſignificat.

¶ Reuocationis priuilegij ad libitum Principis.

LEx iſta inducitur ad hoc, vt Princeps poſſit ad ſui libitū reuocare priuilegium; ad cuius confirmationem primo adducitur Capyc.in dec.166. vbi fuit dictum, quod priuilegium conceſſum ſubdito poteſt ad nutum Regis reuocari,etiam non ſubſiſtente cauſa; ſed quid quando tranſiiſſet in vim contractus Vide Cacher.in deciſ.Pedemō. 90. Secundo adducitur Verall in deci.377. part.2.vbi Princeps poteſt, ac cenſetur reuocare priuilegium, aliud concedendo priuilegium. Tertio adducitur Creſcent.in deciſ.5.de priuilegiis,vbi etiam

quod quando priuilegium feciſſet tranſitum in contractum, poterit per Principem ad tempus reuocari, ac ſuſpendi. Quarto adducitur Theſ. in dec. Pedem. 217. vbi Princeps poteſt feudi naturam in aliqua parte alterare. Quinto adducitur Anna alleg. 69. vbi Princeps demanij priuilegium pro coronide reuocare videas deciſ. Creſcen. 11. de priuilegijs, vbi an reuocatio priuilegij ſit priuilegiato intimanda.

COLLECT. 863.

Super Conſtit. diua memoria.

¶ Aſſenſus, & reuocationis alienationis feudi, & vtrum præſumatur anterius.

CVius diſpoſitionẽ amplia primo, vt in dubio præſumatur reuocationẽ præceſſiſſe aſſenſum Balb. in dec. 329. p. 1. & Ann. in ſing. 637. Amplia ſecundo in caſu Garz. in dec. 31. vbi quidam vendit feudum abſq. regio aſſenſu, deinde huiuſmodi venditionem reuocat iuxta diſpoſitionem huius conſtitutionis, poſtmodum emptor impetrat aſſenſum, ac vẽditor ratificat dictũ primũ contractũ, an ille aſſenſus extẽdatur ad hmõdi ratificationem fuit deciſum, ꝙ non; Nunc limita, & primo in caſu eiuſdem Garz. in dec. 18. vbi fuit dictum, quod vaſſallus alienans rem feudalem, vt allodialem, atq. liberam non poſſit hodie in Regno reuocare huiuſmodi alienationem vigore huius conſtitutionis, quam not. ad aureã doctrinã Frezz. in commen. ad eandem pragm. fallent. 2. Limita ſecundo in caſu Aff. in deciſ. 111. vbi fuit deciſum, quod nec pariter locum ſibi vendicat in dote, quando ſcilicet fit obligatio feudi pro reſtitutione dotis, ſaluo aſſenſu regio, quam deciſionem not. ad Conſ. de Ponte 10.

COLLECT. 864.

Super c. calumniam de pœnis.

¶ Victus Victori condemnatur in expenſis.

VIctus victori cõdemnatur in expẽſis, h. d. Verũ principalis dubitatio, quæ circa hoc principaliter contingere põt, eſt, num ſẽtẽtiã primi iudicis habens pro ſe, an, & qñ ad expenſas, ſi corã ſecundo ſuccũbat, teneatur, in qua affertur primo deciſio Capp. Thol. 22. vbi ille, qui ſententiã in prima inſtantia obtinuit, ſi in ſecunda ſuccumbat, debet in oĩbus expenſis, tã primæ inſtantiæ, quã appellationis condemnari; affertur ſecunda dec. Ro. 10. de dol. & contum. quæ tranſiuit cũ diſtinct. ſ. quod aut appellatus ex nouiter per appellãtẽ deductis ſuccubuit, & tunc ad expenſas minime teneri debet, ratio illa affertur; nã in alieno facto errauit, ſententiãq; primam pro ſe habuit, qua ratione mota fuit iterũ Ro. teſte Veral. in dec. 292. ſi vero appellatus ex eiſdẽ antiqs actis ſuccũbat, tũc ex quo de iniuſtitia primæ ſentẽtię apparet, expenſas reficiet, ratio affertur pp iuris ignorantiam, quæ nemine excuſat, & ita pariter iudicauit Chiſanen. in dec. 55. affertur tertia dec. Iafred. 8. vbi cum ead. tranſiuit diſtinctione.

COLLECT. 865.

Super c. cum M. Ferrarien. de conſtit.

¶ Proteſtationis.

AD hunc tex qui tangit mat. proteſtationis, quæro nam proteſtatio cenſeatur repetita in quolibet actu facto poſt proteſtationem; Reſpondetur primo, quod ſic, ſi durat eadẽ cauſa prima, propter quã fuit proteſtatũ Balb. in

Digitized by Google

in deciſ.29. quam facit ad originale dictum Fel.in d. c.nu.70.Reſpondetur ſecundo Idem Iuris eſt in emphyt.vendẽte emphyt cum proteſtatione,ſaluo aſsẽſu directi Domini,nec aliter, nec alio modo,quia huiuſmodi proteſtatio repetita cẽletur in actu traditionis Minad.in deciſ. 24. Mart. Rot. Piſan. in deciſio. 191.Intellige tamẽ præfata procedere in actibus extraiudicialibus, ſecus, vero in iudicialibus Mohed. in deciſ. 44. de Iudicijs Card. Put. in deciſ. 111. incipit fuit dictum in vna Placentin.& ita fuit pariter reſolutum in vna Meleuitan.Iuriſdictionis coram Decano 7. Decemb. refert Verall.in deciſ.406.par.2.Limita niſi eſſemus in proteſtatione facta ex cauſa, quia durat ſemper durante cauſa, & non cenſetur repetita Achil. de Graſſ. in deciſ. 423. Subintellige dummodo ille non faciat actum directe cõtrarium proteſtationi, quia cenſetur proteſtationi renunciare, licet proteſtatio eſſet generalis, vel ſpecialis, tacita, vel expreſſa Rot.dec.6. de cauſa poſſeſ. & propriet.& melius in deciſ.15.de officio delegat. circa fin. in Nou.

COLLECT. 866.

Super c.cum in cunctis §.cum vero de electione.

¶ Beneficiorum vacationis ob promotione a prælaturam epiſcopalem.

PEr promotionem ad Epiſcopatum vacant omnia beneficia h. d. Amplia primo,vt pariter amittat facultatẽ transferendi penſiones Biſignet. in deciſio.3.de præbendis; Quæ facultas nõ cenſetur data, niſi exprimatur Caputaquen.in deciſio.315.par.2. & ratio eſt, quia huiuſmodi facultas tanquam odioſa, eſt digna ſpeciali notificat. vt per Rot.in deciſio.331.in Nou. Bellam.in deciſio.752. Amplia etiam ſi eſſet data retentio beneficiorum, quia non comprætenditur dicta facultas, quia talis retentio, ſeu diſpenſatio dicitur ſubreptitia,& non valet, quia cum ſit quaſi quædam noua conceſſio ſecundum Caſſad.in deciſio.3.de conſtit.in ea omnes qualitates, & clauſulæ, quæ tertio præiudicarent, ſunt exprimendæ Rot. deciſio.13.de præbendis in Nou. & ita fuit reſolutum in vna Mediolanen.penſionis,refert Verall.in deciſ. 18. part.2. Amplia ſecundo in beneficijs Rauden. in deciſio. 22. Intellige tamen præfatũ tex.dupliciter,& primo in caſu deciſ.Seraphin.90. vbi non ante vacant beneficia per promotionem ad Epiſcopatum niſi poſt conſecrationem, niſi data retentione; Intellige ſecundo non ante, niſi a die adeptæ poſſeſſionis, adeptio tamen pacifica eſſe debet iuxta deciſio. Graſs.2. de electione.

COLLECT. 867.

Super l. ſi dictum ff. de euict.

¶ Venditoris de euictione ex denunciatione obligandi, & non alias.

VEnditor nõ tenetur de euictione, niſi fuerit facta denunciatio h.d. Amplia etiam venditore ſciente litem motam Capyc.in dec.106.Frãc.Marc. in deciſ.581.quas ad locum Barto.communiter receptum in l. denunciaſse §. quid ergo ff.de adulterijs reponas,&ſic limitatur Reg. eũ qui certus de regulis iuris in 6. Limita primo in ſex caſibus; de quibus per Capp.Tholoſ.in deciſio. 408 Limita ſecundo, quando venditor eſt præſens in iudicio tempore litis motæ contra emptorem Rot Genue.in deciſ.15.& ratio eſse poterit propter iuramentum de defendendo, quod habet vim denunciationis, ita in proprijs terminis Franc.Marc.in deciſ.482.Limita tertio, vt non ſit neceſse denunciare tertio poſseſsori exiſtente facto princi-

pali

Digitized by Google

pali, Ego in deciſ. Curiæ Archiepiſcop. Neap. 49. *L*imita quarto, vbi neceſſitas denunciationis eſſet remiſſa, quia tunc non eſt opus denunciatione moleſtiæ, ad hoc vt emptor poſſit agere de euictione Maynard. in deciſ. 90. lib. 5. & aliquid per Capyc. in deciſio. 22. & per Rot. Genuen. deciſ. 28. num. 17. Limita quinto, vt fieri non debet fideiuſſori ead. Rot. deciſ. 15. Limita ſexto, vt abſenti venditori non ſit opus denũciare Gomez Leo in deciſ. 12. diuerſ. *L*imita ſeptimo, quando certum eſt, eum non habere defenſiones Rot. Auen. in deciſio. 111. *L*imita octauo in caſu deciſ. Fabri 25. C. de euictionibus.

COLLECT. 868.

Super clauſ. non aliter, nec alio modo.

¶ Clauſulæ non aliter, nec alio modo.

Alibi ſcripſi de hac clauſulæ; Nũc hic not. nonnulla alia, præſertim deciſiones manu ſcriptas; Hæc igitur clauſula operatur primo, vt emphyteuta, vel vaſſallus alienans ſine conſenſu Domini non cadat a iure ſuo, etiam ſequuta traditione Guid. Pap in deciſio. 163. & aliquid per Gram. in deciſio. 49. num. 3. & 4. & fuit dictum in cauſa Rauenaten. bonorum 21. Iunij 1599. corã Pamphilio, & in vna Senogallien. bonorum 1. Iunij 1597. coram Orano, declara procedere quando res tradita de facili poteſt recuperari, ſecus ſi eſſet difficilis recuperationis, vt puta Caſtrũ eſſet alienatum, & traditum, quia hoc caſu cum traditio ſit Domino captioſa clauſula hęc non ſuffragatur Ego in deciſ. 29. Item hæc clauſula eſt adeo precisa, vt non recipiat alienam interpetrationem, nec aliã modificationem a verbis ſeparatam Seraphin. in deciſ. 300. p. 1. & fuit dictũ in vna Bononien. de Bouijs 21. Februarij 1597. coram Mellino, & in Roman. Domus 9. Decẽbris 1588. coram Seraphino, recipit tamen declarationem a principali diſpoſitione, vt fuit dictum per Balb. in deciſ. 22. Item hæc clauſ. inducit conditionem Caputaquen. in deciſ. 82. par. 3. Caſſad. in deciſ. 2. de Simonia, & fuit dictum in vna Bononien. trãslationis penſionis 23. Ianuarii 1579 coram Aldobrãdino. vt patet in deciſ. diuerſ. 446 num. 5. par. 1. & fuit dictum in vna Rauenat. bonorum 21. Iunii 1591. corã de Boltis. Item hæc clauſ. inducit etiam formam, vt aliquid per Boer. in dec. 243. num. 11. & fuit dictum in vna translationis penſionis 27. Iunii 1566. coram Grato, Item eſt reſolutiua, & facit perinde, ac ſi nihil actum ſit Guid. Pap. in deci. 163. & fuit dictum in vna Bonon. de Thobaliis 13. Februarij 1598. coram *L*icta.

COLLECT. 869.

Super gloſ. celebr. in clem. præſente de cenſibus.

¶ Citationis partis neceſſarię in ſententia declaratoria pœnæ cõmiſſæ.

Citari debet pars, quando ſententia declaratoria profertur pœnæ incurſæ h. d. & communiter allegatur, & ita deciſum teſtatur Rot. deciſ. 3. de litis conteſtatione in Nou. & deciſ. 19. de ſententia excommunicat. in Antiq. & Mohed. deciſ. 3. de dolo, & contumac. & adeo eſt vera iſta concluſio, vt licet excommunicatio lata ſine citatione, & ſine monitione, vel Iuris ordine teneat, quamuis iniuſta 11. q. 3. c. 1. & Rot. deciſ. 8. de ſentent. excommunicat. in Ant. & in deciſ. 2. eod. titu. in antiquioribus, nihilominus ipſa ſententia declaratoria excommunicationis a Iure lata incurſę eſt nulla, ſi non præceſſit partis citatio Rot. deciſ. 20. de ſenten. excõmunicat. in Antiq. *L*imita primo ſi declaratoria excommunicat. fiat ſuper exceſſu notorio,

Digitized by Google

rio,quia non eſt opus citare excommunicatum Balb.in deciſ.99.quam not. ad tex.in c.peruenit de appellat. Limita ſecundo niſi ſit dubium de fuga citandi, quia tunc poteſt declarari incurriſſe pœnam ommiſſa citatione Ego in dec.Curiæ Archiep. Neap.122. quam reponas ad originale dictum Panor.in cap. cum non ab homine in 12.colum.de iudicijs.

COLLECT. 870.

In c.cum ad Monaſterium §.tales de ſtatu Monachor.

¶ Beneficiorum manualium.

LOquitur de beneficio manuali, quod in rei veritate, nil aliud eſt, niſi illud,quod non confertur in perpetuum,ſed ad nutum conferẽtis,& propterea non dicuntur vere, ac proprie Eccleſiaſtica beneficia Balb.in deciſ.29. Ex qua infero primo,quod nõ cadit ſub rigoroſa reſeruatione, vt fuit reſolutũ in vna Calaguritana præceptoriæ, de Villel. corã Puteo de anno 1546. Ach. de Graſſ.deciſ.9. de præbendis, quam amplia procedere,quamuis tale beneficium manuale vacet per obitum, quia quamuis ſit manuale, nihilominus per obitum vacare dicitur Rot.diuerſ.in deciſ.739.par.1.num.4.Infero ſecũdo, quod beneficia manualia non includũtur ſub regula de annali Mobedan.in deciſ.10.de cauſa poſſeſſ.& propriet referens ita reſolutum in vna Albigan. Cappel.25.Ianuarii 1549.coram Nouato; Infero tertio,quod nec etiam compræhẽduntur in reg.de triennali. Idem in deciſ.169. & Rot. diuerſ. in deciſio. 739.par. 1. Infero quarto, quod de tali beneficio non valet vnio,niſi facta mentione manualitatis Caſſad.in deciſ.4.de præbendis,Simonett.in deciſ. 31. Infero quinto, quod beneficium manuale non venit appellatione dependentis in reſcripto,Caſſad.in dec.10. de præbendis,& aliquid per eundem in dec.12.nu. 2.& tenuit Rot.deciſ.8.teſte Achil.de Graſſ.de præbendis;Infero ſexto,quod nec venit proprie appellatione beneficij Capp.Tho.in dec.90.cuius ratio eſt, quia deficit vnum requiſitum,ex ſubſtãtialibus beneficij, ſcilicet perpetuitatis. Frãc.Marc.in deciſ.1071.nec deficit eſſe manuale per Summi Pontificis confirmationem Idem in deciſ. 1073 p.2.

COLLECT. 871.

In c.vnico de voto in 6.

¶ Quos Deus coniunxit homo non ſeparet.

INter alia in præſenti text. refertur Axioma illud, quos Deus coniunxit homo non ſeparet,pro cuius dicti ornamento Affertur deciſ.Sayr.14.de ſponſalibus, vbi Papa ex cauſa diſpenſare poteſt, vt Epiſcopus in quo ſpirituale coniugium adeſt cum eius Eccleſia, vt vxorem ducat,non tamen debet cõtrahi matrimoniũ contra formam diſpenſationis Papæ Idem in deciſ.17. eodem titu. Affertur ſecundo,Ex regula tamen ſupra poſita infertur quod Papa non poteſt diſſoluere matrimonium,iam copula conſumatum Franc. Marc. in deciſ.674.Quamuis ſecus dicendum ſit in matrimonio rato quoniam ſubſiſtente iuſta cauſa,ac coniugum interueniente conſenſu valeat in illo diſpenſare,idem in deciſ.675.Quando vero dicatur matrimonium conſumatum, & quando ratum, vide eundem in deciſione 677. parte ſecunda,& an Papa poſſit diſpenſare cum aliquo Principe circa matrimonium iam conſumatum diſſoluendum,& cum alia contrahendum videndus eſt Boer.conſilio 20. Poteſtas vero ordinaria, & abſoluta quæ dicatur late

Teſſ.

Digitized by Google

Teſſ.in deciſio.90 Pro coronida huius materiæ ad quo animaduertendum eſt & primo quod pendente lite ſuper ſeparatione, vxor debet ſtare, & habitare cum marito, vt deciſum refert Ioan. Papon. libro 1. tit. 4. arreſt. 4. Animaduertendum ſecũdo, quod diſſoluto matrimonio nondum conſumato, non fit condemnatio expenſarum, & intereſſe contra illum, cuius cauſa fuit diſſolutum Idem Papon.li.15.arreſt.3.titulo.1.

COLLECT. 872.

In cap.fin.de reſtitut. ſpoliat.libro 6.

¶ Reſtitutionis Eccleſiæ ſpoliatę Decimis.

ECcleſia ſpoliata poſſeſſione decimarum, non auditur petendo reſtitutionem, niſi probet poſſeſſionem legitima h. d. Infero primo, ad deciſio. Rot.3. de reſtitutione ſpoliator. vbi fuit dictũ, quod ſpoliatus penſione, ad hoc, vt obtineat, neceſſario docere debet de iure ſuo, & propterea Eccleſiæ ſpoliatę petenti reſtitutionem obſtat exceptio Notarij non Iuris eadem Ro.dec.2. eo ti.in Antiq. quamuis Balb.in dec.90. dicat concluſionẽ hanc in beneficialibus tantummodo cauſis locũ ſibi vendicare ſecus in profanis l.fi. ff. de vi armat. & ideo exiſtente pro vera Balb. deciſione; Infero ad aliam Ro.5.cit.tit vbi fuit dictũ, quod ſpoliatus beneficio debet probare ſe habuiſſe poſſeſſionem, ab eo, qui authoritatẽ habebat inſtituendi; Infero ſecũdo, quod ſpoliatus beneficio, quod propter extrauagãtẽ execrabilis, retinere non poterat, nõ reſtituitur Creſcent. in dec.9. de reſtitutione ſpoliator. Car. Put.in deciſ.99.lib.1.Io.Paul in dec.n 2. Ro.deciſ.15.reſtit.ſpolia. Infero tertio, quod ſpoliatus potens ſe reſtitui in cauſa beneficiali, aliqualiter tenetur colorare titulum Rot.deciſ.20. cit.tit.in antiquis, licet ea Rot.dec.21.dicat ſufficere vt probet poſſeſſionẽ per traditionem clauium, & facit dec. Mohed.11. de reſtit.ſpoliat. non dicitur tamen habere titulum coloratum ad obtinendam reſtitutionem de Graſſ.in deciſ.1.cit.tit.

COLLECT. 873.

In l.11.§.qui duobus ff. de publiciana.

¶ Prælationis duorum emptorum ab eadem ementium.

IN re duobus vendita, ille præfertur, cui prius fuit tradita, licet tempore eſſet poſterior. h. d. quamuis ſcripſi de hac materia ſuper Collect. in l.quoties C.de rei vendicat. Not. tamen hic aliquas ad hanc reg. ampliationes, & ſunt; primo, vt procedat etiam quando primus emptor, qui fuit adeptus poſſeſſionem non habebat inſtrumentum, ſed probauit emptionem teſtibus, nam tunc debet præferri poſteriori emptori habenti inſtrumentum Mago. in deciſione 135. Rot. Floren. Limita hanc ampliationem quando primus emptor in contractu emptionis habet conſtitutũ; nam virtute conſtituti debet præferri ſecundo emptori, cui realiter res fuit tradita, vt aliquid per Afflict. in deciſ. 139. Capyc. in deciſione 182. Sublimita quando alienans, qui ſe conſtituit poſſidere, tempore contractus, non poſſidebat Guid. Pap. in deciſ. 112. & Capyc.cit.deciſ.182.num.9. Amplia ſecundo procedere etiam in emptore ſecundo, cui per conſtitutum res fuit tradita, præfertur priori emptori, cui res tradita non fuit Borgnin. in deciſ.27. part.2. & ratio eſt, quia quod hoc conſtitutum habetur pro reali traditione Achil. de Graſſ.in deciſ.1. de emptione, & venditio.

Digitized by Google

ditione,& Cacher.in deciſ.33. Ro.Pedemont. Nunc limita,& primo,vt regula tantummodo procedat in rebus corporalibus, in quibus ille præfertur, cui res prius fuit tradita,tamen ſecus eſt in incorporalibus,in quibus prior ſemper eſt potior Franc.Marc.in deciſ.427.Limita ſecundo in caſu deciſ. Lucenſ.pœnes Magon.21. vbi fuit deciſum, quod primus emptor cũ hypotheca ſpeciali præfertur ſecundo, cui res fuit tradita, Limita tertio,qñ primus emptor nõ ſoluit prętium,quia tunc ſecundus,qui ſoluit,& fuit inueſtitus, præfertur Guid. Pap.in deciſ.112. *L*imita quarto in Eccleſia vendente duobus, quia hoc caſu præfertur ille, cui prius Eccleſia vendidit Ego ipſe in deciſ. Curiæ Archiep. 139.*L*imita quinto in donatione facta a Principe, vt refert deciſum Gayl.obſer.55.lib.2.

COLLECT. 874.

Ad gloſ.celebr.in Clem.2.in Verb.capituli de hæreticis.

¶ Capituli ſuccedentis in locum Epiſcopi ſede Vacãte in iuriſdictionalib.

ALlegatur ad quæſt.Capitulum ſuccedere Epiſcopo Sede vacante in ijs,quæ iuriſdictionis ſunt,& primo intelligas de iuriſdictione ordinaria, non autem delegata Seraphin.in dec.29.p.1.ex qua infero ad dec.Bellam 166.vbi Capitulum Sede vacante nõ poteſt vti iuriſdictione a Papa pro mortuo Epiſcopo delegato; Infero ſecundo ad illã Peregrin.93. quod Capitulũ nõ poteſt expedire proceſſus pauperũ expectantium purificare loco Epiſcopi ſani.Intellige ſecundo,quod & ſi Capitulum ſuccedat in iuriſdictione,nõ tamen in emolumento prouenięte ex ipſa iuriſdictione,vt illud,ꝙ prouenit ex ſigillo Curię vel alias vndecunq;ad Prelatum pertinente Ego in dec.22.Cur. Arch-Neap.

COLLECT. 875.

Super Spec. in tit.de decimis in fine.

¶ Epiſcopi, & parochi poteſtatis in agris parochianorum fidelium decimæ ratione.

COmmunis ſcribentium concluſio recepta ex Spec.hęc eſt,quod Epiſcopus,vel Parochus,cui decimę debentur,poteſt dicere debitori, decimarum non colligas fructus ſine pręſẽtia mea, vel Nũtij mei Balb.in deciſ.59.Amplia vt poſſit apponere cuſtodes in agro,ꝑ cuſtodia fructuum, cum agatur de eius intereſſe,etiam,quod debitor contradiceret Capp.Tholoſ.vbi add.in deciſio. 432. *L*imita quando in contrarium adeſſet conſuetudo Guid.Pap.in deciſ. 283.Sublimita quãdo talis conſuetudo præſtaret occaſionem ſurripiendi,nam tunc ſeruãda non eſſet,& ita fuit reſolutũ in Rot.Ro.in vna Segobien.decimarum 10.Octobris 1583.coram Aldobrãdino.In Regno Neap.ſeruaẽ quod Epiſcopus, vel Sacerdos poteſt apponere cuſtodes,ita deciſum refert de Franc.in dec 117.& Anna in ſua alleg dec.90 & de alia conſuetudine ſoluendi decimas Vide Rotam Auen.in deciſ.14.

COLLECT. 876.

Super Aſſenſu Apoſtolico.

DVbitari ſolet primo loco circa pręſentem materiam, an aſſenſus Apoſtolicus ex diuturnitate temporis 30. annorum præſumatur, negatiuam partem tenuit Affl in deciſ.107.Balb.in deciſ.29.contraria opinio, quod beneplacitum Sedis Apoſtolicæ præſumitur per curſum 30.annor.probatur per deciſ.Rot.diuerſ.379.par.2.& fuit reſolu-

tum

tum in vna Roman.Caſalis Lonchezza 28.Iunij 1593. coram Seraphino , & in vna Mediolanen.reſciſſionis permutationis 10.Iunij 1597.coram Pamphilio & ſępiſſime in alijs cauſis, Amplia ſiue aſſenſus fuerit enunciatus, ſiue nō Put. in deciſ. 365.lib.2.& iſtud tempus non currit,niſi a die ſcientiæ,ſeu patientiæ, cuiuslibet Prælati ſucceſſoris Caual.in deciſ.46.par.1. num. 29. Limita ſi infra ſpatium 30.annor.aliqua lis per partes mota fuiſſet,quia tunc ceſſaret vis pręfatæ præſumptionis Rot.diuerſ. deciſ. 160.nu.6.vol.2.nec ſolemnitas ex diuturnitate temporis præſumitur, vbi ex inſtrumentis conſtat, ſolemnitatē fuiſſe defectiuam, & minus legitimā Caſſad. in deciſ.3.de procurat. Caual. in deciſ. 29.par.2.& licet aſſenſus præſumatur, non tamen præſumitur decretum commiſſariorū,etiā elapſo 30.ann.tempore Ego in deciſ.129.Cur.Archiepiſ.Neap. Quæro ſecundo an alienatio facta ſine aſsēſu Apoſtolico poſſit reſcindi ad omne arbitrium contrahentium; Reſpondetur negatiue,quia huiuſmodi ſolemnitas fuit introducta fauore Eccleſiæ,ſi ipſa vult ſtare contractui,non poteſt altera pars venire contra, quia claudicat contractus ad fauorē Eccleſiæ, vt fuit dictum in vna Romana Palatij die 15. Martij 1554.coram Pamphilio,& in vna Romana domus 4.Decembris, & in vna Segobien.præſtimonii 24.Octobris coram Cantuccio,pro quorum ornamento allego primo deciſ.Put. 310. lib.1. vbi fuit dictum, quod contractus cum Eccleſia factus ex defectu ſolemnitatis,non poteſt contra Eccleſiam declarari nullus,ſi Eccleſia illi contractui vult ſtare;Secundo allego deciſio.Creſcen.1.de locato, vbi conductor rei Eccleſiæ ad euitandā ſolut.penſionis,non poteſt excipere conſenſum ſuperioris, non interueniſſe in locatione; Quæro tertio an aſsēſus Apoſtolicus probetur verbis enūciatiuis,ſcilicet ex verbis Notarii aſserentis interueniſſe aſſenſum,& dicas negatiue , vt in puncto decidit Garz. in deciſ.27.& ita fuit iudicatum in Conſ.Neap. tenet, & ſequitur Frez. in aſsenſu ſuper feudis quæſt.24.Quæro quarto an alienatio facta cum reſeruatione aſsenſus Apoſtolici poſſit antequam Papa requiratur,reuocari, dicas neg.& ita Farinac.in deciſ.204.

COLLECT. 877.

Super c.ſi Epiſcopus de pœnitentijs in ſexto.

¶ Abſolutionis a caſibus reſeruatis.

ABſoluere a caſibus reſeruatis non poſsunt,niſi poteſtatem habentes h.d.;Et propterea infertur, quod pœnitentiarius Cathedralis ex ſola vi ſui officii a caſibus reſeruatis abſoluere nequit,ita Sayr.in deciſ. 44. de pœnitentiis, quemadmodum etiam eis nō competit Ius imponendi publicas pœnitentias Farinac.in deciſ.100.Rot.Rom.& ratio eſt,quia eſt dignitatis Epiſcopalis Balb.in deciſ.29.quam not.ad tex.in.c. accedentibus de exceſſib.Prælat.*Limita* in eo,qui haberet iura Epiſcopalia,vt decidit idem Sayr.in deciſ.9. de ſponſalibus;Infertur ſecundo,quod Barochus non poteſt abſoluere a caſibus reſeruatis,ob id quod credat nociturum pœnitenti,vt ad Epiſcopum mittatur Idem in deciſ.45.de pœnitentiis.Infertur tertio,quod pœnitentiam impoſitam a Superiore in abſolutione a reſeruatis, Inferior mutare non poteſt,quamuis contrarium decidat Idem Sayr. in deciſio. 46.eod.titu.Infertur quarto ad deciſio. eiuſd.47.de pęnitentiis,vbi fuit dictum quod Papa facultatem abſoluendi a caſib.reſeruatis Epiſcopo, eo inuito concedere poteſt. idem in dec.47.eo.tit.

Digitized by Google

COLLECT. 878.

Super l.2.C.de ijs,quæ vi,metusque cauſa.

¶ Metus purgationis.

ACtus ſubſequens ſpontaneus purgat mæticuloſum præcedentem, h.d.Infertur primo,quod per actus cõtrarios ſubſequutos,Oſaſc.in deciſ.142. dicit quod purgatur mœtus.Infertur ſecundo, quod per ſolutionem ſpontaneam purgatur promiſſio mæticuloſa Balb.in deciſ.22. & habetur etiam in tex.& quomodo iſtud procedat,vide etiam Affl.in deciſ.336.nu.fi.Boer.in deciſ.100.num.15.Infertur tertio ad deciſ.Curiæ Archiepiſc.Neap. 29.vbi fuit dictum,quod vis,quæ præceſſit, non attenditur,quãdo poſt vim ſequitur actus voluntarius approbans actum, in quo vis interuenit, quam not.ad originale dictum Bar.in l.Cæſar num.9.ff.de publicanis; Infertur quarto quod mœtus cenſetur purgatus tacito conſenſu cauſato,lapſu longi temporis,a ratificatione Cacher.in deciſ. 179. Limita tamen hæc omnia, vt non procedant durante cauſa mœtus, quia tunc per nullum actum purgare poteris *Ro.*Auen.in deciſ.113.diuerſ.& ita etiam Ioſeph.Lud. in deciſ.Lucen.18.& aliquid per Oſaſc. in cit.deciſ.*179.*nu 12.& ratio eſt, quia durante cauſa, cenſetur etiam durare mœtus, vt decidit Caputaquen. in deciſ 2.par.2.& Ego in deciſ. 91. ad quod vide etiam deciſ.Annæ 114.par.1. & ad mat. quando ſcilicet ex quibus mœtus purgatus cenſetur, vide Boer.in deciſ. 100.& Ioſeph.*Lud.*in deciſ.*Lucan.*12.

COLLECT. 879.

Super l.fin.§.fin ff.de legatis 2.

¶ Clauſulæ omni meliori modo.

LOquitur de clauſul. omni meliori modo, &c. quæ nonnullos ſub ſe continet effectus,& primo,quia operatur vt actus valeat eo modo quo valere põt,vt fuit dictum in cauſa Maceraten. tutelæ 25.Octobris 1577. coram *Lan*cellotto,vt patet in dec.diuer.77. lib.1. & iterũ in vna Rom.reſciſſionis tranſactionis 21.Nouemb.1585.cor.Blanchetto.Secundo,quia poſita in Decretis,vel ſimilibus actibus eſt magni ponderis, ꝑ eorum ſubſtantia *Put.*in deciſ 230.p.2. Intellige quando modus expreſſus eſt inualidus,ſecus quando eſt validus,quia tunc nil operatur Rot.Diuer. dec.396. lib.1. Tertio operatur, vt teſtamentum ſubſtineatur,vt nũcupatiuum ead. Rot. dec.100.lib.3.& aliquid per Affl.cũ Vrſill.in dec.144.& fuit reſolutum in vna Romana nullitatis teſtamenti 28. Maij 1582.cor.Aldobr.Quarto,quia facit relictũ habere vim inſtitutionis Balb.in dec.23.Intellige ſecundo,qñ clauſ.eſſet appoſita ipſi relicto,ſecus qñ eſſet appoſita in fine clauſ.codicillaris,vt fuit reſolutũ in cauſa Reatina hæreditatis 3.Martij 1600. coram Iuſto; Quinto,qñ hæc clauſ.habet copulam, &,vel alia dictio copulatiua,etiam,vltra expreſſa,ſecus ſi ſimpliciter,& abſque copula ponatur, quia tunc nõ operatur niſi circa expreſſa Verall.in deciſ.273.lib.2.& in deciſ. 124.p.2.& Paleot.qui dicit ita Ro.ſeruare in deciſ.467.nu.7.lib.3. Achill. de Graſſ.in deciſ 1.de verbor.ſignificat.& fuit dictum in cauſa Gerunden. Anniuerſariorũ 4.Martij 1575.coram Achil. de Graſſ.vt in deciſ.1.eiuſd.de electione

num.

Digitized by Google

nu.4.Sexto, quia æquipollet clauſ codicillari Rubin.in dec.25.p.2.& fuit reſolutum in cauſa Rom.hæreditatis 1.Aprilis 1591 coram Seraphino de nonnullis alijs effectibus huius clauſulæ, vide deciſ.Ioſeph.Lud.Rot.Peruſ.117.

COLLECT. 880.

Super c.is qua,de maiorit. & obed.

¶ Capituli ſuccedentis in locum Epiſcopi ſede vacante in iuriſdictionalibus.

SCripſi nonnulla de authoritate Capituli Sede vacante in Collect.610. Addas nunc in præſenti tex.qui decidit quod Capitulum ſuccedit in omnibus Epiſcopo mortuo. Amplia primo, vt tranſeat in Capitulũ ius commendandi ad ſex menſes,iuxta c. deinceps, de electione.Franc.Marc.in dec.1240.p.1.Amplia ſecundo,vt capitulũ poſſit condere ſtatuta ſuper ſpectantibus ad ipſum Papon. lib.1. arreſt.3. Amplia tertio,vt poſſit capitulum cum illegitimo diſpẽſare ad ordines minores Sayr.in dec.34 de tempor. ordin. Limita in caſu deciſ. Balb.99.vbi fuit dictum, quod facultas quæ cõpetit Epiſcopo exequendi vltimas defunctorum voluntates,non tranſit in capitulum,quam not.ad tex. in c. Ioannes de teſtam. Limita ſecundo in caſu deciſ.Pariſien. de quo per Papon. lib.1.tit.3.arreſt.3.vbi fuit dictum,quod capitulum non ſuccedit,niſi in iuriſdictionalibus,ideſt ijs,quæ ad ſpiritualem iuriſdictionem ſpectant, & propterea fuit deciſum contra capitulum Niuercenſe, qui abſq. conſenſu Epiſcopi Canonicum miſit in carcerem; Limita tertio,in iure regaliæ, exẽplum habes per Franc.Marc.in deciſ 91.Limita quarto, vt non ſuccedat in priuilegio primę inſtantiæ, ita in Camera Imperiali deciſũ refert Gayl.lib.1.obſer.30. & eadẽ Camera Imper.in verbo capitulũ;Limita quinto in caſu Marc in dec.92. p.2.vbi fuit dictũ, quod capitulũ non ſuccedit in iuriſdictione tẽporali, puta de iuriſdictione,quæ mouetur de feudo, & de homagio Principis; Limita ſexto in iuriſdictione,quæ Epiſcopo competit iure ſpeciali,ſeu delegationis Balb.in dec. 522.& idẽ Marc.in cit.dec.quas not.ad ornatum celebris glo.in Clem.2.de hæret.Amplia hanc limitationẽ per Achil. de Graſſ.in dec.3.de offic.Vicarij;Limita ſeptimo,vt non ſuccedat in collatione beneficiorum,quod intellige,quãdo collatio pure, & ſimpliciter ad Epiſcopum pertineret, ſecus ſi ad Prælatum, & capitulum ſimul Franc. Marc.in deciſ.93.quam not.ad tex.in c.1.ne ſede vacante in 6.Limita octauo in præiudicium abſentium Franc. Marc. in deciſ. 1194.& Papon.arreſt.9.lib.3.

COLLECT. 881.

Super c.cum dilecti,de empt.& vendit.

¶ Remedium l.2. C. de reſcind. vend. an detur ad fructus.

PVlchra admodum, ac controuerſa eſt quęſt.illa inter Scribentes, ſi in remedio l.2.C.de reſcinden.vendit.veniant pariter fructus reſtituendi, quæ quidem apud Deciſionarios remanſit indubitata,vt videre licet.

Primo Deciſionem de Franch. 119. vbi refert Sac. Conſ. ſemel, atque iterum ita decidiſſe.

Secundo Deciſion. Rot. Florent. apud Magon. 23. in fine, vbi refert, quod Rot.ad ita iudicandum fuit illa ratione mota, quia emptor habuit titulum coloratum,& bonam fidem ad faciendum fructus ſuos, & venditori impu-

Digitized by Google

putandum, cur non prius de ſuo iure expertus ſit.

Tertio Mynſing.cent.4.obſer.73.referens deciſum, quod in remedio non debent reſtitui fructus, tum quia emptor nõ poteſt dici in mora, quæ cauſa eſt fructum reſtitutionem, tum etiam, quia ſi vnus ex contrahentibus habet rem,alter habet prætium, tũ denique, quia ſi in cõtractu ẽptionis nõ ſit poſitum pactum reuendẽdi,non tamen debentur fructus,niſi a tempore moræ.

Quarto Deciſionem Ann.conſi. 24. referẽs per Magnam Curiam deciſum, quod ſiue agatur remedio l.2.C.de reſcind.vendit.ſiue beneficio reſtitutionis in integrum, in neutro venire fructum reſtitutionem.

Quinto Deciſ.de Franch.496.vbi refert deciſum.quod quemadmodũ quando emptor offert rem venditam relaxare,nõ tenetur ad reſtitutionem fructuũ, ita nec ſimiliter ad intereſſe ſupplementi prætij.

Sexto Deciſ.eiuſd.de Franch.242.& Rot.deciſ.116.in nouis, vbi ita pariter deciſumreferunt.

Quam ſ firmatã cõcluſionẽ limita. Et primo in caſu Ro.Portugaliæ,de qua per Gamam in deciſ.94. vbi refert deciſum, quod ænormiſſima lęſio annullat,& non reſcindit contractum,& ob id condemnatus tenetur ad reſtitutionem fructuum, & facit ad idem deciſio *F*abri 4.C. de reſcindenda vendit. vbi emptor,qui venditorem ænormiſſimę lęſit,non habet electionem ſupplendi iuſti prætij,& ad omnium fructuum reſtitutionem condemnatur.*S*ublimita in caſu eiuſd.in deciſ.5.*C*. eod.titu. vbi fuit deciſũ,quod quando venditio fuit facta cum pacto de retrouendendo, nõ annullatur ex cauſa ęnormiſſimę lęſionis,nec quoad fructus;Amplia quando reſciſſio contractus ſubhaſta factus fieret,etiam ex immodica lęſione,quia nõ veniunt fructus reſtituendi Item in deciſ.26.eo.tit.*L*imita ſecundo in caſu deciſ.de Franch.495.

COLLECT. 882.

Super c.nimis de exceſſib.Prælat.

¶ Proceſſionum & quæ perſonæ ad illa neceſſitetur accedere.

DE perſonis, quæ tenentur ad proceſſiones accedere, hic habetur ſuper quo tex.deciſiue procedẽdo; Dicas primo,quod omnes clerici Diœceſis tenẽtur accedere ad proceſſiones,vt fuit dictum in Curia Archiepiſc. Neap. Ego in dec. 90.& eſt declaratio *S*acr. Congregationis hiſmet verbis Congregati cenſuit clericos omnes dięceſanos quantumuis exemptos, ſi beneficia etiã ſimplicia in Dięceſi obtineant, teneri, & compelli poſſunt ab Epiſcopo,vt accedant ad proceſſiones; Secũdo Clerici nedum beneficiati,verumentiam obtinentes officium in Eccleſijs Balb. in deci.339.par.2.& pariter eſt declaratio *S*acr.Congregationis. Tertio Monaci, vt fuiſſe deciſum in Curia Epiſcop.Papiæ teſtatur Anton.in deciſ.35.Amplia vt procedat tam in poſſeſſorio, quam in petitorio, vt eſt punctualis deciſio Capp.Tholoſ.in deciſ.485. & his accedat Conc.Trid.ſeſſ.25. c.1. de regularibus,& declaratio Sac. Congregationis. Amplia ſecundo, vt Monaci compelli valeãt ad proceſſiones accedere nedum pœnis pecuniarijs,ſecundum quod refert Gratian. in deciſio. Rot. Marchiæ 232. verum etiam cenſuris, ſecundum quod refert deciſum in Curia Epiſcopali Papiæ Macerat.in deciſ.35.dub. 2.& ratio eſt ſm̃ Medices in dec.21.quia cũ Conc.Trid. nõ aperiat modũ cõpellendi ꝓpterea remittiĩ arbitrio Epi; Quarto confraternitates laicorũ pariter compelli poſſunt,vt teſtatur deciſum Papię

Macerat.in deciſ. eiuſd.Curiæ 66. pro cuius deci.corroboratione accedat alia Sayr.5.de offic.ordin. vbi fuit dictum, quod huiuſmodi cõfraternitates quoad tẽporalia nõ ſubsũt Epiſcopo, ſecus vero quoad ſpiritualia. Limita tamen ea, quæ de regulibus diximus, vt non procedant in illis regularibus, qui in ſtrictiori clauſura viuunt, & in illis qui abſunt a Ciuitate vltra dimidium milia re Gratian.in deciſ.235. & fuit declaratum per Sacram Congregationem; Limita ſecundo, quando proceſſiones celebrarentur pro leui cauſa, ſecus ſi ex magna cauſa fierent, vt puta in nouo introitu Principis Legati, ve Legati, vel eminenti peſte, alioue flagello, Capp. Tholoſ.in deciſ.484.

COLLECT. 883.

Super Rubrica C.de in integrum reſtitutione.

¶ Reſtitutionis in integrũ minorum.

SCripſi in materia reſtitutionis in integum in Collect. 186. hic vero notabiles caſus omnes vſque adhuc deciſos, in quibus minoribus conceditur reſtitutio in integrum enumerabo, & primo ſi minor cõfeſſus fuerit in iudicio, vel extra abſque curatore reſtituendus eſt ſi allegat ſe læſum Affl.in dec.208. Ioſeph Lud. in deciſ.Lucenſ.17. & aliquid per Boer.in dec.63. Item aduerſus dolum de præterito ſuccurritur Oſaſc. in deciſ.87.Affl.in deciſio.370.Item ad producendum teſtes poſt didicita teſtificata Bellam.in deciſ.38.Affl.in deciſ. 216.Oſaſc.cit.deciſ. 87. Item aduerſus ſtatutariam præſcriptionẽ Guid. Pap. in deciſ.31.& Affl.in deciſ.370.item aduerſus præſcriptionẽ Ioſeph Lud. in deciſ.Lucan.48.Sed an concedatur aduerſus præſcriptionem cõuenctionalẽ Vide Franc.Mar.in deciſ. 514 par.2.itẽ aduerſus aditionem hæreditatis, vel aduerſus confectionem inuentarij, dummodo probet ſe minorẽ Guid. Pap. in deciſ.141.& 142.item reſtituit ur ad retractum Boer. in deciſ.63. item aduerſus ſententiam Principis Boer. in deciſ. 247.& an contra ſententiam Senatus Vide Affl.in deciſ.356.Franc.Marc. in deci.253.& 254.p.2.& articulus minoris petẽtis ſe reſtitui aduerſus ſententiã valet Bellam.in deciſ.33.Card.Put.in deciſ.306.& 307.p.2.Mynſing obſeru. 21.cent.4.Amplia vt etiã poſt tres ſententias poſſit aduerſus petitiones omiſſas petere reſtitutionẽ in integrũ Rot. Auen.in deciſ.2. Caſſad. in deciſ 1. de reſtitut.in integrum Capp.Tholoſ.in deciſi.54. Mynſing.obſeru.84.centu.3. Licet quando petitur reſtitutio in integrum aduerſus diffinitiuam requiritur libellus Capp.Tholoſ.in dec.55.& primus iudex reſtituit, quando non eſt appellatum Franc.Marc.in deci.56.part. 2. item reſtituitur ad mulctum ratione contumaciæ debitum idem in dec.74. par.2. item in beneficium reſignatum probata læſione Card.Put.in dec.427. lib.1.& in deciſ.9.lib.3. item aduerſus obligationem cauſa liberandi Patrem a carceribus factam Papon.lib.15. tit.1. arreſt.fi.non tamẽ reſtituitur ad examinandum teſtes reprobatos Capyc. in deciſ.62.Guid.Pap.in deci.53.item nõ reſtituitur ad appellandum Oſaſc. in deciſ.158.Boer.in deciſ.247.Bellam.in deciſ.334.Balb. in deciſ.319. Mynſing. obſer.17. cent.4.aliquid per Capyc. in deci.96 num.14.Guid.Pap.in deciſ.32. & idem quando petit reſtitutionem aduerſus rem iudicatum Franc. Marc.in deciſ.53.& 54.par.2.Affl.in deciſ. 210. item aduerſus contractum, quando nõ probat ſe læsũ, & minorẽ Frãc. Marc. in deciſ.516.par.2.Mynſing.obſeru.16. cent.4.Oſaſc.in deciſ.158. Limita ſi læ

ſio

Digitized by Google

ſio eſſet notoria Capp.Tholoſ. in deciſ. 390. Item contra contractum iuratum Limita data ænormiſſima læſione Affl. in deciſ.322.Franc.Marc.in deciſ. 21.p. 1.& in deciſ.481.par.2.Gui d.Pap.in de ciſ.143.Card.Put. in deciſ.194. 203. & 205.lib.3.Rot.Diuerſ.deciſ.38. part. 2. Gayl.obſer.41.& 63.lib.2.Item non reſtituitur ſi ſe maiorem iurauerit Rot. Auen.in deciſio.78. Item aduerſus con tractum bene geſtum Boer. in deciſio. 23. & 57. Item minori Doctori Franc. Marc.in deciſ.689.Balb.in deciſio. 569. Item minori aduerſus minorem Ioſeph Lud.in deciſ.Peruſ.54.

COLLECT. 884.

Super c.ex literis de Iurepatronatus.

Iuris patronatus venditionis de per ſe prohibitæ, & cum vniuerſitate bonorum permiſſæ.

IVs Patronatus nec emi,nec vēdi po teſt,licet cum vniuerſitate bonorum tranſeat h. d. & ita deciſum teſtatur Achil.de Graſſ.in deci.1.de Iurepat Ex quo tex.infero primo ad deciſ.Rot.Roma. de qua per Statiliū Pacificum 191. vbi fuit dictum,quod in venditione hę reditatis quondam Lutij Scoppæ facta per Ioannē Scoppam tranſijſſe Iuſpat. quod in dicta hæreditate exiſtebat,& ſit poterit ſecundo inferri Iuſpat. tranſire in emptorem Balb.in deciſio.59.Infertur tertio ad dēciſ.Achil.de Graſſ.9. de Iurep.vbi fuit deciſum,quod Iuſpat. competēs filijs,& ſucceſſoribus dicitur translatum cum vniuerſitate bonorum per ceſſionem a filio factam de omni iure,quod in hęreditate habebat;Infertur quarto, quod in venditione territorij, cum ſit aliquid vniuerſitatis venit Iuſpat.nec in hac venditione eſt neceſſaria Iuriſpat. expreſſio. ita Rot. in proprijs terminis in dec.4.de Iurep.in Antiquis.

COLLECT. 885.

Super c. eos de temporibus ordinationum.

¶ Suſpenſionis ordinantis clericum alienum ſine dimiſſoria proprij Epiſcopi.

ORdinans Clericum alienum abſq; ſui proprii Epiſcopi dimiſſorialibus per annū a collatione ordinationū eſt ſuſpenſus.h.d.Limita primo in caſu deciſ.Sayr.62. de temporib. ordina.vbi fuit dictum, quod ignorātia probabilis Epiſcopum ordinantem ſubditum alienum a ſuſpēſione excuſat;hodie in hac re conſulenda eſt Bulla Sixti V.quæ incipit Sanctum,& Salutare; vbi ordinās minoribus, vel maioribus ſcienter, aut ignoranter, niſi debita diligentia adhibita iuſtus error,&probabilis facti ignorantia eum excuſat,a collatione quorūcunq;ordinum, atq; ipſius tonſuræ, & ab executione omnium munerum Pontificalium,eo ipſo ſuſpenſus eſt;cuius tamen Bullæ vigorem Clemen. viij poſtea temperauit;Limita ſecundo,quando prętatam ordinationem Epiſcopus proprias ratificaſſet; quia valida eſt, & tunc ordinans,atq;ordinatus in nullam pœnam incurrunt Caputaquen. in deciſ.126 quæ ratificatio fieri debet in tē pore antequam Clerico ſit promoto cō ferantur beneficia,alioquin collatio nō valet Balb.in deciſ 9.quia ratificatio nō retrotrahitur in præiudicium tertij Rubin.in deciſ.29.Limita tertio, vt Clericus taliter ordinatus non priuatur priuilegio Clericali,pulchre Franc.Marc. in deciſ.175.par.1.quia quamuis ſit male promotus,habet tamen characterem Clericatus Deciſ. Curiæ Archiepiſcop. Neap.33..

Digitized by Google

COLLECT. 886.
Ad Bar.in l.liberorum ff. de verb. ſignificat.

¶ Maſculorum ſignificationis, & an contineantur deſcendentes & feminis.

HVnc locum reportāt DD.in quęſtio.illa;num maſculi ex fœmininis deſcendentes veniant maſculorum appellatione, quia Ant. Faber in deciſ. 1.C. de verbor. ſignificat. affert diſtinctionem,quod aut teſtator in excludendis fœminis,rationem habuerit conſeruandæ familiæ, an non , vt poſteriore caſu compræhendantur priore,non itē Accedit ſecundo loco idem Faber in deciſ.2.C.eo tit.vbi non decedit cum maſculis ille, quo viuo nepos ex filia nondum conceptus ſit. Tertio affertur deciſ.Rot.diuerſ. 6. par.1. vbi fuit deciſum,quod filij maſculi deſcendētes ex fœminis veniunt liberorum appellatione,quando teſtator non habuit rationē ad familiam;Limita hanc deciſ. per illā Ant. Fabri.5.C. de verb. ſignif. vbi fuit dictū,quod deſcendentes ipſos intelligimus in feudis, qui ex linea maſculina, non autem fœminina ſuſcepti fuerint.

COLLECT. 887.
In l. quoniam Alexandrum C. *de adulterÿs.*

¶ Inuitus in quibus caſibus aliquid facere cogatur.

COlligo Reg.ex hoc tex. quod regulariter nemo cogitur aliquid inuito facere;Limita primo in Aduocato qui poterit per Iudicem cogi ad patrocinandum pro perſonis miſerabilibus; ita deciſum refert Capp.Tholoſ in deciſ.481.Limita ſecundo in caſu Grammat.in deciſ.89.vbi cogitur quis vendere domum ſuam pro ampliatione Monaſterij. Limita tertio in caſu Capp. Tholoſ.in deciſ.484. vbi fuit dictum, quod Archiepiſcōpus poteſt cōpellere religioſos ciuitatis exemptos venire ad proceſſionem ; quam not.ad ornatum tex.in c.nimis de exceſſibus Prælat. Limitā quarto in caſu deciſ.Fabr. 1. C. vt nemo inuitus ; vbi fuit dictū,quod quādoquidem quis cogitur agere; Limita quinto in caſu eiuſd.in deciſ. 3.eod. tit. vbi qui agit ex l.diffamari , ex actore fit reus,& ſic cogitur litigare ; Limita ſexto in caſu eiuſd.Capp.in deciſ. 446. vbi habens in horreo blandum poteſt cogi ad vendendū.ſi ſemel expoſuit venale.

COLLECT. 888.
Super Notat.per Iſern.in §.imperialem.

¶ Aſſenſus ſuper alienatione feudi.

SCripſi in materia aſſēſus in Collec. 50.Nunc in præſenti coſtituo Regulam cum ampliat.& limitat. Regula ſit, prout in tex.feudum ſine Regio aſſenſu alienari nō poteſt,Amplia primo vt neceſſarius ſit etiam in pacto de vendendo feudum de Franch.in deciſ. 48. licet contrariū fuiſſe deciſum per Sac. Conſ.in cauſa Magnifici quondam Aſcanij Rotæ cum Illuſtriſ.Aſcanio Columna refert de Ponte in conſ. 86. cui deciſioni Ego libenter adhæreo , ac ſecundum illam iudicarem ; nam Iura prohibentia feudalium alienationem ſine aſſenſu prohibente contractū , per quem quæritur ius in feudo,& ſic illius affectualem vēditionem, donationem , & ſimiles alienationes , at in caſu iſto nulla fuit facta alienatio,aliud enim eſt vendere,aliud promiſſio de vendendo l.in bonæ fidei.ff.de eo , ꝙ certo loco ; vt retulit idem in conſ. 85. Amplia ſecundo in caſu Affl in deciſ. 355.vbi fuit dictum, quod ſi fuit pręſtitus ſuper alie-

Digitized by Google

natione faciẽda, non operatur ſi erat iã facta; & idem Affl. in deciſ. 268. & facit deciſ. Regiæ Cameræ Summarię in cauſa inter Regiũ Fiſcũ, & Octauianũ Carafam; de qua per Ann. ſing. 80. Amplia tertio in prætio prouento ex re feudali quia nõ cõſignatur creditoribus nõ habẽtibus aſsẽſũ, vt fuit deciſũ in cã Martini Seguræ, refert Anna ſing. 204. Subamplia licet creditores ſine aſsẽſu eſsẽt anteriores, quia vendito feudo ad inſtãtiam creditorum de pecunia redacta ſatisfacit creditoribus cum aſſenſu; ita de Franch. in deciſ. 64. qui ponit limitationem, quãdo quis feudum emiſset cũ pacto de retrouendendo, & contraxit debita cum aſsenſu, & ſine; nam facta reemptione liberatur creditoribus anterioribus, licet ſine aſsenſu, prout ita fuiſse deciſum in Sac. Conſ. refert idem de Franch. in cit. deciſ. 64. Amplia quarto, etiam ſi de aſsenſu eſset facta reſeruatio, quia tradita poſseſſione nihil operatur, etiam ſi eſset adiecta clauſula nec aliter, nec alio modo. Idem de Franch. in deciſ. 267. Amplia quinto in caſu deciſ. Capyc. 156. vbi fuit dictum, quod valida eſt ceſſio ſuper feudo abſq; Regio aſsenſu, Amplia ſexto, vt pariter ſit neceſsarius in retroceſſione de re feudali de Franch. in deciſ. 88. in 2. dubio, vbi aſſignat rationem, quod poſtquam feudum erat conceſſum mediante Regio aſsẽſu, & erat deſcriptum in quaternionibus Regię Camerę, & pro illo per hęredes erat ſolutum Regium releuium, hoc caſu, quia aſſumpſerat naturam feudi quaternati, in eius retroceſſione requirẽbatur Regius aſſenſus; Nunc limita in alienatione ſubfeudi, in qua ſufficit aſſenſus Baronis, prout ita fuiſſe per Sacr. Conſil. deciſum ſcribit Affl. in deciſ. 242.

COLLECT. 889.

Super c. ordinarij de offic. ordinarij in ſexto.

¶ Titulus oſtendendus beneficij, & de intruſione.

IN ſpiritualibus, ſeu beneficialibus quis tenetur oſtendere titulum alias intruſus dicetur h. d. & ratio eſt ſecundum Balb. in deciſ. 500. quia ſpiritualia ſine titulo, nullo modo poſſideri poſſunt. *L*imita primo in caſu deciſ. Boer. 313. vbi fuit dictum, quod debitor tenetur ſoluere beneficiato debitum petenti, nec tenetur exhibere titulum debitori illud petenti; *L*imita ſecundo in caſu *F*abr. in deciſ. 47. C. de ſacroſanct. eccleſijs; vbi beneficij poſſeſſor, ſi ab alio aliquid petat, quod ad beneficij cauſã, fructusq; ſpectat, non eſt arctandus, vt doceat de titulo ſe, ſatis eſt ſi ſe doceat beneficij poſſeſsorem; *L*imita tertio in caſu deciſ. Rot. 467 vbi fuit dictũ quod probata poſseſſione non habet agens aliter probare de titulo; Limita quarto in caſu eiuſdem Rotæ dec. 4. in nouis, quę tenet, quod quãdo poſseſsor beneficii, qui agit ad iura, ſeu penſionẽ Eccleſiæ debitam haberet poſseſſionẽ recentem, debet probare titulum, ſecus ſi poſseſſio eſſet antiqua, nec adeſſet aliqua præſumptio contra poſſidentem; Limita quinto in caſu deciſ. Capyc. 6. vbi in eandem ſententiam deſcendiſſe Sacrum Conſilium teſtatur, quomodo autem titulus probatur, dic, quod non probatur per confeſſionem aduerſarii, vt pulchre decidit Boer. in deciſio. 89. Rot. deciſio. 19. de reſtitutio. ſpoliator. in nouis, & Faber in deciſ. 83. C. de ſacroſanctis Eccleſiis Capp. Tholoſ. in deciſio. 475.

Digitized by Google

COLLECT. 890.

Super c. qui clericum, ſi de feudo fuerit controuerſ.

¶ Succeſſionis clericorum, & monachorum in feudo nec ne.

QVæſtionis non minus cõtrouerſę eſt apud Doctores; num in feudo Clericus ſiue Monachus ſuccedere poſſit adeo vt Balb. in dec. 91. dicat tot in ea eſſe ſentẽtias, fere quot capita, cuius varietatis meminit pariter Thom. ĩ dec. 39. p. 1. poſſunt tamen hæ omnes in tres principales opiniones reduci. Prima eſt negat. ꝙ ſcilicet Clericus, ſiue quiſuis alius Religioſus vllo pacto valeat in feudo ſuccedere, ita fuiſſe in Imperiali Camera deciſũ refert Mynſing. cen. 5. obſer. 58. eandemque opinionem ſecutam fuiſſe Ro. Pedem. teſtatur Cacher. in deciſio. 27. vbi facit regulam negatiuam, Clericum aut alium, qui religionem vouerit feudum retinere, vel in eo ſuccedere non poſſe, eandem tamen aliquot fallentijs illuſtrat, vt ibi videre licet, & eandem pariter tenuit Senat. Mediolanen. refert Polid. Rip. obſer. 91. qui omnes mouentur per tex. in c. 1. ad finem, de feudo fœminæ, qui expreſſe vult, quod qui Clericus efficit hoc ipſo feudum amittit, quod & rationem habet, nemo enim militãs Deo ſecularibus ſeſe negocijs implicare debeat Boer. in deciſ. 22. Altera opinio eſt diſtinguentium, quod aut ſcilicet feudum talis naturæ, ſiue qualitatis ſit, quod ſeruitium pro eo debitum ęque pręſtari poſſit per Clericum, ſiue Monachum, ſicut per ipſum Vaſſallum, & tunc ſuccedat, an nõ ſit talis conditionis, & tũc excluditur a ſucceſſione, & ita eſt Affl. in deciſ. 320 Tertia eſt Capyc. in deciſ. 10. & 31. vbi refert deciſum, quod feudum tranſit ad Monaſterium in vita Monaci tantum, vtcunq; ſit, Ego autem priorem opinionem, tãquam veriorem, & communiorẽ ſemper ſequutus ſum, vt apparet in mea deciſ. 121. de Cardinali vero; num ſuccedit in feudo, deuoluto poſt Cardinalatũ per legitimã ſucceſſionẽ, vidẽdũ eſt omnino optimũ ſingulare Ann. 70.

COLLECT. 891.

Super l. ſi quis in conſcribendo C. de Epiſcopis, & Clericis.

¶ Renunciationis priuilegij Clericalis.

LOcus eſt ad quem communiter recurrunt DD. in materia renunciationis priuilegij Clericalis, Sed volo, vt hic adnotes nonnullos eſſe in iure actus contrarios; ex quibus inducitur tacita renunciatio clericatus, inter quos primus eſt dimiſſio clericalis habitus, quia hoc caſu nedum priuilegium clericale amittit, verum tacite clericatui renunciaſſe præſumitur Faber in dec. 9. C. de Epiſcopis, & Clericis, & qualis, ac quomodo eſſe debeat clericalis habitus, vide omnino Guid. Pap. optime diſtinguentem in deciſ. 128. Limita tamen, vt per vnicam omiſſionem hoc minime procedat Capp. Tholoſ. in deciſ. 104. & de alio effectu dimiſſionis habitus vide Ant. Fabr. in deciſ. 36. Secundo cenſetur tacite quis clericatui renunciare per aſſumptionem militię ſecularis, & adeo hoc verum putant, vt ipſo iure amittit beneficium Eccleſiaſticum, idem Faber in deciſ. 25. C. eo. tit & Balb. in deciſ. 91. Amplia in caſu eiuſd. Fabr. in deciſ. 14. C. de iuriſdictione omnium iudicum, vbi fuit dictum quod Clericus in habitu ſecularis militiæ repertus, ipſo iure cenſetur clericatus priuilegio renunciare. Tertius eſt caſus ſecundum Ann. in allegat. 98. vol. 1. vbi clericus beneficiatus petendo inueſtituram ſui fratris pręmortui, videtur tacite renunciaſſe clericatui,

Digitized by Google

catui,& beneficio, quia cōtrarius actus eſt clericatui militare in ſeculo, ſecūdū Balb.in deciſ.139.Quartus caſus eſt per matrimonium contractum, & de nonnullis alijs actibus videas ſolemnem deciſ.Capyc.161. & de renuntiatione clericatus videas deciſio.Viu 512. quæ omnia ſupradicta non procedunt in noſtra Curia Archiepiſc. Neapol.in qua nunquam admittitur clericus ad renunciationem clericatus, niſi interpoſito decreto Ego in deciſ.100.eiuſd.Curiæ.

COLLECT. 892

In c.vnico de clericis non reſidentibus.

¶ Diſtributionū quotidianarū appellatione,an veniant fructus.

VAriant Deciſionarij in quęſt.illa, ſi appellatione diſtributionū quotidianarum veniant fructus,& quod nō veniant refert Ant.Faber in deciſ.15.C. de Epiſcopis,& clericis, aſſerens diuerſum ius eſſe in fructibus, & in diſtributionibus;hinc eſt, quod indultum a Papa conceſſum de fructibus, qui reſidentibus in Eccleſia dātur,vel de toto, quod quis perciperet,ſi Eccleſia reſideret, non continet quotidianas diſtibrutiones Caſſad.in deciſ.vnic.de cler.non reſidentibus ;Facit ſecundo,quod diſtributiones quotidianæ non computātur in valore beneficiorum, Rot.deciſ.39. de præbendis in antiq.& decis.134.eo. tit.in No.Facit tertio,quod licet ſuper fructibus beneficij poſſit imponi penſio, non tamen ſuper diſtiributionibus quotidianis Put.in deciſ.34.Quarto allegari poteſt deci.eiuſd.Put.375.par.2. vbi reſeruatio fructuū alicui conceſſa, non veniunt diſtributiones quotidianę Quinto, quia in condemnatione fructuum non veniunt diſtributiones quotidianæ Rot.diuerſ.deciſ.618.par.1. Intellige ſi non fuerint perceptæ, alias ſecus,Balb.in deciſ.37.Sexto facit deciſio eiuſd.Rot.402.par.1.vbi diſtributiones non dicuntur de corpore beneficij, & hæc eſt ratio cur in cōdemnatione nō veniunt Boer.in deciſ.340.Verall.in deciſ.29.par. 1. Card.Put.in deciſ.383.lib. 1.Rot.deciſ.170. Nunc ſupra firmatam regulam limita quinque modis, & primo quando beneficium nō conſiſteret in alijs fructibus, niſi in diſtributionibus, quia tunc vt comdemnatio in aliquo verificetur debētur diſtributiones, ſaltem illæ, quæ reſidentibus dantur Mohed.in deciſ.6.de præbend. Caputaquen.in deciſ.29.Put.in deci.375.lib.2. Limita ſecundo,quādo ab intruſo eſsēt perceptæ diſtributiones, quia tunc veniunt in cōdemnatione fructuum Rot. diuerſ.deciſ.618.Limita tertio, niſi proteſtatio facta ipſi poſſeſſori apud acta, quod aut poſſidens reſideat, & interſit horis,& ſic intereſſendo percipiat diſtributiones,aut poſſeſſionē dimittat,quia tunc veniunt diſtributionis Rot.diuerſ. deciſ.21.p.1.Put.in deciſ 239.lib.2.Papaz.in deci 2.de renunciatione in No. & fuit reſolutum in vna Oueten. fructuum corā Robuſterio.16. Iunij 1567. Limita quarto quando intruſus dedit impedimentum executioni litterarum de capiend.poſſeſſ. ad fauorem prouiſi Apoſtolici, nam tunc, etiam tenetur ad diſtributiones Put in deciſ.385.lib.1.& fuit reſolutū in vna Placentin. fructuū 5.Maij 1584. coram Orano; Limita quinto, quando quis eſſet cōdemnatus in fructibus perceptis,& qui percipi potuiſſent,quia tūc veniunt pariter diſtributiones Balb.in deciſ.29.

COLLECT. 893

In l.1.ff.ex quibus cauſis maiores.

¶ Reſtitutionis maiorum ex cauſa.

MAioribus etiam cum cauſa in integrum reſtitutio conceditur h.

Digitized by Google

d. Hinc fit primo, quod maior impeditus propter iuſtum impedimentum ad comparendum in termino ad dilationẽ eſt reſtituendus Affli.in deciſ.29. Secundo reſtitutio in integrum reſpectu lęſionis eſt concedenda hæredi maiori minoris Affl.in deciſ.211. Capyc.in deciſ. 109. Tertio maiori litis cõſorti minoris Affl.in deciſ.213. Capp. Tholoſ. in deciſ.56. Quarto maior in beneficio reſtitutionis in integrum adiuuatur, ſi vna cum minore non ſoluerit canonem inter illos indiuiſum Caualc.in deciſ. 30. p.2. Quinto impeditus inſtrumẽto vti, ante ſententiam, vel etiã ex iuxta ignorantia reſtituitur ſecundum Capyc. in deciſ.52. Balb.in deci.439. Sexto minore reſtituto ad productionem nouorũ teſtium poſt didicita teſtificata reſtituitur, & maior ad idem Capyc.in deciſio. 170. & ratio eſt, quia beneficium reſtitutionis in integrum dicitur eſſe commune Affl.in deciſ. 79. Septimo maior conuenctus ex contractu paterno, aliquid per Grammat.in deciſ.52.num.5. Octauo reſtitutio in integrum ex generali clauſ. ſi qua mihi iuſta cauſa, &c. datur maiori non negligenti, puta ſi non confecerit inuentarium intra tempus ſtatutum Gui.Pap.in deciſ.473. quamuis contrarium referat decisum Capp. Tholoſ.in deciſ.55. Nono maiores etiã reſtituuntur ex capite ignorantię aduerſus præſumptionẽ, Ioſep.Lud.in deciſ. Lucan.48. Decimo infirmitas præſtat iuſtam cauſam ad petendam reſtitutionem in integrum Benint.in deci.26. Itẽ paupertas aduerſus lapſum fatalium Card.Put.in deci.446.lib.2. Vndecimo conceditur etiam maiori aduerſus ſententiam latam prætextu falſarum probationum Capp.Tholoſ. in d.deciſ.55. item ex capite læſionis contra diuidentem Papon.lib.15.tit.7.arreſt.6. & de reſtitutione, quę ſolet concedi maiori fundata ſuper dolo partis vide per eundem lib.16.tit.3. arreſt.13.

COLLECT. 894.

Super l. adoptio non iure facta ff. de Adopt.

¶ Confirmationis effectus.

Confirmatio operatur ſupplementum defectus exiſtentis in confirmato hoc dicit; Hinc eſt, quod Princeps ſi cõfirmauerit aliquam diſpoſitionem, ex certa ſcientia, non poteſt amplius allegari nullitas illiꝰ diſpoſitionis Minad. deciſ.43. & confirmatio Superioris validat conceſſionem nulliter obtentam Capp.Tholoſ.in deciſ. 432. & per eam tuetur poſſeſſionem Balb.in deciſio.23. Hinc eſt, quod confirmatione, actus maioris authoritatis redditur Franc.Marc. deciſ.330. quod procedit etiã ſi confirmatio fieret per iudicem inferiorem Gayl.lib.2.obſer.1. Limita nunc multipliciter, & primo in Papa confirmante, qui non præſumitur voluiſſe confirmare ſimoniacam permutationem Veral. dec.203.p.1. nec confirmatio Papæ extenditur ad illicita Caputaq.deciſ. 204. p.1. Num autem tempus concordiæ cõfirmationis attendatur, an autem ipſius concordiæ; Vide eundem in deciſ.205. p.1. & quod confirmationis tempus ſit attendẽdus, vide eundem in deciſ.209. par.2. Et ad mat. Idem Verall.deci.206. par.2. Operatur etiam confirmatio Papæ, quod pacta tendentia ad cultum diuinum confirmata a Papa, debẽt ab altera parte obſeruari, etiam alia contradicente Creſcent.deciſ.1. de pactis; Limita ſecundo ſi prima diſpoſitio eſſet nulla, quia tunc confirmatio nil operatur Rubin.deciſ. 17. Ad Praxim autem huius mat. Nota duo, primo quod citari debet pars ad vidẽdos actus inter partes confirmari Gayl.obſeru.1. lib.2. tamen

Digitized by Google

men contrariũ ſcribit Guid.Pap.in dec. 477.Secundo quod priuilegiũ, ſi innouetur,partis citatione nõ eſt opus,ſi innouatio fiat per eum,qui de nouo illud cõcedere poteſt, & in renouatione, ius tantum antiquum confirmatur Franc. Marc.dec.456.Balb dec.25.*L*imita tertio,quãdo actus eſſet nullus, ex defectu conſenſus, quia tunc confirmatio ſubſequens,nil operatur Creſcent. deciſ.1. de confirmat.vtil.vel inutil.

COLLECT. 895.

Ad gloſ.in clem.per litteras de prabend.

¶ Beneficij principalis non vniti qualitatis ſpectandæ.

IN verbo Eccleſias poſito in præſẽti glo.colligo concluſionẽ,quod attenditur tantũ qualitas,& natura beneficij principalis,non autem vniti,*E*x qua infertur primo,quod in impetratione debet exprimi principale,nec opus eſt exprimere vnitum Ro.diuer.dec.786.p.1. Infertur ſecũdo,quod in beneficio vnito non habet locum Reg.de triennali, quia regula loquitur in poſſeſſore titulo beneficij,& qui poſſidet beneficium vt vnitum,non poſſidet vt titulum beneficij,ſed vt membrum Ro.diuer.dec. 202.p.2.& fuit reſolutũ in vna Rom.S. *P*riſciæ corã Chiſanen.& in vna Beneuentan S.Feſti de anno 1552.cor.eod.vt per Caputaq.in dec.349.p.3. Limita in regula de annali,quæ locum habet Caſſad.dec.2.de cauſ.poſſeſ.& propr.Infertur tertio,quod litteræ vnionis non dicuntur litteræ de beneficio,ſed de proprietate,& re profana Ro.in deciſ.2.de reb.Eccleſ.non alienand. Infertur quarto, quod per vnionẽ omnia emolumenta beneficij vniti tranſeunt in Eccleſiã, cui facta eſt vnio, & ad eam pertinent Rot.deciſ.758.& 799.p.1.diuerſ.

COLLECT. 896.

Sup.c.nouit,de his,quæ fiunt a Prælatis

¶ Epiſcopus, & capitulum ſunt vnum corpus.

EPiſcopus facit vnum copus cũ capitulo , cuius corporis ipſe eſt caput h.d.Ex quo tex.infero,quod Canonici,& capitulum debent ſedere iuxta ſuum Epiſcopum , & præferri Vicario Gratian.in diſcept.110. Infero ſecundo ad deciſ.Sayr.2.de maiorit.& obed.vbi fuit dictum,quod Abbas priuilegiatus, vt mitra,baculo,& alijs inſignijs Epiſcopalibus vti poſſit , licet alias dignitates Epiſcopo inferiores præcedere debet , capitulum autem Eccleſiæ Cathedralis collegialiter ſedens non præcedit; Infero tertio ad dec.eiuſd.3.eod.tit.vbi fuit pariter deciſum , quod Prior Eccleſiæ collegiatæ, Canonicus, atq. capitulum præcedere non poteſt.

COLLECT. 897.

Ad Doctr.Innocen.in c.1 de iurepat.

¶ Iuriſpatronatus ſucceſſionis hæreditariæ, non ſanguinis.

IVſpatronatus non ad hæredes ſanguinis, ſed bonorum trãsfertur h. d. *L*imita primo in caſu deciſ.Papiæ pœnes Macerat 87.vbi fuit dictum , quod quando iuspatron.eſt familiare, ſiue de familia,quilibet de familia ſuccedit , licet non ſit hæres:*L*imita ſecundo ſi ex coniecturis appareret de cõtraria mente fundatoris Rot. diuerſ. deciſio. 167. p.2.Limita tertio in fideicommiſſario , qui licet hæredi ſimilis ſit , in eum tamen non transfertur iuspatron. Guid. Pap. in deciſio. 507. *L*imita quarto in

Digitized by Google

eo hærede, qui non actualiter hæreditatē appræhenderit, appræhenſio enim actualis neceſſaria eſt in hærede ad acquirendum Iuſpat. Caputaquen. in deciſ. 35. par. 2. Achill. de Graſſ. in deciſ. 9. de Iurepat. Bellam. in deciſ. 701. Sublimita in caſu Caſſad. in deciſio. 7. de cauſa poſſeſſ. & propriet. In Iurepat. autem, in quo ad præſentandum vocātur maſculi, fœminæ, & hęredes, an ſint vocati ordine ſucceſſiuo, an vero ſimul, ita vt cū illis de parētela veniant etiam hæredes extranei, vide Macerat. in deciſio. Papię 7. par. 1. & de mat. vide deci. Caualc. 33. & 3. vol 5.

COLLECT. 898.

Super c. breui de Iuriurando.

¶ Difficultatis excuſantis a pæna caſuum.

DIfficultas excuſat a pęna h d. Amplia primo procedere etiam in præcepto Superioris, vt eſt punctualis deciſ. Affl. 328. quam reponas ad originalem locum Bar. in l mulier. ff. de l. cōmiſſoria, & ſic habes intellectum deciſū ad tex. in c. ea quæ fiūt de regulis iuris in 6. Amplia ſecundo etiā ſi pro obſeruantia promiſſionis eſſet pœna vna cū iuramento adiecta, quia faciendo totū ſuum poſſe nedum a pœna, verum & a periurio excuſatur, vt in caſu deciſio. Affl. 295. Amplia tertio, vt pariter a pæna excuſet legitimum impedimentum, vt refert deciſum Papon. lib. 12. tit. fin. arreſt. fin. Amplia quarto in caſu deciſ. Grammat. 83. vbi fuit dictum, quod iuſta cauſa litigandi reum a pœna conuētionali excuſat, quamuis non actorem ſecundū Balb. in deciſ. 99. Amplia quinto in ignorantia, quia etiam a pœna excuſat, vt deciſum refert Gayl. obſer. 48. lib. 2. Amplia ſexto dolo ceſſante, quia ad pœnam incurrendam neceſſe eſt dolum concurrere, vt eſt deciſ. in terminis Rot. Rom. de qua per Verall. in deciſio. 233. par. 2. Amplia ſeptimo in caſu deciſ. Balb. 359. vbi fuit dictum, quod oblatio impedi t commiſſionem pœnæ, & curſum vſurarum futuri temporis; Amplia octauo in minore ætate, quæ pariter præbet excuſationem, licet non ab extraordinaria de Franch. in deciſ. 230. Maſtrill. in deciſ. Sicil. 61. Del Caſtill. in deciſ. eiuſd. Curiæ 22. Amplia nono, vt in pœnis non incurratur, niſi præcedat Iudicis ſententia declaratiua Magon in dec. 16. Rot. Florent. & Rotæ Roman. pulchra eſt pariter deciſ. Achil. de Graſ. 1. de pœnis, & ad materiā vide Gram. in deciſ. 5. Amplia decimo in caſu deci. Mohed. 196. vbi fuit dictum, quod obligatus ad aliquid faciendum, ſub certa poena, non incurrit in illā propter ſciētiam, niſi illi facta intimatione; Amplia vndecimo in caſu deciſ. Rot. 10. de teſtamentis in Antiq vbi pęnalis clauſula quantumcunque poſſibilis, ſi diſpoſitioni impoſſibilis adiungitur non tenet an autē obligatione principali ſublata corruat poena, vide Rot. Auen. dec. 103.

COLLECT. 899.

Super c. 1. de offic. delegat.

¶ Conſeruationis qualitatum.

HIc enumerātur qualitates, ſeu cōditiones, quas Conſeruator habere debet; Tu vero adde deciſas, & primo, quod debet eſſe in dignitate Balb. in deciſ. 122. ex quo infero, quod cum Canonicatus ſit dignitas, poterit per cōſequens Canonicus fieri Conſeruator Verall. in deci. 33. par. 1. Secundo, quod per ſe ipſum exerceat, & propterea non poteſt Subconſeruatorē deputare Macerat. in dec. Papiæ 16. par. 1. & ratio eſt ſecundum Sayr. in deciſ 1. de offic. delegat. quia Conſeruator non habet iuriſ-

dictio-

Digitized by Google

dictionem ordinariam, ſed delegatam, licet vti ordinarius poſſit cuilibet alio Iudici inhibere Macerat.in deciſ.Papiæ 17.par.1.Tertio,quia debet eſſe contentus ſuis iuribus,& propterea non poteſt ſuam iuriſdictionem,niſi in caſibus a Iure expreſſis exercere Rot. diuerſ. deciſ. 171.par.2.Hinc infero,quod Conſeruator vbi eſt datus ad certum tẽpus,finito tẽpore finitur eius officiũ Rot. deciſ. 5. de offic.delega.in Ant.& de Conſeruatore vide nonnulla practicabilia per Macerat.in deciſio.Rot.Papiæ 15. p. 1.

COLLECT. 900.

Super c.ſuper quibuſdam §. præterea de verb.ſignif.

¶ Gabellarum impoſitio ad quos ſpectet.

GAbellarum impoſitio ſpectat tantum ad Imperatorem, Reges, & Principes,non recognoſcẽtes Superiorem.& Concilium generale,atque eos, qui habent ex immemorabili conſuetudine h.d.Ex quo infertur primo ad deciſ.Mart.Rot.Piſan.160. vbi fuit dictũ, quod feudatarius Imperatoris, etiam ſi habuiſſet regalia in conceſſione,nõ poſſet imponere nouam gabellam, quam dec.not. ad pulchrum tex. in c.innouamus de cenſibus., Infertur ſecundo ad deciſ.Balb.117.par.1. vbi habens merũ, & miſtum Imperium, niſi ſit perſona, quæ Superiorẽ non recognoſcit,ius imponendi gabellas non habet; Infertur tertio ad notabilẽ deciſ.Rot.diuerſ. 29. par.1.vbi fuit deciſum,quod licet inter regalia numerentur gabellæ,& pedagia c.1.quæ ſint regalia,conceſsit tamen regalibus ſimpliciter,& indefinitis, nũquam intelligitur conceſſa facultas imponendi nouas gabellas,& noua vectigalia; Infertur quarto ad deciſ Sayr.13. de cenſibus,vbi gabellas, ac datia noua imponere poteſt Dux Mãtuæ ſine metu excommunicationis;Infertur quinto ad deciſ.eiuſdem 16.eod.tit.vbi fuit deciſum,quod gabellam imponere,ius eſt Principi reſeruatum,quod not.ad text. notabilem in l. vectigalia C. vect. noua inſtitui non poſſe.

COLLECT. 901.

Super c.quamquam de cenſibus in ſexto.

¶ Clericorum priuilegiorum reſpectu bonorum patrimonialium.

CLericus pro bonis patrimonialibus gaudet priuilegio clericali h. d.& ita fuiſſe deciſum in Curia Epiſcopali Papiæ teſtatur Macerat.in dec. 97. referens Curiam illã deciſiſſe, Clericũ non collectandum pro eius patrimonialibus bonis,& ratio eſt ſecundum Balb. in deciſ.339.p.2.quia dicta bona vti acceſſoria perſonæ eodem frui debẽt priuilegio,quæ exemptio nedum de iure diuino,verum poſitiuo eſt,Oſaſc in deciſ.63.Amplia primo, vt Clericus eodẽ fruatur priuilegio, etiam pro bonis ei, ex ſucceſſione prouenientibus, vt decidẽdo animaduertit Guid. Pap. in deciſ. 382.licet communis obſeruantia in cõtrarium ſit in Regno Neapol. vt Clericus pro emptis,& donatis,hoc non gaudeat priuilegio; Amplia ſecundo procedere etiam in bonis donatis a Patre filio,vt ad Sacros ordines promoueatur, quia priuilegio immunitatis Eccleſiæ gaudet Macerat in deciſ.Rot.Epiſc.Papiæ 88.par.1.quam not.ad Doctr.Fel.in c.Eccleſiæ S.M de cõſtitutionibus;Amplia tertio in caſu deciſ.Sayr.12. de cenſibus, vbi fuit dictum, quod Sacerdos bona patrimonialia habens, & ordinatus ad illa, ad ſoluendum collectas arctari minime poteſt, quæ notãda eſt ad gloſ. in c.tuis de præbend. & dignitat. Amplia quarto in caſu Viu.in deciſ.28.

vbi

vbi fuit dictum, quod Clericus pro bonis patrimonialibus habet electionem fori, quemadmodum, & pro eius perſona, ſecundũ quod refert deciſum Anna allegat. 146. par. 1. Amplia quinto in caſu Vrſill. in deci. 257. vbi refert deciſum per Sacr. Conſil. quod clericus pro bonis patrimonialibus habet beneficiũ reſtitutionis in integrum; Amplia ſexto in caſu deciſ. Guid. Pap. 381. vbi facit dictũ, ꝙ pro bonis quocunque titu. per Clericum quæſitis, collectari non poſſunt.

COLLECT. 902.

Super l. fi. §. fi. C. de temporibus appellat.

¶ Appellationis renunciationis expreſſæ pacto, & tacitæ.

IVri appellandi poteſt etiam per pactum renũciari. h. d. Hic tamen nota quod in nonnullis caſibus tacite quis renunciare videtur, prout primo appellationi renunciaſſe cẽſetur, qui intra tempus a Iudice pręſcriptũ. apoſtolos non petit Oſaſ. in deciſ. 7. Secũdo ſoluẽs ſpõte, & petẽs executionẽ ſententiæ, videtur etiam renũciare appellationi Balb. in deciſ. 29 & aliquid per Grammat. in deciſ. 103. num. 41. Tertio ſi appellans comparet coram Iudice, a quo abſque proteſtatione, quod ſua appellatio ſibi ſalua remaneat, quia videtur recedere ab appellatione, ſecus ſi cum proteſtatione comparuiſſet Guid. Pap. in deciſ. 364. Quarto, qui coram Iudice, a quo litem proſequitur Rub n in deciſ. 39. & facit tex. in c. gratum de offic. delegat. Quinto pars grauata aliquid agens corã Iudice, a quo cẽſetur renunciare appellationi Capp. Tholoſ. in deciſ. 194. Sexto quãdo appellans petijt, & obtinuit prorogationem a Iudice, a quo Verall. in deciſ. 29 par. 1. Intellige procedere in principali petente prorogationẽ; ſecus tamen in procuratore Maynard. in deciſio. 22. C. de procurat Septimo petens terminum ad ſoluendum id, in quo cõdemnatus fuit, dicitur ſententię acquieſcere, & appellationi renũciare Magon. in deciſ. Lucan. 24. Octauo, qui poſt appellationẽ producit teſtes. vel ſtat iuri, tacite renũciat appellationi Thoming. in deciſ. Lipſien. 99. p. 2 quæ facit ad ornatum c. cum veniſſent de teſtibus; nota tamen quod appellans, poſtea agens coram Iudice, a quo, in alia cauſa non videtur renũciare ſuæ appellationi Gall. in deciſ. 17. diuerſ. Sed circa tex. quæro num procurator poſſit expreſſe renunciare appellationi; Reſpondetur quod non, vt fuiſſe deciſum in Sac. Conſ. Neapol. teſtatur de Franch in deciſ. 579. p. 4 Balb. in deciſ. 33. quarum deciſionum ratio eſt, quia renunciatio eſt ſpecies donationis, quam procurator facere non poteſt ſecundum Fabr. in deciſ. 39. C. de procuratoribus.

COLLECT. 903.

Super c. dilecti de appellat.

¶ Appellationis gradatim interponendæ non omiſſo medio.

APpellatio gradatim eſt faciẽda, & propterea nõ valet omiſſo medio h. d. Limita multipliciter, & primo vt locum non habeat, quando medius Iudex palam, & euidenter eſſet inhabilis Mynſing. obſer. 77 cent. 1. Limita ſecundo, quando appellatur ad ſupremam Curiã vt deciſum refert Papon lib. 9. tit. 1. arreſt. 32. Limita tertio in Legato a latere a quo appellari poteſt omiſſo medio Franc. Marc. in deci. 343. & aliquid per eundem in deciſ. 342. num. 5. Limita quarto in caſu deciſ. Balb. 455. vbi ſi appellatur ad maiorem omiſſo medio valet appellatio, non tamen quoad effectum deuolutiuum, quam not. ad gloſ. in l. 1. §. ſi quis in appellatione ff. de appelat.

Digitized by Google

pella. *Limita* quinto, vt poſſit adiri Principem per viam quærelę, vt ad illum poſſit appellari omiſſo medio Franc. Marc. 1 dec. 346. *Limita* ſexto ſtatuto in contrarium exiſtente Benin. in dec. 96.

COLLECT. 904.

Super c. is qui de ſenten. excommunicat.

¶ Irregularitatis in dubio non contrahendæ niſi in caſibus a iure expreſſis.

IN dubio non contrahitur irregularitas, niſi in caſibus a iure expreſſis h. d Ex quo tex. infero primo, quod irregularis non efficitur; qui membrum alicuius abſq; mutilatione debilitauit Capp. Tholoſ. in deciſio. 207. Infero ſecundo quod incidunt in irregularitatem nedũ Iudices; verum Cancellarij, & alij executores, & ratio eſt, quia hoc iure eſt expreſſum Triuiſ. Ro. Venet. in deciſ. 30. par. 2. Infero tertio quod irregularis eſt qui vtitur ordine ſacro, quem non habet nec poteſt aſcendere Sayr. in deciſ. 3. de cleric. non ordinat. miniſtrant. Infero quarto, quod irregularis eſt miſsãs in loco interdicto Idem in deciſ. 2. de ſenten. excommunicat. quam diligenter not. ad tex. in c. is cui eod. tit. in 6. Infero quinto, quod irregularem non facit defectus partis membri, niſi cauſet deformitatem, aut vſum ordinis impediat Sayr. in deciſ. 63. eod. titu. Infero ſexto, quod non eſt Irregularis Diaconus qui præſente Parocho, & annuente puerũ baptizat, Idem in deciſ. 67. eod. titu. Infero ſeptimo, quod Irregularis eſt, qui ante ætatem ad Sacerdotium ſe promoueri facit Idem Sayr. in deciſ. 68. eo. tit. quam not ad tex. in c. vel non eſt de tẽpor. ordinat. Infero octauo, quod cartilagine auris carens, non efficitur irregularis Sayr. in deciſ. 72.

COLLECT. 905.

Super c. 1. §. quin etiam, Epiſcopum, vel Abbat.

¶ Feminæ ſemel excluſæ ſemper excluſæ, & quando non.

ISte tex. optimus eſt pro diſputanda illa queſtione, ſi fœmina ſemel excluſa per exiſtentiam maſculorum, intelligatur perpetuo excluſa, & in primis ſe offert locus Capp. Tholoſ. in deciſ. 459. vbi fuit deciſum, quod ſi filia dotata ſemel fuit excluſa, eo quod tempore mortis Patris extabãt filij maſculi, licet poſtea deceſſerint, nihilominus ſemper excluſa remanebit; Secundo offertur locus Mynſing. in cen. 5. obſer. 73. vbi fuit dictũ, quod feudum conceſſum pro ſe & hæredibus, non includit fœminam, fallit, ſi conceſſum ſit pro ſe, & ſuis hæredibus maſculis, & fœminis, quia deficiente maſculo, fœmina ſuccedit, & ſic ſemel excluſa, non cenſetur perpetuo excluſa; Tertio expẽditur deciſ. de qua p Ann. in conſ. 109. vbi pariterq; omnia ſupradicta limita per deciſ. Rot. Epiſc. Peruſ. pœnes Ambroſ. 46. par. 2. vbi fuit deciſum, quod fœmine per ſtatutum excluſæ; donec, & quouſque extent maſculi, non cenſentur perpetuo excluſæ; ſed maſculis deficientibus veniunt reintegrandæ ad earum portionem, cuius deciſionis rationem affert Senatus Pedem. pœnes Cacher. in deciſ. 23. vbi fuit dictum, quod in hoc caſu fœmina non dicitur excluſa, ſed potius temporaliter ſuſpenſa, ita vt deficientibus maſculis ſucceſſio reddit ad ipſam ſecundum eundem.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 906.

Super c.1.de arbitris in 6.

¶ Maiori ſummæ quando inſit minor.

IN maiori ſumma ineſt minor h. d. Limita primo in ſententia, ita deciſiſſe teſtatur de *F*ranch in deciſio.355. quam diligenter nota ad tex. iſtum, & ad l.inter pares.ff.de re iudicat. Limita ſecundo in dictis teſtium, in quibus in maiori ſumma non ineſt minor,ita pulchre Iafred in deciſ.151.& ratio eſt ſecundum *F*abrum in deciſ.23.C.de probat.quia dictum teſtis debet eſſe clarũ, ac extendi minime debet;*S*ublimita primo niſi ſit ſumma temporis Monald.in deciſ.conſil.25. par.2.Sublimita ſecundo,niſi cõſtaret, teſtes de eadem numeratione deponere Garz.in deciſ.22.

COLLECT. 907.

Super l.contractus C.de fide inſtrumentorum.

¶ Contractus in ſcriptis celebratus quando intelligatur.

COntractus quando in ſcriptis dicatur celebratus,& quando non; variæ opiniones referuntur,vt hic præſertim ad hunc tex. perpetuo notanda eſt deciſ.Fabri 14.C.eod. tit. vbi ponit diſcrimen,quod eſt inter cõtractum in ſcriptis,& contractum ſcriptum;videnda eſt ſecundo deciſ.Senat. Pedemont. de qua per Teſ.198.vbi diſtinguit,quod aut de ſubſtantia contractus eſt, vt ſit ſcriptura, vel inter partes conuenitur, quod alter non valet, quod conuenctũ, eſt,& tunc neceſſario ſequitur ad firmã dam conuenctionẽ, vt fiat inſtrumentum,& ſcriptura intercedat, & ſemper interim erit locus pœnitentiæ,aut vero dictum eſt, quod de conuenctione, & pacto firmato conficiatur inſtrumentũ, & non eſt de ſubſtantia contractus, vt redigatur in ſcriptis;& tunc quia tale inſtrumentum ad ſolam probationem requirit ſcripturam,& non perficiet cõtractum,ſed erit ante ſcripturam perfectum,& licet inſtrumentum non ſit factum,non licebit contrahenti pęnitere; hæc ille.

COLLECT. 908.

Super c.1.de celebrat.miſſarum.

BEneficium Eccleſiaſticum obtinẽs, & quilibet in Sacris conſtitutus ad recitationem Diuini officii tenẽtur,hoc dicit; Limita primo in caſu Sayr.in deciſ. 10.de ætat.& qualit.vbi fuit dictũ, quod horas Canonicas recitare non tenetur,qui poſſidet beneficium, de quo nulliter eſt prouiſus,& ratio eſt ſecũdũ Fabr.in deciſ.90.C de *E*piſcopis,& cle. quia intruſo æquiparatur,qui nec ſimiliter ad recitationem tenetur; Limita ſecũdo in Subdiacono,cui fuerat diſpẽſatum,vt ducat vxorem, quia ad horas Canonicas non tenetur Idem in deciſ. 24.de celebrat.miſsar.Limita tertio, vt nec pariter recitare tenetur,qui poſſeſſionem beneficii non eſt adeptus,Idem in deciſ.14.eod.lit.Limita quarto in cæco,nec diſpenſatione aliqua ęget Balb. in deciſ.523.p.3.& idem Sayr.in deciſ. 15.de celebratione miſsar.Limita quinto in militibus religioſis,qui vt penſionarii,nec ad officium B.Mariæ tenentur Idem in deciſ.17.eo.ti.Limita ſexto in obtinente beneficium litigioſum,vel ſi eiuſdem fructus reperirentur ſequeſtrati Balb.in deciſ.22.par.1.Intellige ſecundum Leſs.dummodo probabile ſit, ipſos in lite fore eſſe perditores, & fructus minime recuperaturos;Pro coronide tamen huius mat. ad duo animaduerten.Primo, quod beneficiarius horas non recitans pro rata fructuum reſti-

Digitized by Google

reſtituere tenetur Sayr. in deciſ. 22. de celebrat miſſar. quam not. ad ornatum tex. in c. fi. de reſcrip. in 6. Intellige ſecũdum eundem in deciſ. 12. eo. tit. vbi fuit dictum, quod beneficiatus horas non recitãs primis ſex menſibus ſolum peccat, poſtea vero etiam fructus reſtituere tenetur; Animaduertendum ſecundo, quod Canonici horas in Choro collegialiter recitare tenentur Sayr. in deciſ. 13. eod. tit.

COLLECT. 909.
Super c. cum oportet de accuſat.

¶ Delicti in genere.

IVdex inquirere, non præcedente infamia, nõ poteſt. h. d. Amplia primo in caſu Sayr. in deciſ. 8. de accuſat. vbi fuit dictum, quod inquiſitionis iudiciũ infamiam præcedere debet, etiã quoad regulares, nec ſufficit vnius, aut duorum depoſitio de delicto; Amplia ſecũdo in caſu Balb. in deciſ. 91. vbi hoc nec procederit, aſſerit exiſtente conſuetudine in contrarium; Nunc limita & primo in delictis atrocioribus, ac praui exempli Faber in deciſ. 2. C. de exhibendis reis; Limita ſecũdo in caſu deciſ. Rot. Rom. 2. de accuſat vbi fuit deciſum, quod poteſt Ordinarius inquirere cõtra certam, perſonã, nulla infamia pręcedẽte, & lite non conteſtata, dũmodo ſuſpicio aliqua contra eandem perſonam adſit.

COLLECT. 910.
Super l. 1. §. Item illud. ff. ad Syllanianum.

¶ Inquiſitionis iudicis nulla præcedente fama regulariter prohibitæ.

ANte omnia debet Iudici conſtare de corpore delicti. h. d. Amplia primo procedere etiã quando eſſet puniendus ille, qui auxilium delinqentibus præbuit, quia puniri non poterit, niſi prius legitimè conſtet de principali delicto illius, cui dicitur præſtitum auxilium, ita decidiſſe teſtatur Rot. Lucẽſ. diuerſ. deciſ. 37. Amplia ſecundo in caſu eiuſdem Rot. in deciſ. 39. vbi fuit dictum, quod non cõſtito de corpore delicti, non poteſt deueniri ad torturam; Amplia tertio in caſu dec. Senatus Mediolanen. pœnes Iul. Clar. in §. fi. quæſt. 4. vbi fuit dictum, quod quando eſt delictum facti permanentis, cuius veſtigia remanent, non dicitur conſtare de delicto, niſi Iudex locum ipſum oculis ſubijciat; Limita tamen hæc omnia, vt non procedat in crimine aſſaſſinij, quia poteſt de tali delicto quis puniri, quamuis non conſtet de corpore mortuo, ita deciſum in Rota Sabaudiæ teſtatur Faber in deciſ. 8. C. de ſicarijs.

COLLECT. 911.
Super Conc. Trid. ſeſſ. 24. c. 6.

¶ Matrimonij prohibiti inter raptorem & raptam.

INter raptum, & raptã matrimoniũ contrahi non poteſt, niſi rapta a raptore ſit ſeparata, ac in loco tuto, & libero poſita fuerit. h. d. Limita primo, vt raptus non committatur in virginem abductam cauſa matrimonij, conſentientibus agnatis, licet inſcio, aut inuito curatore Ant. Faber in deciſ. 1. C. de raptu Virginum; Limita ſecundo his tribus concurrentibus, videlicet quando abducitur puella volens; Secundo, quod ſit ſit æqualis, ad contrahendum matrimonium, & tertio, quod vere contrahatur ita decidiſſe Rot. Piſan. teſtatur Mart. in deciſ. 19. Limita tertio, vt raptor non ſit, nec dici poſſit ille, quẽ Virgo vltro ſequitur, licet eã ſtupret, ita videndus Sayr. in deciſ. 1. de raptoribus; Limita quarto in caſu eiuſd in deciſ. 2. eod. titu. vbi fuit dictum, quod raptus ſine violẽtia

Digitized by Google

tia cõmitti non poteſt, & illũ facere dicitur, qui per munera Puellæ perſuadet parentibus inuitis; Nunc amplia diſpoſitionem huius tex. & primo vt matrimonium contractum cum rapta non reſtituta, cenſendum ſit ipſo iure nullũ, ita decidiſſe teſtatur Sayr. in deciſio. 36. de ſponſalibus; Amplia ſecundo, vt raptor condemnandus ſit parenti, qui raptus accuſationem inſtituit, non minus, quam fiſco, idemq. eſt ſi non de rapto ſed de clandeſtino matrimonio actum eſt Faber in deciſ. 2. C. de raptu virginũ, & an matrimonium cõtrahendum euitet pœnam raptus, quod non, tenet Peguer. in deciſ. 42. Rot. Catalon.

COLLECT. 912.

Super l. vnica C. de confeſſis.

¶ Confeſſus quando non habeatur pro iudicato.

Confeſſus pro iudicato habẽtur. h. d. Limita primo in caſu Fabri Ro. Sabaudiæ in deciſ. 1. C. eod. titu. vbi fuit dictum, quod vera eſt præfata concluſio, ſi prius conſtet admiſſum eſſe crimẽ alias enim ſola confeſſio non noceret, quam diligenter nota ad tex. in l. is qui cum quo, ff. de confeſſis. Limita ſecũdo in caſu deciſ. Viu. 68. vbi fuit dictum, quod reo cõfeſſo debet dari breuis terminus aduerſus confeſſionem, & ſic quoad hoc non habetur pro iudicato, quam nota ad limitationem tex. in l. & quia proinde §. 1. ff. ad l. Aquiliam; Sublimita niſi eſſemus in capto in fraganti crimine Ioan. Gall. in deciſ. 122. Rot. diuerſ. Franciæ; Sublimita ſecundo in delicto notorio Papon. lib. 3. arreſt. 17. Limita tertio in caſu eiuſdem Fãbr. in deciſ. 8. C. de confeſſis; vbi fuit dictum, quod Iudex non poteſt habere pro condemnato ad pænam ordinariam illum, cuius confeſſionem extorſit promiſſa impunitate.

COLLECT 913.

Super c. ex tranſmiſſa, de filijs Praesbyter.

¶ Filiorum ſucceſſionis prohibitæ in paternis beneficijs immediate.

Filijs Presbyterorũ nõ poſſunt ſuccedere in beneficijs Patris h. d. cum quo concordat conſt. Clementis Septimi anno 1530. & Concil. Trident. ſeſſ. 25. de reformat. c. 15. Amplia primo, vt procedat etiã in filijs naturalibus procreatis ante clericatum. Balb. in deciſ. 29. & patet ex verbis conc. ibi, qui non ex legitimo nati sũt matrimonio, & ita cenſuit Sacra Congregatio; Amplia ſecundo, vt collatio ei facta ſit ipſo iure nulla Sayr. in deciſ. 1. de conſt. Amplia tertio, vt nec iuuet Regula de triennali contra dictum decretum conc. vt fuit reſolutum in vna Calaguritana Canonicatus 3. Iunij 1602. & ita pariter declarauit Sac. Congregatio. Nunc limita & primo non procedere in illis beneficijs, quæ Pater dimiſerit ante hanc conſtitutionem, vt fuit reſolutum in vna Calciaten. coram Domino Fabio refert Farinac. in deciſio. 81. Limita ſecundo, quando beneficium erat portio tempore quo Pater illud obtinebat, & poſtea fuit factũ Canonicatus Achil. de Graſſ. in deciſ. 1. de filijs Presbyteror. Limita tertio, vt non procedat in nepote legitimo ex filio illegitimo, ita pulchra, ac omnino videnda Sayr. deciſio. 9. de filijs Presbyteror. & ratio eſt ſecundum Balb. in deciſio. 21. quia cum prohibitio hæc ſit odioſa, extendi non debet, & ita pariter cenſuit Sacra Congregatio concilij; Limita quarto in illegitimo religioſo effecto, ita Sayr. deciſio. 4. de filijs Presbyt.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 914.
Super c.cum P. tabellio de fideiuſſor.

¶ Inſtrumentorum confectorum a notorio de falſo inquiſito.

TRactant DD. materiã extractionis inſtrumentorum; Pro cuius ornamento animaduertendum, quod inſtrumenta ſunt extrahenda parte citata, vt teſtatur Rot.deciſ.1.de fide inſtru.& ea.Rot.deciſ.15.de teſtib. & facit alia dec.Rot.collect.a Farinac.549.vbi fuit reſolutum, quod ſcripturæ extractæ ex Archiuio repoſito pœnes Capitulũ, nõ citata parte aduerſa ad videndum, collationari non probant: Nunc limita, & primo non procedere quando fuerunt extracta partim ab eiſdem Notarijs, partim a ſucceſſoribus in officio, & habentibus facultatem Regiam illa extrahendi, quia cenſentur eſſe in forma probanti iuxta deciſ.Card. Put. 14. de fide inſtrum.Caputaq.in deciſ.351.par.2. nec in his terminis loquitur deciſ.1. de eod. titu. ſupra cit. & ita fuit dictum in vna Mediolanen.Iuriſp. 29. Ianuarij 1589. coram Comitulo; Limita ſecũdo, quando pars eſt in cauſa ne formiter extrahatur Peregrin.in deciſ.159.lib.2.& ita fuit reſolutum coram Seraphino in vna Cartaginen. portionis 14. Nouembris 1594. & in vna Aſtroginen. Prioratus 13. Ianuarij 1598.coram Mellino.

COLLECT. 915.
Super l.fin.C.de præſcript.30.ann.

¶ Reſtitutionis contra præſcribentem ex capite ignorantiæ.

REſtitutio contra præſcribentẽ ex capite ignorantię datur.h.d. Amplia primo procedere etiam ex capite clauſ.generali ſi qua mihi iuſta cauſa Oſaſc.in deciſ.56 & aliquid per Ioſeph Lud.in deciſ.Peruſ.48.num.23. Amplia ſecundo procedere contra præſcriptionem tam longi temporis, quam longiſſimi, & etiam 40.ann.Affl. in deciſ. 37. 40.& 329.Boer.in deciſ.29. Mohed.in deciſ.13.Rot.Genuen.in deciſ.203. & aliquid per Ioſeph Lud.in deciſ.Lucẽſ. 48.num.22.& in dec.52.nu.47.Benint. in deciſ.69.exemplificari poterit in illo qui in alterius ius ſuccedit, cui propterea conceditur reſtitutio Affl. in deciſ. cit.Borgnin.deciſ.16.de contractibus p. 2. Amplia tertio, vt nedum detur cõtra præſcriptionem principalem; ſed etiam contra quadriennium Rot.Auen.in deciſ.97.diuerſ. Amplia quarto in caſu deciſ.Teſſ.133.vbi fuit dictum, quod reſtitutio in integrum ex capite ignorantiæ datur aduerſus præſcriptionem 30. annor.etiam ſi non ſit deducta in iudiciũ infra quadriennium a die læſionis; Limita, quando ignorantia nõ eſt probabilis; ſed adeſt præſumptio ſcientiæ Teſſ.in deciſ. Pedem. 132.

COLLECT. 916.
Super l.prætia rerum.ff.ad l. Falcidiam.

¶ Probationis valoris rei.

POnit modum probãdi valorẽ rei; Tu dic, quod multis probatur modis, & primo æſtimatio alicuius fundi non debet fieri reſpectu menſuræ, & ſecũdum illam eius probari valorem, ſed reſpectu bonitatis eiuſdem fundi Affl. in deciſ.58. Secũdo probatur per libros æſtimi authoritate publica factos, Frãc. Marc.in deciſ.484.& in deciſ.63.par.2. & facit Doctr.Bart. cõmun. recepta in l.3.C.de prædi.& om.rebus naui.lib.10. in dubio enim præſumitur rem tantum valere, quantum eſt æſtimata in communi, Balb.in deci.23. Tertio probatur per documenta, & inſtrumenta facta de alijs locis vicinis, æque bonis Franc.

Digitized by Google

Marc.in dec.484. aliquid per Borgnin. deciſ.15 de cōtract.par.2.& in deci. 24. Quarto res tantum valet,quantum ven di poteſt Balb.in deciſ.22. Intellige primo,vt inſpici debet;quantum vēdi poterit in loco publici fori, Affl. in deciſ. 23. & aliquid per eundem in deciſio. 316.vnde ſi poſſet vendi multo pluris, vel multo minoris extra forum non debemus illud inſpicere Franc. Marc. in deciſio.484.Rot.Genue.in deciſ.144. num.6 Intellige ſecundo, quando emptor ſciebat rei qualitatem,ſecus ſi igno rabat,Ego in deciſio. 22. & aliquid per Franc.Marc.in ead.deciſ.num.17. Intel lige tertio habita ratione tēporis, quia prętia rerum ex temporū varietate mu tantur Franc. Marc.in deciſio.63.par. 2. Hinc eſt,quod vt iuſtum prætium dica tur,debet inſpici qualitas rei, quantitas introitum, & venditionis tempus, Rubin in deciſ.33. aliquid per de Franch. in deciſ.54.num 10. Oſaſc. in deciſ. 42. Marc.in dec.483.Quinto probatur per venditiones factas in loco eodem tempore Maynard.in deciſ.579. part. 2. & idem Marc.in pluries cit.deciſ.484. nu. 38.Sexto probatur per arrendamenta, licet contra Caſſad.in deciſ.20. de probat.neque valor rei probatur per teſtes deponentes de auditu,quia ille non per cipitur ex auditu Verall.in deciſ.264.p. 3.licet bene probat,ſi deponit de communi ſententia Gomez Leo.in deciſio. 97.diuer.

COLLECT. 917.

Super c.fi. de conſuetud.in 6.

¶ Optionis.

SEdet mat.optionis,& dicas, ꝙ in quampluribus caſibus ceſsat optio nis beneficium; Et primo in membris ſeparatis a canonicatu, & præbenda Verall.in deciſ.282.par.2. Quod intelli ge quando ſumus in reſignationibus factis in manibus Papæ Idem Verall.in deciſ.281.par.2.Secundo in præbenda vacante in Curia,quæ prętextu cōſuetudinis optari non poteſt Rot.deciſ. 3. de conſuetudine in nouis; Tertio hæc conſuetudo in Eccleſia, in qua adſunt maiores,& minores præbendæ,tollitur per clauſ.derogatorias in litteris Apoſtolicis poſitas Rot.deciſio.5.de conſue tudine.

COLLECT. 918.

Ad Bar. in l.legata.ff. de legatis 1.

¶ Repetitionis teſtium.

LOquitur de repetitione teſtium pro cuius ornamento primo animaduertendum,quod teſtes ſi in repetitione referant ſed ad examen primū, in omnibus,& per omnia probāt, licet primum examen eſset nullum ex defectu ſolemnitatum Verall.in deciſ. 287. par.1. teſtis enim primo examinatus ſi cōtigit illum repeti, liberū eſt ei ad primum examen ſe conferre Balb.in dec. 19.Intellige ſi per extenſum deponat, alias non auditur, ſecundum quod in Prætorio Frāciæ refert deciſum Papo. lib.24.tit.8.arreſt.6.Mynſing.obſer.64. cent.3. Intellige ſecundo dummodo in repetitione ſubſequatur partis citatio, ita Capyc.in deciſio.35.& Rot Bonon. teſte de Barz. in deciſio. 137. Amplia principalem concluſionem in caſu deciſionis Guid.Pap.72. vbi fuit dictum, quod Iudex poteſt facere iterato examinari teſtem poſt didicita teſtificata, & ſi deponens ſe referat primo examini, valet; Amplia ſecundo in caſu deciſio.Papon.lib.9.titu.1.arreſt.22.vbi quando teſtes examinati ad perpetuam rei memoriam poſsunt referri primo examini; Amplia tertio in teſte qui

qui virtute monitorialium depoſuit, repetendus eſt in forma iudicij, & poteſt ſe ad primum examen referre, ita Ant. Faber in deciſ. 40. C. de teſtibus.

COLLECT. 919.

In c. pœn. 3. q. 9.

¶ Iuramenti depoſitionis teſtium.

SVbſtantia depoſitonis teſtium conſiſtit a iuramento, h. d. Et propterea Iafred. in deciſ. 59. ſcripſit, quod examinatio refertur ad tempus iuramenti, tanquam ad l. ſi quando, vbi Bar. C. de teſtibus reponas, licet partium conſenſu remitti poſſit Creſcen. in dec. 4. de teſtibus Gayl. obſer. 101. lib. 1. & adeo ad tẽpus iuramenti refertur, quod ſufficit, vt teſtes iurent intra dilationem datam ad probandum, licet poſtea deponant, vt deciſum referunt DD. de Rot. in dec. 13. de probat. in nou. & in deciſ. 8. eod. tit. in nou. & in dec. 3. de dilat. in nou. & in dec. 1. Biſign. de teſtibus, & aliquid per Boer. in dec. 294. num. 19. Hinc ſecundo infertur, vt ſi teſtes iurent die non feriata, & deponant die feriata, valet depoſitio Guid. Pap. in deciſ. 125. & Boer. cit. dec. contrariam ſẽtiam tenẽt Bellam. in deciſ. 714. & Benint. in dec. Bonon. 11. Hinc tertio infertur, quod tempus datum ad probandum non currit, dum diſputatur ſuper aliquo emergenti in cauſa iuramenti Iafred. Balb. in dec. 185. Infertur quarto ad deciſ. Fabr. 8. C. eod. tit. vbi fuit dictum, quod tunc teſtes habentur pro auditis, cum iurauerint, cum omnis actus teſtium referatur ad iuramenti tempus.

COLLECT. 920.

Ad glo. in l. aſſiduis, in verſ. confeſſata C. qui potior in pignore.

¶ Confeſſionis dotis receptæ effectus reſpectu creditorum, & confitentis.

DVo dicit primo, quod confeſſio dotis receptæ nõ præiudicat cre ditoribus anterioribus, Secundo quod eſt, nũ maritus cõfitens poſſit exceptionem non numeratę dotis obijcere, quò ad primum animaduertẽdum eſt, quod confeſſio mariti de dote recepta conſtante matrimonio, non valet regulariter etiam facta cum iuramento Gomez Leo in dec. 6. diuer. ideo creditores poſſunt opponere, & probare dotis confeſſæ ſimulationẽ etiam poſt lapſa tempora Papo. lib. 1. tit. 3. arreſ. 8. Ro. Auen. in dec. 25. eſt tñ verũ, quod hmõdi confeſſio receptæ dotis præiudicat creditoribus poſterioribus Veral. in dec. 196. p. 1. anterioribus vero creditoribus non nocet Affl. in dec. 44. Intellige quando fieret poſt contractum debitum, alias ſecus Mago. in dec. 68. Ro. Florẽt. quod amplia ẽt ſi maritus renunciaſſet exceptioni non numeratæ dotis Medic. in dec. 39. Limita primo quando pręceſſit dotis promiſſio, & inde ex interuallo ſequuta fuit confeſſio, nã tunc talis cõfeſſio nocet creditoribus, qui cũ viro medio tempore cõtraxerunt Balb. in dec. 90. & aliquid per Mago cit. dec. 68. nu. 10. Rot. Auen. in dec. 25. Limita ſecundo, quãdo creditor etiam ſolum ſe fundaſſet ſuper ſola confeſſione mariti, nã tunc in pari cauſa dicta deciſ. 68 nu. 12. Limita tertio, quando creditores ſciuerunt renunciationem, & intra legitima tempora non exceperint Faber in dec. 29. C. eod. tit. Magon. vbi ſupra nu. 8.

Digitized by Google

COLLECT. 921.

Super l.2. C.de his quæ vi,metuſque.

¶ Purgationis metus.

SOlutio ſpontanea metũ in promittendo purgat.h. d. Hinc eſt, quod allegatio metus purgatur per actus cõtrarios ſubſequutos Oſaſc.in deciſ. 142. actus enim ſubſequentes contrarij pręcedentibus faciunt videre receſſum a præcedentibus, pręſertim quando de illis reperitur expreſſe facta mentio,Rub. in deciſ.99.& Cacher.in d.deciſ. 142. & quando metus dicatur purgatus tacito conſenſu cauſato lapſu longi tẽporis & ratificatione Vide deciſ.Cur.Archiepiſ. Neap.137.& aliquid per Oſaſ. in deciſ. 179.nu.8.& quando ſolutio ſpontanea non purgat metum præcedentem,vide Affl.in deciſ.336.Boer.in deciſ.100.nu. 5.Animaduertendum tamen,quod metus nunquam cenſetur purgatus durante eadem cauſa metus,*R*ot.Auen.in deciſ.113.diuerſ.Ioſeph Lud.in deciſ. Lucan.18.Oſaſc.in deciſ.179.Anna,qui pariter refert deciſum in S. Conſ. in cauſa Beatricis Seruellæ cũ Carlono Veſpulo in anno 1547.in ſing.341.& Caputa quẽ.in deciſ.221.par.2.& ratio videtur, quia durante illa cauſa ſemper durare præſumitur de *L*aurentijs in deciſio. Auen.113. diuerſ. verum ceſſante cauſa certa illa durãte, ſi ſciens illa eſſe nulla exercet,ratificare videtur, ita Sayr. in deciſ.2.de his,quæ metus, licet idem Sayr.in deciſ.5.eod.tit.dicat,quod profeſſio ab initio ob metũ nulla,per actus profeſſorum, non validatur, nec tractu temporis conualeſcit, & quod durante cauſa metus,nunquam purgari poteſt. Vide deciſ.Seraph.1176. par. 2.

COLLECT. 922.

In l.locatio.§.qui maximos.ff.de publicanis.

¶ Emptionis coactæ reddituum fiſcalium requiſitorum.

TRibus concurrentibus cõpellitur quis emere redditus fiſcales, nempe ſi per tempus præteritum emerat,& maximos fructus perceperat,& pro futuro non reperiatur emptor h.d.cum qua concordat deciſio Balb.99.Et propterea infero quod corruptas merces compellitur quis emere ratione publicæ vtilitatis Rubin.in deciſio. 29.Infero ſecundo, quod ſi Reſpublica habet granum ad vendendum, omnes tenentur emere,nec aliquis excuſatur, & e contra ſi vult emere,omnes coguntur vendere pro modo patrimonij,pulchre Franc.Marc.in deciſ.541.quemadmodũ pro ædificandis ſcolis publicis, cogitur quis vendere Idem in deciſio 534.ſicut Ciues tẽpore careſtiæ cogi poſſunt ad vendendum genum Reip. etiam viliori prętio,vt fuiſſe deciſum teſtatur Cappell.Tholoſ.in deciſ.44.Hinc infero ad deciſiones Guid.Pap.91.& *F*rãc.Marc. 40.quod quando ex aliqua conſtructione affertur maius commodum conſtrui facienti,& Reip.quam ſit incommoditas vicinorum,tunc vicini cogũtur vendere,Infero pariter ad deciſ.Capp.Tholoſ.447.vbi fuit dictum quod ruſtici cõpelli poſſunt ad portandũ victualia in Ciuitate ad vendendum; & aliquid per Franc.Marc. in deciſ. 539.

COLLECT. 923.

Super l.tutores ff. de adminiſtrat. tutorum.

¶ Decreti neceſſarij in adminiſtratione tutorum.

TVtores adminiſtrare non poſſunt niſi decreta ſit adminiſtratio.h.d.

Digitized by Google

Et vltra iſtud neceſſe eſt concurrere nonnulla alia, de quibus per Balb. in deciſ. 134. Item debet promittere, vtilia facere, & inutilia prætermittere, verum ſi in eius deputatione promiſit hæc; Itẽ rẽ pupilli ſaluã fore, & omnia alia, ad quæ de Iure tenetur, licet nõ promiſerit in ſpecie pupillum indefẽſum nõ relinquere, tamẽ non dicitur legitimus, Verall. in deci. 323. p. 3. & ratio eſt, quia ſufficit; vt per æquipollens adimpleatur Guid. Pap. in deciſ. 330. Capp. Tholoſ. in deciſ. 63. Item requiritur tertio, vt cõficiat inuentarium Faber in deciſ. 3. C. de adminiſtrat. tutor. quam ad ornatũ l. tutor, qui repertorium ff. eod. tit. reponas; hinc infertur primo, quod tutor nõ poteſt præiudicialia pupillis facere ante inuentarium confectum Verall. in deciſio. 321. par. 3. Infertur ſecundo, quod proceſſus factus cum tutore pupilli, qui non confecerit inuentarium, ſit nullus Boer. in deciſ. 53.

COLLECT. 924.

In l. fi. C. de contrahenda empt.

¶ Iuris Congrui.

LOquitur de iure cõgrui, ſuper qua animaduertas, vltra ea, quæ ſcripſimus in Collect. 6. quod ius iſtud in nõnullis caſibus ceſſat; Et primo in caſu deciſ. Magon. 118. Rot. Florent. vbi fuit dictum, quod renuncians extraiudicialiter dando licentiam vẽdere volenti, quod vendat cui velit, non poteſt amplius in illa re vti iure congrui; Ceſſat ſecundo contra clericum de Franc. in deciſio. 285. Ceſſat tertio in caſu de Franch. in deciſ. 383. vbi fuit dictum, quod priuilegium, quod quis non conueniatur iure congrui, valet, & tunc emptor hoc iure nõ poteſt conueniri; Ceſſat quarto quando vicinus petit ius cõgruum, quia poteſt pœnitere, & recedere a ſua petitione, inuito emptore, de Franch. in deci. 346. quamuis contrariũ referat deciſum, quod ſcilicet non poſſit pœnitere Papon lib. 11. tit. 7. arreſt. 9. Boer. in deciſ. 48. habet tamen locum nõ ſolum in emptione, ſed etiam quando fit conceſſio ſub annuo cenſu redimibili in pecunia de Franch. in deciſio. 392. & quid quando bona ſeparata ſimul venduntur, ſi poſſit vicinus non citatus, qui in vna re cohæret, omnia bona retrahere, vel rẽ tantũ ſibi contigua, vide Magon. in deciſ. 29. Rot. Florent. in hoc autẽ iudicio dicas, quod Iudex loci rei eſt competens, remoto Iudice domicilij emptoris, de Franch. in deciſ. 389. & ita etiã deciſum refert Thom. Triuiſ. in dec. Rot. Venet. 34. p. 2. & Papon. lib. 11. tit. 6. arreſt. 1.

COLLECT. 925.

Super l. in eccleſijs. C. de Epiſcopis. & Cler.

¶ Beneficiorum collationis ciuibus ex conſuetudine loci faciendę.

AD Eccleſiam, ſeu beneficium ſunt promouendi, qui de illa Ciuitate ſũt, vel oppido. h. d. Intellige in Regnis, vbi eſt tale priuilegium, ſeu cõſuetudo, prout in Regnis Hiſpaniæ Gama in deciſ. 91. vbi tamẽ non eſt tale priuilegiũ, ſeu conſuetudo poteſt conferri beneficium Clerico alias idoneo, vndecunq. ſit, vt fuit deciſũ in vna Valliſollæ præhæminentiarũ 24. Nouem. 1603. corã Illuſtriſ. Pamphilio, quam not. ad tex. & ibi gloſ. in verſ. vndecunque in c. ad decorem de inſtitut. bene tamen verũ eſt, quod qui eſt de loco diœceſis beneficij, debet ſi eſt idoneus alijs extraneis præferri, Balb. in deciſ. 21. quemadmodum venit etiam alijs præferendus ille, qui eſt ex gremio Eccleſiæ Rot. diuerſ. deci. 413. par. 1. quam not. ad tex. in cap. obitum 61. diſt. & ad c. metropolitano 63. diſt.

Digitized by Google

63.diſ.ſicut a ſimili dicimus inter duos præſentatos, aut alias habentes ius ad beneficia, tūc enim cæteris paribus prę ferendus eſſet de iure naturalis, & qui eſt ex gremio Eccleſiæ extraneæ, Rot. dec.654. Inter collectas a Farinac. & in cōcurſu ad parochiales præferendos eſſe Clericos Ciuitatis ipſius exteris alijs, dummodo in maxima ſcientia nō præcedant extraneis ipſis Ciuitatenſibus, teſtor Ego Curiam Archiepiſ. Neapol. decidiſſe in deci.129. & in conferendis Cappellaniis, vide pulchram deciſio. Achill. de Graſſ.169. ex num.9. & ita alias decidit ead. Rot. in vna Solonantica Cappellaniæ del voto 3. Iunij 1585. Limita tamen regulam tex. cū omnib. ſupra adductis dupliciter; & primo in caſu deciſ. Rot. diuerſ.414. p.1. vbi fuit dictum, quod vt locū habeat huiuſmodi prælatio in beneficijs, non ſufficit, vt ſit naturalis ex matre ī aliquo loco, ſed ex Patre, quia quoad hoc filius ſequitur Patris originem, non autem matris, quā not. ad tex. in l. aſſumptio. §. filius. ff. ad municipalem; Limita ſecundo in caſu deciſ. Rot. in antiquis 76. de reſcriptis, vbi fuit dictū, quod ſi aliquis eſt oriundus de aliqua Diœceſi, ſi impetrat beneficium ſe Clericus Diœceſis beneficij, talis gratia valet, & non eſt ſubreptitia, quam ad limitationem c. ſuper literis, de reſcriptis, reponas.

COLLECT. 926.

Super c. quæſitum, de rerum permut.

¶ Beneficiorum permutationis ex pacto prohibitæ.

BEneficiorū permutatio, pacto præcedente, facta non valet. h.d. quemadmodum non valet ſi fieret inter tres, vel quator, Verall. in deciſ.325. par.2. de contractibus, Item abſque Summi Pontificis authoritate Garz. in deciſ.3. Itē ſi permutatio fieret iure proprietatis, Balb. in deciſ.29. Item facta de beneficio patronatu, abſq; patronorum conſenſu, intellige, vt poſſit annullari, Guid. Pap. in deciſ.374. Franc. Marc. in deciſ.240. Bellam. in deciſ.177.179.181. & 751. Rot. dec. 5. de rerum permuta. in antiq. & in deciſ.10. de Iurep. Capp. Tholoſ. in deciſ.107. quemadmodum inſtitutio, atq; collatio facta non valet, Guid. Pap. cit. deci.374. Bellam. in dec. 128. Mohed. in deciſ.325. Franc. Marc. in deciſ.474.482.493. & 1140. & quid ſi patronus non contradicat, Caſſad. in deciſ.1. de locato, Itē concurrentibus poſitis per Rot deciſ.2. de præſumpt. Bellam. in deciſio.344. Item expectans, qui habet dimmittere beneficiū, quod poſſidet, ſi gratia habet effectum, non poteſt illud permutare, Rot. deciſ.14. de rerum permut. Item permutatio facta de beneficio vnito ead. Rot. in deciſ.3. eod. titu. in antiq. valet tamen facta per procuratorem laicum, Rot. deciſ.11. de rerum permut. in antiq. Item facta ſub conditione ſi placet patrono, Rot. deci. 12. eodem titu. Item valet, licet, permutantes in impetratione nō expreſſerint alia beneficia Rot. deciſ.15. eo. tit. num autem reſignantes beneficia ex cauſa permutationis ante ſecutam, ſeu perfectam permutationem, perdāt poſſeſſionem negat Rot. in deciſ.16. num minor valor vnius ex beneficijs permutatis arguat ſuſpictionem fraudis, negat Rot. deciſ.2. Item reſignatio ex cauſa permutationis facta in Curia, non inducit reſeruationem, ſi permutatio non ſortiatur effectum Rot. deciſ.4. & beneficia per reſignationem ex cauſa permutationis vere vacant, Rot. deciſ.7. & beneficium nō videtur vacare, ex quo alteri permutantium eſt collatum, Rot. deci. 5. Pro huius tamen materię ornamento quæro primo, nū permutantes poſſint ad ſua beneficia redire, ſine noua collatione,

Digitized by Google

tione, petita tamen licentia, & affirmat. reſpondit Boer. in deciſ. 97. & tunc an fructus debeant inuicem reſtitui vide eund. in deciſ. 98. Quæro ſecundo ad quem ſpectet reſciſſio permutationis beneficij, & ad Iudicem Eccleſiaſticum pertinere; refert Papon. lib. 3. titu. 11. arreſt. 5.

COLLECT. 927.

Super c. nemo deinceps, de elect. in ſexto.

¶ Commendæ.

LOquitur de commenda; Ad cuius materię generalem cognitionem, nota quod commēdatarius Eccleſię nō dicitur Prælatus, ſed habet quandam affinitatem, cū prælatura, Capyc. in deciſ. 3. & propterea ſi fuit ſpoliatus, non poteſt agere remedio c. reintegrandæ, Put. in deciſ. 206. lib. 3. & commenda afficit beneficium, Caſſad. in deciſ. 32. & expectans non poteſt capere beneficium affectum per commendam ceſſante ea, Mohed. in dec. 129. quandoquidem tamen vim beneficij obtinet, quia cōmenda perpetui beneficii, afficit beneficium, Idem Put. in deciſ. 158. lib. 1. & commendatum beneficium mortuo commendatario vacat, vt prius, Verall. in deciſ. 144. par. 1. & quando cognoſcitur beneficium eſſe commendatum, vel in titulum datum, vide eund. Verall. in deciſio. 145. & commenda ceſſat per ſuperuenientiam noui tituli Idem in deciſ. 146. & requirit pacificam poſſeſſionem, ſicut beneficium, Put. in deciſ. 22. lib. 2.

COLLECT. 928.

In l. item ſi verberatum. §. 1. ff. de rei vendicat.

¶ Principis non intelligendæ, niſi in caſibus a iure expreſſis.

QVando propter vtilitatem publicam, quis cogitur rem ſuam vēdere tunc Princeps tenetur ad prætium. h. d. Et propterea infero ad deciſio. Valaſc. 22. Rot. Luſitan. vbi fuit dictum, quod eo caſu non tenetur, nec cogi poteſt venditor ad habendam fidē de prætio, hinc eſt, quod quando cogitur ab Eccleſia ad vendendum ſeruitutem altius non tollendi via publica intermedia, tenetur ſoluere prætium, de Franch. in deciſ. 223. idem pro extruenda, & amplianda Eccleſia Grammat. in deciſ. 75. & Franc. Marc. in deciſ. 334. & quando pro vtilitate Reip. tenetur quis vendere rem ſuam, & ei refundendum ſit prætium vide Boer. in deciſ. 322. & Gomez. *Leo.* in deciſ. 97. diuerſ. quam diligenter not. ad hunc tex.

COLLECT. 929.

Super clauſ. promittens non contrauenire.

¶ Clauſulæ Promittens non contrauenire.

CLauſula hęc, promittens omnia eſſe vera, & in nullo contrauenire; nonnullos ſub ſe continet effectus; Et ſignanter primo, quia compræhendit omnem modū, etiam per quem indirecte contractui nō ſtatur, vt fuit dictū in vna Romana reſciſſionis concordię 12. Ianuar. 1579. coram Aldobrandino, vt apparet in deciſ. 233. p. 1. diuerſ. quā not. ad celebrem gloſ. in c. vt inquiſitionis §. prohibemus in verbo quocunque modo, de hæretic. in 6. Secundo, quia vbi poſita eſt pręfata clauſ. operatur, vt cenſeatur inducta donatio inter viuos,

ita vt ſit irreuocabilis,Ego in dec.Cur. Arch.Neap.99.quā nota ad originalem doct.Bar.in l.fi.C.de pact.Tertius effectus eſt, quia quis non poteſt venire cō tra actum a ſe geſtum,vt pulchre refert in Sac.Conſ.Neap.deciſum Cramm.in deciſ.90.licet loquatur quando eſt adiecta virtus iuramenti.

COLLECT. 936.

Super clem. 1. in fi de homicidio.

¶ Irregularitatis non incurſus & homicidio neceſſario.

HOminem occidens defenſionis cā non efficitur irregularis,h.d.Amplia primo procedere etiam in membri mutilatione, Capp.Thol.in deciſ.207. Amplia ſecundo etiā pro defenſione rerū, Carz.in deciſ.22.quā nota ad tex.in c.ſuſcipimus de homicid.Amplia tertio in caſu deciſ.Sayr.39.cit.tit.vbi fuit dictū,quod moderamen inculpatę tutelę ſecundum periculū illius attēditur,qui ab iniuſta iniuria defenditur, ſiue ſeipſum,ſiue aliū defendat;Amplia quarto, vt ad mei neceſſariā defenſionē licet occidere agreſſorē ac pręuenire,vt in caſu Sayr.in deciſ. 41. quod intellige qn̄ incontinenti eſt agreſſurus,ſecus ſi ex interuallo Balb.in deciſ.29.Nunc limita, & primo in caſu eiuſdē in deciſ.14 vbi fuit dictum,quod occidēs ſe defendendo, cui fuga fuiſſet dedecori. licet non peccat,erit tn̄ irregularis; *L*imita ſecundo in caſu eiuſd.in dec. 30. vbi occidēs inuaſorē etiam ſi culpa inuaſus ſit;*L*imita tertio in eo,qui ingreſſus eſt domum adulterandi,nā ſi ſe defendēdo occidit Maritum,erit irregularis,Sayr.in deciſ. 42.eod.tit.Animaduertendum tamen, quod ſi cauſa defēſionis euitabilis, quis modum exceſſerit,non per hoc erit homicida voluntarius, & propterea in eo cadere terminos Cōc.Trid.Seſſ.24.c.6. Sayr.in deciſ.9.de homicid.

COLLECT. 931.

Super Conc.Trid.ſeſſ.24.c. 18.

¶ Electionis Parochorum qualiter faciendæ.

DIſponit,quod ad Parochiales ex dignis,& approbatis, eligendi ſunt digniores,& magis idonei; Hic enim duo ſunt dubia;*P*rimo an eligens dignū ad beneficium, omiſſo digniori peccat mortaliter; *S*ecundo an teneatur illi ad reſtitutionē; In primo DD. cōmuniter docent promouentē eligentem,ſeu prę ſentatū dignum,omiſſo notabiliter, digniori peccare mortaliter, ita Sayr.in deciſ.22.de pœnitentijs,Alex.Raud. in deciſ.35.quæ concluſio limitatur multipliciter,& primo vbi dignior eſſet alienigena,vel de alio Collegio,ſeu Eccleſia,quia tunc præfertur idoneus eiuſd. Eccleſiæ,ſeu Collegij, Rubin.in deciſ. 339. quæ facit ad c. nullus inuitis 61. diſt.Limita ſecundo,qn̄ magna cū difficultate dignior poteſt haberi, quia tūc non eſt ſtandū in expectatiua, ſed prouiſio poteſt fieri de digno. Ego in dec. Cur.Archiep.Neap.12.Hinc Sac.Congregatio Conc. cenſuit poſſe permitti pręſentationem regularis ad Eccleſiam parochialem exiſtentē in Regionibus, in quibus ob hæreſes craſsātes,& bella inita ſit ſacerdotum Regulariū inopia; Limita tertio, vbi hebens competētem literaturā,haberet pariter curialitatem antiquam,quia tunc ſi concurrit cū digniori,poteſt ob experientiā bene regēdi;quam acquiſijſſe præſumitur diu viuens in Curia præferri digniori,ita Raudenſ.in dec.66.caſu 17.& ita extat Bulla Leonis Decimi in Bullario fol. 191. Limita quarto,vbi eſſet exceſſus modicus, ſeu exiguus in magis idoneo, per reſpectum ad idoneum,Balb.in deciſio. 22. Quoad ſecundum non tenetur ad reſtitutionem, niſi quando beneficium debe-

Digitized by Google

debetur digniori ex aliquo ſtatuto, vel lege Gratian.in deciſ.97.

COLLECT. 932.

Super l.1.ff.de eo,quod metus cauſa.

¶ Omne,quod metu fit,ratum non habet Prætor.

OMne,quod metu fit,ratũ nõ habet Prætor,h.d. Ex quo infero primo ꝙ reſignatio beneficij metu facta, eſt nulla Mohed.in deciſ.32.& rõ eſt,quia tunc agitur contra diffinitionẽ reſignationis,quæ eſt,vt ſit iuris proprii ſpõtanea facta refutatio,Balb.in deci.29. Infero ſecundo,quod promiſſio facta metu non valet,vt refert deciſũ,Papon.li.10.ti.2.arreſt.4.Tertio iuramentũ,Affl. in deciſ.263. Quarto teſtamentũ factũ metu, eſt ipſo iure nullũ.Balb.in deciſ. 29.quam not.ad l.1.ff.de teſtam.Infero quinto ad deciſ.Capp.Tho.in dec.285 vbi fuit dictum, quod renunciatio beneficij facta cauſa permutationis metu licet non ſit ipſo iure nulla,venit tamẽ annullanda, quam nota ad tex.in c. ad aures,& c.ad audientiã de eo,quod metus cauſa,ad quod facit deciſ.Rot.367. Infero ſexto,quod metus interueniens reſcindit conuentionem inter contrahentes Capyc.in dec.95. & aliquid per Gram.in deciſ.103.Ioſeph Lud.in deciſ. Lucen.18.Itẽ ſolutio metu facta Raud. deciſ.10.& qñ ſolutio ſpõtanea purgat metũ præcedentẽ, vide per Affl. in deciſ.336.& Boer.in deciſ.100.nu.15.Itẽ matrimonium,quod amplia,vt ſit nullũ etiam copula ſubſequuta,Mart.Ro.Piſan.in deciſ.64.quam ad ampliationem c.cum locũ de ſponſalibus,reponas,Itẽ profeſſio ob metum reuerentialem parẽtum facta,non valet,Sayr.in deciſ.91. de regularibus,quam not.ad text.in c.1. de his,quæ vi,metuſue cauſ.Itẽ abſolutio ab excommunicatione, vel interdicto,Rot.in deciſ.29.in Ant.quã ad c.1. de maiorit.& obed.in 6.reponas, Item metus dans cauſam contractui ſpirituali,ipſum reſcindit Franc.Marc.in deciſ. 791.part.2.

COLLECT. 933.

Super l.1.C.de ſentent.& re iudicat.

¶ Rei iudicatę(cui ſtandum)illationes.

STandum eſt rei iudicatę.h.d.Et propterea Ego infero ad Clauſ. parito quæ frequẽs eſt in Ro.Rom.quę quidẽ reddit cõmiſſionẽ,& iuriſdictionẽ cõditionalẽ,vt pulchre decidit Card.Put.in deciſ.429.lib.1.& ita fuit reſolutum in vna Calaguritana Cappellæ S. Crucis 13.Ianuar.1589.coram Orano, & ideo non tribuit iuriſdictionẽ priuſquam ſit paritum,Balb.in deciſ.23. quã nota ad ampliationem c.cum dilecta de reſcri. & fuit reſolutum in d.Calagurirana coram Orano,nec ſufficit quod ſit paritũ, niſi cõſtet in actis de paritione, Rubin. in deciſ.29.& fuit pariter reſolutum in vna Tarraconen. pẽſionis 15.Nouemb. 1593.coram Gipſio; Animaduertas tamen,quod hæc clauſ.pręſupponit rem iudicatam,Ego in deciſ. Cur. Archiep. Neap.122.& ideo ſi ſuper expenſis non adeſt res iudicata,quis illas ſoluere, & illarum reſpectu non obſtat clauſ.parito,vt fuit reſolutũ in vna Mediolanen. Cappellaniæ 13.Maii 1599. coram Seraphino,& ideo ſignatura non ſolet dare hanc clauſulam,niſi quando adſunt tres conformes, & ſic non refertur ad condemnationem vnica ſententia,licet ob non interpoſitam appellationẽ, vel non proſequutam,tranſiuit in iudicatũ vt fuit dictum in vna Toletana Penſionis 12.Decembris 1590.coram Lictá.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 934.

Super l. vnica C. de mutatione nominis.

¶ Mutationis nominis.

NOn licet mutare nomẽ. h. d. Hinc eſt, quod contrafaciens punitur pœna falſi, Balb. in deciſ. 39. quam not. ad tex. in l. falſi nominis. ff. ad l. Cornel. de falſis, Hinc infero primo, quod Notarius ſupponens vnã perſonam pro alia ead. venit pœna plectendus Seſſe, Rot. Aragon. in dec. 19. licet regulariter Notarius non obligetur contrahentes cognoſcere, vt decidit Sac. Conſ. Neap. vt apparet in deciſ. de Franch. 263. Infero ſecundo ad pulchram deciſ. Fabri 1. C. de mutatione nominis, vbi fuit dictum, quod mutatio nominis in familię nobilioris iniuriam, virgis, & exilio caſtiganda eſt, itemque pœna honoraria, ni reus ſit infamis; Infero tertio ad deciſ. Sayr. 2. de pœnis, vbi fuit deciſum, quod mutare ſibi nomen ad aliquid acquirendũ, licet, dummodo ſeruus non ſit, aut niſi ad fraudandum, aut damnificandum creditores, aut alios, id faciat.

COLLECT. 935

Super l. edita C. de edendo.

¶ Cumulationis actionum.

PRo cognitione terminorũ huius l. in qua pertractatur per DD. mater. cumulationis actionum; Animaduerto quod actionum cumulatio regulariter eſt permiſſa, Balb. in deciſ. 22. quod procedere aſſerunt etiam lite conteſtata, ſi neque contrarietas, neq; idemptitas inſit Franc. Marc. in deciſ. 80. par. 2. Ampliant primo procedere etiam in actione ciuili reſpectu criminalis, Idem in deciſ. 910. & vide pulchram deciſ. Teſſ. 18. Rot. Pedemont. Magon. in deciſ. 91. Rot. Lucan. Hinc eſt, quod ciuilis, & criminalis actio ex eodẽ facto deſcendentes in eod. libello, ſub vtraq; ſpecie poſſunt intentari Bellã. in deciſ. 400. Marc. in deciſ. 227. p. 2. & 919. Ampliant ſecũdo, vt remedia ad diuerſa tendẽtia poſſunt cumulari Minad. in deciſ. 31. Ampliant tertio in actione perſonali cum hypotecaria. Guid. Pap. in deciſio. 108. Boer in deci. 334. Capyc. in deciſio. 80. Mynſing. obſer. 58. cent. 1. quemadmodum reſcindẽs, & reſciſſorium poſſunt in eodem iudicio intentari, Guid. Pap. in deciſ. 143. item iudicium particulare incidẽs poteſt cumulari cum principali vniuerſali, quando illi non præiudicat, vt refert deciſum Papon. lib. 7. tit. 8. itẽ nullitatis, & reſtitutionis in integrum Mynſing. cent. 2. obſer. 25. non admittitur tamen cumulatio, quando actio prima ita ſe habet ad ſecundam, vt abſolutoria lata in prima paſſibile eſt parere exceptionem rei iudicatæ in ſecunda Boer. in deciſ. 334. aliquid per Capyc. in deciſio. 209. Item quando duo actiones ita ſe habent, vt vna propoſita, condemnatio neque ſequuta, & exactione facta contingit liberatio ab altera Gram. in deciſ. 68. Item intentans remedium ex teſtamento, vel donatione non poteſt poſt litem conteſtatam cumulare viam inteſtati, vel ex codicillis agere, Boer. in deciſ. 33. Affl. in deciſ. 13. Mynſing. obſer. 25. cent. 3.

COLLECT. 936.

In l. vnica. C. vt nemo inuitus.

¶ Nemo cogitur accuſare, vel agere.

NEmo cogitur accuſare, vel agere. h. d. Et ita deciſum ſcribit Bellam. in deciſ. 728. Boer. in deciſ. 125. Limita primo quando quis cœpit agere, nam actori non licet deſiſtere poſt ius reo quæſitum, litis cõteſtatione Affl. in deciſ.

Digitized by Google

dec.173.*L*imita ſecūdo in remedio l.diffamari C.de ingenuis, & manummiſſis Affl.in deciſ.264.Boer.in deciſ.255. Benin.in deciſ.66 Mynſing.obſer.78. cēt. 3.Gayl.obſer. 9. lib. 1. *L*imita tertio in creditore,qui cogitur totum creditum petere,ſi debitor oppoſuerit, vt petat totā prætenſam ſummam,& Iudex debet interloqui ſilentium eſſe imponendum niſi in termino aſſignato,creditor totam ſummam petat, Ioſeph Lud. in deciſio.46.Rot.*L*ucan. Franc. Marc. in deciſ.911.par.2. Iafred.Balb. in deciſio. 413.Limita quarto indirecte,& per Iudicis officium,quia compellitur agere, Bellam.in deciſ.728. *L*imita quinto tertius poteſt cogere nolentem litigare in eo iudicio,vt litiget, & poteſt inuitum volentem a lite recedere,& defendere, Benint in deciſ.77.Rot.Bonon. & de alijs limitationibus, vide pulchram deciſ.de *F*ranch. Conſ. Neapolit.41. & Mynſing.obſer.78. cent. 3.

COLLECT. 837.

In l.quid ergo ff. de ijs,quæ notantur infamia.

¶ Ratihabitio nil operatur vbi conſenſus determinato tempore requiritur.

QVando cōſenſus requiritur certo & determinato tempore ratihabitio,poſtea ſequens nil operatur h.d.Et propterea infertur, quod ratificatio debet fieri eo tempore, quo poſſet fieri actus, ſeu diſpoſitio, Guid. Pap.in deciſ.13. pulchre Balb. in deciſ. 126.Ioſeph *L*ud.in deciſ Lucenſ.18.nu. 8.& 9.& ratio eſt, quia ratificatio non operatur,quando res non eſt integra,& aliqua mutatio eſt facta Affl.in deciſio. 300.& aliquid per Oſaſc.in deciſ 119. Intellige tamen dummodo id,quod ratificatur, dolum non contineat, quia actu dolus ratificari non poteſt, Veral. in deciſ.1.par.3.Intellige ſecūdo, dummodo non ſit nullus.Balb.in deci. 253. Intellige tertio,vbi conſenſus nō requiritur ad ſolemnizandum actum, quia tunc debet interuenire in ipſo actu, & nō ſufficit,vt poſtea interuenerit, Oſaſ. in deciſ.166.Hinc ſit,quod quando conſenſus non eſt pro forma,ſufficit, quandocunq.interuenire ante,vel poſt actū, ſecus quando debet interuenire,cum certa ſolemnitate a principio,tūc enim non ſufficit,vt poſtea interueniat Mohed.in deciſ.85.& Gayl.obſeru.47. lib. 1.& ad hanc concluſionem optime adduci poteſt deciſ.Affl.280. de conſenſu paterno poſt compilatum proceſsū cū filio præſtito, & propterea infertur, ꝙ quando conſenſus alicuius requiritur nullo tempore limitato, ratihabitio retrotrahitur, & æquiparatur mandato, Rot.Genuen. in deciſ. 76.

COLLECT. 938.

Super l.fi. ff. rem ratam haberi.

¶ Retrotractionis non faciendæ in præiudicium tertij.

REtrotractio non fit in tertij præiudicium, cui medio tempore ius quæſitum fuit h.d.Pro cuius concluſionis corroboratione faciunt deciſiones Oſaſc.119.num.15.& Magon.Rot Florent. 21. Et propterea infertur primo, quod ratificatio Domini ſuperueniens, agnatis non præiudicat,Oſaſc.in deciſ. 115.Infertur ſecundo,quod oligatio inualida confirmata per ratihabitionem non operatur in præiudiciū tertij, cui ius quæſitum erat ante ratihabitionem & poſt obligationem,Affl.in deciſ.286. Infertur tertio, quòd in donationibus ratificatio poteſt præſtari antequam ſit alteri ius quæſitum reuocabiliter, Mohed.in deciſ.188.Infertur quarto, quod Dominus non pôteſt ratam habere poſſeſſionē captam per alium nomine ſuo in præiudicium illius, qui medio tempore

pore cœpit poſſeſſionem, tunc enim ratihabitio nihil operatur, vt decidiſſe Rot. teſtatur Veral. in dec. 350. p. 2. Infertur quinto, quod reſtitutus ad aliqua bona, quæ aliquo modo amiſerat, non intelligitur reſtitutus in præiudicium eorum, quibus ius iam quæſitū erat de Laurent. Rot. Auen. in deciſ. 12. Infertur ſexto, quod ratificatio nō operatur poſt proteſtationem in præiudicium proteſtantis, Rot. Genue. in deciſ. 177. Infertur ſeptimo, quod ratificatio venditionis, non poteſt operare illius reſciſſionem, Rot. Auen. in deciſ. 100.

COLLECT. 939.

In l fi. C. de Iure deliberandi.

¶ Temporis ad deliberandum.

TEmpus ad deliberandum hodie eſt vnius anni h. d. Intellige primo quoad effectum tranſmiſſionis; ſecus quoad adeundam hæreditatem, Franc. Marc. in deciſ. 25. p. 1. Intellige ſecundo niſi arctatum fuerit, quia Iudex poteſt deliberandi tempus inſtante creditore, vel ſubſtituto arctare Idem in deciſ. 26. & 486. par. 2. & quale tempus detur hęredi ſuper adeunda, vel repudianda hæreditate, vide eund. in deciſ. 455. par. 2. Limita tertio, vt hæredi non detur tempus ad deliberandum, ſi aduerſarius offert ſe paratū, Papon. lib. 15. tit. 9. arreſt. 5. Animaduertendum pro huius materiæ intelligentia, quod pendente deliberandi tempore, curator bonis dandus non eſt, ſed res debent eſſe apud hæredem, Franc. Marc. in deciſ. 487. par. 2. & in deciſio. 2. par. 1. & pendente hoc tempore Vidua poteſt petere ſibi prouideri de bonis mariti Papon. lib. 15. titu. 9. arreſt. 15.

COLLECT. 940.

Super l. qui vniuerſas §. per colonum ff. de acquiren. poſſeſſ.

¶ Poſſeſſionis non transferendæ ad hæredem ſine appræhenſione.

POſſeſſio nō transfertur in hæredē, niſi appræhendatur. h. d. Et ratio eſt, quia licet poſſeſſio animo retineatur, non tamen ſolo animo adipiſci poteſt, Balb. in deciſ. 212. Amplia tex. procedere, etiam in filio hærede, quia in eum non trāſit, niſi appræhendatur pulchre Ioſeph Lud in deciſ. 69. quæ facit ad limitationem l. in ſuis. ff. de liberis, & poſthum. Amplia ſecundo iuxta illud, quod ſcripſimus in Collect. in l. cū hæredes. ff. eo. tit. procedere etiam in Iuribus incorporalibus, quæ nō transferuntur in hæredes, niſi appræhendantur, Caputaq. in deciſ. 101. par. 1. Nunc limita nō procedere, quando defunctus ſuo animo poſſidebat, & corpore alieno, puta per Colonum, tunc enim per ipſum Colonum acquiritur poſſeſſio hæredi ſine corporali ipſius appręhenſione, Afflict. in deciſ. 167 & 325. & ita etiam teſtatur, Rot. Bonon. decidiſſe, Petrus Benint. deciſ. 12. Limita ſecundo in caſu deciſ. Balb. 12. vbi fuit dictū, quod quando quis conſtituit ſe poſſidere nomine alicuius, ac eius hæredum, tunc transfertur poſſeſſio, licet non appræhendatur, & propterea potuiſſe præfatū hæredem agere poſſeſſorio recuperandæ, vt idem Benint. in cit. deciſ. 12. Limita tertio in caſu deciſ. Card. Put. 462. lib. 2. Ad ornatū huius tex. not. primo, quod poſſeſſio, quæ eſt in hæredem, dicitur noua poſſeſſio, aliquid per Capyc. in deciſio. 1. Secundo nota, quod hæres dicitur poſſidere animo, & corpore alieno. videlicet coloni, etiam ſi actualem poſſeſſionem non ſit adeptus, Magon. in deciſio. Lucan. 38. nume. 15. quam not.

ad

Digitized by Google

ad dictam l.cum hæredes.ff. de acquir. poſſeſſ.

COLLECT. 941.

*Ad Rub.C.de excuſat.munerum lib.*10.

¶ Excuſationis munerum.

DIcas primo ad huius Rub.ornamẽtũ, quod excuſantur primo ciues ad ſolutionem onerum militarium, extante priuilegio,ſeu tranſactione, cum illis inita,& verbis generalibus cõcepta, quod ab omnibus muneribus immunis ſit ita Oſaſ.in deciſ.39.Secũdo excuſari debẽt Doctores legũ, Guid.Pap.in dec.88.quod amplia procedere ab omni munere,ſiue perſonali ſiue reali,Bal. in deciſ.21.Tertio ſcolaris ſtudens,*Faber* in deciſ.2.*C.* de dignitatib. Quarto habentes 12.liberos,Guid.Pap.in deciſ. 401. Amplia, & limita multipliciter de quibus per Teſſ.in pulchra ſua deciſio. 267.Limita tamen id minime procedere in filijs baſtardis,ita Garz.in deciſ.4. Quinto numerus quinque liberorum excuſationem tribuit a munere perſonali, idem in numero quinque nepotũ natorum ex quinque filijs,fallit in munere perſonali cui eſt honor annexus, de Franch.in deci.65.*S*exto excuſantur quando quidem ratione dignitatis, ſeu officij.*Franc.* Marc.in deciſ.457.Septimo pauperes,quorum induſtria ad victum, & alimenta omnino eſt neceſſaria,Franc.Marc.in deciſ.490. Item nobiles,Guid.Pap.in deciſ.384.Item Clerici,Idem Guid.Pap.in deciſ.381.quod amplia procedere etiam in Clericis primæ tonſuræ,Idem in deci.383.Papon. lib.1. titu. 11. arreſt.5. Amplia ſecundo procedere etiam in bonis quæſitis per ſucceſſionem,Idem in deciſ. 382. Item Aduocati, & eorum filij Idem Guid. Pap.in dec.383.quẽadmodũ Doctores legum,Idem in deciſ.88. Item Conſiliarij parlamenti Idem Guid.in d eciſ.376, & 377. Amplia hoc procedere etiam in eorum vxoribus Idem in deciſ.379.Amplia ſecundo procedere etiam in Iudicibus inferioribus, licet de conſuetudine ſeruatur contrarium, Boer.in dec.246. & Guid.Pap.in deciſ. 378. & quid in Præſidibus vide per Papon.lib.5.tit. 11. arreſt.5. Amplia tertio etiam in eorum vxoribus poſt eorum mortem Gui.Pap. in deciſ.380.Item Medici, verum intelligas,quãdo actu legunt, alias ſecus Ioſeph *L*ud.in deciſ.Lucenſ.6.quam nota ad l.medicos.*C* de profeſſoribus,& medicis,lib.10.Animaduertendum tamen, quod a muneribus nemo venit regulariter excuſandus, *Fr.*Marc.in dec.458.

COLLECT. 942.

In l. Iudices C. *de ſeruis fugitiuis.*

¶ Negligentiam pœnæ.

OB negligentiam quis venit puniẽdus h.d. Intelligas primo procedere in qualibet ſpecie, ſiue fuerit magna, ſiue diſſoluta, ſiue manifeſta iuxta terminos Guid.Pap.in deciſ. 473. licet nõ puniatur,niſi probetur, Capp.Tholoſ.in deciſ. 346. & aliquid per Affl. in deciſ.13.nu.17.& 18. nec imputari debet, vbi diligentia nihil proficeret ead. Capp.Tholoſ.in dec. 257.nec negligẽs dicitur,& propterea puniendus,qui iuſtã ignorantiæ cauſam habet Caputaq. in deciſ.241.p.1.Animaduertendum tamen,quod negligẽtia præciſe non probatur, niſi quis teneatur ad factum certum,& limitatum tempore,& loco, & ſemper inſpicitur, vt quis poſſit facere illud,quod imittit, vt pulchre decidit Verall.in deciſ.166.par.1.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 943.

In c.cũ dilecto, de his, quæ vi, metuſque.

¶ Metus iuſti.

MEtu paſſo non ſubuenitur, niſi ſit talis, qui caderet in conſtantem virum h.d. Et propterea infero, quod metus amiſſionis bonorum, vel honoris eſt iuſtus, & ęquiparatur metui mortis, Grammat. in deciſ. 18. Infero ſecundo, quod metus dicitur leuis, quando non cadit in conſtantem mulierem Ego in deciſ. Cur. Archiep. Neap. 21. & aliquid per Affl. in deciſ. 336. nu. 15. Infero tertio, quod excõmunicatio dicitur iuſtus metus Balb. in deciſ. 22. Infero quarto ad metum mortis, qui quidẽ terret etiã homines cõſtantiſſimus Ioſeph Lud. in deciſ. *L*ucenſ. 18. Infero quinto, quod Carcer eſt iuſtus metus, & propterea promiſſio, & fideiuſſio facta per carceratum non valet Franc. Marc. in deciſ. 377. p. 2. & ita etiam Affl. in deciſ. 149.

COLLECT. 944.

Super Rubrica. C. ne filius pro patre.

¶ Pater an teneatur pro debito filij, & e contra.

PAter non tenetur pro filio. h.d. Amplia vt e contra nec filius pro debito Patris, Guid. Pap. in deciſ. 57. *L*imita primo tex. quando *P*ater permiſerit ei negociari, tunc enim tenetur, & eius hæres Affl. in deciſ. 221. & ratio eſt, quia præſumitur interceſſiſſe mandatum tacitum ex eo, quod Patre ſciente, & patiẽte adminiſtrat, Ioſeph *L*ud. in deciſ. Lucenſ. 55. Limita ſecũdo in caſu Boer. in deciſ. 221. vbi filius non cogitur ſe obligare ꝓ patre, ſicut nec e cõtra, niſi in cauſa redemptionis a carcere captiuitatis, quo caſu filius recuſans priuatur hæreditate paterna, vt aliquid per eũd. in deciſ. 125. num. 14. Amplia ſecundo, vt Pater nec condemnationem filii etiã de legitima ſoluere, non tenetur, Franc. Marc. in deciſ. 199. part. 3. *S*ed in filius poſſit comparere in iudicio pro Patre vide deciſ. Franc. Marc. 265.

COLLECT. 945.

Super clauſ. & extraiudicialiter.

¶ Clauſulæ extraiudicialiter.

OPeratur primo, vt ſubſtineatur actus, licet nõ iuſtificetur ex actis, Rot. Diuerſ. deciſ. 429. & 716. par. 1. & deciſ. 160. par. 2. & fuit dictum in vna Romana 20. Martij 1591. coram Blanchetto, & an poſita in vna parte reſcripti influat in alteram, vide Iafred. in deciſ. 29. Operatur ſecundo, vt non requiratur partis citatio, licet alias eſſet neceſſaria Thaniſ. in deciſ. 95. Operatur tertio, vt neque neceſſaria ſit in euidenti, vt pulchre decidit Creſcent. in deciſ. 12. de priuileg.

COLLECT. 946.

In c. 1. de filijs presbyteror. in 6.

¶ Irregularitas ex natalibus illegitimis.

I*L*legitime natus eſt irregularis. h. d. *L*imita primo in caſu dec. Sayr. 4. de filijs Præsbyt. vbi fuit dictum, quod illegitimus factus Religioſus, ordines ſacros ſumere, & beneficia manualia habere poteſt, & rationem reddit gloſ. in c. 1. de purgatione canon. quia irregularitas tollitur per ingreſſum Religionis; Limita ſecundo in caſu eiuſd. deciſ. 1. cit. tit. vbi filius natus in figura matrimonij iuſte credere poteſt ſe eſſe legitimum, ad hoc, vt ordinari poſſit; *L*imita tertio in bona fide ordinato, quia non eſt ſuſpenſus; Idem in deciſ. 2. cit. tit. Limita quarto procedente Superioris diſpen-

ſpenſatione, quia tunc liberorũ eſt ei ordines ſumere, Ego in deciſ. Cur. Archiepiſc. Neap. 10. ad cuius ornamẽtum aduertendum; quod ſicut Epiſcopus ex Iuriſdictione ordinaria cum illegitimo ad ordines minores, & beneficium ſimplex diſpenſare poteſt, ita etiam, & Capitulũ Sede vacante, cum eodem ad eoſdem effectus diſpenſare valide poteſt, Idem Sayr. in deciſio. 34. de tempor. ordinat. Hinc fit ſecundo, quod diſpenſatio cũ illegitimo ad ordines, ad beneficia non extenditur. Idem Sayr. in deciſ. 7. de filijs Presbyt. ad mat. vide pulchram deciſ. eiuſdem 41. de temporib. ordinat. & Caualc. in deciſ. 28.

COLLECT. 947.

In l. 2. C. quorum appellat. non recipiuntur.

¶ Conuictus, & confeſſus non appellat regulariter.

CONuictus, & confeſſus non appellat h. d. *L*imita tex. hunc quatuor aureis limitationibus, & primo in caſu deciſ. de Franch. 559. vbi fuit dictum, quod concluſio huius tex. nõ procedit, quando confitetur cum qualitate, quæ minueret delictum, & an huiuſmodi confeſſio ſcindi poſſit, Vide Cacher. in deciſ. 60. Rot. Pedemon. Fabrum in deciſ. 1. C. de confeſſis, Triuiſ. in deciſ. 3. p. 2. Ioſeph *L*ud. Rot. *L*ucenſ. in deciſ. 19. *L*imita ſecundo in conuicto, & nõ confeſſo, quia tunc poterit appellare, & ratio eſt, quia defecit vnũ prohibitionis ratio, Monald. in conſ. deciſ. 99. *L*imita tertio in caſu deciſ. de Franch. 451. vbi confeſſio, & conuictus in ciuilibus, non auditur appellans, vnde a contrario ſequitur, quod in criminalibus appellare poterit; Limita quarto in caſu deciſio. Balb. 462. vbi fuit dictum, quod manifeſte conuictus, non appellat. ſecus in non manifeſto conuicto, vel in confeſſo, quia poteſt appellare, & ratio diuerſitatis in vtroque caſu eſt, quia in notorijs non admittitur appellatio, Ant. Faber in deciſ. 2. C. de appellat. quam nota ad glo. in l. adiectos. C. de appellat.

COLLECT. 948.

Super glo. in verbo conſtiterit in Clem. præſenti de cenſib.

¶ Clauſulæ Conſtito ſe repereris, ſiue inueneris.

DIſponit, quo clauſ. conſtito, ſeu ſi repereris, ſeu inueneris, requiritur partis citationem, & ita pluries fuit in Rota deciſum teſtãtur DD. eiuſd. Rot. deciſ. 21. de reſcriptis in Antiq. & deciſ. 15. de dolo, & contumacia in Antiq. & fuit dictum in cauſa Meleuitana beneficiorũ 29. Maij 1587. coram Seraphino; *L*imita primo quando adeſſet etiã clauſ. & extraiudicialiter, quia tunc non requirit partis citationem, vt pulchre decidit Creſcent. in deciſio. 11. de priuileg. & Thaniſ. in deciſ. 95. *L*imita ſecundo non procedere quando narrata verificarentur ex actis, & coram eod. Iudice, quia tunc eſſet conditio de præterito, quæ non ſuſpendit, Balb. in dec. 89. quam nota ad l. cũ ad præſens. ff. ſi certum petatur, & Thaniſ. cit. deciſ. 95. *L*imita tertio, quando agitur de re modica, & paruo præiudicio, quia tunc nullã cauſæ cognitionẽ exigit, Rot. deciſ. 15. de dolo, & cõtumacia, licet alias ſecus, vt per Guid. Pap. in deciſ. 70. & fuit dictum in cauſa Tiraſon. Cappellaniæ 7. Maij 1600. coram Paphilio, Bellam. in deciſ. 68. & propterea hæc clauſ reddit reſcriptum conditionale, & quidquid facit Iudex ante verificationem conditionis, nulliter facit Verall. in deciſ. 71. p. 1. & fuit dictum in vna Orioſen. decimarum 26. Februarij 1590. coram Orano.

COL-

COLLECT. 949.

Super clauſ.quorum tenores,&c.

¶ Clauſulæ quorum tenores,&c.

NOnnullos producit effectus; Primo,quia operatur indiuiduam omnium expreſſionum, cum omnibus ſuis qualitatibus, vt fuit dictũ in cauſa Pampilonen.matrimonij 4.Maij 1583. coram Lancellotto,vt in deciſ.43.lib.3. Secũdo,quia inducit ſcientiam per modum fictum,& operatur quo ad validitatẽ actus, vt fuit dictum in cauſa Calciaten. Iuriſdictionis 16. Ianuar. 1587. coram Rubeo;non tamẽ operatur quoties Papa ſi ſciuiſſet defectum, non ita reſcripſiſſet,Card.Put.in deciſ. 49. de prębẽd.Tertio operatur effectum ſuũ, etiam in gratia ad poſtulationem partis, Rot.diuerſ.in deciſio.113.part.1.& aliquid per Caſſad.deciſ.10.ſuper regulis. Quarto,quia derogat,& tollit etiam priuilegia, & indulta habentia clauſ. derogatoriam ad futura priuilegia,quãuis contrarium referat deciſum Verall. in deciſ.121.par.1. Quinto operatur,vt cenſeatur facta mentio clauſ ſublata,& in commiſſione,prout requiritur ad effectum, vt ſit ei per commiſſionem derogatum,Rot. diuerſ. deciſ. 535.lib. 2. Aduertendum tamen,quod ſi huic clauſ.pro inſertis,& appoſitis,tunc operatur,vt expreſſa fingitur,quę pro expreſſis haberi voluit,Verall.in deciſ.72.par. 1. & latius per eundem in deciſ. 204. nu.5.par.1. Limita hoc quando non eſt facta mentio de illo,de cuius mentione tractatur Verall.in deciſ.121.par.1.

COLLECT. 950.

Super c.reintegrandæ 1.2.3.q.1.

¶ Remedium c. reintegrandæ.

AMplia vt agens hoc remedio ſufficit,vt probet antiquiorem poſſeſſionem;& illam nunc eſſe pœnes conuẽtum,nec habet neceſſe probare ſpolium,Affl.in deciſ.327.& in deciſ. 361. Boer.in deciſ.238.Ioſeph Lud.in deciſ. Peruſ. 59. de Benint. deciſio.10. Card. Pute.in deciſio.270 lib.3.Caualc.deciſ. 22.par.2.Gayl. obſeru.75.lib.2.Amplia ſecundo,vt competat etiam pro penſionibus denegatis,Magon.in deciſio. Lucen.5.Idem Gayl eadem obſeru.75.lib. 2. Amplia tertio procedere etiam in laico,& re profana,Balb.in deciſio,29. Amplia quarto,vt competat tam Domino directo,quam vtili,Ioſeph Lud.in deciſ.Lucan.14.Amplia quinto,vt competat etiam ſucceſſori,Mohed.in deciſ. 40.Amplia ſexto,etiam vniuerſali,ſi teſtator fuit ſpoliatus in vita,ſecus ſi poſſidebat tempore mortis,Benint.in dec. 12.Ioſeph Lud.in deciſ.Peruſ. 39. Creſcen.in deciſ.4.de reſtit.ſpolia.Magon. deciſ.Lucan.4.Amplia ſeptimo,vt intẽtari poſſit etiam contra tertium poſſeſſorem titulum habentem Oſaſc.in deciſ.93.Caſſad in deciſ.7.de reſtitu.ſpoliat.Cappel.Tholoſ.in deciſ.448.Mynſing.obſeru.85.cent.3.Benint.in dec ſ. 33.Ioſeph Lud.in deciſ.Peruſ.59. Teſ. in deciſio.29.Cardin.Pute.in deci.176. lib. 2. Nunc limita, vt non competat amittenti poſſeſſionem ex iuſta cauſa, Affl.in deciſ.392.pro ornatu huius tex. vide Put.in deciſ.115.lib.2.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 951.
In l. Iulianus. ff. de lega. 3.

¶ Clauſulæ pro quibus omnibus & ſingulis.

SEdet mat. clauſ. pro quibus omnibus & ſingulis, quæ referũtur ad omnia in inſtrumento etiam enunciatiuè narrata, vt refert Ro. diu. deciſũ in dec. 741 p. 2. & fuit dictũ in vna Romana de Ligarchis 19. Ianua. 1600. corã Iuſto, & in vna Romana Palatij Sanctę Mariæ Maioris 15. Martij 1604. corã Pamphilio, & ideo obligatio Cameralis facta pro omnibus, & ſingulis competit etiam pro enunciatiuis, & pro illis poteſt agi via executiua, vt apparet in dec. diuerſ. 741. p. 2. & fuit dictũ in vna Romana dotis 11. Februarij 1583. coram Cantuccio.

COLLECT. 952.
In l. fi. ff. de vſu, & habitat.

¶ Intereſſe quando ſuccedat in obligationibus faciendi.

IN obligationibus faciendi, quãdo deſijt poſſe fieri, petitur intereſſe. h. d. Limita quando eſſet adiectum iuramentum, quia tunc debet impleri in forma ſpecifica, Oſaſc. in dec. 92. Papon. lib. 10. arreſt. 2. & eius virtute quis cogitur ad faciendum Affl. in dec. 162. Gui. Pap. in dec. 627. quod ampliatur procedere, licet iuramentum, vel factum contineret turpitudinem ex parte creditoris, Idem Oſaſc. in deci. 92. quod Amplia ſecundo procedere etiam in promiſſione facti alieni Ro. Genue. in dec. 152. Amplia tertio, vt obligatio ſit indiuidua, ideo in totum debet adimpleri, Rot. Genue. in dec. 156. Amplia quarto in caſu Lanfrãc. in dec. 173. vbi fuit dictum, quod ad factum præciſe quis cogitur, nec liberatur præſtando intereſſe; Limita nunc, quando quis promiſiſſet factum cum iuramẽto, & ſub pœna, quia tunc excuſatur, ſi fecerit, quod potuit, Affl. in deciſ. 95.

COLLECT. 953.
Super c. ignorantia de regulis Iuris in ſexto.

¶ Ignorantia iuris quando excuſat.

IGnorãtia Iuris non excuſat. h. d. Amplia procedere in ignorantia Iuris Diuini Sayr. in deci. 9. de pœnitent. Amplia ſecundo etiam in ignorantia Iuris naturalis, Balb. in deciſ. 29. Nunc limita quando Iuriſconſultorum copia, a quibus poſſet quis conſilium ſumere, non adeſſet, Thom. in dec. 91. Limita ſecundo in milite, muliere, & ruſtico, quibus licet Ius ignorare Ego in deciſ. Cur. Archiep. Neap. 29. quã ad tex. in l. ſcimus. C. de Iuris, & fact. ignoran. reponas; Limita tertio in caſibus, in quibus dolus exigitur, quia tunc Iuris ignorantia excuſat Franc. Viu. in deciſ. 352.

COLLECT. 954.
Ad Abb. in c. inter cætera nu. 8. de ſent. & re iudic.

¶ Clauſulę ſi quid exequẽdũ exequaris.

POnit effectum clauſ. ſi quid exequẽdum exequaris, ac dicas, quod primo operatur, vt ſententia mãdetur executioni in ea parte, in qua eſt iuſta, vt fuit dictum in cauſa Romana prætij domus de Balellis 16. Iunij 1579. coram Aldobrandino, vt patet in deciſio. 224. lib. 1. & intelligitur prout de Iure quatenus executioni locus ſit, & ex eiſdem actis, quæ ſola attenduntur, vt illi locus ſit, vt fuit deciſum in cauſa Romana cenſus de Vellis. 21. Aprilis 1597.

coram Cerdone, & in vna Tudertina officij Cancellariæ 19. Ianuarij 1597. coram Lancellotto; declara hæc procedere ad effectũ, vt detur executio, quia hoc caſu debet iuſtificari ex eiſdẽ actis, ſecus ad effectum, vt non ſit locus executioni, quia tũc ſufficit, quod detur iniuſtitia, ex nouiter deductis, vt fuit dictum in vna Tudertina officij coram Lancellotto, & eſt deci. 31 par. 3. diuer. Aduertendum tamen, quod hęc clauſ. cenſetur in omnibus commiſſionibus repetita iuxta deciſio. Bellam. 41. & aliquid per Caſſad. in deciſ. 8. num. 5. de reſcriptis, & fuit in hac clauſ. reſolutũ in cauſa Romana Societatis 3. Iunij 1577. coram Blanchetto, vt patet in deciſ. 321. p. 1. diuerſ.

COLLECT 955.

Super c. Abbates de priuilegijs in 6.

¶ Abbatis materia.

HIc ſedet mat. poteſtatis Abbatis, & enumeratur vnicus effectus, ſcilicet, vt poſsit Abbas ſuis ſubditis cõferre primam tonſurã, & ita deciſũ refert Ant. Faber in deciſ. 21. C. de Epiſc. & clericis. item poteſt dare dimiſſorias Sayr. in deciſ. 25. de tempor. ordina. Intellige quoad ſubditos, alias eſſet ſuſpẽſus, Balb. in deciſ. 91. part. 1. item cognitio cauſarum criminalium, atque matrimonialium ſpectat Abbatẽ, quando habet iura Epiſcopalia, ita refert in Rot. deciſum Farinac. in dec. crim. 100. quam not. ad limitat. tex. in c. tanta de exceſſibus Pręlator. & ad ea quę ponit Concil Trid ſeſſ. 24. c. 10. de reformat. item habens iura Epiſcopalia non dicitur inferior Epiſcopi, Anto. Faber in deci. 3. C. de epiſc & cleric. item poteſt Abbas benedicere Campanas, etiam quæ debent inſeruire Eccleſijs nõ ſuæ religionis, vt fuiſſe deciſum refert Macerat. in deciſ. Papiæ 112. caſu 3. item poteſt remittere denunciationes in matrimonijs faciendas, Sayr. in deciſ. 9. de ſponſalib. quam nota ad ampliationem Conc. Trid. ſeſſ. 24. c. 1. de reformat. quę tamen facultas Epiſcoporum Vicarijs minime competere refert deciſum Caualc. Rot. Fiuiz. in deciſ. 29. par. 2. item põt benedicere veſtes, & calices, Balb. in dec. 22. quam not. ad celebrem gloſ. noſtri tex. itẽ poteſt abſoluere ſuos Monachos ab excommunicat. incurſa, Ro. diuerſ. deciſ. 1522. par. 3. quam not. ad tex. in c. monachi de ſent. excommun. non tamen habet poteſtatem in crimine hæreſis, Sayr. in deci. 7. de hæreticis.

COLLECT. 956.

Super Bulla Sixti V.

¶ Clericorum beneficiatorũ dilationis habitus & tonſuram.

CLerici beneficiati coguntur deferre habitum, & tonſuram, quod ſi contrafecerint priuantur ipſo iure beneficiis, ac vacare intelligũtur h. d. Cui congruit in parte Conc. Trid. ſeſſ. 14. c. 6. Hinc infertur, quod ſi clericus tempore delicti reperiatur in habitu laicali non gaudet fori priuilegio, prout ita deciſum teſtatur Faber in deciſ. 44. C. de iuriſd. omnium iudic. & de alia deciſio. Franciæ, vide per Papon. lib. 3 arreſt. 4. & ad mat. vide optimum conſ. de Põte 24. lib. 1. Nunc limita Bullam, & primo non procedere in eo clerico, qui nequiret tonſuram deferre propter infirmitatem, tunc enim non veniret beneficiis priuandus, ob impoſsibilitatem, ita deciſum refert Capp. Tholoſ. in dec. 104. quam not. ad tex. in c. Ioannes de clericis coniugatis; Limita ſecundo ſi ratione paupertatis illũ geſtare nõ valeret, vt decidimus in Cur. Archi. Neap. Ego ipſe in deciſ. eiuſd. Cur. 129. quam not. ad Doctr. Imol. communiter receptam

in

Digitized by Google

in c.clerici de vita. & honeſtat. Clericor. *Limita* tertio, vt non priuetur Clericus propter vnicam habitus omiſſionem, ſed neceſſaria eſt tanta perſeuerantia, vt publice extimetur laicus, ita Rot. *Lipſien.* in deciſ. 339. par. 2. quam not. ad doctr. Farinac. q. 8. nu. 69. Limita quarto in clerico, qui ratione timoris habitum clericalem poſtponere, & transformare exegerit, Rubin. in deciſ. 91. par. 2. quam nota ad tex. in c. clerici, de vita, & honeſtate clericorum, & quãdo quis dicatur incedere in habitu clericali, dicas ſecundum Guid. Pap. in deciſ. 138.

COLLECT. 957.

Super l. ſicut C. de actionib. & oblig.

¶ Pœnitentiæ in contractibus non admittendæ.

CONtractus ab initio ſunt voluntatis, ſed ex poſt facto ſunt neceſſitatis. h. d. & ſic in contractibus non habet locum pœnitentia ſecundum Balb. in deciſ. 79. quæ concluſio limitatur primo, vt locum non habeat in beneficialibus, in quibus licitum eſt ante cõfirmationem pœnitere, etiam altera parte nõ conſentiente Card. Put. in deciſ. 355. p. 1. *L*im ita ſecundo in contractibus in nominatis quando res adhuc eſt integra, quia poteſt diſſolui, & eſt locus pœnitẽtiæ, Caualc. in deciſ. 34. Sublimita vt locus non ſit pænitẽtiæ in caſibus, in quibus interuenit iuramentum, Benint. in deciſ. 49. Sublimita ſecundo facta executione, quæ tũc dicitur, quando venditor adimplẽdo pro parte ſua rem tradit, Magon. in deciſ. Lucan. 17. & idem in deciſ. 31. nu. 12. & vide ſeptem limitationes ad regulam per Affl. in deciſ. 280. Limita tertio in cõtractu Iuris cõgrui, quia vicinus, qui ius congrui petit, poteſt pœnitere, & recedere a ſua petitione, inuito emptore, & poſſeſſore, de Frãch. in deciſ. 346. p. 2. Limita quarto in delictis, idẽ Magon. in deciſ. *Lucan.* 88. Intellige procedere in delictis non conſũmatis Gomez Leo in deciſ. 60. diuerſ. par. 2. quæ facit ad l. qui pœnitet ff. de furtis; Limita quinto in eo, qui ꝑduxit & præſentauit teſtes, quia poteſt pœnitere, & reuocare ſuam productionem, ne examinentur, Rot. Auen. in deciſ. 116. *L*imita ſexto, quod renuntians liti antequam pars ſciuerit, vel ratum habuerit pœnitere poteſt Capyc in deciſ. 133. in fine; Pro intelligentia tamen animaduertendum primo, quod in contractu venditionis antẽ confectum inſtrumentum, non eſt locus pœnitentiæ niſi quando actum eſt expreſſe inter partes, quod contractus celebretur in ſcriptis, & ante celebrationem, nihil valet, Magon. in deciſ. *Lucan.* 95. Affl. in deciſ. 39. aliquid per Boer. in deciſ. 48. num. 17. & 18. Teſs. in deci. 197. num. 7. Secundo notandum, quod promittenti vendere, ſi pars prætij ſoluatur, ille qui ſoluit, & emere volebat poteſt pœnitere, Boer. in deciſ. 48. & Teſs. in deciſio. 233. Tertio eſt notandum, quod ſi debitor ceſſus ſe obligauerit cum iuramẽto erga ceſſionarium, non poteſt amplius pænitere, & reuocare ſuã obligationẽ, etiã nondũ acceptatã ab ipſo ceſſionario, Magon. in deciſ. 39. Rot. Florent.

COLLECT. 958.

Ad Statutum Vrbis.

¶ Nullitatis non opponendæ poſt annum ex ſtatuto vrbis Romæ.

PRohibet poſt annum agere de nullitate; *Limita* primo, vt non cẽſeatur prohibitus excipere, Achil. de Graſ. in deciſ. 5 de Conſt. & ita fuit pariter in ead. Rot. tentum in vna Romana, nullitatis inter Curtium de Mattheis, & Vincentium de Albertonibus 10. Nouembris 1594. coram Io. Paulo, & ratio eſt,

quia prohibitus agere, non prohibetur excipere Balb.in deciſ.22.& facit idem Achil.de Graſſ.in deciſ.6.cit. tit. Sublimita quando quis exciperet per modũ replicationis,quia tunc ſtatutum præfatum excludit ne quis replicando exci-piat,idem in deciſ.7.eo. tit. Amplia ſtatuti diſpoſitionem, vt etiam dici non poſſit de nullitate principaliter Maynard.in deciſ.49.lib.2.Amplia ſecundo etiam ſi adeſſet nullitas ex defectu Iuriſdictionis, Achil. de Graſſ. in deciſ. 8. de Conſtit. licet huiuſmodi exceptio nunquam ſublata cenſeatur, Creſcent. in deci.23.de ſenten.& re iud quę facit ad ornatũ glo. in clem. ſi. de ſequeſtra. poſſ.& fruct.Amplia tertio procedere tam in nullitate ſententiæ interlocutoriæ,quam diffinitiuæ,Idem de Graſſ. in deciſ.9.eo.tit.licet appellatione ſententiæ veniat diffinitiua tantum, Faber in deciſ.7.C. de ſent. interlocut.Amplia quarto,vt nullitas ẽt notoria, & ex defectu citationis cenſetur reiecta; Idẽ de Graſ.in deciſ.15.de Cõſtit. licet alias reiectis nullitatibus non cenſetur reiecta nullitas proueniens ex eiſdem actis, & ſic notoria, vt fuit dictum in vna Romana nullitatis 1544.coram Auguſtino, refert idem de Graſſ. in deciſ. 40. & in cit.deciſ.15.in princ.Amplia quinto, vt præfatum ſtatutum vti deciſorium ſeruandum ſit in quocunque foro,idem in deciſio.10. & facit Capyc. in deciſio. 66. Amplia ſexto procedere etiam ſi quis inchoauerit dicere de nullitate, & interim labatur annus, quia tunc neque per viam exceptionis de ea opponet, Achil de Graſſ.in deciſ.11.de Conſtit.Ad mat. vide pulchram deciſ. eiuſdem Achil.16.eod.tit.

COLLECT. 959.

Super c.ſi pluribus,de prabend.in ſexto.

¶ Clauſulæ motu proprio.

SEdet mat.clauſ.motu proprio,in quo vltra ea, quæ ſcripſi de eius in Collect.ſuper c.ſi motu,eod.tit. in 6. Addas hic nonnulla; & primo animaduertendum,quod clauſ.hæc non extendit diſpoſitionem ad maius præiudiciũ, quam ſit expreſſum, vt fuit dictum in cauſa Ciuitatis Caſtelli bonorũ 17. Auguſti 1583.coram Robuſterio, vt patet in deciſ.551.lib 2.Item nec operatur in præiudicium tertij, pulchre Faber in deciſ 64.C.de ſacroſanct. Eccleſ. & aliquid per Rot.Diuerſ. in deciſ. 246. nu. 3.par.1. nec firmat priuilegium contra ius alterius Rot.in deciſ.451. par. 1. in nouis,Item licet tollat ſubreptionem ex parte impetrantis,non autem eam, quæ ſit re ipſa;Rot.deciſ. 175. num. 3. & ſeq.par. 3. in nouis.

COLLECT. 960.

Super c.ad audientiam il ſecondo. de reſcriptis.

¶ Penſio quod non dicatur beneficium & eccleſiaſticum.

COlligitur, quod penſio nõ dicitur beneficium Eccleſiaſticum, ad ꝗ probandum adducitur primo, quod ad titu.penſionis quis ordinari non poteſt, niſi neceſſitas,aut commoditas Eccleſię aliud ſuadeat,ꝓut Epiſcopus iudicauerit,vt diſponitur in Conc.Trid. ſeſſ. 21. c. 2. de reformat. Secundo conſtitutio Pij IV.& V. loquens de cõfidentijs beneficiorum, non habet locum contra transferentes penſiones per confidentiam,vt fuit reſolutum in vna Bugien. prætenſæ confidentiæ 5.Iunij 1591.coram Pegna;Tertio ſimonia ſi ſit in ordi

ne,

Digitized by Google

ne,vel beneficio,annexam habet excõmunicationem,non autem ſi ſit in penſione,Sayr.in deciſ.17.de ſimonia, quã ad ornatum tex.in extrauag.cum deteſtabili,reponas.

COLLECT. 961.

In c.intimauit vbi DD.de teſtibus.

¶ Secretorum fides.

SEcretorũ fides eſt ſub præcepto diuino,& poſitiuo h.d.quod probat etiam ex illo,Matth.18.Si peccauerit in te frater tuus, corripe eum inter te, & ipſum ſolum, Ex quo infero primo ad deciſ.de Franc.484. par. 3. vbi fuit deciſum, quod executor cui eſt commiſſa ſecrete legati diſtributio in perſonã ei per teſtatorem nominatam, cogi non poteſt ad eam declarandam,quam nota ad originale Conſ.Anchar. 436. Infero ſecundo ad deciſ.Ann.Robert lib.1.rerum iudicatarum deciſ.3.vbi fuit deciſum Religioſum,cui ſecrete a teſtatore fuit commiſſa diſtributio legati,ſine pecuniarum,non poſſe cogi a ſuperiore ad declarandã mentem teſtatoris,& ad propalandum ſecretum, quam not.ad gl.celebrem in l.Lutius Titius.ff.de leg. 2.& ad Bar. in l.qui hæredi ff. de rebus dubijs.Tertio infero ad reſolutionem Sac. Congregationis Illuſtriſſimorum Interpretum Synod.Trid.ſuper Seſ.24. c.2.de regular.

COLLECT. 962.

Super l.fi.C.de alendis liberis

¶ Alimentorum præſtandorum a parẽtibus eorumq;hæredibus ipſis liberis.

PAter tenetur alimentare filium Iudicis officio. h.d.Et amplia primo in caſu deciſ.de Franch.686.vbi fuit dictũ,quod alimẽta debentur per Auum Nepoti ſpurio ex filio legitimo,& naturali, & idem in deciſ.178.& in deciſio. 283.Amplia ſecundo,vt debeantur filio alimenta etiam de fructibus bonorum in quibus Pater habet vſumfructum ex perſona filij,idem de Franc. in deciſio. 576.Amplia tertio etiam ſi quis neget aliquem eſſe filium Balb.in deciſio. 39. quæ facit ad tex.in l. nec filium C. de Patria poteſtate;Amplia quarto, vt debeantur etiam filio naturali, Maynard. in deciſ.22.lib. 2. Quod ſubamplia, vt nedum a Patre,verum etiam ab eius hæredibus,de Franch.in deciſ. 87.nu. 150. & in deciſ.178.nu.6.& 12. & hæc concluſio non patitur difficultatem, & ſecundum eam pluries iudicauit Senatus Pariſien.teſtatur Papon.lib.11.tit. 3.areſt.3.Subamplia ſecundo,vt debeantur etiam a matre,Teſſ.in deciſ. 211. *L*imita ampliationem,vt non debeãtur legatũ, & alimenta,Surd.in deciſ. 147.num autem debeantur ſecundum qualitatem perſonæ vide Maſtrill.in deciſ.Rot. Siciliæ 85.Limita ſecundo ſi filius naturalis eſſet artifex, vel aliunde ſibi victum quærere poſſit,vt pluries cẽſuiſſe Senatum ſcribit Teſſ.in deciſ. 211. Intellige quando talis eſt ars,quam filius ſine decore exercere poteſt, Ego in deciſio. Cur.Archiepiſc.Neap.79. Nunc limita & primo infra trienniũ,quia tunc onus alimentandi eſt Matris,Valaſc.in deciſ. 91.*L*imita ſecundo,ſi filius eſſet ingratus,Balb.in deciſio.29.Limita tertio in filio ſeorſum habitãte a Patre,Magon. in deciſ. 113. Rot. Florent. Sublimita ſi ob Patris ſæuitiam, & malas tractationes iſtud auenıret,Farinac in deciſ.117. Limita quarto ſi Pater non haberet niſi quantum vix ſufficeret ei ad alimenta, de Franch.in deciſ.336. *L*imita quinto in caſu deciſ.Viu.423.

COLLECT. 963.

Super Bal.in l.poſtquam lit.C.de pactis.

¶ Reſcriptum qualiter vtrique parti commune ſit.

DIſputat hic ſi reſcriptum ſit commune vtriuſq; partis,tandem cõcludit eſſe commune,intellige poſt prę ſentationem ei factã pulchre Magon. referens ita decidiſſe Rot.*Lucenſ*.deciſ. 52. ante enim præſentationem Iudici nulla competit iuriſdictio,Guid.Pap.in deciſ.421.& Anna allegat.25. Intellige ſecundo poſt citationem partis,vt decidit Ro.Bonon.teſte Petro de Benint in deciſ.41.vnde pro corroboratione Regulæ Infero primo, quod Imperator non poteſt renunciare reſcripto aduerſario inuito, Rot.deciſ. 45.de appellat. in Antiqu Infero ſecundo,quod ſi ille, qui impetrauit aliquem in Iudicem,nolit poſtea coram eo litigare, poteſt ille contra quem fuit facta impetratio, vti litteris delegationis, pulchre Balb. Iafred.in deciſ.76.quam reponas ad notabilem.deciſ.Io.Andr.in cap.ex conquęſtione de reſtit.ſpoliat.

COLLECT. 964.

Ad Bald.in l.1.q.34.& 35.ff.de rer.diu.

¶ Clauſulæ pro hæredibus,& ſucceſſoribus quibuſcunq;

POnit quid operetur clauſ.pro hæredibus,& ſucceſſoribus quibuſcũq; Tu vero deciſiue loquẽdo dicas primo, quod operat̃,quia æquipollet clauſulæ & quibus dederit; vt fuit deciſum in cauſa Romana bonorum de Lilio.7.Februarij 1585.coram *S*eraphino; Secundo,quia facit actum tranſitorium etiam ad hæredes extraneos, vt fuit deciſum in Rot. 13. Ianuarij 1578. coram Aldobrandino,vt teſtatur Rot. diuerſ. deciſ. 393.num.1. part. 1. & in eadem coram eodem 13.Febr.1581.vt apparet in deciſ.448.lib.1.& ideo operatur, vt feudũ vel emphyteuſis trãſeat ad hæredes extraneos,& ſucceſſores ſingulares, & ad quos alias de ſui natura non potuiſſent tranſire, vt fuit dictum in cauſa Ciuitatis Caſtelli Caſtri Monte 10.Maij 1577. coram Seraphino,& in cauſa Romana de Lilio 7.Februarij 1582. coram eodẽ pro quarum deciſionum confirmatione accedant aliæ duæ, quarum prima eſt Rot. Auenionen 68.vbi fuit dictum, clauſulam præfatam compræhendere etiam ſucceſſores ſingulares, ſecunda eſt Minad.43.vbi veniunt etiam qui ſucceſſuri non eſſent, & ideo huiuſmodi clauſula poſita in renunciatione filiarũ, facta bonis maternis extenditur pro quibuſcunque,vt fuit reſolutum in vna Romana de Lant.13.Ianuar.1578.& 13.Februar.1581.corã Aldobrandino,Rot.diuerſ.dec.22.p.3.Operatur tertio,vt emphyteuſis etiam Eccleſiaſtica tranſeat ad hæredes extraneos,vt fuit reſolutum teſtatur Rot.diuerſ.deciſ.234. par. 2.& iterum in cauſa Imolen.bonorum 22 Iunij,& 13.Nouembris 1599.coram Pamphilio, ad quarum confirmationem, & ad materiam vide Affl.in deciſ.100.

COLLECT. 965.

Super c. decernimus 16.q.7.

¶ Diſpoſitionis nullæ ſuper iure patronatus ſpretis patronis.

DIcit, quod collatio, ſeu quælibet diſpoſitio ſuper beneficio patronatu ſpretis patronis eſt nulla;pro cuius tex.ornamento pondera ſequẽtes deciſiones,quarũ prima eſt Ant. *F*abr. Rot. Sabaudiæ 2. C. de Iurepatronatus, vbi diſtinguit,quod aut collatio patronatus beneficij, eſt voluntaria, & non valet ſpretis patronis,aut vero eſt neceſſaria,

&

Digitized by Google

& tunc e contra, cũ qua diſtinct. refert Senatum tranſijſſe, Secunda eſt Guid. Pap. Rot. Delfinat⁹ 374. vbi refert Rot. illam decidiſſe collationem hanc non eſſe ipſo iure nullam, verum venire annullandam; Tertia deciſ. eſt Capp. Tholoſ. 207. vbi cum hac pariter diſtinct. refert Rot. tranſijſſe. Hinc infertur, quod venio beneficij ꝙ ſit de Iurepatronatus laicorum nunquã poteſt fieri vnio per Papam inuito patrono laico, Faber deciſ. 8. C. de Iurepatronatus, & Papa in generali reſeruatione beneficiorum nõ cenſetur ea compræhendere, quæ ſunt de Iurepatronatus laicorum, cui nunquam derogat, niſi cum ſit litigioſum, Idem in deciſ. 6. C. eod. tit. quid autem ſit agendum, cum Papa deroget Iuripatronatus laicorum pro medietate vide deciſ. eiuſd. 7. cit. tit quam nota.

COLLECT. 966.

Super Regula de exprimendo valore.

¶ Regula Cancellariæ de exprimendo valore beneficij declaratur.

SCripſi ſuper hac regula in Collect. 1075. Hic tamen agendum ſit quęnam deduci debent, vt verus valor expreſſus dicatur; Et dicas, quod primo debent deduci omnes expenſæ, quia fructus beneficiorum intelliguntur quoad eorum valorem deductis expenſis, vt refert deciſum Monald. in conſ. dec. 97. quam deciſ. not. ad intelligentiam text. in l. fructus ff. ſoluto matrimonio. Secũdo debẽt deduci onera perpetua impoſita ſuper fructibus eiuſd. beneficij, vt decidit Rot. refert Verall. in deciſ. 338. par. 3. Tertio deduci debẽt onera impoſita pro ſuſtentatione vnius Clerici deſeruientis curiæ Parochiali, vt pulchre decidit Caſſad. in deciſ. 19. de præbend. & dignitatib. Nota tamen quod ad validitatem expreſſionis veri valoris tria ſunt aduertẽda; Primo, quod valor probandus eſt de tempore prouiſionis, & non ſufficit probari de tẽpore antiquo Caputaq. in deciſ. 330. par. 3. Secundo, quod probandus eſt per eum, quia agit, Idem in deciſ. 132. & ſemel expreſſus, iterum exprimi non debet, Idem in deciſ. 331. lib. 3. verum quando valor non eſt ſufficienter expreſſus in prima iſtantia, poteſt in ſecunda probari, vt decidit Verall. in deciſ. 332. par. 3.

COLLECT. 967.

In l. per inſtrumenta ff. de acquirend. poſſeſſ.

¶ Poſſeſſionis probandæ modorum.

HAbes quomodo poſſeſſio ꝓbetur Et dic primo, quod qui olim poſſedit, & nunc allegat ſe poſſidere, præſumptio pro eo facit, vt poſſidere dicatur Oſaſc. in deciſ. 43. Rot. Genuen. in deciſ. 123. aliquid per Ioſeph. Lud. in deciſ. Peruſ. 59. num. 4. par. 1. & in deci. 59. par. 2. Boer. in deciſ. 239. & poſſeſſio continuata medij temporis, probatur probatis extremis, Benint. in deciſ. 143. Secundo probatur per inſtrumentum publicum, in quo continet partem eſſe inductam in poſſeſſionem factã, Card. Put. in deciſ. 7. lib. 2. quam conferunt ad tex. in l. per inſtrumenta. ff. de acquiren. poſseſs. Tertio probatur per fructuum perceptionem, Bellam. in deciſ. 703. aliquid per Oſaſc. in deciſ 43. nu. 3. Ioſeph Lud. in deciſ. Peruſ. 29. nu. 14. Limita ſi percipiantur fructus Iure familiaritatis, Balb in deciſ 29. quia talis poſseſſio nõ eſt attendenda Idem Ioſeph Lud. in deciſ. Lucan. 3. & Affl in deciſ. 167. quas nota ad l. qui iure familiaritatis. ff. de acquiren. poſseſs. Quarto teſtis ſi dicat Sempronium poſsediſse domum, alter teſtis dicat poſsediſse cum Iacobo, dicitur probata poſseſsio Beniut. in deciſio. 33. Quinto probatur per perceptionem

Digitized by Google

penſionis, Affl. in dec. 325. Boer. in dec. 239. Ioſeph Lud. in dec. Lucan. 65.

COLLECT. 968.

Super c. gratia de reſcriptis.

¶ Beneficij obtenti priuationis ob taciturnitatem.

TAciturnitas beneficij obtēti vitiat gratiam, h.d. Limita quando ignoranter non fuerit facta expreſſio, vt in tex. & ita Balb. in dec. 22. Limita ſecundo notabiliter, & menti teneas, quando in impetratione adiecta eſſet clauſula, quod obſtantiæ beneficiales, &c. quia non tenetur exprimere obtenta, Caſſa. in dec. 6. nu. 8. de præb. Achil. de Graſſ. in dec 6. & 14. eo tit. & fuit dictum in cauſa Calaguritana dimidiæ portionis de apodaca 16. Martij 1590. coram Orano, & propterea operatur, vt gratia nō dicatur ſubreptitia, vel obreptitia, Rot. diuer. dec. 171. lib. 2. & fuit reſolutum in cauſa Ceſarauguſtana pēſionis 19. Febr. 1590. coram Gipſio, & iterum in vna Vergelen. Abbatiæ 6. Martij 1589. coram Seraphino; Limita tamen, vt non operetur, vbi non eſt narrata intruſio, & hoc propter intereſſe Datariæ, cum qua eſſet facienda compoſitio, ſi fuiſſet narrata Caſſad. in deciſ. 7. de præb. Put. in dec. 131. lib. 1. & fuit reſolutum in dicta cauſa Vergellen. Abbatię coram Seraphino; Limita tertio, ſi de beneficio manuali non fieret mentio, quia tunc non vitiatur gratia, Achil. de Graſſ. in dec. 8. de præb. & dignit. & aliquid per Caſſad. in dec. 12. nu 6. & 10. eod. tit. & propterea infero, quod in præceptoria S. Ioannis ſunt manualia, & non compræhenduntur in diſpoſitione c. 2. de præb. in 6. Idem de Graſſ. in dec. 9. eod. tit. & facit optima dec. Mohed. 10. de cauſ. poſſeſſ. & propriet.

COLLECT. 969.

Ad Bar. in l. de quibus col. 10. ff. de legib.

¶ Doctori teſtati de conſuetudine credendum.

ASſerit, quod Doctori aliquid aſſerenti de conſuetu dine, credatur. Pro cuius dicti intelligentia animaduertendum ad tres deci. Primo ad illā Ro. Bonon. pœnes de Benint. 95. vbi fuit dictum, quod Doctori atteſtanti de conſuetudine vniuerſali, non eſt præciſè credendum, verū inducit præſumptionem, quæ probandi onus in aduerſariū transfert, & hanc refert eſſe cōem opinionē Capyc. in dec. 176. Mohe. in dec. 3. de conſuetud. dicit fuiſſe deciſum in Rota contrarium, & affert rationē, quia illud conſiſtit in facto, quod pōt ignorari per alium Doctorē, cui non eſt data facultas aſſerendi ea, quæ ſunt facti, ſed interpretandi iura; & nemini eſt credēdū ſine iuramēto, quia cōſuetudo eſt variabilis, Balb. in dec. 99 quod amplia, adeo neceſſe eſt, vt conſuetudo realiter probetur non obſtante atteſtatione Doctoris, q̄ nō ſufficit probatio recens, q̄ eſt cōtra ius, & requiritur immemorabilis, vt pulchre refert in Ro. deciſū idem Mohed. in deciſ. 2. de conſuetudine.

COLLECT. 970.

Super l. 1. ff. de pignoribus.

¶ Obligationis generalis porrigendæ ad præſentia, & futura.

OBligatio generalis porrigitur ad bona p̄ſentia, & futura h. d. Hinc fuit deciſum, bona futura ſemper venire in generali obligatione, Affl. in dec. 333. Franc. Marc. in dec. 921. p. 2. Guid. Pap. in deciſ. 291. Limita nunc, vt non veniant bona hæredum Affl. in deciſio. 101. Limita ſecundo, vt non veniant mer-

merces venales Put. in dec. 297. lib. 2. liceat detur actio ad prætium earũ, Raud. in dec. 99. *Limita* tertio, vt nec ſuppellectilia neceſſaria Caualc. in dec. 27. p. 2. Limita quarto in caſu deciſ. de Franch. 321. p. 2. vbi bona hæredum, licet non veniãt in generali obligatione, poſſunt tamen expreſſe obligari, vide eundẽ in dec. 53. quam nota ad ornatum tex. in l. paulus ff. de pignor. Limita quinto, vt non veniat vſusfructus bonorum, quod intellige quando ad eum non ſpectaret ita Put. in dec. 112. lib. 3. Limita ſexto, vt nec bona alienari prohibita, vt pulchre refert deciſum in Conſ. Neap. in contrarium, Minad. in dec. 22. quam nota ad doctr. Bart. in l. fi. ff. de fideicommiſſarijs libertat. Nota tamen, quod obligatio generalis bonorum compræhendit omnia, quæ ad ſortem debiti extenuandam apta ſunt Put. in dec. 444. par. 2.

COLLECT. 971.

In l. nec inter ff. de donat. inter virum & vxor.

¶ Donationis inter patrem, & filium prohibitæ.

DOnatio inter Patrem, & filiũ prohibetur h. d. vltra ea, quæ ſcripſi in Collect. 196. ſuper l. donationes quas parentes C. de donat. inter vir. & vxor. Limita primo regulam tex. non procedere in donatione remuneratoria, Gayl. obſer. 38. lib. 2. *Franc.* Marc. in deciſ. 326. & aliquid per Capyc. in deciſ. 203. Oſaſc. in deciſ. 171. nu. 19. & an talis donatio indigeat inſinuatione, vide Gui. Pap. in dec. 375. verum ipſa merita aliunde debent probari, idem in deciſ. 92. Papon. lib. 11. tit. 1. arreſt. 14. Limita ſecundo in donatione iurata propter vinculum iuramenti, Capyc. in dec. 16. Gui. Pap. in dec. 146. Capp. Thol. in deciſ. 262. Franc. Marc. in dec. 326. Papon. lib. 11. tit. 1. arreſt. 1. Theſſ. in dec. 32. & aliquid per Ioſeph. Lud. in dec. Peruſ. 71. & Lucen. 66. & num poſſit peti abſolutio a iuramento, vide Guid. Pap. in deciſ. 224. Limita tertio in dote, & donatione propter nuptias idem in dec. 145. Franc. Marc. in dec. 326. de Franch. in dec. 162. Item *Franc.* Marc. in deciſ. 331. & aliquid per Boer. in dec. 204. Limita quarto in filio emancipato, cui pater bene donare poteſt, Capp. Thol. in dec. 461. & aliquid per Guid. Pap. in dec. 375. Gayl. cit. obſer. 38. lib. 2.

COLLECT. 972.

Super c. excommunicationi de raptoribus.

¶ Excommunicationis raptorum reſeruatæ hodie in Bulla Cœnæ Domini, & quando ſecus.

RAptores bonorum ſunt excommunicati, h. d. licet hodie per caſũ Bullæ Cęnæ abſolutio eſt reſeruata Papæ; *Limita* primo, vt non incurritur, ſi furtum nõ excedit duos aureos, quamuis peccat Ego in dec. Cur. Arch. Neap. 123. & moti fuimus per tex. in l. ſi oleũ § fin. ff. de dolo. *Limita* ſecundo in caſu deciſ. Sayr. 1. de ſenten. excommun. vbi fuit dictum, quod capientes res naufragorum, vt eas dominis reſtituant, vel ignorantes capientes, licet nõ reſtituãt, excommunicationem Bullæ cœnæ nõ incurrunt. Limita tertio quando eſſent bona naufragorum non tamen chriſtianorum, ſed infidelium, iudæorum, hereticorum, & aliorum quomodocunque chriſtiani nominis inimicorũ Cornaz. in deciſ. Rot. Lucenſ. 22. quam nota.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 973.

Super l.qui fidem ff. de tranſactionibus.

¶ Clauſulæ rato manente pacto.

CLauſula rato manente pacto, de qua in tex.operatur,vt quis poſſit vti remedijs contrarijs , vt fuit deciſum in cauſa Romana pecuniaria 10.Decẽbris 1574. corã Robuſterio , vt patet in deciſ.57.diuerſ. lib. 2. Intelligas tamen reſpectu obſeruationis contractuum , ſecus vero reſpectu cõtrauẽtionis; quia in eius fauorem nihil operatur, cum ſit poſita in eius odium,ideo prodeſſe non poteſt,vt aliquid per Affl. in deci. 220. num.5.& fuit dictum in vna Valentina Caſtrorum 11.Ianuar.1572. coram Orano,vt patet in deciſ.diuerſ.15.nu.2. par. 1.quam not.ad gloſ. noſtram cõmuniter receptam in verb.cogetur,& in vna Romana pecuniaria corã Robuſterio ; Amplia vt hoc procedat etiam ſi ſit appoſita clauſ.toties,quoties,&c.qua pœna ſoluta,&c.vt eſt deciſ.Rot.99.lib. 3. num autem iuramẽtum habet vim huius clauſ.vide Balb.in deciſ. 22.

COLLECT. 974.

In l.liberum C.de fideiuſſoribus.

¶ Electionis, & variationis fori lite conteſtata prohibita.

CReditor per litis conteſtationem amittit ius eligendi,ac variandi , quia creditor,cui plures res ſunt hypothecatæ alternatiue habet electionem ex prouiſione legis,Capyc. in deciſ. 46. Ioſeph Lud.in deciſ.Peruſ.65.par.2. cuius concluſionis ratio eſt,quia Ius hypothecæ eſt indiuiduũ, licet res hypothecatæ ſint diuiduæ,& quot ſunt res obligatæ,tot ſunt obligationes Affl. in dec. 213.& non diuiditur ex perſona hæredum,Papon.lib.11.nu. 3. arreſt. 1. Gall. deciſ.64. Hinc deſcendit, quod exiſtentibus pluribus poſſeſſoribus rerũ hypothecatarum,creditor poteſt eligere quẽ voluerit;& e contra illum agere inſolidum,Guid.Pap. in deciſio. 432. Franc: Marc.in deciſ.296.& 433. par. 1. & idẽ in deciſ.930.par.2.Rot.diuerſ. in deciſ. 17.par.2.Limita hoc in annua penſione impoſita ſuper pluribus rebus, quia debet agere contra quemlibet poſſeſſorẽ pro rata Guid.Pap.in deciſ.432. Franc. Marc.in deci.433.& 929.par.2.& Rot. cit.deciſio. Deueniendo tamen ad tex. animaduertas , quod creditor variare non poteſt,ſi ſemel lis eſt conteſtata ſuper vna ſpecie bonorũ, vel ſuper re electa Iudex pronunciauerit executionem fore faciendam, Capyc. in deciſ. 33. & cit.dec.46.& de Franch.in dec.53.nu.3.

COLLECT. 975.

In c.gratum de offic. delegat.

¶ Iuriſdictionis per citationem perpetuandæ.

PEr citationem perpetuatur iuriſdictio.h. d.Amplia primo in caſu deciſ.Veral.115.par.1.vbi fuit dictũ,quod citatio decreta per Iudicem delegatum in vita Pontificis, licet fuerit exequuta eo mortuo, Iuriſdictionem tamen perpetuat , prout pluries in Rot. deciſum refert Biſignet.in deciſ 1.de offic.deleg. & Rot.deciſ 9.de dolo, & contumacia in antiqu.Amplia ſecundo; & ſi citatio tantum reproducta eſſet , non tamen exequuta,vt decidit Gratian.in deciſio. Rot.Marchiæ 209. Amplia tertio , etiã ſi citatio nondum exequuta eſſet ita Capp.Tholoſ.in deci.340.Amplia quarto,vt per citationem deſinet res eſſe integra ita Iaffred.Balb.in deciſ.60.quam not.ad tex.in c. relatũ de offic delega. Limita nunc quando citatio eſſet nulla quia ex citatione nulla non inducitur

Iuriſ-

Digitized by Google

iuriſdictionis perpetuario,quemadmodũ nec prçuentio,Balb.in dec.70.Sublimita per cõparitionem in cauſa Meleuitana iuriſdictionis corã D.Accorambono Decano 12.Decẽb.1552.*L*imita ſecundo in citatione per edictũ,quia tunc nõ perpetuatur,quia dicitur impropria citatio,Caputaqu.in deciſ.118.par.1.

COLLECT. 976.

Super l.3.C.de pignoratitia actione.

¶ Fructuum pignoris in ſortẽ computandorũ a creditore, & quando non.

CReditor poſſidens pignus,& percipiens fructus,illos in ſortẽ computare tenetur h.d.&ita deciſum refert Oſaſc.in dec.115.*F*ranc.Marc.in dec.167.par.2.Ro.Genuen.in dec.4. Affl.in dec.373.Royz.in dec.*L*ituan.5.*L*imita primo,quando ex pacto lucrãtur, Gui. Pap.in dec.452.nu.14.&an tale pactum valeat,vide Teſſ.in dec.78.Mynſin.obſer.71 cent.6.*L*imita ſecundo, quando fructus adhuc extarent; quia ante conſumptionem nõ compenſantur,Ego in dec.Cur.Arch.Neap 91. Limita ſecũdo qñ creditor in re ſibi obligata directum dominiũ haberet,& debitor vtile tñ,vt eſt feudatarius,vel emphyteuta,Balb in dec.29.*L*imita tertio ſi ipſe creditor ratione pecuniæ mutuatæ ſubiuerit labores notabiles,Peregr.in deciſ.Patau.99.

COLLECT. 977.

Super c.ne innitaris de Conſtit.

¶ Nemo prudentiæ ſuæ inniti debet.

NOn debet quis eſſe ſapiens apud ſemetipſum h.d.cum glo. Ex qua Ego infero ad dec.Rubin.99.vbi fuit dictum,quod in dubijs ad finem, vt quis excuſari valeat,ſemper conſulendi ſunt periti; Infero ſecundo ad pulchrã dec. Iafred. Balb.15. vbi iudex, qui iudicauit ſecundũ vnam opinionem,quam principales Doctores tenẽt,punietur in ſyndicatu,ſi contraria opinio erat cõiter approbata,ſecus ſi neutra;Infero tertio ad dec.*S*ayr.10.de pœniten.vbi fuit deciſum,quod conſulens ſuperiore,credens illum habere ſufficientem ſcientiam, etiam ſi erret non peccat;Infero quarto ad deciſ.eiuſdem 11.eo.tit. vbi opinionem eligens,quam putat rationi cõformem,ſatisfacit; Infero quinto ad deciſ. Sayr.12. eod.tit.vbi conſulens Doctorem,vbi ſunt diuerſæ opiniones ſequi tenetur quem Doctor diffinit.

COLLECT. 978.

Super l.ſi filia.§.ſi Pater ff.familiæ erciſcundæ.

¶ Patris diuiſionis inter filios ſuorum bonorum effectus.

DIuiſio Patris inter filios habet vim vltimç voluntatis,h.d.& ſi fuerit a Patre iurata nõ poterit ab eodem retractari,etiam obtenta abſolutione a iuramẽto Oſaſc.in dec.125.Veral.in dec.275.p.1.& in dec.288.p.2.& 105.Mago. in dec.64.Ro.Floren. cum liberũ ſit ei inter ſuos filios diuidere,ſed non retractare,Boer.in dec.14.& diuidendo in dubio præſumitur ſeruare æqualitatẽ inter eos,Ioſ.*L*ud.in dec.26.Ro *L*ucen. nec poterũt filij illi contrauenire, Fab. in dec.4.C.familię erciſcundę.Intellige primo cũ diuiſio fit omnibus præſentibus,Idẽ in dec.5.cit tit.Intellige ſecundo,cum diuiſio fit æqualiter Achil. de Graſſ.in dec.4.de præſ.& adeo nõ poſſunt contrauenire,vt aliter facta, quam teſtator voluit,eſt nulla, Faber in deciſ. 12.C.eod tit.Amplia nunc tex.vt *P*ater etiam poſſit prohibere diuiſionem inter filios

filios Grammat. deciſ. 7. Intellige ampliationem, ſi intra certum tempus tantum fieret prohibitio, alias ſecus, Rot. Lucenſ. diuerſ. 76. Intellige ſecundo ampliationẽ quando ex prohibitione non oritur diſcordia inter eos, vel aliter diuiſio ſit vtilis, alias ſecus, Boer. in deciſ. 87. & Gayl. obſeru. 139. in fi. lib. 2.

COLLECT. 979.

Super Clem. 1. de offic. Vicarij.

¶ Appellatione beneficiorum Curatorum venire vicariatus perpetuos.

HInc eſt, quod Vicarius perpetuus dicitur Rector Curæ animarum, ita Sayr. in deciſ. 22. de Conſtit. Infertur ſecundo, quod in habitu reſidet Cura penes Rectorem, Caputaquen. in dec. 339. p. 3. Infertur tertio, quod ſicut Vicarius generalis Epiſcopi nõ poteſt conferre beneficia ſine ſpeciali facultate c. fin. de offic. Vicar. ita non poteſt conferre Vicariam perpetuam; nec illã erigere Card. Put. in deciſio 39. par. 2. Infertur quarto, quod Vicarius perpetuus habet de iure communi fundatam intentionẽ in iure percipiendi decimas, & iura parochialia pro ſua congrua ſubſtentatione, Rot. deciſ. 5. de Iuditijs in Antiq. Creſcent. in deciſ. 2. de decimis, Caputaq. in deciſ. 339. par. 3. in reliquis autem decimis habet fundatam intẽtionẽ Rector, vel is, cui beneficium eſt vnitum, Veral. in dec. 353. par. 2. & in deciſ. 339. par. 3.

COLLECT. 980.

In l. fi. C. de vend. rerum Ciuitatis li. 11.

¶ Sollemnitatum neceſſariarum in alienatione rerum vniuerſitatis.

POnit ſolemnitates adhibendas in alienatione rerũ vniuerſitatis, Tu vero deciſiue loquendo dicas nonnulla eſſe neceſſaria, & primo Decreti interpoſitio, Balb. in dec. 22. & aliquid per Capyc. in deciſ. 4 nec de præfata ſolemnitate creditur Notario illa atteſtanti, vt voluit Rot. Bononien. in ſimili caſu, vt patet in deciſ. 1. Petri de Benint. Limita quando præceſſit ſuperioris mandatum ad congregãdum Ego in deciſ. Cur. Archiepiſco Neap. 31. quod quidem mandatum ſemper eſt neceſſarium ſecundũ deciſ. Guid. Pap. 106. Requiritur ſecundo, vt interueniat etiam ſubhaſtatio, vt per Capyc. qui alias ſolemnitates congerit in deciſio. Neap. 93. quam nota ad text. in l. loca C. de locatione prædiorum lib. 11. Tertio requiritur, vt liberentur plus offerenti, Boer in dec. 248. quã not. ad tex. in l. fi. C. vectigalia noua inſtitui non poſſe, & de nonnullis alijs ſolemnitatibus in alienatione rerũ Vniuerſitatis, vide optimam deciſ. Ioſeph. Lud. 93. num. 37.

COLLECT. 981.

Super l. plane ff. quod cuiuſque vniuerſitatis.

¶ Numeri ciuium requiſiti in congregatione vniuerſitatis.

IN congregatione Vniuerſitatis requiruntur ſaltem duo partes omniũ habentium vocem in dicta vniuerſitate h. d. Ex quo tex. infertur primo ad ſolẽnem deciſ. Bellam. 275. vbi fuit dictum, quod vt Rector expediat negocia vniuerſitatis, requirũtur duo partes; Infertur ſecũdo vt Procurator conſtitutus a minori numero duarum partium Vniuerſitatis non valet Mynſing. cent. 1. obſeru. 82. Infertur tertio, vt duarum partium vniuerſitatis, cenſetur factum ipſius vniuerſitatis, Affl. in deciſ. 273. Infertur quarto ad deciſ. Capyc. 4. vbi fuit dictum, vt Vniuerſitas obligetur in ijs, quæ sũt communia pluribus, vt vniuerſis

ſis debent adeſſe ſaltem duo partes vniuerſitatis, ſecus in ijs, quæ ſunt communia pluribus, vt ſingulis, quia tũc neceſſarius eſſet conſenſus omniũ de *Franc.* in deciſ. 197. *Franch* Marc. in dec. 489. Infertur quintó, quod in actu vniuerſitatis, requiritur ſaltem duo partes vniuerſitatis, Idem Franc. Marc. in deciſio. 225. par. 1. & idem in deciſ. 784. & dicitur tunc factum a maiori parte Idem in deciſ. 226. & tunc pariter debent nomina ſingulorũ ſpecialiter adnotari, Frãc. Marc. in dec 778. & 779. quamuis Mohed. in deciſ. 1. de reb. Eccleſ. non alien. referat Rot. decidiſſe præfatam ſolemnitatem, non niſi in grauioribus negotijs neceſſariam eſſe, quam nota ad ornatum tex. in c. quanto de his, quæ fiũt a maior. part. Capit.

COLLECT. 982.

In l. ab executore. C. quor. appellat. non recipiunt.

¶ Appellationis prohibitæ ab executore.

AB executore non appellatur. h. d. Limita primo quãdo executor nõ admiſit compẽſationem, quam de iure admittere debebat, vt in terminis voluit, ac refert in Senatu Sabaudiæ deciſum Faber in dec. 28. C. de appellat. Limita ſecũdo, vt valeat appellatio ſi fiat ab executore miſſo, R aud. in deciſ. 29. quia ſicut recuſari poteſt, ita ab eo appellari poterit, iuxta terminos c. nouit de appell. *Limita* tertio, vt licet ab executore appellari nõ liceat, tamen appellari poteſt a ſententia, qua pronunciatᷣ eſſe procedẽdum ad inchoatam executionem, *Franc.* Marc. in deciſ. 376. & melius in deciſio. 392. Limita quarto, quando executor exceſſit fines ſuæ cõmiſſionis, Balb. in dec. 300. quam nota ad ornatum c. quoad conſultationẽ de ſententia, & re iudic. & ſi non conſtet exceſſiſſe fines, admittitur quidem appellatio, ſed interim iubenda eſt per *Se*natum executio, *Faber* in deciſ. 33. de appellat. Limita quinto in caſu deciſ. Bellam. 91. vbi fuit dictũ, quod exiſtente Regionis Conſtitutione in cõtrariũ poterit ab executore appellari.

COLLECT. 983.

In l. filius familias §. diui ff. de legatis primo.

¶ Prohibitionis alienationis.

REs prohibita, alienari non poteſt h. d. Intellige quando fuit factum, vt res in familia maneat, quia tunc inducitur fideicommiſſum Oſaſc. in dec. Pedem. 50. Subintellige in caſu mortis ſi teſtator voluit bona ſua remanere in familia, Magon. in deciſio. Florent. 70. & propterea ei cuius contemplatione alienatio prohibetur cenſetur relinqui fideicommiſſum Gomez Leo in deciſ. 43. & ſi fieret filio, extenderetur etiam ad poſteros, Capyc. in deciſ. 108. *Limita* ſi expreſſe verbis teſtatoris fuerit facta fauore agnationis; vt ſua bona in ea perpetuo remanerent, tunc enim debet extendi vltra quartum gradum, Mynſing. obſeru. 64. cent. 6. Infertur ex tex. quod alienatio rei prohibitæ alienari per teſtatorẽ, eſt ipſo iure nulla, Grammat. deciſ. 93. Limita ſecundo in prohibitione facta ad tempus, quia poſt illud cenſetur permiſſa, *V*eral. in deciſ. 23. p. 2. & in deciſ. 399. Sublimita, quando fideicommiſſum fuit inductum ante inhibitionem, Magon. in deciſ. 149. Rot. Florẽt. Amplia tex. vt prohibita per teſtatorem alienatione, cenſẽtur prohibita cenſus conſtitutio, *V*erall. in deciſio. 17. par. 1.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 984.

In l.vnica C.de monopolio.

¶ Confederationum et cõiurationum prohibitarum.

OMnes confederationes, coniurationes,& conſpirationes,ſiue ligę Ciuitatum,& aliorum locorum illicitæ ſunt.h.d.& ratio eſſe poteſt,quia in dubio præſumũtur illicitæ,vt pulchre refert deciſum Minſing.cent.6.obſeru.2. quam nota ad limitationem tex. in l.1. ff.quod cuiuſque vniuerſitatis,& de pœna contrafacientium vide deciſio.Rot. Auenionen.89.Nunc autẽ limita quando Congregatio,ſeu liga tẽderet ad bonum finem, puta ad vtilitatẽ Eccleſiæ, quia tunc licita eſt Franc. Marc.in deciſ 455. Limita ſecundo, quando Congregatio fieret pro tuitione iurium Ciuitatis, vt refert deciſum idẽ Frãc. Marc. in deciſ.126. par.2.

COLLECT. 985.

Ad glo.celebrem in c.fi.de Iurepat.

¶ Priuationis non intelligendo in caſibus a iure expreſſis.

PRriuatio nõ intelligitur niſi in caſibus a Iure expreſſis h.d.& ita decidit Achil.de Graſſ.in deci.1.de iureiur. Rot. diuerſ.dec.769. par.1.Hinc infertur, quod nullum crimen, etiam priuatione dignum inducit priuationẽ ipſo iure in beneficijs, vt pulchre per Rot. deciſum teſtatur Farinac.in deciſ. 134. Hinc infertur ſecundo, quod priuatio beneficij eſt nulla, quando fuit facta abſque citatione perſonali præcedenti Verall in dec.375.par.2.quam deciſio. amplia,vt nec ſufficiant cõiecturę,Rot. dec.770.in Antiquis cuius dec.ratio eſt quia ſemper quod agitur de re graui, neceſſaria eſt citatio,Mohed.in deciſio. fi.de dolo,& contum. ſecunda eſt ratio quia eſt actus præiudicialis, & propterea indiget citatione,Caſſad.in deciſ.4. de ſequeſtr.poſſeſſ.& fruct.Rot.deciſi. 21.de dolo, & contum. in antiq. Infertur tertio, quod in dubio non præſumitur poteſtas priuandi, & propterea a nõ habẽte poteſtatẽ facta eſt nulla,Idẽ Verall.in deci.373.par.2.Infertur quarto quod priuandi forma,ac modus nõ probatur per verba enunciatiua; Idem in deciſ.372.& an Epiſcopus, & Capitulum poterunt aliquem priuare beneficijs,vide eund.in deciſ.374.par.1. quã nota ad c.1 de cleric non reſident.num autem a ſententia priuationis detur appellatio, vide ſolemnem deciſio. Rot. Marchiæ 25. pœnes de Amat. in affirmatiuam, quam nota ad limitationem tex.in l.& a multis.C. de appellat.num autem ad priuationem ſufficiat vnica priuatio, vide pulchre per Garz.a Tolet. in deciſ.54.

COLLECT. 986.

Super l.ſi pro luſorio §.1.ff. de appellat. recipien.

¶ Tertij ſuperuenientis in iudicio audiendi.

TErtius veniens in cauſa auditur h. d.Verum,vt hæc concluſio procedat,nõnulla concurrere habent,& primo,quod de ſuo intereſſe ſaltem ſummarie probet Ioſeph.Lud.in deciſ.Peruſ. 26.DD. de Rot. in deciſio. 53.de Iudicijs in Antiq.Creſcen. in deciſ.13. de reſcriptis,Rot.Roman.in deci.1.cit. tit.in Antiq.Rot.Genuen.in dec iſ.143. Secũdo, quod audiatur in illis terminis, in quibus reperitur cauſa, vt pulchre deciſum refert Affl.in deciſ.15. Tertio, vt veniat ſaltem vno de tribus modis ſ. Primo,vt aſſiſtat, ne fiat colluſio;Secũdo,vt cauſam adiuuet ad victoriã; Tertio aſſumendo in ſe litẽ,quæ ad eũ pertinet principaliter Gayl.obſer.70.lib.1.

Be-

Benint.in deciſ.75.Nonnulla tamen poterit facere iſte tertius.

COLLECT. 987.

Super l. ſi ita §. ea lege ff. de verborum obligat.

¶ Prohibitionis alienationis,& effectus.

ALienatio prohibita regulariter nõ impedit dominij translationem h.d.& ita fuit deciſum in nonnullis Italiæ Tribunalibus, prout Peruſiæ teſtatur Ioſeph *L*ud.in deciſ.68.p.2.Florentiæ teſtatur Magon.in deciſ.47. &112. Neapol.vt per de Franch.in deciſ.355. p.2.Franciæ refert Papon.lib.11.tit.10. arreſt.1.Verum animaduertendum pro deciſionum intellectu, quod competit actio ad intereſſe,ſi alienatio fiat contra alienantem,& eius hæredes,Gayl. obſer.16.lib.1.& aliquid per Magon. in deciſ.102.num.19.Nunc limita ſupra firmatam regulam, & primo, quando adeſt hypotheca,quia tunc impedit dominij translationem, vt refert deciſum Creſcent.in deciſ. 1. de pignoribus:Intellige quando hypotheca eſſet ſpecialis,ſecus ſi generalis eſſet, Balb. in dec. 339.quam nota ad ornatum ter.in l.licet C.qui potiores in pignore, Papon. lib.11.tit.10.arreſt.1.Gomez *L*eo in deciſ.59.*L*imita ſecũdo fauore dotis,Rauden.in dec.17.Tertio limita fauore vltimæ voluntatis,vt refert deciſum Magon.in deciſ.19. Rot. Florent. *L*imita quarto quando adeſt pactum reſolutiuum annullans contractum de Franch. in deciſ.355.par.2.

COLLECT. 988.

Super l.ſodalis ff. de collegijs illicitis.

¶ Collegij.

SEdet mater.collegij; Super qua animaduertas primo,quæ concurrere habeant ad erectionem noui Collegij, & vide Boer.in deciſ. 115. licet in vno ius vniuerſitatis,ac Collegij eſſe poſſit, Franc.Marc.in deciſ.367.Collegiati tamen amplam obtinent poteſtatem,præſertim primo,quia habent ius imponendi collectas,Ioſeph *L*ud.in deciſ.43. Secundo,quia poſſunt condere ſtatuta,& Syndicum creare,Franc.Marc.in deciſ. 165.verum vt congregari poſſint,neceſſe eſt, vt Principis præcedat licentia, Guid.Pap.in deciſ.106.Tertio, quia maior pars collegiatorum poteſt recipere aliquem in collegio, licet minor contradicat,& ſtatutum collegij contrariũ diſponat,de *F*ranch.in deciſ.2.Quarto, quia poſſunt *S*ocietatem communi re communẽ burſam habere, Syndicum, & Receptorem creare,Franc.Marc. in deciſ.799.Quinto,quia perſonarum appellatione non venit collegium, Verall.in deciſ.42.par.3.Sexto,quia collegium poteſt præſcribere contra collegium,Put.in deciſ.387. lib.2. Nota tamen duo pro huius materiæ coronide; Primo, quod priuilegium conceſſum priuilegiatis non compræhendit ſupernumerarios Doctores eiuſd collegij,de Franch.in deciſio. 234. Nota ſecundo, quod ſuffragia ſunt præſtanda in communi,& collegialiter,*F*ranc.Marc.in deciſ.690.& in actu collegij, vt decidit idem Marc.in deciſ.1118.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 989.

In c. paſtoralis de offic. ordin.

¶ Iuriſdictionis Archiepiſcopalis in cauſis ſuffraganeorum.

ARchiepiſcopus in Epiſcopos ſuffraganeos in cauſis appellationũ tantum iuriſdictionem habet, h. d. Amplia primo, vt nec poſſit ſumere Vicarios in diœceſi Suffraganeorum pro futuris appellationibus recipiendis, vt pulchre refert deciſum Mohe. in dec. 5. de appell. Amplia ſecundo, vt citra appellationis articulum, nec partibus conſentientibus aliquid cognoſcere valeat, Balb. in dec. 91. quam nota ad tex. in c. 1. de for. comp. in 6. *L*imita tñ ſingulariter tex. in caſu dec. Ro. collect. a Farinac. in dec. 16. vbi fuit dictũ, quod iudex appellationis ſuper nouis prætenſionibus, & in priori cauſa nõ deductis, depẽdentibus tamẽ ex eod. fonte iudicare poteſt.

COLLECT. 990.

Super conſtit. Aegidiana.

¶ Appellationis a poſſeſſorio prohibitæ ex conſtitutione Ægidiana.

HÆc conſtit. inhæret iuri cõi, quia prohibet appellationẽ a poſſeſſorio, licet de iure Canonico erat ſecus cũ a quolibet grauamine poterat appellari, vt refert deciſũ Capp. Thol. in dec. 501. Amplia hanc conſtitut. procedere in quolibet plenario poſſeſſorio, Bellam. in dec. 22. Amplia ſecũdo ſiue poſſeſſorium fuerit adipiſcẽdę, ſeu retinendæ, aut recuperandę, Ioſeph *L*ud. in deciſ. Peruſ. 20. p. 1. Nunc limita, & primo, vt illa locum non habeat, præterquam in terris S. R. E. immediate ſubiectis, Balb. in dec. 99. ex qua infero ad duas dec. Prima eſt Veral. 226. vbi fuit dictũ quod cum ciuitas Auenion. ſit ſubiecta immediate Eccleſiaſticæ iuriſdictioni, in ea locum obtinet Ægidiana; Infero ſecundo, quod locum non habet in ciuitate Parmarum, & *P*lacentiæ, ratione, de qua ſupra Rot. diuerſ. in dec. 181. & 385. lib. 3. Amplia etiam & tertio, quod cauſa Romę ageretur ſuper bonis in dictis locis poſitis, vt fuiſſe deciſum teſtatur Gratian. in dec. 55. *L*imita etiam quoties ageretur quoad condemnationem fructuum, vt refert deciſum Creſcen. in dec. 5. de appell. quã nota ad doctri. Bar. in l. ſi creditor, §. 1. ff. de appell. *L*imita ſecundo, quando ſuper poſſeſſorio eſſet diffinitiue pronunciatum, ita Benint. in deciſ. 79. Ro. Bonon.

COLLECT. 991.

Super c. cupientes in verſ. priuatus, vbi Archid. de elect. in 6.

¶ Vacationis beneficij loci ex priuatione cauſarum.

CAuetur, quod vbi quis priuatur beneficio, in loco vbi ſit priuatio, dicitur vacare beneficiũ, & propterea ob priuationem Romæ factã, beneficium Romæ vacare dicitur, *P*eregri. in dec. 71. Intellige tamen iuxta terminos dec. Verall. 327. p. 3. vbi fuit dictum, quod vacatio in curia inducitur; ſi beneficiũ vacat per ſententiam priuationis latam in curia contra pręſentem, ſecus ſi contra abſentem, & non verum contumacem: Amplia per dec. eiuſd. 325. p. 3. Intellige ſecundo, dummodo priuationis ſententia præcedat, Biſignet. in dec. fin. de re iudic. Amplia ſecundo, vt reg. de triennali non habeat locum in beneficio vacante in curia per priuationis ſententiam, Caputaq. in dec. 48. p. 3. & facit dec. Rot. 35. de præben. in antiq.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 992.

Super c.1.de for.competen.in ſexto.

¶ Iudicis appellationis in cognoſcēda appellatione partium ſeu muneris.

IVdex appellationis nō poteſt articulum appellationis omittere,& cauſā principalem cognoſcere.h. d.Hinc eſt, quod Iudex appellationis nō poteſt delegare,Bellam.in dec.24.& ſolū cognoſcit ſuper deuolutis per appellationē, Papo.lib.19.tit.1 arreſt.5.quam nota ad clem.appellāti de appell.& ſi fuerit appellatum a ſentētia lata ſuper poſſeſſorio petitorio ſuſpēſo, nū poterit Iudex appellationis ſuper vtroq;pronunciare, Rot.deci.15.de ſententia,& re iudic.in antiq.& primo eſt pronunciandum ſuper cauſa appellationis,quā ſuper principali,Boer.in deci.257.& Iudex appellationis ab interlocutoria non dēt omiſſo appellationis articulo de cā principali cognoſcere,vt eſt dec.de *L*aurēt.Auenion 102.Amplia quāuis verba reſcripti includerēt ēt cogitionē negotij principalis,Bellam.in deciſ.419 Amplia ſecūdo etiā ſi mille commiſſiones emanarent ſuper negotio principali,quia non cēſetur commiſſum niſi,&c. Rot dec. 67.de appellat in nou.Amplia tertio,vt grauare cēſetur Iudex,qui articulos partis aduerſæ tacite reiecit, procedēdo in cā principali,vt voluerūt Rot.Peruſ.deci.38.Rot.Bonon.dec.7.Senat.Pedem. deciſ.26.& Rot.Auenion.deciſ.102.*L*imita ſecūdo, vt Iudex appellationis iuriſdictionem habeat in Territorio Ordinarij,Guid.Pap.deciſ.36. Limita tertio in pulcherrimo caſu deci Triuiſ.6. vbi fuit dictū,quod Iudex grauaminis, coram quo etiā de negotio principali actum fuit, debet de grauamine prius, ſeu de toto negotio principali cognoſcere;Limita quarto in caſu Dec.Moh. 6.de appellat.vbi fuit deciſum,quod cōmiſſio appellationis tribuit iuriſdictionem vt poſſit pronunciari,tanquam in prima inſtātia,ommiſſa apellatione,qn̄ habet clauſ.& totius negotij principalis vt voluit ēt Borgnin.Caualc in dec.27.

COLLECT. 993.

Super c.ad aures de pręſcript.

¶ Decimarum præſcriptionum.

DEcimæ præſcribi poſsūt h.d.*L*imita in illis,quæ Deo debentur in ſignū vniuerſalis dominii, quia in totum præſcribi non poſſunt,Balb.deciſ.29.tn̄ quota illarū vniformiter ſoluta præſcribi poteſt,Frāc.Marc.deciſ. 205. p.1. & deciſ 667.p.2.Papon.lib.1.tit.12.arreſt. 3.Ioſeph.*L*ud dec.Peruſ.106.Gui.Pap. deciſ.284.Amplia,vt etiam a laicis pręſcribi poſſint,idē Gui.Pap.d. dec.284. Mohed.deciſ.250.Franc.Marc.deci.17. quia ipſi poſt Conc. Lateranen.ſūt capaces decimarū ex priuilegio Apoſtolico Veral.dec.241.p.1.verū debēt probare illas exigiſſe a tēpore immemorabili cū allegatione tituli, idē dec. 367. p.2.nec arctatur ad probandam aliam infeudationem Capp.Tholo.deci.440. licet clerici agētes ad decimas debēt de titulo docere, & non ſufficit decēnalis poſſeſſio,Card.Put.deciſ. 371.lib.1. Idē ſi agerent iudicio poſſeſſorio,Put. dec. 413.lib.1.& qualis titulus requirat̄, vide Verall.deciſ.12.p.1.& deciſ.306.p.3.& quanto tēpore ius percipiendi decimas præſcribatur vide Ioſeph.Lud. deciſ.Peruſ.72.Sed intra quod tempus detur reſtitutio cōtra præſcriptionem Decimarum,vide Papon.lib. 12. tit.3.arreſt.23. & num autem conſuetudo in Decimis vt minores ſoluantur ad hoc, vt valeat, requiratur probatio Papæ, tradit Boer. deciſ.236.& an laicus ſpoliatus Decimis poſſit petere in integrū ſe reſtitui, vide Guid.Pap.deciſ. 288.

Digitized by Google

COLLECT. 994.

Super l.cum glo.item habet.ff.familiæ Erciſcundæ.

¶ Clauſulæ accedente conſenſu.

LOquitur de clauſula accedente conſenſu, in qua animaduertas, quod inducit conditionem, Card. Pute. deciſ. 18 lib. 3.& deciſ.282.eo.lib. & fuit reſolutum in cauſa Acheruntina fructuum 19.Iunij 1579. Rot. Diuerſ. deciſ. 74 p. 2.& aliquid per Put. deciſ. 269. num.2. lib 3.Amplia, vt nõ ſufficiat tacitus conſenſus, ſed requiritur expreſſus, Idem deciſ.282.nu. 3.lib. 3. & fuit dictum in dicta Acheruntina fructuum corã Brauo; Limita nunc, & intellige quãdo eſt appoſita in ſupplicatione ſecus ſi in breui, quia tunc inducit conditionem, ſed ſtat cauſatiue, quia litteræ ſine conſenſu non fuiſſent expeditæ, prout nec breue, Put.deciſ. 13.lib.3. & aliquid deciſ. 439. in fine lib. 1. Verall.deciſ.120.& deciſio. 213.nu.1.par.1. & deciſ. 183.part.1.Peregr.deciſ.74.lib.1. & in ſimili fuit reſolutum in cauſa Elboren.penſionis 27. Octob. 1595. coram Corduba, vbi in clauſ.cuius ad id expreſſus accedat conſenſus, & in vna Romana cenſus 13. Martij 1556. coram Blanchetto, vbi in clauſ obtento conſenſu; Animaduertas ſecundo, quod hæc clauſ. in collatione beneficij de Iurepatronatus cum reſeruatione penſionis, & facultate transferendi refertur tantum ad collationem tituli, non autem ad reſeruationem penſionis, neq; translationem, quia in reſeruatione penſionis non requiritur conſenſus Patroni, Caſſad.in deciſ. 3. de iurepatronatus, & fuit reſolutum in vna Collubrien. pẽſionis 11. Februarij 1598. coram Seraphino.

COLLECT. 995.

Super c.ad noſtrã il ſecondo, de iuretiur.

¶ Monitorij qui reuelare nõ teneãtur.

HIc proprie ſedet mat. monitorij de qua etiam ſcripſi in Coll. 102. Nunc vero videndum erit, qui in monitorio non comprehendantur, ac reuelare, non teneantur. Et primo Principalis reuelare non tenetur, Franc.Mar.deci. 648.licet ad reſtitutionem teneatur. Maynard deciſ.91.lib.2.& propterea Curia Archiep.Neap.ad tollendos ſcrupulos, numquam decernit monitoria contra principales non reuelantes, ſed tãtum contra non reſtituentes, vt deciſum refero Egomet in deciſ.122. Secũdo quod id, quod aliquis ſcit, probare non poteſt, Triuiſ.Rot. Venet.deci.50. p.2.quam not.ad tex.in c.plerumque 2. q.3.Tertio pariter, qui ſcit, illum ad cuius inſtantiam ſit excommunicatio non habere ius, Sayr.deciſ. 8. de ſentent.excommunicat.Quarto non comprehenduntur Aduocati, & procuratores, vt refert deciſum Faber in deciſ.54.C. de probat. & ita pariter refert in Senatu Panor. deciſum Caſtill.deciſ.71. Quinto non ſunt monitoria cõcedenda quoties turpia, & infamatoria continerent capita pulchræ idem Faber in deci. 49. eod titu.quã not.pro ornamento Doctrin.Bar.in l.Marcellus.ff. de rer.amotar.action. Sexto reuelare non tenetur ille, qui timet damnum ſibi inferri ex reuelatione Maynard. deciſio.22.lib.3. Pro Coronide tamen huius materiæ ad nonnulla practicabilia animaduertere debes, & primo, quod ſententia eſt concedẽda mere interlocutoria, vt decidit Cur.Archiepiſc.Neap.Ego in deciſ.90. ex quã deciſio.infero ad duo alia, & primo ad deciſ.Rot.Marchiæ penes Gratian.

Digitized by Google

tian.97.vbi propterea a ſententia conceſſionis monitorialium fuit reiecta appellatio,& ita cenſuit Sacra Congregatio ſuper Conc.Trid.ſeſſ.24.c.20. Infertur ſecundo ad aliam deciſ Cur. Archiepiſc.de qua per me in deciſ.3.vbi fuit dictum, quod ſententia excommunicationis eſt mere interlocutoria,& nõ obſtante partis contradictione, ſi eſt iniuſta poterit reuocari,quam not.pro ampliatione l.quod iuſſit. ff. de re iudic. Secundo animaduertendum, quod qui teſtimonium dicit vigore monitorialium ad finem reuelationis tantum,poteſt,& debet repeti ad finem probationis Faber in deciſ.5.C.de teſtibus.

COLLECT. 996.

In l.iubemus C. *de ſacroſanct. Eccleſiis.*

¶ Alienationis bonorum Eccleſiæ prohibitæ inconſulto Principe.

BOna Eccleſiæ prohibētur alienari inconſulto Principe h.d licet de hac materia ſcripſi in Collect. ſuper c. nulli de rebus Eccleſ.non alienād.& in extrauag ambitioſe, vltra ibidem nota hic deciſ Oſaſc.99. & ſex caſus in quib. poſſunt bona Eccleſiæ alienari,vide per Guid Pap.deciſ.100.& de rebus Eccleſiæ alienatis a Principe, Affl.in deciſio. 361. & quod non ſufficiat æris alieni narratio, ſed illud ſubeſſe probari debeat.tradit Oſaſc. deciſ.172. res tamen Eccleſiæ abſq;ſolemnitate, & vtilitate non poſſunt alienari,Balb. deciſ. 22. & eſt ipſo iure nulla Seraph.deciſ.278.Limita primo in alienatione modicæ terrulæ Idem in deciſ.401. Limita ſecundo in rebus alienari ſolitis Idem in deci.149.& ratio eſt,quia res ſemel effecta alienabilis, cenſetur perpetuo talis abſque ſolemnitate Garz. in deciſ. 99. Limita tertio in rebus inutilibus, & Eccleſiæ oneroſis,Guid.Pap.deciſ.156.Limita quarto, quando contrahitur cum Papa,quia eius authoritas ſupplet defectum ſolemnitatis,Capyc.deci.16.Rot. Collect.a Farinac.deciſ. 300. quod amplia etiam ſi contractus cum Papa celebraretur,tanquam priuata perſona; Seraphin.deciſ. 1027. *L*imita quinto in alienatione rei de mẽſa Epiſcopali eius vita durante facta Mohed.deciſio.7.*L*imita ſexto,quando vna Eccleſia particularis alienat alteri Eccleſiæ particulari,quia tenet alienatio,cum finis prohibitionis de non alienandis bonis Eccleſiæ fuerit in conſulendo indemnitati Eccleſiæ vniuerſalis vt deciſum optime affirmat Triuiſ. deciſ. 56. *L*imita ſeptimo quãdo per alienationem nulla fuit ſequuta traditio,quia tunc non cẽſetur tranſlatum dominium, fuit dictum in vna Placentina bonorum 27. Octobris 1581.teſtatur Seraph. deciſ. 540. Sublimita ſi elapſo tempore 40.annorũ,quia tunc transfertur poſſeſſio,etiam ex contractu nullo,quando nullitas non eſt ex capite defectus cõſenſus, Idem *S*eraph. deciſ.681.Limita octauo,vt tertius non poſſit dicere de nullitate contractus de rebus Eccleſię ſine ſolemnitate Seraph. deciſ. 278.

Nota generaliter hanc materiã,quod tractatus requiritur etiam in præfatis bonis alienandis iuxta terminos c.1.eo. tit.in ſexto,nec probatur per verba enũciatiua in inſtrumento appoſita, Balb. deciſio.20.aliquid per Grammat deciſ. 79.num. 16. Sed requiritur alia probatio. Guid.Pap.deciſio.151. Borgnin. Caualc.deciſio. 17. & ratio eſt, quia hoc modo probare eſt pro forma Papon. li. 1.titu.13.arreſt.3.Guid Pap. deciſ. 149. Deciſ.Peruſ.93.aliquid per Caualc. deciſ.16.num. 27. & vltra tractatum requiritur etiam nominatio omnium Capitularium,Mohed.deciſ.143.quod amplia procedere etiam,licet cedat in euiden-

den tem Eccleſiæ vtilitatē, de Franch. decif.35. Magon.deciſ.69. Put. deciſio. 310.lib.1.

COLLECT. 997.

Super c.in aliquibus.§.fi.de Decimis.

¶ Conſuetudinis loci in decimis ſpectandæ.

IN Decimis attēditur conſuetudo loci.h.d. Licet conſuetudo loci in Decimis, vt minores ſoluantur, ad hoc, vt valeat, requiritur probatio Papæ, Boer. deciſio.236. & quod in illarum ſolutione attendatur conſuetudo, tradit de Franch.deciſio. 103. & 124. & conſuetudo Archipræsbyteratus, & non Archiepiſcopatus in modo ſoluendi decimas eſt attendenda, Card.Put deciſio. 176.lib. 3. & in hac materia requiritur tempus 40.annorum ad inducendam conſuetudinem Gomez Leo deciſ. Diuerſ 77. & quomodo huiuſmodi conſuetudo probetur tradit Bellam. deciſ. 455.& quod probari debet ex parte Rectoris tradit Verall.deciſ.243. hinc eſt, quod ſi extat conſuetudo immemorabilis, vt Decimæ ſoluātur de grano recondito in horreis ſi petantur ſolui in herbis, & fundis non eſt audiendus, Balb.in deciſ. 33. & exiſtente conſuetudine debētur etiam de venatione, & molendinis Franc.Marc.deciſ. 530. & Ruſticus cogitur ſuis expenſis deferre Decimas vſque ad Eccleſiam, Capp. Thol. deciſ. 433 & ſine ſeminis, & expenſarum deductione, Franc.Marc.in deciſ.198.p. 2. Capyc.deciſ.23.Card.Pute. deciſ. 100. Papon.lib.1.tit.12. arreſt. 12. & eſt ſoluēda de omnibus Mohed.deciſ 69. Animaduertendum tamen eſt, quod conſuetudo aliorum locorum eſt attendenda circa Decimas, Mohed.deciſ.68.

COLLECT. 998.

In l.res iudicata.ff de regulis Iuris

¶ Rei iudicatæ, cui ſtandum, illation ea & effectus.

RES iudicata pro veritate habetur, & ei in dubio ſtandum eſt, h d. Limita primo in Principe, qui poterit rei iudicatæ derogare Mohed. deciſ. 5. de ſenten.& re iudic. Intellige in Principe Superiorem non recognoſcēte, alias ſecus, vt voluit Iafred.deciſ. 122.par.2. Intellige ſecundo, vt eius quæſitū ex ſententia tolli poſſit per Principem, nō tamen Dominium, Rot.Roman Diuerſ. deciſ. 368. par. 1. Sublimita ſublimitationem niſi eſſet ius quæſitum ex contractu, quia non poteſt etiam de plenitudine poteſtatis, Rot.deciſ.16.num. 7. p.2. Diuerſ. Amplia primam limitationem quantus de poteſtate Principis in derogādo rei iudicatæ, loquatur, vt procedat, ac extendatur etiam ad Ducem Mediolanum, quia ipſe poteſt, ea quæ Supremus Princeps pulchre, ac omnino videndus Mohed.in deciſ Rot.Roman.6.de ſenten.& rei iudic. Amplia ſecundo etiam in Duce Mantuæ, quia ipſe quoq iura Imperij obtinet, vt refert Deciſum Sayr.in deciſ.13. de cenſibus; Amplia tertio in quolibet Principe Superiorem non recognoſcente, quia quilibet ipſorum poteſt per ſuū reſcriptū Ius quæſitū ex ſententia auferre, vt voluit Magon.in deciſ.Florent. 26. 60. & 73. Amplia & eo fortius in Imperatore quia clem.1. de probat.loquens in Papa, & in Principe locum etiam obtinet in Imperatore, Mohed.deciſ. 3. de fide inſtrument. Amplia quinto nedum in Principe, verum etiam in parte, quę poterit iuri ſibi ex ſententia competenti derogare, Rot.deciſ 114. par. 1. & 279. par.2.& renūciare cenſetur quis rei iudicatæ patiendo, quod procedatur ſuper

per meritis, & eadem cauſa inſtruatur pulchre Mohe.in deciſ.4.de ſentẽtia,& re iudic.referens ita decidiſſe Rot.

COLLECT. 999.

Super c.ſi plures 21.q.1.

¶ Commendatarij et beneficiati comparationum.

COlligo ex hoc tex. quod Commẽdatarius ęquiparatur beneficiato, hinc euenit,quod ipſe facit omnes fructus ſuos, ſicut alij titulares perpetui, Caſſad.deciſ.35.ſuper regul.Put. deciſ. 25.lib.1.& talis commenda requirit ætatẽ,& alias qualitates legitimas, ſicut verum beneficium, Caputaquen. deciſ. 127.p.1.quæ facit ad c.nemo deinceps, de elect.Hinc eſt,quod regula de infirmis reſignantibus intrat in commendis perpetuis,Caſſad.deciſ.32. ſuper regul. aliquid per Rot.deciſ.80.lib. 3. Diuerſ. ſicut etiam Regula de publicanis reſignationibus locum obtinet etiam in Commenda,Faber deciſ.40.C. de Epiſ. & cleric.Item in impetratione alterius beneficij,alias gratia erit nulla,Put.deciſ.172.lib.2.Capyc.deciſ. 3.nu.6. Item talis Commenda inducit incompatibilitatem inductam a c.de multa de prębend.& extrauag.execrabilis eod.tit.& hodie expreſſe diſponitur per Concil. Trid.ſeſſ.7.c.2.&4.licet antea ſecus dicebatur, Caſſd.deciſio. 32. ſuper regul. Caputaquen.deciſ.147.p.1. Put. deciſi. 333.p.1.& deciſ.275.lib.3.Item Regulę de triennali procedit etiã in Commẽda Rot.Diuerſ.deciſ.775.par.3.Item regula de veriſimili notitia,Caſſad. deciſ.30.ſuper regul.Item Commendatarius perpetuus tenetur verificare narratiuam, ſicut quilibet alius beneficiatus, Put.dec.254.lib.3.Per quam Deciſ.fuit receſſum a deciſio.257.lib.3.eiuſd.Put. prius facta,vbi contrarium Rot.tenuerat,Idem Commendatarius Abbas alicuius Monaſterij,dicitur ſimiliter Prælatus,Rot.diuerſ.deciſ.346.par.3.Hinc eſt quod poteſt remittere denunciationes requiſitas ad matrimonium; quæ fieri deberent in ſuo territorio iuxta Conc.Trid.ſeſſ.24. can.1. de reformat. Sayr.deci.9.de ſponſalib.Item ſicut beneficiatus poteſt ſuum beneficium ad fauorem reſignare,iuxta Deciſ.tertiam Garz.ita etiam Commendatarius,Rot. Diuerſ.deciſ 80.p.3. Item ſicut beneficia ſunt perpetua, ita pariter, & Commenda,Rot.deciſ.791.par.2. quicquid dicat Rot.Biſignet.deciſ.1.in antiq. In aliquibus tamen caſibus beneficiato nõ comparatur, prout primo in caſu Put. deciſ.272.lib.2 item quia non poteſt talis Commẽdatarius agere ſpolia, idem in deciſ.206.par.3. item quia ceſſat per ſuperuenientem nouum titularem,Caputaquen.deci.146 nu.1.p.1.

COLLECT. 1000.

Ad l. oſſa ff. de religioſis, & ſumptibus funer.

¶ Anotomiæ priuilegij.

CAput ſepulti poteſt exumari pro facienda anotomia. h. d. cui congruit etiam tit.de cadaueribus punitorum; Limita, ac intellige quando eſſet punitorum,alias ſecus ita deciſum refero in Deciſ.Cur.Archiepiſ.Neapol.90. Limita ſecundo,vt nec ad effectum viſitandi, ac cognoſcendi exumari poteſt, cum videretur agi de iniuria Eccleſiæ, & ipſius ſepulti præſertim, quando ex exumatione poterat oriri ſcandalum, ita deciſum refert Macerat. in deciſio. 112.caſu 23.& ita pariter Ego reſpõdi Illluſtriſs. Cardinali Spinello mihi hoc petenti,allegando pulchram Deciſ.Caualc.16.p.5.licet aliud actum fuit,quænam autem pęna infligatur contra ſpolian-

Digitized by Google

liantem mortuum tradit Marta in deciſ.Rot.Piſan.173.

COLLECT. 1001.

Super §.ſi. quando, in Auth.vt nulli Iudicum.

¶ Dotis priuationis propter adulteriũ.

MVlier propter adulteriũ amittit dotem.h. d. Amplia primo procedere etiam in donatione propter nuptias, & bonis parapheinalibus,Franc. Marc.deciſ.513.Nunc limitatur & primo non procedere,quando vxor commiſiſſet adulteriũ de conſenſu viri, vel vir cum alia muliere adulterium commiſiſſet,Balb.in deciſ.522.p.3.Limita ſecundo, quando vir poſt adulterium ipſam vxore adhuc receperit, & recõciliauerit,Boer.in deci. 338. *L*imita tertio,quãdo mulier adultera habet patrẽ, tunc enim pater non amittit dotẽ propter filiæ adulterium, vt fuiſſe deciſum *F*rancię refert *P*apon.li.22.tit.9.arreſt. 5. *L*imita quarto ſi talis adultera haberet filios ex primo matrimonio,Rubin. in deciſ. 339.Boer. in deciſ.338.Limita quinto,ſi maritus adulterij occaſionem præbuit,Franc.Marc. in deci.729.tunc enim ſibi ipſi imputari debet ex regula damnũ de regul.iur. in 6. *L*imita ſexto ſi vxor per vim adulteriũ commiſerit, Papon lib.3.arreſt.23. *L*imita ſeptimo, vt licet ammittat dotem,tenetur tamen maritus illam ſubuenire pro victu, & expenſis litis,vel conſentire,vt fiat alienatio dotis,vt deciſum refert Papon.li. 24.tit.6. arreſt.2. Limita octauo,vt maritus, non obſtante, quod vxor dotem amiſit,tenetur tamen illam alimentare, *P*eguer.in deciſio.20. Amplia ſecundo quod maritus pariter venit ob eius adulteriũ puniendus; qua autẽ pœna vide per Papo.lib.22.arreſt.2.& 3.cui aũt applicetur dos vide per de Frach.in deciſ.421.

COLLECT. 1002.

Super c.1.de Iureiur.in 6.

¶ Iuramenti officialiũ in initio officij.

OFficiales in ingreſſu officij iurare debent h.d.& ita deciſum refert Rot.diuerſ. Franc.lib.11.deciſ.4.de cuius iuramẽti forma,vide per Pap. lib.4. tit.8. arreſt.1.Amplia primo, vt ad tale iuramentum præſtandum cogẽdi ſunt etiam Aſſeſſores, Item Papon qui dicit deciſum lib.6.tit.2.arreſt.26. Amplia ſecundo in caſu Franc.Marc.in deci.682. vbi fuit dictũ, quod quilibet Iudex debet iurare publice officium ſuum exercere bona fide,& ſine fraude,& nil dediſſe pro officio;Amplia tertio,vt præfatum iuramentum non poſſit eidem Officiali remitti, Minſing.cent. 2. obſeru.76.quam diligenter nota ad tex.in c.tuis de teſtibus; Amplia quarto, vt hoc iuramentũ exigat tactũ ſcripturarũ vt pulchre refert in Rot.Taurin.deciſũ Teſſ.deciſ.47.quam nota ad ampliationem glo.in clem. ad noſtram de magiſtris.

COLLECT. 1003.

Super l.ſi in ſeruũ §.ſi quis Iudex ff. de arbitris.

¶ Compromiſſi prohibiti regulariter in ordinarium.

IN Iudicem ordinarium compromitti de iure non poteſt.h.d.Limita primo in caſu deciſ.Balb.411.p.3. vbi fuit dictum, quod in ordinarium compromitti non poteſt tanquam in arbitrem, ſed bene tanquam in arbitratorem,quã nota ad tex.in l.ſocietatem §.arbitrorũ, ff.pro ſocio;*L*imita ſecundo in caſu deciſ.Rot. Sabaudiæ, de qua per Fabrum 2.C.de arbitris,vbi in Iudicem ordinarium

rium

Digitized by Google

rium poteſt,tanquam in amicabilem compoſitionem compromitti: *Limita* tertio in pulcherrimo caſu deci.Grammat.9.*Limita* quarto exiſtẽte ſtylo, ſeu ritu in contrarium alicuius Tribunalis, ita decido Ego ipſe in dec.Cur.Archiepiſc.Neapo.122.& de hoc tex.qui limitatur, quando in ordinariũ cõpromittitur, vt in arbitratorem probat pulchre Gui.Pap. omnino videndus in dec. 99. ac etiam Franc.Marc.in deciſ.464.p. 1.

COLLECT. 1004.

In c.1. & 2. de integrum reſtitut. in ſexto.

¶ Reſtitutionis in integrum Eccleſiæ poſt quadriennium quando permittatur.

ECcleſia poſt quadriennium nõ admittitur ad petendã reſtitutionem in integrum h.d.Ex quo ſequitur,quod intra illud tempus bene poteſt petere iuxta deciſ.Balb. 33. verum debet probare læſionem Guid.Pap.deciſ. 170. & quando dicatur læſa tradit Caualc. deciſ.16.num.44.& deciſ.31. nu. 1.par. 2. Quod amplia, vt poſſit illam petere etiam aduerſus quadragenariam præſcriptionem Ego in deciſ.Cur.Archiep. Neapol.99.& aliquid per Borgnin. deciſ.29.par.2.*Limita* nunc tex.tripliciter & primo in caſu deciſ.Put.286.vbi fuit dictum, quod Eccleſia poteſt durante Prælati alienantis vita, reſtitutionem petere,etiam quadriennio elapſo, & ſic limitatur tex.in l.fi.C.de tempor. in integ.reſtitut. Balb. deciſ. 329. Limitatur ſecundo in beneficialibus, nam in his admittitur quilibet ad reſtitutionem in integrum petendam poſt quadrienniũ, Card.Put. in deciſ. 34. lib. 1. Limitatur tertio exiſtente conſuetudine in contrarium,Maynard. deciſ.200. lib. 5. Limitatur quarto in Territorio Sabaudię,nã decemnium ſubrogatum fuit loco quadriennij,Faber deciſ.1.C.de tempor. in integr. reſtitut. Limitari poteſt quinto in caſib.deciſ.eiuſd.2.& 5.eo.tit.in quibus habetur, quod filiæ reſtitutio datur tanquàm minori,etiam poſt annos 30.

COLLECT. 1005.

Super Auth.quas actiones.C. de ſacroſ. Eccleſ.

¶Pręſcriptionis 40. annorum aduerſus Eccleſiam.

COntra Eccleſiam pręſcribitur ſpatio 40.annorũ.h. d. Sicut dicimus in ſimili de exẽptione, quæ per poſſeſſionem 40.annorum præſcribitur Sayr. deciſ.2.de reſcriptis.Item in Iurepatronatus idem in deciſ.4.de Iurep.Item in bonis Hoſpitalium Rubin.deciſ.23. Limita niſi ſit Eccleſia Romana, quia tũc exigitur tempus 100.annorum Affl.deciſ.67.Guid.Pap.deciſ.161.Raud. deciſ. 117.& ratio eſt,quia ſola Eccleſia Romana gaudet priuilegio præfatæ præſcriptionis,Papon.lib. 12.tit.13.arreſt. 1. Limita ſecundo,vt Eccleſia admittatur ad petendam reſtitutionem in integrũ aduerſus præfatam præſcriptionẽ,Borgnin deciſio.29.par.2.de contractibus, quod amplia etiam in ſucceſſore in Prę latura,Affl.deciſio. 390. Limita tertio, vt non procedat in actionibus perſonalibus,quia non datur tantum temporis, ſed tantum illud,quod datur a iure ciuili,Ego in deciſ.Cur.Archiepiſ. Neap. 291. Limita quarto, vt capitulum, & quælibet Eccleſia poſſint interrumpere præſcriptionem contra ſe currentẽ, & mouere litẽ,ſi Prælatus neglıgẽs, Card. Put.deciſ.191.lib.2.Limita quinto,quãdo vna Eccleſia vellet præſcribere contra aliam,quod quomodo procedat,vide per Papon.lib.12.tit.3.arreſt. 1.licet præſcriptio vnius Eccleſiæ ad alteram regulariter 40. annorum ſpatio exigit Put.deciſ.252. lib. 3.

Digitized by Google

COLLECT. 1006.
Super c. cum pridem de pactis.

¶ Aliæ nullitates.

PОnit vnum modum, ex quo beneficij reſignatio eſt nulla. ſ. quãdo interueniẽte pecunia fit; Adde tu alios deciſos, & primo in ea, quæ ſit ab accuſato pendente accuſatione, quod quomodo intelligatur, vide Boer. in deciſ. 206. Secundo facta in fauorẽ certæ perſonę, quia tũc eſt ſimoniaca, licet ex ſtylo, & certa ſcientia Papæ vitiũ ſimonię purgẽt, Caſſad. deciſ. 2. de ſimonia; Tertio cõmenſio in reſignatione conſtituẽda reſpectu promiſſionis factæ de fructibus ſoluẽdis, dr̃ ſimoniaca, quia ante litẽ motã neq; fructus poſſunt in cõuentionẽ deduci, Mohed. deci. 332. Quarto qñ ius aliquid remaneat pęnes reſignãtẽ, Put. deciſ. 48. lib. 1. quãuis nõ dicatur decedere a poſſeſſiõe beneficij reſignãs qui poſt reſignationẽ fructus beneficij percipit Idẽ in deciſ. 371. lib. 1. Quinto dr̃ pariter nulla ſi nõ fuerit facta mẽtio de alijs penſionib. & beneficijs, Caualc. deciſ. 25. nu. 46. de cõtractib p. 2. Sexto reſignatio nõ publicata dicitur pariter nulla, & nõ vacat beneficiũ per reſignationẽ, ſed per obitũ, Verall. dec. 71. p. 3. Septimo ſi eſſet facta a ꝓcuratore poſt annũ ſui mãdati, Papo lib. 2. tit. 8. arreſt. 17. referens ita per Rot. deciſũ, Octauo, ſi eſſet facta ꝑ Procuratorẽ vigore Epiſtolæ miſſiuæ dicẽtis, quod ipſe volebat reſignare beneficiũ, vt pulchre decidiſſe Rot. refert Veral. dec. 85. p. 3. Nono, qñ ille in cuius fauorẽ facta fuit reſignatio non acceptauerit, quia remanet in ſuo primo ſtatu, obtenta tamen penſione a Papa, Papon. lib. 2. tit. 8. arreſt. 17. Decimo, ſi eſſet recepta a Vicario, quia non põt illã admittere, Dñi de Rot. deciſ. 1. de renunciat. in Ant. Vndecimo, ſi eſſet facta cũ promiſſione pẽſionis excedẽtis medietatẽ valoris beneficij, ita eſt punctualis deciſ. Triuiſ. 2. p. 2. ſed valida redditũ in nõnullis caſib. & primo infirmus reſignans ſub fide, & promiſſione retro cedẽdi in caſu cõualeſcẽtiæ valet, & ſanus factus reſtituitur contra ſuã reſignationẽ, Papo. lib. 3. tit. 11. arreſt. 4. Item valet ſi procurator mandatũ habuerit ad reſignandum cum reſeruatione omniũ fructuum, & reſignet cum medietate, Creſcent deciſ. 8. de renunc. Item valida eſt in caſu Verall. in deciſ. 78. p. 2.

COLLECT. 1007.
Ad Doctr. Panormit. in c. querelam de Prælati, &c.

¶ Prælati ſucceſſor an teneatur ſtare Colono.

RЕcepta eſt opinio ſm̃ eũ, quod ſucceſſor Prælatus non tenetur ſtare locationi, vel cõductioni prædeceſſoris, & ita deciſum refert Balb. deciſ. 219. & iſtud prouenit ob id, quod vti ſingularis ſucceſſor nõ tenetur ſtare colono iuxta terminos l. emptorẽ. C. locati, & ita decidit Put. deciſ. 181. lib. 1. & idem deciſ. 421. eo. lib. Balb. deciſ. 212. quod amplia primo ꝓcedere ẽt ſi locatio eſſet facta ad nõ modicũ tẽpus, quia licet per eam acquiratur ius in re, ẽt in bonis Eccleſiaſticis tñ ſucceſſor nõ tenetur ſeruare factũ anteceſſoris, Bellam. deciſ 747. licet in illa locatione eſſent neceſſariæ eædẽ ſolemnitates, quæ in alienatione requiruntur, Papon. lib. 1. tit. 13. arreſt. 4. Amplia ſecundo, ẽt ſi fructus eſſent ipſi colono ſpecialiter, aut fundus conductus, ac deniq; bona oĩa locatoris ipſi cõductori hypothecata. Faber deciſ. Rot. Sabaud. 19. C. locati. licet in alijs ſit ſecus ex deciſ. Marilian. Rot. Genue. deciſ. 24. Animaduertendũ tñ eſt, quod vt ꝑfata concluſio Panor. procedat quatuor cõcurrere dñt. Primo, ꝙ locatio facta fuerit nomine Eccleſiæ; Secũdo vt ſit facta pro

Digitized by Google

pro vtilitate Eccleſię. Tertio, vt pecunia conuerſa ſit in vtilitatẽ Eccleſiæ; Quarto, vt interueniat auctoritas Superioris, ita hæc omnia tradit decidenda Polydor. Rip. in obſer. 115.

Sed quæro nũ reſpectu anni cępti teneatur ſucceſſor ſtare locationi ꝓ anno cœpto moriẽte anteceſſore, quęſtio hęc accidit in Cur. Archiep. Neap. in qua diximus, quod bene tenetur nouus Dñus ſtare colono, ſi idem colonus fundum ſeminaſſet, & ſũptus feciſſet, & ad hunc tm̃ finẽ non æquidẽ vt cõductor perſeueret cum pactis initis cum anteceſſore verum, vt tãquã Colonus quidã partiarius fructus anni cœpti diuidat cũ ſucceſſore, vt decidit Borgni. deciſ. 44. verſ. & quod pro illo anno, ſecus ſi nullas adhuc illo anno conductor feciſſet impenſas, quia tunc nec ſi ſit partiarius tenetur ſucceſſor ſingularis ſtare colono ex Deciſ. Cacher. 82. ſecundũ quã decidimus die 22. Aprilis 1612. vt patet in Deciſ. mea 300. & ita tenuit Polyd. Rip. d. obſer. 115. Intellige tamen præfata dũmodo locatio rei Eccleſiæ fiat intra tẽpus permiſſum, Boer. deciſ. 224. Papon. lib. 1. tit 13. arreſt. 5. Capalc. deciſ. 14. de contractibus, aliquid per Affl. dec. 107. nu. 2. & 4. & ad mat. uide Card. Put. deciſ. 2. lib. 2.

COLLECT. 1008.

Ad Deciſ Rot. 179 p. 2. Diuerſ.

¶ Beneplaciti Apoſtolici ſiue aſſenſus ex lapſu 30. annorum præſumendi.

BEneplacitũ Apoſtolicũ, ſeu aſsẽſus ꝓ lapſũ 30. ann. præſumitur. h. d. q̃ opinio corroboratur ex eo, quia ꝓ tp̃is diuturnitatẽ præſumũtur oĩa ſolẽniter acta iuxta terminos l ſciẽdũ. ff. de verb. oblig. & facit Deciſ. Balb. 300. quicquid dicat Card. Put. deciſ. 365. lib. 2. ſ. quod ſolẽnitates extrinſecæ in alienatione rei Eccleſiæ ſpacio 70. ann. prẽſumũtur interueniſſe, quia rñdetur, quod procedit, qñ ſolemnitates illæ nõ fuerũt enũciatę ſm̃ Maynardũ deciſ. 400. lib. 5. Amplia concluſionẽ principalẽ, qñ cũ præfato tẽporis ſpacio concurreret perſeuerãtia partiũ in ipſo cõtractu, cum affictorum ſolutione, ꝓut Romæ iudicatũ teſtatur Gabriel. dec. 88. lib. 1. Amplia ſecundo, vt alienatio facta ſaluo beneplacito Sanctiſſimi, Donec obtẽtũ ſit beneplacitũ, nõ tenet, & interim impedit Dominij trãslatio, vt fuit dictũ in vna Tiburtina Caſtri Viuarij 4. Decẽb. 1587. corã Seraphino, vt patet in Deciſ. eiuſd. 805. Amplia tertio, vt p̃ſumptio aſſenſus Aplici ex præfato tẽp̃is ſpacio reſultãs, nõ ĩterrũpatur, per interpellationẽ hæredi factã, qui veriſimiliter factũ ignorat, Idem Seraph. deciſ. 1042. Nunc limita ſi infra ſpa ciũ 30. ann. ſuper alienatione aliqua lis per partes mota fuiſſet, Rot. Diuerſ. deci. 160. vol. 2. & rõ eſt, quia hmõi prẽſũptio fundatur partium taciturnitate Ego in deciſ. Cur. Archiepiſ. Neap. 190. Sayr. deciſ. 3. de Cẽſibus; Limita ſecũdo vbi ex inſtro cõſtaret ſolemnitatẽ fuiſſe defectiuã, & minus legitimã, vt aliquid per Caſſad. deciſ. 3. nu. 6. de ꝓcuratorib. Cualc. qui alios concordes adducit ſub nu. 24. deciſ. 29. de cõtractib. p. 2. Limita tertio, vt vera ſit cõcluſio ante litẽ motã, ſecus vero poſt, vt fuit dictum in vna Mediolanẽ. bonorũ S. Celſi. 5. Maii 1597 vt patet in deciſ. Seraph. 1228. Limita quarto, vt nõ ꝓcedat ſi adeſſent p̃ſumptiones, & cõiecturæ in cõtrarium, quia tũc ceſſat p̃ſumptio aſsẽſus, vt fuit dictũ in vna Anconitana de Gozzis 25. Iunii 1584. Seraph. deciſ. 681. & rõ eſt, quia p̃fata præſũptio procedit, qñ ꝓ ea extãt cõiecturæ vrgẽtes, vt fuit dictum in vna Romana Caſalis de Picchis 15. Iunii 1587. vt patet ĩ deciſ. eiuſd. Seraph 792. Limita quinto, vt prędictũ tẽpus 30. annorum nõ intelligatur currere, niſi data ſcientia, & patiẽtia cuiuslibet Rectoris,

ſeu

ſeu Prælati ſucceſſoris, Caualc. deciſ. 46 num. 29. Limita ſexto, vt vbi non conſtat de beneplacito Apoſtolico, alienatio nō poſſit dici ſolemnis, etiam quod ex lapſu temporis, poſſit præſumi ad effectum, vt vnica ſufficiat pro ſolito, vt fuit dictum in vna Romana Domus 16 Febr. 1604. vt patet in deciſ. Seraphin. 1490. Limita ſeptimo, ſi appareret de ſupplicatione prædicti aſſenſus, ac de commiſſione facta a Pontifice delegatis ad confirmandum ſi in euidentem, &c. & de ipſa confirmatione, ſeu commiſſariorum Decreto ſubſequuto non conſtaret, nam tunc extante temporis ſpatio, non præſumitur interueniſſe, vt fuit deciſum in Cur. Archiepiſ. Neap. refero Ego ipſe in deciſ. 300.

COLLECT. 1009.

Ad glo. in l. 2. C. de Epiſcopali audientia.

¶ Conſuetudinis inducendæ actuum neceſſariorum.

CElebris eſt in illa iuris dubitatione, quod ſcilicet actus neceſſarij ſint ad inducendam conſuetudinem, & cenſet binos actus ſufficere, Intellige primo ſi actus eò animo fiant, vt inducatur cōſuetudo, alias ſecus pulchre Cacher. deciſ. 99. & Ro. Genuen. dec. 17. Intellige ſecūdo, ſi actus illi fuerint facti ſcientibus, & conſentientibus omnibus, Bellam. deciſ. 65. Hinc eſt, quod articulus formatus ſuper cōſuetudine debet concernere actus, & eorum frequentiam Io. Gall. deciſ. diuerſ. Franciæ 91. Intellige tertio, vt ex actibus Populi diformibus, non probetur conſuetudo, vt deciſum refert Mynſin. cent. 6. obſer. 42. Limita quarto in iuribus concernentibus ſingulos, vt tales, & non vt vniuerſos, factum vnius alteri non nocet, nec ex illis actibus conſuetudo aliqua inducitur, Bellam. in dec. 616. Limita quinto, ſi bini actus fierent incontinenti, non aūt ex interuallo, Viu. in dec. 323. Limita ſexto, ſi non fierent intra tempus, vt in terris Imperij tempus decem annorum, in terris vero Eccleſiæ ſpatio 40. annorum, Gomez Leo. in dec. 77. & 14. Rot. Diuer. Franciæ; Limita ſeptimo in actibus extraiudicialibus, quia conſuetudo inducitur per binum actum iudicialem, ſecus extraiudicialem, Balb in dec. 121. Limita octauo in mulieribus, in quibus, per earum actus non inducitur conſuetudo, ita deciſum refert Balb. deciſ. 117. quam not. ad tex. in l. de quibus ff. de legib. Animaduertēdum tamen; quod ad hoc, vt principalis glo. procedat, neceſſe eſt, vt conſuetudo ſit ſaltem decennalis, vt fuit dictum in vna Iſpalen. iuris nominan. 6. Nouemb. 1583. vt patet in dec. Seraph. 695. Item quod ex his, quæ varie ſeruata fuerint, non inducitur cōſuetudo, niſi varietatis certa, & determinata cauſa probetur, vt fuit dictum in vna Meliten. Præcedentiæ 5. Decemb. 1578. Seraph. deciſ. 381.

COLLECT. 1010.

In l. 1. §. ſi quis a Principe, ff. ne quid in loco publico.

¶ Priuilegij Principis intelligendi ſine tertij iniuria.

PRiuilegium Principis ſemper debet intelligi citra iniuriā, ac tertij præiudicium h. d. Ex quo infero, quod illud ſemper reſtringi debet, vt ſit conforme æquitati, ac honeſtati Oſaſc. deciſ. 90. Infertur ſecundo, quod reſcriptum gratuitum per quod præiudicium alteri affertur eſt inualidum, Bellam. deciſ. 738. Infertur tertio ad deciſ. Mynſing. cent. 4. obſer. 8. vbi fuit dictum, quod in Principe reſcribente cōtra tertij prçiudiciū, non præſumitur iuſta cauſa; Infertur quarto ad Deciſ. Franc. Marc. 394. & 452.

Digitized by Google

452. quod amplia etiã ſi in eo adiecta eſſet clauſ. motus proprij, quia ipſa de ſui natura nõ tollit præiudicium tertij, vt refert deciſum Papo. lib. 3. arreſt 15. Bellam. in deciſio. 752. & ratio pręfatę concluſionis eſt, quia cum priuilegia ſint contra ius commune, ideo reſtringenda, & non amplianda, etiam ſi in tertij præiudiciũ non vergeret, Gomez Leo deciſio. Diuer. 31. verum licet recipiant interpretationem reſtrictiuam, & limitatiuam, non tamen deſtructiuam Bellam. deciſ. 738.

COLLECT. 1011.

Super l. ius ciuile. ff. de Iuſtitia, & Iure.

¶ Statuto.

HIc ſedet mat. ſtatuti. & h. d. in sũma, quælibet vniuerſitas, ac populus Iuriſdictionem habens, ſtatuta condere poteſt, hinc vniuerſitas in pertinentibus ad adminiſtrationem rei ſuę libere ſtatuere poteſt Oſaſc. in deci. 17. Franc. Marc. in deciſ. 801. Item inferiores Iudices ſtatuta condere poſſunt, & non niſi eo die publicationis ligare incipiunt Marc. deciſ. 62. Item Magiſtri alicuius artis ſtatuta cõdere poſſunt, vt deciſum refert Franc. Marc. in deciſio. 627. part. 2. Intellige tamen in concernentibus eorum officia, & pro tempore officij, idem in deciſio. 794. part. 2. quam not. ad tex. celebrem in l. magiſteriæ. C. de iuriſd. omn. iudic. Item Collegium etiam ſi iuriſdictione careat; Intellige ſuper ijs, quæ ad eius adminiſtrationem pertinent, nõ tamen poterit imponere pœnam ſtatuto, niſi de cõſenſu ſtatuẽtium procedat, vt deciſum refert Capp. Tholoſ. deciſ. 406.

COLLECT. 1012.

Super Conc. Trid. ſeſſ. 24. c. 20. §. propterea.

¶ Appellantis obligati tranſmittere copiã ſuis ſumptibus ad iudicem ad quẽ ex Cõc. Trid. & de poteſtate iudicis.

QVi diſponit, quod appellans teneatur actorum copiam ſuis expẽſis ad iudicem, ad quem tranſportare, & propterea ante actorum trãſportationem Iudex ad quem vllam Iuriſdictionem habet, vt deciſum refert Rot. Lucenſ. diuerſ. deciſ. 73. & talis ſic appellans venit in expenſis condemnãdus, vt eſt punctualis Deciſio. Balb. 91. Amplia primo tex. vt acta in cauſa appellationis integra edi debent, quod ſi nõ fiat, proceſſus ſuper ijs factus, nullus cẽſetur, vt fuit deciſum, refert Farinac. in Collect. in deciſio. 20. licet in dubio tranſportatio actorum, ac proceſſus integer præſumatur, vt refert deciſum in Ro. Idem in deciſ. 28. Amplia ſecundo, vt ex iſto tantum capite ſententia cenſetur nulla, Idem in deciſ. 104. Amplia tertio vt Conc. locum etiã habeat, & in cauſis profanis, vt fuit reſolutum in vna Trident. bonorum 17. Maij 1586. refert idem in deciſ. 106. Amplia quarto, vt procedat Con. nedum de actis, ac geſtis coram Epiſcopo, verum coram quocunque Iudice, vt decidit ead. Rot. refert Idem in deci. 107. Nunc limita præfati tex. diſpoſitionem, & primo in caſu, omnino videndo deciſ. Rot. penes eũdem Farinac. 811. vbi fuit dictum in prædicta Conc. diſpoſitione non eſſe neceſſariam tranſportationẽ, niſi in cauſis appellationum, ita vt neceſſario tranſportari debent acta facta coram iudice, a quo, ad Iudicem ad quem fuit appellatum, vt illis viſis pronunciare poſſit ad probandam, vel reprobandam ſententiam latam a Iudice a quo, ita enim ſæpe declarauit Congreg. Conc. & ita tenuit

Digitized by Google

nuit iterum Rot.in vna Conchenſi *L*imitum die 17.Iunij 1596.coram Pamphilio;*L*imita ſecundo,vt trãſportatio actorum non ſit neceſſaria, quando lis eſſet diuerſa,vt pariter Rot. decidiſſe teſtatur Idem in deciſ. 812.pro Coronide tamen not.quod ſentẽtia antiqua probat acta,quãdo in ea de illis fit mẽtio, vt refert deciſum in Rot. Pedem. Cacher.in deciſ.13.& de deciſ.Ro.*L*ucenſ.teſtatur Magon. in deciſ.eiuſdem Rot.72.in fin.*L*imita tertio in appellatione ab interlocutoria,vt optime decidendo explicat Guid.Pap.in deciſ. 20.

COLLECT. 1013.

Super c.ea quæ fiunt a Iudice,de rdgulis Iuris in 6.

EA,quæ fiunt a Iudice,ſi ad eius nõ ſpectant officium, viribus nõ ſubſiſtunt, h.d. Habet tamen Iudex poteſtatem gratificandi,Balb.in deciſio. 91. Item poteſt ex iuſta cauſa pœnam ſtatutorum eugere,vel minuere;Gui.Pap. in deciſ.216.quã amplia etiam exiſtente iuramento ſuper ſtatutis præſtito,vt refert deciſum Mynſing.obſer.54 cen. 2.quam nota ad ampliationẽ tex.in c. 1.de iureiur.in 6.Item poterit Iudex ſimulare,terrere,& reum alligare eruendæ veritatis cauſa , ita Franc. Marc. in deciſ.516.par.1.quam intellige in foro exteriori,ſecus autem in foro conſcientiæ,vt deciſum refert Idem deciſ.68.p. 2.Item poteſt Concilium conuocare, Idem Franc. Marc.in deciſ. 640. Item poterit Iudex in ſuo territorio ſecundũ caſus exigentiam ſtatuere,vt non tranſportentur fruges extra territorium,Idẽ in deciſ.236.p.2.Amplia, vt poſſit ſtatuere in omnibus,quæ ſuum officiũ cõcernerent,*F*ranc.Marc.in deciſ.794.p. 2.Item iudex cui potentia deeſt, malefactores detrudẽdi in vinculis, populũ coadunare poteſt cum armis, Idem in deci.576 p.2.Item põt ſæpius deliberare,& ex varijs opinionibus alteram prę eligere,Rot.deciſ.55. de reſcriptis in antiq.& puniri poteſt,ſi magis communem reliquerit opinionem,vt refert deciſum Balb.in deciſ.15.

COLLECT. 1014.

Ad Rub.quæ ſunt Regalia.

¶ Regalium.

NOnnulla vtilia,& ſatis ad praxim cõducibilia ſcripſi ĩ Collect.727. ſuper nigro huius tit. Nunc addo alia vtiliora ad Rub. ipſam,præſertim in enumeratione eorum, quæ regalia dicuntur,prout ſunt primo flumina, Frã. Marc.deciſ.40.aliquid per Affl.in dec. 388.num.13. Secundo ius perquirendi aurum in fluminibus,Idem Frãc Marc. in deciſ.121.Tertio ius exigendi vectigal,tamen licet ſit de regalibus,poterit tamen per cõſuetudinem acquiri,Gui. Pap.in dec.498.Quarto fiſcum habere Franc.Marc.in deciſ.134.& quod Epiſcopus dicatur habere fiſcum, vide deciſ.meam 400.Quinto ius cudendi monetam, nam ad ſolum Principem ſpectat,qui ſolum regalibus gaudet Frãc. Marc.deciſio.206.part.2.& ſi fuerit facta conceſſio poterit reuocari; Papon. lib.5.titu.1.arreſt.1.Sexto mulctæ,pœnæ,& confiſcationes, Balb.in deciſio. 390. & aliquid per Capyc. in deciſio. 185.nume. 4. num autem venatio numeretur inter Regalia,vide Grammat. deciſ.67.

Digitized by Google

COLLECT. 1015.

Super c.præſumitur de regu. iuris.

¶ Ignorantiæ regulariter præſumendæ.

REgulariter præſumitur ignorãtia, niſi probetur ſcientia,h.d. *L*imita primo,vt vera ſit regula,quando fuit allegata ſupina ignorãtia,alias ſecus,Bellam.in dec.562.Gayl.obſer.48.lib.2. & aliquid per Ioſe.*L*ud.in deciſ.19 nu 22. *L*imita ſecũdo in facto proprio, in quo regulariter præſumitur ſciẽtia Egomet in deciſ.Cur.Arch.Neap.22. *S*ublimita meam dec.ſi de damno vitando certioretur , quia præſumitur quoque ignorantia, vt deciſum refert Gayl. obſeru. 48.lib.2.Sublimita ſecundo quando factum eſſet antiquum,vel valde intricatum,Balb.in dec.99.*L*imita tertio,quando ignorantia eſſet affectata, quia habetur pro ſcientia,Gayl.d.obſer.48.nu.18. quam not.ad tex.in c.eos,de temp.ord. in 6. Limita quarto quando ignorantia eſſet nimis craſſa,& ſupina,quia talis ꝓ ſcientia habetur Gayl.d.obſer.48. lib.2. Limita quinto in ijs,de quibus eſt publica vox,& fama,quia præſumitur quod vnuſquiſq.ſciat Mohe in dec.196.& aliquid per Capyc.in deciſ.69.num.18.& Gram.in dec.36.Amplia hãc limitationem procedere, vt nec de eo prætendi poſſit ignorantia,Ro. Genuen. in dec. 11.quam not.ad celebrem glo in l.fi.C. de ſuſpectis tutoribus:Amplia ſecundo, vt præſumatur ignorantia craſſa neſcire ea, quæ in ciuitate publice promulgantur,Oſaſc.in dec.71.Limita ſexto,vt præſumatur pariter ſcientia in excogitatis,Bellam.in dec.158 Limita ſeptimo vbi agitur de cenſuris,& priuatione, quia præſumitur intimatio, & ſcientia vera Mohed.in dec fin.de dol.&contu. *L*imita octauo in facto cognitione facultatum , quia præſumitur ſcientia Franc.Marc.in dec.904.p.2. & aliquid per Caſſad.in dec.5.nu.14.de conſtitut. Sublimita in magnis facultatibus, idem Franc.Marc. in dec.868. & aliquid per Grammat.in dec 103.nu. 34.

COLLECT. 1016.

Super l ſi in rixa,ff.de Sicarÿs.

¶ Homicidij commiſſi in rixa.

PRo ornamento huius text.vide *Io*ſeph.Lud.in dec.*L*ucan.16 & qũo homicidium a pluribus animo deliberato commiſſum in re dubia ſit puniẽdũ, vide Theſſ.dec.31.licet in rixa ſi plures acceſſerint,licet tantum vnus percuſſerit,omnes tenentur,Balb.dec.23. Rixæ tamen incœptor tenetur pœnæ vltimi ſupplicij,Maynar. dec.30.lib.2.ſi tamẽ ignoratur incœptor,omnes tenẽtur pœnæ extraordinariæ Ioſeph.Lud.cit dec. 16.Franc.Marc.in deciſ.767.p.2.& dec. 503.p.1 aliquid per Gram dec.25.nu.6. *L*imita tamen in quatuor caſibus , de quibus per Andr.Gayl.obſer.109.lib.2. Ro.Auen.deciſ.93.Boer.deciſ.83.& an aggreſſus,vel aggreſſor quis præſumatur,vide Boer.dec.137.Limita tamen tex.vt homicidium commiſſum in rixa punitur abſque dolo,& pœna exilij,vel relegationis per quinquennium Gram. dec.17.& in dec.98.nu.6. Ioſeph *L*ud. cit.deciſ.16.

COLLECT. 1017.

Super c.quoniam contra de probat.

¶ Actorum ſcripturæ per notarium conficiendæ.

ACta iudicij debent a Notario ſcribi,alias non valent, h.d. Concordat cum Ritu M Cur.159.Amplia primo etiam ſi illa reperirentur ſcripta de partium cõſenſu,& voluntate, vt pulchre

Digitized by Google

chre refert deciſum *Franc.* Viu. in dec. 48.& ratio eſt ſecundum Medic.in deciſ.Rot.Marc.99.quia partes non poſſunt publicis ſolemnitatibus renunciare,quam not.ad tex.in l.priuatorum,C. de iuriſd.omn.Iudicum.Amplia ſecundo tam in cauſis ordinarijs, quam delegatis,Boer.in deciſ.258. Amplia tertio, etiam ſi Iudex eſſet Notarius,quia non poteſt ſcribere acta penes ſe,vt Egomet refero deciſum in dec.29.Amplia quarto procedere tam in cognoſcendo,quã in exequendo,Frãc.Marc.in deciſ.623. Amplia quinto,vt Iudex nõ tenens magiſtrum actorum poſſit quidem debita pœna puniri,*Papon*.lib.6.tit.6.arreſt.3. & 4.& ita alias Sacra Regia Barenſis iudicauit citando ad informandum Capitaneum Caſalis Trinitatis ſuper aliquibus obligationibus ſcriptis per eum penes Acta Curię,vt refert Viu.in cit.deciſ.48.in 2.dubio,quam nota,Nunc vero limita text.concluſionem, & primo non procedere in cauſis voluntariæ iuriſdictionis,quoniam in illis poterit Idẽ eſſe Iudex,& Notarius,Ego ipſe in Deciſ.234. quam not.ad originalẽ Doctr. Bald.in l.1.§.huius ff.de Iuſtitia,& Iur. *L*imita ſecundo in cauſis læuibus, vt pulchre refert Deciſum Balb. in deciſ. 215.quam not.ad ornatum tex.in Auth. in læuibus C de iudice qui male iudicauit.

COLLECT. 1018.

Super c. cum in generali de offic. Vicarij in 6.

IN generali commiſſione facta Vicario ab Epiſcopo nõ veniunt ea,quæ mãdatum exigunt ſpeciale.h.d. Ex quo infero primo,quod Vicarius generalis nõ poteſt ſubprimere beneficium abſq; ſpeciali mandato,vt pulchre in Rot.deciſum refert Put.in deciſ.53.lib.3.infero ſecundo, quod nec ardua explicare, quia in illis requiritur mandatum ſpeciale,Caſſad.in deci.3.de procuratorib. Infero tertio,qnod nec ſine ſpeciali mãdato poteſt perpetuum Vicariũ ponere idem Put.in deciſ.239. Infero quarto,quod non poteſt Locumtenentem creare,idem in deciſ.168. lib.1. Infero quinto, quod nec in mandato generali eis facto compræhenditur facultas vniendi operarias Mohed.in dec.1 de offic.Vicarij,licet alias in vnione aliorũ nõ requiritur ſpeciale mandatũ,vt pulchre refert deciſum idem in deciſ.3.eo. tit.Infero ſexto,quod non poteſt abſq; ſpeciali mandato admittere reſignationes,Mohed.in deciſ.2.eod. titu. Limita quando haberet mandatum ad prouidendum , conferendum cũ omnimoda poteſtate, ac plena,libera, & generali adminiſtratione,Balb.in deciſ.22.Infero ſeptimo,quod non poteſt abſq; ſpeciali mãdato conferre beneficium,Rot. deciſ.1.de offic.Vicarij ; Infero octauo, quod non poteſt interponere authoritatem alienationi rei Eccleſiæ,Capp.Tholoſ.in deciſ.97.quam not.ad extrauag. paulinam .

COLLECT. 1019.

Super l. vnica. C. vt quæ deſunt aduocatis .

¶ Iudex ſupplere poteſt quæ deſunt Aduocati .

IVdex poteſt ſupplere ijs,quæ deſũt Aduocatis h. d. Infertur primo, ꝙ Iudex poteſt ſupplere de facto in cauſa pia,& dotis,Affl. in deciſ. 371. Infertur ſecundo ad Deciſ.Grammat.15.vbi fuit dictum,quod iudex poteſt condemnare in alio,quam fuerit petitum per Aduocatum,quando habet poteſtatem iudicandi, ſola facti veritate inſpecta;Infertur tertio ad deciſ.Affl.95. vbi quando fuit

Digitized by Google

fuit actum ad vnū,& poſtea diſcuſſum eſt inter partes de alia mat.non petita poterit ſuper illa pronunciari; Infertur quarto,quod Iudex ſpecialis poteſt pronunciare vltra petita ſine reconuentione, ideo ex officio condemnat ad reſtitutionem pignoris ſoluto debito, licet hoc non fuerit petitum.Affl.in dec.32. & per conſequens poteſt Iudex ſententiam dicere,ſuper ſucceſſiuo eius,quod principaliter agitur, Balb.in deciſio.29. Infertur quinto,quod Iudex poteſt condemnare partem in fructibus,intereſſe, & expenſis, licet illa a partibus non petantur, & hoc ſaltem ex clauſ.iuſtitiam miniſtrare,vt deciſum refert Guid.Pap. deciſ.405. Infertur ſexto, quod Iudex poteſt ſupplere ex officio in exceptione implementi non ſequuti,Idem in deciſ. 222.& aliquid per Rot.Genue.in deci. 78.num.5.& Ioſeph Lud.in deciſio.Lucenſ.2.nu.5.Tex.tamen concluſionem limita multipliciter,& primo,vt nō ſuppleat in non petitis,Idem in deciſ.9.vel & ſecundo ſuper nō productis in actis, quia debet iudicare ex deductis in actis Caſſad.in deciſ.12. & quando Iudex nō ſuppleat defectum partis,vide per Magon.in deciſ.99.

COLLECT. 1020.

Super Bar.in l.& quia poterat, ff.ad Trebellianum.

¶ Sententiæ latæ a Iudice recuſato nullæ.

EST communiter receptus in quæſtione illa,quod ſententia lata a Iudice recuſato ſit ipſo iure nulla;Amplia primo, vt nec poſſit intereſſe quādo votatur cauſa, licet non det ſuum votum vt decidit Papon.lib.7.tit.9.arreſt. 7. & 9.& aliquid per Capyc.in deciſ.138.Limita primo in pulchro caſu deciſ.Ach. de Graſſ.2.de except. vbi fuit dictum quod proceſſus factus cum Iudice recuſato ſimul cum non recuſato valet,quāuis ambo inſolidum ſint dati; Intellige tamen procedere quādo Iudex non recuſatus eſſet,ita ſimul datus cū alio, vt vna poſſit ꝓcedere ēt alio nō expectato,Balb.in deciſ.29.& ita pariter deciſū refert in Rot.Idem de Graſſ. cit. deciſ. Limita ſecundo parte non appellante, quia validus eſt proceſſus de ſtylo Rot. Idem Achil.de Graſſ.deciſio.1.de exceptionib.& ratio eſt, quia proceſſus factus per Iudicem recuſatum poſt appellationem per recuſantem interpoſitam eſt nullus,dato quod non fuerit appellationem proſequutus,Idem in deciſ.3. de appellat.Limita tertio,ſi Iudicis recuſatio eſſet tantum interpoſita,non autē ſuper ea eſſet pronunciatum,quia tunc eius iuriſdictio non ſuſpenditur Maynard.in deciſ.99.lib.3.quam not.ad celebrem text.in c.ſi Iudex ab Apoſtolica de offic.deleg.in 6.Limita quarto,quando recuſatio probetur iniuſta, quia valet proceſſus,Capp.Tholoſ.in dec.479. & ibi addit.Limita quinto,quando cauſa ſuſpicionis eſt notorie fruſtatoria, quia tunc illa non obſtante,Iudex recuſatus poteſt procedere ad vlteriora, vt pulchre decidit Franc.Marc.in deciſio. 705.par.2.quam nota ad ornatum tex. in c.cum de appellationibus de appell. in 6.Limita ſexto, quando Iudex eſſet recuſatus poſt litem conteſtatam, quia tunc nō obſtante recuſatione poteſt in cauſa procedere, Franc. Marc.in deciſ. 725. & ratio eſt,quia huiuſmodi exceptio debet opponi ante litem conteſtatam Mynſing.obſeru.59.cent. 3. Gayl. obſeru.74.lib.1.quam not. ad glo.in l. apertiſſimi C.de iudicijs,& ad materiā vide Oſaſc.in deciſ.74.Capp.Tholoſ.in deciſ.479.Put.in deciſ.370.lib.1.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1021.

Sup.Con.Tri.ſeſ.25.c.13.de regularibus.

¶ Regulariũ compellendorũ accedere ad proceſſiones publicas ꝑ ordinariũ.

REgulares ad publicas proceſſiones accedere cõpelli poſſunt per Epiſcopum h.d.Limita primo quando præfati Regulares abeſſent a Ciuitate vltra dimidium miliare,quia hoc caſu nõ tenenẽ ad proceſſiones accedere Egomet in deciſ.Cur.Archiep.Neap.131. & ita cenſuit Sac.Congreg.Amplia procedere limitationẽ etiam in Clericis longe abſentibus a Ciuitate,quia de conſuetudine non tenentur venire,Seraph.deciſ. 13.p.1.& ita habes limitationem ad tex. in c.nimis, de exceſſibus Prælat. quam ampliationem ſubamplia in omnibus Clericis Diœceſanis quantumuis exemptis,etiam beneficia ſimplicia in Diœceſi obtinentibus, vel officia,puta ſi deſeruiant pro Cappellano,& in Eccleſijs exemptis,Gratian.deciſ.232. & ita Sac. Congreg. Limita ſecundo ſi proceſſiones fierent pro leui cauſa,quia tunc minime cõpelli poſſunt,vt deciſum refert Capp.Tholoſ.in deciſ.482.quam nota ad originale Conſ.Calder.8. de regularib.De ead.mat.vide quæ ſcripſi ſupra in Collect.882.

COLLECT. 1022.

Super l.non eſt nouum C. de edendo.

¶ Rationum publicarum æditionis.

REgulariter cogitur quis edere publicas rationes h. d. Prout primo inſtrumẽtum producens in actis cauſę, & poſtmodum dicens ſe nolle illo vti, poteſt ad ipſius exhibitionem cogi,Gui. Pap.in deciſ.243. quia probationes aduerſario ſubtrahẽs perdit cauſam Boer. in deciſ.292.& inſtrumenti perditio iuramento probatur,Idem Guid.in deciſ. 244.Hinc ſecundo deſcendit,quod acta ꝓducta ſi quis occultet,& nõ vult exhibere illi certũ tẽpus,debet Iudex ſtatuere intra quod exhibeat,qua exhibitione non facta debet pronunciare ipſis de cetero nullam fidem eſſe adhibendam, & pars poteſt priuari illorum commodo, vt decidit Guid.Pap.in deciſ.45. Hinc tertio deſcẽdit,quod habens originale, debet cõdemnari ad illud exhibendum, Rot.Genue.in deciſ.175.Hinc quarto, quod quis tenetur exhibere rem,de qua agitur,ſi petatur,vt teſtes eam recognoſcant etiã in criminalibus Capp.Tholo. in dec.164 Hinc quinto,quod recognitio eſt facienda integra apocha banchi exhibita,de Franch.in deciſ.304.

COLLECT. 1023.

Super l.vſufructu. C.de vſufructu.

¶ Cautionis de vtendo, & fruendo in vſufructu.

VSufructuarius tenetur ꝓſtare cautionẽ de vtẽdo,& fruẽdo arbitrio boni viri h.d.Amplia vt non ſufficiat iuratoria cautio,Oſaſc.deciſ.153 & rõ vr̃ eſſe,quia cautio ſimpliciter prolata intelligitur de fideiuſſoria, Rubin. deciſ. 29.quæ facit ad l.ſancimus,C. de verb. ſign. Gayl.obſer.47.lib.2.Amplia ſecundo hmõi cautionẽ eſſe de ſubſtãtia vſuſfructus,Franc.Marc.deciſ.872. Amplia tertio nõ poſſe remitti per teſtatorẽ Idẽ in deciſ.376.& facit tex in l.1.C. de vſufruc.Amplia quarto ante præſtitã cautionem non facere fructus ſuos,Balb.in deciſ.90.Egomet in deciſ.23.Cur.Arch. Neap.limita hanc ampliationẽ,qñ vſufructuarius ingreſſus fuiſſet poſſeſſionẽ ſine vitio ſciente,& nõ cõtradicẽte hærede vniuerſali,Gayl.obſer.46.lib.2.aliquid per Ioſeph.Lud.deciſ.31.nu.9. & 12.Limita ſecũdo,vt vſufructuarius nõ cogatur ſatiſdare,niſi petẽte quod ſi nõ fuerit petitũ,nec fuerit cõſtitutus in mora per ꝓprietariũ interim facit fructus ſuos,

Digitized by Google

ſuos,licet nō præſtiterit cautionē , Faber dec. 3.C.de vſufru.& rō eſt, quia licet vſufructuari⁹ nō lucrat̄ fructus ſine cautione,fallit ſi proprietarius negligat illā petere,vt deciſū refert Mynſin.cēt. 1.obſer.6.ex Conſ.Decij cōiter receptis 607.& 608.Amplia quinto procedere ēt in vſufructu veſtiū,& aliorū bonorū mobiliū,Teſſ.deciſ.80. Viu. deciſ. 420. lib.3.& eſt cōis opinio ſm̄ Ioſeph. Lud. in deciſ.61.nu.15.& hoc caſu tm̄modo cautio dr̄ de ſubſtantia,Gayl.obſer.46. lib.2. Nūc limita & primo in donatore donāte reſeruato ſibi vſufructu,quia talis nō tenetur ad hanc cautionē,nec priuatur fructib.ſibi reſeruatis,Cacher. deci.153.*Limita* ſecūdo,qn̄ non reperiret perſona,cui poſſet legitime hæc cautio p̄ſtari, Ego ipſe in deciſ. Cur. Archiep. Neap.38.Ioſeph *Lud.*in deciſ.31.nu.6. & 8.*Limita* tertio exiſtēte cōſuetudine in cōtrariū,Frāc.Marc.in deciſ. 816. Limita quarto qn̄ vſufructuarius nō poterit illam præſtare propter eius paupertatē,Rubin deciſ. 100.& in hoc not.pulchrā praxim,quod illo caſu pōt proprietarius rn̄dere,& annuā pēſionē ſoluere pro fructibus,Mynſing.obſer.48.cēt.6. Io.Papon.lib.14.tit.2.arreſt. 11. Limita quinto,vt quāuis vſufructuarius cautionem præſtitiſſet, nihilominus ſi abutatur vſufructu, poſſet expelli Ant. Faber deciſ.2.C.de vſufructu.

COLLECT. 1024.

Ad diffinitionem Iuris patronatus

¶ Iuris patronatus diffinitionis.

IVs patronatus eſt quoddā onerū honorificum,& vtile alicui cōpetēs in Eccleſia pro eo, quod de Diœceſanorū conſenſu Eccleſiā conſtruxit,fundauit, & dotauit;Ad ornatū verbi(Ius)aduertēdum,quod patronatus eſt ius exorbitans,& de gratia indultū eſt laico, Bellam.in deciſ.751.& bonis, & iuribus cōfiſcatis non intelligitur publicatum Ius patronatus,Guid.Pap. in deciſ. 341. & adeo *Patronus* in eo ius habet ,vt permutatio facta per Ordinarium ipſo cōtento,venit annullanda , Idem in deciſ. 374.*Franc.*Marc.in deciſ.240. Bellam. in dec.177.179. 181.& 751.Capp.Tholoſ.in deciſ.107.Papon.lib.3.tit.9.arreſt. 3.& omnis prouiſio facta in preiudiciū patronorū eſt nulla ipſo iure, Idem lib. 3.tit.9.arreſt.1.& inſtitutio facta ex vi reſignationis ſine patroni præſentatione non valet,licet accedente conſenſu validatur,Guid.Pap. in deciſ. 374. Bellam.in deciſ.128.Mohed.in dec. 268.& 316.Franc.Marc.in deciſ.474.482. 493. 1140.Idem dicendum eſt in reſignatione,quamuis intra quatuor menſes a patrono non fuerit contradictum,Cardin. *Put.*in deciſ.412.lib.1.vide eund.in deciſ.181.lib.3.licet poſſit obtinere cōtra præſentatum,*Papon.*lib.3.titu.9.arreſt. 2.&licet ordinarius nō poſſit beneficiū conferre incōſulto patrono,tn̄ ſecus eſt in legato a latere,Guid.*Pap.* in deciſio. 374.ſicut poteſt *Papa* ; & tunc non eſt neceſſaria expreſſa derogatio,Caſſad.in deciſio.4.de probat.licet ſecus ſit in patrono laico,quia non poteſt Papa , vel eius legatus patrono incōſulto bn̄ficiū cōferre Gui.*Pap.*cit.deciſ.374. Bellam. in deciſ 745.Caſſad.deciſ.3. vt lit. pendent. quod procedit etiam ſi prouiſio eſſet facta motu proprio,Idem in deciſ. 4.de probat. verum prouiſio *Papæ* de beneficio Iuriſpat.clerici, & laici communiter valet patrono laico non vocato,Rot.deciſ 46.de conceſſ. præben. in antiq.in verbo alicui cōpetēs,not quod qui habet facultatem præſentandi,non habet facultatem inſtituēdi, Bellam. in deciſ.701.nec Ius pręſentādi, & patroni virtute eorū poteſtatis poſsūt cōferre beneficia Eccleſię collegiatę, & p̄ntare

Digitized by Google

Boer.in dec.32.& ius præſentandi poteſt competere etiam mulieri,Caſſad.in dec.1.de iurepat.& Boer.cit.deciſ.32.& beneficia ſpectantia ad prçſentationem vnius,Epiſcopus non confert, Bellam. in dec.107. & tollere alicui facultatem præſentandi, eſt tollere perceptionem fructuum,Ægid.in dec.70. Caſſad.dec. 7.de cauſa poſſeſſ. & propriet. in verb. pro eo, quod Diœceſani conſenſu;Nota quod præſentatio patroni,abſq;inſtitutione ius habent s inſtituendi non tribuit ius aliquod præſentato, Benint. in deciſ.32.

COLLECT. 1025.

Ad gloſ.& DD.in clem.plures de iurep.

¶ Iuris patronatus tranſitus ad hæredes extraneos.

CONtrouertitur hic ſi ius patronatus trãſeat ad hæredes extraneos glo.in c.filijs 17.q.7.affirmatiue reſpondit,cui inhæret dec. Franc.Marc.1133. Amplia vt tranſeat ad omnes hæredes inſolidum de Franch.in dec.85.licet requiratur appræhenſio Verall. in deciſ. 135.& 420.par.2.ex qua habes ampliatum tex.in l.cum hæredes,ff.de acquir. poſſeſſ.& quod tranſeat ad hçredes extraneos,vide Monald.in conſ.Deciſ.73 Seraph.in dec.90.& an pertineat ad hçredem,vel ad fideicommiſſarium,vide Guid.Pap.in dec.507.

COLLECT. 1026.

Super l.a Iudice C.de Iudicijs.

DElegatus non ſubdelegat h. d. *Li*mita primo in collectore, qui licet ſit delegatus, ſubcollectorẽ tamen deputare poteſt, ita deciſum refert Creſcen.in dec.1.de offic.deleg. *L*imita ſecundo quoad ea, quæ ſunt nudi miniſterij,vt teſtiũ receptio,& ſimilia, Balb. in deciſ.212.quam not.ad glo. ſingul.in clem.1.de offic.deleg.Amplia nunc, vt cauſam ſubdelegare nequeat,etiam ſi lis coram eo conteſtata eſſet,idem in dec. 328.quam not. ad limitationem tex. in l.vnic.C.ne ex delicto defunctorum; Amplia etiam in caſu dec.Affl.366.vbi fuit dictum, quod iudex delegatus in cauſa feudi non poteſt conſtituere procuratorem fiſcalem: Limita tertio in Vicario Epiſcopi,qui poteſt cauſas delegare,Triuiſ.Ro.Venet.in dec.18. par. 1. Limita quarto quoad reuocationem ſubdelegationis, prout in caſu Balb. in dec.390. vbi fuit dictum, quod delegatus poteſt etiam poſt litem conteſtatã ſubdelegatum a ſe reuocare, trahendo ad ſe cauſam,vt ipſe cognoſcat,non tamen vt alteri committat ſine cauſa legitima;*L*imita quinto in pulcherrimo caſu Capp.Thol.in dec.12.vbi fuit dictũ, quod vnum articulum cauſæ,videlicet audire teſtes,& eorum ſacramenta recipere,poteſt delegatus alteri ſubdelegare etiam alteræ perſonæ, quam nominatæ in c.ſtatutum de reſcriptis:*L*imita ſexto in delegato ad vniuerſitatem cauſarum,qui cum æquiparetur ordinario, poterit vt talis ſubdelegare, Thoming. in deciſ.122.p.2.quam not. ad tex.in l. prætor.ff.de iuriſd.omnium iud.Limita ſeptimo in caſu deciſ.Rot.3.de offic. deleg.vbi fuit dictum, quod delegatus poteſt delegare articulum,cauſæ cognitionem non requirentem;Limita octauo in caſu eiuſd.in dec.6. eod.titul. vbi fuit dictum,quod executor poteſt executionem ſibi commiſſam alteri ſubdelegare.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1027.
Super c.paſtoralis,§.verum de appellat.

¶ Excommuuicati pœnæ reſpectu fructuum beneficij.

EXcommunicatus priuatur fructibus beneficij, donec in excommunicatione permanet.h.d.licet nõ amittat titulum beneficij,& ſi inſordeſcat in excommunicatione per annum,& amplius, vt fuit reſolutum in vna Sercorbigen.*S*ordeſcentiæ.5.Iunij 1597.corã Seraphino;Infero primo quod clericus habens recurſum ad Curiam ſecularẽ pro impedienda executione iuſtitię ordinarij,incidit in excommunicationem Bullæ Cœnæ, & efficitur incapax fructuum beneficij;Secundo infero ad deciſ.Put.280.lib.1.vbi refert pluries Ro. decidiſſe, & ſignanter in vna Brixien. fructuum ,excommunicatum eſſe fructibus beneficij priuandum,& facit alia eiuſd.Rot.deciſ.8.de ſent.excommuni. in Antiq.& Thaniſ.in deciſ. 26. in manuſcriptis;Nunc limita & primo quando excommunicatio eſt nulla , nullum producit effectum,nec dicitur quis excommunicatus,niſi excõmunicatio valeat,Balb.in dec.390.& fuit reſolutum in vna Salamantina cẽſurarum 1. Iunij 1594.coram Corduba;Amplia hanc limitationem,vt onus docendi d e nullitate cenſurarum incumbere excommunicato,nõ Capitulo,quod ei denegauit diſtributiones ratione excommunicationis, & cenſurarum Verall.deciſ. 16. p. 1. *L*imita ſecundo,vt nec etiam procedat in excommunicato iniuſte , quia non ſolum fructus, verum etiam diſtributiones quotidianas,ſicut alij legitime impediri habebit , Thaniſ. in deciſ. 26. & fuit reſolutum in d.*S*alamantina cenſurarum 1. Iunij 1594. Sublimita niſi fuiſſet in mora petendæ abſolutionis, quia fructus eo tempore perceptos nõ recuperabit, eo quod ſua culpa in excõmunicatione iacet,Ego in deciſ.91. Limita tertio quando poſt obtentam abſolutionem Prælatus diſpenſauerit cum excommunicato ſuper fructibus perceptis medio tempore,Viu.qui alias congerit limitationes in deciſ. 328. *L*imita quarto,quando excommunicatus eſſet in extrema neceſſitate,quia tũc pro vitæ humanæ ſubſidio,non eſt ei fructuũ perceptio deneganda. Peregr.Rot.*P*atauin.in deciſ.29.*L*imita quinto in ſuſpenſo ab altaris miniſterio, quia fructus beneficij habere poteſt,Sayr.in deciſ.65.de ſent.excommunic.

COLLECT. 1028.
Ad not.in l.gallus.§.& quid ſi tantum ff.de lib.& poſth.

¶ *L*egitimationis, & diſpenſationis diſcriminum.

HIc per Scribentes omnes notatur diſcrimen inter legitimationem, ac diſpenſationem , Tu notaueris illud per deciſiones,& prima eſt,quia legitimatio,non autem diſpenſatio dicitur illa per quam plene ad natalia fuit quis per Principem reſtitutus,ac diſpenſatio ſecus dicitur,vt eſt punctualis deciſ. de Graſſ.in deciſ.5. qui filij ſunt legitimi, quod amplia etiam ſi legitimatio facta fuerit de filio vxorato ſecundum eund. ibid.& Balb.in deciſ.22.Secunda,vt pariter legitimatio,& non diſpenſatio diceretur illa per quam reſtituto ad natalia limitaretur ſucceſſio,vel adeſſet clauſula ſine præiudicio venientium ab inteſtato ſecundum terminos deciſ. Capyc.21.vel aliquid aliud coarctans vim legitimationis ſecundum præclaram deciſ.Rot.Rom.de qua per Achil. de Graſſ.in deciſ.6.qui filij ſunt legitimi ; Tertio diſcrimen inter vtrumq; poteſt colligi ex deciſ eiuſd.2.eod.titu.vbi fuit

Digitized by Google

dictum,quod in ſpurio non poteſt cadere legitimatio,ſed tantum diſpenſatio, & impropria dicitur legitimatio, & propterea non requiritur agnatorum citatio,ſicut aliæ legitimationes ſecundum Rot.Piſan.in deciſ.222.& idem Achil.cit.dec.4.diſcrimen colligitur ex ſolemni deci.Minad.Sacri Neapolitani Conſilij 43.

COLLECT. 1029.

Super c.cum Vintonen.de elect.

¶ *Pœnæ* eligentis in dignum.

ELigentes ſcienter indignum priuantur poteſtate eligendi h.d.Sed grauis dubitatio, quæ circa hunc tex. fieri ſolet,eſt,an locum ſibi vendicat in iure præſentandi,ita vt queadmodũ per electionẽ indigni eligẽdi facultas amittatur,ita per præſentationẽ,& in Clerico patrono eſt expeditũ,quod priuatur patronatu, teſtatur Gui.Pap.in deciſ.374. Caputaq.in dec.62.par.2.Intellige pro illa vice tantum,Verall.in deciſ.291.Limita in procuratore conſtituto ad præſentãdum, quia ſi indignum præſentat non præiudicat Domino,*Franc.*Marc. in deciſ.408.& ratio eſt ſecundum Cacher.in deciſ.9.quia factum procuratoris Domino non nocet, & in laico etiã eſt expeditum,quod priuatur ea vice poteſtate præſentandi,vt pulchre Creſcent.in deciſ.11.de iurep.Rot.in deciſ. 262.alias 5 de Iurep.in nouis,Bellam.in deciſ.172.& 751.Caſſad.in deciſ.29.de Procurato. & an in præfatis caſibus ad Superiorem immediatum deuoluatur, vide deciſ.480.Rot.diuerſ p.2.

COLLECT. 1030.

Super l.Ariſto § ſi ff.de donat.

¶ Donator qñ teneatur de euictione.

DOnator non tenetur de euictione h.d. Limita primo niſi incœperit a promiſſione Egomet in dec.29.& de ratione diuerſitatis habes pulchram deciſ.Matt.Coler.Rot.German.14. dicẽs quod incipit a traditione, obligatio inde orta fuit ſublata ſolutione, ſecus quando a promiſſione ;quia adhuc nõ eſt facta accipientis; Limita ſecundo in donatione remuneratoria,in qua venit ſemper euictio.Boer.in deciſ.67. & ratio eſt,quia præfata donatio regulatur iuxta naturam cõtractus, Balb.in deciſ. 90. *L*imita tertio quoad intereſſe,& expẽſas,ſi qua ſubſtituerit donator Capp. Tholoſ.in deciſ.71.Limita quarto ſi dolus interueniſſet,Rubin.in deciſ.29 Limita quinto quando euictio eſſet promiſſa.Boer.in cit.deciſ.67.

COLLECT. 1031.

Super l. error C. de Iur. & fact.ignor.

¶ Confeſſionis erroneæ reuocationis.

COnfeſſio erronea poteſt reuocari. h.d Limita primo,vt non procedat niſi prius docto de errore Maynar. in deciſ.121.lib.1.quã not.ad originale dictum Calder.conſ.1. de confeſſis; *L*imita ſecundo,quando pars confiteretur aliquid in Rot.Sac Conſ.quia tenetur obſeruare,& minime reuocare poteſt, vt fuit deciſum in cauſa Comitis Sanctæ Agatæ cum fratribus corã Conſiliario de Altomare refert Anna ſingu. 87.*L*imita tertio,vt vera ſit tex.concluſio in criminalibus,ſed non in ciuilibus, de cuius diuerſitatis ratione,vide optimam deciſ.Ant.Fabr.1.de confeſſis;Limita

Digitized by Google

mita quarto in caſu deciſ. Balb. 88. vbi fuit dictum, quod cõfeſſio tacita ex verbis libelli inſurgens, non poteſt poſt cõteſtatam litem reuocari; Limita quinto in confeſſione extra iudiciũ, etiã parte præſente, quia ante acceptationem partis sẽper poterit reuocari, Iafred. in deciſ. 79. Limita ſexto in cõfeſſione deliberata, vt per Thoming in deciſ. Rot. *L*ipſiẽ. 91 p. 2. Limita ſeptimo ĩ caſu deciſ. Rot. 2. de confeſſis in antiq. vbi fuit dictum, quod confeſſio in prima inſtãtia per procuratorem facta, poſſit in ſecũda inſtantia per Dominum reuocari.

COLLECT. 1032.

Super c. 1. de inſtitut. in 6.

¶ Collationis ſiue inſtitutionis patronati filij nullitatis abſq. patronorum conſenſu.

COllatio, & inſtitutio de beneficio patronatu abſq; patronorum conſenſu dicitur nulla ipſo iure h. d Limita primo, quia ſuperueniente poſtea conſenſu validatur collatio, Guid. Pap. in deciſ. 374. Bellam in deciſ. 128. Mohed. in deciſ. 268. & 326. Franc. Marc. deciſ. 474 482. 493. & 1114. *L*imita ſecundo, ſi patronus non cõtradixerit, Caſſad. in deciſio 2. de locat. *L*imita tertio in caſu deciſ. *F*ranciẹ, de qua ꝑ Papo. li. 3. tit. 9. arreſt. 2. vbi fuit dictũ, ꝙ in poſſeſſorio prouiſus abſq. cõſenſu patroni, & eo cõtento debet obtinere cõtra ipsũ patronũ; *L*imita quarto, vt ꝓcedat in ordinario collatore, ſecus autẽ in legato a latere, qui poteſt inconſulto patrono Eccleſiaſtico, vt refert deciſũ Gui. Pap. in dec. 374. quemadmodũ poteſt Papa, & tunc non eſt neceſſaria expræſſa derogatio, Caſſad. in dec. 4. de locato, Sublimita in patrono laico, in quo Papa, vel legatus patrono incõſulto cõferre poteſt beneficiũ Gui. Pap. cit. dec. 374. n. 4. Bellam. in dec. 745. Caſſad. in dec. 3. vt lit. pend. Nunc amplia hanc ſublimitationem procedere etiam ſi prouiſio eſſet facta motu proprio. Idem in deciſ. 4. de probat. Amplia ſecundo, vt per hanc prouiſionem nõ cenſeatur facta immmutatio ſtatus beneficij, Achil. de Graſſ. in deciſ. 13. de Iurep. Sublimita ſublimitationem, vbi prouiſio Papæ eſſet de Iurep. Clerici, & laici communiter, quia valet etiam patrono laico non vocato Domini de Rota deciſ. 246. de conceſſ. præb. in antiq. *L*imita quinto in caſu deciſ. Bellam. 750. vbi fuit dictum, quod Patronus infra tempus Iuris ad parochialem Eccleſiam præſentans Religioſum Regularem nõ ſatisfacit, nec excuſatur ob id a negligentia, & a deuolutione, quominus incõſulto patrono poſſit Epiſcopus alteri conferre; *L*imita ſexto, vbi Epiſcopus cõferret ex pręſẽtatione facta bona fide ab eo, qui eſt in quaſi poſſeſſione contemnentibus patronis, Franc. Marc. in deciſ. 119. Limita ſeptimo in caſu deci. Mohed. 268. vbi fuit dictum, quod prouiſio beneficij Iuriſp. facta ſine conſenſu patroni ſit inualida, reſignatio tamen valet, & ratio eſt ſecũdum Balb. in deciſ. 29. quia vnuſquiq; poteſt reſignare libere beneficiũ, quod obtinet: Limita octauo in caſu deciſ. Capp. Thol. 207. vbi fuit dictum, quod collatio beneficij p̃ronatus nõ eſt ipſo iure nulla, verum venit annullanda.

COLLECT. 1033.

In l. ſi merces. §. vis maior ff. locati.

¶ Remiſſionis mercedis propter ſterilitatem.

PRo damno intolerabili fit remiſſio mercedis conductori h. d Hinc eſt, quod damnum læuis momenti non eſt in conſideratione Lud. deciſ. Peruſ. 50. Verall. deciſ. 184. par. 1. & de modo probandi hm̃oi damnum ad finem obtinendi remiſſionem, tradit Franc. Marc. in deciſ. 208. nunquam tamen ſolitum eſt

Digitized by Google

fieri reſtaurum, & remiſſionem mercedis conductori, niſi cōcurrente læſione vltra dimidiam penſionis omnium bonorum in locatione contentorum, compenſato etiam anno ſterili cum prèterito, Caualc. deciſ. 15. Item & ſecundo ſi non eſſet facta denunciatio ſterilitatis intra annum, Theſaur. deciſ. 18. nec fit tertio ſi non ſoluitur decima Curato, Guid. Pap. deciſ. 630. licet onus decimarum nō ſpectet ad conductorem ex deciſ. de Franch. 107. quæ optime facit ad ornatū c. a nobis de decimis. Quarto nō fit remiſſio, quando colonus non colit fundum, Franc. Marc. in deciſ. 208. licet non teneatur iterum ſeminare ex Deci. Surd. 130. Quinto, quando conductor ſuſcipit in ſe periculum caſus fortuiti, Idem Frāc. Marc in cit. deciſ. 208. quod ex conſuetudine fieri poteſt, Idem in deciſ. 1065. & idem procedere dicunt, vbi quis ſuſcepiſſet rem ſuo periculo, & fortuna, Card. Put. in deciſ. 19. lib. 3. licet neceſſe ſit, vt in ſpecie conductor ſuſcipiat in ſe omnes caſus, Magon. dec. 67. Rot Florent. quod procedit etiam ſi cōductor exceperit quoſdam caſus, quia tunc poterit petere nihilominus remiſſionē in alijs caſibus ſimilibus exceptis Idem Magon. Rot. Florent. deciſ. 15. Primo fit autem remiſſio propter educitatem locuſtarum, Magon. dec. 67. Rot. Florent. quæ facit ad text. in l. excepto C. locati. Secūdo propter damnum paſſum, & datum per exercitum Regis, Afflict. deciſ. 365. Tertio propter belli, aut peſtis interuentum, Guid. Pap. deciſio. 630. Afflict. deciſ. 258. Boer. deciſ. 249. Franc. Marc. deciſ. 165. Ego in deciſio. 200. Ant. Faber deciſ. 22. C. de iur. emphy. Limita ſi conductio ſit facta tempore belli, vel peſtis, Ioſeph Lud. deciſ. Peruſ. 106. vel ſi conductor ſciebat tempus belli imminere ex deciſ. Balb. 200. Quarto, quando per conductorem non ſtat, quominus vtatur re conducta, Rubin. deciſ. 133. Limita niſi renunciatum ſit omni legum auxilio, vel impedimentum procedat facto ſuo, Capyc. dec. 87. Pro coronide tamē huius mat. animaduertas ad duo valde vtiliora in praxi; Primo quod non poteſt peti remiſſio mercedis, niſi læſio ſit vltra dimidiam, & in fine locationis petatur, vt pulchre decidit Ant. Faber deciſ. 3. C. locati, Secundo, quod non fit huiuſmodi remiſſio propter clauſulas, & renunciationes inſtrumenti, Capyc. deciſio. 78. aliquid per Franc. Marc. deciſ. 108. nu. 14.

COLLECT. 1034.

Super c. præſentium de teſtibus.

¶ Concluſionis in cauſa uis.

SCripſi in mat. concluſionis in cauſa in collect. 1031. vnde hic addendo conſtituas talem concluſionem, videlicet poſt cōcluſum in cauſa nil produci poteſt; Limita primo in inſtrumētis de nouo repertis, in quibus admittuntur partes etiam facta concluſione; Intellige tamen præſtito, de hoc iuramento, Balb. in deciſ. 23. Limita ſecundo in teſtibus, vt deciſum refert Guid. Pap. deciſ. 201. licet alias cōcluſio excludit productionem teſtium, Bellam in deciſ. 52. Limita tertio in cōprobatione ſcripturarum, Affl. in deciſ. 115. Limita quarto in interrogatorijs, quæ fiunt etiam concluſione facta, Sayr. deciſ. 3. de fide inſtrum. quam not. ad tex. in c. per tuas, de teſtibus; Limita quinto quoad reuocationem eorum, quæ producta fuerunt, licet reuocari non poſſint niſi ad partis petitionem, & iuſta cauſa concurrente, vt decidit Bellam in deciſ. 55. & 57. Limita ſexto quoad dilationem iuramēti ſuppletorij, Gayl. obſer. 108. lib. 1. Limita ſeptimo in caſu deciſ. Rot. 7. de Iudicijs in antiq. vbi fuit dictum, quod concluſio

cluſio in cauſa non exludit, vt Iudex in beneficialibus informationes pro iuſtitia facienda capere non poſſit; Limita octauo ſi concluſio eſſet reuocata, quia tūc ad libitum omnia produci poſſunt, Rot. deciſ. 8. de Iudicijs in antiq. neceſſe tamen eſt, vt valida ſit reuocatio, ad inſtātiam illius fieri, qui eam procurauit, vt decidit ead Rot. deciſ. 10. eod. titu. in antiq. Limita nono, quando concluſio non eſſet facta parte inſtante, quia tunc habetur, vt ſi cōcluſum nō fuiſſet, Rot. deciſ. 15. de Iudicijs in antiq. *Pro* Coronide tamen huius mat. aduertas primo quod concluſio dicitur de ſubſtantia proceſſus, Gayl. lib. 1. obſer. 107. Aduertas ſecundo, quod aſſignatio ad ius in Francia idem ſonat, quod concluſum in cauſa Io. Gall. in deciſ. 245. num autē terminus ad cōcludendum parte inſtante prorogari poſſit, vide Rot. deciſ. 10. eod. tit. in antiq.

COLLECT. 1035.

Super c. veniens, de accuſat.

¶ Procuratoris prohibiti in criminalib. interuenire.

IN criminalibus Procurator interuenire nō poteſt h. d. *Limita* primo in cauſis conſanguineorum, in quibus auditur conſanguineus illorum Procurator, Gomez *Leo* in deciſ. 22. & Teſſ. in deciſ. *165*. *Limita* ſecundo per Deciſio. *Franc.* Marc. *626*. par. 2. vbi fuit dictum, quod excuſator in delictis, etiam grauibus allegans cauſas abſentiæ, meri, & præciſi facti etiam ſine mandato audiendus eſt, ſecus ſi non meri facti, quā diligenter not. ad tex. in l. reos C. de accuſat. Limita tertio in caſu deciſ. Rot. 37. de procurat. in nou. vbi fuit dictum, quod coniuncta perſona etiā ſine mandato poteſt pro abſente, vt defenſor cō parere ad oſtendendum de innocentia rei in cauſa ciuili, vel capitali, quotieſcunque abſens poſſet condemnari, vt animaduertit pariter Capyc. in deciſio. 143. *Limita* quarto quando nō veniret puniendus pœna corporis afflictiua, Gomez Leo in deciſ. 327. diuerſ. Limita quinto notabiliter ī caſu dec. Balb. 181. vbi fuit deciſū, quod Procurator ſi fuerit a Iudice in criminalibus admiſſus, ſi pars non oppoſuit, proceſſus, non cenſetur nullus; Limita ſexto quoad allegandum cauſas abſentiæ de Franch deciſ. 327. Sublimita quando calumnioſe peteretur, caſum, & exemplum habes per eund. in deciſ. prędictam, & ſemper præſumitur calumnioſa, ac in fraudē, quando contigit poſt delictum, Franc. Marc. in deciſ. 164. par. 1. & *626*. par. 2. nec ſufficit illam allegare, niſi ſaltem ſummarie probetur, Idem in deciſ. 129. p. 1.

COLLECT. 1036.

Super l. fi. C. de tempor. in integ. reſtit.

¶ Tempus petendæ reſtitutionis.

TEmpus in integrū reſtitutionis petendæ, eſt quadriennium h. d. Amplia ſingulariter primo in caſu Affl. in deciſ. 175. vbi fuit dictum, quod vniuerſitas appellans, & intra 50. dies non petens reſtitutionem in integrum aduerſus tēpus, quo miſit proceſſum præſentari iuxta terminos Conſtit. Regni appellationum tēpora, poterit intra quadriennium petere; Amplia ſecundo, vt iſtud tempus a die contractus, ſeu læſionis computatur, Balb. in deci. 122. par. 2. quam not. ad tex. in c. 1. de in integ. reſtitut. in ſexto. Nunc limita & primo in caſu Ant. Fabr. in deciſ. 2. *C*. de tēpor. in integ. reſtitut. vbi fuit dictum, quod de Principis plenitudine etiam quadriennio elapſo reſtitutio concedi poterit; Limita ſecundo, vt licet quis excludatur a reſtituendo poſt quadriennium, non tamen ab excipiendo, ita notabiliter de-

Digitized by Google

cidit Capp.Thol.in.dec.238.*Limita* tertio in pulcherrimo caſu Ro.*Pedem.* penes Theſſ.in dec.133.vbi fuit dictum,quod reſtitutio,quę ex capite ignorantiæ datur iuxta aliā dec. Mohe.1.de in integr. reſtit.etiā elapſo quadriennio poſt præſcriptionem decurſam peti poteſt,ita ille;Limita quarto exiſtente ritu alicuius Tribunalis in contrarium,prout Sabaudiæ,in quo decemnium ſubrogatū fuit loco quadriennij,Fab.deciſ.1. C.de temp.in integ.reſtit. *Limita* quinto in caſu deciſ.Balb.329.vbi etiam poſt ſententiam,ac quadriennium reſtitutio concedi poterit propter inſtrumentum de nouo repertum; Limita ſexto in cauſis beneficialibus,in quibus etiā poſt quadriennium in integrum reſtitutio peti poteſt,ita pulchre,ac omnino videndus Put.in deciſ.Ro.Rom.64.p.1.

COLLECT. 1037.

Super l.qui crimen C.qui accuſare non poſſunt.

¶ Accuſatoris ad pœnam talionis ſubſcriptionis.

ACcuſator debet ſe inſcribere ad pęnam talionis,h.d. *Limita* primo in denunciatore criminis,& ratio eſt,quia ad correctionem tendit,ita deciſum refert Balb.in dec.29.quam not.ad tex.in c.ſuper his,de accuſ.*Limita* ſecundo in caſu dec.Ro.6.de accuſ.in anti.vbi fuit dictum,quod ante decretam citationē quis ad pęnam talionis non tenetur ſe inſcribere.*Limita* tertio in caſu eiuſd. Ro.in dec.5.eo.tit.Limita quarto quādo pro delicto non criminaliter, ſed ciuiliter agitur,tunc enim accuſator non tenetur ſe inſcribere,*Fab.*in deciſ.2. C. de accuſat. Limita quinto in caſu deciſ. Creſcen.5.de ſimonia , vbi fuit dictum, quod agens ciuiliter,vt aduerſarius priuetur beneficio,non debet ſe inſcribere ad pœnam ordinariam , ſed tantum ad extraordinariam:*Limita* ſexto, quando proceditur per viam inquiſitionis, ita *Franc.*Marc.in dec.in dec.653.p.1.

COLLECT. 1038.

Super glo.in clem.beneficiorum de Decimis.

¶ Penſionarij,& beneficiati comparationum.

PEnſionarius ęquiparatur beneficiato.h.d.Ex qua infertur primo,quod reſignans tenetur ſoluere penſionem , quouſque conſtet reſignatarium acceptaſſe,quia reſignatio conditionalis iure proprio reſignantem non priuat,Mohed.dec.1.2.& 10.de cauſ.poſſeſſ.& propriet. Limita quando reſignatio eſſet nulla,idem in dec.126.eod.tit. Infertur ſecundo, quod ſucceſſor in beneficio non tenetur ad decurſas penſiones tēpore prędeceſſoris non ſolutas,Caſſad. in dec.4.de locat.Infertur tertio , quod pro penſione poteſt agi poſſeſſorio contra modernum titularem , etiam bullis non leuatis,Ro.Auen.in dec.80. Infertur quarto,quod penſionarius , qui habet penſionem liberam tenetur contribuere ad onera de facto impoſita , Put.in dec.286.lib.2.Infertur quinto , quod penſionarius tenetur contribuere pro ſolutione decimarum,Papon.lib.3. tit.5.arreſt.2.Infertur ſexto, quod penſionarius tenetur ſoluere collectas, Creſcen.in deciſ.4.de locato;Infertur ſeptimo,quod penſionarius vti beneficiatus tenetur contribuere oneribus, & decimis extraordinarie impoſitis ſuper beneficijs,ita deciſum refert Papon.lib.5. tit.13.arreſt.1.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1039.

In l. hæres abſens ff. de Iudicijs.

HÆres ſequitur forum defuncti h. d. Amplia primo in Clerico laici hærede, qui conueniri debet coram laico iudice, non autē corā Eccleſiaſtico ita Surd. in deci. 110. quā not. ad Doctr. Couarr. communiter receptam, pract. quæſt. c. 12. Intellige tamen quando cū defuncto lis conteſtata non eſſet, alias ſecus eſſet dicēdum ſecundum Balb. in deci. 555. Limita ſecūdo, vt vera ſit cōcluſio tex. in duob. caſibus, videlicet, qn̄ abſens ab alio defenderetur vel ibi ipſemet hæres inueniretur, vt pulchre refert deciſum Ant. Fab. in deciſ. 4. C. de iudicijs; Limita tertio in laico Clerici hęrede, quia vt ſeruetur ęqualitas, debet coram proprio iudice conueniri, vt clerico diximus ita idem Faber in deciſ. 12. C. eod. tit. Limita quarto in notabili caſu deciſ. Balb. 69. vbi fuit dictū, quod ex ſummiſſione defuncti ad omnes curias vna cum renunciatione fori poteſt hæres vbilibet cōueniri, quam not. ad tex. cum ibi adductis in c. dilecti de foro cō pet. pro declaratione huius limitationis vide per Gratian. Rot. Marchiæ in deciſ. 180. quam nota.

COLLECT. 1040.

Super Reg. qui tacet, de Reg. Iur. in 6.

¶Qui tacet quādo conſentire videatur nec ne.

QVi tacet cōſentire videtur h d. Ex quo infero primo ad deciſ. Gui. Pap. 173. vbi fuit dictum, quod qn̄ aliquis ſcit alium gerere actum, qui non poteſt ipſo inuito gerere, tunc talis tacens conſentire videtur; Limita qn̄ de eius ageretur prędiudicio, Bellam. in deciſ. 623. Infero ſecundo ad deciſ. Affl. 95. vbi fauore piæ cauſæ taciturnitas operatur cōſenſum; Infero tertio ad Deciſ. Franc. Marc. 328. p. 1. vbi fuit deciſum, quod quando præſentia parētū, vel amicorum exigitur pro forma in aliquo actu, ſufficit ſi de contradictione non appareat; Amplia in qualibet præſentia, idem Marc. in deciſ. 122. p. 2. Infero quarto ad deciſ. eiuſd. 329. vbi hæres alienas rem reſtitutioni ſubiectam fideicommiſſario præſente, illi præiudicat; Infero quinto ad deciſ. Rot. Genue. 33. vbi ſciens Procuratorem ſuum exceſſiſſe mandatum, & tacet, ſibi præiudicat, quam not. ad limitat. tex. in l. diligenter ff. mandati; Infero ſexto ad deci. Mynſing. cent. 6. obſeru. 46. vbi fuit dictum, quod quando in aliquo actu requiritur alicuius ſciētia, ſufficit illi actū fuiſſe notificatum, licet nō conſenſerit; Nunc limita Regulam principalem, & primo in conſenſu duorum conſangui neorum, in mulierum contractibus adhibendo, quia non ſufficit ſola præſentia cum taciturnitate, Mynſing. cent. 2. obſeru. 34 in fin. Limita ſecundo in pulcherrimo caſu deciſ. Caſſad. 3. de reſcriptis, vbi in odioſis, & obligatorijs, licet tacens habetur pro cōtradicente, tamē ſi ſcienter aliquid agit, videtur tacite ſe obligare, & conſentire, quia interuenit actus poſitiuus, alias ſecus; Limita tertio in caſibus in quibus ex iuris diſpoſitione exigitur expreſſus conſenſu, quia tacitus nil operatur, Domini de Rot. deciſ. 15. de offic. deleg. Limita quarto in caſu deciſ. Card. Put. 100. lib. 2. vbi fuit dictum, Reg. hanc procedere in conſenſu neceſſario, qui etiam tacite, ac per taciturnitatem inducitur, ſecus in voluntario, quem quis non tenetur præſtare, pro huius tamē materiæ intelligentia aduertendum, quod conſenſus ſemel præſtitus ſemper durare præſumitur, Verall. in deciſio. 213. part. 2. & 215. licet

Digitized by Google

licet nouus requiratur, quando primus fuit extinctus, Idem in deciſ.211.p.1.

COLLECT. 1041.

In l.altius C.de ſeruitutib.

¶ Ædificare permiſſum in ſuo, vſq.ad cęlum.

Regulariter ædificare quilibet poteſt in ſuo, vſq; ad Cœlum.h.d.Et amplia primo, vt murum ædificare pro communi liceat, Marc.dec.12. Amplia ſecundo, vt oſtium in muro proprio facere etiam ſuper vicini ſolo, liceat, Idẽ deciſ.24. Amplia tertio, vt quilibet columberium, vbi columbæ morãtur, etiã Domino, & vicino contradicente, ędificare liceat, prout ita refert deciſum, Papon lib.18.tit 9.arreſt.2. Nunc limita quando ædificaretur ad æmulationem, inuidiam, & iniuriam alterius, Boer. in deciſ.213.licet in dubio quis ad ſuam vtilitatem, & non ad æmulationẽ, præſumatur ædificare, Gayl.obſe.69.num. 17.lib.2. Limita ſecundo ſi iure ſeruitutis nõ liceat ædificare in ſuo vel domũ ſuam altius tollere, Idem obſer.69. nu. 13. Limita tertio quãdo in ſuo ædificando non ſeruaret ſpacium, de quo in l.fi. ff.finium regun. Franc. Marc.deciſ.500. Teſſ.in deci.125. Limita quarto, vt non liceat furnũ iuxta murũ domus vicini ædificare, Idẽ Marc.in deciſ.21.& 482. par.2. Limita quinto, vt canale ad viam publicam in propria domo quis facere nequeat, ita deciſum refert Idem in deciſ.497. Limita ſexto in caſu deci.eiuſd. 433.p.2.vbi fuit dictum, quod priuato non eſt licitũ in domo ſua artem exercere, per quam vicini malo odore circũ ueniatur; Limita ſeptimo ſi ſtatuto, vel conſuetudine loci quidam ædificandi modus præſcriptus ſit, Gayl.cit. obſer. 69. Limita octauo, quando ex huiuſmodi ædificio nocumentũ præberetur vicino ad occupandum Solem, ventum, & aerem, Magon.in deciſ.6.nam ventũ aeræ meæ non poteſt vicinus impedire ædificando, Boer.in deciſ.322.quã not. ad tex.in l fin.C, de ſeruitutib. Limita nono in caſu deciſ.Guid.Pap. 298. vbi fuit dictum, quod licet furnum cõſtruere in fũdo proprio quilibet poteſt, licet alteri noceat, dum tamen animo nocẽdi non faciat, & hoc verum, niſi ius prohibendi Domino Villæ facto Principis fuiſſet quæſitum, Boer.deciſ.125.

COLLECT. 1042.

Super c.ex intimat. de procurat.

¶ Beneficij Eccleſiaſtici requiſitorum.

Ad ornatum huius tex.noto, quod ad hoc, vt dici poſſit beneficium Eccleſiaſticum debẽt inſimul ſex requiſita concurrere, quorum primum eſt, quod ſit fundatum Epiſcopi auctoritate, Guid.Pap.in deciſio.187.aliquid per Rot.dec.509.p.1.diuer. Cæſar de Graſ. dec.13.nu.9 de præb.ratio eſt, quia nullus poteſt locum ſacrum, vel rem ſpiritualem cõſtituere, præter Epiſcopum, Balb.dec.300.Gui.Pap.cit deciſ.187.Secundum requiſitum eſt, ꝙ habeat quid ſpiritualitatis annexũ, nam propter diuinum officium dãtur beneficium c.fi.de reſcript.in 6.Hinc eſt, quod beneficiarius horas non recitans pro rata, fructus reſtituere tenet, Sayr.dec.12.de celebr. miſſar. Tertium requiſitum eſt, quod ſit conferendum Clerico, non autem laico iuxta c.cum adeo de reſcrip.quod amplia procedere, etiam in Clerico deſtinato, Ro.dec.13.de probat.in antiq Quartum requiſitum eſt, vt conferri nõ poſſit niſi ab Eccleſiaſtica perſona Epiſcopo, vel Prælato non vero a laico, Maynard deciſ.90.lib.2.quæ facit ad tex.in c.ſi quis deinceps 16.q. 7. Quintum requiſitum eſt, vt ſit perpetuum, hoc eſt, vt

Digitized by Google

vt non cõferatur ad certum tempus, ſed perpetuo, & ad vitam eius cui confertur, hoc enim proprium beneficiorum eſt c. ſanctorum 70. diſt. quod ſecus eſt in Beneficijs & Commẽdis Religionis D. Ioannis. Mohed. in deciſ. 10. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Sextum requiſitum eſt, vt conferens nõ poſſit illud conferre, Rubin. in deciſio. 12. Hinc eſt, quod Procurator cõſtitutus a patrono ad præſentandum non poteſt eundem patronum conſtituentem præſentare, Caputaq. in deciſ. 397. quam not. ad tex. in c. per noſtras de Iurep.

COLLECT. 1043.

In l. fi. C. de pactis.

¶ Pacti de futura ſucceſſione inualidi.

PActum de futura ſucceſſione non valet h. d. Ad quod vide Oſaſc. in deciſ. 100. & Boer. in deciſ. 355. & num valeat pactum initum in contractu matrimoniali, vt primogenitus ſuccedat, & ſit hæres, vide eund. in deciſ. 204. Limita nunc reg. tex. & primo, vt quãuis pactum de futura ſucceſſione ſit prohibitum tamen pactum de hæreditate conſeruanda eſt permiſſum, Franç. Marc. in deciſ. 136. Limita ſecundo in caſu eiuſd. in deciſio. 838. vbi fuit dictum, quod ſi quis ſeptem teſtibus præſentibus Caio promiſerit ſe nullum alium hæredem inſtituere præter ipſum, per hanc promiſſionem Caius cenſendus ſit hæres; Limita tertio, vt valeat præfatũ pactũ vbi ſic concipitur, quod ſcilicet agitur de ſuccedendo alicui, ſi idem abſque filijs deceſſerit, Card. Put. in deciſ. 112. lib. 2. Limita quarto principaliter de ſuccedendo inter Principes, & illuſtres perſonas, Gayl. obſeru. 127. lib. 2. quam not. ad tex. in l. licet. C. de pactis; Limita quinto in pacto reciproco de ſuccedẽdo, vt deciſum refert Gayl. obſeru. 126. lib. 2. Limita ſexto in caſu deci. Cardin. Put. 113. lib. 2. vbi fuit dictum, quod pactum de ſuccedendo in re particulari, ſi quis abſq; filijs deceſſerit, valet, Pro huius tex. Coronide animaduertendum, quod adeo præfatum pactum de ſuccedendo improbatur, vt nec confirmetur iuramento, vt deciſum in Prætorio Frãciç refert Papó lib. 2. titu. 2. arreſt. 1.

COLLECT. 1044.

Super c. præſentium de teſtibus in ſexto.

¶ Interrogatoriorum teſtium examinandorum.

TEſtes examinari debent cum interrogatorijs datis a parte h. d. quia interrogatoria ſunt de eſſentia depoſitionis ſecundum Deciſ. Iafred. 29. Limita tamen hanc concluſionem quatrupliciter, & primo in pulcherrimo caſu Deciſ. Rot. Roman. penes Farinac. 818. vbi fuit dictum, quod teſtibus examinatis cum interrogatorijs, & etiam examinatis ſine interrogatorijs, de conſenſu tamen partis aduerſæ fides adhibenda eſt; Limita ſecundo in caſu Deciſ. Cur. Archiep. Neap. penes me 122. vbi fuit dictum, quod quando præceſſit cõfrontatio, tunc non ſunt neceſſaria interrogatoria, & ratio eſt, quia confrontatio habet vim interrogationis, quemadmodum & repetitionis ſecundum Balb. in deciſ. 22. Limita tertio ſingulariter in caſu deciſ. Mynſing. Camer. Imper. obſer. 32. cent. 1. vbi fuit dictum, quod interrogatoriorũ miſſio non vitiat examen, ſed repetuntur teſtes quẽadmodum, & ſuper articulo omiſſo poſſunt repeti ſecundum celebrem tex. in c. per tuas de teſtibus; Limita quarto in caſu deciſ. Gayl. obſer. 94. lib. 1. vbi fuit dictum Reg. tex. præfati limitari exiſtẽte contrario vſu, ſeu ſtylo.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1045.
In l item quia ff. de pactis.

¶ Inuectorũ,& illatorum tacite obligatorum propter penſionem.

INuecta, & illata in domo conducta, ſunt tacite hypothecata pro penſione dom⁹, h.d. Amplia primo procedere etiam ſi locator expreſſe ſibi prouideri de hypotheca, quia nõ ideo dr̃ recedere a tacita legali. Balb. in deci. 200. Amplia ſecũdo, ẽt ſi quis bona in prædium emphyteuticũ intulerit, quia illa dicuntur tacite hypothecata; Ego ĩ dec. 200. Amplia tertio etiam ſi bona in nauim conducta inuecta, & illata eſſent, quia prædia Vrbano æquiparanť. Ego in d. dec. 200. Amplia quarto in prædijs Vrbanis ſiue Dominus ſciuerit, ſiue Dominus ignorauerit, vt fuit dictum in vnã Roman. coram Iuſto, vt habetur in deciſ. 102. nu. 2. & in *L*ucan. pẽſionis 17. Feb. 1597. coram Orano, vt patet in deciſio. 103. Amplia quinto procedere etiam in mercibus venalibus inuectis, & hanc partem tenuit Ro in vna Roman pecu dum 24. Aprilis 1558. vt patet in deciſ. 82. Amplia ſexto procedere etiam in deterioratione, Maynard. in deciſ. 100. lib. 1. Amplia ſeptimo procedere etiam in bonis minorum inuectis, & illatis, Ioſeph *L*ud. qui diſtinguit in deciſ. 75. num autem lecti ſint tacite hypothecati vide Affl. in dec. 184. & quid de veſte penes ſutorem exiſtente, vide Ioſeph. *L*ud. in deciſ. 84.

COLLECT. 1046.
Super l. ſi meſſem §. 1. ff. locati cum not.

Coloni partiarij, & veri coloni deſcriminum.

COlonus partiarius non æquiparatur vero Colono, h.d. Ex quo infero primo, quod Colonis partiarijs imponi poteſt collecta prætexto fructuum partis Colonicæ, Oſaſc. deciſio. 83. licet non teneantur ad ſolutionem decimarum ex deciſ. de Franch. 107. Infero ſecundo, quod Colonus debet potius vendere fructus Domino, quam alijs, Boer. in deciſ. 107. Infero tertio, quod locatio non dicitur inducta inter partiarios, Ioſeph. Lud. deciſ. Peruſ. 106. Infero quarto, quod Colonus, qui fundũ ad tertiã partem fructuum accepit propter paucitatem fructuum, expenſas non deducit, Franc. Marc. in deciſio. 876. Infero quinto, quod mercedis remiſſio, quę cõceditur Colono propter ſterilitatẽ denegatur Colono partiario, Frãc. Marc. in deciſ. 211. p. 1. Infero ſexto, quod Colono partiario denegatur remedium poſſeſſorium, Put. deciſio 13. 14. & 170. lib. 1. Infero ſeptimo, quod Colonus partiarius ſuis impẽſis mediam fructuũ partem Domino præſtare tenetur, Bal. dec. 300 Infero octauo, quod Colonus partiarius vẽdito fundo non habet portionem fructuum, ſed ſolum actionem perſonalem contra Dominum vendentem, & retentionem pro melioramẽtis de Franch. deciſ. 334. p. 2. Ioſeph *L*ud. deciſ. 99. Theſ. deciſ. 70.

COLLECT. 1047.
Super l. vnic. C. qui pro ſua Iuriſd.

¶ Delegati Principis poteſtatis ſubdelegando.

DElegatus Principis poteſt ſubdelegare. h.d. *L*imita primo ſingulariter quando ex aliquibus verbis in delegatione adiectis appareret electam fuiſſe induſtriam perſonę, Iaffred. in deciſ. 59. Magon. in Deci. Lucẽſ. 9. & facit Deciſ. Capyc. 151. n. 6. quã not. ad ornatũ tex. in l. inter artifices ff de ſol Limita ſecũdo in caſu Deciſ. eiuſd. Capyc. 9. vbi fuit dictũ, quod præfata noſtri tex. reg. minime procedat in ſubdelegato a dele-

Digitized by Google

delegato Principis, cum ipſe alteri demandare non poterit; Limita tertio, quando delegatus Principis, vel Papæ, cui commiſſa eſſet cauſa, adiecta eſſet clauſ. vt per ſe ipſum procederet, Balb. in deciſ. 59. & ratio eſt ſecundum Thoming. Rot. Lipſiẽ. dec. 122. p. 2. quia hęc clauſ. operatur, vt delegatus Principis æquipollet quoad ſubdelegationẽ delegato ordinarij; Amplia nunc in caſu deciſ. Sayr. 3. de offic. deleg. vbi fuit dictum, quod Epiſcopus, examen ſibi cõmiſſum a Papa cũ clauſ. in quo conſciẽtiam tuam oneramus, alteri ſubdelegare poteſt, quam not. ad ornatum gloſ. in c. ſtatutum §. aſſeſſorẽ, in verb. conſcientiam de reſcript. in 6. Amplia ſecundo, vt delegatus Principis poſſit etiam cauſas criminales ſubdelegare, Guid. Pap. deciſ. 614. Boer. in deciſ. 6. Balb. in deci. 346. quas not. ad intelligentiam text. in l. vnic. C. qui pro ſua Iuriſd. num autem delegatus Principis delinquens extra locũ cõmiſſionis poſſit a loci ordinario puniri, vide deciſ. in affirmat. Capp. Tholoſ. 422. quam not. ad ampliationẽ tex. in Auth. qua in prouincia C. vbi de crimine agi oportet.

COLLECT. 1048.
Super ca. licet de offic. deleg.

¶ Delegationis finis ob mortem delegantis.

MOrte delegãtis expirat delegatio. h. d. Limita primo in caſu diſpoſitionis c. ſi ſuper gratia de offic. deleg. in quo per delegantis mortẽ iuriſdictio non expirat, ita pulchre decidit Guid. Pap. in deciſ. 491. Verall. in deciſ. 33. p. 2. Bellam. in deciſ. 541. Rot. deciſ. 12. de offic. deleg. Amplia primo in officio cõſeruatoris, qui per mortem Papę expirat, Guid. Pap. in deciſ. 247. Limita ſecundo in officio Commiſſarij deputati ſi in euidentem, quia Pontificis delegantis morte non expirat, vt eſt deciſ. Peguer. Rot. Catalon. 129. quam diligẽter reponas ad ornatum text. in extrauag. ambitioſè de reb. Eccleſ. non alienan. Limita tertio, vbi delegati iuriſdictio eſſet perpetuata per citationem, Capp. Tholoſ. in dec. 341. quod amplia quamuis citatio executa non eſſet, Io. Gall. in deci. 522. lib. 3. Diuerſ. Franciç; Amplia ſecundo in caſu Verall. in dec. 125. par. 1. vbi citatio decreta per delegatum in vita delegantis licet exequuta, poſt eius mortem iuriſdictionẽ perpetuat.

COLLECT. 1049.
Super l. ſi ita § qui fundum. ff. de contrahend. empt.

¶ Clauſulæ reſeruatiuæ dominij in venditione.

DOminium non eſt de eſſentia venditionis h. d. & propterea pluries fuit deciſum venditionem poſſe fieri cũ reſeruatione Dominii, vt deciſum Piſis teſtatur Marta in deciſio eiuſd. Cur. 43. Florent. refert Magon. in deciſ. 90. Lucen. Idem in deciſ. 31. Neapol. Affl. in deci. 338 & iterum in ead. Rot. teſtatur de Frãch in deciſ. 506. quas omnes not. ad tex in l. nemo. §. cũ manu ſata. ff. de contrah. empt.

COLLECT. 1050.
In c. cum locum de ſponſalibus.

¶ Sequeſtrationis puellæ in loco tuto ob violentiæ metum.

SI timetur inferri violentia puellæ, de cuius matrimonio agitur, debet ſequeſtrari in loco tuto. h. d. Amplia, vt pariter mulier ſit ſequeſtranda, quando durante lite ſuper ſecundo nubit, ita Rot. decidiſſe teſtatur Creſcen. in deciſ. 3. de ſequeſt. poſſe. Limita tamen, vt nõ proce-

procedat diſpoſitio tex.noſtri, vt ſcilicet mulier ſit ſequeſtrãda, quãdo vnus ex duobus maritis eſt in poſſeſſione matrimonij, Achill.de Graſſ. in deciſ.1.de ſponſalibus.

COLLECT. 1051.

Super c.cauſam quæ, de elect.

¶ Tertiariarum, & Bizzocharum.

AD hunc tex.in quo notatur, quod Tertiarij cuiuſuis Religionis connumerantur inter perſonas Eccleſiaſticas nota tres Deciſiones ad eius perfectam corroborationem, atq;intelligentiam, & prima eſt Rot.Siciliæ,teſte D. Franciſco de Caſtil.88.vbi fuit dictum, quod legatum,relictum,ſi nupſerit, vel monacabitur verificatur in tertiarijs ordinis Sancti Franciſci,& ſimilibus, qui vitam cęlibem duxerint;Limita quãdo priuatam vitam agerent in eorum domibus priuatis, quia tunc vti laici iudicantur,Rubin.in deciſ.29.& ita pariter refert deciſum Idem Caſtil. in d.deciſi. 88.in fi.& ex hoc Ego infero ad aliam deciſ.in Prætorio Hyſpaniæ tentã, de qua per Guttierez in deciſ.95.de gabellis,vbi fuit dictum, quod fratres, & ſorores B.Franciſci tertij ordinis ſi priuatam vitam agant cum vxoribus,maritis & bonis ſuis,vt laici iudicantur,& ideo contribuere tenentur ad gabellas,ſicut cæteri homines ſecundum deciſi.Viu. 48.par.1.per quam eſt pariter ſancitũ, has perſonas eſſe Eccleſiaſticas, ac in ipſorũ numero connumerari, per quã deciſ. Ego conſultus reſpondi in cauſa Magnificarum puellarũ de Alexãdro, vbi dubitabatur ſi ipſæ cõſequi debuiſſent maritaggium ſoluendum Monialibus, & fuit deciſum in S. C.eis deberi, quamuis in patris domo permanſiſſent pro cuius S.C.deciſ.addo tres alias non paruipendẽdas;Prima eſt Maſtril.8.vbi legatum factum pro maritaggio,extenditur ad tertiariam in domo Patris manentẽ;Secunda eſt Deciſ.Cur.Archiep. Neap.de qua per ipſam in deciſ.1. diximus,quod percutiẽs tertiarium incidit in Canonem,ac ſi alium Religioſum percuſſiſſet,pro qua etiam videas deciſ. Dominorum Rot.1.de ſenten.excommun vbi ita pariter deciſum fuit; Tertia eſt Carroc.27.vbi fuit dictum,quod quemadmodum Religioſis interdicitur teſtandi facultas,cum nil proprium habeant iuxta terminos Auth. ingreſſi.C. de ſacroſanct. eccleſ. ita pariter iſtis Bizzochis.

COLLECT. 1052.

In l. qui ad certum ff. locati.

QVi ad certum tempus conduxit,ſi finito tempore remanſerit in conducta re tacite recorduxiſſe videtur.h d.Amplia in caſu deciſ. Ant.Fabr.37.C.locati, vbi fuit dictum, quod tacita recõductio inducitur ex patientia mulieris ſiue de bonis dotalibus agatur,ſiue parafrenalibus,Balb. ad idẽ in dec.300. Nunc limita vt licet reconductio intelligatur inducta eiſdem conditionibus, quibus antea ex Deciſio. Boer. 284. & conductam ſemel rem præſumitur quis eodẽ titu. poſtea poſſidere, Idem in deciſio. 58.non tamen, facta intelligitur in totidem annos,Maynard.deciſ. 23.lib. 3. quam intellige procedere in prædio vrbano,nõ autem in ruſtico, nam ſi prædium ruſticum tale eſſet;quod non niſi ad triennium fructus ederet,præſumendum eſt in triennium ſubſequens repetitam intelligi conductionem, pulchre Ant Faber deciſ.45.C.locati; Limita ſecundo, ſi tempus quo conductor manſerit in con-

conductione eſſet modicum, nam tunc propter temporis paruitatem, non cenſetur inducta tacita reconductio, Magon.dec.Ro.*L*ucan.47. *L*imita tertio, quando conductor efficeretur furioſus, tunc enim ob defectum conſenſus ceſſat diſpoſitio text.noſtri, Rubin. Deciſ. 300. Limita quarto, quando extaret cõſuetudo, vt pro quolibet conductionis actu, conficiatur ſcriptura Egomet in deciſ. 140. aliquid per Affl. deciſ. 365. Limita quinto, vt locum habeat tantummodo in prædio Ruſtico, non autem Vrbano, vt colligitur ex dec.*F*ran. Marc.538.& tunc debet intelligi ſuper ijſdem pignoribus, & hypothecis, pactis, & qualitatibus, quibus primum Ro.diuerſ.deciſ.322.par.2.Sublimita in executione, quia quando inſtrumentũ locationis habet paratam executionem, hoc non extenditur ad tacitam continuatam reconductionem, Gomez *L*eo in dec.83.diuerſ. quemadmodum confirmatio locationis valet non facta mentione de mala perceptione fructuum, Mohed.dec.251.de locat. Animaduertendum tamen eſt pro huius tex. ornamento, quod ex receptione pro afficto iudicatur tacita locatio, Put. deciſ. 184. lib.1. Aduertendum ſecundo, & ſic poteſt tibi deſeruire pro ſeptima limitatione, quod vbi extat conſuetudo locandi ad nouennium, tacita reconductio, non intelligitur inducta non expreſſa præfata conſuetudine, idem deciſio. 180.lib.1. num autem ſucceſſor locatoris recipiendo penſionem rei locatæ, contractum locationis ratificare videatur, tradunt Domini de Rot.deciſ.a. de locatione.

COLLECT. 1053.

Super l.ſi ex toto §.1.ff.de leg.1.

¶ Diuiſionis debiti ex exactione partis ab vno ex obligatis.

IN materia præſentis tex. nonnulla ſcripſi in collect. ſuper l. creditores C.de pactis, hoc tamen dicit in ſumma per receptionem partis debiti ab vno ex inſolidum obligatis, cenſetur inducta diuiſio: Limita primo non exiſtentibus quatuor requiſitis, Primo, quod ſol uat debitor partem ſuam tantum, & non plus, & tanquam ſuam, item quod creditor recipiat de ſorte principali, & non de vſuris, item quod creditor non ſit proteſtatus, vt fuiſſe deciſum in Sacro Conſilio in quadam cauſa cuiuſdã Io. Iacobi Caſtaldi cum illis de domo Ceruone, ſcilicet diuiſionem non fuiſſe factam, ex quo præfata requiſita non interuenerunt, vt refert Vrſill. in deciſ. 142. *L*imita ſecundo, quando omnes debitores non eſſent ſoluendo, quia Regula text. procedit, quando omnes debitores ſunt ſoluendo, Affl in dec. 142. Limita tertio, quando in inſtrumento adeſſent clauſulæ, quod vna via electa alia non tollatur, quod poſſit variare toties, &c. vſque ad effectualem ſatisfactionem, Ego in deciſ. 121. & aliquid per Vrſill.in cit.deciſio. *L*imita quarto in caſu Garzię deciſ.76.vbi fuit dictum, quod ſolutio facta ab vno ex correis inſolidum obligatis creditori non iuxta ſuam virilem, ſed plus, vel minus, non inducit diuiſionem; Limita quinto, quando creditor recipiendo, proteſtatis fuiſſet dicendo, ſaluo iure ſolidi, Idem Garz.in deciſ.100.

Digitized by Google

COLLECT. 1054.

In c.bona fides, de depoſito.

¶ Depoſiti reſtitutionis neceſſitatis, & de exceptionibus prohibitis contra illud.

REi depoſitatæ reſtitutio impediri nō debet.h d.& qualiter recipiēs depoſitum,compellitur ad illud reſtituendum,vide deciſ Ioā.Papon.lib. 11. tit.8.arreſt.2.Et propterea infertur primo,quod aduerſus depoſitum non poteſt opponi compenſatio Rot. Gen. in deciſ.34.licet bene retentio,vt pulchre refert deciſum Card.Put.in deciſ. 292. par.2.quam not.ad Bart receptum in l. amplius ff.rem ratam haberi , & ratio eſt,quia in caſibus,in quib⁹ prohibetur compenſatio,conceditur tamen retentio,vt refert deciſum Anna conſ. 102. par.2.Infertur ſecundo, quod nec dilatio quinquennalis admittitur contra creditorem petentem depoſitum reſtitui,vt in terminis decidiſſe Sacr. Conſ. Neapol.refert de Franch. in deciſ. 151. quam nota ad limitationem text. & quæ ibi notantur in l.fin. C. de his, qui bonis cedere poſſint ; Infertur tertio , quod nec pariter exceptio non numeratæ pecuniæ,vt eſt Deciſ. mea Curię Archiepiſco.Neapol. 99. quā not. ad tex. in l.fin.§.illo C.de exceptione non numeratæ pecuniæ;Infertur quarto,quod depoſitum habet executionem paratā , Boer.in deciſ.295.Caualc.in deciſio.27. part.2.Infertur quinto , quod depoſitarius vtens re depoſita,& renitens reſtituere poterit furti actione conueniri , Franc.Marc.in deciſ.443.& aliquid per Ioſeph.*Lud*.in deci *Lucenſ*.21 Amplia iureg.tex.vt depoſitarius poſſit reſtituere ei,qui non erat legitimus tutor, Afflict. in deciſio 147. Amplia ſecundo , vt depoſitarius etiam ſi ſit Clericus cogi poſſit per Iudicē ſecularem ex officio executiue implorato ad reſtitutionē,Capp. Tholoſ.in deciſ.168.Limita nunc in furioſo,quia non eſt reddendum depoſitum,Guid.Pap.in deciſ. 152. quam not. ad text.in Authen ſed nouo iure C.de depoſito.

COLLECT. 1055.

In l.qui fundum ff. locati.

¶ Nouus Dominus an teneatur ſtare colono.

IN materia huius text ſcilicet , quod nouus Dominus non tenetur ſtare colono,ſcripſi nonnulla in Collect. in l.emptorem C.locati,quibus hic addas , & amplia primo in eo , cui fuit relictus vſusfructus,quia poteſt expellere conductorem,Capp.Tholo.deciſ.421. Amplia ſecundo in ſucceſſore etiā ex titulo lucratiuo , quia colonus non habet ius in re,Domini de Rot. deciſio. 2. de empt.& vendit.in antiq. Amplia tertio, quando prædeceſſor non habebat plenum ius in re,de Franch.deciſ.216.Amplia quarto in immiſſo in poſſeſſionem ex primo Decreto,Magon. deciſio. 97. Nunc limita in ſucceſſore vniuerſali, quia ſemper tenetur ſtare colono, Gui. Pap.in deciſio. 480. & ratio eſt;quia tenetur prædeceſſoris factum approbare, Balb.in deciſio. 300. Hinc eſt, quod cū Dos ſit titulus vniuerſalis, ideo ſuccedēs in ea tenetur ad obſeruantiā lucrationis,Gomez *Leo* in dec.63.Diuerſ.& idem in muliere ſoluto matrimonio , quia tenetur ſtare locationi factæ a marito ex conſ.Rolan.49.vol.2.Limita ſecundo in caſu deciſ. Rot. Auenionen. 108.vbi fuit dictum , quod emptor domus tenetur ſtare inquilino propter iuramentū a locatore pręſtitum,vel quando adeſſet ſola hypotheca ex dec. Rot. Genuen.23.Sublimita quando huiuſmodi locatio eſſet facta a tutore ſine Decreto,quia ipſa hypotheca nō valet , nā bona pupillorum non poſſunt obligari ſine

Digitized by Google

ſine Decreto, de Franch. in deciſ. 334. par. 2. Hinc eſt, quod conductor, qui habet hypothecam in re, habet cautelam quod nõ admittat emptorem in re per ipſum conducta, donec ei ſoluatur intereſſe; alias ipſo emptore admiſſo contra ipſum nullam habet actionem, ſed contra locatorẽ, vt pulchre decidit Ioſeph Lud. in deciſ. Lucan. 38. Borgnin. in deciſ. 25. num. 7. p. 2. *L*imita tertio in emphyteuta fiſci, quia ipſe quoq; tenetur ſtare Colono, Io. Gall. deciſ. 300. ex ſingulari Roman. 63 *L*imita quarto in caſu deciſ. Oſaſ. 156. vbi fuit dictum, quod in feudis, quando res reuertitur ad Dominum iure prælationis, vel commiſſi, tunc Dominus non tenetur locationi ſtare factæ per vaſſallũ, & hoc caſu hypotheca, quæ fuit appoſita in cõtractu, nil operabitur Gomez Leo in dec. 63. Diuerſ. & aliquid per Grammat. in deciſ. 58. *L*imita quinto in ſucceſſore *P*ręlati, quia tenetur ſtare locationi factæ per prædeceſſorem, intellige quãdo vocatio eſt facta nomine Eccleſiæ, & ad ipſius vtilitatem ex obſeru. Polid. Rip. 115. Sublimita in Prælato nomine proprio affictante, quia tunc nouus *P*ręlatus non tenetur ſtare locationi, niſi pro illo anno cæpto, & quando Terræ eſſent ſatæ, & fructus pendentes, de proximo colligendi, vt fuit dictum in Rot. in vna Auximana locationis 10. Decẽb. 15‹…›o teſtatur Statil. *P*acific. deciſio. Rotæ 192. Marta deciſio. Piſana 80. Franc. Marc. deciſio. Delphin 96. Caualc. deciſio. 44 part. 1. & Card. Put. deciſ. 179. lib. 1.

COLLECT. 1056.

Super c. ſi delegatus, de off. deleg. in 6.

¶ Mortis abſentiæ æquiparationis.

EX diſpoſitione huius tex. elicitur Reg. quod caſus mortis ęquiparatur caſui abſentiæ; Inferas primo ad deciſ. Arag Seſſ. 57. in qua fuit dictũ, quod Iuſtitia Arag. qui habebat in ſua Curia poteſtatem adminiſtrandi cuditionem monetæ, in abſentia fratris ſui, poterat etiam in caſu mortis eiuſdem adminiſtrare per d. tex. in c. ſi delegatus; Inferas ſecundo ad dec. de Franch. 255. qui affirmat fuiſſe concluſum, quod creato aliquo, Officiali cum hoc, quod in eius abſentiam alius adminiſtret, & exerceat officium, mortuo illo primo loco creato, hic ſubrogatus in locum ipſius in caſu abſentiæ, exercebit officium etiam in caſu mortis, ſecundũ quam Deciſ. conſultus reſpondi pro Illuſtriſſ. & Eccellentiſſ. Domino D. Franciſco de Caſtro mortuo Illuſtriſſ. & Eccellentiſſ. Comite de Lemos Prorege Regni Neapolis eius *P*atre, cui per litteras Regias fuerat ſuffectus anno proximo præcedenti, cum dictus eius *P*ater nomine eiuſdem Regis, functus fuit legatione Magnifica apud Clementem viij. P. M. aſſeuerando prædictas litteras Regias directas eidem Domino D. Franciſco in caſu abſentiæ eius *P*atris extendi etiam debere ad caſum mortis eiuſdem, non ſolum vigore diſpoſitionis dicti cap. ſi delegatus, ſed etiam auctoritate præcit. deciſ. Inferas tertio ad caſum tex in l. quæſitum, ff. de tutelis, vbi tutores dati in locum abſentis Reip. cauſa, illo abſente mortuo, perſeuerant in officio tutelæ vſq. ad tempus pubertatis pupilli, nec dicunt in locum mortui alij ſubrogare

I &in

& in caſu proprio eiuſd.tex.Egomet decisũ refero in dec.Curię Arc.Neap.150.

COLLECT. 1057.

Super l.Actor C. *de probat.*

¶ Negatiuæ probationis.

NEgatiua probari non poteſt h. d. Limita niſi eſſet coarctata loco, & tẽpore,quia tunc releuat Affl.in deciſio. 324. & ita pariter refert deciſum *Franc.*Marc.in deciſ.266. ex qua limitatione infero,quod teſtes deponentes ſuper negatiua nõ coarctata ſunt ſuſpecti,& reijciẽdi,vt pulchre refert Veral. in deciſ.283.p.3. Infero ſecundo,quod magis creditur vni teſti affirmanti, quã mille negantibus,Viu.in deciſ.166. Infero tertio,quod negatiua probari non poteſt,& teſtes ſingulares ſuper illa probare non poſſunt,Ego ipſe in dec.Cur. Archiep. Neap. 29. Limita ſecundo in caſu deciſ.Caſſad.3.de probat.vbi fuit dictum,quod probare tenetur agendo, vel excipiendo,qui ſe fundat in negatiua,& qualiter probetur negatiua,vide eund.Caſſad.in deciſ.5.eod.tit.& deponens negatiuam, falſitatis ſuſpicione non caret.*Franc.*Marc.in deciſ.266.

COLLECT. 1058.

Super l.cũ quæritur ff.de excep.rei iud.

¶ Rei iudicatę exceptionis requiſitorũ.

REi iudicatæ exceptio ad hoc,vt obſtet tria requiruntur,videlicet, vt ſit idem corpus,idem ius,& eadem cauſa petendi,h.d. Quod amplia primo,vt ſi vnum iſtorum deficiat nõ dicitur obſtare exceptio rei iudicatæ, ita fuiſſe in Rot.Rom.deciſum teſtatur Caputaqu. in deciſ.93.par. 3. Amplia ſecundo, vt poſſit ad merita reſeruari,prout in Sac. conſ. Neapol.deciſũ fuiſſe refert Conſ. Annę 89. vol. 2. Amplia tertio in caſu deciſ.Triuiſ.Rot.Venet.17.vbi fuit dictum,quod ſententia lata a Iudice laico inter Eccleſiaſticos in cauſa poſſeſſorij obſtat etiam agenti coram Eccleſiaſtico,quam diligenter not.ad tex.in c.fin. de except in 6. Amplia quarto in caſu dec.Annæ in conſi. 17.vol.1.vbi fuit dictum quo ad hoc filius non cenſetur eadem perſona cum patre, & propterea exceptio rei iudicatæ;quæ obſtari poterãt contra Procuratorem,non obſtat filio, cum deficiat vnum ex requiſitis prę fatæ l noſtræ.ſ.vt ſit ead perſona;Amplia quinto,quod hæc tria requiſita omnino neceſſaria ſunt, vt refert deciſum in cauſa vniuerſitatis Lauri,Anna ſing. 176.pro huius mat. amplitudine vide eiund.Ann.in alleg.43.p.1.

COLLECT. 1059.

Super l.cum precium C.de liberali cauſa.

¶ Aſſertionis libelli,& qñ illi ſtandum.

ASſertum in libello habet vim confeſſionis,& ei ſtatur contra proferentem. h.d. Limita primo in caſu deciſ.Bellam.125.de probat.vbi fuit dictũ, quod ſi aliquis in impetratione cõmiſſionis confitetur ſententiam,nõ probat illam;Limita ſecũdo in caſu Thominz. deciſ.Lipſien.21.p.1.vbi petens veniam delicti in libello Principi porrecto non probat delictum;Limita tertio, quando præfata confeſſio eſſet incidenter non autem principaliter facta,vt eſt pũctualis deciſ.Affl.167.quam not.ad tex.celebrem in c.1.de teſti.except. Sublimita in caſu deciſ.Cur.Archiep.Neap. penes me 122.vbi fuit dictum,quod confeſſio etiam incidenter facta in libello in crimine falſi probat, & ei ſtandum ſit, vt decidimus in cauſa cuiuſdam Notarij

An-

Digitized by Google

Angeli Cicconi de falſo inquiſito; *Limita* quarto in caſu deci.Ro.Romanæ 11. de ſentent.excommunicat.in antiq. vbi fuit dictum, quod abſolutio petita in libello, nõ probat excommunicationem; Limita quinto locum non habere in verbis narratorijs,in quibus non fundatur intentio libellantis, vt optime explicat decidendo Capyc.in deciſ.61.Limita ſexto,quando cõfitens,ſuam confeſſionem reuocaſſet, ſecundum quod decidit Balb.Iafred.in deciſ.78.

COLLECT. 1060.

Super c. per venerabilem, qui filij ſunt legitimi.

¶ Legitimationis ſollemnitatum.

HIc enumerantur concurrenda ad ſolemnizationem legitimationis Tu adde deciſa,& primo requiritur citatio agnatorum;*Limita* in legitimatione ſpurij; quæ impropria dicitur legitimatio,& propterea illa non eſt neceſſaria,vt refert deciſum Achil de Graſſ.in deciſ.2.qui filij ſunt legitimi. Secundo requiritur,vt ſi ſit legitimandus infans, legitimans habeat ad hoc facultatem, alias nulla eſſet legitimatio,niſi in facultate adeſſent verba quoſcunque, vel adeſſet ratificatio,ita refert in Rot. deciſum idem Achil.in deciſ.4.eodem ti. Tertio, quod ſtantibus maſculis legitimis, & naturalibus non ſuffragatur legitimatio, niſi pariter legitimans, ad hoc habeat ſpecialem facultatem,Idem in deci.3.eodem tit.Limita niſi adeſſet clauſula legitimandi quoſcunque, vel & ſecundo adeſset clauſula citra præiudicium venientium ab inteſtato, ita Capyc.deciſ.21.

COLLECT. 1061.

Super l. ſi.qui C.de poſtulando.

¶ Pacti de quota litis prohibiti regulariter.

ADuocato non licet facere pactum de quota litis h.d.Amplia primo, vt tale pactum nõ valeat,& ipſe veniat priuandus officio aduocationis, Guid. Pap.in deciſ.102.Caualc.in deciſ.12. de contractibus,at aliter punitur,vt deciſũ refert Franc.Marc.in deciſ.19.p.2.Amplia ſecundo,vt nec poſſit retinere pro ceſsum loco pignoris,Boer.in deciſ.15. Amplia tertio,vt nedum de quota litis paciſci prohibetur, verũ etiam aliquid perminimum recipi a pauperibus perſonis,quia Iudex ex officio debet prouidere pauperi de Aduocato, qui debet gratis præſtare patrocinium,alias repelli poteſt ab aduocatione,Guid. Pap. in deciſ.561.Capp.Thol.deciſ.482. Mynſing.cent. 1. obſer. 43. Nunc limita & primo in caſu deciſ.de *Franc.*265.p.2. vbi fuit dictũ,quod Aduocato promiſſio facta valebit,& rem promiſſam debet habere ſiue cauſa finẽ habuerit per ſententiam, ſiue per concordiam,vt retulit deciſum Idem Gui Pap.deciſ.102. Limita ſecundo in caſu dec.Thoming. Rot.Lipſien.91.vbi fuit dictum, quod quamuis Aduocatus non poſſit paciſci de quota litis,poteſt tamen de pecunia in genere, vel alia re,quam de ea, quæ eſt in lite;Limita tertio in caſu dec.*Papon*.tit.7.arreſt.15.vbi limitat regulam præfatam locum ſibi non vendicare in eo Aduocato, qui oĩbus aduocationis officium non exercet,quia quemadmodum priuilegium Aduocatis conceſſum non gaudet, ita & pœnas ſubire non debet.

Digitized by Google

COLLECT. 1062.

Super l.1.C.vt nemo priuatus, &c.

¶ Annorum ſeu inſignium non ſumendorum propriæ authoritate.

ARma ſeu inſignia alicuius familię quis propria authoritate ſumere non poteſt h.d.quemadmodum prohibetur Officiali deputato ad ampliādas vias Ciuitatis propria inſignia,ſeu arma ibidem ponere,pulchre de *Franch*.deciſ.443. Intellige quando expenſa ampliationis fierent de publico,alias ſecus Maynār deciſ.60.lib.2.& ratio eſt,quia res eorum eſſe præſumuntur,quorum ſunt inſignia,Anna alleg.110.Hinc eſt, quod ſignat' ex ſigno cognoſcitū Oſaſ. deciſ.40. ſicut nobilitas generis poteſt ex inſignis probari,Franc.Marc.deciſ. 805.par.2.adeo vt probata identitate inſignium præſumatur identitas familiæ,vt deciſum refert Anna conſi.130. Hinc ſecundo fit ex eadē ratione,quod nō licet alicui mercatori alterius ſignū ſibi aſſumere Rota Genuen.deciſ.210. quia Ballæ mercatorum præſumuntur eſſe eorum,quorū inſignia ſunt, Boer. deciſ.105.Rot.Genuen.deciſ.101.Caualc.deciſ.7.p.2.Ro.Auenionen.deciſ. 30. Diuerſ. & ſigillans literas inſignis alienis in falſi pœnam incidit, Franc. Marc.deciſ.992. & deciſ. 989. *Limita* quando non fieret in fraudem alterius Deciſ.*S*enat.Tholoſ Diuerſ.81.*Limita* ſecundo quando quis eſset grauatus deferre cognomen,& arma alicuius,quod de iure fieri poteſt ex Deciſ Guid.Pap. 251.& quę facere debeat grauatus pro implementu huius conditionis, vide Theſau deciſ.257.& 270.vbi pleńe tractatur de armis,inſignijs,& cimerijs, in qua materia notandum primo quod arma,& inſignia armorum nobilitatis pęnes primogenitum remanere debent, Franc.Marc.deciſ.1138.Notandum ſecundo.quod baſtardus non poteſt portare arma agnationis,Guid.Pap. deciſ. 580.Theſ.deciſ.fin. Limita niſi contrarium ſeruetur ex conſuetudine,& ratio eſt,quia filij baſtardi non dicuntur eſſe de agnatione,ſeu domo parentū,tamē ſi deferant arma domus,debent in illis habere barram tranſuerſam incipientē a ſiniſtra parte alterius,& deſcendentē ad dexteram,vt eſt Deciſ Senat.Sabaudiæ penes Theſaur.*F*ilium in deciſ.ſeu quæſt.45.p.2.

COLLECT. 1063.

In l.diligenter ff.mandati.

FInes mandati diligenter attendendi ſunt. h.d.Et propterea Procurator ad exigendum non poteſt remittere non exacta,Balb.in dec.22. quam nota ad tex.in l.non abſtulit C.de nouat.Inferas ſecundo,quod mandatum habens ad ſolutionem recipiendam,non poteſt obligare mandantē confitendo,Franc. Marc.deciſ.109.p.1.& 571.p. 2. *Limita* in Procuratore cū libera,Capyc.in deciſ.16.Inferas tertio, quod propterea mandatum extendi non debet vltra expreſſa,Ioſeph Lud.deciſ.*P*eruſ.116.Inferas quarto, ꝙ *P*rocurator excedens mandati fines nō præiudicat Domino niſi Dominus factum Procuratoris in fauorem ſui infra tempus, infra quod ipſe potuiſſet impedire id in pręiudiciū ſui tacite,vel expreſse ratum habuerit, Domini de Rot.in deciſ.13.de conceſs. præbend in Nou Rot. Genuen. deciſ. 174. Inferas quinto, quod Procurator mandati fines non obſeruans in nihilo Domino præiudicat, Thoming Rot. Lipſien.dec.22. *L*imita nunc ſupra firmatam reg.tex. dupliciter, & primo in caſu Rot.Auenionē.in deciſ.34.diuerſ. vbi fuit deciſum, quod Procurator ad tran-

Digitized by Google

tranſigendum cũ creditore conſtituentis poteſt obligare Dominum erga aliũ creditorem creditoris; *L*imita ſecundo in caſu *R*otæ Genuen.deciſ.33.vbi fuit dictum,quod Dominus ſciens Procuratorem fines mandati excedere, ſi non contradicit cenſetur factum eiuſdem ratificare.

COLLECT. 1064.
Super clauſ.arbitrio Rotæ.

¶ Clauſula arbitrio Rotæ.

INtelligitur prout de iure,Affl. deci. 321.Rot.Diuerſ.deciſ.239.& 641.p. 3.Cęſar.de Graſſ.deciſ.7.de iudicijs, & fuit etiam reſolutum in vna Toletana pecuniaria 13.April.1587.coram Pamphilio, tamen animaduertas, quod intelligitur prout de iure, quoad merita cauſæ,ſecus quoad ſolemnitatem iudicij,vt fuit dictum in vna Catanien. illegitimitatis 10. Ianuar. 1583. coram Aldobrandino aliquando hæc clauſ. relaxat vigorem iuris ciuilis, Balb. deci. 90. & fuit dictum in vna *L*eodien. Parochialis 16. Nouembris 1594. coram *L*icta,item addo,quod hæc clauſ.poſita in cõmiſſione Senatoria examinis teſtiũ, ſi teſtes ſunt examinati cum interrogatorijs partis ſemper intrat,& fides teſtibus adhibetur,Card.Put.deciſ. 301. lib. 2.aliquid per Creſcent.deciſ.4.nu.3. de teſtib.Cæſar de Graſſ.in deciſ. 11. num. 18. de probat. & fuit dictum in vna Conchen. *L*imitum 17.Maij 1595. coram Blanchetto.

COLLECT. 1065.
In Libro noſtro ff. de teſtamentaria tutela.

¶ Matris tutelæ filiorum.

MAter admittitur ad tutelam filiorum, licet alias venit repellenda h.d.Amplia primo, vt mater præfertur Auiæ ex parte patris,Affl.in deciſ.281. Amplia ſecundo notabiliter,vt in tutela mater veniat præferenda patri naturali,vt decidit Caſſad.in deciſ.1. de ſucceſſionibus ab inteſtato; Amplia tertio, vt licet ſit debitrix pupilli, non tamen prohibetur admitti ad eius tutelam, vt dicit Grammat.in deciſ. 55. quam nota ad limitat.tex in l.creditoris C.quando mulier tutelæ officio fungi poteſt Intellige tamen ſi promittat ſolemnia cum expreſſa hypotheca ſuorum bonorum, alias talis omiſſio vitiat tutelã, Capyc. in deciſ.50.& ſi deputata tutrix in teſtamento,dicatur tutrix, an vero adminiſtratrix,vide Put.in deciſ. 146.lib. 1. Intellige ſecundo, ſi cum ea non concurrat Auus paternus,quia tunc ei præfertur Affl.in deciſio.282. referens ita per Sac.Conſ. deciſum, & idem in deciſio. 183.& Capyc. in deciſio. 56. qui ſcribit pro affirmatiua;hanc tamen intelligentiam ſublimita, vbi Auus paternus eſſet propriorum bonorum diſſipator, tunc enim mater ipſum excluderet, vt deciſum refert de *F*ranch.in deciſ.10. Intellige tertio, dummodo ad ſecundas nuptias conuolare minime intendat, quia per illius tranſitum ipſam amittit, nec reaſſumit mortuo ſecundo marito, vt decidit Mynſing.cent.3.obſer.83. Sublimita hoc in ſubſidium, puta ſi alium idoneum tutorem liberi non inuenirẽt, & habere minime poſſent, quia tunc illam reaſſumit mediante Iudicis Decreto,Boer.in deciſ. 266. & generaliter in iure cautum eſt,vt ſemper quod mater tranſit ad ſecundum matrimonium repellitur a tutela, vt dicit deciſum Guid. Pap.in deciſ.539. Intellige quarto, vt tutelæ minus non ſit neceſſarium in matre,vel Auia,ſicut eſt in maſculis,ita deciſum in Senatu Frãciæ teſtatur Papo. lib.15.tit.5.arreſt.15.& Boer.in deciſio.

Digitized by Google

224. Pro coronide tamen aduertas primo, quod tutor datus in caſu Secundarum nuptiarum, cenſetur datus etiam in caſu mortis, vt refert Maſtrill. Rot. Siciliæ deciſio. 37. Aduertas ſecundo ad deciſ. conſ. Ann. 50. num, quia tunc præferetur vigore duplicis priuilegij anterioritatis, videlicet & Dominij ex. conſ. Decia. 50. lib. 3. cum quo cenſuiſſe Senatum Pedem. Idem Theſſ. cit. deciſ. affirmat in vltima par. circa fin.

COLLECT. 1066.

In l. prædijs ff. in quibus cauſis pignus, &c.

¶ Hypothecæ tacitæ ſuper fructibus fundi locati.

FRuctus ſunt pro fundo locato tacite hypothecati, etiam quod a principio hoc non fuerit conuenctum h. d. Amplia in tantum hanc deciſ. tex. eſſe veram, quod ſi Dominus fundi commodauerit conductori, ſiue colono ſemina, puta granum, vel ordeum vigore tacitæ hypothecæ præferatur anterioribus creditoribus habentibus expreſſam generalem hypothecã, argumento tex. in l. licet. C. qui potio. in pignore, & l. interdum ff. eodem, & ita deciſum affirmat Theſſ. Filius in deciſ. 29. nu. 6. & 7. Amplia vlterius in Domino locatore, qui præfertur creditoribus hypothecã expreſſam anteriorẽ habentibus quoad fructus naturales, quo vero ad induſtriales ſecus ex Deciſ. Surd. 97. recepta per eund. Theſ. circa medium cit. deciſ. nu. 8. Sed quid ſi aliquis dedit granum colono, pacto adiecto, quod granum naſciturum ex illo ſemine, ſit illi hypothecatum pro prætio, & granum illud fuit ſeminatum in fundo iam alteri hypothecato quis præferendus? Reſponde, eum qui dedit, quia hypotheca ſpecialis facta de re non obligata valet in præiudicium anterioris creditoris, per text in l. licet C. qui potio. in pignore, &c. & ita fuiſſe iudicatum refert Theſ. cit. deciſ. num. 10. Quod tamen limitat ſi ille, qui eſt creditor eſſet etiam Dominus feudi, in quo ſeminatum fuit granum,

COLLECT. 1067.

In l. 2 C. de Epiſc. & cleric.

¶ Perſonæ appellatione non venit collegium cum illationibus.

APpellatione perſonę nõ venit collegium, ſeu vniuerſitas, Et proptterea infertur, quod in generali derogatione priuilegiorum quibuſcumque perſonis conceſſorum, non cenſetur derogatum priuilegium conceſſum Venerabili collegium Dominorũ Rotæ Auditorum Cardin. Put. in deciſ. 47. lib. 1. hinc eſt quod ſtatutum loquens de perſonis, non compræhendit vniuerſitatẽ, Rot. Diuerſ. deciſ. 791. num. 17. & deci. 794. par. 3. Infertur ſecundo, quod collegium, & Vniuerſitas excommunicari non poſſunt, cum excommunicatio ſit pœna animę, & collegium animam nõ habet, ita Maynard. deciſ. 60. lib. 4. quæ facit ad c. Romana de ſent. excommunicat. Infertur tertio, quod mandatum contra omnem perſonam datum non capit Collegium nec Vniuerſitatem, Achil. de Graſſ. deciſio. 15. de procurat. ideoq; Notarij in inſtrumentis procurationum dicunt contra quamcunque perſonam, collegium, vel vniuerſitatẽ, quia alias non venirent; Infertur quarto ad deciſ. Put. 83. lib. 1. vbi fuit dictum, quod conſtitutio facta per Cartaginen. capitulum, quod ſi aliquæ contentiones iniurioſæ aurirentur inter aliquos de ipſo capitulo, quod duo ex capitularibus antiquioribus procederent, non procedit vbi perſona capitularis deliquit contra capitulum; Infertur quinto quod Regula Cancellariæ 19. de idio-

idiomate,dum loquitur de perſonis,locum non habet in collegijs, vel in capitulis, Raud. deciſ. 200. & Gomes ſup. d.Reg.in quæſt. 2.Infertur ſexto, quod regula reuocatoria Adriani VI.de quibuſcunque facultatibus, & gratijs conceſſis quibuſcunq; Prælatis, & perſonis &c.non comprehendit gratiam factam loco,& corpori inanimato,& ſic *Fabri*cę Sancti Petri,Caputaq.deciſ.42. p. 3. Infertur ſeptimo ad declarat.Conc. Trident.de qua per Gonzalez deci.37.vbi fuit dictum,quod vnio facta ab Epiſcopo Cauenſi mēſæ capitulari, de quibuſdā beneficijs ſimplicibus vigore Conc. Trid.ſeſſ.24.c.15.de reform.eſſet nulla, quia d Conciliū nō dat facultatē vnien di menſæ Capitulari,ſed tenuibus præbendis ſingulorum capitularium.

COLLECT. 1068.

In l neceſſario ff.de periculo, & commodo rei venditæ.

¶ Commodi,& periculi rei venditæ poſt perfectum contractum.

PErfecto contractu commodum,& incommodum ad emptorem pertinet;Amplia primo, etiam ſi in eo adiectum eſſet pactum de retrouendendo, Borgnin.in deciſ.16.& ratio eſſe poteſt duplex;Prima, quia eſt verus Dominus rei,vt decidit Balb.in deciſ.29.Secunda ratio eſt,quia in venditione cum præfato pacto transfertur verum Dominium vt pulchre decidendo animaduertit Theſaur.in deciſ. 71. Nunc limita conclusionem tex.in caſu deci.Caualc.7.de contractibus,vbi fuit dictum, quod emptio facta de boue,vel alio animali,aut de vino prætio conuencto;ſi aliqui periculum euenerit ante traditionem,non cedit emptori,ſi emptio non fuit pura, & perfecta: *Limita* ſecundo,quando res empta perit durante dilationi data ad ſoluendum prætium in caſu vbi venditor reſeruauerit ſibi dominium, donec integrum prętiū ſibi ſoluatur, Caualc. deciſ.9.de contract par.2. Limita tertio in caſu Mynſing.cent. 6. obſer. 36. *Limita* quarto in caſu Deciſ. Rot. penes Verall.333.par.3.vbi fuit dictum, quod periculum,& commodum rei æſtimatæ datæ in ſolutū pertinet ad recipientem fallit in re data in ſolutum per minorem maiori,&ſi cōtractus reſoluatur quia tunc incommodū pertinet ad minorem;Limita quinto in emēte ſub annuo cenſu,quia re perempta,ſeu effecta inutili adhuc nō tenetur ad cenſus ſolutionem,vt refert deciſ.Papon lib. 13. titu.7.arreſt.ſi.*Limita* ſexto in ijs, quæ venduntur,vt pondus numero,& menſura,quia periculum non erit emptoris incontinenti,quemadmodum in ijs,quę venduntur vt ſpeties, ſed damnum facta menſuratione,& non ante,Marc.in deciſ.58.p.2.& ad materiam Affl.in deciſ.280.& 399.

COLLECT. 1069.

Ad Bald. in c.cum olim de conſuet.

¶Præcedentiæ.

EſT locus,in quo cōmuniter recurrunt DD in materia præcedētiæ, dum aſſerunt in proceſſionibus,ſeu pręcedentijs debet attendi conſuetudo loci,& ita deciſum refert Medices Deciſ. Marchiæ 21. quod adeo verum eſt, vt procedat etiam ſi conſuetudo repugnaret iuri cōmuni, vt fuit dictum in Rot. in vna Meliten. præcedentiæ 10. Iunij 1577.coram Seraphino, vt patet in deciſ.eiuſd.335.nec ab ea eſt in dubio recedendum,vt fuit dictum,in vna Romana præheminentiarum 13. Nouembris 1591.coram eodem,vt patet in Deciſio. eiuſd.716.& 964.& procedere etiam in proceſſionibus Religioſorum Idem in

tenetur,& eius hæres,& rō eſt,quia prę ſumitur interceſsiſſe mandatum tacitū, ex eo,quod patre,ſciente,& patiente filius adminiſtrat,Affl.in deciſio.221. Ioſeph.Lud.in deciſ.*Lucenſ*.55.& e cōtra filius non tenetur pro debito patris, neque pro ciuili munere,ad quod pater tenetur, vt deciſum refert Guid. Pap. in deciſ.57.Limita ſecūdo, vt filius teneatur ſoluere, ac fideiubere pro patre incarcerato,vt eſt punctualis deciſ.Boer. 126. Amplia reg. tex. adeo procedere, vt nec pater teneatur ſoluere cōdēnatione filij etiam de legitima, Franc. Marc.in deci.265.Limita tertio in caſu Deciſ.Boer.221.vbi fuit dictum, quod filius non cogitur ſe obligare pro patre niſi in cauſa redemptionis a carcere, quo caſu filius recuſans, priuatur hæreditate paterna.

COLLECT. 1072.
Ad Rubr.de paſc.publ.& priuat.

¶ Iuris paſcendi.

PRo huius materiæ dilucidatione aduertendum primo, quod ius paſcendi eſt quædam ſpecies ſeruitutis, ad quam probandam requiritur tempus,cuius initij memoria non exiſtit,vt decidit Mynſing.cent.4.obſer.54. & licet prę ſcribatur modo quo ſupra ſecundum Guid.Pap.in deci.500.non tamen quando homines, ſeu cuſtodes beſtiarū contenderant,&contradixerant aduerſus cuſtodes animalium illius loci, qui vtebātur paſcuis alienis,vt ne depaſcantur eorum animalia, vt decidit Papon. lib.14.titu.1.arreſt.4. Animaduertendū ſecundo,quod vniuerſitas habet intentionem fundatam ſuper paſcuis, & herbacijs,Franc.Marc.in deciſ.209.& propterea non tenetur ad exhibitionem tituli,Balb.in deciſio.59.verum quicquid præfati dicant,contrarium mihi ſuadetur,quia paſcua,& herbæ non vniuerſitatis,ſed Baronum ſunt, vt decidit de Franch.in deciſ.301.& propterea allegans contrarium probare tenetur,cum habeat præſumptionem iuris contra ſe, vt eſt Deciſ.Papon.lib.13 tit 2.arreſt.1. Animaduertendum tertio, quod habēs iūs paſcendi moderate vti debet,Marc. in deciſ.84.Intellige dummodo talē ius fuerit fundatum,quia poſſeſſio paſcendi non probatur ex eo, quod homines ſint ſoluti paſcere animalia,Card.Pu.in deciſ.26.lib.2.Intellige ſecundo, dummodo per ſtatutum nil de nouo inducatur,quia poteſt introduci, vt in attenta parte anni non paſcatur;Franc Marc.in deciſ.223.paſcua autem an diuidi poſſint,vde Teſau.deciſ. 71. ac quomodo vide eundem deciſ. 72. & de alia diuiſione vide ſolemnem deciſio.Caualc.4. par.2.

COLLECT. 1073.
In l.cum allegas, vbi DD.C. de vſuris.

¶ Pœnæ adiectę facto non debendæ.

POena adiecta facto de iure debetur h.d. cum notatis per DD. Intellige tamen dummodo concurrat intereſſe, alias ad ipſam pars minime venit condemnanda, prout ita decidiſſe Sac.Neapol.Conſil.ac de eiuſdem eſſe ſtylo teſtatur Affl.in deci.135.ad cuius mat.vide Grammat.in deci.58.nu.6.& ita pariter in Senatu Franciæ deciſum refert *Franc*.Marc.in deciſ. 411. quicquid in contrarium ſcripſerit Oſaſc. in deciſ.60.& 70.aſſerens,pęnam partium conuentionē adiectam committi, etiā ſi non interſit:*Præ*fatam tex.concluſionem. *L*imita quando pœna adiecta eſt ratione quantitatis,quia tunc etiam intereſſe cōcurrente exigi non poteſt, vt Grammat.cit.deciſ.58.& ratio eſt ſecūdum Balb.in deciſ.25. ob prę ſumptam

ſuſpi-

Digitized by Google

ſuſpictionem fraudis vſurarũ; *Amplia* hanc limitationem etiã ſi appoſitio huiuſmodi pœnæ præſẽtia, ac Decreto Iudicis, quia vti vſuraria non debetur, vt pulcherrime per Senat. deciſum refert Theſ. in deciſ. 77. Amplia ſecundo etiã ſi illa pœna eſſet debita fiſco in caſu moræ, & retardatæ ſolutionis; Idem in deci. 98. Amplia tertio principaliter adeo neceſſarium eſſe intereſſe, vt pœna exigi poſſit, vt procedat etiam in foro conſcientiæ, Iafred. in deciſ. 217. & ſi poſſit exigi pœna, & intereſſe, vide Caual. in deciſio. 25. de contract. par. 2. Amplia quarto, vt procedat etiam in pœna conuentionali, quæ nõ poteſt excedere intereſſe, vt refert deciſum Io. Papon. lib. 12. tit. 9. arreſt. 1. Amplia quinto in caſu Deciſ. Cur. Archiep. Neapo. de qua per me ipſum in dec. 13. vbi late de hac materia tracto.

COLLECT. 1074.

Super l. diuus ff. de ſeruitutibus vrban. præd.

¶ Venationis per Baronem non prohibendæ.

VEnare nõ poteſt Baro prohibere, quia eſt permiſsũ de iure gentiũ, h. d. *Limita* primo ex cauſa, quia poteſt venationem prohibere, ad quã limitationem vide Franc. Marc. in deciſ. 529. de Franch. in deci. 158. *Limita* ſecundo ſi id prohibeatur per banna pœnalia, quia ſi non contradicunt, & abſtineãt ſe, Domini conſtituuntur in quaſi poſſeſſione prohibendi, Grammat. in dec. 67. Limita tertio in iure piſcandi, quia poteſt prohiberi per Baronem, vt decidit Guid. Pap. deciſ. 514. Limita quarto in venatione in columberijs, quia prohiberi poteſt, & ratio eſt, quia colũbos capere in columberio alieno furtũ eſt, Franc. Marc. in deci. 303. Limita quinto quãdo veneretur ſine guarena, Gui. Pap. in dec. 218. niſi ad Vrſos, Apros, & Lupos Franc. Mar. in deciſ. 529. *Limita* ſexto Regulã procedere in perſonis nobilibus, ſecus in ruſticis, quibus bene poteſt venatio prohiberi, Idem Marc. cit. deciſ. 303.

COLLECT. 1075.

Super Reg. Cancellariæ de exprimendo valore.

¶ Regula Cancellariæ de exprimendo valore beneficij declaratur.

IN impetrationẽ beneficiorũ a Sede apoſtolica neceſſaria eſt expreſſio valoris, alias gratia eſt nulla. h. d. Amplia primo procedere nedũ in impetrandis, verum etiam in obtentis, vt deciſum refert Capp. Tholoſ. in deciſ. 435. Amplia ſecundo, vt huiuſmodi valor expreſſus poſſit probari iuramento eiuſdem exprimentis, vt eſt punctualis deciſ. Bellame r. 683. quã not. ad celebrem gloſ. in c. ſignificaſti, il ſecondo de homicid. Amplia tertio etiam in impetratione beneficiorum in forma pauperũ, quia adhuc eſt neceſſaria valoris expreſſio, vt decidit Rot. teſte Creſcent. in deciſ. 8. de reſcript. Amplia quarto procedere etiã in prouiſione facta a legato Sedis Apoſtolicæ, idem Creſcent. in deciſ. 10. de reſcriptis; *Amplia* quinto, vt valor in primis litteris male expreſſus non poſſunt aliæ literæ expediri, vt ead. Rot. decidiſſe teſtatur Creſcent. in deciſ. 8. de reſcript. verum hanc ampliationem Limita quando in prima impetratione adeſſet clauſ. cum poteſtate augẽdi, vel diminuendi vſq; ad verum valorem, regula non obſtante, ita pulchre idẽ Creſcent. in deciſ. 7. de reſcript. Amplia ſexto, vt prouiſio nulla ob falſum valorẽ non ſupplet defectum publicationis, Creſcent. in deciſ. 18. eod. tit.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1076.
Super l.a diuo pio ff.de re iudic.

¶ Delegati ſententiæ executionis per quem faciendæ.

IVdex delegatus non poteſt ſuam ſententiam executioni mandare h.d.& ratio eſt,quia per ſententiæ prolationẽ eius iuriſdictio extinguitur, Thoming. in deci.49.par.1.quam not.ad tex.in c. in litteris, de offic.deleg. Limita nunc & primo in delegato Principis quia poteſt exequi ſuam ſententiã, vt deciſum refert Franc.Marc.in deciſ.72.& ita pariter teſtatur Guid.Pap.in deciſ.60.Bellamer.in deciſ.13.& de alia deciſ.Senatus Franciæ ſcribit Franc.Marc.in dec. 84. p.2. *L*imita ſecundo exiſtente contrario alicuius Regionis,vel Tribunalis ſtylo,vt late Ego in dec.Cur.Archiep. Neap 93. Limita tertio in Iudice delegato a lege conſtituto,qui cum dicatur ordinarius,iuxta celebr.gloſ. & quia ff. de iuriſd.om. iudic. poterit ſententiam ſuam exequi Ego in deciſ.Cur.Archiepiſc.Neap.23.

COLLECT. 1077.
Super c.ab vo de ſequeſtr.poſſeſſ.

¶ Sequeſtri prohibiti appellatione pendente.

REgulariter poſſeſſionis ſequeſtratio nõ eſt concedenda appellatione pẽdẽte h.d. & ita deciſũ refert Affl. in dec.98.Limita primo ſi poſſeſſor eſſet homo perditæ vitæ, & malæ frugi ſuſpectuſq;ſit,Balb.in deciſ.122.verum vt hæc limitatio procedat quatuor concurrere debent,de quibus per Gayl. in obſeru.147.& ſeq,lib.1. Limita ſecũdo ſi pendẽte appellatione fructus diſſiparentur,Affl. cit.deciſ. 98. quam limitationem Amplia primo procedere etiã ni prima inſtantia, quando fructus diſpans non eſt ſoluendo, vt in proprijs terminis refert deciſum Cappell.Thol. in deciſ.478.quam diligenter not.ad ornatum tex.in l.imperatores ff.de appellat.Amplia ſecundo etiam ſi ſuſpictio tantum de dilapidando adeſſet, quia nedum ipſa probata admittitur ſequeſtrum,vt eſt punctualis deci.Rot penes Verall.in deciſ.158.p.3. Amplia tertio procedere etiam contra Monachum, quia ſi probatur fructibus abuti;aut alia cauſa dilapidationis conceditur ſequeſtrum,Card Put.in deciſ. 166.lib.2. *L*imita tertio,vt reg.tex. non procedat in immobilibus, quia loco ſequeſtri ſolet concedi inhibitio,vt pulchre teſtatur deciſum Caputaquen.in deciſ.158. par. 3. *L*imita quarto in caſibus, de quibus per eũd Gayl.d.obſ.147.& Capp.Tholoſ.in deciſ.478. *L*imita quinto in caſu deciſ.Caualc.23.de iudicijs, vbi fuit dictum, quod ſequeſtrum in cauſa appellationis fieri non debet, niſi probetur ſummarie,vt immineat timor dilapidationis fructuum & baractationis,aut vt poſſeſſor non ſit ſoluendo.

COLLECT. 1078.
Super l. ſi eadem ff. de offic.aſſeſſoris.

¶ Officialis,& actuarius an quandoq. in patria ſua eſſe poſſit.

IN propria Patria quis non poteſt eſſe Officialis h.d.Amplia primo procedere etiam in Magiſtro actorum,qui nõ poteſt eſſe in propria Patria,vt fuiſſe deciſum in cauſa Barnabæ Caracciolicum Vniuerſitate Sicignani refert de Franch.in pulchra ſua deciſ.98.& ratio eſſe poteſt duplex Prima,quia ipſi dicũtur vere Officiales,Gratian.Rot.Marc. in deciſ.132.Secunda eſt, quia illæ rationes,quę procedunt in alijs Officialibus,procedunt etiã in iſtis,quia vt plurimum informationes capiuntur per Actuarios abſq; præſentia Iudicis, & valde lędi poſſunt partes, & delicta poſunt

ſunt remanere impunita, ita Viu. in deciſ. 49. quem not. ad celebrem glo. in c. in præſentia de prob. quemadmodum etiam Officialis non poteſt eſſe Scriba in cauſis ſui officij, niſi in leuibus, Balb. in dec. ſ. 215. Nunc limita tex. vt minime procedat in caſu, vbi eſſet cõſuetudo in contrarium, vt pulchre refert in Senatu Pedemont. deciſum Theſaur. in deciſ. 267.

COLLECT. 1079.

Super l. hoc ſi debitor C. de pignoribus.

¶ Excuſſionis principalis debitoris, ante tertij poſſeſſoris conuentionem.

REgulariter non poteſt agi contra tertios poſſeſſores, niſi excuſſo prĩcipali debitore. h. d. & ita deciſum teſtatur Capyc. deciſ. 54. Ioſeph Lud. deciſ. Peruſ. 45. And. Gayl. obſer. 27. lib. 2. quo loci amplia Reg. in ſex caſibus, tamen excuſſionis exceptio cũ dilatoria ſit, opponi debet ante litem cõteſtatam Oſaſc. deciſ. 44. Guid. Pap. deciſ. 570. Cappell. Tholoſ. dec. 81. Rot. Genuen. deciſ. 78. aliquid per Boer. deciſ. 221. Papon. lib. 10. tit. 4. arreſt. 21. Gayl. obſeru. 27. lib. 2. & quid ſi opponatur poſt litẽ conteſtatam, vide Put. deciſ. 188. lib. 1. in nonnullis tamen caſibus opponi nõ poteſt exceptio hęc, prout primo extante iuramẽto, Borgnin. dec. 27. licet contrarium teneat Capp. Tholoſ. in deciſ. 139. pro cuius contrarietatis conciliatione, vide Teſ. deciſ. 166. Secundo ſi debitor principalis notorie ſoluẽdo nõ ſit, Affl. deciſ. 318. Capp. Thol. dec. 197. Verall. deciſ. 172. par. 2. & notorium, quod quis nõ ſit ſoluẽdo probatur per librum æſtimi, Gui. Pap. deciſ. 432 Tertio nõ poteſt opponi quoties agitur inter mercatores. Boer. deciſ. 221. aliquid per Lud. cit. deciſ. 45. nu. 12. item ceſſat ſi illi ſpecialiter fuerit renũciatum, Idẽ Guid. Pap. deciſ. 94. item quando adeſt difficultas in exigendo; Item fideiuſſores de iudicato ſoluendo, Boer. deciſio. 277. Papon. lib. 10. tit. 4. arreſt. 24. & 26. item vbi in inſtrumento adeſſet pactũ de capiendis bonis propria auctoritate, Capyc. d. deciſ. 54. Guid. Pap. deciſ. 432. item contra abſentem non poteſt opponi exceptio diſcuſſionis, Ioſeph Lud. deciſ. 21. Gayl. obſer. 27. lib. 2. & quis dicatur abſens, vide Rot. Genue. deci. 40. & quomodo probetur, vide Franc. Marc. deciſ. 231. p. 2.

COLLECT. 1080.

In l. tutores ff. de rei vendicat.

¶ Theſauri inuenti in re empta dominij.

PEcunia in re empta inuenta, ſi eſt theſaurus efficitur emptoris inuentoris, ſi vero pecunia redditur venditori, h. d. licet regulariter dimidia acquiratur inuentori, altera vero iuxta tradita in l. theſaurus ff. de rerum diuiſion. Balb. deciſ. 29. In Regno vero Franciæ theſauri inuenti in bonis proprijs diuiduntur inter Dominum rei inuentorem, & Regem, vt refert deciſ. Papon. lib. 13. titu. 6. arreſt. 1. & 2. Amplia, vt in fundo priuato poſſit perquiri, Affl. in deciſ. 13. Amplia ſecundo, vt quamuis ſit in fructu, non tamen cedit in beneficium vſufructuarij, ſed diuiditur, vt ſupra Boer. in deciſio. 224. in theſauro vero inuento in fundo Eccleſiæ, diuerſum ius eſt, quia medietas eſt inuẽtoris, alia Rectoris illius Eccleſiæ, aut Fiſci Epiſcopalis Cameræ, Borgnin. Caualc. in deciſ. 15. de contractibus. p. 2.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1081.

Super c. paſtoralis §. præterea de offic. deleg.

¶ Clauſulæ appellatione remota quando operatur.

LOquitur de clauſula appellatione remota,& h.d.ſententia mandari poteſt executioni non obſtāte hac clauſula; Intellige tamen primo, vt cenſeatur ſublata appellatio quoad effectum ſuſpenſiuum tantum,non autem deuolutiuum,Egomet in deciſ.Cur.Archiep. Neap.139.Limita,& intellige ſecundo, quando apponeretur in reſcriptis, quæ non conceduntur ex certa ſcientia,quia tunc nihil operatur,Card Put. in deciſ. 324.lib.2.Faber in deciſ.71.C.de appell. Limita tertio,qñ appellans offert incontinenti iuſtificaturam appellationem, Balb.in deciſ.22.Limita quarto,vt nihil operatur vbicunq; quis notorie grauatur,Caputaq.in deciſ.33.p.1.ex qua infero ad aliam Garz.29.vbi fuit dictum, quod clauſ.hæc non remouet aliter appellationē, qñ ſnīa foret manifeſte iniqua,vel notorie iniuſta; Limita quinto, vt operetur tm̄ quoad friuolam appellationē,ſecus ſi iuridica eſſet appellatio, vt pulchre refert deciſum in Regia Audientia Apuliæ in Anno 1533.in cauſa tūc vertēte inter aliquos de Terra Mottulæ,& S.Marci,Viu.in deciſ.69.Sublimita hanc limitationē vbicunq; extaret, ꝙ reperiretur appoſita altera clauſ. ſ. quod de nullitate dici non poſſit,Maynard.in deci.59.lib.5.& fuit pariter deciſum in Rot corā Orad.in deciſ.74. Limita ſexto principaliter,vt nihil pariter operetur quoad tertium,vt refert deciſū Gratian.in deci.128.Limita ſeptimo in caſu deciſ.Iafred.464. vbi fuit dictū, quod quando in aliquo delicto remouitur appellatio, non intelligitur remota, niſi prius conſtet de ipſo delicto.

COLLECT. 1082.

Super c. inter monaſterium de ſent. & re iudicat.

¶ Iudicis recuſationis, ante litem conteſtatam faciendæ.

IVdicis recuſatio fieri debet ante litē cōteſtatam h.d.& ita deciſum refert Franc.Marc.in deciſ.725. Mynſing obſer.59.cent.3.Gayl.obſer.33.lib.1. hinc infertur,quod alias ſemel Iudice approbato non admittitur recuſatio, Papon. lib.7.titu.9.arreſt.13.Limita ex cauſa, quoniam non obſtante approbatione recuſari poterit, Verall.in deciſ.391 p.2. & deciſ.7.par.3. Intellige limitationem illa ſuperueniente ante concluſionem in cauſa,ſecus ſi poſt Mynſin cit.obſer. 59.cent.3.Balb.in deciſ.110.Gayl.d.obſer.33.lib.1.Nunc limita & primo in muliere,& ruſtico,quia poſſunt Iudicis prorogationem factam litigādo coram eo reuocare,Iafred.in deciſ.110.Limita ſecundo quando ex noua cauſa Iudex dicetur ſuſpectus,Ego in deciſ.Cur.Archiepiſc.Neap.91.Limita tertio in caſu deciſ.Balb.67.vbi fuit dictū,ꝙ qñ exceptio recuſationis redderet iudiciū retro nullum,aut funditus eradicaret iuriſdictionē Iudicis tunc poterit proponi etiā poſt litē conteſtatā; Limita quarto ſingulariter qñ exiſteret in contrarium alicuius Tribunalis conſuetudo, ita deciſum refert Papon.lib.2.tit.9. arreſt. 4.

COLLECT. 1083.

In l. contraxiſſe ff. de action. & oblig.

¶ Contractus videtur geſtus in loco ſolutioni deſtinato.

COntraxiſſe in eo loco quis vr̄, in quo ſoluere ſe obligauit,h.d.& ita refert deciſum Oſaſc.in deciſ.114. Rot. Genu.in deciſ.105.Hinc animaduertas, quod qui certo loco ſoluere promiſit,ſi ibidem non ſoluerit, poteſt conueniri

vbiq;

Digitized by Google

vbique dummodo ibidem reus ſortiatur forum,alias ſecus,Rot. Genuen. in deciſ.104 licet contrarium auſus fuerit firmare,Magon.deciſ.Lucenſ.78. num. 17.Et vt poſſit vbique conueniri etiam ſi ibidem nō ſortiatur forū, tenuit Rot. in deciſ.98.diuerſ.p.2. Animaduertas ſecūdo ꝙ creditor dēt eſſe paratus ad recipiendam pecuniā in loco ſolutioni deſtinato,ad hoc vt debitor in pęnam incurrat,Rubin.in deciſ.29.Hinc inferas, quod debitor excuſatur a mora,etiam ſi non acceſſerit ad dictum locum,quādo in tali loco nemo ſit cui fiat ſolutio,Mohed.in deciſ 307.& pulchre de Franch. in deciſ ſi.p.1.& harum deciſionum ratio eſt ſubſtantialis,quia dies ſolutionis faciendæ in certo loco,non interpellat pro homine,nec debitorem in mora cōſtituit,quando creditor, & debitor ſunt diuerſi fori nec acceſſit ea die creditor ad locū faciendæ ſolutionis ad recipiēdum,Balb.in deciſ.197. & ita pariter refert deciſum,Mynſinge.obſer.93.cēt.3. Magon.in deci.Lucen.78.quas nota ad celebrem tex in l.quod dicitur,ff.de ſolutionibus.

COLLECT. 1084.
In c.licet,de teſtibus.

¶ Teſtium ſingularium.

TEſtes ſingulares regulariter non probant, Amplia primo licet eſſēt Cardinales Bellamer.in deciſ.617. Domini de Rot.in deciſ 33.de probatio.in antiq.Rot.diuerſ.deciſ.51.p.2. Limita primo in probatione minarū,quæ probantur per teſtes ſingulares , vt pluries refero deciſum in Cur.Archiep. Neap. Egomet in deci.22.& aliquid per Garmat.in deciſ.5.*L*imita ſecūdo in caſib.in quibus de probando aliquid in genere agitur,Garz.in deciſ.26.*F*ranc.Marc.in deciſ.461.Boer.in deciſ.23.num.43.Limita tertio exiſtēte cōſuetudine in contrarium,quia poteſt induci, vt teſtes ſingulares probent,vt decidit Frāc. Marc. in deciſ.455.p. 2. *L*imita quarto qñ teſtes haberent aliqua adminicula, quia tunc minime dici poſſunt ſingulares , Rot.Genuen.in deciſ 182. Limita quinto re ciuili, & reiterabili,Cappell.Thol. in deciſ 11.& Bellamer.in deciſ.391.Intellige dummodo tendant ad eundem effectum,Franc.Marc.in deciſ. 461. Limita ſexto, vt aliqñ ſit in arbitrio Iudicis adhibere fidē teſtibus ſingularibus , Ego ipſe in deci.Cur.Archiep. Neapol. 99.Limita ſeptimo vbi agitur de probāda frequētia actuū,ex quibus inducitur conſuetudo,quia teſtes ſingulares de diuerſis actibus deponentes probāt, Balb. in deciſ.29.Ad materiam vide Oſaſc. in deciſ.99.Ioſeph.*L*ud in deciſ.9.Mynſinger.obſeru.76.cent.3. De hac materia , vide quæ ſcripſi in Collect. 127.

COLLECT. 1085.
Super l.quæ fortuitis,C. de pignorat. action.

¶ Caſus fortuiti qui dicantur , illorūq. appellatione,qui contineantur.

CReditor in pignore nō tenetur de caſu fortuito hoc dicit,ſed grauis dubitatio hic fieri ſolet,qui caſuum fortuitorum appellatione veniant,& dicas primo quod ſuperueniens factum cenſetur caſus fortuitus, Balb. in deciſ. 22. Secundo latronum vis,atque exercitus, Affl.in deciſ.54. quam not. ad ampliationem,text.in l.ſi duo,§ fratres,ff. pro ſocio,Tertio factum Principis,Rot. Genuen. in deciſ. 56. Quarto careſtia immodica,Carocc.in deciſ 29. Quinto caſus latronum,incurſus hoſtium , inſidia piratarum,naufragium, & incendium, Rot.Genuen.in deciſ. 101.Animaduertas tamen ad huius, l. ac totius mat. intelligētiam,quod caſus fortuitus differt

a caſu

a caſu inſolito, & caſus inſolitus ſēper cenſetur excluſus, licet fiat mentio belli, vel alterius caſus, vt deciſum refert, Mohed. in deci. 5. de locato, quam not. ad ſingularem, tex. in l. fiſtulas §. 1. ff. de contrahen. empt. ex qua infero ad aliā deciſ. Card. Put. 19. lib. 3. vbi fuit dictū, quod ſuſcipiens rem ad ſuum riſicum, periculum, & fortunam nō dicitur fortuitum inſolitum ſuſcipere caſum, cuius deciſionis illa potiſſimum ratio eſt, quia caſus fortuitus, qui communi opinione; nunquam fuit viſus, non videtur fuiſſe in cogitatione, & propterea a nemine præſtatur, vt deciſum refert, Verall. in dec. 96. p. 1. nec caſus fortuitos in ſe ſuſcipiens cēſetur cogitaſſe, de caſu inſolito, Gayl. obſer. 52. lib. 1. Regula tamen text. limita tripliciter, & primo quando culpa præceſſit caſū, Raud. in dec. 22. Limita ſecūdo, quando quis nō adhibuit omnem diligentiam, Rot. Genuen. in deciſ. 77. Limita tertio vbi caſu fortuitus non probatus, Franc. Marc. in deciſ. 886.

COLLECT. 1086.

Super Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 15. de Regularibus.

¶ *Profeſſionis in religione ante decimum ſextum annum faciedæ.*

IN quacunque Religione, tam virorum, quàm mulierum profeſſio non fiat ante decimum ſextum annum expletū, hoc dicit; Amplia primo, vt hoc caſu malitia nō ſuppleat ætatē, Egomet in deciſ. Cur. Archiep. Neapol 122. quā nota ad glo. celebrem in cap. poſtulaſti in gloſ. fi. de regularibus; Amplia ſecundo etiam ſi numerus 20. dierum deficeceret, Graff. conſ. 5. de regularibus in 6. Amplia tertio in caſu deciſ. Sayr. 97. de Regular. vbi fuit dictū quod profeſſio ante annum 16. expletum eſt nulla; nec coram Deo ratificatur, ex eo quod per quatuor annos in Religione permanſerit; limita ſi ſciens illam nullam, animo illam ratificādi, id fecerit, Raud. in deciſ. 22. Amplia quarto, vt ingreſſu, ipſo iure cenſetur nullus, & propterea nullum producit effectum, & ſic profeſſus ad aliam Religionem arctiorem trāſire & vxorem ducere poterit, ſi nil aliud obſtat, & habetur ac ſi profeſſionem illam non feciſſet, ita Sayr. in deciſ. 41. de regularibus cuius limitationis ratio eſt, qui non præſtat impedimentum, quod de iure non ſortitur effectum cap. non præſtat, de regul. iur. in 6. Amplia quinto, vt nec de volūtate nouitij huiuſmodi defectus conualidetur, Sayr. in deciſ. 39. de regularibus.

COLLECT. 1087.

Super l. capitalium, §. famoſi, ff. de pœnis.

FAmoſi latrones furcæ ſuſpendi debēt, hoc dicit, & ita deciſum teſtatur, Guid. Pap. in deciſ. 589. ſic habes caſu in quo, in furto eſt pœna mortis, & ſic limitatur, tex. in Aut. ſed nouo iure, C. de ſeruis fugitiuis, ſecundus eſt caſus in furto magno, quod æquiparatur tribus, Boer. in deciſ. 173 & tūc fur debet pati pœnam mortis, Franc. Marc. in deci. 6. p. 2. tertius in abigeo, ita Peguer. in deciſ. 27. quartus apud Gallos, quia ob furtum, quamuis exiguum ſuſpenduntur, vt apparet deciſum lib. 21. Placitum Curiæ tit. 4. in deciſ. diuerſ. quintus in latrocinio. Franc. Marc. in deciſ. 5. p. 2. & quomodo diſtet furtum a latrocinio, vide eund. Marc. in deciſ. 1. p. 2.

Digitized by Google

COLLECT. 1088.

Ad l. ſi quis maior C. de tranſact.

VEniens contra tranſactionẽ iuratã infamis eſt, & ab actione cadit, pœnam ſoluit, & datam reſtituit hoc dicit; Amplia primo illam procedere in quolibet contractu, & etiam in emphytheota, Polid. Rip. in obſeru. 26. Amplia ſecundo, vt interueniente contrauẽtione non poſſit mora purgari, vt fuit dictum in vna Tarraconẽ. Cõcordiæ Romana mutui, 26. Febr. 1567. coram Aldobrandino, & ratio eſt, quia poſt reſolutionem contractus nõ eſt amplius locus purgationi, Put. in deciſ. 66. libro 3. Amplia tertio vt locũ habeat ẽt in praxi Polid. Rip. in obſeru. 27. Limita nunc in contractibus, in quibus non interfuit iuramẽtũ, Balb. in deciſ. 29. Limita ſecũdo in minore 20. annorum contrahẽte Egomet in deciſ Cur. Archiep. Neapo. 122. Limita tertio vt locum nõ habeat, quando contrahentes in caſu cõtrauentionis ſibi prouiderunt de certa pœna, Magon. in deciſ. Florent. 96. quia tunc prouiſio hominis facit ceſſare prouiſionem legis, Faber in deciſ. ſi. C. de pactis; Limita quarto in caſu dec. eiuſd. 97. co. tit. vbi impotentia obſeruãdi, ac difficultas excuſat a pœna huius, l. quæ facit ad ornatũ c. breui de iureiu. Limita quinto vt locum non habeat, niſi concurrente dolo, Seraph. in deciſ. 577. & 1059. & propterea qualibet cauſa etiam ſi iniuſta excuſat, Idem Seraphi. in deciſ. 617. Limita ſexto vt locũ non habeat cõtra ſucceſſore, vel hæredem iurãtis, Caſſad. deci. 2. de iureiu. Limita ſeptimo in caſu deciſ. Creſcent. 5. de præſumpt. vbi Dominus præſumitur ignorare geſta a procuratore ad euadendas huius, l. pœnas; Caputaq. deciſ. 165. p. 3.

COLLECT. 1089.

Ad Rub. de noui operis nunciat.

¶ Noui operis nunciationis.

PRo huius Rub. generali cognitione animaduertẽ. primo quod nũcians nouũ opus tenetur expectare ædificantem, vt iuris ſui prçiudiciũ valeat oſtendere, Card. Put. in deciſ. 129. libro 2. & quomodo, & quando fiat, vide Borgni. in deci. 23. de contractibus, p. 2. & ſemper quod quis ædificat poſt denũciationem demoliri debet, Magon. in deciſ. 29. quod amplia etiam ſi nuncians nullum ius habuiſſet, Borgnin. cit. deciſ. 23. Gayl. obſer. 16. lib. 1. quia nunciatio noui operis etiam inique facta non valet, & timenda eſt, Balb. in dec. 29. qui nuncians intra trium menſium ſpacium de iure ſuo docere debet, quibus prçteritis ædificans oblata ſatisfatione de opere demoliẽdo pergere debet, Creſcent. in deci. 1. de noui operis nũciat, Gomez Leo in deciſ. 7. Gayl. d. obſer. 16. lib. 1. & ædificans contra prohibitionem iudicis, ſi poſtea vnicat, non debet ei reſarcire dãnum demolitionis, de Franch. in deciſ. 331. p. 2. hæc autẽ nũciatio tollitur præſtita cautione de demoliendo, Theſa. in deciſ. 204. Rot. Pedemon.

COLLECT. 1090.

In l. cum precibus C. de probat.

¶ Inſtrumentum quemadmodum ſit probatio probata.

STatur inſtrumẽto donec probatur contrarium hoc dicit, Et propterea dicitur probatio probata, & veritas, late Ioſeph. Lud. in deciſ. 54. Lucẽſ. & Peru. 50. & ideo illi in dubio ſtandũ eſt, Verall in deciſ. 421. p. 2. Franc. Marc. in deciſ. 51. & aliquid per Oſaſc. in deciſ. 117. & Lud. in deciſ. Peru. 14. hinc prouenit quod habẽs pro ſe inſtrumentum dicitur

tur

Digitized by Google

tur habere intẽtionem fundatam, Rot. Genuen.in deciſ.122. quia inſtrumentũ facit rem notoriam, Ead.Rot.in deciſ. 209.Franc.Marc.in deciſ.51.p.2.& deciſ.208.ead p.& in deciſ.511.p.2.& aliquid per Oſaſc.in deciſ. 129. & illud ꝙ apparet per inſtrumentum dicitur certum,ac manifeſtum,Rot.Genuen. in deciſ.213.& verbis enunciatiuis inſtrumenti bene ſtatur,Rot in deciſ.11.de fide inſtrum.in antiq.Rot.Auenionen.in deciſ.51.Affl.in deciſ. 83.

COLLECT. 1191.

In l.fi.C.de except.

¶ Exceptiones dilatoriæ proponi debent ante litis conteſtationem.

EXceptiones dilatoriæ proponi debent ante litis conteſtationẽ. h. d. Limita primo in exceptione litis ceſſionis,& cauſæ, quia dicitur exceptio rei iudicatæ,& propterea in qualibet iudicij parte proponi poteſt,Verall.in dec. 320.par.1.Limita ſecundo,quando reus neſcijſſet litem eſſe conteſtatã,Egomet in deciſ.Cur.Archiep.Neapolit.191.*Limita* tertio in exceptione dilatoria nouiter nata,quia poteſt opponi poſt litẽ conteſtatam,pulchre, ac omnino videndus,Balb.in deciſ.40.Sublimita niſi cõſtaret de negligentia opponentis ante commiſſam,Franc.Marc.in deciſ.32 p. 2.quam not.ad tex.in cap.paſtoralis de except.& ibi nota;Limita quarto in exceptione excommunicationis,quę licet ſit dilatoria poterit opponi in quacumque parte Iudicij,vt decidit Cur.Archiepiſcop.Neapolitan.pro vt Ego ipſe late diſcurro in deciſ. 291. quam diligenter nota ad celebrem text.in cap.1. de exceptio.in 6 &in clemen.1.eodem tit. iuncto cap. exceptionẽ de excep. quod amplia vt poſſit opponi etiam per procuratorem,vt eſt deciſ Balb.206.*Limita* quinto in exceptione dolo facis, quia poteſt opponi in quacumque inſtantia Mohedan.in deciſ.202.*Limita* ſexto,vt licet ab initio ſit opponenda, venit tamen poſt litem conteſtatam probãda, Balb.in deciſ. 91. quam diligenter nota ad tex.in l.exceptionem C.de exceptionibus; Amplia in exceptione tua non intereſt,quia eſt dilatoria, & propterea ante litis conteſtationem opponi debet pulchre *Fran.*Marc.in deciſ.902.p. 2.

COLLECT. 1092.

Super l.ſi diuerſas C.de tranſact.

¶ Tranſactio reſcinditur conſenſu, vel altera parte non adimplente.

TRanſactio reſcinditur cõſenſu,vel altera parte non adimplente, hoc dicit,licet regulariter ſemper confirmetur,niſi de ſubrectione,vel obrectione conſtet,Rot.deciſ.88.& ſemper reſcinditur altera parte contrauenïente,Rot. Collect. a Farinac. deciſ. 71. & idem in deciſ.272. quia huiuſmodi exceptio nõ adimplementi,competit etiam ſi in minimo non fuerit adimpletum, Put. deciſ.34 lib.1.& deciſ.383.lib.3.quod amplia locum habere etiam in contractu dotis,idem Farinac. in deciſ. 364. licet iſtud adimplementũ poſſit præſtari per æquipollens,idem in deciſ. 365. & 67. Amplia nunc text.etiam ſi non fuiſſet adimpletum facto vnius partis,quia paria ſunt non adimplere,& præbere cauſam in non adimplendo, Verall. deciſ. 315.par.3.Amplia ſecundo etiam ſi adimpleuiſſet in maiori ſumma quia reſcindi poteſt,Caputaquen.in deciſ.316. part.3 Amplia tertio in caſu dec.eiuſd. 317.par. 3. Amplia quarto,vt agens ad exciſſionem tranſactionis non teneatur ad reſtitutionem acceptorum, vt fuiſſe deciſum in Sac.conſ.de Ayala teſtatur. Georg. allegat. deciſiua 34. *Limita* tamen tex.in caſu deciſ.Put.340. libro 1. vbi fuit dictum, quod licet quando in

m totum

Digitized by Google

totum pars non adimpleuit,poteſt altera pars recedere,quando tamen illa pars egiſſet pro parte adimplementum poſt tempus promiſſionis,nō poteſt amplius recedere a tranſactione,quia videtur illam approbare; Limita ſecundo in contractu locationis, in quo ob defectum adimplementi non reſcinditur Grat. deciſ. 159.

COLLECT. 1093.

In l. vnica C. de ſequeſtro.

NOn debet incipi a ſequeſtratione,hoc dicit, & ratio eſt ſecundū Rubinum in deciſ.91 quia ſequeſtrationes ſunt odioſæ;Hinc infertur quod vt licite poſſit fieri ſequeſtratio quatuor concurrere debent,de quibus per deciſ. Mynſing.cent.2.obſer. 11. Infertur ſecundo quod propterea non impediunt executionem contra debitorem, ita Guid.Pap in deciſ.210. Nunc limita & primo vt fiat ſequeſtrum de bonis hęreditarijs,altero hærede reluctante, diuiſionem, & differente vt in proprijs terminis deciſum refert, Papon. libro 15. tit. 7. arreſt. 4. Limita ſecundo in caſu, Creſcent.in deciſ.3.de ſequeſtr. poſſeſſ. vbi fuit dictum, quod mulier eſt ſequeſtranda, quæ durante lite ſuper matrimonio ſecūdo loco nubit ad impediendum ne carnaliter coniugatur cum ſecundo viro ; Limita tertio concurrentibus poſitis per Guid.Pap. in deciſ. 246. quia tunc Iudex poteſt incipere a ſequeſtratione ; Limita quarto in caſu deciſ. Caſſador. 1. de ſequeſtratio. poſſeſſ. & fruct.Limita quinto quoad hoc, quia recuſans conſentire ſequeſtrationi ordinatæ,punitur,vt eſt deciſ.Papon.lib. 8. tit.10.arreſt.5.

COLLECT. 1094.

Super c.propoſuit de Clerico excommunic. miniſtrant.

¶ Excommunicato beneficia conferri non poſſunt.

EXcommunicato beneficia conferri nō poſſunt,h d Et propterea in Cur.Archiep.Neapol. excommunicatis interdicitur vſusfructus beneficij Egomet in deciſ.eiuſd.Cur. 92. & facit etiā deciſ.Sayr.2.de cleric excommun.Amplia primo , vt collatio beneficij facta excommunicato, etiam occulto non tenet,& minus conualeſcit ex ſequēti abſolutione,Caſſad.in deciſ.1.in tit.de prębend.Amplia ſecundo etiam ſi per longiſſimum temporis ſpacium perſtitiſſet in excommunicatione,quia ſi non probat abſolutionē ſemper pręſumitur excōmunicatus,& propterea eo beneficia conferri non poſſunt Frāc.Marc.in deciſ.863.quam not ad celebrem tex.in c. ſicut de ſentent. excōmunic. & abſolutionem debet petere,qui vult abſolui,alias nō dicitur abſolutus,Mohed.in deciſ.193.& Viu.in deciſ.95 Amplia tertio,vt excōmunicatus nō faciat fructus ſuos,Card.Put.in deciſ. 280.& de fructibus beneficiorum excommunicatorum vide Franc.Marc.in deciſ.884.p.2 Nūc limita & primo non procedere quādo excōmunicato eſſet facta beneficij collatio cum clauſ. abſolut. Boer. in deciſ. 290.ſublimita ſi abſolutio eſſet conceſſa,parte non conuocata, quia tunc non valet,Franc.Marc.in deciſ. 836. & 866. par.2.Limita ſecundo,vt acceptatio per excommunicatum tenet,non autē collatio,Rot.deciſ.5.de ſenten.excommunicat.in nouis;Limita tertio ſi collatio fieret excommunicato pendente appellatione, quia tunc eius effectus ſuſpenditur,Cardinalis Put.in deciſ.271.lib. 3.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1095.

In l.tutor qui repertorium ff.de admi niſt.tutor.

¶ Tutor tenetur facere inuentarium.

TVtor tenetur facere inuentarium alias contra eum poteſt iurari in litem.h.d.Amplia primo,vt dolus ſit in tutore inuentarium non conficiente, Verall.in deciſ.119.p.2.Amplia ſecundo, vt inuentariũ tutoris plenam faciat fidem contra tutorem Affl.in deciſ.13. Intellige inter eaſdem perſonas, ſecus quoad alios,Franc.Marc. in deciſ. 230. Capyc.in deciſ.107.Amplia tertio,vt ſi ex parte abſentis fieri debuiſſet, requireret ſpeciale mandatum,Theſ.in dec. 155.Amplia quarto,vt quãuis tutor ſit liberatus per teſtatorem a confect one inuentarii,nihilominus ſimplicem bonorum deſcriptionem facere tenetur Ioſeph Lud.in dec.61.par.2.Limita tamen tex.non procedere,quando inuentarii confectio eſſet tutori per iudicem remiſſa,Guid.Pap.in deciſ. 500. quam not.ad tex.in l.fi.C.arbitrium tutelæ.

COLLECT. 1096.

Super l.1.ff.de damn.infect.

COncluditur,quod quando domus minatur ruinam debet a Domino refici,alias tenetur vicino de damno in fecto,& officio iudicis per viam cautionis ſuccurritur ipſi vicino,& ita Caual. deci.26 de contract.p.2.Hinc eſt,quod vnus ex Dominis domus cõmunis pro periculo euitando inſolidum conueniri põt,& cõdemnari, Io.Gall.in dec. 174. diuer. Frãciæ,Papon.lib.6.tit.11.arreſt. fin. tamen in cautione damni infecti quilibet admittitur ad defendendum partem ſuam, Maynard.in deciſ.13. ad hanc cautionem tenentur etiam poſſidẽtes prope flumen,Franciſc.Marc.in deci.117.& 171.deciſũ aſſerit,quod vbi timetur damnũ ratione oneris facti in flumine publico debet caueri de damno infecto infra decem annos.

COLLECT. 1097.

Super l. omnia vbi Bar. C.de Epiſcopis, & Clericis.

¶ *Priuilegia conceſſa Eccleſiis extenduntur etiam ad Hoſpitalia.*

HInc infert primo,ꝙ hoſpitalia gaudẽt priuilegiis,q b⁹ Eccleſię, Affl. dec.67.in fi.Balb.in dec.90. Maynard. deciſ.22.lib.5.& ratio eſt,quia Hoſpitale dicitur locus pius, Magon dec.Rot. Florent.61.num.14 hinc,eſt quod reſtituitur aduerſus omiſſam hæreditatem, vel repudiationem ipſius, quemadmodum Eccleſiæ reſtituitur, de Franc.deciſ.282.p.2.Intellige ſi probetur læſio, alias ſecus,quia tunc non habetur loco ſui hæredis,vt poſſit gaudere beneficio l. fin. C. de repudianda hæreditat Rubin.deciſ.302.Infertur ſecundo, quod quemadmodũ Eccleſijs conceditur immunitas Eccleſiaſtica iuxta terminos c. inter alia de immunitate eccleſ.ita etiã & Hoſpitalibus, vt fuiſſe deciſum in Collaterali Conſ. teſtatur de Ponte in deciſ.35 Infertur tertio,quod ſicut Eccleſiis competit ius variandi, & forum eligẽdi iux.deciſ Capyc.160.& aliquid per Affl.in deciſ.257. Viu.deciſ.29.Anna alleg.149.ita etiam & Hoſptialibus vt eſt deciſio in terminis Rot.Collect.a Farinac.in deciſ.862. nam fuit dictum, quod priuilegium l.vnic.C.quando Imperator inter pup. habet locum etiã in Hoſpitalibus; Infertur quarto, quod tã in Eccleſiis,quã in Hoſpitalibus poteſt conſtitui iuspat.Coſta in deci.17 & fa-

Digitized by Google

cit Ro.in argumentum in dec. 725. p. 1.Infertur quinto,quod eædem ſolemnitates requiruntur in alienatione rerũ Hoſpitalis,quę in rebus Eccleſiæ,de Benintend.deciſ.13. Rot. Bononien. Magon.Rot.Florent.deciſ.19. Garz. deciſ. 35.quas omnes not.ad ampliationem extrauag.ambitioſè, & c.ſine exceptione 12.q.2.Infertur ſexto,quod Hoſpitale gaudet beneficio inuentarij, ſicut Eccleſia, & ſic non tenetur vltra vires hæreditarias, ſi illud non confecerit, Put. in deciſ... Infertur ſeptimo, quod ſicut ſententia lata cõtra Adminiſtratores Eccleſiæ, ipſi Eccleſiæ non præiudicat,ita cõtra Adminiſtratores Hoſpitalis, Verall in deciſ. 123. par. 3. Infertur octauo,quod Hoſpitalia habent reſtitutionem in integrum, quemadmodum Eccleſiæ,Maſtrill.in deciſ.90.lib. 2. Infertur nono,quod in eis Epiſcopus habet ius reſtituendi,& deſtituendi, quẽadmodum & in Eccleſijs,De Pont.cõſ. 18.Intellige quando Hoſpitale fuiſſet erectum auctoritate eiuſdem Epiſcopi, alias ſecus,Sayr.deciſ.7.de relig.domib. duodecim alias illationes ad hunc text. videas per Valaſc.in deciſ.ſua 105. p. 2.

COLLECT. 1098.

In l.1.C.de his quibus vt indig.

NOn vendicans mortem defuncti eius hęreditate redditur indignus h.d.Et propterea infertur,quod hæres, qui eſt cauſa mortis defuncti, eſt indignus eius hæreditate,Balb.in deciſ. 24. Infertur ſecundo ad deciſ. Capp. Thol. 41.vbi fuit dictum, quod non vendicas mortẽ teſtatoris defuncti, priuatur eius hæreditate;Infertur tertio ad deciſ.Papon.lib.24.tit.2.arreſt.1. vbi fuit dictũ, quod licet de iure communi hęres tenetur accuſare occiſorem defuncti anteceſſoris,quamuis non obſeruetur in Regno Franciæ; Infertur quarto ad deciſ. Boer.186.vbi fuit dictũ, quod quis admittitur ad vendicãdam necem defuncti occiſi,& quis potior ſit in agẽdo pro iniuria, & intereſſe videndus eſt Idem in deciſ.166. Amplia ſupra firmatam tex.concluſionem,vt pariter cenſeatur indignus eademmet indignitate teſtatorem non ſepeliens,Boer.in dec. 287. Amplia ſecundo, vt indignus hæres dicatur,qui infirmo teſtatori medicinã nõ tribuit,Rot.Auenion.in dec.13. Diuerſ.

COLLECT. 1099.

Super c.cum haberet,de eo qui duxit.

¶ De æquitate canonica filijs illegitimis quouis modo debentur alimenta.

DE æquitate Canonica filijs illegitims quouis modo debentur alimenta.h.d.Et propterea primo infertur quod quamuis filijs ſpurijs aliquid a patre relinqui non poſſit, ſecus tamẽ pro alimentis,Gayl.obſer 88.lib.2. Infertur ſecundo,quod Pater non ſolum in vita tenetur alere filios naturales, ſed etiam poſt mortem relinquere eis alimenta ſufficientia, alias prouiſis alimentis filij legitimi, & naturales cõueniri poſſunt, Rot.diuerſ.deciſ.15.p.2.Infertur tertio quod ius alimentandi tranſit pariter cõtra hæredes patris in beneficium filiorum naturalium,vt deciſum refert Caſſad.deciſ.1.de ſucceſſionib.ab inteſtato quam diligenter not. ad ampliationem tex. in l.ſi quis a liberis §.itẽ reſcriptum ff.de liber.agnoſcẽ.Amplia quarto tex. pariter procedere in natis ex damnato coitu,vt decidit Franc.Marc.in deciſio. 458.p.2.& qui dicantur tales, vide de Franch.in deciſ.28 quam not.ad tex.in l.vulgo concepti ff.de ſtatu homin.Amplia quinto,vt donatio facta filio ſpurio,non valeat vltra metam alimentorum,

Digitized by Google

rum,ſed reſpectu ipſorum tantum,Mohed. in deciſ. 178. Amplia ſexto, vt ius iſtud Pontificium,per quod Pater tenetur alimentare filios naturales, ſeruandum ſit etiam in terris Imperij, vt pulchre decidit Capyc.in deciſ.144.Nunc vero tex.cõcluſionem limita, & primo quando eſſet ingratus, vt in caſu deciſ. Rot.Bononiẽ.122.*Limita* ſecundo quã do ſpurij poſſent viuere ex arte, vt deciſum refero in Cur.Archiep.Neap.Egomet in deci.29. *Limita* tertio ſi aliunde alimẽta habeat, quia tunc illa non poſſet a patre petere, vt pulchre decidit Theſ.in deciſ.111.

COLLECT. 1100.

Super l.doli clauſula ff.de verbor. obligat.

¶ Clauſula generalis quomodo reſtringatur, vel extendatur.

Clauſula generalis non refertur ad ſpecificata h.d.licet regulariter reſtringi non debet nulla reſtringendi ratione interueniente,Rot.Genuen. in deciſ.35.& quod non referatur ad ſpecificata,vide Oſaſc.in deciſ.169. quemadmodum non extenditur niſi ad proſequuta tantum,Capyc.in deciſio.11.nec clauſula generalis ex alia quacunque extendatur ad cauſam de futuro,Guid. Pap.in deciſ.129. Item non extenditur ad ea, quæ ſunt concedenti ſpecialiter reſeruata, nec ſpecialiter prohibita veniunt,Bellam.in deciſ. 719. quam not. ad tex.in c.indulgentiæ de pœnitentijs in ſexto,Item non comprehenditur ſub ea,quando clauſula ſpecialis eſt in omnibus, Capp. Thol.in deciſ.184. Item quando deſideratur ſaluari ratio recti ſermonis,*Franc.* Marc. in deciſ.273.p.2. Itẽ nõ comprehendit perſonam eius ad quem verba diriguntur,Card. Put.in deciſ.44. lib. 1. pro Coronide animaduertas quod generale verbum in aliqua diſpoſitione adiectum,ſpeciei cõiunctũ reſtringitur ad ſpeciem a ſuo generali ſignificatum,Guid.Pap.in deciſ.306.

COLLECT. 1101.

Super c. accuſatus de hæreticis.

¶ Suſpicionum in materia hæreſis.

Sedet materia ſuſpictionum in mater. hæreſis,Super qua nota caſus omnes in iure deciſos, in quibus quis redditur de hæreſi ſuſpectus, & primo excõmunicatus ſtãs in excõmunicatione per annos quindecim poteſt inquiri de hæreſi,Papon.lib.18.titu.7.arreſt 15. & idẽ ſi tantum per annũ ſteterit,*Frãc.* Marc.in deci.860.& 868.p.2.quas not. ad tex.in c.cum contumacia de hæreticis in ſexto, & contra præfatos poterit implorari brachiũ ſeculare Item Franc. Marc.in deciſ. 868. Secundo tenens libros hæreſis, vt decidit Cur. Archiep. Neapol.Ego ipſe in deci.29.quam not. ad ornatũ gloſ.in c.fraternitatis de hæreticis.Tertio,quid de illo, qui poſt ſuã purgationem viſitauit Hugonottos fratres ſuos,& illis dono donauit, ac dicatur relapſus,vide *Laurent* in deciſio.1. Rot. diuerſ. Auenion. Quarto ſunt pariter ſuſpecti de hæreſi Chriſti imagines percutientes,ac B. Virginis,vel aliorum Sanctorum,vt deciſum in Regno Franciæ teſtatur Papon lib.1.titu.2.arreſt.2.& qualiter iſti puniãtur,vide pulchram deciſ.de Franch.333.quam not. celebrem text.in c.ſi Canonici §.cæterum,de offic ordinar.in ſexto, & hæreſim ſuã intra quod tempus liceat abiurare, vide pulchras deciſio. Boer. 341. & 344.

Digitized by Google

COLLECT. 1102.
Super l. fi. C. de Iure deliber.

¶ Inuentarij vtilitates.

HIc enumerãt DD. vtilitates, quę proueniunt ex confectione inuẽtarij, Tu vero limita has vtilitates multipliciter & primo quando hæres omiſit doloſe ponere in inuentario vnam, vel plures res, quia licet valeat inuentarium, hæres punitur ſolũ pœna dupli. nõ autem tenetur inſolidum legatarijs, Rot. Genue. in deciſ. 35. queãdmodum Eccleſia, & Hoſpitale Card. Put. in deciſ. 379. lib. 1. Guid. Pap. in deciſ. 571. idẽ in pauperibus hæredibus inſtitutis, de Franch. in deciſ. 281. Limita ſecundo, vt careat quis vtilitatibus inuentarij, quãdo eius forma non fuit ſeruata. Bellamer. in deciſio. 279. forma autem in quo conſiſtat, vide ſolemnem deciſ. Valaſc. 52. Rot. *Luſitaniæ*, Theſ. filius in deciſi. 39. Rot. Pedemon. præcipue pro forma eſt, vt deſcribantur in eo omnia bona, Veral. in deciſ. 119. par. 2. & vt citentur creditores, Achil. de Graſſ. dec. 3. de teſtamentis, & quomodo citatio hæc fieri debeat, vide deciſ. Capyc. 101. Oſaſc. in deciſ. 181. Papon. lib. 21. tit. 10. arreſt. 7. nec pro forma eſt, vt inchoetur intra 30. dies dummodo finiatur intra tempus datum a lege, & fuiſſe in Regno Franciæ deciſum teſtatur idem Papon lib. 21. tit. 10. arreſt. 5. & Guid. Pap. in cit. deci. 571. Amplia vt adeo formę obſeruatio, ac ſolemnitatũ ſit neceſſaria in confectione inuentarij, quod illud inſolemne, ac imperfectũ nõ releuat, & nihil operatur, Idem lib. 15. arreſt. 2.

COLLECT. 1103.

Ad Doctr. Staphilei de litteris gratia §. quiſpiam.

¶ Sententiæ latę de partibus quod modicam faciat in Curia Rom. probationem.

DEcidit, quod ſententia lata de partibus modicam in Curia Romana facit probationem, & propterea dicit Bellam. in deciſ. 74. quod communiter proceſſus, qui portantur ad Curiam de partibus, modicũ valent; Hinc eſt quod Rota non multum curat de ſententia de partibus, vt deciſiſſe Rotam in deci. 498. p. 3. diuer. nec vult exequi ſentẽtiã de partibus, nec probationem faciunt, proceſſibus non viſis, in quibus tales ſẽtentiæ fundatę fuerunt, & conſtito de iuſtificatione illarum. Mohed. deciſ. 11. de ſenten. & re iudic. Cæſar de Graſſis deciſ. 10. nu. 12. eod. titu. Put. deciſ. 204. nu. 3. lib. 1. Caputaq. deciſ. 128. nu. 1. p. 3. Rot. deciſ. 84. nu. 1. p. 1. & 381. num. 1. & 704. nu. 2. & deciſ. 1146. & 1302. p. 3. Diuerſ. & alias paſſim tenuit Rota; quæ Regula in nonnullis caſibus limitatur, & primo ſi non ageretur de executione ſententiæ, ſed tãtum de remiſſione cauſæ ad partes, Put. deciſ. 301. incipit, fuit deciſum nu. 3. lib. 1. Limitatur ſecundo, quando talis ſententia eſſet de antiqua, vltra 30. vel 40. annos, & de illius obſeruantia conſtaret, Caſſad. deci. 3. num. 3. de procurat. Put. deciſ. 338. lib. 3. & quãdo ſententia dicatur eſſe de antiqua videas Mohed. deciſ. 12. de ſententia, & re iudic. Limitatur tertio ſi ageretur ad affectum reprobationis teſtium. Cæſ. de Graſſ. deciſ. 1. nu. 8. de locato; Limitatur quarto in ſententia ratione hęreſis prolata; de qua non ſolet dari proceſſus ab Inquiſitoribus; Caputaq. deciſ. 134. nu. 2. p. 3. Limitatur quinto ſi non ageretur ad probandum, ſed ad miniculandum tantum, vt fuit deci. in vna Pampilonẽ. bene-

Digitized by Google

beneficij Die 20. Nouemb. 1595. coram Illuſtriſſ. Mãtica; *Limitatur* ſexto quãdo agitur de cauſis modicis, Put. in deciſio. 144. lib. 2. *Limitatur* ſeptimo in materia cenſurarum *Put.* in deciſ. 65. lib. 1. & fuit reſolutum in vna Salamantina Cenſurarum 5. Decembris 1595. coram Seraphino. *Limitatur* octauo quando ſentẽtia de partibus eſſet confirmata a Papa, Caputaquen. deciſ. 134. nu. 1. par. 3. *Limitatur* nono in caſu Maynard. deciſio. 100.

COLLECT. 1104.
Super l. certum §. ſi quis abſentem. ff. de confeſſis.

¶ Confeſſio facta parte abſentę quam probationem faciat.

CONfeſſio facta parte abſente non plene probat, h. d. Amplia in caſu deciſ. Balb 79. vbi fuit dictum, quod cõfeſſio etiam extraiudicialis parte præſẽte non præiudicat confitenti, niſi fuerit acceptata, quam nota ad gloſ. in l. ſuus C. de repudiand. hæredit. Limita regulã tex. & primò in confeſſione, quæ tendit ad liberandum, Rot. Auenionen. in deciſ. 62. Papon. lib. 10. tit. 5. arreſt. 4. Limita ſecundo de æquitate Canonica, ex qua talis confeſſio nocet, & præiudicat cõfitenti, Gui. Pap. in deciſ. 176. Limita tertio, quàndo confeſsio non tẽdit principaliter ad aliquem obligandum, ſed ad aliud approbandum Egomet in deciſ. Cur. Archiep. Neap 93. Limita quarto quoad ſemiplenam probationem, intellige dũmodo fuerit probata per duos teſtes, ita Theſ. in deciſ 109. & Rot. Genuen. in deciſ. 213. Limita quinto ſi cũ cauſa eſſet confeſsio facta, quia etiam parte abſente ſufficiens eſſet ad probandum, Domini de Rot. in deciſio. 18. de probat. in antiq. *Limita* ſexto, vt valeat pactum liberatorium, quamuis confeſſio liberatoria parte abſente non probaret, Capyc. in deciſ. 133.

COLLECT. 1105.
In l. contractus ff. de actionibus, & oblig.

¶ Contractus ſimulati, & imaginarij.

COntractus ſimulati, & imaginarij nullam firmitatem habent. h. d. Sed dubium eſt ex quibus præſumatur ſimulatus, dicas primo ex traditis per Verall. in deciſ. Rot. Romanæ 143. p. 1. Secundo, quando venditor, vel donator poſt venditionem remanet in poſſeſſione domus venditæ; Franc. Marc. in deciſ. 508. quam not. ad tex. in l. ſicut, §. vẽditor. ff. quibus modis pignus ſoluatur; Tertio in caſu Rot. Auen. de quo per Laurẽt. deci. 67. Quarto ſi res fuerit pro parte vẽdita, & pro parte donata, Boer. in deciſ. 143. quam not. ad tex. in l. per tuas C. mandati; Quinto probatur ſimulatio ex præcedentibus, nempe quando ab initio aliter fuerit conuentum, & poſtea aliud ſcriptum, vt deciſum refert Franc. Marc. in deciſ. 483. Sexto ex breuitate temporis dati ad reuocandum, Gramma. in deciſ. 76. Septimo ex pacto de retrouendendo cum alijs, de quibus per Affli. in deciſ. 40.

COLLECT. 1106.
Super l. ſemel ff. ſoluto matrimonio.

¶ Oblationis.

SCripſi in materia oblationis in l. acceptam C. de vſuris; in præſenti autẽ l. quæ pariter de oblatione loquitur requiſita reponas ad hoc, vt oblatio valeat, & ſuos producat effectus; Requiritur primo, vt fiat congruo loco, & tempore, Oſaſc. in deciſ. 135. Secundo requiritur, vt ſit realis, non autem verbalis,

Digitized by Google

Balb.in deciſ.359.licet debitor offerens pecuniam non teneatur eam in manu habere,Magon.in deciſ. 118. Rot. Florent.& idē Balb.in cit.deciſ. 359. & nō tenetur eam conſignare, nec oſtendere antea numeratā fuiſſe, Capyc. in deciſ. 19.& ad materiā vide deciſ.Rot.Peruſ. 105.apud Ioſeph. Lud. *L*imita quando tractatur de euitanda pœna,vel mora, aut alio dāno vitando, quia ſufficit verbalis oblatio,Egomet in deciſ.*C*ur. Archiep.Neap.27.&aliquid per Benint.in deciſ.77.Rot.Bononien. Tertio requiritur vt ſit integra, Verall.in deciſ.268.p. 2.& propterea debet offerri illud totū, quod liquidum eſt, vt fuit deciſum in vna Tolētina in anno 1559.coram Gipſio;Requirit quarto,vt ſit pura,Garz. in deciſ. 12.& propterea oblatio facta locatori pro fructibus vnius anni,nullū operatur effectum,ſi ipſe locator ſentiebat de alio anno,Caputaquen.in deciſ. 269.p.2.ſimiliter oblatio pura, ac realis requiritur in pacto legis commiſſoriæ, Rot.diuerſ.deciſ.52. par. 2. Requiritur quinto,vt ſi ſit per procuratorem,conſtare debeat,quod tempore oblationis, fuerit exhibitum mandatum, Cacher. in deciſ. 175.

COLLECT. 1107.

In l. inſtrumenta C. de probat.

¶ Scriptura priuata quam probationem faciat.

SCriptura priuata non inducit probationem h.d.Limita primo,vt probet donationem,Boer.in deciſ.179. Limita ſecundo, vt bene probet contra ſcribentem,Idem in deciſ. 105. & Rot. Genuen.in dec.170.74. & 80. Limita tertio in caſu Deciſ.Affl.104.vbi fuit dictum,quod ſcriptura priuata tertio ſcripta, & ſubſcripta a teſtibus tantum probationem inducit;*L*imita quarto,vt bene probet ad beneficium tertij, Rot. Genuen.in deciſio.197. *L*imita quinto, quando eſſet recognita,Borgnin.in deciſ.27.p.2.& quomodo recognoſci debeat vide Franc.Marc.in deciſ.904.p.2. Sublimita teſtibus mortuis;Gayl.obſer. 43.lib.2. hæc autem recognitio poteſt peti in cauſa appellationis,Papon.li. 8. tit 2.arreſ.1.& non debet fieri coram Iudice incompetenti, Idem arreſt. 3. & multum differt recognitionem fieri per partem,aut per teſtes,Idem Papon.lib. 8.tit.2.arreſt.4.

COLLECT. 1108.

Ad l. 1. ff. vti poſſidetis.

¶ Mandati de manutenendo, ſiue poſſeſſionis retinendæ.

MAndatum de manutenendo eſt idem in Curia Romana, quod poſſeſſorium vti poſſidetis, ſiue retinendæ,de quo in tex.& in ea Curia conceditur ab Auditore Cameræ prout & primo manutenēdus eſt ille, qui poſſeſſionem probauit ante litem motā,Rot. Collect.a Farinac.in deciſ.890. & ſufficit,vt anterior poſſeſſio probet per inſtrumētū publicū, Idē in deciſ. 874. Secūdo manutenēdi sūt ij qui ſunt in poſſeſſione exigendi annuam præſtationē, licet prætendantur iniuſti poſſeſſores, Idem in deci.883.Tertio manutenēdus eſt etiam,qui ante litem poſſedit, idem in deciſ.629.Quarto manutenendus eſt Abbas,Eccleſiæ Collegiatæ S. Saluatoris Hiſpalen. quoad præcedentiam in proceſſionibus, & actibus publicis ex deductis per eund.in deciſ. 596. & de alio caſu concedendi prefatum mandatum.Idem in deciſ. 412. Quinto manutenendus eſt,qui tempore lititis poſſidebat;idem in deciſ.382.Sexto concedendum,eſt ei,qui in quaſi poſſeſſione exigendi cenſus ante litē morā fuit, idem Farinac.in deciſ.314.& de alio caſu cōcedendi vide eund.in deciſ. 187.Septimo

Digitized by Google

mo concedēdum poſſeſſori beneficiorum, idem in dec. 177. Octauo dandum ſimiliter ſi de poſſeſſione inſtrumentali ex actis conſtet, idem Farinac. in deciſ. 178. In aliquibus tamen caſibus minime venit confirmandum, vt in caſu eiuſdē in deciſ. 8. quamuis minime veniat reuocandum ob defectum intimationis, & mandati Procuratoris, idem in deciſ. 152.

COLLECT. 1109.

Ad Rub. de verb. ſignif.

QVæ vnius appellatione alia veniunt, hic tractare intēdo, Et primo quid veniat appellatione liberæ poteſtatis, videas Guid. Pap. in dec. 475. Itē quid ſignificet verbum ſtatim, videas Dominos de Rot. dec 2. de teſtamentis in antiq. vbi remittitur ad terminum iuris: item appellatione cultorum, & incultorum venit nouale, Bellam. deciſ. 62. Item quæ veniant appellatione rei integræ, videas eundem in deciſ. 744. Item appellatione partis venit etiam dimidia: Limita quando adijceretur dictio aliqua, Franc. Marc. in dec. 339. Item appellatione damnorum & intereſſe veniunt expenſæ litis, Papon. lib 8. tit. 12. arreſt. 8. & 9. Boer. in dec. 52. Item appellatione ligni, veniunt etiam naues, Boer. in dec. 177. Item quę veniant appellatione propriæ cauſæ, videas eundem in dec. 210. Item quid veniat appellatione pecuniæ, videas Cappel. Tholoſ. in deciſ. 42. Item appellatione vineæ venit arundinetum, Veral. in dec. 233. p. 1. Item appellatione ſententiæ venit diffinitiua, non autem interlocutoria, Iafred in deciſ. 424. Item appellatione Eccleſię venit collegiata, & conuentus Monachorum in materia fauorabili, Veral. in dec. 289 p. 1. Item appellatione hominis venit fœmina in materia fauorabili, ſecus in odioſa, Papon lib. 1. titu. 3. arreſt 2. item appellatione fratrum veniunt ſorores, vt in ſimili in mat conſuetudinis, idem lib. 17. arreſt. 1. item appellatione filiorum veniunt Nepotes, Put. in deciſ. 263. lib. 3. Magon. in dec. 71. Ro. Floren. Item appellatione hæredis venit etiam ſingularis, Gomez Leo in deciſ. 87. item appellatione poſterorum veniunt omnes deſcendentes, Caſſad. in deciſ. 1. de iure pat.

COLLECT. 1110.

Ad Bar. in l. admonendi ff. de iureiu.

¶ Fuga delinquentis indicium facit ad torturam.

FVga delinquentis indicium facit ad torturam, h. d. Hinc eſt, quod fugiens habetur pro confeſſo, & conuicto Boer. in dec. 315. Hinc ſecundo infertur ad pulchram deciſ. Iafred. 102. vbi fuit dictum, quod fuga Officialis facit eum haberi pro confeſſo; Limita vt per reuerſionem purgetur fuga, Raud. in dec. 22. & Boer. in cit. deciſ. 215. Limita ſecundo, vt fuga ante inquiſitionē faciat indicium ad torturam, ſecus eſſet ſi metu criminis poſt factam inquiſitionem quis aufugeret, vel ſi ante inquiſitionem ſubeſſet iuſtus timor, vel ſuſpicio vehemēs futuræ accuſationis, Gayl. obſeru. 109. lib. 2. Mynſing. cent. 6. obſer. 98. Pegue. in dec. 17. & ita pariter deciſum refert Franc. Marc. in deciſ. 626. non tamen ſola fuga eſt ſufficiens ad condemnationem, niſi præſumptio doli de iure ad illam ſufficeret, Iafred. omnino videndus in deciſ. 167.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1111.
Super l.1.C.de conſtituta pecunia.

¶ Actionis de conſtituta pecunia.

NOto primo hic quod actio de cõſtituta, vt competat contra cõſtituẽtem debet cõſtare de debito illius, pro quo debitor ſe conſtituit, nec ſufficit ſola confeſſio ipſius conſtituentis. Franch. deciſ. 343. nec poteſt conueniri præfata actione ante decem dies, Balb. deciſ. 123. nec etiam conueniri poteſt non excuſſo principali debitore, Guid. Pap. deciſ 94 Noto ſecundo quod obligatio efficax oritur ex promiſſione ſuper præcedenti obligatione inefficaciter facta, & in vim cõſtituti tranſit, Afflict. deciſ. 117. hæc tamen actio habet tria priuilegia. Primum quia cõſtitutor habet exceptionem ordinationis, quam habet fideiuſſor, Maynard. deciſ. 5. lib. 3. Limita ſi ei renunciauerit, vel interceſſerit animo nouandi, Ant. Faber deciſ. 1. C. de conſtituta pecunia; Secundum quia ex ea oritur actio ex nudo pacto, Rot. Genuen. deciſ. 41. & ſic limitatur l. iuriſgentium §. igitur nuda, ff. de pactis; Tertium quia per conſtitutum alteri per alterum per procuratorẽ acquiritur actio, Rot. Genuæ deciſ. 45. & ad mat. vide eand. deciſ. 131.

COLLECT. 1112.
In l. hæredis. ff. de verbo. ſignif.

¶ Appellatione hæredũ, an veniant hæredes in infinitum.

APpellatione hęredis veniunt hęredes in infinitum, h.d. Amplia primo, vt veniant etiam hæredes extranei Papon. qui ita refert deciſum, li. 17. tit. 3. arreſt. 5. intellige quando in contractibus de hæredibus fieret mẽtio ſecus in teſtamentis, ita pulchre Guid. Pap. in deciſ. 457. Amplia ſecundo vt veniant etiam hæredes extranei. Idem Guid. Pap. in deciſ. 458. Intellige quãdo adijcitur clauſ. quibuſcumque ſecundum deci. Rot. Auenionen. 25. Amplia tertio etiam ſi de hæredibus ſuis agatur, quia in mat. indifferenti appellatione ſuorũ hæredum veniunt ſui, & quicumq; hæredes, ſecus in mat. feudali ſecũdum ius commune Guid. Pap. in deciſ. 230. Nũc vero text. limita quãdo mentio facta eſſet de hæredibus legitimis in ſubſtitutione, quia ſolum veniunt deſcendẽtes ad excludendum ſubſtitutũ, ita deciſũ refert Papon. lib. 17. tit. 3. arreſt. 6. Limita ſecundo in caſu dec. Guid. Pap. 306. vbi fuit dictum, quod appellatione ſuorum hæredum veniunt ſolum ſui hæredes deſcendentes, quando quis aliquem inſtituit, & ſuos hæredes ſubſtituit; Limita tertio in hæredibus ex filia. Idem Gui. Pap. in deciſ. 133. Limita quarto in mat. feudali, ita Mynſing. cẽt. 6. obſe. 90.

COLLECT. 1113.
Ad Doctr. Panor. in c. paſtoralis, de his quæ fiunt a Prælat. ſine conſ. cap.

¶ Oblationes in Eccleſia factæ cui quærantur, & quæ fiunt imaginibus in pariete pictis.

ALlegatur ad illam quæſt. cui nam quærantur oblationes factę in aliqua Eccleſia, ad quem locum reponas quinque caſus deciſos, & primo fuit dubitatum de oblationibus, quæ fiunt in Iubilęo, vel Anno Sãcto in Eccleſia Cathedrali an pertineant ad Epiſcopum, vel Archipresbyterum, qui exercet curam animarum, hæc quæſtio fuit ventilata in Rot. Romana in vna Beneuentana ſpolij 2. Decembris 1585. coram Orano, & fuit deciſum ad Archipresbyterum, & ratio deciſ. fuit, quia cum Archipresbyter habet curam animarum, & adminiſtrationem ſacramentorum, habet conſequenter in omnibus oblationi-

Digitized by Google

tionibus de iure communi fundatam intentionem, Creſcent. deciſ. 2. de decimis Mohed. in deciſ. 5. eod. tit. Veral. in deciſ. 339 p. 3. quas not. ad ornatũ tex. in cap. cum in tua, & c. quoniam de decimis; Secunda quæſtio eſt cui nam debeantur oblationes factæ Cappellæ, in qua eſt Cõfraternitas Corporis Chriſti fuit deciſũ illas deberi Eccleſiæ Rectori, non autem Confraternitati, vt fuit in Cur. Archiep. Neap. deciſũ refero Egomet in deciſ. 99. Limitauimus tamen, quãdo teſtator de Cõfraternitate feciſſet mentionem, Tertia fuit quæſtio, cuius eſſent oblationes, quę fiunt imagini depictę in parieti fuit deciſum, Eccleſię Parochiali, cum ipſa fundatam intẽtionem habeat ſuper omnibus de iure cõmuni, ita refert deciſũ Capp. Thol. dec. 482. Quarto fuit dubitatum cui debeantur oblationes factæ Eccleſiæ, quę non reperitur in ciuitate, & fuit dictum, Eccleſiæ Cathedrali Peregrin. deciſio. 22. Quinto fuit dubitatum cui oblationes factæ aliquibus Sãctis Eccleſijs illis dicatis ſub eorum inuocatione, vel eccleſijs, in quibus ſunt recõdita corpora dictorum ſanctorum, debeantur, fuit deciſum deberi Eccleſiis illis dicatis, licet alibi ſint corpora, Affl. in deciſ. 144.

COLLECT. 1114.

Super l. 2. vbi Bart. ff. de excuſat. tutor.

¶ Coniunctionis probationum.

MAteriam habes hic coniũctionis probationũ; Super qua animaduerten. primo, quod in multis caſibus probationes cõiungi poſſunt, & primo duę ſemiplenæ probationes coniungũtur ſimul ad vnam plenam faciendam, Verall. in deciſ. 32. p. 3. ad cuius mat. ornamentum videas Minad. in deciſio. 43. Ro. Genuen. in deciſ. 119. Item vnus teſtis de viſu, & duo de fama coniunguntur ad plenam probationem faciendã, Affl. in dec. 83. & 337. Item teſtes per varia media ad eundem finem tẽdentes, Myn ſing. cent. 2 obſer. 20. & ratio eſt, quia non dicuntur ſingulares, Idẽ cen. 2. obſ. 100 & vt pcedat, neceſſe eſt vt ſint omni exceptione maiores, Mag Ro. Lucẽ. dec. 46. & hęc qualitas debet articulari, Borgn. in dec. 19. nu. 27. Item probationes imperfectæ, ſeu præſumptiones, indicia, aut fama iũgi poſſunt, ad fidem faciendã in delictis, pulchre Franc. Marc. in dec. 96. p. 2. ad cuius mat. intel ligentiam videas Peguer. in deciſ. 17.

COLLECT. 1115.

Super Not. in c. 1. de officio iudicis.

¶ Carcerati pauperis alendi a creditoribus.

CArceratus pauper debet ali à ſuis creditorib. h. d. Amplia primo in carcerato pro qualibet cauſa, Bal in deciſ. 29. Hinc eſt, quod commentarienſis pro expenſis, & ſalario cuſtodiæ nõ poteſt retinere carceratũ relaxatum a iudice, Gui. Pap. in deciſ. 448. & ita pariter refert deciſum Papon lib. 24. ti. 4. areſt. 1. & num autẽ expenſæ factæ a carcerato in carcere a fiſco, vel aũt a parte repeti poſſint, videas eũdẽ li. 2. arreſt. 6. Sollicitator vero cauſæ ciuilis, vel criminalis ad incarcerati expẽſas nõ tenetur vt deciſum dicit Franc. Marc. in deciſ. 199. p. 2. Ad duo tamen animaduerten. in hac mat. primo quod ſemper carcerati ſunt alimentandi, vt pulchre decidit Affl in deciſ. 61. Secundo quod ad hęredem occiſi pertinet expenſas ſoluere factas per occiſores in carcere, quando ipſe hæres fuit auctor in inquirẽdo, accuſando, & proceſſum faciendo, & huiuſmodi, Boer. in deciſ. 303.

Digitized by Google

COLLECT. 1116.

Super c.accedens de præbendis.

¶ Beneficij conferendi abſenti, nedum præſenti.

ABſenti poteſt conferri, ac præſentari beneficium, h.d. & ita fuit deciſum teſtatur Rot. deciſ. 3. de iurep. licet cõtrarium tenuit Cæſar de Graff. in deciſ. 135. eod. tit. nonnulla tamen concurrere debeant, vt huiuſmodi præſentatio de abſente facta valeat primo, vt ſit acceptata, vt tenuit Rot. teſtatur Farinac. in deciſ. 576. Amplia vt ſic præſentatus examinari non debet, maxime vbi eſſet notus habenti illum inſtituere, vt fuit reſolutum in vna Valentina beneficij, 16. Maij 1583. coram Illuſtriſſimo Cardinali Aleſſandrino, Requiritur ſecundo quod acceptetur per Procuratorem qui habeat ſpeciale mandatũ, vt voluit, ac teſtatur deciſum Maſtrill. in deciſ. 2. p. 1. Requiritur tertio, quod acceptetur intra tempus datum ad præſentandum vt pulchre decidit Eadem Rot. in dec. 576. quam not. ad ornatum tex. in c. 1. de iurep. lib. 6.

COLLECT. 1117.

Super c.ſicut de ſentent. excommunicat.

¶ Excommunicati ſemel ſemper præſumitur excommunicatus.

SEmel excommunicatus ſemper præſumitur excõmunicatus, h.d. Et propterea infertur quod ſemel excommunicatus ſemper debet vitari, donec probetur abſolut⁹, vt pulchre decidit Viu. in deciſ. 98. Infertur ſecundo ad deciſ. Cur. Archiep. Neap. 23. de qua per me, vbi fuit dictum, quod ad finem repellẽdi aliquem a Iudicio, ſufficit probare ſemel incidiſſe in cenſuras, quam not. ad ornatum tex. in c. decernimus de ſent. excommunic. in 6. Infertur tertio quod ſufficit probare abſolutionem per vnũ teſtem, Balb. in dec. 91. quã not. ad gloſ. in c. licet de teſtibus; Infertur quarto ad pulchram dec. Villagut. 48. vbi fuit deciſũ quod excõmunicatus obtẽta abſolutione, ſed nõ in actis redacta poterit ſacra adminiſtrare, quã diligẽter reponas ad ornatum tex. in c. ſi celebrat de clerico excommunicato miniſtrante.

COLLECT. 1118.

Super c.Regni deteſtantes.

¶ Cauſarum ſummariarum in Regno Neap. effectus.

OMnes cauſæ in Regno ſunt ſũmariæ. h.d. Et propterea infertur quod idem operatur clauſ. ſola facti veritate inſpecta, Iafred. in deciſ. 29. quæ nonnullos effectus producere ſolet, & primo quia operatur, vt Iudex poſſit abbreuiare terminos de ſtylo ſeruari ſolitos, Domini de Ro. dec. 5. de reſcript. in antiq. Secundo quia poteſt cõdemnare in alio, quam ſit petitũ reiecto iure ciuili, & inſpecto iure gentium, Guid. Pap. in deciſ. 240. Gramat. in deciſio. 15. & Ro. Genuen. in dec. 109. Tertio quia Iudex cui commiſſa eſt cauſa ſola facti veritate inſpecta, poteſt procedere ad cõdemnationem, quamuis in petitione fuerit producta vna cauſa, & probata fuerit non illa, ſed alia, vt pulchre in Rot. Bononien. refert deciſum de Benint. in deciſ. 44. Quarto quia tollit exceptionem præſcriptionis, Carroc. in deci. 55. quam not. ad ornatum tex. in cap. ex parte de offic. delegat. Quinto quia vigore ipſius etiam dicictis teſtificatis teſtes examinari poſſunt, Idem Carroc. in deciſ. 60. quam no. ad limitationem tex. in clem. fin. de teſtibus, licet contrarium referat pluries iudicaſſe Senatum Oſaſc. in deciſ. 1. num. 26. & in quibus cauſis clauſ. hæc nil operetur, vide per Bellam. in deciſ. 22.

Digitized by Google

ciſ.22.non tamen tantæ eſt importantiæ, vt ex nudo pacto oriatur actio, vt refert deciſ Mynſing.cent.2.obſer. 44. quam not.ad ampliationem tex.in l.iurigentium §.igitur nuda ff.de pactis.

COLLECT. 1119.

Super l.fere in omnibus ff.de regu.Iuris.

¶ Pœnæ minuendæ ratione minoris ætatis.

PRopter minorem ætatē pœna minuitur.h d Hinc eſt, quod minor fori iudicari nō poteſt,vt voluit Maſtri. deciſ.Rot.Siciliæ 561.& huiuſmodi beneficium competit ei priuilegio ætatis ſecundum Garz.deciſ.49.Hinc eſt ſecūdo,quod confeſſio minoris abſq;Curatoris auctoritate eſt nulla,Afflict deciſ. 208.Ioſeph Lud.deciſ.17. Rot. *L*ucan. Raud.deciſ. 91. Hinc eſt tertio, quod fatuitas,quę aſſimilatur ętati minorum excuſat a delicto, Grammat. deciſio.2. Quarto minor in delictis reſtituitur aduerſus lapſum anni dati ad ſe purgandum,& ad recuperanda bona, Boer. deciſ.63. Nunc limita tex. & primo in minore doli capace, vt fuit deciſ. in Rot. Pedemon teſtatur Theſ.deciſ.161.in perſonam cuiuſdam iuuenis ætatis annorum 24. qui alium alabarda tractantē,& animo deliberato occiderat, nam iuſſu Senatus fuit ad mortē cōdēnatus; Limita ſecūdo in criminibus atrocioribus,vnde cū in Senatu Pedemontano fuiſſent inquiſiti duo iuuenes ætatis annorum 1,.fuerunt ex illius voto nulla minoris ætatis,habita ratione furca ſuſpenſi,ex eo quod in via publica quemdam pro pecunijs ſurripiendis occidiſſent,vt refert Cacher.dec.90. & melius Theſ. in cit.dec. Limita tertio in crimine Parricidij,in quo ob eius atrocitatē, vlla habetur ratio minoris ætatis, vt fuiſſe deciſ.in Conſ.Neapol.teſtatur de *F*ranch.deciſ.130.Limita quarto in crimine nefando,in quo patientes,tam maiores,quam minores,pœnis ordinarijs puniuntur,Rubin.deciſ.321. Intellige quando patientes excedunt 20.annum,vt fuiſſe deciſ.in *S*enatu *P*edemō. teſtatur Theſ.deciſ.122.Intellige ſecundo,quando ſponte, ſed nō coacte eſſēt ſodomitati, teſtatur Caualcan. deciſ. Rot Fiuizanen.13. *L*imita quinto in crimine ſtupri per minorē patrati,Viu. deciſ.76.& in Regno minor punitur Iudicis arbitrio pro delictis per eum patratis, vt ſtatuitur in pragmat.1. de minoribus,& ad hanc mat. videas pulchrā deciſ.Ioſeph.*L*ud.Rot.*L*ucē.17.de quodam puero ætatis annorū 15.inquiſito quod carnaliter cognouerat quandam puellam ætatis annorum duorum, cui fregerat pudēda;ex qua fractione puella deceſſit, fuit per Senat. iuuenis ille condemnatus ad carceres per quadriennium, & deinde ad triremes perpetuas, num autem ſenex mitius puniatur in delictis videas pulchram deciſ.Cacher. 113.qui pro affirmatiua decidit, quam reponas ad tex.in l.ſemper,de Iure immunit.hinc vulgo veneranda Senectus.

COLLECT. 1120.

Super l.cum quis decedens §.codicillis ff.de leg.3.

¶Confeſſionis debiti factæ in teſtamēto, quando probet.

COnfeſſio debiti facta in teſtamento non probat, h.d.Amplia vt talis cōfeſſio poſſit reuocari per hæredē, Bellam.in deciſ.691.Amplia ſecundo in caſu deciſ.Cappell.Tholoſ.212 vbi fuit dictum,quod confeſſio debiti facta per teſtatorem in teſtamēto, non producit actionem contra hæredem;Amplia tertio in caſu dec.Balb.291.vbi fuit dictū, quod confeſſio facta in teſtamēto per teſtatorem, puta quod vſuras extorſit,

vel

vel male abſtulit,ei nõ pręiudicat,quin reuocando teſtamẽtum,illam reuocare poſſit; Nunc limita, & primo niſi talis confeſſio eſſet facta cũ iuramento,Bal. dec.201. quam nota ad tex. & quod ibi notatur in auth.quod obtinet C.de pro bat.*L*imita ſecundo quando eſſet facta parte præſente,Thoming. in deciſ. Lipſien.29.p.2.Limita tertio Notario pro eo ſtipulante, ita *F*ranc. Marc.in deciſ. 460. *L*imita quarto qñ cofeſſio emanaret ad exonerationẽ conſcientiæ,tũc enim præiudicat, Viu.in deciſ. 487.

COLLECT. 1121.

In l.iuriſgentium §.igitur nuda ff. de pactis.

¶ Pacti nudi producẽtis actionẽ caſuũ.

PActum nudum, actionem nõ producit h.d.Limita primo de Iure Canonico quo iure inter ſtipulationem,& nudam promiſſionem non datur differentia,Egomet in deci.Curiæ Archiep. Neap. 21. quam nota ad tex. in c.1.de pactis; Limita ſecundo in pacto nudo, in quo data eſt fides, quia tũc producit actionem,Affl. in deciſ.389. *L*imita tertio quando iuramentum eſt inſertum, nam iuramentum validat pactum, vbi alias foret inualidum,vt deciſum refert Guid. Pap. in deciſ. 510. quam not. ad tradita per DD.in Rub.ff.de verb. obligat. Limita quarto vbicunque per pactũ nudum promittitur illud, quod eſt debitum,Balb.in deciſ.22.Limita quinto in caſibus,in quibus proceditur ſolá facti veritate inſpecta, quia tunc ex ſolo pacto nudo bene agitur, Cacher.in deciſ.2.Limita ſexto in Principe, vt refert deciſum Rot.Genuen.in deci.102. Limita ſeptimo in caſu deciſ. Iafred. 108.vbi fuit dictum, quod vbi ex inobſeruantia pacti nudi,pars damnificatur, ex pacto nudo agi poteſt, quã nota ad tex in l.ſi cum mihi ff.de dolo.

COLLECT. 1122.

Super c.veniens,il primo,de ſponſalibus.

¶ Matrimonij metu contracti nullitatis.

MAtrimonium per metum contractũ eſt ipſo iure nullũ,concordat cum c.cum locũ eod. tit. vbi aliqua reportaui,huius tex. noſtri rationem reddit Balb.deciſ. 300. ſiquidem in matrimonio reperiuntur tria bona,fides,proles,& Sacramentum,quæ omnia metus intercedens euertere ſolet, Vrſill. deciſ. 249.quamuis metus ſit difficilis probationis, & ideo indicijs, & coniecturis probari poteſt, vt fuit dictum in vna Niciẽ.matrimonij 6. Martij 1587. corã Seraphino,vt patet in deciſ. eiuſd. 791. Amplia vt adeo annullat matrimoniũ, vt nec ratificatio facta durante cauſa metus, aliquid releuet, Idem in deciſ. 1166. & ratio eſt, quia præſumitur durare metus durante cauſa eiuſdem Verall.deciſ.213. Amplia ſecundo, vt poſſit contrahi ſecundum matrimoniũ per eum,cui metus illatus fuit, vt decidit Marta deciſ.*P*iſan.64 quod ſubamplia etiã ſi ſecuta eſſet copula carnalis, vt colligitur ex Deciſ. Triuiſ.63.& Egomet in deciſ.Cur.Archiepiſc.Neap. 22. Nunc limita,& primo ſi non adeſſet iuſtus metus, iuſtus enim dici poteſt, ſi adeſſet timor Principis, vt fuit dictum in vna Toletana matrimonij 13. Maij 1588.vt patet in deciſ.Seraph.818. *L*imita ſecundo,quando adeſſet cauſa excludendi metum, qui quidem excluditur ex qualitate perſonarum,loci,& circumſtantiarum,Idem in deciſ.771.licet ratione ſexus, & ętatis minor metus ſufficiat ad annullandum actum;Limita tertio in caſu deci Seraphi.773.vbi fuit dictum,quod matrimonium metu contra-

Digitized by Google

tractum conualidatur per cohabitationem ſpontaneam ſubſequutam, quam no. ad tex. in cap. id quod de ſponſalib. quem tex intelligas, vt nunquam cenſeatur purgatus metus, niſi perſona, cui fuit illatus, ſit conſtituta in plenam libertatem, Seraph. in deciſ. 887. & 863. & de purgatione metus videas p eũd. in dec. 1085. pro Coronide tamẽ huius tex. nota tria, quę ſatis tibi deſeruiẽt pra ćticando, primo, ꝙ metus durat, quãdiu durat cauſa ipſius, & ille, cui incutitur non fuerit in plenam libertatem conſtitutus, Seraph. in dec. 1167. Secũdo quod initium metus in actu influit in omnes actus ſequẽtes, & actus medio tempore facti nõ attendũtur, quia probato ſemel metu eã omnia, quę poſſunt etiã tribui liberæ voluntati per metũ facta cenſentur, Idẽ in dec. 863. & quod metus probetur quærelis, & lacrimis teſtatur Idẽ in dec. 859. Tertio, quod nõ dicitur ceſſare metus, licet quis aufugeret, quãdo durat eadem Superioritas, prout eſt in vxore, quæ aufugit, Idem in deciſ. 881.

COLLECT. 1123.

In l. dolum C. de dolo.

¶ Doli ex indicijs, & coniecturis præſumendi.

DOlus ex indicijs, atq; cõiecturis pręſumitur h d. cum in dubio non præſumatur iuxta terminos dec. Franc. Marc. 91. p. 2. quã nota ad tex. in l. quoties §. qui dolũ ff. de ꝓb. Hinc infertur primo, quod dolus p̃ſumitur ex eo, ꝙ ſolemnitates requiſitæ nõ reperiuntur probatæ Oſaſc. in deci. 109. Infertur ſecundo; quod probatur ex perſpicuis cõiecturis, Boer. in deciſ. 101. Affl. in deciſ. 69. Peguer. in deciſ. 80. Rot Catalon. Infertur tertio ad deciſ. Caſſad. 3. de dolo, & contum. vbi fuit dictum, quod licet dolus conſiſtat in animo, tamen detegi tur per exteriora; Infertur quarto, quod dolus præſumitur, quãdo ſubeſt aliqua cauſa præſumendi, alias ſecus, Rot. Diuerſ. deciſ. 111. p. 1.

COLLECT. 1124.

Sup. l. ſi quãdo C. de bonis vacan li. 10.

¶ Perſonarum, quæ inuentarium facere teneantur.

TRactant DD. hic quæ nam perſonæ arctantur ad conficiendum inuentariũ; Tu autem dicas, quod primo, tenetur vſufructuarius librorum, vt pulchre refert deciſum Affl. in deciſ. 348. Secũdo donatarius omnium bonorum, vt Egomet in Cur. Archiep. Neap. deciſum refero in deciſ 33. & ratio eſt, quia cũ loco hæredis habeatur Ro. Genuen. in deciſ. 29. & hæres poteſt actione perſonali conueniri ſecundum præclaram deciſ. Gui. Pap. 105. propterea tenetur conficere inuẽtarium; Tertio Nouerca hæres grauata, vt in Prætorio Franciæ deciſum refert Papon. arreſt. 5. tit. 6. li. 15. Quarto rogatus de reſtituendo, & faciat pro intereſſe illius, cui reſtituere tenetur, Capp. Thol. in dec. 315. & Idẽ dicit deciſũ Gui. Pap in dec. 351. Quinto Hoſpitalarius Balb in deci. 29. quam not ad tex in l. ortanatraphos C. de epiſcop. audien. Sexto mater de bonis filij, Boer. in deciſ 6. Septimo Pater tenetur facere inuentarium bonorum filiorum, Papon lib. 15. arreſt. 6. tit. 1. & ſi contrarium dicat deciſum, Mynſing. obſer 93. cent. 2. Octauo Epiſcopus pariter tenetur conficere inuentarium bonorum Præſbyteri defuncti Idẽ Papon. arreſt. 2. Nono executores teſtamentorum, Idem lib. 20. tit. 9. arreſt. 1. Decimo Tutor, Guid. Pap. in deciſ. 500. num autem ſocius teneatur videas Papon. lib. 15. tit. 6. arreſt. 2.

COL-

COLLECT. 1125.
Super l. Baliſta ff. ad Trebellianum.

¶ Geminationis.

GEminatio actum operatur. h. d. & Infero primo ad ſolemnem dec. Affl. 337. vbi fuit dictum, quod quamuis confeſſio extraiudicialis nõ probet, bene tamen quando eſſet geminata; Infero ſecundo ad Velleianum, quod quidem excluditur per actum geminatum; Balb. in deciſ. 29. quam not ad tex. in Auth. ſi qua mulier C. ad Velleianum; Infero tertio ad Deciſ. Rauden. 29. vbi in generali diſpoſitione non includitur geminatio; Infero quarto quod geminatio multorum contractuum de eadẽ re arguit ſuſpitionem fraudis Boer. in deci. 33. Infero quinto ad binam renunciationem factam per filiam, quia illam excludit a reſciſſione illius ob læſionẽ, Caſtill. in deciſ. 21. quam nota ad tex. in l. pactũ quod dotali C. de Collationib. Ad duo tamen animaduertas pro huius tex. ornatu; Primo, quod non dicitur actus geminatus, quamuis idem pluries fuerit in eodem inſtrumẽto repetitum, Verall. in deciſ. 318. p. 2. Secundo nota quod verba geminata in eodem inſtrumento habentur pro vna confeſſione, Idem in deciſ. 336. p. 3.

COLLECT. 1126.
Super l. Beneficium cum ibi not. ff. de Conſtit. Principum.

¶ Priuilegii reuocationis ex principis voluntate.

PRiuilegium reuocatur Principis voluntate h. d. Limita quando priuilegium eſſet conceſſum a Principe in vim contractus, quia tunc efficitur irreuocabile, Egomet in deciſ. 129. & aliquid per Affl. in dec. 128. ſed grauis dubitatio eſt, quando dicatur tranſire in vim contractus, & dicas, quod nõ nullis modis, & primo ſi ob benemerita fuerit conceſſum, Franc. Marc. in deciſ. 152. p. 1. & Idem in deciſ. 920. p. 2. & aliquid per Grammat. in deciſ. 65. num. 25. requiritur tamen vt benemerita aliunde probentur, quam per aſſertionem concedentis, Capyc. in deciſ. 103. & Affl. in deciſ. 102. Secundo ſi recepta pecunia fuerit conceſſum, Lãfranc. in deciſ. 125. quam nota ad ornatum Doctr. Abb. in c. nouit. de Iudiciis; Amplia procedere in omnibus aliis cõceſſionibus, quæ nõ ſaperent priuilegium, Rot. deciſ. 2. de priuilegiis in antiquis; Tertio ſi fuerit conceſſum militibus Garz. in deciſ. 91. Sublimita tamen principalem limitationem, vt poſſit reuocari ad tẽpus, ſeu ſuſpendi, vt dicit Creſcent. in deciſ. 5. de priuilegiis; Limita ſecundo, quando priuilegium conceditur non ſubdito, quia nõ poteſt reuocari ſine cauſa, & in hoc diſtat ab eo, quod conceditur ſubdito, quia poterit abſque vlla cauſa reuocari Capyc. in deciſ 166. & ita pariter refert deci Gayl. obſer. 60 lib. 2. Limita tertio in caſu deciſ. eiuſd. obſer. 178. lib. 2. vbi fuit dictum, quod priuilegium conceſſum alicui negociationi, vel geſtori perſonarum non poterit reuocari quatenus perſona exercet illam negociationem, & videas etiam Caualc. in deciſiõ. 17. de contractibus p. 2.

COLLECT. 1127.
In c. quia propter de elect.

¶ Electionis nullitatis non obſeruata forma quia propter, de elect.

ELectio non ſeruata forma huius, c. eſt nulla. h d. Amplia primo vt locum habeat tam in electionibus ad Eccleſias Cathedrales, quàm in Eccleſiis Regularium, Rot. deciſ. 3. de electione in nouis. Amplia ſecundo vt locũ obtineat etiam in inferioribus Eccleſiis, vt refert

Digitized by Google

refert deciſũ eadẽ Rot.dec.5.eo.tit. Amplia tertio, vt nec generales, & diffinitores cum maiori parte Capituli modum eligendi iuxta formã huius cap. nec in totum, nec in parte tollere poſsũt abſq; Papæ licentia, pulchre Sayr.deciſ.13.de elect. Amplia quarto in caſu dec. eiuſd. 9.cit ti. vbi fuit dictũ, ꝙ ſcrutatores in electione falsũ miſcẽtes, grauiter peccãt, & illa nulla eſt, & ipſi arbitrarie puniuntur; Limita tamen tex. in caſu dec. eiuſd. Sayr.4.de elect. vbi fuit deciſũ, quod valida eſt electio, etiam ſi vnus eligentiũ ſuffragium ſuum ſocio detegit.

COLLECT. 1128.

Super Rub. de offic. legati.

¶ Iuriſdictionis legati a latere, & ordinarij.

ANimaduerten. primo ꝓ huius Rubric. introductione, quod legatus de latere concurrit cũ ordinario in beneficialib⁹, & iuriſdictionalib⁹, vt refert deciſũ, Verall. in dec.287.p.1. quã nota ad ornatũ text. in c.collatio de offic. legat. in 6. quãuis de ſentẽtijs ipſorũ ordinariorũ cognoſcere non valeat Franc. Marc. in dec.812.p.2. habet pariter ipſe legat⁹ poteſtatẽ, ſeu facultatẽ conferẽdi beneficia in ſua prouincia, Idem *Franc.* Marc. in dec.586.p.2. & qualiter cõcurrat cũ ordinario, videas eundẽ in deciſ. 351. licet iuriſdictio Epiſcopi ceſſare nõ debeat, legato præſente, Idẽ in dec.342. nec poterit ſe intromittere in cauſis laicorũ, Idem in deciſ.350. nec habet iuriſdictionẽ ante prouinciæ ingreſsũ, Frãc. Marc. in deciſ.317. quam not. ad intellectum text in l.1.ff.de offic. proconſul. & poteſt adiri legatus per viã quærelæ omiſſo medio, Idem in deciſ.342. ad eũ poterit pariter appellari omiſſo medio, Idem Franc. Marc. in deciſ.342. quam not. ad limitationem tex. in cap. dilecto de appellationibus.

COLLECT. 1129.

In l. illicitas, §. veritas. ff. de offic. præſid.

¶ Iudex iudicare debet ſecundum allegata, & probata, & non ſecundum conſcientiam.

IVdex debet iudicare ſecundum allegata, & probata, & non aũt ſecundũ conſcientiã h.d. ratio eſt ſecũdum Balb. in deciſ.22. quia conſcientia propria nõ debet mouere Iudices, quia non ſunt in foro pœnitentiali, ſed iudiciali, Triuiſ. deciſ.4. & Iudex debet habere conſcientiam ex deductis in actis tantum, quia conſcientia publica, nõ autem priuata attendi debet, Rot. Genuen. in dec. 102. Nunc limita, & primo quando adeſſet clauſ. ſola facti veritate inſpecta, tunc enim virtute huius clauſ. poterit ſecundum conſcientiam iudicare. Gayl. obſeru.11.lib.1. Mynſing. cent.6. obſer. 11. *L*imita ſecundo in ſuprema Curia Franciæ, vt deciſum refert *F*ranc. Marc. in deciſ. 13. *L*imita tertio in Principe ſuperiorem non recognoſcente, Faber in dec.17. C. de iudicijs; Limita quarto in Sacro Conſ. Neapolitano, qui poteſt iuxta conſcientiam iudicare, Grammat. deciſ.61. nu fi. Limita quinto in caſu deciſ. Guid. Pap. 29. De hac materia vide quæ ſcripſi in Collect.717. ſuper eo. §.

COLLECT. 1130.

Super l. vnica C. armorum vſu lib. 11.

¶ Arma portare ſine Principis auctoritate nemo poteſt.

ARma portare ſine Principis auctoritate nemo poteſt. h. d. Hinc eſt quod Clericis, quibus ꝓhibitus eſt vſus armorũ iuxta tex. in cap. Clerici de vit.

n &

Digitized by Google

& honeſt.cler.permittitur tamẽ ex conceſſione Epiſcopi Viu.deciſ.26.licet alias ferre non poſſent,& clericos arma portãtes ſi apparitores capiant nec peccant nec excommunicãtur, Sayr. deciſ. 45.de ſent.excommunic.Hinc eſt ſecũdo,quod edictum Principis de armis nõ deferendis ligat etiam perſonas Eccleſiaſticas, ita notabiliter deciſum refert in Senat.Cathalon.Peguer.in deciſ. 56. quam intelligas, vt ad præfatam obſeruantiam non quidem teneantur ex vi coactiua,quia lata eſt per ſecularẽ poteſtatẽ,quę in eccleſiaſticas perſonas prohibetur exerceri,Balb.deciſ.12. per tex. in c.Eccleſia S.Mariæ de Cõſt.ſed ex vi naturalis rationis ſuper qua ipſa Principis lex fundatur,Idem Peguer.cit. deci. *L*imita nũc tex. & primo in caſu deciſ. Annæ in conſtitut. Regni, ſi quis aliquem,num.23.referens deciſionẽ Sacr. Conſ.in cauſa Vniuerſitatis Vici cum Federico Carafa, ꝙ baiulus extra mœnia Ciuitatis poteſt arma portare,etiam abſque licentia intra vero mœnia cum eius exercitium ſit potius in damnis illatis in territorijs quam alibi, prohibetur arma ferre abſque Baronis licentia; *L*imita ſecundo in caſu dec.Rot.Piſan. 80.vbi ſtatutum puniens arma portantem,non habet locum in eo qui cum armis captus non fuerit,& Idem deciſum refert in Senat.Cathalon.Peguer.deciſ. 55.*L*imita tertio in Epiſcopo,qui poteſt tenere familiam armatam quando iuriſdictionem temporalem habet, Egomet in deciſ.Cur.Archiep.Neap.27. ex opinione Abb.recepta in c.ſignificaſti de offic.deleg.quę canonizata fuit in Sacr. Conſil. Neapol. in cauſa Reuerendiſſ. Epiſcopi Monopiltani cum quodam Regente Fonſeca, qui habebat iuriſdictionem temporalem in loco,refert Anna in conſtit.Regni ſi quis aliquem nu. 22.in qua etiam habes Deciſionem deſeruientibus deputatis pro.executione Iuſtitiæ,quia fuit determinatum poſſe tenere aliquos armatos,etiam pro tutela perſonæ Epiſcopi,refert etiam,quod ipſe vidit taxari numerum, & portare arma iuxta ſolitam horam; *L*imita quarto in caſu deciſ.Frãc.Marc.556 p.2.vbi fuit dictum,quod Iudex cui potentia deeſt malefactores in vinculis detrudendi,populum cum armis coadunare poteſt;Limita quinto in Officiali,dum ſtat in Syndicatu,quia poteſt arma portare etiam abſque Principis licentia, quia remanent dignitatum reliquiæ,& idem honos debetur,Rubin.deciſ.36. ex Bal. communiter recepto in l.obſeruare. §. pro fiſci ff. de offic. proconſul. pro Coronide tamen huius mat. not. in praxi, quod exportatio armorum cõfunditur cum ipſo delicto,Balb.deciſ.95.cent. 1.

COLLECT. 1131.

Super l. obſignationem. C. de vſuris.

¶ Oblationis verbalis virtutis.

OBlatio verbalis offerentem non releuat.h.d. *L*imita primo quando res,quæ offertur ſeipsã offert, vt res immobilis,Balb in deciſ.359.Limita ſecundo,quãdo ſolutio eſt alibi facienda, quã in Iudicio Egomet in deciſ.139.quam not.ad Bald communiter receptum in l acceptam C. de vſuris: Limita tertio, quando debitum non eſt liquidum, ſed incertum,& intricatum quantũ debeatur Maynard.in deciſ.29.lib.1.Limita quarto,quando creditor reſpondet, ſe nolle recipere,quia tunc excuſatur debitor,nec in mora dicitur dum nõ adſit perſona,cui dirigi poſſit ſolutio,de *Frã*chis deciſ.ſi.par.1.Limita quinto, quod impediendam pœnæ commiſſionem, & curſum cauſarum,quia tunc ſola oblatio verbalis ſufficit, Rot. Lituan.deciſ. 3.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1132.

Super c. quamuis, de Procurat. in 6.

¶ Procuratoris poſt litem conteſtatam non reuocandi.

PRocurator poſt litis cōteſtationem reuocari non poteſt, ſecus autem antea,& ratio diuerſitatis eſt, quia in primo caſu efficitur Domin⁹ litis,Balb. in deciſ.99.Hinc infero,quod ſubſtitutus,qui litem conteſtatus eſt,alium ſubſtituere poteſt,non alia quidē ratione, quia Dominus litis factus eſt,Rot. dec. 5.de Procurat.in nou.& deci.8.& 18.in antiq.Limita tex.& primo in caſu dec. Card.Put.303.lib. 2. vbi concludit non poſſe reuocari Procuratorem inuitum, niſi eius accedat conſenſus tacitus, vel expreſſus,id etiam probat Boer.in deci. 285.num 4.licet Procuratoris contradictio non impediat effectum reuocationis in præiudicium reuocantis,ſed parit effectum conſeruationis ſuę famę,vt cognoſcatur de reuocationis iuſtitia; Limita ſecundo contradicente parte aduerſa,Rot.deciſ.145 p.1.in nouiſſimis & ratio eſt,quia eius intereſt non litigare cū perſona non inſtructa,verum,vtcunque ſit,mihi placet opinio Rot.Piſan.deciſ. 194.quæ contrariā tenuit ſentētiā; Amplia tex.vt ꝓcurator poſſit reuocari ēt ſi iuratum ſit de non reuocādo,Balb.in deciſ.499. quā not.ad celebrē doctrinā Bart.in l.cum præcario ff.de præcario.

COLLECT. 1133.

Super gloſ.in l.fin.C.familiæ erciſcund.

¶ Famæ probationis.

HAbetur quomodo probetur fama Tu vero dicas,ꝙ primo requiritur,vt teſtis aſſerat ſe a pluribus audiuiſſe,ac nominet ſingulariter aliquas ꝑſonas,Secūdo vt deponat ſe audiuiſſe a maiori parte populi eius loci,in quo erat fama;Tertio, vt ipſi teſtes exprimāt cauſam,ex qua fama ſit orta, Mynſing. cent.5.obſer.46.& Peguer in deciſ. 17. Quarto,vt probetur ante litem motam Verall.in deciſ.4.p.2.ideſt debet percutere tempus præcedens litem , Idem in deci 415.p.2.Quinto,vt teſtes ſuper ea deponentes debeant eſſe graues,& qualitas iſta debet probari,ita Magon. in deciſ.*Lucen*.93.Sexto,vt debeat habere originem a perſonis honeſtis,& fide dignis,& non probetur per teſtes ſimpliciter deponentes, quem eſſe diffamatū de tali crimine,niſi deponant eſſe diffamatum apud maiorem partem,Balb. in deciſ.211.& generaliter quomodo probetur fama,videas Oſaſc. in deciſ. 102. nu.17.Caſſad.deciſ.3.de probat.Cappel. Tholoſ.in deciſ.380.& Rot.Genuen.in deciſ.3.nu. 12.

COLLECT. 1134.

Super l.1.ff. qui petantur tutores.

¶ Pœnæ matris non petentis filio tutorem.

MAter filiis ſuis non petens tutorē illorū ſucceſſione priuatur h. d. Amplia primo etiam ſi inuentariū non confecerit,Oſaſc.in deciſ.58. Amplia ſecundo etiam ſi tutelæ filiorum renunciaſſet,vt deciſum refert Magon. in deci.43.Rot *Florent*.Amplia tertio,vt priuatur ſucceſſione,etiam ſi intra annum luctus nupſerit, Boer in deciſ. 186. Papon.lib.15.tit.5.arreſt 12.in fine;Amplia quarto, vt hæreditatem filiorum amittat etiam ſi in pupillari ætate deceſſerint,vt decidit Gui.Pap in deciſ. 403. Nūc ſupra firmatā tex.cōcluſionē limita ī matre minori,quia ei ſuccurritur, ſi filijs intra tēpus a iure ſancitū tutorem nō petierit,Faber in deci. 2.C.ſi aduerſus delictū,Oſaſc.in dec.24 num.5. Sed quid ſi minor ætas fuerit retractata per

Principis conſtitutionẽ, videas de Franch. in deciſ. 167. Limita ſecundo principaliter quando filij moriuntur intra annum, Rot. *A*uenionen: in dec. 80. diuer. *L*imita tertio quando mater mala valetudine fuiſſet affecta, ita Ego in deciſio. Cur. Archiep. Neapol. 191. & eſt etiam deciſ. Mag on. 43. Rot. Florent. *L*imita quarto vt non ipſo iure venit priuanda, ſed ita demum ſi bis monita fuerit, regula enim iuris eſt, neminem priuandum hæreditate, niſi bis monitus fuerit, vt pulchre, ac omnino videndus, Capyc in deciſ. 205 quam nota ad celebrem text. in Auth. hoc amplius, C. de fideicomiſſ.

COLLECT. 1135.

Super c. Clerici de Vit. & honeſtat. Cleric.

¶ Armorum aſportatio clericis eſt prohibita.

ARmorũ aſportatio clericis eſt prohibita, h. d. Hinc fit apparitores capientes Clericos arma nocte portantes non peccare, neque excommunicationem incurrere ex Cõſ. Nauar. relato per Sayr. deciſ. 45. de ſent. excommun. Item ex deciſ. Viu. 26. lib. 1. declarando tamen, vt Clerici taliter reperti debeant præſentari ſuis Prælatis, vt in vtraque deciſ. habetur.

Sed quæſtionis eſt num Statutũ Principis ſecularis de armis non portandis liget clericos, ſiue perſonas Eccleſiaſticas & Peguer. quidem deciſ. 56 num. 11. reſpondit negatiue, cũ Clerici ſint exempti a ſeculari Iuriſdictione, tam quoad perſonas, quam quoad bona, Anna al. leg. deciſiua 13. quam not. ad cap. quamquam de cenſibus in ſexto cum pluribus concordantibus ibi relatis.

Idem tamen ead. deciſ. num. 13. diſcedendo ab hac concluſione dat limitationem, tãquam ad regulam, & excipit caſum, quando ſtatutum Principis publicam concernit vtilitatẽ ex pluribus congeſtis per ipſum, ſed inhærendo præcipue opinioni Couar. c. 33. nu. 7. Pract. quæſt. quę quidẽ qualitas ſemper concurrit in prohibitione, quę fieri ſolet armorum, & præſertim in his, quæ ſunt proditoria, offenſiua, & militię exercitio inutilia, comprobando dictam opinionem ex eo, quia prohibitio talis tendit ad publicam pacem, & quietem, quod quidem compræhendit etiam Eccleſiæ vtilitatem, & fauorem ad tex. in cap. Eccleſia Sanctæ Mariæ de conſtit.

Quod confirmat etiam Iul. lar. in Prax. lib. 5. §. fin. num. 26. quæſt. 35. aſſerens ita practicari, ac vlterius dictos clericos contrauenientes conſtitutionibus *P*rincipum ſecularium poſſe ſpoliari armis, atque pœna pecuniaria puniri, ſi talis pœna fuerit cõminata per ſtatutum, licet ſecus quoad pœnam corporalem cum poſſit Iudex laicus in tali caſu clericos coercere, prout etiam confirmat Idem Peguer. cit. deciſ. num. 18. ſed cum tẽperamento, vt ſcilicet exequutio pro pœna illa pecuniaria ſit facienda in bonis temporalibus clericorum immobilibus, non autem in bonis Eccleſiaſticis, vel tẽporalibus mobilibus, quæ ſequuntur perſonam iuxt. l. captiui §. expulſus de capt. & poſtl. reu.

Kopin tamen dec. Rot Cracou. 500. & Rubi. deciſ. Rot. *L*ipſien. 52. aſſerunt contrarium fuiſſe deciſum in illis locis, quoad pœnam in ſtatutis adiectam nec eſſe clericos ſubijciendos coerctioni Iudicis ſecularis, ſed plene, & quoad omnia remittendos eſſe Iudici Eccleſiaſtico ſecũdum Canonicas ſanctiones, De hac materia vide etiam; quæ ſcripſi in Collect. 1130.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1136.
Super c.Parochianos, de Decimis.

¶ Decimarum debiti iure Diuino.

DEcimæ debētur de iure Diuino. h.d.& propterea infertur quod imperialis conceſſio neminem eximit a ſolutione Decimarum,Maynard.deciſ. 22.lib.3.quam not.ad cap.tua nobis de Decimis,& ob eand.rationem decimę, quæ fiunt intra Parochiam, cedunt Ecclefiæ *P*arochiali,Cappel.Tholoſ.dec. 483.Ioſeph.*L*ud.deciſ.Peruſ.72.Franc. Marc.deciſ.17.Put.deci.154.lib.1.& debent ſolui in eo ſtatu,in quo res ſolent eſſe in communi vſu hominum,Mohe. deciſ.68.& illi monaſterio cui facta eſt vnio non autem Rectori Eccleſiæ vnitæ,Idem in deciſ.210.Creſcent.deciſ.2. de decimis,& ſoluuntur ratione ſacramentorum,& Curæ animarum,Veral. deci.353.p.2.Gomez *L*eo.deciſ.77.diuer.tom.1.& facit Concil.Trid. ſeſſ.25. cap. 12.de reformat. ex hac ratione oritur quod Curatus Eccleſię Parochialis habet intentionem ſuam fundatam percipiendi decimas noualium in ſua Parochia, Papo.lib.1.tit 12.arreſt.14.*L*imita ſi ab alio probetur immemorabilis in iure percipiendi decimas, Creſcent. deciſ.1. de Decimis, Infertur ſecundo quod priuilegium de nō ſoluendis Decimis, intelligitur de extraordinarijs, non autem de ordinarijs, cum iſtæ debeantur de iure Diuino, Put.deciſ 65.libro 3.& quomodo intelligatur huiuſmodi priuilegium videas per Rot.deci. 4.de priui.in antiq.Infertur tertio quod decimator poteſt prohibere fructus efferri ante ſolutā Decimam,Guid.Pap. deciſ.183.Vincent.de *F*ranch dec.217. Rot.Auenionen.deciſ.54.Ann.alle 84. Infertur quarto, ꝙ Vicarius perpetuus cui eſt aſſignata cōgrua portio fructuū, poteſt agere ad decimam,Creſcent.deciſ 1. de offic. Vicar. Infertur quinto, quod cauſa decimarū,eſt ſpiritualis & de ea cognoſcit Iudex Eccleſiaſticus Gomez Leo deciſ.49.Papo.lib.1.tit.12. arreſt.8. & maxime quando diſcutitur decima debeatur.

COLLECT. 1137.
In l.1.vbi Bar.ff.de ſtatu hominum.

Appellatione bonorū an veniant iura, et actiones.

APpellatione bonorum veniunt iura,& actiones;*L*imita primo, quādo adijcitur dictio præſentium,& futurorum,quia tunc non veniunt iura, & actiones,pulchre Guid.Pap. in deciſio. 291.Capp.Tholoſ.in deciſ. 316.bene verum eſt,quod ſub ſimplici bonorum appellatione continentur pulchre de Frāch in deciſ.93.& Magon.in deciſ. 146. Limita ſecundo ſi non de bonis fieret mentio,ſed de rebus,quia appellatione rerum ſuarū non veniunt iura,& actiones,Idem Guid.Pap.in deciſ 442. Limita tertio appellatione bonorum mobilium, & immobilium, quia nec pariter venire refert deciſum, Franc. Marc. in deciſ. 322. ex qua Infero quod ipſis legatis,vel per fideicōmiſſum relictis non debentur nomina legatario ſecus ſi ſimpliciter fuerūt legata omnia bona, Cappell.Tholoſ.in deciſ. 316 Fallit,quando dictum eſt de bonis mobilibus, & immobilibus quibuſcunque, Guid.Pap in deciſ.499.

COLLECT. 1138.
In l.ſcimus C.de Iure deliberandi.

¶ Hæredis conueniendi inſolidum inuentario ommiſſo.

HÆres non conficiens inuentariū tenetur inſolidum creditoribus. h. d. Amplia vt eadem pœna teneantur nedum illud minime conficientes, verum

Digitized by Google

rum etiam ſi minus ſolemne confectũ eſſet, ita pulchre decidit Verall. in deci. 119. par. 2. & ratio eſt ſecundum Papon. lib. 15. arreſt. 6. quia inſolemne, & imperfectum releuat, & nihil operatur, quam not. ad tex. in l. quoties, ff. qui ſatiſdare coguntur, & ratio eſt ſecundum Affl. in deciſ. 13. & 44. quia habet præſumptionem violentam mali animi ad fraudandum; *L*imita nunc in caſu deci. Rot. Genuen. 35. vbi fuit dictum quod licet hæres ommittat doloſe ponere vnã rẽ, vel plures in inuẽtario non punitur, vt teneatur inſolidũ, ſed ſolum pæna duplici; *L*imita ſecundo in filio, qui licet inuentarium non confecerit, non patitur tamen pœnas, de quibus in l. sãcimus. Guid. Pap. in deci. 571. nu. 3. & 4. *L*imita tertio in eccleſijs, ac pauperibus hæredibus inſtitutis Card. *P*ut. in deciſ. 379. li. 1. *L*imita quarto in foro cõſcientiæ, in quo non coficiens inuentarium vltra vires non tenetur ita deciſum refert. Guid. Pap. in deci. 571. Limita quinto in muliere, quæ ſi inuentarium non confecerit, reſtituitur, ſed quomodo videas pulchram deciſio. de Franch. 229.

COLLECT. 1139.

Super gloſ. in l. ſi quidem C. *ſoluto matrimon.*

Mortis probationis.

POnit modum probãdi mortem, Tu vero deciſiue loquendo dicas, quod probatur multis modis, & primo per famam, intellige quando de lõginquo allegatur Franc. Marc. in deciſ. 183. par. 2. Item ſecundo probatur per publicam vocem vt refert Deciſũ Cardin. Put. in deciſ. 520. lib. 2. Tertio in caſu deci. Ioſ. Lud. Rot. Luc. 49. Quarto dicitur ſufficiens probata mors ex eo, quod iuuenis bellicoſus per mundum vagare cœpit, Idem in deciſ. Peruſ. 30. Quinto ex aſſertione Cõſanguineorũ intellige vbi agitur de modico præiudicio, Egomet in deciſ. Cur. Archiep. Neapol. 29. demum qualiter mors probetur, videas Boer. in deciſ. 288. qui plures refert opiniones, Cappell. Tholoſ. in deciſ. 313. Ioſ. Lud. in deciſ. Peruſ. 12. & 30. nota ad huius l. ornatum, quod ſuam intentionem fundans, & vita alicuius debet probare eũ viuere, Capell. Tholoſ. in deciſ. 313.

COLLECT. 1140.

Super l. ſi cum dotem, §. tranſgrediamur vbi Bar. ff. ſolut. matrimon.

¶ Obligationis patris ad reſtitutionem dotis receptæ in matrimonio filij.

PAter recipiens dotem filio datã ad eius reſtitutionem obligatùr h. d. Infertur primo ad pulchram deci. Cache. 44. vbi fuit deciſum, quod quando Pater bona filij adminiſtrat, & eum gubernat ad reſtitutionem dotium inſolidũ tenentur, quæ illatio poteſt tibi deſeruire pro limitatione, Infertur ſecundo ad deciſ. Rubi. 91. vbi quãdo pater conſentit matrimonio filij obligat ſe, ac eius bona pro reſtitutione dotis, Infertur tertio ad pulchram deci. Afflic. 332. vbi fuit dictum, quod ſocer qui per apocham vnius, dotem promiſit cautã ſub bonorum hypotheca dicitur obligaſſe bona ſua & obnoxios hæredes ad illam ſoluendã, nota tamen, quod Pater, & filius, qui dotem recepiſſe confeſſi ſũt, an inſolidum, vel viriliter ad eius reſtitutionem obligantur, videas Rot. Auenionenſ in deciſ. 45. Diuerſ. & *F*ranc. Marc. in deciſ. 407.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1141.

Super Regula octaua Cancellariæ in verbo gratijs omnibus,

¶ Mentis vacationis beneficij narrandi in beneficialibus gratijs ſub nullitatis pœnæ.

IN hac parte ſancitur,quod in omnibus gratijs beneficialibus narrari debet menſis vacationis ſub pœna nullitatis,prout teſtatur Put.in dec.443. lib. 1.& deciſ.159.lib. 2. & 473. lib. 3. Mohed.deciſ.4.de conceſſ.præbend.Caputaquen.deciſ.136. par. 2. & ratio huius diſpoſitionis eſt , vt Papa ſciat an vacatio contingerit in menſe reſeruato , vel ordinario,quia non intendit præiudicare ordinarijs collatoribus, Put deciſio. 53.lib.1.aliquid per Rot.deciſ.724. nu. 6. p.3.& deciſ.9.num.22.p.2.quæ concluſio ampliatur primo non ſolum procedere in ſupplicationibus, & gratijs factis ad inſtantiam partis,ſed etiam in cōceſſionibus gratiarum,quæ fiunt motu proprio,Rot.deciſ.6.& 7.de pręben. in nou.& deciſ.71. de reſcript. in antiq. Mohed.deciſ.4.num.2.& deciſ.9.nu. 4. de priuil aliquid per Put. in deciſ. 386. num.3.lib.1.licet præfata cauſa nō ſuppleat defectum intentionis Papæ nolētis concedere dictas gratias,ſine menſis expreſſione,Put.deciſ 70.lib. 3. Achill. de Graſſ deciſ.10.de præbend. & idem Put.in deciſ.307 lib.3. & aliquid in deciſ.386.num.3.lib.1.Rot.deciſ.33.num. 6.cum ſeq.in antiq.Caſſad.deciſ. 4. de conceſſ. præbend. Ampliatur ſecundo dicta concluſio,quod narratiua de menſe fieri debet diſpoſitiue , dicendo affirmatiue,ſimpliciter,& abſolute,quod beneficium vacauit in tali menſe,Bellam. in deciſ.125.Caputaquen. deciſ.188.par. 1.aliquid per Rot.deciſ. 475. lib.3. Diuerſ. & patet expreſſe ex verbis eiuſdē regulæ ibi diſpoſitiuè mentionem fieri, &ratio eſt,quia huiuſmodi defectus nō ſuppletur per clauſulas generales,Creſcent deciſ.15.de præben. Mohed. deciſ.17.eod.tit.Caſſad.deciſ.5.eod.titulo, Verall.deciſ.63.& 253.par.1. Put.deciſ. 320.lib.1.ex qua ampliatione infero ad nonnulla , & primo non eſſe ſatisfactū huic regulæ ſi narratiua menſis fieret dubitatiuè,veluti ſi diceretur,quod forſan vacauit in tali menſe,Cæſ.de Graſſ. dec.2.n.7.cum ſeq.de prob.aliquid per Rot dec.212.Secūdo infertur,ꝙ nō ſufficit dicere, quod vt aſſeritur vacauit in tali menſe,quia per illud verbum imperſonale,aſſeritur,nil concluditur,Caſſad. dec.4 de prob. aliquid per eund.dec.6. n.2.& ſeq.de iurepat.Rot.dec.60.&77. de reſcr.in ant.&aliquid per eand.Rot. dec.6.eo tit in antiquiorib.& dec. 412. p.1.diuer.Cęſ.de Graſ.dec.2.de prob.& ratio eſt,quia mēſis vacationis narratus ſēper verificari debet,Caputaquen.dec. 136.par.2.& ratio rationis eſt , quia verificatio narratiua eſt pars gratiæ , Creſcent deciſ.4.de conceſſ.præbend. Mohed.deciſ.8.de reſcript.Cæſar de Graſſ. deciſ.12.& 20. de probat. Caputaquen. deciſ.240.p.2.Ampliatur tertio,vt præfata concluſio ſit fauorabilis,vt diſpoſitiue fieri debeat narratiua,Rot. deciſio. 700.lib.1.& aliquid aliud in deciſ. 624. cuius ampliationis ratio eſt,quia omnis conſtitutio emanata , ad obuiandum fraudibus,eſt fauorabilis Rot.deciſ. 42. diuerſ.p.2.Caputaq.deciſ.215.p.3.Ampliatur quarto procedere etiam in gratia nouæ prouiſionis,Mohed.dec.4.de conceſſ.præbend.Put.deciſ.443. lib. 1, aliquid per Rot.deciſ. 475. lib. 3. Ampliatur quinto ſiue vacatio ſit de Iure , ſiue de facto Rot.dec.102.lib 1. Diuer. Nūc limita & primo,vt minime locum habeat,quando beneficium ſit reſeruatum ex alio capite,quam ratione vaca-

Digitized by Google

tionis in menſe Apoſtolico, Put. deciſ. 25.lib.1. Limita ſecundo in prouiſionibus,& gratijs ordinariorum,ex deciſio. Balb.23. & ratio eſt, quia in ordinarijs regulariter præſumitur ſcientia de mēſe vacationis,Put.dec.345.lib.3. aliquid per Rot.deciſ.6.de Iurep.in antiq.tunc etiam quia ordinarius ſemper prouidet motu,Put.deciſ.395.lib.3.

COLLECT. 1142.

Super Conc.Trid.ſeſſ.7.c.10.

¶ Capituli poteſtatis Sede vacante circa dimiſſoriales litteras.

CApitulum Sede Vacante non poteſt dare litteras dimiſſoriales, ſeu reuerendas infra annum vacationis ad ordines ſuſcipiendos,h.d licet olim ante Cōciliū abſolute id poterat per tex. expreſſum in c.cum nullus §.Epiſcopo de tempor.ordinat.in 6.quam Sac.Cōc. Trid.diſpoſitionem.Amplia primo etiā ſi Capitulum haberet territoriū diſtinctum ob immemorabilem poſſeſſionē, & Canonici eſſent iudices ordinarij, vt fuit dictum in Rot.in vna Portugallen. pecuniarum 10. Decemb.1599. coram Pamphilio,& ita fuit reſcriptum a Sac. Congregat.Conc.Capitulo Salamantino;Amplia ſecūdo procedere etiam in litteris dimiſſorijs conceſſis ad primā tonſurā,Egomet in deciſ. Cur. Archiep. Neapo.23.quæ facit ad gloſ.in cap.1.in verb.Clericum de tempor.ordinat.in 6. Amplia tertio, vt ordinatus in minoribus de licentia Capituli Sede Vacante nullo priuilegio gaudere debeat,nō tamen ipſo iure incapax redditur beneficij Eccleſiaſtici,ſed per ſentētiam inhabilis effici poteſt,cum verba futuri temporis,quale eſt verbum gaudeat, pœnā ipſo iure non infligant, Sayr. deciſ. 21. de tempor.ordinat.Nunc limita vbi vacatio Eccleſiæ fuerit diuturnior anno, quia illo elapſo capitulum id poterit, vt patet ex verbis expreſſis eiuſdem conc.& ita deciſum refert Rubin.in deciſ.19. Limita ſecundo ſtante neceſſitate ſeu arctatione beneficij habiti,vel habendi, ordinationē requirentis,vt patet ex eodemmet concil ſecundum quod ſępius nos iudicauimus in Cur.Archiep. Neap. vt patet in deciſ. mea 30. Limita tertio, vt poſſit approbare de vita, & moribus habentes priuilegium a Sūmo Pontifice recipiendi ordines a quouis Antiſtite cum approbatione Ordinarij de vita,& moribus,quia per talem atteſtationem non eſt dare litteras dimiſſoriales,ſed tantū teſtimoniales idoneitatis,quas dare non prohibetur, Sayr. deciſ.21.de tempor.ordinat. Limita quarto,vt pręfata licētia aſſumēdi ordinationes morte concedentis nō expiret, Idē in deciſ.52.eod.tit.Num autem Capitulum,Sede vacante,poſſit Epiſcopum inuitare ad ordinādum clericos eiuſdem Diœceſis,videas eund.in dec.65.eo.tit.

COLLECT. 1143.

Super l.ex libero.ff. de quæſt.

¶ Teſtium torquendorum caſuum.

TEſtes pro ferēdo teſtimonio regulariter cogi nō poſſunt h. d. Limita primo,niſi vacillent, prout in tex. & ita deciſum refert Balb.in deciſ.91.p.1. quam nota etiam ad c.ſuper his de pœnis;Limita ſecundo in caſu deciſ Theſ. 42.Rot.Pedem. vbi fuit dictum, quod torqueri poſſunt ex eo ſolo,vt probetur illos fuiſſe pręſentes facto,quam not.ad ornatum tex.in l.vnius §. teſtes. ff. de quæſt.verū nos in Cur.Archiep.Neap. limitauimus præfatam Theſ.deciſ. non procedere niſi concurrente mendacio, vt late Egomet in deciſ.eiuſd. Cur.127. Limita tertio in caſu deciſ.Anto. Fabr. Rot.Sabaud.55.C.de teſtibus, vbi fuit dictum,quod teſtis varius torqueri poteſt,

Digitized by Google

teſt, ac pro criminis grauitate ad triremes etiam cōdemnari poteſt,licet regulariter teſtis non veniat puniendus de ſimplici mendacio aliqua pœna graui, ſed tantū pecuniaria, vt deciſum refert Boer.in deciſ 208.& quando mendaciū verſetur non circa ſubſtantialia depoſitionis,ſed tantummodo in accidentalibus non venit puniendus aliqua pœna, vt pulchre refert decidiſſe M.C.Vicar. Gramm.deciſ.42.quam diligenter nota ad ornatum tex.in c.nihil de verbor.ſignific. Vnum tamen perpetuo nota in hac mat.quod vt teſtis torqueri poſſit,neceſſe eſt ſaltem,vt duobus teſtibus conuincatur,quod facto interfuit,ita deciſum refert Maſtrill.in deciſ.191.

COLLECT. 1144.

In l.1.ff.de ventre inſpiciendo.

¶ Peritis in arte credendorum.

PEritis in arte credēdum eſt. *h.d.*cū Bar.*Limita* primo quando deponeret a bſq;iuramento,Balb. in deciſ.141. quam nota ad tex.cum glo.in l.comparationes,in verbo deponentibus,C.de fide inſtrumē. *Limita* ſecundo quādo vnus peritus tantum deponeret,quia ei nō ſtatur,ſed neceſſe eſt,vt duorum peritorum teſtimonio credatur, vt deciſū fuit in Cur.Archiep.Neap.refero Egomet in deciſ.193.Sublimita quando plures haberi non poſſunt,Mynſing.obſer. 34.cēt 6. Ad ornatum huius tex.videas Affl.in deciſ.253.Rot.Genuen.in deciſ. 196 & de Medico atteſtanti de morte vulnerati,vide Boer.in deciſ.323.& nū teſtes peritiæ artis ſimul deponere poſſint, videas Franc. Marc. in deciſ. 899. De hac materia vide quę ſcripſi in Collect.136.

COLLECT. 1145.

In l.vnica C.vbi de ratiocinijs.

IBi ratio adminiſtrationis reddi debet vbi ipſa geſta fuit h.d Ex quo infero quod adeo vera eſt huius tex.cōcluſio, quod poterit peti remiſſio ad eum locum, pulchre Rot. Diuerſorum in deciſ.69.par.2.& Rot. Genuen.in deciſ. 98. quas nota ad ampliationem text. in l hæres abſens §.item Labeo ff.de Iudicijs.

COLLECT. 1146.

Ad Bar.in l.1.C.de ſacroſanct. Eccleſ.

¶ Legatorum ad pias cauſas priuilegiatorum.

COngerit hic Bart.fere omnia priuilegia piæ cauſæ,retuli Ego nōnulla in Collect. ſuper Auth. ſimiliter C.ad l.Falcidiam,addas modo reliqua, & primo relictum piæ cauſæ nō debet differri exequutio licet differatur additio,Boer.in deciſ.41.Secundo, quia teſtamentū minus ſolemne quoad legata relicta ad pias cauſas valet,idē in deciſ. 93.Rot.Auenionen.Diuerſ.dec.87.Papon lib.20.titu.6 arreſt.1.Tertio, quia pendente confectione inuētarij nō pōt differri traditio rei relictæ,Balb.deciſi. 404.quam nota ad l.fi. §.donec,C.de iure delib.Quarto,quia legatum pium nutu factum valet,Capp.Thol.in dec. 89. Quinto,quia Sacerdos grauatus ſi abſq; liberis deceſſerit,ad pias cauſas de bonis ſubiectis diſponere poteſt;pulchre Boe. deciſ.354. quam ad ornatum l.cū auus ff de cōdit.& demonſt.reponas,Sexto, quia Trebellianica nū detrahitur de relictis ad pias cauſas,Capp.Tholo.deciſ. 83.aliquid per de Frāc.in deciſ.63. nu. 14.Septimo,quia rigor iuris non ſeruatur

Digitized by Google

tur quando ſit diſpoſitio circa pias cauſas, Domini de Rot.dec.1.de donat. in antiq Octauo, quia cenſus relictus Eccleſiæ ex temporis longitudine diminutus, debet augeri, & in priſtinum ſtatũ reduci, Papon.lib.20 tit.6.arreſt.4.& 5. Nono, quia legata pia debentur etiam hærede non adeunte, Franc.Marc.dec. 89.& Idem in deciſ.446.Balb.deciſ.39. Decimo, quia rupto teſtamento per natiuitatem poſthumi debẽtur legata pia, Idem in deciſ.335. Vndecimo, quia piç cauſæ fauor præualet liberis, Gayl.obſer.119.lib.2.quando autem legatum dicatur pium, vide per Boer. deciſ. 94. Capp.Thol.deciſ.215. & quid in Confraternitate, vide Ioſeph.Ludou.in deciſ.Peruſ.90.& 93.& Magon.deciſ.*Lucan*.19.

COLLECT. 1147.

In l.omnibus C.de teſtibus.

¶ Nullus teſtis idoneus in cauſa propria.

NVllus eſt idoneus teſtis in cauſa propria.h.d.de qua mat.licet ſcripſi in Collect 527. Nihilominus limita nouiter tripliciter, & primò in perſona optimæ cõditionis, & famæ, atq; pluries depoſuit in proprio facto, & ſẽper fuit reperta in ea veritas, vt late Egomet probo in deciſ.Curiæ Archiepiſcopal. Neapol.133. Limita ſecundo in caſu deciſ. Curiæ Roman. Collect. a Farinac. 354.vbi ſingulariter fuit deciſum, quod teſtis de facto proprio deponens, ſi nullum intereſſe in negocio, ſuper quo deponit, habet, admittitur; Limita tertio in caſu deciſ.eiuſd.630.vbi fuit dictum quod ſemper, quod non agitur de exoneratione alicuius, depoſitio in facto proprio admittitur.

COLLECT. 1148.

In c.poſtulaſti de foro competenti.

¶ Præuentionis cauſæ per citationem.

QVod diſponit, vt cauſa cenſeatur præuenta per citationem, & ita Affl.in deciſ. 219. Gayl. obſer. 11.lib.1.& obſer. 74. eo.lib.verum, quæ concurrere debeant, vt per ſolam citationẽ dicatur cauſa prçuenta, vide Franc.Marc.in deciſ. 100.p.2. *Limita* tamen, vt per citationem inualidã minime inducatur, vt cenſuit Rot. teſte Creſcent.in dec.2.de dolo, & contum. nec per ſolam informationem abſque citatione, Franc.Marc.in deciſ.535.p.1. quemadmodum nec per citationem ad informandum, vt refert deciſum Ann. ſing.122.quam not ad dictum Bal.in l. ſi libertus ff.de in ius vocando, Item ex actu nullo non inducitur præuentio iuriſdictionis, nec per citationem, quando citatus fuit contumax in comparendo, Balb. in deciſ. 71. nec demum, quando aliquis eſt impeditus, vt refert deciſum Gomez Leo in deciſ.22.

COLLECT. 1149.

In l.2.C.de re iudicata.

¶ Erroris calculi.

ERror calculi ſẽtẽtiam non vitiat. h.d.Et propterea errore ĩ calculo commiſſo computa reuideri debent, Franc.Marc.in deciſ.441.& huiuſmodi erroris retractatio poteſt peti etiã poſt longum tempus, vt deciſum in proprijs terminis refert Iafred.in deciſ.122.quã nota ad tex.celebrem in l calculi error. ff.de adminiſtr. rer.ad ciuit. pertinent. & quando executionem impediat, vide optim deciſio.Rot.*Franciæ* Papon.teſte lib.15.tit.8.arreſt.3.& Rot.Aueniouen.in deciſio.120.Diuerſ.& huiuſmodi exceptio poteſt opponi poſt calculũ

vſq;

Digitized by Google

vſque ad ſententiam vt deciſ.refert Seſſe Rot.Arag. dec.38. ac ẽt poterit opponi,poſtquam partes facto calculo inter ſe,pepigerant,ſeque mutuis ſtipulationibus liberauerant Rot.Auenionen. deciſ.124.Diuerſ.

COLLECT. 1150.

In l.ſolet.ff.de offic.Proconſulis.

¶ Officialibus prohibitum munera accipere.

OFficialibus prohibetur munera,ac dona accipere.h.d.*L*imita,primo quando non intuitu officij, aliquid donaretur,quia tũc nõ procedit Reg. tex. noſtri vt late Egomet in deciſ. Cur.Archiep Neap.191.*L*imita ſecundo in pulcherrimo caſu dec. de Franch.493. vbi fuit dictum,quod pragmat. prohibens munerum acceptationẽ Officialibus ſibi locum minime vendicat ex teſtamẽto quia bene permittitur præfatis aliquid capere,quam diligẽter nota ad ornatum tex.in l non dubium C. de teſtamentis; *L*imita tertio in oſculentis, & poculentis, & quæ iſta dicantur,videas Balb in deciſ. 22. quam nota text.in c. ſtatutum §.inſuper de reſcriptis.

COLLECT. 1151.

Ad ſtatutum Italiæ.

¶ *S*tatuti Italici,quod ſtantibus maſculis fæminæ non ſuccedant.

PLuries ſcripſi in mat.huius ſtatuti; Nunc hic addas,quod ſtatutum excludens fæminas propter maſculum valet, & eſt rationabile, tanquam factum cauſæ agnationis cõſeruandę,Ioſ.Lud. deciſi.*P*eruſ.21. quemadmodum valet excludens cognatos extantibus agnatis & an in illis hoc caſu præferantur maſculi agnati etiam in remotiori gradu exiſtentibus, vide Theſ. deciſ.37. Rot. *P*edemon.Amplia primo in caſu deciſ. Auenionẽ.84.vbi ſtatuto cauẽte, quod extantibus filijs maſculis, fœmiæ non ſuccedant,ſi nepotes ex filio extẽt, etiã erit locus ſtatuto; Amplia ſecũdo vt locum habeat etiam ab inteſtato,Cardin. Put.deciſ.38.lib.3.Amplia tertio cõprehendere etiam forenſes exemplum in ſtatuto Vrbis excludẽs ſororẽ propter fratrem quia procedit etiam,vbi frater, & ſoror ſunt forenſes, Put.deci.19.lib. 2. Amplia quarto in caſu deciſ. eiuſdẽ 127.lib.3.vbi ſtatutum excludens fęminam propter maſculum in linea deſcendenti,& a ſucceſſione *P*atris,& matris, excludit quoq; ſororem a ſucceſſione fratris per lineam ttranſuerſalem; Amplia quinto vt præfati maſculi cenſeantur inuitati ad hæreditatem paternam, Guid.Pap.in deciſ.183.Nunc limita,& primo vbi fœmina nõ eſſet dotata,Rõ. Peruſ.dec.21.& vt excludatur a ſucceſſione per ſtatutum an debeat eſſe dotata a Patre, vel a fratre,vide de Franch. deciſ 412.par.2.Limita ſecundo vt non intelligatur excludere fœminas a bonis exiſtentibus extra territorium ſtatuentis allegaui in alijs Collectaneis.Ioſ.*L*udou.deciſ. Peruſ.86. nunc addo Put.in deciſ.351.lib.1.Maynard.deciſ 13.libro 3.Gayl obſeru.124.lib.1.Limita tertio, vt non intelligatur illas excludere, niſi ſolum a bonis dotantis,allegaui Theſa. deciſ.63.nunc addo Put.deci.284.lib.1. qui illus concluſionem limitat,quando ſtatutũ vlterius procedit;*L*imita quarto in caſu deciſ.eiuſd.Put.143.li.2.vbi fuit dictum,quod quando filia,& deſcẽdentes ex ea excluduntur per ſtatutũ quamdiu maſculi ſuperſunt mortua prius filia,& poſtea maſculus; deſcendentes ex fœmina poterunt reintegrari; Limita quinto vt præfatum ſtatutum intelligatur ſtãtibus maſculis, qui patri ſuccedant,alias fœminæ non excluduntur, Rubin.in dec.30 Sublimita ſi hæreditas iam fuerit delata,licet non addita,quia

tunc

tũc neptis ex maſculo, excludere Amitam, de Franch. deciſ. 32. Limita ſexto vt illam non excludat ab alimentis ſuper bonis paternis, ſi aliunde ſibi quęrere non valeret Balb. deciſ. 210. Limita ſeptimo vt filia excluſa per ſtatutũ extante maſculo non excluditur a nepte ex filio præmortuo, ſed ambo æqualiter ſuccedunt coll ata dote Gramat. deciſ. 63. Franc. Marc. dec. 544. & 545. non nulla alia in præſenti mat. videas per Viu. deciſ. 122. & Put. deciſ. 3. lib. 3. & 127. eod. lib.

COLLECT. 1152.

Super c. ad quæſtionem de Simonia.

¶ Conſuetudinis laudabilis aliquid exigendi pro collatione ſpiritualium.

RAtione laudabilis conſuetudinis poteſt aliquid exigi pro collatione ſpiritualiũ, hoc dicit; hinc eſt ꝙ poſſunt Clerici exigere a laicis prætextu conſuetd uinis aliquid temporale propter funera defunctorum, & erogationem ſacramentorum, & talis conſuetudo inducitur decennio, tamen ſacramenta libere prius conferri debet Caſſad. deciſ. vnic. de conſuetudin. hinc eſt quod nõ eſt ſimonia dare ſpirituale minus principaliter ob temporale, nec e contra Sayr. deciſ. 9. de ſimonia, & ratio eſt quia cauſa minus principalis, & impulſiua ſimoniam non iuducunt. Idem in deciſio. 10. eodem titu. hinc eſt quod legatũ Eccleſiæ factũ ꝓ ſepultura valet Boer. dec. 176. & qualiter relictum pro funeralibus debeat moderari, & alia de pompa funeris, vide per Papon. lib. 20. titul. 8. arreſt. 1. & num legatum factum Parocho cõtemplatione ſepulturæ debeatur illi, ſi contingat teſtatorem mutaſſe voluntatem eligẽdi alibi ſepulturam, quod ſic tenuit Idem Papon. libro 20. tit. 8. arreſt. 5. expenſæ autem funeris alicuius Pręlati an fiãt de ſpoliis puta ſepulchrum marmoreũ veſtes lugubres pro conſanguineis, & ſeruitoribus illius videas diſtinctionem traditam per Capyc. deciſ. 84. Marta deciſio. Ro. Piſanæ 82. & ad mat. expenſarum funeralium videas ſolemnem deci. Ioſ. Lud. 78. Rot. Peruſ.

COLLECT. 1153.

Super c. quod ſicut de maioritat. & obedien.

¶ *Perſonarum obligatarum ad Synodum prouinciale venire.*

HIc ponitur, qui ad Synodum, & prouinciale Concilium venire teneantur, Tu vero deciſiue loquendo dicas primo Rectores parochialium nullius Diœceſis non coguntur accedere, Sayr. in deciſ. 11. de offic. ordina quamuis viſitari poterunt ab Epiſcopo Cõc. Trident. ſeſſ. 24. cap. 9. de reformat. nec Epiſcopus legitime impeditus, quamuis per Procuratorẽ excuſare ſe tenetur vt decidit Idem in deciſ. 10. eod. tit. coguntur tamen Abbates, Balb. in dec. 12. pro huius tamen mat. ornamẽto ad duo animaduertere poteſtis, & primo num Cõcilium Prouinciale Archiepiſcopũ excommunicare poſſit, & decidit Idem Sayr. in affirmat. deciſ. 7. de offi. ordina. Secundo diſcrimẽ eſſe inter Concilium generale, & prouinciale, quia primum nihil ſtatuere poteſt, Papa refragante, Prouinciale vero bene poteſt, pulchre Sayr. deciſ. 1. de his, quæ fiunt a prælat. ſine conſenſ. Capit.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1154.

Super c.accedentibus, de exceſſ. Prælat.

¶ Conceſſionis indulgentiarum & cognitionis cauſarum matrimonialium ordinis epiſcopalis.

COnceſſio Indulgentiarum, & cognitio cauſarum matrimonialiũ ſunt ordinis Epiſcopalis,h.d.& propterea ad Prælatos inferiores nõ pertinẽt Anto.Faber in deciſ.17.C.de Epiſcopis & cleric. Limita primo in pulcherrimo caſu deciſ.Ro.de qua per Farinac.100. vbi fuit dictũ,noſtri tex.diſpoſitionem non vendicare ſibi locum in Prelatis inferioribus iura Epiſcopalia obtinẽtibus Limita ſecũdo qñ eis hæc cõpeterẽt iure ſpeciali,ſeu in vim priuilegia, quia tunc præfatis exiſtẽtibus poſſunt indulgentias concedere, & de cauſis matrimonialibus cognoſcere,Rot.deciſ.4.de priuil.in antiq quæ cõgruit tex noſtro; Limita tertio vbi prefati inferiores Prelati hec omnia queſiuiſſent per preſcriptionẽ , vt pulchre refert Deciſũ Sayr. deciſ.1.de offi.deleg. quam not.ad tex. in c.auditis,de præſcript.& ad mat.tex. noſtri videas ſolemnem deciſ. Statilij Pacifici Rot.Rom.34.

COLLECT. 1155.

Super c.ad noſtram,il primo de iureiur.

¶ Notorium ex quibus inducatur, & an ſufficiat illud allegare.

NOtorium nullum iudiciariũ ordinem requirit h.d.Sed quæſtionis eſt,ex quibus notoriũ inducatur, dicas quod primo ex confeſſione in iudicio emanata,Rubin.deciſ.13.Balb.deciſ.51. aliquid per Gramat.deciſ.36.Secundo ex actis iudicialibus.Capp.Tholoſa deciſ.109 Rot.Genuen deciſ.196.Verall. deciſ.325.p.1.num.6. Tertio notorium dicitur,quicquid in iudicio probatum, & dictum eſt,Egomet in deciſio 11. per tex.in cap.cum olim de verb ſignificat. aliquid per Gramat.dec.36. Quarto ex Bullis Apoſtolicis & publicis inſtrumẽtis Balb.deciſ.51.Quinto facta a multis, vel maiori parte loci in quo allegãtur contigiſſe,dicuntur notoria,Mynſinge. obſer.3.cent.6.& quando dicatur notorie factum , videas Capyc. deciſ.69. & quid ſit notorium,& qualiter probetur vide Ioſ.Ludou.deci.Peruſ.67.Magon. Rot.Florentin.deciſ.47. Guid.Pap.deciſio.477.

Nota tamẽ ad hanc mat.quod factũ ſufficit eſſe notoriũ, licet Iudici ex proceſſu non ſit notoriũ, & ſat eſt notoriũ allegare,Rubin deciſ.13.Capyc. deciſ. 54.Ioſ.Lud deciſ.Peruſ.67.tamẽ de neceſſitate notorium debet proponi,& allegari Domini de Rot.deciſio.7.de appellat.in nou.Guid.Pap.deciſ.121. Capyc cit.deciſ.54.Quod procedit ſi ille, qui debet allegare notorium eſt preſẽs, alias ſecus,Lanfranchus Balb.dec. 238.

COLLECT. 1156.

Super l.a diuo pio,§.in venditione,ff.de re iudic.

¶ Executionis ſententiæ.

POnit modum executionis ſententiæ faciendæ, & primo in mobilibus,deinde in immobilibus; & demum in nominibus debitorum ; Amplia primo vt alias facta exequutio, ſcilicet ordine præfato prætermiſſo ſit ipſo iure nulla,ita in Sacr.Conſil.Neap.Deciſum refert Afflict. in deciſio.358. & ita pariter fuit in eo.Conſil.Deciſum in cauſa Comitis Caſerte,& Creditorũ Ducis Adriæ in anno 1552. nã fuit annullata exequutio non ſeruato dicto ordine Secundum quod refert Vrſil.cit.dec.358. Amplia ſecundo in caſu dec Ant.Fabr. 26.C.de exequut. rei iudic.vbi etiã non ſerua-

ſeruata ſtatuti forma exequutio tenet; Amplia tertio in caſu deciſ.eiuſd.48.C. eod.titul.vbi exequutio aliter facta nullius dicitur momenti,etiam ſi negetur per creditorem vlla eſſe bona mobilia, quia omnimoda neceſſaria erit inquiſitio; *L*imita nunc ſupra firmatam concluſionem,vt non procedat exiſtente contrario vſu,ac ſtylo illius Tribunalis vt deciſ.refert Guid.*P*ap.deciſ.281.Limita ſecundo de conſuetudine Regni *F*ranciæ,in qua mobilia, atque immobilia debitoris ad electionem creditoris capi poſſunt in cauſa iudicata, vt refert Id.Guid.Pap.deci.568.Limita tertio in caſu deciſ.Rot Roman.de qua per Mohedan.deciſ.7.de ſentent. & re iudicat. vbi fuit dictum,quod peruerſio ordinis adhibita per exequutorem non inducit nullitatem, ſed tantum iniuſtitiam ex qua deciſ.infero ad illam,*V*erall deciſ. 60.par.2.quod huiuſmodi peruerſio ratione iniuſtitię illatæ grauat partem,& propterea appellari poterit.

COLLECT. 1157.

In l.1.vbi Bar ff.ad l.Iuliam maieſtatis.

¶ Cautionis de non offendendo.

QVãdo aliquis timet offẽdi poteſt a Iudice petere ſecuritatẽ, & ita deciſũ refert Gui.Pap.in deciſ.418.Franc.Marc.deciſ.586.p.2. Amplia vt illa conceſſa pro eundo,cẽſetur data etiam pro redeundo, Idem Guid. Pap.in cit.deciſ.418.Amplia ſecũdo vt Iudex ex officio poſſit condemnare ad præſtandã cautionem de non offendendo,& quando hoc procedat,vide optimam deciſ.de Franch.in deciſ.359.p.2. Amplia tertio vt Dominus teneatur pręſtare ſubiecto ſuo,vt Deciſum refert Io.Gall.deciſ.22.

COLLECT. 1158.

In l. Sabinus ff. communi diuidundo.

¶ Poteſtatis in re communi.

IN re communi inuito ſocio nõ licet ædificare,& nouum opus,vel quicquã facere,ideo hac in re dicimus, meliorem cõditionem eſſe inhibentis,hinc infertur quod ſocius non poteſt facere feneſtras in muro communi inuito ſocio,Ioſ.*L*ud.in deciſ. 58.& facit deciſio Marc.24.Infertur ſecundo quod canale in re communi facere,ſi alteri nocet;nõ licet,Idem *F*ranc. Marc.in dec.497.Infertur tertio quod nec aquariũ in muro communi facere quis poterit, licet poſſit coaclas,Franc.Marc.in dec.460. par.2.Infertur quarto quod nec furnellum Idem in deciſ.483.p.2.

COLLECT. 1159.

Super c.cum dilectus de arbitris.

¶ Reconuentionis prohibitæ coram arbitris.

COram arbitris recõuentio locum non habet. h. d. quemadmodum nec in cauſis ſummarijs,licet ſit ſecus in Curia Pedemontana Oſaſc. in deciſ. 1. *L*imita primo quando vna cauſa eſſet ſummaria,alia vero plenaria, intellige quo ad effectum ſimultanei proceſſus, Iafred in deciſio.279. Item nec in cauſa appellationis admittitur reconuentio, Guid.Pap.in deciſ.436.Domini de Rot.deciſio.1.de mutuis petitionibus, & ita pariter refert deciſum,Balb. in deciſio.65.Item nec in cauſa feudali intentata coram paribus Curiæ,intellige ſi de re non feudali in reconuentione tractatur,Mynſinger centur.1. obſeru. 100. Item in cauſis exequutiuis. Caualca.in deciſ.28.de cõtractib. par. 2. numero 11.Item poſt ſententiam de Franch.in

Digitized by Google

ch.in deciſ.376.a contrario ſenſu ponderatus.

COLLECT. 1160.

Super c.de caetero de re iudic.

¶ Executoris quod non cognoſcat de viribus ſententię.

EXequutor de viribus ſententiæ nō cognoſcit, concordat l. & ſi non cognitio C.de exequutione rei iudicat. *L*imita primo ī Iudice requiſito in iuris ſubſidium quia poteſt cognoſcere de viribus ſententiæ per alterum Iudicem prolatæ Gui.*P*ap.in dec.23.& 574.Iafred.in dec. 88. & Mynſing.obſer. 69. cen.3. Limita ſecundo in caſu Bellam. in dec.21. vbi fuit dictum,quod exequutor diſputans de exequutione ſententię admittit exceptionem fraudis quam no. ad tex.celebrem in c.de cætero. de ſen. &re iudic.*L*imita tertio in exception e diminutionis penſionis;Egomet in deciſ.Cur.Archiep.Neap.29.

COLLECT. 1161.

Super l.vacantia C.de bonis vacantibus lib.11.

¶ Vacantium fiſcalium,& priuatorum Principis.

VAcantia bona,fiſco deferuntur.h. d.Et quæ requirantur vt bona dicantur vacantia,ita vt fiſco incorporari valeant, ponit *F*ranc.Marc.in dec. 31. &92. & differunt præfata bona a patrimonio Principis,ꝙ eſt duplex videlicet fiſcalium,& rerū priuatarū,vt refert Deciſum,Idem Frāc.Marc in dec.338. & non poſſunt alienari,vt eſt dec. Papon.in terminis lib.5.titulo 10.arreſt.7.

COLLECT. 1162.

Super gloſ.in l.cum plures ff.de adminiſtrat.tutor.

¶ Alimentorum præſtandorum quando a fratre fratri.

FRater non tenetur alere fratrē, aut ſororem h.d.Limita primo in caſu deciſ.Affl. 11 vbi frater tenetur alere ſororem petentem legitimam, ſicut in filio Religioſo,Franc.Marc. in deciſio. 127.*A*mplia hanc limitationem procedere pariter in fratris hærede, pulchre de Franc.in deciſ. 178. Limita ſecundo ſi frater eſſet inops, quia tunc frater tenetur alere fratrem, & ſorores inopes, Guid.*P*ap.in deciſ.439 ad quam etiam vide Franc.Marc.in dec. 225.p.2.*L*imita tertio,vbi frater egiſſet contra fratrē petitione hæreditatis, quia tunc debet habere alimenta, & expenſas a fratre poſſeſſore hæreditatis lite pendēte,Domini de Ro.ī dec.20.de arbitris in nou. & ita pariter refert deciſū Veral.in dec. 20.p.2.Limita quarto, vt frater teneāt alere ſororem,etiam ex alio Patre natā, Boer.in deciſ.129.Theſ.in deciſ.192.

COLLECT. 1163.

Super clauſ.ſine retardatione ſolutionis penſionis.

¶ Clauſulæ ſine retardatione ſolutionis penſionis.

CLauſula hęc nonnullos habet effectus,quorum primus eſt,quod tribuit iuriſdictionem conditionalem, & operatur,quod Iudex non poſſit valide procedere in negocio principali, niſi prius ſoluta penſione,Put.deciſ.29. lib. 1.Ioan.Paul.deciſ.61. & fuit dictum in cauſa Vercellē.Pēſionis 29.Maij 1589. coram Platto; Amplia vt etiam operetur,quod lite pendente penſio ſit ſoluēda,Balb.deciſ.22. Amplia ſecundo etiā

quod

Digitized by Google

quod ex actis conſtet de nullitate penſionis, Io. Paul. cit. deciſ. 61. ad hoc tamẽ vt clauſula hæc ſuos operetur effectus, neceſſe eſt, vt cõſtet de reſeruatione pẽſionis, & quod adſit quaſi poſſeſſio exigendi, Rot. diuerſ. deciſ. 212. lib. 2. & fuit dictum in vna Tarraconen. Penſionis 4. Decembris 1591. coram Gipſio; Hinc eſt, quod mandatum de manutenendo, non datur ei, qui nõ eſt in quaſi poſſeſſionem exigendi penſionem, Farinac. in deciſ. 681. quemadmodum non operatur quando conſtat de vitio, ſeu nullitate pẽſionis, ex ventre literarum, & de nõ iure penſionarij, Caſſad. deciſ. 10. de reſcrip. Achill. de Graſſ. deciſ. 4. eod. tit. Rot. deciſ. 310. diuerſ. p. 1. Cæſar de Graſſ. deciſ. 8. nu. 13. de re iudic. & Rot. dec. 349. par. 1. Diuerſ. & fuit dictũ in vna Salamantina, Penſionis, 1596. coram Blanchetto; Limita quando aliunde poſſet contrariũ probari, Card. Put. deciſ. 34. lib. 1. Rot. diuerſ. deciſ. 301. p. 1. Limita ſecundo, qñ adeſſet quaſi poſſeſſio exigendi, Card. Put. deciſ. 145. Secundus effectus huius clauſ. eſt, quia ſtante hac clauſ. ſententia lata non prius ſoluta penſione eſt nulla, Put. deciſ. 19 lib. 2. & fuit dictum in vna Vercellen. Penſionis 29. Maij, & 15. Iunij 1587. coram Platto; Tertius effectus, quia ſi adijcitur in cõmiſſione appellationis præſeruat iuriſdictionem Iudicis, a quo, vt in futurum poſſit cogere titularem abſolutionem, Rot. deciſ. 641. p. 1. Cæſar de Graſſ. deciſ. 3. de re iudic. Quartus, quia cenſetur in qualibet commiſſione repetita. Bellam. deciſ. 41. & deciſ. 526. Caſſad. deciſ. 8. de reſcrip. Ptolomeus deci. 30. Rot. Diuerſ. deciſ. 321. & fuit dictũ in vna Nouarien. Decimarum 11 Decembris 1573.

COLLECT. 1164.

Super l. fi. C. de pignor. actione.

¶ *Fructuũ pignoris in ſortem cõputandorũ a creditore, et quando non.*

FRuctus rei pignoratæ extenuãt ſortem h. d. & ita decidit Oſaſc. deciſ. 115. Fran. Marc. deci. 167. p. 2. Rot. Genuen. deciſ. 4. Afflict. deciſio. 373. Amplia, vt non valeat pactum in contrarium, Theſ. deciſ. 78. Limita quando ex pacto lucratur, Guid. Pap. in deciſ. 432. Mynſing obſeru. 71. cent. 6. Limita ſecundo in dote, Balb. in deciſ. 29. quam not. ad tex. in c. conqueſtus de vſuris.

COLLECT. 1165.

Super l. iubemus; C. ad Velleianum.

¶ Clauſularũ generaliũ ſecundũ naturã actus reſtringendarum.

CLauſulæ quantũuis generales ſũt intelligendæ, & reſtringendæ ſecũdum naturam actus, ſuper quo interponuntur; Intelligas primo locũ habere quãdo præcedit clauſula ſpecialis, & poſt ſubſequitur generalis. nam tunc reſtringitur ad ſpecificata, ſecus ſi alia clauſula æque generalis præcedat, tũc enim non reſtringitur, ſed vnaquæque ſuum effectum operatur, Balb. dec. 348 Intelligas ſecundo in caſu Rot. deciſ. 18 de præben. in nouis, vbi fuit dictum, quod clauſula generalis poſita poſt ſpecificata reſtringitur ad præcedentia narrata, quando reſtringi poteſt, ſalua præcedentia recti ſermonis; Hinc fit, quod clauſula generalis non reſtringit quando poſt expreſſionem generis ſequitur enumeratio ſpecierum, quia ſpecies dicuntur expreſſæ cauſa demõſtrationis, & maioris declarationis, non autem reſtrictionis, Rot. Diuerſ. deciſ. 189 lib. 1. & deciſ. 318. par. 2. aliquid per Afflict. deciſ. 106. præſertim, quando ſpecierum enumeratio reſpicit actum ligandi

gandi

Digitized by Google

gandi, Rot. deciſ. 189. part. 3. ad mat. huius clauſ. vide aliquid per Guid. Pap. deciſ. 503. Afflict. deciſ. 106. num. 8. & ſeq. Caſſa. deciſ. 5. de reſeruationibus.

COLLECT. 1166.

Super c. non putamus de conſuetud. in ſexto.

¶ Appellationis prohibitæ a' vicarii ſententia ad epiſcopum.

A Sententia Vicarij non appellatur ad Epiſcopum. h.d. Amplia etiam conſuetudine in contrarium exiſtente, Balb. in deciſ. 22. Nũc limita, & primo ut non procedat in Vicario foraneo, quia cũ habeat delegatam iuriſdictionem, non facit idem Tribunal cum Epiſcopo, ꝓut in terminis decidit Rot. Diuerſ. deciſ. 297. p. 2. quam reponas ad gloſ. celeb. in clem. & ſi generalis, in verſ. foraneus, de reſcript. Limita ſecundo in caſu notabili dec. Rot. 3. de offic. Vicarij in nouis, vbi fuit dictũ, quod a ſententia delegati Vicarii poterit appellari ad Epiſcopũ; *L*imita tertio quãdo procederetur per viam nullitatis, & querimoniæ, quia prohibitus cognoſcere de cauſa appellationis, non cenſetur prohibitus de cauſa nullitatis, Caualc. deciſ. 12. p. 1. & facit dec. Annæ. 83. per glo. in c. 1. de offic. leg. Limita quarto in pulcherrimo caſu deciſ. *P*ut. 503. par. 2. vbi fuit deciſum, quod illud, quod dicitur in c. 2. de conſuetud. in ſexto, quod a ſententia Vicarii non licet appellari ad Epiſcopum, cum idem ſit Tribunal, procedit quando appellatur a ſententia diffinitiua, ſecus ſi ab interlocutoria, & ratio eſt ſecundum Maynard. deciſ. 90. lib. 2. quia ſicut idem Vicarius poteſt ſuam interlocutoriam reuocare ita & Epiſcopus; *L*imita quinto a ſpeciali delegato Epiſcopi, quia poteſt ad ipſum Epiſcopum appellari, eadem Rot. deciſ. 7. de offic. Vicarii in nouis; *L*imita ſexto, vt poſſit ſupplicari Epiſcopo a ſententia Vicarii, vt pulchre diſtinguendo refert deciſum Cappell. Tholoſ. deciſ. 479.

COLLECT. 1167.

Super l. neminem C. de exhibend. reis.

¶ Carcerationis aliquando permiſſæ.

CArcerati quis regulariter non debet, niſi conuictus fuerit. h.d. cum notatis per DD. Amplia primo, vt in cauſa pecuniaria, ſiue pro debito ciuili, debitor carcerari non debet, Gayl. obſer. 26. lib. 1. Limita contra ſuſpectum de fuga, Ioſeph. Ludou. deciſ. Peruſ. 41. *F*ranc. Marc. in deciſ. 910. quam limitationem Amplia, vt etiam a Iudice incõpetenti capi valeat, Mynſing cent. 2. obſeru 65. Amplia ſecundo, vt nec carcerari quis poſſit, niſi Iudicis pręceſſerit mandatum, Papon. lib. 18 tit. 5. arreſt. 7. Amplia tertio, vt nec mulier honeſta, vt deciſum refert Idem Papon. lib. 18. tit. 5. arreſt. 15. Guid. Pap. in deciſi. 156. Ioan. Gall. in deciſio. 99. & 393. Diuerſ. Amplia quarto, vt nec clericus, niſi pro graui delicto, Gomez Leo in deciſ. 14. Diuerſ. quam not ad text. in cap. ſi clericos de ſenten. excommunica. in ſexto; Amplia quinto, vt nec Doctores, ſiue Medici actu legentes, ſiue matriculati, quod intellige pro debitis ciuilibus, ſecus in aliis, niſi eſſent Aduocati. Ioſeph Lud. in deciſ. Lucen. 6. Amplia ſexto, vt nec mulier prægnans, vt deciſum refert *P*apon. lib. 24. tit 3. arreſt. 3. & 4. quam nota ad ornatũ tex. in l. prægnãtis ff. de pœnis; Amplia ſeptimo, vt quis priuatũ carcerem tenere bene prohibetur, ita deciſum refert cum limitat. Anto. Faber in deciſio. 1. C. de priuatis carcerib. Amplia octauo, vt nec Ruſticus agrum laborans, Gomez Leo in deci. 21 par. 2.

Digitized by Google

Diuerſ.quam not.ad tex.in l.agricultores C.quæ res pignori obligari poſſunt.

COLLECT. 1168.

Super c.cum de tua de corpore vitiatis.

¶Diſpenſationis epiſcopalis cum monoculo ad minores ordines.

QVęrũt hic DD.an Epiſcopus poſſit diſpenſare cum monoculo ad minores ordines, nam *Balb.* deciſ.51. tenet quod ſic, dicens iura de hac prohibitione tractantia loqui tantum reſpectu presbyteratus, & aliorũ ſacrorum ordinũ, non autem reſpectu promotionis ad beneficium; cõtrariam opinionem, quod neque ad clericatum promoueri poſſet, tenuit Rubin. deciſ. 23. & de eo, qui caret oculo, vel pupilla oculi vt ſit irregularis, etiam quoad clericatum, tenuit Rot. Roman. in vna *Pẽ*ſions 3. Iunij 1583. coram Seraphino, Idem tenet Hartamannus deciſ.91. dicẽs monoculum ſimpliciter eſſe irregularem non autem eum, qui caret viſu oculi dexteri.

COLLECT. 1169.

In c.ad audientiam de praeſcrip.

¶ Nuncio quando credatur.

VLtra notata in c.cum parati eodẽ titu.in materia illa, quod creditur Nuntio referenti, Addas hic aliquas limitationes, & primo, vt minime ei credatur, ſi non apparet de commiſſione, Oſac.deciſio. 71. Balb. deciſio.90. facit ad argumentum Creſcent. in deciſio.1. de iureiuran. Limita ſecundo in caſu deciſ.Guid.pap 628. vbi fuit dictum, quod licet Nuntio ſuper citatione credatur, tamen pars admittitur ad probandum contrarium, vt voluit etiam Rot.2.deciſ.2.Rot.Lituan. Limita tertio, vt non credatur præter actum citationis, Franc. Marc. deciſ. 51. par.2. & proinde ſi referat de facto alieno, illi non præſtatur fides, Idem in deciſ.418. par.2. *L*imita quarto in ijs, quæ eius officium non concernunt, Creſcen.deci. 1.de dolo, & contumac. Limita quinto, vt non ſtetur eius depoſitioni, ſeu atteſtationi contra inquiſitum de exportatione armorum prohibitorum, de Franchis deciſ.379. *L*imita ſexto vt nec etiã credatur aſſerenti ſe fuiſſe vulneratum, ſeu iniuriatum, de vulneribus habes deciſ.Rot.Lucen.Diuerſ.21.de iniurijs, habes Guid.*Pap*.deciſ.628. Limita ſeptimo, vt nõ credatur abſque iuramento, Egomet deciſ.16.Cur. Archiepiſco. Neapol. Nota tamen pro ornatu huius materiæ, quod curſori referenti, ſe aliquem citaſſe, eumque dixiſſe, nolle venire, creditur, idem quando refert intimationem ſequeſtri fuiſſe acceptatam, Card.Pute. deciſ.187. lib.3. quam nota ad Barto.in l.9.C.quomodo, & quando Iudex; Nota ſecundo, quod exequutio Nuntii vitioſa propriis ſumptibus reſtauranda eſt, vt fuiſſe deciſ. in Senatu Germaniæ refert And.Gayl. obſer.54. lib.1.quam nota ad ornatum tex. in l. pen.ff.de Iudiciis.

COLLECT. 1170.

Ad Rub.ff.de in ius vocando.

¶ Perſonarum quæ in ius vocari non poſſunt abs que venia.

AD ornatum huius Rubricæ nota, quod nonnullæ perſonę ſunt, quę in ius vocari non poſſunt abſque venia, & primo ſubditus eius Principem, ſeu fiſcum, Rubin.deciſ.13. Secundo priuignus nouercam; Oſaſc.in deciſ.31. Tertio gener ſocerũ, Minad.deciſ.3. Quarto Monacus non poteſt ſuum Abbatẽ pro beneficio in ius vocare ſine venia, Boer.deciſi. 271.quam not. ad tex.in c.

ex

Digitized by Google

ex parte de accuſat. Quinto Vaſſallus Baronem, Maynard. deciſ. 21. lib. 3. & contrauenięns, qua pœna puniatur, videas Mynſing. obſeru. 92. cent. 4. Sexto libertus patronum, Capyc. deciſ. 56. Septimo Filius Patrem, Idem cit. deci. 56. Guid. Pap. deciſio. 221. bene verum eſt, quod ſi filius omiſſa venia ſupplicauerit Principi contra Patrem, vel Auum, Princeps committendo cauſam, videtur diſpenſare, Balb. deciſ. 25. licet regulariter venia in primis impetranda eſt ab eis, qui parentes conuenire intendũt, & inter Patrem, & Filium ipſa venia petita poteſt eſſe iudicium, Magon. deciſ. Lucan. 73.

COLLECT. 1171.

Ad Rub. de Baptiſmo.

¶ Baptiſmi conditionalis, & filiorum hebręorum baptizandorum parentibus inuitis nec ne.

NOta generaliter nonnulla pro huius Rubricæ generali intelligentia, quod ſi dubitatur, an quis ſit baptizatus poterit baptizari ſub illa conſueta clauſula ſi tu es baptizatus, &c. de qua in cap. 1. de baptiſmo, & ita nos decidimus in Cur. Archiepiſcop. Neapol. Egomet in deciſ. 91. in cauſa delli Mori di Spagna, ab ijſdem Regnis expulſorum & an filij Hebræorum baptizari poſſint parentibus inuitis, videas ſolemnem deciſ. Affl. 151. & de triplici ſpecie baptiſmi vide Franc. Marc. in dęc. 949. & an infans pro parte natus poſſit baptizari a laico, vel a fœmina, videas Cappell. Thol. in deciſ. 156.

COLLECT. 1172.

In l. fi. ff. rem ratam haberi.

¶ Retrotractionis non faciendæ in præiudicium tertij.

REtrotractio locum non habet, vbi extrema deficiunt. h. d. Intelligo primo, vt huiuſmodi retrotractio nõ fit niſi per fictionem, & actio non operatur, niſi manente æquitate, Caſſad. dec. 3. de præb. nec ſimiliter procedit in pręiudicium tertij, cui medio tempore ius quæſitum eſt, Magon. dec. Lucen. 12. & ita decidit etiam Peguer. in deciſ. 48. & Ro. Auenion. de Laurent. teſte in dec. 8. Intellige ſecundo in conditione cauſali, vel miſta, ſecus autem in poteſtatiua, quę non rotrotrahitur, Balb. in deci. 90. quam nota ad tex. in l. qui balneum, & l. potior ff. qui potiores in pignore; Intellige tertio in caſu deciſ. Affl. 287.

COLLECT. 1173.

Super l. vnica C. de plus petitionibus.

¶ *Pœnę* plus petentis.

AD ornatum huius text. qui infligit pœnas plus petẽtibus; Nota quod creditor petens plus debito, ad hoc, vt debitum amittat, quatuor concurrere debent, de quibus vide per Capycium deciſio. 49. Ioſeph Ludo deciſio. 51. immo petens plus, & probanda ſolum in parte, debet obtinere pro illa parte probata, Guid. Pap. deciſio 27 Balb. deciſio. 49. & actor petens multa bona in libello, & probanda pro tertia tantum modo debet condemnari reo in omnibus expenſis, Maynard. deciſio. 23. Sed quid ſi petierit centum, & probauerit ſolum quinquaginta, videas Guid. Pap. deciſio. 28. Boer. deciſion. 74. Surd. deciſione 70. Nec dictio circa excuſat

Digitized by Google

actorem a pluri petitione, Rauden. deciſ.30.& ratio eſt ſecundum Guid.Pap. in deciſ.290.quia petitio debet eſſe certa,& illa dictio eſt icerta,nec reo,a quo plus debito petitum eſt,licet totum negare,ſed verum confiteri tenetur, Ioſ. Lud.deciſ.Peruſ.51. alias incideret in periurium,Papon.libro 8.tit.1.arreſt. 2. Nota ſecundo quod ad hoc,vt plus debito petens,excuſetur,praxis eſt, vt apponat clauſ.ſaluo iure ſuperflui, addendi,& diminuendi, vt in ſimili in materia expreſſionis veri valoris, in beneficialibus,Creſcent,deciſ.7. de reſcriptis, aliquid per Ioſ.Lud.in cit.deciſ.51. Sed an in ead.incidat pœna is, qui ſolutum debitum,petit, reſponde, quod incidit in pœna ſtellionatus,vt teſtatur Mago. Rot.Florentin.deciſ.88.quam ad l.1.de crimine Stellionatus ponas, ſed quando plus repetitum eſt,quis debet expenſas ſoluere licet debitor nō fateatur partem debiti,vide Rot Auenionen. deciſ. 33.& ad mat.huius tex.ac de eius pęna vide Theſſ.deciſ.331.Papon.libro 8.tit. 1.arreſt. 2.

COLLECT. 1174.

Super c.ego en de iureiuran.

¶ Iuramenti ab Epiſcopo præſtandi famæ.

Ponit formam iuramenti deferendi per Epiſcopū,& inter cætera iurare debet ſe non alienare bona Eccleſiæ Romano Pontifice incōſulto,quod quidem iuramentū præſumitur præſtitum ab ipſo Epiſcopo quamuis de eo nō cōſtet,Creſcent deciſ.2.de iureiur.& ratio eſt,quia præſumitur præſtitum, quod præſtari eſt conſuetum Balb.in dec.39. licet alienatio vtilis Eccleſiæ facta a Prælato,qui iurauit non alienare, valet,quamuis ipſe ſit periurus, Idem Creſcent.in deciſ.3.de iureiuran.

COLLECT. 1175.

Super l.fi.C.de Donat.cauſ.mort.

¶ Donationis cauſa mortis ſolēnitatis.

IN Donatione cauſa mortis quinque teſtes requiruntur.h.d. & non proſunt ſi eſſent ſingulares,de *Franch* in decil.699. Limita primo inter liberos, Hartamannus in decil.99.*Limita* ſecundo ad reuocationem donationis cauſa mortis,quia duo etiam ſufficiunt Franc. Marc.in deci.485. & aliquid per Oſaſc. in deciſ.53.nu.6. & vltra numerū quinque teſtium in donatione cauſa mortis requiritur ſecundo præſentia donatarij nec valet facta abſenti,niſi præcedente notarij ſtipulatione,Capyc.in deciſ 73. Guid.Pap.in deciſ.222. *P*apon.libro 11. tit.1.arreſt. 2.

COLLECT. 1176.

Ad Bar.in l.1.§.quę onerandę,ff·quar. rer.actio non detur.

¶ Metus reuerentialis.

LOquitur de metu reuerentiali,pro cuius mat.ornatu duo vidēda sūt primo ex quibus inducatur metus reuerentialis,ſecundo num ſit legitima cauſa reſcindendi contractum,& dicas primo quod nō præſumitur ex ſola maioris præſentia,Egomet in deciſ.Cur.Archiep.Neapol.57.quam reponas ad ornatum tex.in l ad inuidiam C.de ijs,quę vi,metuſque cauſa, Item in fratre non datur,ita vt ex ſola ipſius reuerētia poſſit actus reſcindi,Capyc.in deciſio. 159. nu.34.In matre vero bene habetur metus reuerentialis, Rubin. in deciſio. 2a. quemadmodum etiam in patruo, Balb. in deciſio.90.& in nuro reſpectu ſoceri quod detur late ſcribo in deciſ 17 quēadmodum etiam Epiſcopo habetur, Faber in deciſ.fin.C de Sacroſanc.Eccleſ.

quam

Digitized by Google

quam not. ad Abba. in cap. contingit de ſent. excommunic. In Patre etiam, Afflict. deciſ. 69. Item præceptum Principis, Seraph. deciſio. 618. Dicas ſecundo quod metus reuerentialis de per ſe non eſt ſufficiens ad actus reſciſſionem, Afflict. deci. 69. quemadmodum verus metus, Idem deciſ. 246. Boer. deciſ. 100. aliquid per Gramat. deciſ. 18. Capyc deci. 94. Ioſ. Lud. deciſ. Lucan. 18. ſed aliquibus etiam additis, puta verbera, minæ, & his ſimilia ſufficit ad contractus inualiditatem.

COLLECT. 1177.

In §. 1. Inſtit. de litterar. obligat.

¶ Exceptionis non numeratæ pecuniæ.

VLtra notata in Collect. ſuper l. in contractibus. C. de except. nō numerat pec. Addas hic nonnulla alia, ex quibus præfata exceptio ceſſat, prout primo geminata confeſſio, Afflict. dec. 110. Cappell. Tholoſ. deciſ. 375. Grama. dec. 103. & ratio eſt quia geminatio arguit validitatem actus, qui geritur. Oſaſc. deciſ. 39. Secundo in caſu deciſ. Affl. 105. vbi confeſſioni per duos teſtes probatæ ſtandū eſt: Ceſſat Tertio vbi quis debitum agnouiſſet ex interuallo, Card. Put. deciſ. 428. lib. 2. agnoſcere autem dicitur, quis ſoluit partem debiti, Magon. deciſ. Lucan. 24. & Ego ipſe in deciſ. 22 Cur. Archiep. Neapo. Sed non ob id cogitur ſoluere aliam partem debiti, Idē Magon. deciſ. 143. Rot. Florenti. Ceſſat Quarto elapſo biennio, Guid. Pap. dec. 92. Limita de iure Canonico quo iure creditur etiam poſt 30. dies, & etiā perpetuo poterit hanc exceptionem opponere, Cappell. Tholoſ. dec. 419. licet huiuſmodi exceptio non impediat litis cōteſtationem Ead. Cappel. deciſ. 187. Ceſſat Quinto ſi ei fuit renunciatum, Ead. Cappell. deciſ. 185. Intellige quando renuncians iurauit nunquam cōtrauenire, ſecus eſſet ſi cōfeſſus fuiſſet, pecuniā recepiſſe, & iurauit illam reddere, Rot. Genuæ. deciſ. 26. Mohed. deciſ. 285. Ceſſat Sexto aduerſus Theſaurarij quietationem Franc. Marc. deciſ. 303. parte 2. Ceſſat ſeptimo in caſu deciſ. Put. 428. libro 2. vbi exceptio nō numeratæ pecuniæ non poteſt ad delegatum opponi, Animaduertas tamen ad veram huius mat. praxim, Primo quod excipiens nō numerata pecunia contra obligationē in forma Cameræ tenetur id probare, non obtenta abſolutione iuramēti, Mohedan. deciſio. 31. & 80. Secundo quod huiuſmodi exceptio ceſſat, quando in inſtrumento iuratum fuerit, omnia & ſingula eſſe vera Rubin. deciſ. 6. aliquid per Gramat. deci. 103. alias ſimplex cōfeſſio quantitatis iurata non tollit hanc exceptionem, Oſaſc. in deciſ. 134. Tertio quod debitor conuictus ſuper chyrographo lapſo biennio dato ad proponendam exceptionem non numeratæ pecuniæ non poteſt compellere actorē ad iurandum, quod fuerint pecuniæ numeratæ, Capyc. deci. 15. Franc Marc. deciſ. 698. Papo. lib. 9. tit. 6. arreſt 20. Balb. deciſ. 17. Maynard. deciſ 22. lib. 3. Quarto quod confeſſio facta in inſtrumēto, & verba accepiſſe, & habuiſſe fauore liberationis inducunt liberationem poſt 30. dies, Afflict. deciſ. 94. Rot. Genuæ deciſ. 26. cui confeſſioni ſi per duos teſtes probaretur, regulariter eſt ſtandum Afflict. deciſ. 105. & nū confeſſio facta in epiſtola præiudicet etiam inter abſētes vide Franc. Marc. deciſio. 904. par. 2. & aliquid per Rot. Genuæ deciſ. 37.

Digitized by Google

COLLECT. 1178.

Super l.1.§.1.ff.de quaſt.

¶ Confeſſionis qualificatæ,an illa poſſit pro parte acceptari, & pro parte non.

CОnfeſſio facta in tormentis, vel metu tormentorum non præiudicat,niſi conſtiterit de perſeuerantia. h. d.decidit Guid.Pap.deciſio.359.Franc. Marc.deciſ.916.immo neceſſe eſt etiam cõſtare de ratificatione facta extra tormenta,ſed qualiter, & vbi debeat fieri ratificatio tradit Balb.deciſ.160. vera tamen praxis eſt, vt reus ad perſeuerãdũ in confeſſione facta in tormẽtis debet adduci apud acta, vel apud alium locũ publicum extra conſpectum torturæ, Guid.Pap.deciſ.339. alias confeſſio facta, & illius ratificatio erit nulla, Rot. Collect.a Farinac. deciſio.111. & debet conſtare etiam de perſeuerãtia interueniente per interuallum temporis vnius diei naturalis poſt torturã, Frãc. Marc. deciſ.155.p.2.Papon.lib.24.tit.9. arreſt. 9.Matth.Coler. Rot. Germaniæ deciſ. 100.& reuocatio confeſſionis facta per inquiſitũ in loco ratificationis, nihil ei ꝓdeſt Boer.deci 90.& ratio videtur eſſe, quia confeſſio in tormentis facta præcedente aliquo indicio,ſi reuocetur adhuc ſemiplene probat Grãmat.deciſ. 72.licet perſeuerãtia in loco ratificationis plurium coadiuuet confeſſioni alias nullæ,Franc Marc.deciſ.283. Limita in deci.Balb. 22.vbi confeſſio emanata ſine indicijs, licet ratificetur non tamen præiudicat cõfitenti,vt ex illa poſſit condemnari,Mynſing.obſer.23.cẽt. 5.quod amplia etiam, quod poſt talem cõfeſſionem ſuperuenerint indicia pulchre Boer.deciſ.259.& quando hoc locum habeat,videas deciſ. Rot. Aueniomen.133 Nota tamen ad praxim huius mat.quod reus ſi ad torturæ locũ confiteatur,talis cõfeſſio non dicitur facta in tormentis,ſed formidine tormentorum,Franc.Marc.deciſ.516.

COLLECT. 1179.

Super Articulo penſionis.

¶ Penſionis.

IN mat. penſionis animaduerto hic nonnulla magis ad praxim conducẽtia & primo quod pro penſione competit actio perſonalis, & hypothecaria cõtra ſucceſſorem,Guid.Pap.deci.577. Verall.deciſ.302.p.2.& Deciſ.13. p. 1. Io.Paul.dec.89.& ratio eſt quia ſucceſſor acceptando beneficium penſione grauatum videtur quaſi contrahere, & obligare ſe ad onera impoſita, Bellam. deciſ.13.& fuit dictum in vna Mediolanen.penſionis13.Iunij 1589. coram Seraphino,Secundo quod pẽſionis exceſſiuitatem probare tenetur agens ad annullationem penſionis Verall.dec.299. p.2.& deciſ.329.par.3.Bellam. deciſio. 470.Thoming.deci.23.ex regula,quod alleganti beneficium eſſe minoris redditus,incumbit onus probandi, Medices deciſ.34.Cancer variarum Reſolu. cap. 23.& ita pluries Rot. deciſiſſe teſtatur Farin.in ſuis recollect. dec. 689. quam concluſionem intelligas tantummodo procedere in poſſeſſorio, non autem in petitorio ex deci Bellam.90.Tertio notandum quod ad probationem valoris attenditur tempus quinque annorum ante,& quinque poſt Seraphin.deciſio. 1340.Sarnen.deciſ.23.& huiuſmodi valor beneficij probandus eſt de tempore prouiſionis,& non ſufficit probare de antiquo tempore Verall.deciſ.330.p.3. Statil.Pacificus deciſ.35.& ideo fuit deciſum in vna Ariminen.Penſionis.12.Iunij 1593.coram Pamphilio. Notandum quarto,quod impoſitione pẽſionis tres clauſ. adijci poſsũt,prima dũmodo remaneant ducati mille pro Epiſcopo, ſecunda

cunda ſuper Parochialibus Eccleſijs dũ modo remaneant centum pro Rectore Idem in deciſ.692.quam nota ad Cõc. Trid.ſeſſ.24.c.13. Tertia in beneficialibus dummodo penſio medietatem fructuum non excedat, Thomas Triuiſ.deciſ.2.p.2.

COLLECT. 1180.

In l.ſi in ſeruum.§.ſi iudex,ff. de arbit.

¶ Compromiſſi prohibiti regulariter in ordinarium.

AD hunc tex in quo dubitatur, ſi in Iudicem ordinarium compromitti poſſit, videas Anton. Fabr. deciſio. 2. C.de arbitris, vbi refert Senatum deciſiſſe non poſſe in eos, tanquam in arbitros iuris, ſed vt in arbitratores, quam ſententiam nonnullæ Rotæ Italiæ ſequutæ fuerunt, prout Vercellen. teſtatur Iafred.Balb.deciſio 11.teſtatur etiam Magon.deciſ. Lucenſ. 29. & ita pariter tentum fuiſſe in Prætorio Delphinali refert Guid.Pap.in deciſ.69.

COLLECT. 1181.

In l.1.§ ſi plures ff. de exercitat. action.

¶ Nullitatis actuum faciendorum cum alterius conſenſu ex defectu illius conſenſus.

QVãdo aliquid fieri debet cum cõſenſu alterius actus dicitur nullũ ipſo iure ſi fiat abſq; illo, hinc infert Caſſad.deciſio.3.num.3.& ſeq.de priuil.quod collatio beneficij, quæ fieri debet cum alterius conſenſu, libera dici non poteſt, cum requirat pro forma cõſenſum ipſum, vt ad idem voluit Caputaquen.deciſ.297 par.1. Secundo inferri poteſt ad deciſion.Cardin.Pute. 102. vbi literæ expectatiuæ ad collationem Abbatis, non facta mentione conſenſus per alterum collationi præſtando nõ tenet, quicquid tenuit Rot.deciſio.10. de præbend.in antiq.Biſignett.deciſ.2.eodem tit.quę illatio anſam præbet diſputandi quæſtionem an ſufficiat, ſi præſtetur conſenſus tacitus, vel ſi neceſſarius expreſſus, quando actus debet expediri cum illo, reſpondeo diſtinguẽdo, quod aut lex declarat, quod conſenſus debet eſſe expreſſus, & tunc non ſufficit tacitus, Rota deciſio.15. de offic.delega. aut non fit mentio de expreſſo, & tunc ſimiliter requiritur expreſſus, quando eſt pro forma, Verall.deciſ.82.par. 3. alias ſecus, Put. deciſio. 282. libro 3. & aliquid per eundem deciſ.100. libro 2. deciſ.181 190.libro 3. Rot.deciſio. 16. de renunciatio.in antiq.& deciſ. 788. 811. part.1. diuerſ. ex quibus autem modis inducatur tacitus, vel expreſſus conſenſus; de tacito videas Caputaquen. deciſio.212.& deciſ.216.par.1. vbi fuit concluſum, quod eo ipſo, quod Capitulum recipit litteras prouiſionis factę ab Epiſcopo, & prouiſum admiſit, tunc cenſetur tacite conſenſiſſe, facit idem Caputaquenſ.deciſ. 81.part. 3. & plene per Rotam deciſ. 811. part.1. diuerſ. Adde quod eo ipſo, quod quis patitur, & non contradicit, tacite conſentire videtur, Caputaquen.deciſio 216.p.1. Put. dec. 181.lib 3.& Rot deciſ.16. de renunciatio.in antiq.per Regul. qui tacet de regul.iur.in ſexto, immo etiam qui contradicit; ſi non appellat dicitur tacite conſentire, Balb. deciſio. 504. Secundo quæri poteſt an conſenſus poſſit ſequi, & ſit validus actus, perinde ac ſi a principio interueniret, Afflict deciſ. 180.refert Sacr. Conſil. decidiſſe, conſenſum poſſe adhiberi poſt actum, & illum validare, ad idem expenditur Rot. deciſ. 11 & 17.de Iurepatron. in antiq. & deciſio. 3.in fin.de confeſſis in nouis, aliquid per Achil.de Graſſ.deciſ.15.& 16. de præbend. Limita ſi conſenſus requiratur pro forma, quia tunc ſi non concurrit in ipſo actu, dicitur nullus actus,

Digitized by Google

& quamuis poſtea conſenſus ſequatur, non conualeſcit, Mohedan. deciſ. 12. de renunciat aliquid per Caputaquen. deciſ. 51. par. 2. & deciſ. 153. p. 2. deci. 115. deciſ. 211. exemplificari poteſt huiuſmodi limitatio per deciſ. Put. 153. lib. 2. vbi fuit concluſum, quod conſenſus requiſitus pro validitate collationis eſt præſtãdus de tempore vacationis, & non ante quia ibi conſenſus erat pro forma, vt voluit deciſ. Pedemont. 165. Quæro tertio num ſi ille, qui debet præſtare conſenſum, conſentire recuſet, poſſit compelli? reſpondeo, quod tunc poteſt adiri Superior, vt mandet conſentire, aut in eius cõtumacia ipſe Superior loco eiuſd. conſenſum præſtabit, Balb. deciſ. 93. Quæri poteſt quarto nũ ſi actus, ſuper quo fuit primo præſtitus conſenſus, fuit nullus tenetur de nouo præſtare cõſenſum affirmat. Put. deciſ 258. lib. 3. pari. n. ſunt non præſtare conſenſum, vel inutiliter præſtare Idem in deciſ. 260. lib. 2. Caputaquen. deciſ. 54. p. 2. Quæro quinto nũ licentia debet pariter præcedere actum quemadmodum conſenſus affirmatiue tenuit Rot. deciſ. 47. p. 1. diuerſ. & facit deciſ. Caputaquen. 258. p. 3. per quam fuit reſolutum eſſe nullum teſtamentũ vnius Card. ante licentiã cõditũ, nec validatum fuiſſe per licentiam ſubſequutam; An autẽ differat conſenſus a conſilio videas Balb. deciſ. 23. ex qua fuit orta illa anceps quæſtio an de iure communi poſſit Epiſcopus corrigere capitulares cum ſolo conſilio capituli, vel ſit neceſſarius conſenſus, de qua videas plene per Put. deciſ. 92. lib. 3. per Achil. de Graſſ. deciſio. 2. de offic. ordinar. & per Moheda. deciſ. 2. de foro competen. vbi fuit firmata concluſio, eſſe neceſſarium conſenſum capituli.

COLLECT. 1182.

Super l. fin. C. ſi ex falſis inſtrumentis.

¶ Reſtitutionis in integrum ad impediendam ſententiæ executionem.

RESTITUTIO in integrum impedit exequutionem ſententiæ, hoc dicit limita vt non procedat, quando exequutio erat iam cœpta, Cardin. Put. deciſio. 10. de reſtitutione in integrum, & Idem in deciſ. 285. lib. 2 & fuit reſolutum in cauſa Cartaginen. 18. Decembris 1587. coram Bubalo, & in cauſa Burgen. Decimarum de Scalante 28. Octobr. 1586. coram eodem, & alias ſæpe, & in proprijs terminis eſt deciſ. Rot. Siciliæ, de qua per Maſtril. 30. ad cuius mater. vide Rot. Diuerſ. deciſ. 446. libro primo, Magon. deciſio. 133. Milanen. deciſ 11. libro ſecundo, Cardin. Put. deciſio. 446. libro 2.

COLLECT. 1183.

In l. ſi conſtat C. de compenſat.

¶ Compenſationis faciendæ non ipſo iure, ſed ope exceptionis.

COMPENSATIO non fit ipſo iure, ſed ita demum ſi opponatur. h. d. Limita tamen quando fieret de debito liquido ad liquidum, tunc fit ipſo iure & actionem extinguit, Afflict. deciſ. 121. & Iudici neceſſitas ad compenſandum eſt impoſita, ideo ex officio debet facere compenſationem, licet illi ſit renunciatum, Rot. Genuæ in deciſio. 34. licet regulariter, quod non fiat ipſo iure, tenuit Mohedan. deciſio. 8. Beninten. in deciſio. 37. & niſi opponatur ab homine, Rot. Genuæ, in deciſ. 37. Domini de Rot. in deciſio. 2. de appellatio. in antiq.

COLLECT. 1184.

Super c.1.de reſcript. in 6.

¶ Reſcripti impetrati ab excommunicato nullitatis.

REſcriptum impetratum ab excommunicato eſt ipſo iure nullum hoc dicit; Limita primo in reſcripto gratioſo, non autem ad litem, quia textus de eo, qui eſt ad litem tantum loquitur, Balb.deciſ.29. Limita ſecundo in caſu deciſ. Verall.90. par.1. vbi fuit dictum, quod text.iſte locum ſibi non vẽdicat, quando excommunicatus impetrãs reſcriptum, illud præſentaſset Auditori Rotæ, & ratio eſt, quia Auditores Rotæ habent ordinariam iuriſdictionem, vt refert Deciſum Rot.deciſ.13.de probationibus in antiquis; Limita tertio ſi excommunicatus eſſet abſolutus Egomet in deciſ.Cur. Archiepiſcopalis Neapolitanæ 22.

COLLECT. 1185.

Super l.doli mali exceptio ff. de nouat.

¶ Exceptionis obſtantis deleganti quando obſit delegatario.

EXceptio, quæ obſtat deleganti; nõ nocet ei, cui facta eſt delegatio, h. d. Ex quo infero primo ad pulchram deciſ.Afflict. 74. vbi fuit dictum quod exceptio declinatoria fori, quæ obſtat deleganti, non obſtat ei, cui facta eſt delegatio, Infero ſecundo ad deciſ.meam Cur. Archiepiſcop. Neapolitana.29. vbi fuit dictum quod nec exceptio pacti de non petendo, quæ poterat obijci deleganti, obſtet delegato, ſed nõ agenti iure ceſſionis obſtet exceptio compenſationis, videas pulchras deciſiones Affl. 163. & Theſ.Rot.Pedemont.221.

COLLECT. 1186.

Super clauſ.codicillari.

¶ Clauſulæ codicillaris.

CLauſula codicillaris habet in iure nonnullos effectus vltra reportata in collectanea ſuper l.1.ff.de iure codicillorum, primus effectus eſt, quia quando teſtamentum eſt nullum ratione præteritionis, & adeſt clauſ.codicillaris, proximiores cenſentur eſſe rogati de reſtituendo hęreditatem hęredi ſcripto, & tunc filius detrahit ſolummodo legitimam, Guid. Pap. deciſio.52. Capell. Tholoſ.deciſ 456. Secundo quia operatur, quod ſubſtitutio directa trahatur ad fideicommiſſariam, Franciſc. Marc.deciſ 172.p 2. Tertius quia ſubſtitutio facta pagano poſt pubertatem ſubſtinetur in vim fideicommiſſi quando adeſt clauſ.codicillaris, Capp. Tholoſ.citat.deciſio.456 Quartus operatur quod caducata inſtitutione per mortẽ inſtituti, habeat locum ſubſtitutio facta ſi ſine liberis deceſſerit, Vincent. de Franch.deciſ.156. Quintus ſubſtinet teſtamentũ nullum in vim codicillorum Rot.deciſ.4.par.1. Diuerſ. quod amplia procedere etiã ſi teſtamentum eſſet nullum ex omni cauſa Mainard.deciſi.43. Ioſ Lud.deciſ.Peruſin.118.in nonnullis tamen caſibus nil operatur, & primo quando eſt quæſtio voluntatis. Balb.deciſ.29. Ioſ.Lud. cit.deciſ.118.item poſthumo præterito, Put.deciſ.234.libro 2. Gayl.obſeru.114 lib.2. quod intelligas quando eſſet expreſſe conceſsũ, ſecus ſi tacite Theſ.deciſ.141 & de alijs effectibus huius clauſ. Vide Guid.Pap. deciſ. 513.& 524. & num defectus voluntatis ſuppletur per clauſ.codicillarẽ, videas Put.deciſ.79.libro primo, & Capyc.deciſio.89.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1187.

Ad Rub. de iure codicillorum.

¶Codicillorum,& teſtamentorum diſcriminum.

AD ornatum huius Rubr.noto aliquas differentias inter teſtamentum,& codicillum; Prima quia agenti vigore codicillorum,non competit petitio hæreditatis directa,ſed actio ex teſtamento,Guid.*Pap*.deciſ. 323.Item non competit remediū l.fi.C. de edict. Diu.Adria.&c.Ant.Faber deciſ.3.C.de codicillis,Item qui elegit viā teſtamenti inſolemnis,nō poteſt deinceps variare, & agere virtute codicillorū per l.fi. C.de codicillis, Afflict deciſ.134.Boer. deciſio.33.Ioſeph *Lud*.dec.*Lucan*.56. quæ omnia procedunt, quando agitur per viam actionis,ſecus quando procedit per viam exceptionis,Balb.deci.22. Item in omni vltima voluntate, teſtamento excepto, ſufficiunt quinque teſtes,vel rogati,aut fortuito,etiamſi duę ex illis fœminæ exiſterent, Guid. Pap. dec.538.qđ amplia ꝓcedere ēt in teſtamento,vbi adeſſet clauſula codicillaris, Boer.dec.33.Item ſi in teſtamento non interuenerūt niſi quinque teſtes,& nulla adſit hæredis inſtitutio, tale teſtamētum valebit in vim codicillorum, licet fuerit productum in iudicio, vti teſtamentum,Magon.deci. Rot.Floren.32. Item codicillari quis nutu poteſt,Gamma. deciſ.73. Item quandoquidem declaratio eorum,quæ in teſtamento continentur,Magon.deciſ.Rot.Florent. 4.

COLLECT. 1188.

Super l.inſtrumenta ff. de acquiren. poſſeſſ.

¶ Dominij,ac poſſeſſionis non probandæ ex ſolo inſtrumento.

PEr ſolum inſtrumentum nō probatur Dominium,nec poſſeſſio.h. d. cum notatis,& ita deciſum refert *Frāc*. Marc.deciſ.217.*L*imita primo in inſtrumento diuiſionis,quia tunc ex eo bene probatur Dominium,Afflict.in deciſio. 14.Balb in deciſ.39.*L*imita ſecundo inter contrahentes, vt in caſu deciſ. Caualc.23.par.2.ex qua infero ad aliam deciſ.Rotæ, prima de fide inſtrument. vbi fuit dictum,quod inſtrumentum locationis bene probat dominium inter contrahentes; *L*imita tertio,quando agitur contra eum,qui habet cauſam ab altero ex contrahentibus, Rubi.dec.19.

COLLECT. 1189.

Ad Bart.in l. Hærennius ff.de decurionib.

¶ Notariatus non præſumendi,ſed probandi.

NOtarius quis non præſumitur,niſi probetur h.d.in inſtrumento antiquiſſimo non eſt neceſſaria probatio Notariatus,Afflict.deci.245 & deciſio. 251.in fi.& iſtud prouenit tum ex præſumptione antiquitatis temporis Frāc. Marc.deciſ.488.tum etiam ob difficilē probandi modum,Maynard. deciſ. 22. lib.3.licet quandoquidem ad inſtrumēti validitatem ſufficit oſtendere Notarium fuiſſe in quaſi poſſeſſione Notariatus,Cappell.Tholoſ.deciſ.331. Affl. deciſ.251.& aliquid per eundem deciſ. 245.& per Franc.Marc.deciſ. cit.488. quę autem ſufficiant ad quaſi poſſeſſionem,videas Afflict.deciſ.57. & Capyc. deciſ.61. quæ omnia conferunt ad tex. in

Digitized by Google

in c.cum Eccleſia Sutrina de cauſa poſſeſſ.& propriet.ex cõfeſſione autẽ eiuſdem Notarij nunquã eius poteſtas probatur, Afflict.deciſ.317. Boer.deciſ. 258. Papo.lib.6. tit.6. arreſt.6. Balb.deciſio. 121. licet in ijs, quæ ad eius pertinent officium, credatur, Capyc.deciſ.94. & aliquid per eund.deciſ.cit.61. Franc.Marc. deciſ.168.par.2. quorum omnium ratio diuerſitatis eſt, quia Notarius non præſumitur niſi probetur, cum Notariatus conſiſtat in facto, Boer.deciſi.36 & facta non præſumuntur, niſi probantur Medices deciſ. 51. verũ hoc intelligas ſi fuerit oppoſitum, alias ſecus, Ioſeph. Lud.deciſ.Peruſ.115. Franc.Marc.deciſ. 51.& ſi fuerit oppoſitum, nonnullis modis probatur, & primo ex eo, quod quatuor recepit inſtrumenta, Franc.Marc. deci.511.p.2.& Boer. & Ioſeph Lud.citat.locis, quas not.ad pulchram Barto. doctrinã in l.hærennius.ff. de decurionib. Intellige, vt quatuor illa inſtrumenta non ſint cõfecta ſuper contractibus a Iure reprobatis, quia tunc punitur, & non oritur probatio ex eis, Monald.cõſil.deciſ.30.& qualiter puniatur, videas pulchram deci.Gui.Pap.433. probatur etiã Notariatus ex confeſſione partis, Egomet in deci.Cur.Archiepiſc.Neap. 146. Intellige ſecundo, dummodo conficiat inſtrumenta de his, quæ coram eo geſta ſunt, Put.deciſ. 5.lib.3. Afflict.cit. deciſ.245. Intellige tertio dummodo illa inſtrumenta non ſint confecta inter perſonas Eccleſiaſticas, quia Notarius Eccleſiaſticus nõ põt recipere inſtrumẽta inter perſonas laicas, & e cõtra, Papon.lib.4.tit.14.arreſt.2. & quid in Notario Apoſtolico, videas pulcham deci. Boer.242.& aliquid per Annam in ſingul.245.

COLLECT. 1190.

Super l.ſi pupillus ff.de verbor.obligat.

¶ More regularis ſine interpellatione non contrahendæ.

SIne interpellatione mora non committitur.h.d. Limita primo in minore, in cuius fauorẽ ſancitum eſt, vt mora re ipſa committatur, Statil.Pacific.deci. 21. Amplia hanc limitat. procedere etiam, ſi non adeſſet perſona legitima, cui fieri poſſet ſolutio, quia hoc non obſtante, conſtituitur debitor in mora, de Franch.deciſ.95. licet huiuſmodi priuilegium non extendatur ad maiores, idem deciſ. 227. dicens quod mora nõ committitur, quãdo debitor non habet perſonam legittimam cui ſoluatur, quã not.ad text. in l.pecunia fęnebris ff. de vſuris. Sublimita limitationem, vbi minor ſuccederet maiori, quia tunc non poteſt vt priuilegio minoritati cõceſſo, vt ſcilicet mora re ipſa cõmittatur, pulchre Marilian.Rot.Genuen.deci.24.& ſic limitatur tex.in l. in minorum C. in quib.cauſ.in integ reſtit. non eſt neceſſ. licet in beneficio reſtitutionis in integrum ſit ſecus ex deciſ. Afflict. 212. Limita ſecundo fauore piæ cauſæ, Maynard.deciſ.29.lib.3 quæ facit ad doctr. Iaſon.in §.ex maleficijs, de action. Limita tertio fauore fiſci Egomet in deciſio. 13.& facit Romanus in ſing.117. Limita quarto, vt non requiritur, vbi eſt dies a lege ſtatuta, Caſſad. deciſ.2. de penſionibus, ſed an ſufficiat vnica interpellatio reſpondeas, quod ſic, Oſaſc.deciſ.12. & poteſt fieri etiam die feriato in honorem Dei, Guid.Pap.in deciſ.215. non requiritur tamen vbi eſt appoſita dies & pœna Oſaſc.deciſ.49.

Digitized by Google

COLLECT. 1191.

Ad no. in l. Barbarius ff. de offi. præſidis.

¶ Notarius inquiſitus de falſo, inſtrumenta conficere non poteſt.

NOtarius inquiſitus de falſo, inſtrumenta conficere non poteſt. h. d. Limita primo, vt huiuſmodi prohibitio, non extendatur ad contractus prohibitos, Guid. Pap. deciſ. 433. Limita ſecundo ſi commiſiſſet aliquid extra ſuum officium, Balb. deci. 22. & ratio eſt quia Notarius licet de falſo commiſſo extra ſuum officium condemnatus ſit, tabellionatus tamẽ officium exercere poteſt Franc. Marc. deciſ. 300. par. 2. Limita tertio, ſi inſtrumentum eſſet alias nullum, quia tunc nec poterit puniri de falſo, Capyc. deciſ. 53. *L*imita quarto in Notario tolerato in officio, quia valent eius inſtrumenta, licet fuerit inquiſitus de falſo, *F*ranc. Marc. dec. 301. par. 2. *L*imita quinto ſi Iudex ex cauſa in ſententia, Notario cõdemnato de falſo inſtrumenta recipiendi facultatem reſeruauerit, Idem Franc. Marc. in deci. 301. & 310. *L*imita ſexto, vt alibi poſſit conficere inſtrumenta, Idem in deciſ. 313. & 301. quæ autem ſit pœna Notarij cõficientis inſtrumentum ſimulatum, videas Mynſing. cent. 6. obſer. 65.

COLLECT. 1192.

Super l. ſi arbiter ff. de probat.

¶ Temporis antiqui.

NOto ad ornatum huius tex. quod nam tempus dicatur eſſe de antiquo in quo videas deciſ. Card. Put. 212. lib. 1. & quid in probationis materia videas Mohed in deciſ. 12. de ſenten. & re iudic. & quod tempus antiquum dicitur illud, quod excedit annos cẽtum, vide de *F*ranch. in deciſ. 357. par. 2. Verall. deciſ. 28. par. 1. & antiquiſſimum dici poteſt quando excedit metam centum annorum, Affl. in deciſ. 146.

COLLECT. 1193.

Super c. ſuper ſpecula, ne clerici, vel Monaci.

¶ Legum auditus prohibiti ſacerdotibus & religioſis.

PRohibetur Clericis, & alijs quibuſcunque Religioſis auditus legum; Limita primo exiſtente diſpenſatione, quia tunc etiam beneficiatus leges audire poterit, Sayr. deciſ. 1. eodem tit. *L*imita ſecundo, vt hæc prohibitio non extẽdatur ad Parochiales Eccleſias, iuxta terminos c. 1. eo. tit. in 6. Faber in dec. 16. C. de Epiſc. & clericis; Limita tertio in caſu dec. Sayr. 2. ne clerici, vel Monachi, vbi Præsbyter doctoratus in iure ciuili aſſumens, nullam pœnam incurrit.

COLLECT. 1194.

Super Doctr. Caſtren. in l. edictum ff. de iudicijs.

¶ Citationis abſentis renouandæ per nouũ commiſſarium ſtante prima citatione generali primi Commiſſarij.

NOn inutilis dubitatio eſt, de qua hic per Caſtren. mouetur, an ſcilicet Cõmiſſarius nouus debeat iterum citare partem abſentem, ſtante citatione prius facta ad omnes actus nã Balb. deci. 22. tenet indubitanter non requiri aliam citationem, quia coniungi debet factum prædeceſſoris cum facto ſucceſſoris, Gratian. deciſ. Rot. Marchiæ 108. refert Rotam illam decidiſſe, quod delegatus debet de nouo citare, etiam ſtãte citatione facta per prædeceſſorem, & ita pariter deciſum refert in Conſilio Neapolitano, Minad. in deciſ. 28.

COL-

COLLECT. 1195.
In l.ſi librarius ff.de reg.iur.

¶ Notarius quando corrigat ſuum errorem.

QVando Notarius poſſit errorem ſuũ corrigere, hic habetur, Et pro cognitione animaduertẽdum primo ad diſtinctionem, quam communiter tradunt DD.in l.Imperator ff. de ſtatu hom.nempe quod Notarius incõtinenti poteſt ſuum corrigere errorem, ex interuallo vero cum auctoritate Iudicis tm̃ Frãc.Marc.deciſ.743.ratio diuerſitatis eſt,quia quæ incõtinenti fiũt, cenſentur ineſſe,ex deciſ.Rot. 13. de probat. in antiq. ſi tamen Notarius fecerit inſtrumentum, & in illo deficiat aliquid per errorem, & poſtea (puta) de Die,& Anno omiſſo recordetur,poterit illum addere,quia veritas ſcripturę probatur per ſuum auctorem,Gui.Pap. deciſ.582.& eo magis,quia prę ſumitur potius error,quam falſitas, quando repetitur aliud ſcriptum a Notario,quam fuerit a partibus dictum, Ioſeph Ludo. deciſ.Lucan.13.Balb.deciſ.18 Secundo animaduertendum,quod quotieſcunq; in ſcribendo inſtrumento fuerit erratũ, probato errore etiã poſt productionẽ inſtrumenti in iudicio, iniungitur Notario de illo reparando,Guid.Pap. deciſio.130 Ioſeph Lud.deciſ.Lucan. 13. Franc.Marc.deciſ.289 par.1. & idem deciſ.163.p.2.Verall.dec.97. & 247.p. 2.Maynar.deciſ.16.lib.3.Papon.lib.17. tit.1.arreſt. 1. quod amplia vt liberũ ſit Notario etiam abſque iniunctione hoc facere, Iafred.Balb.deciſ.90 quam intelligas antequam expediatur inſtrumentum, alias ſecus,Idem Guid. Pap. deciſ. 131.mortuo autẽ Notario non poterit error per alium corrigi,Ant.Faber deciſ.13.C.de Epiſc.& clericis.

COLLECT. 1196.
Ad Rub.de tabularijs lib.11.

¶ Notariorum poteſtatis.

PRo huius Rubricę ornamẽto noto hic poteſtates,quas obtinet Notarius,& prima,quia Notarius poteſt abſenti ſtipulare Afflict. deciſ.135. & ex huiuſmodi ſtipulatione acquiritur ius reuocabile,ſecundum Oſaſc. deciſ. 33. ſecundum vero Theſſ. irreuocabile in deciſ.70. & qualiter debeat concipere ſtipulationem pro abſente, videas Capyc.deciſ.73.Secunda, quia ſi eſt impeditus poteſt committere alteri Notario quod de contractu a ſe recepto reaſſumat inſtrumentum,Faber in deciſ.7.de fide inſtrumento.& ipſemet poteſt ſubſcribere,de Franch. deciſ. 300. aliquid per Afflict.deciſ.6.& per Cacher.deciſ. 32.& quæ concurrere debeant ad validitatem reaſſumptionis,videas per Afflict.deciſ.6. Tertia,quia Notarius in Iuriſdictione voluntaria duplici officio fungi poteſt Scribæ ſcilicet,& interponentis auctoritatem, Franc.Marc.dec. 488. Intelligas dummodo ſit legitimæ ætatis,ideſt 25 annorum,Franc. Marc. deciſ.628.Intelligas ſecundo, dummodo non ſit idem Iudex, & Notarius, quia eius poteſtas dependet a Iudice, & ideo non creditur Notario, atteſtãti ſibi fuiſſe factam commiſſionem ſuper receptione teſtium,Afflict.deciſio 317. Quarta, quia poteſt verba derogatoria extendere in gloſſa iuxta voluntatem; quam ſciuit a teſtatore,Guid.Pap.deciſ. 129.licet ſcriptura cętera extendatur ſecundum ſtylum illius Notarij,& Formularij,Papon lib. 10.titu. 4.arreſt. 26. Rot.deciſio.1.de verbor.ſignificat.in antiq. Borgnin. deciſio. 16.de contractibus par.2.hæres autem Notarij non poteſt groſſare notam ſine Iudicis mandato.

Digitized by Google

dato, Gui. Pap. deciſ. 2. & 118. & Boer. deciſ. 36. & 37.

COLLECT. 1197.

Super Auth. defuncto C. ad Tertull. verbo ſalua gradus prærogatiua.

¶ Clauſulæ Salua gradus Prærogatiua effectus.

VErbũ iſtud appoſitũ in diſpoſitione legis, vel ſtatuti non excludit, quo minus filius non ſuccedat in locũ patris, vbi agitur de hæreditate Aui ita fuiſſe deciſum in cauſa Firmana bonorum 19. Ianuarij 1581. coram Cãtuccio, refert Rot. Diuerſ. dec. 708. p. 1. & facit Deciſio in cauſa Romana ſucceſſionis de Girona 23. Ianuarij 1507. coram Robuſterio, & Vrbeuetana hęreditatis 28. Maij 1509. coram *L*icta.

COLLECT. 1198.

Super c. Regni vt cum nihil.

¶ Officialium Baronalium Regi non ſubditorum nullatenus creandorũ.

CEnſuit *R*ex in præſenti cap. quod Aduena nõ poteſt creari Officialis a Barone non ſubditus præfatæ Regię Maieſtati, ex quo infertur, quod neque Clerici a Prorege, de *F*ranch. deciſ. 479. Infertur etiam ad Regentem Magnæ Curiæ Vicariæ, ſi poterit creari ex terus Electis contradicentibus, de quo vide optimam Capyc deci. 178. & num Monachus poſſit eſſe Officialis, ſeu Iudex, vide Guid. Pap. deciſ. 563.

COLLECT. 1199.

Super l. libellorum ff. de accuſat.

¶ *L*ibelli accuſatorij formæ.

AD hanc l. not. tres pulchras deciſ. Prima eſt Triuiſ. 20 par. 1. vbi fuit deciſum, quod accuſator non tenetur exprimere diem commiſſi delicti; Secũda eſt deciſio Rotæ 8. quę per *F*arinac. vbi pariter fuit dictum, quod nec coarctatur exprimere locum delicti patrati; *L*imita inſtãte parte, ita deciſum refert *F*ranc. Marc. dec. 727. p. 1. & nũ ſit ineptus pręfatus ſibellus, vide Mynſin. cen. 1. obſeru. 32. Tertia eſt dec. Balbi 300. 1. & 2. vbi in inquiſitione tã generali quã ſpeciali, exprimi debet locus delicti.

COLLECT. 1200.

Super l. per minorem ff. de Iudicijs.

¶ Præiudicij iudiciorum.

PEr minorem cauſam, maiori cognitioni præiudicium fieri non oportet; Maior enim quæſtio minorem cauſam ad ſe trahat. h. d Hinc eſt, quod iudicium vniuerſale facit ſilere particulare, Verall. deciſ. 117. p 2. & cauſa ciuilis pendente falſi accuſatione contra partem, & teſtes, non poteſt diffinitiue expediri, niſi data ſententia ſuper falſitate Balb. deciſ. 23. & ratio eſt, quia iſta dicitur maior, ac pręiudicialis, Afflict. deciſ. 103. & ſemper facit ſuperſederi ne ſententia proferatur, Capyc. deciſ. 25. Aliquid per Gram. deciſ. 16. tamen productio teſtium per partem priuatam facta nõ prodeſt, nec nocet parti fiſcali, neq; pronũciari poteſt in criminali ex probatione habita in ciuili, Guid. *P*ap. in deciſ. 342. Hinc eſt, quod pendente cauſa criminali coram vno Iudice non poteſt per eundem coram alio Iudice intentari ciuilis, reſpectu eiuſd. facti, Put. deciſ. 285. lib. 1. Item exceptio falſitatis, cuius probatio in promptu offertur iudicium impedit, Franc. Marc. deciſio. 223. p. 2. & quoties ciuilis cauſa cũ criminali intentatur, criminalis ad ſe trahit ciuilem, ita quod ad fiſci actuarium cauſa pertinet, Idem in deci. 227. par. 2. Infertur ſecundo, quod pendente iudicio

Digitized by Google

cio ſuper raptu coram Iudice ſeculari non poteſt Iudex Eccleſiaſticus pronūciare ſuper cauſa matrimoniali, Papon. lib. 22. titu. 6. arreſt. 2. Infertur tertio, quod carceratus inquiſitus de delicto reſiſtētiæ factæ contra Officialem ſi allegat nullitatem capturę eſt audiendus, & interim eſt ſuperſedendum in cauſa reſiſtentiæ, Peguer. in deciſ. 9. Infertur quarto, quod lis ſuper vna re pendens impedit ingreſſum litis inter eaſdem perſonas ſuper eadem re, Rot. Gen. in deciſio. 179. quemadmodum Reus pro vna, & eadem cauſa ad diuerſa iudicia non eſt trahendus, alias actor ſuo iure priuatur, Franc. Marc. in deciſ. 248. part. 2. Intellige ſi opponatur, alias tenet proceſſus coram vtroque Iudice, maxime quando Iudices ſunt pares, ſecus in Papa, Idem in deciſ. 491. & propterea lite pendente coram vno Iudice, alter ad illius cognitionem intromittere ſe non debet, Capyc. deciſ. 122. Rot. Genuen. deciſ. 13. Hinc eſt, quod in his, & ſimilibus cauſis exceptio litis pendentiæ admittitur, Bellam. in deciſ. 46. quæ litis pendētia ſola citatione inducitur, Frāc. Marc. in d. deciſio. 248. par. 2. Hinc eſt, quod proceſſus factus in partibus lite pendente in Curia ſuprema eſt nullus, Mohed. in deciſ. 320. Infertur quinto, quod nō poteſt procedi ſimul, & ſemel ſuper appellatione ab interlocutoria, & negotio principali, quia ſunt cauſæ prę-iudiciales, Franc. Marc. in deciſ. 177. Infertur ſexto, quod cauſa priuilegiata reſpectu proceſſus non admittit concurſum alterius iudicij, Verall. in deciſ. 22. par. 1. Infertur ſeptimo, quod petitoriū coram Iudice Eccleſiaſtico intentari nō poteſt quando poſſeſſorium coram alio Iudice pendet Franc. Marc. in deciſ. 77. tandem nota ad materiam, quod propter iudicium vniuerſale petitionis hæreditatis non ſilent iudicia particularia creditorum, & legatariorum, Idem Franc. Marc. in deciſ. 81. p. 2.

COLLECT. 1201.

Super l. alio ff. de alimentis legatis.

¶ Executorum vltimarum voluntatum.

LOquitur de executoribus non quidem ſententiarum, de quibus loquitur Boer. in deciſ. 39. ſed vltimarum voluntatum, pro cuius materiæ dilucidatione Primo animaduerto, quod executor a teſtatore electus in cuius conſcientiæ, & arbitrio executionem commiſit non poteſt alteri vices ſuas in hoc cōmittere, Balb. in deciſ. 401. ſecus ſi aliquid certum, & determinatum ab ipſo teſtatore commiſſum fuerit, Maynard. in deciſ. 13. lib. 2. quemadmodum dicimus in caſu deciſionis *S*ayri 3. de offic. deleg. vbi Epiſcopus examen ſibi commiſſum a *P*apa cū clauſula, in quo conſcientiā tuam oneramus alteri comittere poteſt; Secundo animaduertēdum quod executorem poteſtas in pluribus conſiſtit; Primo quia tenetur facere inuentarium, Coler. in deciſ. 4. Papon. lib. 22. titu. 9. arreſt. 1. *S*ecundo, quia poteſt ſibi ſatisfacere, Idem Papon. eodem lib. eod. titu & arreſt. 2. Tertio, quia eis creditur præſtito iuramento ſuper diſtributione bonorum, Idem Papon. eod. lib. eod. tit & arreſt. 8. Quarto, quia executorib. mortuis, vel abſentibus, loco ipſorum debent alij ſubrogari æquali numero, Papon lib. 20. tit. 9. arreſt. 6. Quinto, quia deficientibus bonis mobilibus, poſſunt alienare immobilia bona pro ſolutione relictorum, Idem arreſt. 10. ibid. & num autem valeat diſpoſitio mariti conſtituentis vxorem ſuam executricem, videas Thoming. deciſ. 65.

COL-

COLLECT. 1202.

Super Clementina diſpendioſam de Iudicijs.

¶ In cauſis ſummarijs proceditur ſimpliciter, de plano, & abſq; ordine iudiciario.

AD cuius ornamentum videas Oſaſc. in deciſ. 1. Guid. Pap. in deci. 369. Anto. Faber in deciſ. 1. C. de appellat. vbi etiam refert in Curia Pedemontana omnes cauſas eſſe ſummarias, quæ autem cauſæ dicantur ſummariæ videas per Guid. Pap. deciſ. 168. & intereſt an cauſa ſit plenaria, vel ſummaria, quia vt in ea procedatur ſummarie ſolus Princeps committere poteſt, Balb. in deciſ. 339. & facit gloſ. in c. fin. de hæreticis in 6. & iudicium ſummarium habet quamplurima priuilegia; Primum quia in eo ſufficit ſemiplena probatio, Oſaſc. in deciſ. 38. Secundo, quia ſummariæ cauſæ poſſunt iuramento partis terminari, ſi ſint modici pręiudicij, Gui. Pap. in deciſ. 64. in fine; Tertium, quia teſtium reprobatio non habet locum in cauſis ſummarijs, Afflict. in deciſ. 351. Quartum, quia in cauſis ſummarijs Iudex ad eius arbitrium poteſt terminum coarctare, Verall. in deciſ. 58. par. 3. non tamen priuilegiantur, vt in eis perſonæ litigantium non ſint legitimandæ Rot. Genuen. in deciſ. 155. Item quia iudiciũ quantumcunque ſummarium ſit, neque probationes neceſſarias, neq; defenſiones excludit, Franc. Marc. in deciſ. 714. & ratio eſt, quia ſummaria cauſa differt tantum ab ordinaria, circa iudicij abbreuiationem, non autem circa ſolemnitates Put. in deciſ. 130 lib. 3. Nota tamen pro huius materiæ coronide, quod Iudex procedens via ſummaria, poteſt illam dimiſſam ad ordinariam conuolare, Magonius in deciſio. 52. Mynſing. obſer. 17. cent. 6. quid autem operetur ſi cauſa committitur ſummarie, & terminis non ſeruatis, vide Caſſad. in deci. 8 de reſcriptis, & Rot. in deciſio. 2. de appellat. in nouis.

COLLECT. 1203.

Super l. ait prætor §. debitorem ff. de his quæ in fraudem credit.

¶ Debitoris de fuga ſuſpecti capiendi.

DEbitor ſuſpectus de fuga capi poteſt nullo iuris ordine ſeruato h. d. Amplia primo, vt capi poſſit etiam a Iudice incompetenti Mynſing. obſeru. 65. cent. 2. Amplia ſecundo vt non ſolũ fugitiuus, ſed etiam præparans ſe ad fugam Gomez *Leo* in deciſ. 22. Amplia tertio, vt ſi talis debitor armata manu reſiſtit, vulnerari poteſt, Gayl. obſer. 44. lib. 2. Amplia quarto, vt talis appræhenſio fieri poteſt etiam die feriato in honorem Dei, Rubin in deciſ. 23. Nunc limita & primo in caſu deciſ. Rotæ Genuen. pœnes Cartar. 111. vbi fuit dictũ, quod debitor a creditore non poteſt capi vti ſuſpectus, quando debitor præſtitit fideiuſſorem idoneum, & ratio eſt, quia bona fideiuſſoris cum bonis principalis confunduntur, Faber in deciſ. 1. C. de fideiuſſor. & facit tex. in l. ſi plures §. præterea ff. de fideiuſſor. Hinc eſt, quod nõ eſt incarcerandus debitor principalis, quando fideiuſſor eſt ſoluendo Valaſc. in deciſ. 11. *Limita* ſecundo ſi non concurrant poſita per Affl. in dec. 170. *Limita* tertio quando creditor nollet iurare, Balb. in deciſ. 119.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1204.

Super c.ſi cōtra quos,vt lite pēdēte in 6.

¶Electionis inualidæ factæ ad beneficium litigioſum vna ex partibus lite pendente accedente,vel decedente.

SI beneficiatus contra quem ſuper beneficio litigatur cedat,vel decedat, ſi alius lite pendēte cum ſuperſtite fuerit electus, non valet electio,quem tex.ampliauit Rot.in deci.1.vt lite pendente in nouis, vt poſſit ſic electus vti intruſus reuocari, nec eidem permittitur dare obiectos,quam deci.pariter nota ad ampliationem tex.in c.præſentiū de teſtibus; Nunc limita, & primo vbi lis ſuper poſſeſſorio tantum eſſet,quia tunc non inducit litis pendentiam,nec impedit ordinarium prouidere,pulchre Caſſad.in deciſ. 4. vt lite pendente; Limita ſecundo in caſu eiuſdem in deciſ. 5.eo.tit.vbi fuit dictum,quod lis in qua per annos 18.aut 20.vel circa, nihil eſt actum lis dicitur taliter neglecta,quod non inducit litis pendentiam; Limita tertio in Papa,nam ſi alter ex litigantibus in Curia ſuper electione,vel etiam beneficio de iure patronatu laicorum moriatur valet prouiſio Papæ,licet iuripotronatus non deroget,nec de eo mentionem faciat,ita idem Caſſad.in deciſ.3. vt lite pendente.

COLLECT. 1205.

Super l.magnam C.de contrahenda ſtipulat.

¶Dies interpellat pro homine.

DIes inlerpellat pro homine h. d. Amplia,vt non obſtante, quod dies fuerit elapſus poterit mora in continenti purgari,Teſaur.in deciſ. 77. Limita tamen concluſionem tex.non procedere, quando dilatio eſſet adeo breuis,vt impoſſibile eſſet intra eam expediri actum,vt deciſum refert Teſſau.in deciſ.12.

COLLECT. 1206.

Super Proœmio Rituum M.C.V.

¶Styli Curiæ.

STylus Curiæ habet vim legis, h. d. Et propterea infertur,quod eius obſeruantia eſt de ſubſtantia,Balb. in deciſ.29.Infertur ſecundo,quod ſententia lata cōtra ſtylum eſt ipſo iure nulla, vt deciſum refert Guid.Pap.in deciſ.198. quam nota ad ampliationem tex.in c.1. de ſententia,& re iudicata:Infertur tertio,quod ſi ſtylus contradicit Cōſuetudini præualet ſtylus,vt decidit idem Guid.Pap.deciſ.292.quam nota ad doctrinam Barto.in l.de quibus ff.de legibus; Infertur quarto ad deciſ. eiuſdem Guid.Pap.151.quam per te videas.

COLLECT. 1207.

Super l.in pecuniarÿs ff.de ferÿs.

¶Dilationis vnicæ in ciuilibus dandę.

IN cauſis pecuniarijs datur vna dilatio ad probandum,h.d licet per conſuetudinē poſſit abbreuiari dilatio.Cacher.in deciſ.22.& ratio eſt,quia dilatio probationis,eſt Iudici arbitraria,Franc. Marc.in deciſ.36.Hinc eſt, quod Iudex ex officio parte nō inſtante poteſt dilationem concedere,Boer. in deciſ. 294. & impeditus propter iuſtum timorem ad comparēdum in termino poterit Iudex ex integro ad dilationē reſtituere Affl.in deciſ.29.& idem in deciſ.50.In pluribus tamen caſibus dilatio denegatur,& primo in caſu Creſcen.in deciſ.1. de dilation. vbi dilatio eſt concedenda reo ante terminum ad articulandum, poſtea vero denegatur; Secundo vbi quis terminum competentem a iure

P ha-

Digitized by Google

habuit,quia alius terminus dandus non eſt,Bellam.in deciſ. 427. Tertio actori non datur dilatio, quia debet ab initio venire inſtructus ad cauſam, Caſſad. in deciſio. 1. de dilation. Limita quando reus lite pendente producit ius nouum quia tunc concedenda eſt dilatio, Verall.in deciſ.15.par.1.& in dec.266. Limita ſecundo propter interuentum nouæ perſonæ petẽtis admitti pro ſuo intereſſe vigore ſuæ ſpecialis commiſſionis,Creſcent. in deciſio 3. de dilation. Quarto nõ datur ſpoliatori, etiã adhuc non probato ſpolio Caſſad in dec.2.de dilation Creſc.in deciſ 4.eod.tit.Quinto denegatur reo ex alio iure venienti quamuis detur actori,Caſſad in deciſ.7. eod.tit.Caputaq.in deciſ.260.lib.1.Creſcen in deciſ.5.de dilation.Sexto denegatur illi,qui commiſit cauſam generaliter ſuper poſſeſſorio,& ratio eſt,vt dixi,quia actor debet venire inſtructus in iudicio,Verall.in dec.263.p.1.Septimo dilatio ad probandũ vltra tertiam dari nõ poteſt,Benint in deciſ.45.Rotæ Bononiæ;Octauo non datur aduerſus gratiam ſi neutri Creſcẽ.in deciſ.8.de dilation. Nono non datur Procuratori ad cõſulendum principalem monitum ad docendum ſe paruiſſe literis penſionis, in quibus eſt regreſſus ob non ſolutionem,Creſce.in deciſ 9.de dilation. Decimo denegat̃ reo citato vigore primę commiſſionis literis non expeditis.Creſcen.in deciſ.6.eod.tit.Pro coronide tamen huius materiæ animaduertendum ad nonnulla practicabilia ;& primo, quod Iudex vltra terminũ Iuris poteſt exceptionem dilatoriam admittere, Cappel.Thol.deciſ.198.Secundo,quod omnis dilatio probatoria eſt peremptoria Gayl.obſer.61.lib.1.queãdmodũ sũt termini,qui dantur a Rota Creſcen.deciſ.7.de dilation.Tertio,quod vltra tertiam dilationem de iure non datur alia iuxta terminos c.in cauſis de teſt. licet poſt lapſam primam dilationem approbãdi,admittitur purgatio morę, ſi quis velit incontinenti poſt ipſam dilationẽ probare, abſq; alia petitione dilationis Balb.deciſ.356.& hæredi de iure communi datur noua dilatio poſt quartam dilationem conceſſam defuncto,Mynſing.obſer.73.cent.1.

COLLECT. 1208.

In l.1.§.is qui depoſitum ff.de falſis.

¶ *Pœnæ* aperientis litteras.

DE pœna aperientis literas, & reuelantis ſecreta,hic agitur,Ad cuius ornamentum nota duas Deciſiones Prima eſt Viuij 93.vbi fuit dictũ,quod punitur pœna falſi,non autem excommunicationis;vt vulgo ſolet dici;Secundo eſt Annæ ſing.383.vbi fuit deciſum tempore D.Petri de Toledo eſſe pænam amiſſionis officij.

COLLECT. 1209.

In c.in cauſis,de teſtibus.

¶ Dilationis quartæ,abſq;ſolemnitate iuris non dandæ.

QVarta dilatio non eſt dãda abſq; ſolemnitate Iuris h.d. De qua ſolemnitate videas tex.in c.vltra tertiam eod.tit.Balb.deciſ.12.Hinc Benint.deciſ.45 Rot Bononiæ cenſuit dilationem ſecundam nõ eſſe concedẽdam illi,qui nullam probationem fecerit in prima,& an nouus Iudex nouam dilationem dare poſſit,videas Cappel. Tholoſ.dec 48.licet poſt lapſam primã dilationem ad probandum admittatur purgatio moræ,ſi quis velit incontinenti poſt ipſam dilationem probare,abſq; alia petitione dilationis,Balb.deci.356. & ad quartam dilationem impetrandã non ſufficit generale mandatum, Mynſing.obſer. 73.cẽt.1.Limita hanc diſpoſitio-

Digitized by Google

ſtionem tex. multipliciter, & primo ſi probatum fuerit impedimentum propter quod non potuerit probare, quia tunc non ſolum ſecunda, & tertia dilatio, ſed etiã & quarta poteſt dari, Gayl. obſer.91.lib.1. Sublimita in dilatione iſta tutaria, quæ neq; augeri, neq; minui poteſt, Franc. Marc. deciſ. 37. Limita ſecundo propter impedimentũ Iudicis, Mynſing. obſer.71. cent. 1. Limita tertio in hærde, cui de Iure communi datur noua dilatio poſt quartam dilationem cõceſſam defuncto, Idem cent.1. obſer.73. Tandem nota, quod in materia dilationis ſufficit comparere in extrema parte termini, & dies termini non computatur in illo, Guid. Pap. deciſ. 270.

COLLECT. 1210.

In l. de creationibus C. de Epiſcopali aud.

¶ Inuentarij curatoris.

CVrator tenetur conficere inuentarium, h. d. prout dicimus; pariter in Curatore dato ad litem, Capp. Tholoſ. in deciſ.72. & 147. & Domini de Rota deciſ.1. de Iudicijs in nouis, licet teneatur bona ſua obligare, & dare fideiuſſores, ac promittere vtilia facere, & inutilia prætermittere, Gayl. obſeru. 108.lib.2. debet tamen ſatiſdare Cardi. Pute. in deciſ.130.lib. 3. Ioſeph Lud. in deciſ.48. Balb. deciſ.142.

COLLECT. 1211.

Super l. tutores ff. de adminiſtr. tutorum.

¶ Tutoris adminiſtrationis abſque decreto prohibitæ.

TVtor adminiſtrare prohibetur, niſi ei adminiſtratio fuerit decreta h. d. & antequam adminiſtret debet nouẽ requiſita ſolemnia obſeruare, de quibus vide per Capyc. in dec.50. & Gui. Pap. in deciſ.330. in qua decretatione haberi debet ratio virilis ſexus, Franc. Marc. in deciſ.11. par.1. & 471. par 2. Item de eorum poteſtate fidem facere ante omnia tenentur, Balb. in deciſ.33. Item inuentarium conficere, Franc. Marc in deciſ. 131. part. 1. quam nota ad tex. in l. tutor qui repertorium ff. de adminiſtr. tutor. an autem tutelæ curæ officium inuitis detur, vide eundem in deciſio. 1219. tenetur tamen Tutor creatus per ſententiam pendente appellatione adminiſtrare, alias de damnis, & intereſſe pupillo tenetur Ioan. Papon. li.15 tit.5. arreſt. 4. Ad materiam nota, quod ijs debet dari Tutor vel Curator bonis, qui eorum futurus eſt hæres, Gomez Leo in dec. 2[illegible]. & tutela magis perſonis, quam bonis datur Pariſienſ. in deciſ.29. & Boer. in deciſio. 88.

COLLECT. 1212.

Super c. cum haberet, de eo, qui duxit in vxor.

¶ Alimentorum natorum ex damnato coitu.

SPurio etiam ex damnato coitu debentur alimenta ex æquitate Canonica h. d. Amplia primo, vt legari ei quoque poſſit, dummodo non ſit cõceptus ex coitu punibili per leges ciuiles, Ant. Faber in deciſ 8. C. de naturalib. liberis, & ratio eſt, quia ſpurijs relinqui poteſt in cauſa alimentorum, Gayl. obſer.88.lib.2. & de tali relicto non detrahitur Falcidia, Capyc. deciſ.164. & facit tex. in l. diui ff. de alimentis legatis; Amplia ſecundo præfatum onus tranſire etiam in hæredes partis, de Franch in deciſ.178. quicquid dicat Capyc. in deciſ.144. Nunc limita & primo ſi aliunde alimenta haberet, quia tunc illa a Patre non debentur, Theſ. deciſ. 21[illegible]. Gayl. d. obſer.88. Limita ſecundo quãdo poſſet viuere ex aliqua arte, Petrus de Benint.

deciſ.28.Rot.Bononien. *Limita tertio* extra benignitatem Canonicã, Caſſad. deciſio.1 de ſucceſſionibus ab inteſtato Limita quarto,vt nil relinqui poſſit vltra metam alimentorum,Mohed.in deciſ.178.Limita quinto ſi filios eſſet increatus;*Franc*.Marc.deciſ.458.p.2.

COLLECT. 1213.
Super c.2. de Clericis coniugatis.

¶ Beneficiorum vacationis.

SCripſi alias in Collect. ſuper c. 3. eo.tit.in mat.vacationis beneficiorum, Addo hic aliqua ex quibus vacat ipſo iure beneficium,& primo per matrimonium per verba de præſenti contractum Rot.deciſ. 1. de ſponſalibus in nouis,& deciſ.21. de probat. in Antiq. Cappell.Tholoſ.deciſ.239. Put. deciſ. 459.lib.2.Caputaquen.deciſ.115.par.1. quod amplia etiam ſi matrimonium eſſet de iure nullum,veluti quia cõtraxit in impubere,& ex alio defectu,Rot.deciſ.1.& 2.de ſponſal.Secundo per non promotionem, nam quando obtinens Eccleſiam Parochialem non promouetur infra annum ad Sacerdotium, tunc elapſo anno vacat ipſo iure beneficium Parochiale Rot deciſ.33. de præbend. in antiq & in deciſ.6 de rerum permutatione,& facit tex.in c.licet Canon de elect.in 6.Tertio per translationẽ Prælati ad aliam Eccleſiam,quia prima vacat.Maynard.deciſ.22.Intellige tamen dummodo prius ſint expeditæ litteræ ſecundæ *Prælaturę*;& oſtenſæ Capitulo,vt fuit reſolutum in vna Burgen.Canonicatus 3.Iunij 1583.coram *Lancel*lotto vbi fuit reprobata opinio tenentium, quod ſola expeditio litterarum ſufficeret;& ſola ſcientia,abſque prçſẽtatione in Capitulo facta;Quarto ſi electus infra menſem tẽpore electionis ei præſentatæ, non conſenſerit electioni Rot.deci.7.de elect.in nouis;Quinto ſi electus ante confirmationem per ſe,vel per alium ingeſſerit, vel adminiſtrauerit,nam eo ipſo priuatur iure ſibi quęſito, & beneficium vacat iuxta terminos c auaritiæ de elect.in 6.Creſcen.dec.6. de Iurep. Rot. iuncta additione Papazon.deciſ.6.in nouis,Rot.Diuerſ deciſ. 83.p.3.Put.deciſ.45.lib.3.Rot. collect. a Farinac deciſ.514. *Sexto* per promotionẽ ad Epiſcopatum poſt adeptionẽ poſſeſſionis Caputaquẽ.deciſ.303.304. 294.& 400.p.2.Achill.de Graſſ.dec 2. de elect. Septimo quando beneficium violenter occupatur, veluti ſi quis vi ingreditur poſſeſſionem beneficij,nam eo ipſo perdit ius, quod ad illud habebat, & vacat ipſo iure Rot. deciſ. 3. de præbend *Biſignet*.deciſ.3. in antiquiorib.eod.tit.Octauo per violationem ſequeſtri impoſiti vigore ſententiæ diffinitiuæ in Romana Curia prolatæ in cauſa beneficiali,Mohed.deciſ. 2.de ſequeſtrat.poſſeſſ.& facit tex. in clemen. vnic.eo tit.*Limita* quando ſequeſtrum fuiſſet appoſitum propter offenſam Iudicis,Mohed dec. 1.eit.tit.Nono vacat ipſo iure beneficium per crimen regalis ſimoniæ commiſſæ,Caſſad.deciſ. 5. de ſimonia,Caputaq.deciſ 201.par.1.& deciſ.238.p.3.Rot.diuerſ.deciſ.405.par.1. Limita in ſimonia commenſionali,quę inhabilem reddit ad beneficia obtinenda, non autem inducit vacationem obtentorum,Put.deciſ.80.lib.2.Verall.deciſ.250.p.2.Creſcen.deciſ.3.de ſimonia Achil de Graſſ.deciſ.2.eod.tit.quas omnes videas ad mat extrauag.cum deteſtabile;Decimo ob non publicationem reſignationis iuxta formam Conſtitutionis Greg. XIII. Caſsad. deciſio 5.de præbend.Rot.diuerſ.deciſ.205. par. 3. Vndecimo per diſpoſitionem,& priuationem,Caputaq.deciſ.64.p 1.deciſ.48. 325.& 327.p.3.Duodecimo per apprę-

hen-

henſionẽ poſſeſſionis de beneficio collato a Papa ante litterarum expeditionem, Rot.deciſ.205.par.1 diuerſ.& hodie habemus Conſtitutionem Iulij III. Decimotertio vacãt ipſo iure beneficia offendentiũ litigantes in Romana Curia, Put.deciſ.102.103.& 104.lib.1.Rota deciſ.166.par.2.Diuerſ.Decimoquarto vacat ipſo iure per confidentiam, Balb. deciſ.29.

COLLECT. 1214.

In l.vtrum C.vbi pupillus educari debet.

¶ Educationis pupillorum arbitrariæ.

EDucatio pupillorum eſt arbitraria h.d. Sed an educari poſſit pœnes matrem, videas Afflict. in deciſ. 183. & an a volũtate teſtatoris recedatur circa educationem, vide Grammat. in deciſ. 55.non tamen educari debet pœnes tutorem, Balb.deciſ.22.Intellige ſi ſit ſibi ſubſtitutus propter ſpem ſucceſſionis, quia ſpes ſubſtitutionis futuræ votum inducit captandæ mortis, Guid.Pap.deciſ.539.Item nec pœnes vitricum, Maynard.deciſ.29.lib.3. nec penes matrem tranſeuntem ad ſecunda vota, quia lex diffidit, de ipſa, tamen debet admitti ad probandum bonam tractationem, Frãc. Marc.deciſ.131.licet quandoquidem educantur penes ipſam tranſeũtem ad ſecundum matrimonium, Idem in deciſ.592.p.2.de Franch. in deciſ. 350. & qualiter probetur alimenta fuiſſe præſtita, videas Ioſeph.Lud.dec.Lucan. 42. Ad materiam videas pulchram deciſio. Ant.Fabr.1.C.vbi pupillus educari debet, & Affl.deciſ.185.

COLLECT. 1215.

In l.iure noſtro ff.de teſtament. tutela.

MAter non poteſt eſſe tutrix teſtamentaria, nec a iudice confirmata, hodie vero limitatũ iſte tex.per Auth. Matri, & Auiæ C.quando mulier, tutelæ offic.iungi poteſt, & vltra ibi notata, Animaduerto primo hic, quod Pater naturalis filijs matrem tutricem dare poteſt, Franc. Marc.deciſ.11.& an eo caſu teneatur renunciare Velleiano, & ſecundis nuptijs tradit Put.deciſ.427.lib. 2.& tutricem matrem facit teſtator relinquendo filios in eius poteſtate, Boer. deciſ.124.& mater minor 25 annis conſtituta tutrix in teſtamento, poteſt exercere officium tutelæ ſuorum liberorum non obſtante minori ætate, Papon. lib. 15.tit.5.arreſt.3.Boer.cit.dec.124.quomodo autem intelligatur, quod mater præfertur legitimis, videas Afflict. deci. 281.Guid.Pap.deciſ.539.Ad materiam Franc.Marc.deciſ.75.par.2. & an Auus paternus volens tutelam nepotis, pręferatur matri videas de Franch.deciſ. 10.

COLLECT. 1216.

Super c. in tribus §.tanta de conſecrat. diſt.1.

¶ Licentiæ Epiſcopalis de ſeruando ſacratiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum in Eccleſia parochiali prohibitæ, & nullæ.

EPiſcopus non poteſt concedere licentiam obſeruandi Sanctiſſimũ Euchariſtiæ Sacramentum in Eccleſia non parochiali pro adoratione populi h. d. Requiritur enim licentia Summi Pontificis, vt colligitur ex deciſ.Rubin. 29. Limitatur tamen pro infirmis, & obſeruari poteſt die, noctuque ex c.præſbyter eadẽ diſtinctione; Pro cuius materiæ ornamento nota duas Sacræ Con

gregationis declarationes; *Fuit* enim primo dubitatum an Epiſcopus poſſit concedere præfatam licentiam;Secundo ſuppoſito,quod Epiſcopus conceſſerit an ſucceſſor potuerit illam reuocare Ad primum *S*acra Congregatio reſpondit infraſcriptis verbis id non poſſe concedi ab Ordinario, ſed requiri licentiã Sedis Apoſtolicę;Ad ſecundum reſpondit huiuſmodi licentiam fuiſſe nullam, ac propterea ei non eſſe deferendam, nec eſſe neceſſariam reuocationem.

COLLECT. 1217.

Super c. cum in illis de præbend.in 6.

¶ Beneficiorum appellatione an veniunt curata.

BEneficiorum appellatione curata non veniunt. h.d.Hinc eſt,quod ſi in impetratione beneficij non ſit mentio,quod ſit Curatum eſt ipſo iure nullum,Ro.deciſ.1.de offic.Archipræsby. vnde ĩ expectatiuis litteris,vt beneficia curata compræhendantur, adijci ſolet clauſula cum cura,& abſque cura,vt teſtatur Balb in deciſ.323.quamuis in dubio beneficiũ non præſumatur curatũ, ſed ſimplex,Bellamer.deciſ.676. Rota deciſ.17.par.1.diuerſ.& fuit reſolutum in vna Pampilonen. *P*rioratus 21. Iunii 1599.coram Pamphilio,& ratio eſt quia beneficium Curatum habet magnam præeminentiam ex deciſ.Rot. 1. de offic.Archipræsb.Curæ namq;exercitium continet in ſe magnum periculum cum ſit ars artium c.cum ſit ars de ætat.& qualit.& Maynard.deciſio.13. Amplia tex.vt beneficiorum appellatione nõ veniat Curatum, quamuis gratia ſit ex motu proprio,quia licet motus proprius excludat ſubreptionem, Rot. deciſ.7.de præbend.in nou.& 29.eod. tit.& 71.de præſcript.in antiq.Anto.Faber deciſ. 1. C. de diuerſ. reſcriptis, & deciſ.22.eo.tit Put.deciſ.307.lib 1.non tamen ampliat gratiam, vt beneficium Curatum compræhendatur ex dec.Rotæ 7.cit tit.idcirco die 12.Aprilis 1542. in vna *P*aduana Penſionis fuit reſolutum,teſte Puteo in deciſ.301.& 307.& 1. quod Collatio de Cappella Eccleſię Collegiatæ facta ab Ordinario non intelligitur de Eccleſia Curata,& hoc per tex.noſtrum,ſic etiam diſpẽſatus ad beneficia quæcunque non intelligitur diſpenſatus ad beneficium Curatum,niſi expreſse ĩ ſupplicatione de Curato fiat mentio,Balb.deciſ.22.niſi extimaretur æquipollens neceſſarium ad curam, Rot.deciſ.13.de præbend.in antiquior. vel dictio aliqua vniuerſalis, Creſcent. deciſ.1.de priuil.Cæſar de Graſſ.dec.1. eod.tit.

COLLECT. 1218.

Super l.1.ff.ad Turpillianum.

Calumniatoris vel inſtigatoris in accuſando.

INſtigator calumnioſe accuſationẽ inſtigans incidit in hoc Senatuſconſultum,quemadmodũ ille, qui falſam accuſationem dictauit Franc. Marc. in deci.902.par.2.ſicut & is qui accuſauit aliquem de proditione, ſipoſtea in tortura aſſerit falſam eſſe accuſationem,dicens ſe feciſſe aliquo inſtigante plecti debet pœna mortis, Rota Auenionen. deciſ.28.diuerſ quia pœna Turpilliani eſt ſimilitudo ſupplicii,Franc.Marc.deciſ.758.& in publicis delictis eſt quinq; librarum auri,& irrogationis infamiæ, Idem in deciſ.114.p.2. Immo Iudex ſi non puniet denunciantem,& ſuam denunciationem minime probantem, punitur ipſe,Grammat.dec.39.qui quandoquidem poteſt in expenſis condemnari,Capp.Tholoſ.deciſ.7. Intellige in inſtigatione ſpeciali,non autem generali, nec talis accuſator ſeu inſtigator, qui tenetur ad expenſas,poteſt declinare

re iuriſdictionem Iudicis, coram quo fuit agitatum iudiciũ accuſationis, *Papon*.lib.7.tit.7.arreſt.10. Amplia ſecundo etiam in inſtigatore in actis non nominato, Idem in lib.24. titu. 1.arreſt.2. *N*unc limita tex.& primo ſi accuſator, ſeu inſtigator haberet pro ſe aliqua euidentia inditia, ſed quæ ſufficiant, ne quis incidat in Turpillianum, videas Franc.Marc.deciſ.440 par.2.*L*imita ſecundo in eo, qui per modum exceptionis crimen propoſuit, licet illud non probauerit, Cappell.Tholoſ.in deciſio. 410. Limita tertio inter perſonas coniunctas, & an, & quando liceat reſiſtere ab accuſatione, videas Franc. Marc. deciſ.414. Limita quarto in Regno Frãciæ, in quo poteſt quis impune ab accuſatione recedere, *P*apon.lib.23.tit.fi arreſt.5.licet alias puniatur quis eo ipſo, quod deficit in probandum, quia videtur calumniare, Rot.Bononien.deciſ. 45. Limita quinto in eo, qui ductus fuerit calore iracundię ad accuſandũ, quia licet defecerit in probatione, non tamẽ incidit in pœnas huius tit.Franc.Marc. deci.693.nec facit litem ſuam.Idem in deciſ.199.par.2.Ad materiam vide eundem in deciſ.293.p.2.

COLLECT. 1219.

Ad l.2.C.de accuſationib.

¶ Accuſationis validæ requiſitorum.

ADornatum huius legis, & totius Rubricæ, noto quod nonnulla ſunt concurrẽda; vt valeat accuſatio, & primo, vt præcedat inſcriptio, licet ſecus ſit in denunciatione, Grammat.deciſ.39.Secundo, quod in libello accuſatorio, adijciatur locus, & tempus, Balb. deciſ 401.& 402.alias cenſetur ineptus Mynſing.obſeru.32.cent.2.& id quod diximus in primo requiſito de pœna tallionis, hodie nõ eſt in vſu in Regno Franciæ, Papon.lib.24.titu. 1. arreſt.3. Tertio, vt accuſatus, nõ reaccuſet ſuum Aduerſarium de pari, vel de maiori crimine, Gramma.deciſ. 53. licet aliter ſeruetur in Regno *F*rancię; Papon.lib.24. tit.2. arreſt.7. Quarto requiritur, quod accuſans ſit talis, cui non prohibeatur accuſatio, prohibetur enim primo inimico capitali, *F*ranc. Marc. deciſ.655.& ſequẽ.Secundo contra formam ſtatuti, Caualc.deciſ.13.de iudicijs, Tertio vxori de morte viri, exiſtẽtibus filijs occiſi, de Frãch deci.382.p.2.Papo lib.24.tit. 1.arreſt.5.Quarto hæredi de morte defuncti in Regno Franciæ, Idem lib.24. arreſt.6. Quinto vxori contra maritum de adulterio, Idem lib.24.tit. 2.arreſt.6. Sexto famulo contra Dominum, Idem eod.lib.tit.2. arreſt fi.

COLLECT. 1220.

Super l.ſi mandaſſet.ff. mandati.

¶ Reuocationis Procuratoris non intimatę inualiditatis.

REuocatio Procuratoris nõ intimata non releuat h.d.& ita refert deciſum in Rot.Aragoniæ teſtatur Martinus Monter in deciſ.43.verum quando agitur ſolum de damno, aut præiudicio conſtituentis, non eſt neceſſaria intimatio reuocationis, aut pęnitentiæ, Rota decil 11.de procuratorib. Caſſad. deciſ. 2.de appellat.Caputaqu.deciſ.224.p.1. & deci.110.p.2.quæ omnes faciunt ad ornatum text.in clemen. vnica de renunciat.

COLLECT. 1221.

In ſ. aliud quoq; Capitulum in Auth. vt cum de appell.cog.

¶ Exhęredationis cauſarum.

ENumerantur quatuordecim cauſę ex qiubus filius exhæredari poſſit, licet Rota diuerſ. deciſ. 61. dicat, quod

Digitized by Google

in alijs caſibus ſimilibus, poterit filius exhæredari, quemadmodum adulterij crimen iuſtã præbeat exhæredãdi cauſam, Oſaſc. deciſ. 124. Item facta exhæredatio aliqua cauſa exiſtente vera, de expreſſis in exhereditatione, Mohed. deciſ. 241. Item ſi filius non præſtiterit auxilium Patri captiuo, vel in carcerem detento, Papon. lib. 7. tit. 1. arreſt. 3.

COLLECT. 1222.

Super c. quanto de iureiurando.

¶ Monetarum æſtimationis.

AD ornamentum huius tex. qui loquitur de monetarum extimatione, Nota, quod monetã non debet Princeps facere minoris valoris, in forma, eo quod eſt in maſſa, expenſis deductis, Frãc. Marc. in deciſ. 152. ob id quod expenſę ſunt faciendæ de publico, Affl. in deciſ. 90. licet ſolus Princeps poſſit mutare valorem monetarum, Boer. in deciſ. 327. & Franc. Marc. in deciſ. cit. 152. nec Magiſtri monetarum poſſint minuere monetam, & contrafacientes puniuntur, Idem Franc. Marc. in deciſ. 87. & 260 p. 2. & quot modis dicatur, moneta fraudari, vide eundem in deciſio. 186. par 1. & in deciſ. 87. par. 2. Nota ſecundo, quod Princeps nõ poteſt reprobare curſum monetæ alterius Patriæ, Idem Franc. Marc. in deciſ. 614 p. 2.

COLLECT. 1223.

Super c. cum Canonicis, de cenſibus.

¶ Solutionis faciẽdę pecunię, & qualis.

SOlutio debet fieri de pecunia antiqua, & ſic quæ currebat tempore contractus; Limita vbi antiqua moneta eſſet mutata, quia tunc ſoluitur eius æſtimatio, Afflic. deciſ. 90. Sublimita niſi aliter ſe habeât conſuetudo, idem Afflict in deciſ. 194. Beninten. deciſ. 39. Rot. Genuen. deciſ. 119. Guid. Pap. deciſ. 493. Puteus deciſ. 149. lib. 2. Caualc. deciſ. 16. de contractib. p. 2. Gayl. obſer. 73. lib. 2. Mynſing. obſer. 1. cent. 4. Limita concluſionẽ in credito vſurario, Theſau. in deciſ. 174. Limita ſecundo, quando pecunia reprobatur in totum, & in perpetuum, quia tunc non ſoluitur de antiqua, ſed eſt ſoluenda æſtimatio in noua pecunia, Boer. in deciſ. 327. Balb. deciſ. 200. quemadmodum dicimus de ſolutione cenſus, ſeu Canonis, quę fieri debet de antiqua, aut de noua ad æſtimationem antiquæ Guid. Pap. in deciſ. 493. Franc. Marc. deciſ. 432. p. 2. Nota tamen, quod pecunia ære vitiata, non venit in ſolutionẽ argenteæ, nec cogẽdus eſt quis eam recipere, Rota Auenionen. dec. 41. diuerſ. Papon. lib. 10. tit. 5. arreſt. 2. & ad materiã videas Franciſcum Marc. in deci. 614. p. 2. Ioã. Gall. in deciſ. 302. diuerſ.

COLLECT. 1224.

Super c. 1. de cognat. ſpiritual.

¶ Per Sacramentum baptiſmi contrahitur compaternitas ſpiritualis.

PEr Sacramentum baptiſmi contrahitur compaternitas ſpiritualis, h. d. Verũ vt concluſio hęc procedat non nulla concurrere debent; Primo, quod tenens non ſit infans, tamen ſi eſſet doli capax compaternitatem ſpiritualẽ contrahere poſſet, Sayr. deciſ. 1. de cognat. ſpiritual. Seraphin. deciſ. 399. Secundo requiritur, quod per ſemetipſum quis teneat, hinc eſt, quod compaternitas ſpiritualis non poteſt per procuratorem contrahi, vt deciſum refert Capp Tholoſ. deciſ. 157. quam nota ad dictum Archidiacon. communiter recept. in c. fi. eod. tit. in 6. Tertio requiritur tactus, vt fuit in Rot. reſolutum in vna matrimonij Venetiarum 19. Februarij 1552. co-

ram

ram Accorambono, vt refert Verall deciſ.164. p.1. qui contractus dicitur eſſe de ſubſtantia, ita quod ſi defecerit non contrahitur compaternitas, idem Caputaq.in deciſ.246.p.3. Quarto requiritur, vt vnus ſit patrinus, Balb deciſ. 99. & eſt ſancitum per Concil. Triden. ſeſſ. 24 c.2. de reformat. matrimon. tamen ſi plures patrini admittantur, omnes cognationẽ cõtrahunt cũ reg. iuris; Multa facta tenent Sayr. deciſ. 4. de cognat. ſpiritual Quinto, vt patrinus ſit maior baptizato, licet contrarium aſſerat deciſum idem Sayr. in d. deciſ 4. eod. tit.

COLLECT. 1225.

Ad Rubr. vt lite pendente.

¶ Litis pendentiæ illationum.

SCripſi nonnulla in Collect.139. in mat. quando lis dicatur pẽdere, vbi quoq; reportaui effectus, qui ex ea prouenire ſolent hic tamen aliqua magis ad praxim accedentia inſerere volui, & præſertim ea, quæ conſtituunt beneſicium litigioſum, & primo animaduertẽdum, quod lis ſuper poſſeſſione rei, non facit ipſam rẽ litigioſam, ſed poſſeſſionem dumtaxat, Caſſad. deciſ. 6. de reſcript. Franc. Marc deciſ.76. Caſsad. deciſ.4. vt lite pendente Oſaſc. deciſ.141. Pet. de Benint. deciſ.44. Rot. Bononiæ, & e contra lis ſuper propietate non facit rẽ litigioſam ſuper poſſeſſione, Ioſ. Lud. deciſ.68 Peruſ. ad illud tamẽ ſi lis ſuper fructibus conſtituat beneficium litigioſũ eſt ſolemnis deciſ. Garz.38. per quam eſt reſolutum, quod vt interrumpatur poſſeſſio pacifica, neceſſe eſt, vt ſubſequatur interruptio poſſeſſionis, & fructuũ; Secundo efficitur litigioſum beneficium ſi eſt conceſſa cauſa a principio tam ſuper ſpolio, quam ſuper toto negotio principali, Verall. deciſ. 177. p. 1. Item fit etiam litigioſum impetratione cõmiſſionis, Mohed. deciſ.16. Quarto licet lis ſuper priuatione beneficij ipſum non conſtituat litigioſum, tamen illud facit ſentẽtia, *Put.* dec. 496. lib. 2. Animaduertendum ſecundo, quod licet beneficium dicatur litigioſum reſpectu Ordinarii, qui nõ poteſt de illo prouidere, tamen illa lis non nocet tertio, niſi addeſſet fraus inter litigantem, & tertium, Mohed deciſ.205. quid autem ſi beneficium litigioſum tranferatur in alium, videas Dominos de Rota deciſ. 1. & ſeq. vt lite pend. in antiq.

COLLECT. 1226.

Super Capitulo cum Eccleſia Sutrina. De cauſa poſſeſſionis.

¶ Poſſeſſionis immemorabilis, vtrum per poſſeſſorem probandæ.

SCripſi alias ſuper hoc textu in materia quaſi poſſeſſionis; Ponderãdo nunc eundem textum in verbo vltimo, & immediato; Cõſtituo Regulam, quæ eſt in beneficialibus, vltimum ſtatum eſſe attendendum; Hanc concluſionem paſſim Rota tenet, vt in deciſ.24. num. 2. de præb. in nouis, & in deciſ.49. de reſcript. in antiq. Ex quia infero primo, quod beneficium ex vltimo eius ſtatu collatiuum potius, quam manuale præſumitur, videlicet ſi habeat Rectorem perpetuum, quia beneficium habẽs Rectorem perpetuum, non poteſt dici de menſa, ita tenuit Rota in vna Taruiſina parochialis 17. Nouemb. 1602. coram Ludouiſio, Caſſad. deciſ. 12. de præb. & iterũ Rota in vna Parmen. prioratus 14. April. 1600. coram Penia; Infero ſecundo, quod ad cognoſcendum, an Cappella ſit beneficium Eccleſiaſticum conferibile, vel potius Oratorium ſimplex, vltimus eius ſtatus inſpicitur, Caſador. deciſ.4. num.7. de præb. & in dec.7. nu. 7. de Iur. patron. & tenuit Rota in vna Volaterana Cappellæ 16. Nouẽb. 1594 coram

Digitized by Google

coram Seraphino; quæ limitata fuit ab eadem Rota in vna *Peruſina S Mariæ* de Niue 30.April.1599.coram *Pamphi* lio; Infero tertio quod præſentatus ab eo, qui habet pro ſe vltimum ſtatũ præ ſentãdi præfertur præſentato a vero pa trono,Rota deci.14.de iure patrona in antiq Puteus dec.189.lib.1.Quod Am plia procedere etiam in electione, quia electus ab eo,qui eſt in quaſi poſſeſſio ne eligendi,eſt legitime electus, & præ fertur cuicumque alteri; Balbus deciſ. 24. Amplia ſecundo procedere etiã in collatione beneficij Rota deciſ 49.de reſcript.in antiq.Puteus deciſ.106.lib 1. Rota deciſ.6.num.1.de iur.patronat. in nouis, aliquid per Caſſador. deciſ.6. de penſion.& ratio eſt quia cũ collatio,& præſentatio ſint de fructibus iuris conferendi, propterea ad poſſeſſorem ſpectant,vt fuit late reſolutum in Rota in vna Braccarẽ Monaſterij 4.Maij 1598. corã *Lancellotto*; Nũc Amplia ſupra dictam Regulã; ſcilicet quod vltimus ſtatus beneficii ſit attendendus etiam ſi de vltimo ſtatu ſecularitatis nõ cõſtat, Mohedan.deciſ.8.de priuileg. Tanis in deciſ 1.& fuit ſæpius reſolutum in Rota,& ſignanter in vna Placent.beneficij 19.Nouembris 1599. corã *Pamphilio*; Amplia ſecũdo etiam ſi vltimus ſtatus non eſſet præſcriptus, vt fuit dictum in vna Ferrariẽ prioratus 17.Martij *1608.* & probatur in dec.2.de præb.in nouis; Amplia tertio vt procedat etiam ſi nõ conſtat de vltimo ſtatu, niſi per vnicũ actum,vt tenuit Rota in ſupra allegata Braccaren.4 Maij 1598.coram *Lancellotto*;*Limita* quando actus eſſet admiſſus cum clauſula, ſine præiudicio; Puteus deciſ 188.lib.2.& fuit dictum in vna Maioricen. Iuris patronatus 1587. coram Bubalo; Amplia quarto huiuſmodi vltimum ſtatum non mutari per prouiſiones Apoſtolicas,Bellame.deci. 107.& in deciſ.212.Achill.de Graff. in deciſ.13.de iure patronat.Quod multo magis procedit in collationibus inferioris vt fuit dictum in vna Vercellenſ. parochialis 13. Ianuar. 1606. coram Marquemontio; Amplia quinto procedere etiam lite pendente,quia præferri debet is,qui habet vltimum ſtatũ pro ſe Rota deciſio.49.de reſcript.in antiq. quod procedere etiam in iure patronatus voluit Creſcent.in deciſ.8 & 10 de iur.patron.& fuit deciſum in vna Pampilonen.21. Maij 1603. coram *Lancellotto*; Nunc limita quãdo conſtaret de mala fide poſſidentis, *Rota* deciſ.7.de iure patrona. Limita ſecũdo in actibus negatiuis,in quibus non datur ſtatus in his præſertim, quæ ſunt meræ facultatis,Caputaquen. deciſ. 306. p.1.Limita tertio quando adsũt quæ poſſeſſiones, ambæ compaſſibiles, quia tunc non vltima tantum,ſed vtraque eſt attendenda, Beninten. deciſ.23. Limita quarto quando in contrarium de proprietate beneficij apparet,quia tũc vltimus ſtatus poſſeſſionis non attenditur, Paulus deciſ.47.& fuit reſolutum in vna Compoſtellana parochialis 16.Ian. 1595.coram Blanchetto,Et quomodo conſtare debeat de proprietate videas, Bellame. deciſ.103. & Rotam in vna parochial. Valentin.26.Ianuar.1582. coram *Seraphino.*

COL LECT. 1227.

Ad Bartolum in l.1.C.de offic.præfect.Vrb.

¶ Iuriſdictionis conceſſionis cumulatiuę,et non abdicatiuæ.

ILlud etiam vnanimi Doctorem cõſenſu receptum eſſe ſcimus,quod iuriſdictio data inferiori in dubio cẽſetur tributa cumulatiue ad iudices ordinarios,non autem priuatiue,& hæc eſt cõmunis opinio, quã tradit Bartolus hic; Limi-

Digitized by Google

Limita primo, vt locum non habeat in iuriſdictione acquiſita per præſcriptionem, quæ intelligitur priuatiue, ad iudicem ordinarium, Balbus deciſ. 23. & tenuit Rota in vna Burgen. iuriſdictionis. 2. Decemb. 1585. coram Seraphino; Limita ſecundo quotieſcunq; iuriſdictio eſſet conceſſa fauore perſonæ, in quam exerceri debet, & fauor ipſius ſit, nõ habere plures, qui eam exerceant, Afflict. deciſ. 41. Limita tertio exiſtente conſuetudine in contrarium, Thomingius deciſ. 90. Sed quæro num præfata concluſio principalis, procedat in Epiſcopo, & Rota Farinacij in deciſ. 30. aſſerit affirmatiue vbi tenuit, vt concluſio præfata procedat etiam ſi iuriſdictio cõpeteret Prælato inferiori, vt fuit reſolutum per Rotã in vna Abulen. 10. Nouemb. 1600. coram Ludouiſio, vbi facultas viſitandi Prælato inferiori ex fundatione competebat, & tamen fuit dictum, quod non intelligebatur adempta facultas viſitandi tributa Epiſcopo ex diſpoſitione Cõcilij Tridentini, ſeſſ. 22. cap. 8. de refor. cũ intelligi debeat cumulatiue, non priuatiue ad Epiſcopũ contra quem debet eſſe expreſſa prohibitio, vt etiam cẽſuit Sacra Congregatio eiuſdem Concilij.

COLLECT. 1228.

Super cap. 1. §. Hanc autem, & ibi Gemin. de cenſibus in 6.

¶ Viſitationis Epiſcoporum ad Eccleſias ſubiectas, ideſt, in diœceſis exiſtentes.

COmmunis, & tria cõcluſio eſt, ꝙ Epiſcopus de iure communi habet intentionem fundatam, vt poſſit viſitare omnes Eccleſias ſibi ſubiectas vt hic, & ſubiectæ præſumuntur, quęcumque exiſtentes in ſua Diœceſi, Rota deciſio, 186. parte prima diuerſ. quinimo propria auctoritate viſitare poteſt etiã Eccleſias exemptas, quando non habẽt ſpecialem exemptionẽ quoad viſitationẽ, Rubi. deciſ. 23. & ratio eſt, quia exẽptio a viſitatione non comprehenditur ſub generali cõceſſione exemptionum, Rota deciſ. 2. de cẽſib. in antiq. Achil. de Graff. deciſ. 2. de exẽpt. Rota diuerſ. deciſ. 186. part. 1. Hinc eſt quod ſi Eccleſia fuerit particulariter exempta, quoad viſitationem, Ep̃s illam viſitare nequit. Idem deci. 1. de exempt. Achil. de Graff. deciſ. 15. de priuil. Et procedit etiã in Eccleſiam illi vnitam Put. deciſ. 115. lib. 3. & fuit late reſolutũ in Rota in vna Piſcien. ſeu nullius iuriſdictionis 7. Maij 1582. coram Gipſio, ſed iſtud intelligi debeat quoad poteſtatem ordinariã, ſecus quoad delegatam, nam hodie ex diſpoſitione Sacri Concil. Trid. Ordinarii locorũ poſſunt, ac debent ſingulis annis viſitare Eccleſias quomodolibet etiam exemptas tãquam Sedis Apoſtolicę delegati, vt in ſeſſ. 7. de Ref. c. 8. & probat Raudenſ. deciſ. 35. quę conſtitutio conciliaris locum habet quãuis facultas viſitandi in fundatione Prælato inferiori ſit conceſſa, quia non ob id cenſetur adempta facultas tributa Epiſcopo ex diſpoſitione eiuſdem concilii, cum intelligi debeat cumulatiue, nõ priuatiue ad Epiſcopum contra quem debet eſſe expreſſa prohibitio, vt tenuit Rota in vna Abulen. iuris viſitãdi 10. Nouemb. 1600. coram Ludouiſio, & ita cenſuit Sacra congregatio concilii quinimo licet Epiſcopus habeat viſitare cũ aliquibus Canonicis aſſiſtentibus eligendis a capitulo vigore Concilii Triden. ſeſſ 6. c. 4. nõ propterea tenentur adhibere cõſiliũ vel conſenſum, vt tenuit Rota in vna Illerden. viſitationis 13. Nouemb. 1602. corã Iuſto, & Rota collecta a Farinacio dec. 15. Amplia concluſionem principalem procedere etiam in inferioribus Epiſcoporum habentibus iura ordinariorum, Sayr. deciſ. 9. de ſponſal. & tenuit Rot. in vna

Digitized by Google

vna nullius iuriſdictionis 3. Octo.1589. coram Gipſio, & iterum in vna Salam. iuriſd. 3 Octob. 1579. coram Seraph. in qua fuit dictum quod Concilium in c. 8. ſeſſ. 7. diſponēs, quod Epiſcopi Eccleſias exemptas auctoritate Apoſtolica viſitare teneantur habet locū etiam in inferioribus; Sed quęritur hic opportune nū quid Capitulū ſede vacāte poſſit viſitare Eccleſias ſubiectas Epiſcopatui & Rota in vna Burg. iuris viſitādi 1. Iun. 1598. corā Orano tenuit quod ſic & prędicta locū habent etiam qñ datur quaſi Sedis Epiſcopalis vacatio, vt puta Epiſcopo ab hoſtibus, vel paganis capto; vt fuit dictū in eadē Burgen. 10. Martii 1597. corā Orano per Seſſ. in c. ſi Epiſcopus de ſupplē. negl. prael. in 6. & hęc not. ad gl. in clē. 1. in verbo capituli de haeret.

COLLECT. 1229.

Ad Gloſſam in clmentina Dudum in verbo praſentare de ſepulturis.

¶ Pręſentationis Clerici abſentis quando illa permittatur.

DE abſente Clerico praeſentatio fieri non poteſt, h. d. & eſt communis opinio ſecundum deciſionem meā 39. & ita tenuit Rota in deciſ. 3. de iure patron. Limitatur primo haec concluſio, vt non procedat, quando praeſentatio a praeſentato intra tempus datum, ad praeſentandum ratificata fuit, Rota d. deciſ. 3. de Iur. patron. in nouis, & fuit dictum in vna Maceratē. 10. Iunii 1600. coram Mantica; Limitatur ſecundo, vt non procedat vbi alias praeſentatus eſt taliter notus habenti illū inſtituere, vt examinatione non aegeat, vt tenuit Rota in vna Valentin. beneficii 16. Maii 1583. coram Cardinali Lancellotto, & in vna Regien. beneficii 14. Decembris 1587. coram Pamphilio; Hāc limitationē intellige ſequuta acceptatione praeſentati, infra tempus, & amiſſione Ordinarii, ſecus eſt ſi prędicta non concurrunt, quia tunc praeſentatio non ſuffragatur, & ratio eſt, quia examinatio eſt omnino neceſſaria, & notitia non ſufficit, Guidobonus dec. 70. & tenuit Rot. in vna Aſtoricēſ. parochialis 11. Maii 1587. coram Gipſio; Limitatur tertio, vt quamuis praeſentatio facta de abſente Clerico regulariter non valet, tamen nominatio facta erit valida, etiā ſi fieret de non clerico, quod nota ſummopere, ſcilicet, ꝙ nominatio facta per patronos laicos etiam de non clerico ad beneficium ſit valida, vt tenuit Rota in vna Burgē. Abbatiae 19. Decem. 1588. coram Penia, vbi ad Iura in c. ſacramēta de electione, & ad doctrinam Lambertini dicentia praeſentationem de laico factam, eſſe nullam, fuit reſpōſū, quod ſunt intelligenda de praeſentione proprie dicta, quae tunc fit, cum pręſentatus coram Ordinario perſonaliter ſiſtitur ab eo inſtitutionem accepturus, iuxta deciſio. pulcherrimam Achil. de Graſſ. 12. de Iur. patron Et ad materiā, quod clericus abſens praeſentari non poſſit, videas Rotam deciſ. 4 de Iur. patron. de Graſſis deciſio. 135. num. 4. de Amatis deciſ. 4. num. 24. & in terminis Maſtrillus in deciſ. Rotae Siciliae 2. per totam p. 1.

COLLECT. 1230.

Ad ſtylum Vrbis.

¶ Recognitionis Scripturae notarij de ſtylo Curiae qualiter faciendae.

QVando dubitatur de ſciptura Notarij, an ſit ſcripta, vel ſubſcripta eius manu iuxta ſtylū Curiae in vrbe, habetur pro plene recognita, quando teſtes deponūt ſe cognoſcere manum, vel ſcripturam, & perſonā ſcribentis ſecundum Veſtrium in praxi lib. 6. c. 1. nu. 8. & ita pluries decidit Rota,

ta, vt patet in dec. 554. & 709. in antiq. & inter impreſſas diuerſorum dec. 124. nu. 2. p. 2. præſertim vbi ſunt inſtrumenta de partibus, quia non poſſunt in curia reperiri teſtes, qui deponunt vidiſſe illum ſcribere, illud inſtrumentum, de cuius recognitione agitur Caputaque. deciſ. 27. lib. 1. in manuſcriptis, qui refert ita tentum in quadam Maiorigen. coram Auguſtino.

Si autem teſtes ſint mortui, tunc pro recognitione cum alijs inſtrumentis ab eo ſubſcriptis facienda eſt comparatio iuxta l. cōparationis C. de fid. inſtrum. Ioſeph Lud. deciſ. 10. & ita fuit deciſum in Rota Romana in vna Romana de fideicommiſſis de Gallis anno 1586. coram Platto. Eſt tamen in hac materia aduertendum, quod is, qui intendit facere recognitionē debet probare, quod ſcriptura, ad quam fit comparatio ſit certa illius Notarij, vt tenuit Rota in vna Bononienſ. de Maluetijs 25. Maii 1587. coram Platto, & prædicta locum habent, niſi agatur de tranſumpto antiquo, quia tunc recognitio nō eſt neceſſaria ex vi antiquitatis temporis, Puteus deciſ. 359. lib. 2. & fuit reſolutum in Rota in vna Caſertana beneficii 13. Maii 1598. coram Penia, vel ſaltem ex ſtylo Rotæ ſufficit recognitio facta etiam inter alias perſonas, vt per Mohedanū deciſ. 178. Cardin. Put. 108. & idem in deciſ. 151. lib. 2. Afflic. deciſ. 145. num. 3. Marta deciſio. 180. per totam, & Ego in deciſio. Curiæ Archiepiſcop. Neap 39. num. 15.

COLLECT. 1231.

Super cap 1. de Iuram. calum. in ſexto.

¶ Iuramenti calumniæ omiſſio an vitiet proceſſum.

NOn ſemel in dubiū reuocatur, an ex omiſſione iuramenti calūniæ proceſſus vitietur in qua quæſtione licet textus noſter expreſſe diſponat, nō vitiari proceſſum, illum tamen limita ſi iuramentum expreſſe fuerit petitum iuxta deciſ. Putei 398. lib. 2. ſecundum quam Rota pluries iudicauit, & præſertim in vna Policaſtren. penſionis de Spinellis 24. Octob. 1575. coram Cardinali Seraphino; ſecus ſi iuramentum, nō fuiſſet petitum, quia cenſetur tacite remiſſum, & proceſſus valeret, Rota deci. 663 in antiq. & fuit iterum reſolutū in vna Burgen. reſidentiæ 30. Maij 1586. coram Cardin. Platto. Extende ſecundo, vt præſtari debet etiam in iudicio ſummario iuxta Clem. ſæpe de verbor. ſignif intelligendo ſemper ſi fuerit petitum, vt iudicauit Rota in vna Bononien. attentatorum 24. Octob. 1583. coram Bubalo. Extende tertio, vt proceſſus ſit nullus etiam ſi vigeat contraria conſuetudo, vt ſi iuramentum hoc fuerit petitum remitti poſſit, ſiquidem talis conſuetudo non valet, iuxta cap. cæterum de iuram. calum. & decidit Rubinus deciſ. 23. Extende quarto, vt iuramentum hoc præſtari poſſit etiam per procuratorem, & ſufficit ſi præſtetur in obſeruatione terminorum ad ſententiā vt fuit tētum per Rotam in vna Romana reſciſſionis contractus 1590 coram Penia, & alias ſæpius; Nunc limita ſupra firmatam concluſionem quotieſcūque ex actis clare conſtaret de bono iure illius, pro quo lata fuit ſententia, nam hoc in caſu ſubſtinetur ipſa ſententia, non obſtante dicta omiſſione iuramēti de calumnia, vt colligitur ex Creſcentio deciſ. 63. Achil. de Graff deciſ. 1. de iure iuran. & tenuit Rota in vna Romana de Magdalenis 26. April. 1599. coram Seraphino, & iterum in vna Chien. pecuniaria 16. Decemb. 1592. coram Cardin. Mellino.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1232.

Super capitulo quoniam Abbas de offic. deleg.

¶ Delegationis cauſarum, & qualiter illa tranſeat.

SÆpe numero cõtingit, vt cauſæ delegentur Vicario Epiſcopi, vel alteri perſonæ, vnde dubitatur, an huiuſmodi commiſſiones trãſeant in ſucceſſorẽ, & quod non tranſeant de communi, at teſtatur Balbus deciſ. 33. verum Achill. de Graſſ. in deciſ. 2. de offic. Vicar. Hãc controuerſiam fędere diſtinctionis conciliauit, dicens, quod vbi dignitas, ſub cuius nomine ſit talis commiſſio, per ſe ſubſiſtit, ideſt competit iure proprio, & non alieno, vt in Principe, & Epiſcopo ipſo, & tunc tranſit ad ſucceſſorem, ſecus ſi ab alio dependat, prout in Vicario Epiſcopi, quę tamen diſtinctio intelligenda eſt, vbi de contrario ſtylo non doceatur, vt tenuit Rota in vna Papien. 3. Martij 1587. coram *Lancellotto*. Limita tamẽ ſi commiſſio eſſet facta Epiſcopo, vel eius Vicario, quia tunc Delegans videtur habuiſſe reſpectum ad Tribunal, vt tenuit Rota in vna Siracuſan. Illegitimitatis 10. Decemb. 1575. coram Cantuccio.

COLLECT. 1233.

In cap. Relatum de cleric. non Reſidenti.

¶ Abſentia beneficiati operatur, vt nõ lucratur fructus beneficij.

ABſentia beneficiati operatur, vt nõ lucratur fructus beneficij hoc dicit cui iuris diſpoſitioni conforme eſt Concilium Tridentinum c. 12. ſeſſ. 24. Quod Amplia procedere etiam reſpectu fructuum, qui debentur loco præbendæ vt fuit tentũ in vna Valliſolet. reſidentiæ 24. Nouembris 1603. coram *Lancellotto*, & prędicta locum ſibi vendicant non obſtãte aliqua excuſatione, quia in hac materia non admittitur excuſatio, vt fuit tentum per Rotã in vna Burgen. reſidentię 4. Iunij 1586. coram Platto, vnde excuſatio ceſſare videtur vbi negotium ſit tale, vt poſſit tractari per alias perſonas, puta per Procuratores, Boerius deciſ. 43. & fuit reſolutum in vna Foroliuienſ. fideicommiſſi 21. April. 1587. coram *Lauretano*, ſimiliter lis non dicitur legitima cauſa abſentiæ, & lucrandi fructus ea durante, niſi in tribus caſibus. *Primo* ſi verteretur ſuper iuribus ipſius beneficiati *Sayrus* deciſ. 17. de cleric. non reſidenti. Secundo niſi ſit criminalis, & talẽ criminalitatem contineat, propter quam clericus prohibeatur reſidere Rota collecta a Farinacio deciſ. 168. Tertio niſi litigetur contra capitulum, quod deneget dare fructus canonico, vt fuit tentum in vna *Salamant.* cẽſurarum 1595. 21. Maij coram Seraphino, ſic etiam legitimã cauſam non reſidendi præbet monitorium emanatũ ab Auditore Cameræ ad perſonaliter comparendum in curia, quam intellige niſi huiuſmodi monitorium emanaſſet ob culpam præcedentem ipſius, vt fuit in Rota reſolutũ, in vna Calaguritana fructus 1. Iunij 1587. coram Platto Eſt tñ in hac materia animaduertendum, quod impedito, tũc demũ debẽtur fructus quotieſcumq; ipſo impedimento ceſſante conſueuerit reſidere, ſecus ſi minime conſueuerit reſidere, quia tunc durãte etiam impedimento nequaquam fructus lucrabitur Medices deciſ. 18. & fuit reſolutum in Rota in dicta Calaguritana quod procedit etiam abſentibus pro ſeruitio Epiſcopi ſi per prius conſtet non fuiſſe conſuetos reſidere, vt tenuit Rota in vna Valentin. emolumentorum 27. Nouemb. 1579. coram Seraphino.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1234.

Super capitulo quamuis de prabendis in 6.

¶ *Penſionis non ſoluendæ per titularem caſuum.*

MVlti caſus enumerari poſſunt, in quibus penſio per titularem ſolui non debet, ſed Ego nonnullos tãtum recenſebo, in foro iudiciali magis frequentes; *P*rimus eſt caſus quando titularis fecit diligẽtiam pro habenda poſſeſſione beneficij, & illam habere non potuit, tunc enim non tenetur ad vlteriorem ſolutionẽ penſionis, Monaldus conſil. deciſ. 123. quã deciſ. Amplia ẽt ſi ſe obligauerit ad ſoluendum in forma cameræ cum iuramento, & cum clauſula; habita, vel non habita &c. quia ſæpius Rota interpræ tata eſt huiuſmodi clauſulam, vt nõ operetur vltra vnum, aut duos, vel tres annos, vbi ſubeſt iuſta cauſa Rota diuerſorum in deciſ. 705. libro 3. & fuit iterum per Rotam tentũ in vna Conuen. de Cordellas menſe Iunij 1565. coram Oradino, & ratio eſt, quia iuramentum hoc caſu ſecundum naturam principalis diſpoſitionis eſt intelligendum, vt fuit deciſum in vna Placentina penſionis 19. Nouembr. 1568. coram Seraphino. Secundus caſus vbicumque impoſitio pẽſionis eſſet nulla, & ſurreptitia, quia tunc beneficiatus ad ſolutionem non tenetur, veluti ſi imponatur ſecunda penſio, non facta mẽtione de prima Caſſador. deci. 3. de penſio. *F*abius deciſ. 16. Boerius deciſ. 162. & fuit tẽtum per *R*otam in vna Veronen. penſionis 27. Iunij 1490. coram Platto, quã limita niſi Papa habuerit notitiam de penſione antiqua, quia tũc tollitur vitium ſubreptionis, Bellam. deciſ. 746. Rota in deci. 27. de reſcript. in nouis, & fuit dictum corã eodẽ Cardinali Platto in vna *P*olicaſtien. penſionis 27. Februar. 1587. Tertius caſus non tenetur ſucceſſor ad pẽſiones decurſas tempore prędeceſſoris, quod intellige quando prædeceſſerunt diligentiæ contra prædeceſſorem Caſſador. deciſ. 3. & 4. de locato, Creſcent deci. 58. in fine; Achil. de Graſſ. deciſ. 3. de penſionib. Puteus deciſ. fin. de offic. ord. & in deciſ. 189. nu. 3. & tanto magis hoc procedit, quando penſionarius eſt hæres beneficiati, contra quẽm ſucceſſor poteſt recurrere Puteus dicta deci. 189. nu. 4. & fuit dictum in Rota in vna Hiſpalen. penſionis 16. Decemb. 1577. coram Blãchetto, & vide etiam *S*tatilium Pacificum in deciſ. Rotæ 97. Quartus caſus quando pẽſio fuit aſſignata ſuper fructibus beneficij, & fructus nõ potuerunt percipi ob ſterilitatem vel ob aliam cauſam, argumento deciſ Moheda. 236. Pute. deciſ. 3. de tranſacti. Caputaq. in deciſ. 96. p. 1. Guidobon. deci. 74. Accorãbon dec. 39 lib. 2. Quintus caſus quãdo penſio fuit reſeruata Clerico in facultate, quod poſſit illa transferre in alias perſonas, & translatarius, qui petit pẽſionem nõ eſt Clericus, tunc enim titularis non tenetur ei ſoluere, cum talis facultas intelligatur de perſonis ſimilibus nẽpe clericis, Veral. deciſ. 505. p. 2. Caſſad. deciſ. 6. de vnionibus; *S*extus caſus eſt quãdo penſio fuit extincta per obitum penſionarij, vel per caſſationem, Caſſad. deciſ. 2. de vnionibus.

COLLECT. 1235.

Super l. ſi expreſſim, ff. de appellationibus.

¶ Cõfirmationis ſentẽtiæ nullę, nec ne.

QVamuis ſententia nulla certis caſibus confirmari poſſit vt hic, nõ tamen Iudex parte opponente poteſt illam confirmare, ſed debet omnino ſuper nullitate pronunciare, Balb. deciſ.

deciſ. 27. Puteus deciſ. 72. lib. 3. alias grauaret partem, & faceret numerum ſententiarum contra ius litigatoris, Caputaq. dec. 266. par. 1. contra tex. in c. veniens de ſentẽ. & re iudicata, & ita fuit tentum per Rotã in vna Vercellen. prętenſi ſpolij 5. Maij 1586. coram Platto, vbi ad hoc fuit allegata alia deciſio facta coram Cæſare de Graſſis in vna Patauina decimarum 9. Iunij 1576. & prędicta concluſio locum habet, etiam ſi nullitas primæ ſententiæ influat in ſecundam confirmatoriam, quia ſicut prima non poteſt confirmari, *Farinacius* deciſ. 39. Rurſus eadem concluſio procedit, quamuis ſententia nõ ſit nulla in totũ, ſed pro parte, quia nec etiam ſententia pro parte nulla reformari poteſt pro ea parte, quæ eſt valida, niſi contineat diuerſa capita, *Puteus* deciſ. 320. lib. 1. & Rot. deciſ. 207. p. 2.

COLLECT. 1236.

Super Authentica qui ſemel C. quomodo, & quando Iudex.

¶ Actoris diſceſſus, vel variationis in iudicio.

QVi ſemel actionem propoſuit, cogitur vſque ad finem litis exercere h. d. Super quo textu contingit perſępe dubitari, an in proſequutione cauſę actori variatio permittatur quę diſputatio duos diſtinctos caſus habet; Primus eſt quando verſamur citra varietatem actionum, & tunc licita eſt variatio, adeo quod vna intentata actione, altera intentari non prohibetur Afflictus deciſ. 53. & deciſ. 156. vbi omiſſo interdicto retinendę, intentatum fuit interdictum recuperãdæ, voluit etiam Boer. deciſ. 402. Rota diuerſorum deci. 254. 255. 256. & 257. p. 1. & iterum in vna placentina aquarum 8. Martij 1596 coram Arigonio.

Secundus caſus eſt, quando nõ verſamur circa varietatem actionum, ſed circa modum agendi, veluti ſi actor ordinarium iudicium intentauerit, & poſtea velit aggredi viam exequutiuam, & hoc caſu ſi nõ adſit clauſula, quod vna via electa, altera non tollatur, variatio non eſt permiſſa, cum per talem electionem creditor ſibi præiudicauerit, Thoming. deciſ. 25. & ita fuit reſolutum per Rotã in vna Romana donationis 4. Maii 1558 corã Iunio, & rurſus in alia Romana pecuniaria 9. Octob. 1592. coram Caputaquenſe; Limita, & declara per aliam deciſionẽ Rotæ in vna Romana pecuniaria 28. Iuni 1595. coram *Licta*.

Sed dubiũ eſt, an per obſeruationẽ terminorũ ſubſtantialiũ a via executiua receſsũ cenſeatur, & dicendũ eſt, quod non, quia termini ſubſtantiales ſunt obſeruandi etiã in via executiua quando agitur de cauſa graui, veluti excedente ſummam ſcutorum ducentorum iuxta facultates Auditoris Camerę, quid quid dicat deciſio. 4. de appellat. in nouis, & ita fuit reſolutum in vna Romana Fornaria 1. Iunii 1576. corã Robuſterio, & deinde in vna *Fauentina* tranſactionis 29. April. 1596. coram Blanchetto.

COLLECT. 1237.

Super Gloſſa in l. prolatam. Cod. de ſententÿs & Interloquut.

¶ Nullitatis ſententiæ & temporis breuitatæ.

SEd illud quoque annotare placuit quod in praxi multoties contingit, videlicet quod quamuis ex breuitate temporis, ſententia addatur nulla, tanquam præſumatur ſine cauſę cognitione lata, vt Gloſſa hic, tamen hoc non procedit in Iudice ſubrogato alteri Iudici, coram quo fuerat cauſa inſtructa, tunc enim dilatio nõ requiritur pro inſtructione cauſæ, ſed Iudex ſubrogatus poteſt ſtatim illam expedire, quia ſufficit,

cit,quod potuerit inſtrui,licet non plene,vt ſententia reddatur nulla, Puteus dec. 4.de Iudi.& ideo in Rota ſubrogatus poteſt eadē die tenere terminū & ſententiare,quia ſufficit, ꝙ veriſimiliter potuerit eſſe inſtructus,nā tūc breuitas tēporis nō cōſideratur,vt tenuit Rota 17. Iunij 1560.corā Caputaquen. vt ipſe dicit in deciſio.233.lib.1.in manuſcriptis.

COLLECT. 1238.

Super capitulo cauſam quæ, de teſtibus.

¶ Atteſtationum inter eaſdem perſonas,& coram eodem iudice,ſed in diuerſis inſtantijs fidei.

SVper hoc textu non ſemel cōſueui in dubium reuocare,ſi coram eodē Iudice, & inter eaſdem perſonas, duæ inſtantiæ vertantur, an acta geſta in vna earum probent in alia,& dicendū, quod non probant,niſi productio fiat, apud acta vtriuſque cauſæ,Cacher. deciſ.1.Rota diuerſ.deciſ.445.p. 1. vbi fuit reiecta ſententia Abbatis, & Felini, quod Iudex poſſit moueri extra acta,& pariter fuit reprobata opinio Guidonis Papæ deciſ.29. Hoc idem voluit Rota deciſ.179. Chiſan. reiecta deciſ. Afflict. 18.& fuit iterum per Rotam reſolutum in vna Romana cenſus 10. Decembris 1595.coram Pamphilio. Hinc eſt, quod ad effectum acquirendi facit quaſi poſſeſſionem,ex remedio l.fin.C.de edicto D.Adrian.non ſufficit, quod teſtamentum exhibeatur Iudici, ſed productio in actis fieri debet,nec ſufficit ſcientia Iudicis,fuit reſolutum per Rotam in vna Romana cenſus coram Pamphilio, & prædicta,tāto magis procedunt,vbi productio facta in alio iudicio eſt limitata ad certum finem, & effectum, nam ad alium diuerſum finem non debet ſuffragare,Bellam. deciſ. 613. Et talis productio debet eſſe realis cum ſpecificatione Iuriū,& termino ad opponendū nā verbalis tantū non ſufficit,nec Iudex in illa ſe fundare poteſt, Caſſad.dec. 6. de ap. pell.& in dec.1.in fin. de excep. ꝙ procedit ēt in cauſis ſummariis, & vbi mandatū procedit de plano,& manu regia, Mohed.dec.204.& Creſcent. dec. 121.

COLLECT. 1239.

Super Gloſſa in l.2. C.ſi aduerſus præſcript.pign.

¶ Reſtitutionis contra præſcribentem ex capite ignorantiæ & contra quadragenalem.

DIſputant Doctores Noſtri in præſenti Gloſſa,an aduerſus præſcriptionem quadragenariā ex capite ignorantiæ reſtitutio in integrū detur, quæ diſputatio non eſt leuis,vt colligitur ex traditis per Balb. in deciſ. 23. receptior tamen eſt affirmatiua ſententia, quam Rota ſæpius fuit amplexa in terminis præſcriptionis ſtatutariæ,vt patet in deciſio.39.num.3.lib.2.diuerſ. Peregrinus deciſ.43.in vna Bononien.hæreditatis, Chiſſanus deciſ.153.Caputaquen. deci. 207.par.3.& fuit reſolutum in vna Romana domus de moronibus 13.Nouēbris 1579. coram de Rubeis, & iterum in vna Tiburtina affrancationis 2.Ianu. 1585.Mohedanus deciſ.1. de reſtitu. in integrum, quam amplia procedere ēt in hærede,& competit etiam poſt quadraginta annos, Rota diuerſ. deciſio. 42.lib.1.& in deciſ.39.lib. 2. Amplia ſecundo etiam in Eccleſia Intellige facta plene probatione de ignorantia, Rota diuerſ.deciſ.387.p.1.ſupra poſitam concluſionem principalem, Intellige dummodo ignorantia fuit iuſta,ſeu probabilis,Statilius Pacific.in deciſio.Rotæ Romanæ 71.Caputaquen citata dec. 207. in fine lib.3. ideo quælibet ignorantia non ſufficit,ſed ea tantum,quę ex omni parte ſit excuſabilis, & circa quā nulla

q inter-

Digitized by Google

interueniat negligentia, quod nō eſt quando ex coniecturis arguitur ſcientia, vel quādo habuit in genere notitiā aut quādo probatur inueſtigare, vt fuit tētū per Rotā in vna Romana Saluiani interdicti 28. Ianuarij 1602. corā Iuſto, & in alia Romana deuolutionis tenimēti 27. Iun. 1576. coram Robuſterio, & rurſus in eodem anno 14. Maij in vna Florentina Iuris patronatus corā felicis recordationis Clem. viij. tunc Auditore, & ſupradicta nota ad ea quæ reportauimus in l. fi. C. de præſcrip. triginta annorum.

COLLECT. 1240.

Super Concilio Tridentino in verſiculo in vniuerſitatibus ſeſſ. 25. c. 9.

¶ Iuris patronatus vniuerſitatis probationibus non ſufficientis ex immemorabili abſque titulo.

QVando verſamur in Iurepatronatus Vniuerſitatis vere eſt cōmuni s concluſio, quod ad illud probandum, ſi non oſtendatur titulus fundationis vltra immemorabilem requiruntur continuatæ præſentationes per ſpatium quinquaginta annorum, quæ fuerunt ſortitæ effectum, & probētur per Autenticā ſcripturā, vt diſponit hic Sacr. Conciliū; Quæ probatio requiritur pro forma, adeo quod aliter facta non ſuffragatur, vt fuit pluries reſolutū per Sacram Congregationem Concilij, & tenuit Rota in vna Tabien. beneficij de anno 1582. coram felicis recordationis Clemēte Octauo tūc Auditore; Ratio eſt, quia verſamur in caſu præſumpto vſurpationis, vnde concilij diſpoſitio locum habet, etiam ſi vniuerſitas ſit parua, Farinac. in ſua collecta deciſio. 507. & ratio quia militant eædem rationes in parua, quam in magna vniuerſitate, ſcilicet vſurpationis, Puteus deciſ. 57. & 205. lib. 1. Creſcent. deciſ. 13. Verall. deciſ. 318. p. 2. & quod etiam in parua vniuerſitate præſumatur Ius patronatus tenuit Rota in vna Bononien. Iuris patronatus 20. Martij 1589. coram Gipſio, & hæc præſūptio præcipue locum habet in Italia, vbi propter receſſū curię omnes populi ius pręſentādi vſurparunt, & præſertim in locis, in quibus Ordinarij collatores ſunt inferiores Epiſcopo, Achil. de Graſſ. dec. 4. de Iur. patr. & Puteus deciſ. 57 lib. 1. quæ vſurpationis ratio ceſſat in Eccleſiis Monaſterialibus, ſeu conuentualibus, in quibus nō acquiritur Ius patronatus, Mohedan. deciſ. 340. & fuit tentum in vna Regien. prioratus coram Cardinali Pamphilio

COLLECT. 1241.

Super l. ſi pupillus ff. de his, quæ in fraudem creditorum.

¶ Auocationis pecuniæ ſolutæ poſteriori creditori per anteriorem faciendæ.

AMbiguus eſt ille articulus, qui agitari ſolet in præſenti textu, an ſolutio facta debitori in pecunia numerata poſſit a primo habente hypothecam anteriorem auocari, Afflic. ſiquidem in deciſ. 190. per totam quæſt. hanc ad partes examinat, & tandem concludit negatiue, verum eius opinio recipit nonnullas limitationes, & in primis fuit limitata per Rotam in vna Romana pecuniaria 9. Maij 1594. coram Seraphino, vt patet in eius deciſ. 950. vt nō procedat, quando tempore ſolutionis par fuit omnium creditorum diligentia, & tamen poſterior fuit gratificatus; ſecundo limitatur, quando ſolutio fit per decoctum, & non ſupereſt, vnde ſatisfiat anteriori creditori, vt fuit reſolutum per Rotam in alia Romana pecuniaria ſub die 29. Decem. 1593. coram Penia; Tertio limitatur, vt non procedat quando creditor eſt priuilegiatus, in quibus terminis intelligi debet doctrina Bart. hic

Digitized by Google

hic Rubin.deciſ.43.ideo non habet locum in fiſco,nam poteſt ipſe ſolutũ poſteriori creditori auocare hypothecaria l.pecunia de priuileg.fiſci.Quarto limitatur,vt non procedat de rigore,ſed de æquitate, vt late Ego ſcribo in dec.Curiæ Archiepiſ.Neap.93.vbi allego *Pari*ſium cõſi.65.num.1.& ſecundo lib.4.

Verum eſt aduertendum, quod prædicta intelligi debent,niſi pecunia ſoluta,fuerit conſumpta,vt loquitur Afflic. d.deciſ. 190. & Rota tenuit in vna Romana pecuniaria de Caualcantibus de anno 1565. coram felicis recordationis Clemente Octauo tunc Aoditore.

COLLECT. 1242.

Ad ſtatutum Vrbis

¶ Statutum vrbis Romæ de contractibus mulierũ certa ſollemnitate celebrãdis in quibus caſibus locũ habeat.

DIſputatio eſt in Sacro Rotæ auditorio freqoens,& vtilis,an ſtatutum Vrbis li.1.c.151.diſponẽns de contractibus mulierũ certa ſolemnitate celebrandis locum habeat in mulieribus fideiubentibus,& locũ habere eſt reſoluendũ,nam licet in quatuor tantũ caſibus loquatur, tamen procedit etiam in alijs,in quibus viget eadẽ ratio,Puteus dec.7.& in dec.85.& 160.li.3.Creſcentius dec.3.de conſtitution.Ro.dec.529. p.1.diu.ideo procedit etiam in fideiuſſoribus,vt in terminis fuit deciſum in vna Romana fideiuſſionis 13. Maij 1596.coram Seraphino,& rurſus in alia Romana ſocietatis officij 4.Febr.1602.coram Penia;Extenditur primo concluſio hęc vt procedat etiã ſi mater fideiubeat pro filio,quia ſtatutum compıæhendit etiã contractum cum Matre,Medices deci. 23.& fuit tentum corã Cardinali Mellino in cauſa S.Seuerini bonorum 8.Februarij. 1602. Extenditur ſecundo, vt procedat etiam in contractu iurato, nã licet fideiuſſio facta a muliere cum iuramento non ſeruatis ſollemnitatibus valet de Iure communi,vt fuit firmatũ in cauſa Interãn. merciũ 4.Iun.1597.coram Penia, non tamen valeret attenta diſpoſitione dicti ſtatuti,Balb.dec.319. Limita nunc,vt non procedat quando mulier ſe obligat ad fauorẽ pię cauſę,vt fuit dictum in vna Toletana pecuniaria 26.Ianuarij 1594.coram Comitulo.

COLLECT. 1243.

Super Clauſula ſine præiudicio.

¶ Clauſulæ ſine præiudicio.

VTilis eſt,& frequẽs materia huius clauſulæ,præſertim in Sacro Romanę Rotę Auditorio,ſed quia diffuſe ab alijs pertractatur, Ego pauca quędã ſolum annotabo,eſt igitur hæc clauſula præſeruatiua iurium,*P*uteus deciſio.32. lib.2.& in deci. 197.num.23.lib.1.item reddit quidquid geritur conditionale, & ſic operatur, quod quatenus inferatur pręiudicium,Puteus deciſ.33.lib.2. & fuit dictum in cauſa Caputaq.pręcedentiæ 17.Iunij 1577 coram Cardinali Blanchetto,item eſt præſeruatiua omnium iurium,& cenſetur appoſita a ſignatura in qualibet cõmiſſione ad præſeruandam legitimam exequutionem Bellam.deciſ.41.& Caſſad deciſ. 8. nu. 5.de reſcriptis,& fuit reſolutum in cauſa Nouarien.decimarum 11.Decembris 1573 coram eodem Cardi.Blanchetto, & fuit reſolutum in vna Auellina Archipresbyteratus,9.Aprilis 1590.coram Penia, Item clauſula ſine præiudicio executionis litterarum Apoſtolicarum appoſita in commiſſione cauſæ principalis operatur vt non poſſit procedi in negotio principali,niſi parito,ſicut dicitur de clauſula ſine retardatione ſolutionis penſionis,Puteus dec.19.de penſio.

ſio. Paulus deciſ. 61. & ratio eſt, quia huiuſmodi clauſula illi æquipollet, vt fuit tentum in vna Siracuſana præheminẽtiarum 5. Octob. 1584. coram Bubalo, & in dicta Auellina Archipresbyteratus coram Penia.

COLLECT. 1244.

Super Gloſſa in l. ſi quis pro emptore in ver. non habere ff. de vſucapione.

¶ Poſſeſſionis defuncti in hæredem continuanda ſtatuti vigore.

SI quæratur in præſenti Gloſſa, an poſſeſſio defuncti in eius hæredem continuatur, duo caſus ſunt diſtinguendi; Primus eſt quando nullam extat ſtatutum continuas poſſeſſionem, & tunc ſubdiſtingue ſecundum Rotam in vna Vrbeuetana Caſtrorum 18. Maij 1569. coram Seraphino, quod aut defunctus corpore, & animo ſuo poſſidebat, & tũc non continuatur in hæredem ſine appræhenſione, vt voluit etiam Afflict. in deci. 167. & in proprijs terminis decidit Viuius deciſ. 227. aut animo ſuo, & corpore alieno poſſidebat, & hoc caſu ſufficit continuatio Coloni, & hęredis nomine ſecundum deciſ. quam tradit Vrſillus d. deciſio. 167. Secundus caſus eſt, quando adeſt ſtatutum de continuanda poſſeſſione defuncti, in hæredem, quod ſtatutum viget Bononię, & Mediolani, & tunc vera, & communis opinio eſt, quod poſſeſſio ipſo iure tranſeat. Rubinus deciſ. 44. ex quo infertur, quod hæredi competit interdictum retinendæ contra turbantem poſſeſſionem defuncti abſq; aliqua actuali apprætenſione, vt patet in deciſ. mea 21. vbi allego Menochium in 3. remedio retinendę num. 59. licet bonis feudalium, & emphyteoticarijs, hęc ſtatuti cõtinuatio locũ non habet, vt fuit deciſum in Rota in vna Imolen. bonorum 20. Aprilis 1592. coram Card. Pamphilio, quemadmodũ dictum ſtatutũ locum non habet, quando poſſeſſio erat apud defunctum ex cauſa de ſui natura non tranſitoria ad hæredes, vt fuit reſolutum in Rota in vna Mediolan. bonorũ 28. Martii 1594. coram Card. Mellino; Tertio non procedit etiam, quando poſſeſſio naturalis fuit medio tempore ab initio occupata, Rota deciſ. 27. nu. 13. p. 1. diuerſorum, quæ opinio fuit limitata ab eadem Rota in vna Bononien. de Carnalibus 11. Ianuarii 1602. coram eodem Cardinal. Pamphilio.

COLLECT. 1245.

Super l. 1. Cod. de executione rei iudicatæ.

¶ Exceptionis nullitatis in executione ſententiæ opponendæ.

EXceptio nullitatis poteſt opponi in executione ſententiæ h. d. Amplia procedere etiam in exceptione redditionis adminiſtrationis tutelæ, licet nõ impediat executionem, Viuius deciſ. 317. nu. 1. lib. 2. & hanc quoque ſententiam tenuit Rota, vt per Sarnen. deciſ. 65. licet Puteus deciſ. 146. lib. 1. aſſerat hunc articulũ non fuiſſe diſcuſſum, licet hoc idem fuit reſolutum in Romana Saluiani interdicti 19. Nouemb. 1599 coram Cardinali Lancellotto, vt refert Statilius Pacificus deciſ. Rotæ 121. & facit Afflict. in deciſ. 13. num. 16. Amplia ſecundo in exceptione ſupplementi legitimi; licet non retardat etiam exequutionem, idem Statilius deciſ. 190. Amplia tertio etiã in exceptione dominij. Seraphin. deciſ. 390. quod intellige niſi dominium eſſet iam probatum, vel in continenti probaretur, quia tunc exequutio ſuſpenditur Paleottus deciſ. 32. Puteus deciſ. 54 lib. 2. & deciſ. 233. & 243. lib. 2 Intellige ſecundo in caſu Rotæ deciſ. 103. par. 1. diuerſ. & aliquid per

Ca-

Digitized by Google

Capycium deciſ. 10. num.19. Amplia quarto in exceptione periurij, licet executionem nõ retardet, vt fuit reſolutũ in Rota Romana in vna deuolutionis Molendini die 23. Feb. 1579. coram Lauretano; Amplia quinto in exceptione non impleméti, & hæc impedit exequutionem etiam aduerſus obligationẽ Cameralem, Caputaq. deciſ. 117. p. 3. & talis exceptio locum habet etiam ſi in minori parte verificetur, Puteus deciſ. 340. num.1. lib 1 & deciſ. 357. lib. 3. Caputaq. dec. 316. p. 3. ſed intellige ſi a parte opponatur, alias tenet iudicium, præcipue in contractibus nominatis, Rota diuerſorum deciſ. 810. part.1. & fuit reſolutum in Rota in vna Romana Vene ferrei 1592. coram Cardinali Blanchetto; Amplia ſexto in exceptione appoſita de nõ iure agentis, quæ executionẽ retardat, Caſſad. deciſ.1. de reſtitu. ſpol. Rota diuerſ. deciſ. 340. p 3. lib. 3.

Illud porro eſt indubitatum in hac materia, quod exequutio ſententiæ retardatur per appellationem, quotieſcũque ea venit admittenda, ſecus ſi appellatio non ſit permiſſa, vt in iudicio momentaneæ poſſeſſionis, in quo de iure ciuili nõ appellatur, tunc enim executio non ſuſpenditur, quamuis Iudex detulerit appellationi per cõceſſionem Reuerentialium, nam Rota in vna Romana damnorum 10. Iunij 1591. coram Penia interpetrata fuit hanc delationẽ, vt non opperetur effectum ſuſpenſiuũ, ſed ſolum deuolutiuũ, per Benint. deciſ. 17. Item Reuerẽtiales in forma dati intelliguntur ſub conditione, quatenus ſententia appellationem admittat, & quoad illam tantum partẽ, quæ admittitur, Achill. de Graſſ. dec. 8. de appella.

COLLECT. 1246.

Super Capitulo vtile de regul. iur. in ſexto.

¶ Vtile per inutile non vitiatur.

VTile per inutile non vitiatur h. d. Ex qua Regula infero primo, quod penſio reſeruata dummodo medietatem, ſeu tertiam partem fructuum non excedat, ſi exceſſerit nõ vitiatur in totum, ſed reduci debet ad ipſam medietatem, vel tertiam partem, Caſſad. deciſ. 4. in verbo ſine præiudicio de penſio. Creſcentius deciſ. 234. lib. 1 in manuſcriptis, Puteus deciſ. 34. nu. 2. lib 1. & fuit tentum per Rotam in vna Vicentina penſionis 28. Iunij 1591. coram Cardinali Mantica; Ratio eſt, quia ſumma eſt diuidua, quo caſu vtile per inutile eſt. Infero ſecundo, ad tranſlationem penſionis, nam ſi Papa transferat penſionem quoad dimidiam partem fructuum vſq; ad eam partem, quæ non excedit, tranſlatio ſubſtinetur Paleottus dec. 22. & fuit deciſũ in vna Lucana penſionis 17. Frebru. 1592. Infero tertio, quod mandatum vltra ſummam debitam relaxatum, ſubſtinetur pro ſumma debita ex Bartolo, licet contrarium teſtatur deciſum in Rota, Puteus deciſ. 323. lib. 1. & fuit tentum in vna Salamantina penſionis 9. Maij 1583. coram Bubalo, vbi fuerunt allegatæ aliæ deciſines, idem fuit reſolutum in vna Aſſiſiẽ. ſubhaſtationis 19. Nouẽb. 1596. coram Orano, & in vna Romana ſpolij 21. Februar. 1600. coram Iuſto; Infero quarto in locatione Eccleſię vltra triennium, licet prohibeatur per extrauagantem ambitioſe, erit tamen valida pro triennio, Gamma, qui refert Senatum Luſitanum decidiſſe deciſ. finali. licet Rota Romana aliter ſentit, ſcilicet extrauagantem Pauli Secundi de reb. Ec-

cleſiæ annullare contractum locationis in totum,& ita fuit deciſum in vna locationis Brixien.5.Decẽb.1594.corã Penia, & iterum in vna Comenſi locationis 1600.10. Martij coram Illuſtriſs. Pamphilio,& ſæpius in alijs cauſis, & eandem opinionem tenuit Conſilium Neapolitanum probat Affl.dec. 07.in cauſa Domini de Motijs; Infero quinto,quod datio in ſolutũ pro parte nulla non redditur in totum inualida,licẽt aliter sẽtiat Marilianẽ.in Rota Genue. in deciſ 8.volens quod cum decretum ſit indiuiduum,ſi pro parte fuit interpoſitum ſuper bonis non obligatis in totũ corruit, quam opinionem ſequuta fuit pariter Rota Taurinenſis teſtatur Theſaur.Filius in deciſ.13. Infero ſexto ad emphyteutam, qui abſque Domini directi aſſenſu a parte rei emphyteoſis nõ cadit in totum,ſed a parte alienata tantum,vt pulchre refert deciſum Grammaticus in dec.Neapolit.49.& aliquid per Valaſcum in deci.17. de Beninten. in deciſi.6.Rotę Bononiæ & in deci.7. Infero ſeptimo ad Epiſcopum, qui vltra tempus a iure ſibi conceſſum Indulgentias populo publicauerit, nam non vitiatur conceſſio in totum,ſed pro exceſſu tantum, & ratio eſt, vt in textu, quia vtile per inutile eſt, late Ego ſcribo in deciſ.Curię Archiepiſcopalis Neapol.29.quam nota ad celebrem gloſsã in c.fin.de pœniten. & remiſſion.in 6. Poteſt inferri octauo,an ſi emphyteuta defecerit in ſolutione Canonis in vno nummo tãtum,an cadat, pro cuius quęſtionis reſolutione vide Beninten. deci. 8.Valaſc.deciſ.6.Caroc.deciſ.110.

COLLECT. 1247.

Super l.properandum C. de iudic.

¶ Sententiæ nullæ perempta inſtantiæ latæ.

CONcluſio eſt trita, & communis quod ſententia lata,perempta inſtantia eſt nulla per hunc textum Cornazzan.deci.12.Rotæ Lucenſis,dicens hanc legem locum habere etiam in cõſiſtorio Principis, vt deciſũ refert Mynſingerius centur. 2. obſeru.73.Sed Ego Neapol.vidi practicatum, quod ſi fuit facta citatio infra triennium perpetuatur inſtantia per aliud triennium, & ſi demum fit alia citatio ad dicẽdum &c. Infra aliud triẽnium ſimiliter per aliud perpetuatur,& ita audiui Sacrum Conſilium alias interpretatum fuiſſe pragmaticam, quæ loquitur de ſubſtãtia nõ reſtituenda,& fuit in cauſa Domini Siluestri Tomacelli cum cognatis ſuis, & tunc fuit dictum, quod in cauſa illorũ de quoquo cum hęredibus Ioannis Andreæ Sagelle Sacrũ Conſilium fortius practicauit,quod ſufficit vnica citatio ad dicendum &c.etiam quod elapſi eſſent nouem anni,& ſic tres inſtantię,& alias vidi proceſſum,in quo erat hoc decretum die penultimo Iunij 1570.in cauſa Philippi de Afflicto cum Iacobo de Rogerio ſuper officio Guardionatus partium Calabriæ, & peremptione inſtantię appoſita cõmuni voto omnium Dominorum Sacri Conſilij,& Magnifici Iacobi de Agello,& Marcelli Carelle Præſidentium Regiæ Cameræ Summariæ in eodem Sacro Conſilio Præſidentium concluſum eſt quod non obſtante oppoſitione peremptionis inſtantiæ ſtante ſtylo Sacri Conſilij procedatur ad ſententiam; ſimiliter de anno 1588.fuit deciſum in cauſa Innocentiæ de Sangro in petitione decimæ quartæ partis quorundã Caſtrorũ, quod haberet

ret

Digitized by Google

ret locum exequutio ſententiæ non ob ſtante quod eſſet lata perempta inſtantia.

COLLECT. 1248.

Super §. Quoniam in Authen. qui filij ſunt legit.

¶ Legitimationis nullę ob non factam mentionem legitimorum filiorum.

Legitimatio non facta mentione legitimorum filiorum eſt nulla h. d. Et Amplia præfatam concluſionem procedere non ſolum quando pater habet filium, ſed etiam ſi habeat filiam & hanc opinionem tenuit Rota apud Peregrinum deciſ. 91. lib. 2. licet in eo caſu in quo facta ſit mentio filiorum legitimorum teneat, & nō requiritur illorū citatio, vt per Puteu. deciſ. 89. lib. 2. & Ratio eſt quia tunc legitimatio poteſt fieri eis inuitis, ſecus vero ſi de illis non fuit facta mentio, quia hoc caſu nō præſumitur, qđ Princeps velit illis pręiudicare, & ita procedit deciſio. Achill. de Graſſ. deciſio. 2. qui filij ſunt legitimi; Limita primo Ampliationem, vt valeat legitimatio nō facta mentione de filia, quando ei non præiudicatur vt fuit in Rota reſolutū in vna Romana de Buſſeido de anno 1567. coram Robuſterio; Limita ſecundo, vt valeat legitimatio ſi non facta fuit mentio de filia quoad remotionem infamiæ, & quoad honores ſecus quoad ſucceſſionem Balbus dec. 400. & fuit reſolutum in Rota Romana in vna Portuen. bonorum 27. Nouemb. 1573. coram Cardinali Seraphino, & late fuit etiam inde tentum coram Robuſterio in illa Romana de Peruſilijs. 15. Ianuarij & 29. Febr. 1580.

COLLECT. 1249.

In materia Acceſſus, & Regreſſus.

¶ Acceſſus & regreſſus in beneficialibus cauſis ſeu gratijs.

IN cauſis beneficialibus aliquādo diſputari ſolet an gratia contineat acceſſum, vel potius regreſſum, ideo vidēdum, quomodo hæc differant, & dicas quod regreſsus differt ab acceſsu, quia acceſsus totaliter pendet a futuro euentu, nec aliquod ius de p̄terito habet, vt declarat Caſsadorus deciſ. vnica de pactis. Regreſsus vero proprie dicitur, qui habet cauſam de præterito, quia nō eſt acquiſitio noui tituli, ſed antiqui continuatio dum dicit quod Regreſsus habet cauſam, & pendet a iure de præterito, Raudenſis deciſio. 16. Hinc dixit Achill. de Graſs. deciſ. 3. de regreſſibus quod regreſsus eſt reliquia iuris ceſſi vt voluit etiam Puteus deciſio. 1. eod. tit. Hinc eſt quod regreſsus non cōpræhēditur ſub concordatis Germaniæ, nec ſub indultis Cardinalium, quia non dicitur gratia mere præueñſiua, ſed habet ius de præterito, Caſsadorus deci. 4. de priuileg. & ex hac diſtinctione Ego alias inferebam in quodam caſu occurrenti quod retractio facta ad fauorem cuiuſdam, continebat gratiam regreſsus, & iudicādus erat regreſsus non autem acceſsus, quia ſtante ceſſione facta ad fauorem præfati cum ipſe haberet ius de præterito dicebat potius regreſsus quā acceſsus Achill. de Graſs. deciſ. 3. de regreſſibus, & Peregrinus deciſ. 33. Rota tamen ſemper tenuit quod quādo quis habet titulum præcedentem cum ſola ſupplicatione ſemper dicitur regreſsus; bene verum eſt, quod datur etiam acceſsus, qui ſi non poteſt iuſtificari prior titulus inter clauſula acceſsus, vt quis excedat ad beneficium vigore præſentium, etiam nō iuſtificato priori titulo,

Digitized by Google

vt per Puteum deciſ.297.lib.1.Bellam. deciſ.46.Ad materiam vide Caſsad.deciſ.4.num.6.de cauſ.poſseſs.Peregrinus deciſ.30.lib.2.Puteus deci.519.libro 2. & Rota in vna Compoſtellana Canonicatus de anno 1574.coram Decano.

COLLECT. 1250.

Ad Panormitanum in c.cum veniſſent in fine de inſtitutione.

¶ Cõfeſſionis qualificatæ,an illa poſſit pro parte acceptari,& pro parte non.

SOlet controuerti illa iuris cõcluſio, an confeſſio qualificata poſſit pro patte acceptari,& pro parte reſpui. in qua quæſtioue vltra ea quę alibi reportauimus hic tamen conſtituo duas concluſiones;Prima ſit cõcluſio quod confeſſio cõtinens vnicum factũ cum qualitate,quæ nullum reddit ipſum actum ſeu eum in aliũ transfundat,& tunc nõ poteſt diuidi,nec acceptari reiecta qualitate,ſed in totũ approbari,vel improbari debet,puta,ſi quis confeſsus fuerit ſe profeſſionem emiſiſse per violentiã, nam qualitas violentiæ reddit actum profeſſionis nullum,& ſimul cum ipſo concurrere non poteſt,ideo non debet conſiderari ſeorſum ab ea, & ſic ipſa confeſſio diuidi non poteſt, ita tenuit Rota in vna Aſtorigen.Archidiaconatus 27.Nouemb.coram Coſta,& patet in dec.272.p.2.diuer. Secunda ſit concluſio,quod quando contra qualitatem adeſt iuris præſumptio, tunc poterit acceptari confeſſio;reiecta qualitate,vt tenuit Rota in vna Nucerina affictus 15. Maij 1573. coram Cardinali Seraphino,vt patet in eius deciſ.163.li.1.quando vero contra qualitatem nulla adeſt præſumptio,tunc confeſſio continens vnicum factum non poteſt pro parte acceptari,& pro parte Impugnari;Antonius Faber in dec.1.C.de Confeſſis.

COLLECT. 1251.

Ad Baldum in l.certi iuris C.Locati.

¶ Hypotheca an detur in mercibus venalibus.

COntrouertitur admodum ille articulus,an hypotheca cadat in mercibus venalibus, & licet nonnullorum opinio ſit in ſententiam negatiuam,nihilominus affirmatiua amplectenda eſt quam tenuit Balbus deciſ.322.& hanc Rota ſępius amplexa fuit,& præſertim in vna Romana Pecudũ 24.Maij 1600. coram Cardinali Mellino, in qua fuit dictum hanc opinionem eſse non ſolũ magis communem,ſed veriorem,& durat hypotheca etiam poſt illarum venditionem, quando alienatur tota hypotheca,vel eius pars,ita quod pænes emptorem non deſinat eſſe corpus vniuerſale,ſecus ſi non alienatur hypotheca, ſed tantum diſtrahuntur ipſius merces particulares quæ ibi retinentur,ad continuam venditionẽ, quia tũc ne cõmercium impediatur,obligatio, ſeu hypotheca extinguitur, vt tenuit Rota in vna Auguſtiniana vt patet in dec.655.li. 3.diuer.quæ ratio ceſsat in corpore vniuerſali Apothecæ,ſeu Tabernę,quę de ſui natura non exponitur,nec retinetur venalis,& ideo non cadit ſub obligatione cum illa qualitate,quatenus non ſit alienata, ſed cadit ſub hypotheca ſimpliciter,& trãſit in emptorem cum ſua hypotheca,ſiue tota,ſiue pars ſit alienata Puteus dec. 297. lib. 2. prædicta intellige, dũmodo tempore alienationis contra debitorem alienantem non ſit mota lis a creditore in ipſa hypothecaria,ſecus ſi iudicium eſset cęptum,quia tunc in mercibus etiam venalibus hypotheca per venditionẽ non extinguitur, & ita fuit tentũ per Rotam Romanam in vna Romana Pecudum 5 Iulij 1599.coram Gypſio.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1252.
Super cap. 1. de iureiurand.

¶ Abſolutionis a iuramento per agentem impetrandæ ad reſciſſionem alicuius contractus.

PRo regula ab omnib. traditur quod volens agere ad reſciſſionem alicuius contractus, in primis, & ante omnia debet petere abſolutionem a iuramento per ipſum præſtito in dicto contractu, quę ſibi ad effectum agendi tantum ſolet concedi, & ita ſemper ſeruauit Rota Romana teſte Caſſado. deciſ. vnica de empt. & vendit. Rota diuerſorum in manuſcriptis deciſ. 122. & fuit reſolutum corā Robuſterio in vna Tiraſonen. decimarum 10. Octobris 1576. Extenditur primo hęc cōcluſio, vt procedat etiam ſi quis alleget defectum conſenſus ex capite erroris. Afflict. deciſ. 322. & 393. & fuit dictum in ſupra allegatis deciſionibus, & iterum in vna Romana Legitimæ 20. Maij 1588 corā Bubalo, & in vna Mediolanen. affictus de anno 1588. coram Orano. Extenditur ſecundo vt locum habeat, quamuis plura adſint iuramenta, quia tunc non ſufficit petere abſolutionē quoad vnū iuramentum tantum. Anna qui dicit deciſum in ſingulari ſecundo, Grammat. deciſ. 66. num. 12. & fuit tentum in Rota in vna Romana de Theodolis 28. Februar. 1592. coram Cardinali Blanchetto; *L*imita hanc Ampliationem, vt non procedat quādo ſupplicatio pro obtinēda abſolutione eſſet generalibus verbis cōcepta, & taliter quod omnia iuramēta quæ obſtāt agendi cōplectātur, quia tunc ſufficit vna abſolutio, Rubin. deciſ. 23. & fuit tentum in Rota Romana in vna Mediolanen. Bonor. 4. Iun. 1597. coram Cardinali Pamphilio, quæ fuit confirmata 5. Iun. 1598. coram Orano; *L*imita ſecundo quando pluralitas iuramentorū tenderet ad obſeruantiā vnius actus tantum, quia tunc ſufficit vnicam petere abſolutionem ad effectum agendi contra illum actum, Balbus deciſio. 300. & fuit reſolutum in vna Romana Legatorum 13. Nouemb. 1595. coram Orano: *E*x quo infero, quod ſi diuerſæ ſint factæ tranſactiones iuratæ, & vltima impugnetur ſufficit petere abſolutionem reſpectu vltimæ; Caputaq. deciſ. 393. lib. 1. in manuſcriptis, & fuit reſolutū in allegata Mediolanē. bonorum 4. Iunii 1597. coram Cardinali *P*amphilio. Extenditur tertio principaliter vt procedat quamuis ſtatutum annullet iuramentum interpoſitū in aliquo contractu ſine certis ſolemnitatibus, quia hoc etiam caſu eſt neceſſaria abſolutio iuramenti, Rota diuerſ. deciſ. 21. & fuit tētum in vna Tiraſonēn. decimarum 8. Octobris 1586. coram Robuſterio. *E*xtenditur quarto, vt locum habeat etiam ſi quis iuraſſet, ſe abſolutionem non petiturum; Artaman. deciſ. 50. Nunc limita, vt non requiratur abſolutio a iuramento ſtante enormiſſima leſione, quod intellige quando de enormiſſima leſione conſtat per ſententias latas ſine oppoſitione partis de periurio, alias ſemper eſt neceſſaria abſolutio, cum non ſit aperienda via, vt eludatur iuramentum ita fuit reſolutum in Rota in vna Romana legitimę de Vrſinis 20. Maii 1588 corā Bubalo, & in vna Nepeſina *L*aud. 10. Decemb. 1604. corā Cardinali Mellino; Limita ſecundo quoties quis antequam obtinuerit abſolutionem a iuramento aliquos actus iudiciales peregerit per quos in periuriū inciderit, quia tunc abſolutio a iuramento præſtito in contractu peti non poteſt, ſed eſt neceſſaria abſolutio a periurio iam incurſo Afflict. deciſ. 220. num. 17.

COL-

COLLECT. 1253.

Ad Doctrinam Iaſon. in l. frater a fratre nu. 40. ff. de condit. indebit.

¶ Donationis inter patrem, & filiũ prohibitæ iuramento tamen firmandæ.

DOctores magis communiter tenẽt per hanc originalem doctrinam, quod iuramentum confirmat donationem inter patrem, & filium, ad quam materiam nota infraſcriptas Rotæ Romanæ manuſcriptas deciſiones. Prima eſt confirmationis ad dictam Iaſonis doctrinam, vt fuit tentum per *R*otam in vna *R*auenatẽ. donationis 27. Iun. 1597. coram *P*enia, & per prius in eadem cauſa 29. Aprilis 1596. coram Cardinali Seraphino, quæ deciſiones deinde fuerũt confirmatæ die 20. Maij, & die 22. Iun. 1598. coram Cardinali Lancellotto: Amplia primo, etiam ſi donatio eſſet remuneratoria, Rota in dicta Rauenaten. donationis 29. Aprilis 1596. coram eodem Seraphino; Amplia ſecundo, etiam ſi donatio filio abſenti facta fuerit, & nulla interuenerit ſtipulatio, quia per iuramẽtum acquiritur ius abſenti etiam abſq; ſtipulatione Notarij, Theſaur. in deciſ. 70. Cacheran. deciſ. 30. & fuit in Rota tentum in vna Vrbeuetana hæreditatis 15. Iul. 1580. & ſufficit ſola ſcientia, & patientia, vt per Surdum deciſ. 111. & fuit tentum coram Robuſterio, in vna Romana fideiuſſionis 28. Ian. 1577. Amplia tertio, vt locum habeat, quamuis deficiet inſinuatio argumento deciſionis, de Ponte conſi. 85. & cenſuit Rota in vna Beneuentana donationis 21. Octob. 1597. coram Gipſio, quod intellige niſi ſtatutum vltra diſpoſitionem iuris communis, requirens inſinuationẽ, vlterius velit tale iuramentum in actu donationis appoſitum etiam geminate cenſeri doloſe extortum, & nullius roboris eſſe; vt in terminis tenuit Rota in vna Toletana donationis 17. Maii 1599 coram Arigonio.

COLLECT. 1254.

Super l. 1. ff. quorum legatorum.

¶ Poſſeſſionis bonorum ſidei cõmiſſo ſubiector ũa manu hæredis accipiẽdę.

IVris propoſitio eſt egregia, & notabilis, quam in ore omnium quotidie eſſe videmus, quod poſſeſſio bonorum fideicommiſſo ſubiectorum a fideicommiſſario de manu hæredis eſt accipienda, & non auctoritate propria alias non dicitur legitima, ſed potius viotioſa, vt in textu noſtro; Hinc infero, quod fideicõmiſſarius non dicitur legitimus cõtradictor ad impediendam hæredis immiſſionem, Rota diuerſ. deciſ. 565. par. 1. & fuit reſolutũ in vna Vrbeuetan hæreditatis 12. Decembris 1567. coram Seraphino; Amplia primo concluſionem textus, vt locum habeat, etiam quando reſtitutio fideicõmiſſi fit ipſo iure, quia nihilominus fideicommiſſarius non poteſt propria auctoritate poſſeſſionem appræhendere, ſed illam debet capere de manu hæredis, Surdus deciſ. 333. nu. 8. & fuit reſolutum per Rotam in vna de Capizuchis 1?. April. 1606. coram Cardinali Lancellotto, & vide aliquid per Boerium deciſ 15?. Amplia ſecundo, vt locum habeat, tametſi mandatum de manutenendo fuerit a Iudice fideicõmiſſario conceſſum, quia ex tali mandato vitium poſſeſſionis non purgatur, cum concedatur etiam Prædoni, & ſpoliatori, *P*aleottus deci. 87. & fuit pluries reſolutum per Rotam, prǽſertim in cauſa *B*ononien. Iuris macinandi 19. April. 1577. coram Cantuccio; Amplia tertio quamuis fideicõmiſſarius acquiſiuerat poſſeſſionem ante auditam hæreditatẽ *R*ota diuerſ. deciſ. 565. par. 1. Amplia quarto procedere etiam ſi fideicommiſſarius poſſidet auctoritate Prætoris

eadem

Digitized by Google

eadẽ Rota deciſ.520.p. 1. Nunc limita & primo, vt locum non habeat, quãdo nullus exiſtit hæres, qui reſtituere poſſit, quia tunc fideicõmiſſario non licitũ eſt propria auctoritate poſſeſſionẽ appræhẽdere, vt fuit deciſũ in vna Maceraten. hæreditatis 15. Nouẽb. 1599. corã Penia; Limita ſecũdo quando hæres fecit verbalẽ reſtitutionẽ; licet nõ realem, quia tũc videt̃ fideicõmiſſario licentiam dediſſe ꝓpria auctoritate poſſeſſionem naturalẽ appræhendendo, Balbus deci. 23. & fuit in Rota reſolutũ in vna Maceraten hæreditatis 1587. 11. Maii corã Pamphilio, & deinde coram Penia 15. Decembris 1592. Limita tertio, quando teſtator dedit fideicommiſſario licentiã capiendi fideicommiſſum propria auctoritate, quia tunc a ſe ipſo ſine aliqua reſtitutione poteſt capere, Sur. dec. 333.

COLLECT. 1255.

Super l. 4. & ibi Gloſſa in verbo Adeſt, ff. de actionib. empt.

¶ Actionis de euictione non dandæ emptori poſt euictionis ſentẽtiam niſi eadem exequuta.

DOctores communiter dicunt per hunc textum, quod licet contra emptorẽ ſit lata ſentẽtia ad reſtituendũ rẽ ſibi venditã, tamen ſi non fuerit exequuta nõ cõmpetit ei actio de euictione ꝓ re, quã adhuc poſſidet, Balb. dec. 22. eſt enim neceſſariũ, vt poſſit agi de euictione, ꝙ ſentẽtia executioni demãdata fuerit, alias ad intereſſe ſolũ agi poteſt, vt tenuit Rota in vna Vulterana bonorũ 15. *Februarij* 1585. corã felicis recordationis Clemẽte Papa Octauo tũc *Au*ditore, in qua actione veniũt fructus amiſſi, & refectio aliorũ damnorũ, quæ emptor occaſione euictionis quouis modo paſſus eſt, vt fuit reſolutũ in vna Placentina euictionis 20. *April.* 1589. coram Cardinali Platto, idem tenuit Rota in vna Senogalien. Prædij. 27. Ian. 1595. coram Cardinali *S*eraphino, item venit augmentum valoris prædii euicti, vbi ille ſit auctus a die venditionis vſque ad tempus euictionis ſequutæ Rota collecta a *F*arinaccio in dec. 13. & tenuit *Ro*ta in eadem Placent. euictionis in vna Burgi ſanctiſepulchri bonorum 12. Maii 1596. coram Cardinali Blanchetto.

COLLECT. 1256.

Super Conc. Trid. ſeſſ. 23. c. 10.

¶ Ordinum licet minorum conferendorum per *A*bbatem niſi regularibus illi ſubiectis.

NOn licet Abbati cuiquam, qui regularis ſubditus ſibi non ſit tonſuram, vel minores ordines conferre h. d. Ex quo infero ad pulcherrimam deciſionem *S*eraphini 985. 1. p. vbi fuit dictum, quod Abbas quantũcunque exẽptus non poteſt litteras dimiſſorias Clericis ſecularibus, vt alij ordinentur concedere, ſed Regularibus tãtum ſibi ſubditis, vt tenuit etiam Rota 27. Aprilis, 1592 coram *S*eraphino; Cuius deciſio. ratio videtur eſſe illa, quia conceſſio dimiſſorialium & ordinatio pari paſſu ambulant, Villalua deciſ. 13 & idem dicendum, vt non liceat Abbati perſonis ſecularibus tonſuram conferre, & habẽtibus litteras dimiſſorias a ſuis Ordinarijs, vt patet in citata deci. 985 quia eius iuriſdictio reſtringitur tantummodo in ſuos regulares ſubditos, quamuis obtinuiſſet iura quaſi Epiſcopalia iuxta cap. accedentibus de exceſſ. prælato per quã conceſſionem permittitur ei cognoſcere de cauſis matrimonialibus, ac criminalibus, iuxta deciſ. Rotæ collect. a Farinac. 100. ſicut etiã habenti iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, litteræ diſpenſationum matrimonialium, & ſimiles eiuſdem *P*rouinciæ remitti poſſunt iux

Digitized by Google

ta Concil. Triden. ſeſſ. 22. c. 5. Seraphin. deciſ. 1072. quia Abbas habens præfatã iuriſdictionẽ perinde habetur, ac ſi eſſet extra Epiſcopi diœceſim, idem in deci. 1278. & hoc caſu non poteſt Epiſcopus illud territorium viſitare, etiam tanquã Sedis Apoſtolicæ delegatus idem in deciſ. 459. & Abbati habenti iuriſdictionẽ quaſi Epiſcopalem, præter ea, quæ ſunt ordinis competunt ea omnia, quæ poſſunt competere Epiſcopo in ſuo territorio, vt fuit reſolutum in Rota Romana in vna Vrbinatẽ. iuriſdictionis 11. Maij 1601. coram Seraphino, vt patet in eius deciſio. 1386. ex qua infero, quod poteſt denunciationes matrimonialiũ remittere, Sayrus in deciſ. 9. in titulo de ſponſal. Infero ſecundo, quod Abbas in Eccleſijs ſibi ſubiectis poteſt impertiri ſolemnem benedictionem, ſicut Epiſcopus, vt fuit in Rota reſolutũ in vna Salamant. Iuriſdictionis 3. Iun. 1580. corã Seraphino, pro qua eſt textus in cap. Abbates de priuileg. in ſexto. Infero tertio, quod Abbas tenetur reſidere in collegiata, in qua eſt intitulatus, & eſt caput, quod procedit, quamuis aliam habeat Sedem in Cathedrali, quia non excuſatur, ita vt ſi non reſideat in collegiata lucretur fructus, & diſtributiones in illa, idem in deciſio. 1452. Infero quarto, quod Abbas, & alij ſuperiores Regulares habent iuriſdictionem temporalem in Parochianos, & Epiſcopus non poteſt viſitare parochias, nec perſonas curam animarum, & ſacramenta exercentes, vt fuit in Rota reſolutũ in vna Ciuitaten. iuriſdictionis 12. Febru. 1594. coram Seraphino, vt patet in eius deciſio. 1067. an autem Abbas teneatur accedere ad Synodum, & quando non, vide eundem in deciſ. 190.

COLLECT. 1257.

Ad glo. in l. a Diuo Pio. §. ſi ſuper rebus in verb. ſi controuerſię ff. de re iudic.

¶ Executionis ſententiæ impediendæ ex ſola poſſeſſione tertij contradictoris.

Regulariter exequutio ſentẽtię per tertium contradictorem impeditur ratione ſolius poſſeſſionis rei per ſẽtentiam alteri adiudicatæ. h. d. Quinimo exequutio etiam trium cõformium impeditur; ſi tertius de cuius intereſſe agitur non fuerit citatus, Rot deciſ. 13. de re iudic. in antiqu & fuit tentum in vna Burgẽ. de Elmes 26. Nouemb. 1588. coram Orano; Dixi ratione ſolius poſſeſſionis, quia quando tertius nõ poſſidet, non impeditur exequutio, Biſignet. deciſ. 4. de Iudicijs, & fuit dictũ in vna Bononien. poſſeſſionis 10. Nouembris 1596. coram Corduba; Amplia id, quod de citatione diximus, vt ſufficiat ſi ſaltẽ per proclama citatus fuiſſet, Achill. de Graſſ. deciſ. 3. de re iudic. Idem eſt ſi tertius ſciuit cauſam agitari, & poſt ſententiam comparuit pro ſuo intereſſe, quia tunc ad retractandam exequutionem non auditur, Rot. Peruſ. deciſ. 26. pari ratione exequutio impeditur, vbi acta nõ fuerunt integre tranſportata, Farinac. deciſ 20. & 28. Similiter pendente cauſa reſtitutionis in integrum regulariter exequutio ſuſpenditur, Affl. deciſ. 356. Capyc. deciſ. 53. Minad deciſ. 14. Limita ſi exequutio eſſet iam cœpta, Achill. de Graſſ. deciſ. fi. de ſenten. & re iud. Pute. deciſ. 10 de reſtit. in integ. in deciſ. 285. lib. 2. Mohed deciſ. 177. Maſtrill. deciſ. 30. Cartar. Rot. Genuen. deciſ. 20. Limita ſecundo, vbi vigeret vehemens præſumptio calumniæ, Caſſad. deciſ. 1. de reſtit. in integ. Afflict. cit. deciſ. 356 & fuit reſolutum in Rota in vna Burgen. Decimarum 28. Octobris 1586. coram

Bu-

Digitized by Google

Bubalo. Item clauſula ſi quid exequendum exequaris poſita in commiſſione exequutionem retardat, Creſcent deciſ.42. Rot. Diuerſ. deciſ.487. par. 3. Paleott. deciſ.69. Vnde talis clauſula tãtũ ſuſpendit, donec de Iuſtitia ſententiæ cognoſcatur, Idem deciſ 133. Caputaq. deciſio. 180. Item exceptio nullitatis ex ventre inſtrumenti præſentati ſurgens, Caſſad. deciſ.1. de mutuis petitionibus, quod Amplia, vt præfata executio impediatur, etiam ſi eſſet obligationis Cameralis, Idem deciſ. 10. de reſcriptis, & faciunt in argumentum deciſ. 5. & 6. Rotæ de fide inſtrum. in antiq. Afflict. deci. 160. Capyc. deciſ.29. nu. 2. Paleot. deciſ.61. Amplia etiam ſi talis exceptio altiorem requireret imaginem, idem Caſſad. cit. deciſ.10. Item per inhibitionem impeditur etiam ſentẽtiæ exequutio, præſertim ſi inhibitio fuerit totalis, quę ſiue iuſta, ſiue iniuſta, ſemper eſt timenda, Achil. de Graſſ. deciſ.29. de appellat. Accorambonus deciſ.52. Put. deciſ.595. lib.2. Caputaqu. deciſ.93 p.2. & fuit dictum in cauſa Romanæ Saluiani interſtititi 14. Decem. 1598. coram Lancellotto, Item exceptio melioramentorum, Capyc deci.17. licet a Rota ſoleat præfigi terminus pro illorum liquidatione, Put. deciſ.471. Peregrin. deciſ.16. lib 2. Accorambonus deciſ.8. Rot. Diuerſ. deciſ.112. par 2. Item exceptio cõpenſationis Afflict. deciſi. 121. Magon. deciſ.42. Rot Florentiæ, Surd. deciſ 191 Rot. diuerſ. deciſio. 253. & 257 par. 3. & 708. lib. 3. vbi dicitur, quod iſtud procedit quando debitum eſt liquidum, alias ſecus; Item exceptio attentatorum ſuſpendit executionem, cum eorum purgatio in primis, & ante omnia fieri debeat etiam reſpectu fructuum, etiam quod non ſint liquidi, quia quicquid dixerit, Mohed. deciſ.211 non ſufficit oblatio cum diſpoſitione vnius Iulii pro non liquidis, ſed debet fieri realis reſtitutio, iuxta deciſ. Caputaquen. 170. p.1. 270. p.2. 214. p.1. Paleott. deciſ.369. Peregrin. deciſ.346. Put. deciſ.143. quæ licet loquantur in ſpolio, multo magis locum habent in attentatis, Rot. deciſ.1. de ordine cognit. in antiq. Caputaquen. deciſ.131. lib.1. Limita niſi notorie conſtet de nõ iure petentis reuocare attentata, quia tunc talis exceptio non ſuſpẽdit. Rot. deci.2. de reſtitut ſpoliat. in nouis, Caſſad. deciſ 3. eod. titu. Put. deciſio. 203. lib. 1. Limita ſecũdo reſpectu tertii non exiſtentis in lite. Pregrin. deciſ.96. lib.2. Limita tertio, vbi ex actis conſtet de deſertione appellationis, Rota deciſ. 1. de appellat. in nouis. dec.7. de appellat. in antiq. & Achil. de Graſſ. deciſ.2. eod. titu.

COLLECT. 1258.

Super l.1. C. de Magiſtr. conueniendis.

¶ Notarius recipiens fideiuſſorẽ minus idoneũ, quando tenetur ad intereſſe.

NOtarius recipiens fideiuſſorẽ minus idoneum, tenetur ad intereſſe. h.d. Limita primo, quando de mandato Iudicis accipere fideiuſſorem minus idoneum, quia mandatum Iudicis excuſat Notarium, quod non teneatur, immo Iudex, qui tutorem dedit ſine ſatiſdatione, nõ poteſt etiam poſtea ex interuallo iniungere, Anto. Fab. deci.1 C. de Magiſtr. conuen. Limita ſecundo, quando principalis eſſet ſatis idoneus, quia tunc etiam Notarius excuſatur, & ratio eſt, quia bona principalis confunduntur cũ bonis fideiuſſoris, Valaſc. deciſ.11. & tũc debet principalis ſatis idoneus, quando res ſuæ tantũ valent, quãtum eſt quantitas promiſſa; Ego in deciſio. Curiæ Archiepiſcop. Neap. 29. Limita tertio quando Notarius reciperet fideiuſſorem minus idoneum in præſentia

tia partis, non reclamantis, quia tunc enim iſto caſu Notarius excuſaretur, vt pulchre refert deciſũ in Rota Lucenſi Ioſeph Lud. deci. 33. quia allegat Put. in tract. de ſyndicatu cap. 3. num. 3. dicens imputandum eſſe parti non reclamãti. Limita quarto, vt contra Magiſtratum non agatur niſi in ſubſidium tantum, idem excuſſis bonis fideiuſſorum, iuxta terminos l. aduerſus C. de magiſtr. conueniendis, vt refert Rub. in deciſ. 94.

COLLECT. 1259.
De renouatione Emphyteuſ.

¶ Renouationis emphyteuſis.

SCripſi nõnulla in præſenti materia in Collect. ſuper doct. Bart. in l. 1. §. permittitur. ff. de aqua quoti. ęſtiu. Hic tamen per viam regulæ cum ampliationibus, & limitationibus nonnullas Rotę Rom. deciſiones habeas; vnde regula ſit, quod Dominus directus teneatur emphyteuſim ad ſe reuerſã reconcedere agnatis proximioribus. Et ſecundum hanc concluſionẽ pluries Rot. tenuit præſertim in vna Bononien. bonorum 2. Decemb. 1582. coram Robuſte. & iterum in vna Brixien. feud. 16 Maij 1583. coram Bubalo; Amplia primo, vt procedat non ſolum in agnatis deſcendentibus, ſed etiam in tranſuerſalibus. Balb. deciſ. 30. & tenuit Rot. in vna Lucan. Emphiteoſ. 6. Iunij 1587. coram Oradin. & iterum in vna Roman. relocatonis 3. Iulij 1595. corã Gypſio; Amplia ſecundo, vt procedat quamuis proximiores, qui petunt renouationem ſint feminæ, & procedit etiam ſi ex tenore prioris inueſtituræ maſculi tantũ vocentur, & nihilominus Dominus directus tenetur proximioribus fæminis renouare Rot in vna Ciuitat. Caſtelli Emphiteuſ. 23. Iulij 1586. corã Cardinal. Platt. Amplia tertio, vt locum habeat, tam etſi proximiores ſint plures in eod. gradu, quia omnibus etiam renouatio fieri debet, & non vnicorum tantũ etiam ſi ex tenore prioris inueſtituræ vnus tantum vocetur, vt fuit dictum in vna Ciuitat. Caſtell. 23. Iulii 1586. corã Plat. Amplia quarto, vt dicta concluſio extendatur, & procedat etiam ſi prima conceſſio fuiſſet declarata nulla & inualida ob defectum ſolemnitatum, vt fuit reſolutum per Rot. in vna Roma. relocat. domus 3. Iulii 1595. corã Gypſio & vide Rot. diue. dec. 224 p. 2. & de ratione vide in vna Roman. domus 2. Decembris 1588. coram Bubalo; Nunc limita, & primo vt non habeat locum quãdo Dominus vult pro ſe bona retinere: quia tũc magis communis, & verior opinio eſt vt non cogatur illa recõcedere proximioribus defuncti in cuius perſona emphyteuſis eſt finita, Caputaquen. deciſ. 303. p. 1. Beninten. Rot. Bonon. deciſ. 19 & hanc tanquam veriorẽ, & æquiorem Rot. ſæpius amplexa fuit, & præſertim in vna Rauenaten. Bonorum 20. Nouembris 1587. coram Card. Mantic. nec eſt verum quod cõtrarium Rot. ſenſerit in deci. 195. par. 2. diuerſ. quia num. 7. & 9. vbi loquitur de hac materia nihil firmat; Limita ſecundo; vt locum non obtineat quando fuit renunciatum iuri petendi renouationem; vt late ſcribo Ego in deciſ. Cur. Archie. Neapo. deciſio. 112. An autem huic iuri renũciari poſſit affirmatiue tenuit Rot. in vna Geruien. bonorum 23. Martii 1583. coram Seraphino, vt patet in eius deciſio. 400. Limita tertio, vt procedat quãdo emphyteuſis eſt hęreditaria: quia tũc ſolis hęredibus renouatio facienda eſt licet alii proximiores in gradu reperiantur ex conſil. Ancharan. 38 in fin & tenuit Rot. in vna Bononiẽ. de Bologninis 10. Decemb. 1564. coram Seraphin. vt patet in eius deciſionibus, quam limi-

tatio

tationem veram intelligas dummodo hæres iſte attenta natura præcedentis inueſtituræ ſit capax ſtante autem eius incapacitate, vt quia ſit hoſpitale, vel locus pius in quẽ ex ſui natura emphyteuſis non tranſit renouatio fieri debet hęredi proximiori capaci, vt fuit reſolutum in vna Ceſenaten. Palatii 7. Nouembris 1597. coram Pænia. *Limita* quarto vt nõ procedat quando nõ fuit petita renouatio infra annum, quia tũc agnati amittunt omne ius quod habẽt ad dictam renouationem petendam; verum intelligas quando conſtat quod agnati habuerunt notitiã, ſeu ſcientiam quod emphyteuſis eſſet finita quæ ſciẽtia debet plene, & concludenter probari ita vt non ſufficiant coniecturę Rot. in deciſ. 2. de dolo, & contumac. in antiquis Mohed. dec. 160. Caputaquen. dec. 119. nu. 4. p. 1. Puteus deciſ. 114. lib. 1.

COLLECT. 1260.

Super cap. licet ex quadam de teſt.

¶ Probationis deſcendentiæ ad ſuccedendi effectum.

OMnes Doctores in hoc videntur conuenire, vt deſcendentia ad effectum ſuccedendi debeat ſigillatim, & per gradus diſtinctos probari per hunc tex. noſtrum ibi ſingulos gradus; Hinc prouenit primo quod deficiẽte vno gradu deſtruitur tota probatio ipſius deſcendentiæ, vt in puncto tradit Rubin. deciſ. 8. Ex Innocent. communiter recepto in cap. ſeries tit. noſtro. Hinc prouenit ſecundo quod petens hæreditatem vti hæres, & conſanguineus non admittitur ad illã niſi vtcumque probauerit Gratian. Rot. March. in deciſ. .. Et Anna qui pariter refert deciſum in ſingular..... Infertur tertio quod nedum probari debet deſcendentia per gradus diſtinctos, ſed etiam quod veniat a linea legitima vt tenuit Rot. Roman. in vna Sutrin. beneficii 18. Decembris 1588. coram Illuſtriſſimo Pamphilio. Sed animaduertẽdum eſt ad tria admodum practicabilia circa præſentẽ materiam; Primo quod ſuprapręfata regula procedit quando lex vocans aliquem de deſcendentia ſimul deſiderat illum eſſe in certo gradu; quia tunc bene requiritur probatio deſcendentiæ per gradus diſtinctos ſecus in aliis caſibus; quia ad probãdum quem eſſe de genere, vel parentela ſufficiunt inditia, & præſumptiones, vt tenuit Rot. in vna Placenti. Cappellaniæ 15. Nouembris 1593. & iterum 10. Ianuarii 1598. coram Penia immo ſufficiunt duæ enũciatiuæ emanatæ a diuerſis perſonis non ſuſpectis Achill. de Graſ. in deciſ. 5. de iur. patro. Put. deciſ. 207. lib. 2. & fuit tentum in vna Roma. Cappellaniæ de Capizucc. de anno 1570. coram Cocta, & iterum in vna Vrbeuetana fideicommiſſ. de Corbeuetaria 31. Ianuarii 1565. coram Cardin. Lancellot. Secundo eſt animaduertendum, quod inſtrumenta, vt dicãtur antiqua ad effectum probandi deſcendentiam debent eſſe centum annorũ dempto tempore litis inchoatæ iuxta opinionẽ quam Rot. tenere ſolet quã late Ego diſcutio in dec. mea 90. & debent eſſe ſaltem duo; quia cum probatio per antiquitatem habeat vim famæ publicæ ſicut illa nõ probatur per vnũ teſtẽ minus probatur iſta quæ illi æquipollet Rot. diuer. dec. 288. p. 2. & quod requirantur enunciatiuæ plurium inſtrumẽtorũ quæ ſint centũ annorũ trãdit pulcherrime *Put.* deciſ. 209. lib. 2. & iterum in deci. 359. eod. lib & in terminis probationis deſcẽdẽtię tenuit Rot. in vna Sutrin. Beneficii Sancti Angeli 13. Martii 1588. coram Cardinal. Platt. Tertio animaduertendum quod teſtes de auditu deponentes eo caſu quo ad-

admittuntur ad probandũ deſcendentiam debent concordare cũ perſonis a quibus audiuerint Ego in deciſio. 18. ex Dec. communiter recepto in conſ. 120.

COLLECT. 1261.

Super l. 1. ff. vti poſſidetis.

¶ Interdicti vti poſſidetis.

VVlgo dici ſolet vti poſſidetis, ita poſſideatis, & allegant hunc tex. qui nil aliud dicit niſi quod manutẽtio eſt cõcedẽda illi, de cuius poſſeſſione cõ ſtat, tam tempore motæ litis, quam tẽpore turbationis, & ita Afflict. deciſio. 394. præſertim ſi poſſeſſio fuit capta vigore prouiſionis Apoſtolicæ, quæ non poteſt dici clandeſtina, & inſtrumentalis Mohedan. deciſ. 88. aliquid per Affl. deciſ. 302. immo releuat etiam ſi alius deinde poſſeſſionẽ fuerit adeptus, nam contra illum poteſt duplici remedio experiri, reſtitutionis, ſcilicet in ſpolio, & manutentionis Puteus deciſ. 419. lib. 2. & fuit tentum in vna Regien. reſeruationis fructuum 6. Maij 1586. coram Gypſio, & in vna Mediolan. Parochialis 22. Iunij 1587 coram Cardinal Platto in qua fuit dictum dandum eſſe mãdatum de manutenẽdo antiquo poſſeſſori non obſtante quod idem antiquus poſſeſſor petijſſet coram iudice ſe reſtitui, & ideo videretẽ habuiſſe ſe pro ſpoliato, quia nihilominus voluit Rot. illũ propterea ciuilem poſſeſſionem non amiſiſſe, ſed illã retinuiſſe ſaltem animo allegataque fuit ad hoc deciſio alias facta coram Vicecomite in vna Toletan. 16. Nouẽbris 1580. & in terminis extat deciſio. Caputaquen. 43. libro ſecundo; Amplia etiam, vt manutentio debeat dari poſſidenti etiam ſi contractus eſſet reprobatus Cæſar de Graſ. deciſio. 4. de cauſ poſſ. & propriet. & fuit tentum in vna Vicentin. cenſus 22. Martij 1596 coram Cardinal. Arigon. & in vna Mediolanenſ. Penſionis 11. Decemb. 1600. coram Card. Seraphin. Amplia etiam licet non probetur poſſeſſio de tempore motæ litis, quia in dubio præſumitũ continuatio Cardinal. Put. deciſ. 17. lib. 2. Limita nunc, vt non detur manutentio, ſeu poſſeſſoriũ m vti poſſidetis ei qui appellatione pendẽte poſſeſſionem eſt ingreſſus Rot. diuer. deciſ. 9. par. 1. quod procedit etiam ſi poſſeſſio eſſet vacans Put. deciſ. 35. de Iudicijs.

COLLECT. 1262.

Super l. 1. vbi Bar. ff. de Saluian. Interd.

¶ Interdicti ſaluiani probationum.

AD obtinendum in Saluiano interdicto actor duo extrema debet probare, videlicet creditum ſuum cũ hipotheca, & poſſeſſionem debitoris de tempore obligationis, vel poſtea alioquin altero ex iis deficiente non eſt locus huic remedio, vt hic dicit Bar. iũct. deciſ. Put. 207. lib. 1. & fuit dictũ in vna Roma Saluian. interdict. 25. Iun. 1599. coram Penia, & in quàmpluribus alijs cauſis, dixi creditum cum hypotheca quoniam ceſſante hypotheca Saluian. interdictum non intrat, vt fuit dictum in vna Roman. Saluian. interdicti 4. Decembris 1600. coram Horatio Cardin. Lancell. Ex quo infero primo quod nõ poteſt agi Saluian. interdicto ſuper mercibus venalibus, poſtquã diſtractæ ſunt cum in eis non cadat hypotheca iuxt. l. cum Taberna ff. de pigno. Pute. deciſ. 297 lib. 2. Infertur ſecundo Saluianum interdictum non dari etiam pro bonis extra dotalibus; cum pro illis nulla competat tacita hypotheca quæ nõ inducitur niſi in caſibus a iure expreſſis, Surd. deciſ. 471. num 10. Guid Pap. deciſ. 463. num. 5. Afflic. deciſ. 44. in princ.

& fuit

Digitized by Google

& fuit dictum in vna Bononien. pecuniaria 11. Decembris 1600. coram Coccino; Infero tertio quod ſuper bonis emphyteoticis expreſſe prohibitis alienari Saluian. non poteſt exerceri cum prohibita cẽſeatur omnis hypotheca *Rot*. diuerſ. deciſ. 425. p. 1. & fuit dictum in vna Roma Saluian. interdict. 17. Maij 1602. coram Licta, Cappell Tholoſ. deci. 462. Animaduertendum ad illud quod de primo extremo probãdo ſupradiximus hoc eſt creditum cum hypotheca; quia plene, & concludenter eſt probandum Caputaquen. in deci. 368 p. 2. & aliquid in deciſ. 328. eod. lib. Creſcen. dec. 302. Achill. de Graſſ. deciſ fi. de teſt. & hanc crebriorem, & veriorem ſententiam, ac in Rotæ Auditorio ſeruari ſcribit Sarnẽ. quęſt. 36. de infirm. reſignant. Limita niſi eſſemus in re antiqua; quia tunc ratione difficilis probationis ſufficit leuior probatio Caſſador. deciſ. 3. nu. 3. de Procurator. In probatione autem ſecundi extremi, videlicet poſſeſſionis rei cõuenti ſufficiunt probationes ſemiplenę, & leuiores *Rot*. in deciſ. 117. ſeu 8. de reſtitut ſpoliatorum Caputaquen. dec. 400. lib. 1. manuſcript. vbi quod ſufficit reum conſtituiſſe Procuratorem ad locandum, & fructus exigendum, hæc enim poſſeſſorium concernunt Viu. deciſ. 326. immo paſſim Rot. tenet quod ſubſtentatio litis vna cum adminiculo aliquo ad huius extremi probationem ſufficiant, vt per Cæſarem de Graſſ. in deciſ. 1. de reſtitut ſpoliatorum Caputaquenſ. in deciſ. 369. par. 2. & fuit dictum in vna Regien. bonorum de anno 1576. coram Cardin. Blanchetto, & alias ſæpius.

COLLECT. 1263.

Super cap. Paſtoral. de cauſa poſſeſſionis & proprietatis.

¶ Petitorij ſuſpenſionis.

VLtra ea quæ ſcripſimus in hoc textu in materia ſuſpẽſionis petitorij, addas inſuper nonnullas Deciſiones Rotæ Roman. tã manuſcriptas, quam impreſſas; *R*egula ſit, quod proponens poſſeſſorium, poteſt petitorium a ſe intentatum ſuſpendere, & ita tenuit *Rot*. in deciſ. 5. eodem tit. in nouis Caputaq. in deciſio. 30. in manuſcriptis, & huiuſmodi ſuſpenſio operatur, vt ligatę sine manus Iudicis in pronunciando in petitorium *Rot*. in deci. 19. de reſtit. ſpolia. in nouis, & ideo omnes probationes ad diſcolorandum titulum tendentes reiectæ cenſentur *Rot*. dec. 76. lib. 2. Veral. deciſ. 322. lib. 2. Amplia, vt huiuſmodi petitorij ſuſpenſio pluries fieri poſſit, & pluries quoq; ab eo recedi Rot. deciſ. 8. de cauſa poſſeſſionis in nouis, & Rot diuerſ. deciſ. 9. libro 2. Amplia ſecundo vt fieri poſſit, nedum in prima inſtãtia, ſed etiam in ſecunda, & tertia Cap. deciſio. 30. num. 6. Veral. deciſ. 323. part 2. Amplia tertio, vt huiuſmodi ſuſpenſio fieri poſſit, quamuis pars conſenſerit, ſuper petitorio cognoſci, *Rot*. diuerſ. citata deciſ. 9. nu. 2. Nunc limita, & primo vt non procedat, ſi huiuſmodi ſuſpẽſio fiat poſt concluſionẽ in cauſa Rot. cit. deciſ 8. de cauſa poſſeſſionis, & proprietatis in nouis; Limita ſecundo quando petitio ſuſpenſionis eſſet calumnioſa veluti ſi conſtaret de bono iure illius contra quẽ peteret 8. ſuſpẽſio Rot. diuerſ deci. 1118. lib. 3. & in d. dec. 9. Mohed. deciſ. 14. de reſtit ſpolia. *L*imita tertio qñ quis in prima inſtantia obtinuit ſententiam fauorabilem in petitorio, quia tunc in alia inſtantia non eſt locus ſuſpẽſionũ

Cappell.Tholoſ.dec.280.*Limita* quarto,vt huiuſmodi ſuſpenſio non obſtat tertio venienti in cauſam Rot.deciſ. 3. de cauſa poſſeſſ.& proprietatis.

COLLECT. 1264.

Super c.ſi quis; presbyterorum de rebus Eccleſ.non alien.

¶ Beneplaciti.

PVlchra eſt,& vtilis admodum dubitatio,quam fieri ſoleo in conſulendo in pręſenti textu,an in cõtractu alienationis rei eccleſiæ poſt obtentum beneplacitum ſit locus pænitentiæ,& dicas negatiue concludendum eſſe, licet nondum ſit ſequuta ſententia cõfirmatoria,vigore Breuis,ſi in euidentẽ,dummodo beneplacitum Apoſtolicum expeditum fuerit, nam quamuis ante beneplacitum ſit locus pœnitentiæ,in quibus terminis loquitur Put in deciſ. 353. lib.1.Accorambon.in deciſ.9.Achill. de Graſſ.deciſ.2.de pactis Verall.deci. 12. parte 3.Rot.diuerſorum dec.573.nu.2. par.1.Farinac.in ſua collecta deci.Rot. 205. tamen poſt obtentum beneplacitũ partes non poſſunt amplius pænitere, neque a cõtractu reſilere vt fuit late dictum in Rot.Roman.in vna Legodien. domorum 10.Maij 1576.coram de Rubeis,& in vna *R*omana locationis 4. Iunij 1584.coram Blanchetto,quod procedit etiam ante quam ſequatur ſententia per commiſſarios ferenda, Farinac. deciſ.13.& fuit reſolutum in *R*ota in vna nullius emphyteuſis 15.Nouembris 1607.coram *L*ancellotto ; Amplia ſecundo ſupradictam concluſionem procedere etiam reſpectu ſucceſſoris, qui alienationi non cõſentijt, nam non poteſt pænitere,vt colligitur ex Caſſad.in deciſ.1.de locato, quam ampliationem intelligas dummodo beneplacitum fuerit impetratũ in vita prædeceſſoris, qui alienauit,vt fuit tentum per *R*ot.in vna Bononien. tranſactionis 1607. coram Coccino; *L*imita nunc regulam principalem,quando prima alienatio eſſet nulliter confirmata,quia tunc eſt locus pænitentiæ,licet regulariter electio ſit eccleſiæ,Put.deciſ.310.lib. 2. & fuit tentũ per *R*ot.in cauſa Cortonen. bonorũ 3.Iulij 1589.& 16 Ianuarii 1590. coram Platto;an autẽ liceat reuocare alienationẽ poſt porrectã ſupplicationem ante tamen expeditionem aſſenſus, ſi poſtea fuit expeditũ per verbũ fiat, vide Affl. in deciſ.253. vbi multa ad materiam.

COLLECT. 1265.

Ad Panormitanum in Rubrica *de ſucceſſ.ab inteſtato.*

¶ Elemoſynarum, & oblationum quæ imaginibus pictis in pariete fiunt; ius illæ ſint

QVæri,ac dubitari perſæpe contingit, ad quem ſpectẽt elemoſinę, ſeu oblationes,quæ Imagini pictæ in aliquo pariete offerũtur,pro reſolutione diſtinguas duos caſus, primus enim eſt quando apparet de intentione offerentis,veluti ſi pecunia exponatur in caxa elemoſinarum pro fabrica, vel pro Miſſis celebrandis,&talis mens debet obſeruari,Cappell Tholoſ in deciſ. 483.Secundus caſus eſt quando nõ conſtat de intentione offerentis, & tunc ſi adſit particularis conſuetudo illa pariter obſeruanda eſt, dummodo ius non reſiſtat,Rubi.in deciſ. 25. Si vero oblationes fiant Imagini pictæ in pariete alicuius priuati,tunc non acquirũtur Domino domus,& ita deciſum fuit in Rota Rom.in vna Calaguritana oblationum 21.Octobris 1588.coram Pamphilio,in qua fuit allegatus Soccin.de oblatione lib.8.Controuerſia tamen nõ modica eſt,an acquirantur *R*ectori Parochialis Eccleſiæ intra cuius limites do-

mus

Digitized by Google

mus eſt ſita,& verior opinio eſt quod ſic quã Ego ſequor in dec. Archiepiſcopalis Curiæ Neap. 128. Hinc eſt, quod translatio Imaginis exiſtentis in aliqua eccleſia,ad quam concurſus habetur, ſi ibi adſit Rector,ſiue Parochus, nõ poteſt fieri ipſis cõtradicentibus, vt tenuit Rot.Roman.in vna Hiſpalen. translationis Imaginis 9. Martij 1598. coram Cardinali Pamphilio.

COLLECT. 1266.

Super Gloſa in cap.cum nobis de præſcriptionibus.

¶ Immemorabilis poſſeſſionis vtrum per ſcripturam probandæ.

DVbitatur in præſenti gloſa,an immemorabilis per ſcripturas probari poſſit,& licet Rota collecta a Farinac.in deciſ.570.tenuit negatiuam partem, eadem tamen ſententiam ſequuta fuit iterum Rota in deciſ.Putei 209.lib. 2.& Caputaquen. deciſ 347.par.3.contra gloſa in cap 1. de præſcriptionibus in ſexto,pro concordia tamen,ſic diſtinguas ſecũdum aliam eiuſdem Rotę deciſ.in vna Burgen. Quidenniorum 8. Martii 1599.coram *Litta*,aut enim adducuntur ſcripturæ ſuper actibus ipſis cõfectæ ad probandam immemorabilem, & hoc caſu non probant eam,ſicque procedit opinio gloſæ,& aliorum, & ratio eſt, quia cũ ex dictis ſcripturis conſtet de Initio,mertio ex illis reſultare non poteſt probatio immemorabilis quæ ad ſui eſſentiam deſiderat memoriam initii non extare, vt fuit dictum per Rotam in vna Salamantina iuriſdictionis 12.Aprilis 1580 coram Illuſtriſſimo Cardinali Seraphino, aut vero ad probationem illius adducuntur ſcripturæ in quibus enunciatur ipſa immemorabilis, & tunc negari non poteſt quin eam probãt,ratio eſt,quia per enunciatiuas antiquas probatur immemorabilis,late Ego ipſe in deciſ.Curiæ Archiepiſcopalis Neapo.quinta,& ita fuit tentum in Rota in vna Braccaren.Monaſterii 19.Nouembris 1597. coram Pamphilio, & in vna Burgenſ. iuriſdictionis 20.Decemb.1596. coram Orano.

COLLECT. 1267.

Ad tex.in c. ad audientiam vbi Imola de reſcript.

¶ Subreptionis opponendæ uſque ad 40.annos nec ne.

SVbreptio opponi poteſt vſque ad quadraginta annos hoc dicit; quãuis vitiet gratiam ipſo iure, Caputaqu. deciſ.224.par.3.verum per tanti temporis ſpatium præſumitur noua gratia,& confirmatio,Caſſad.in deciſ.3. de cauſa poſſeſs.Sed aduerte,quod neque intra quadraginta annos de ſubreptione dici poteſt,ſi in literis ſit appoſita clauſula, quod de ſubreptione &c.quod intellige verũ cõcurrẽte clauſula ſublata,quę releuat impetrantem ab onere probandi, & admittit parti, & iudici facultatem aliter interpetrandi, & iudicandi, etiã quod verſemur in gratia conceſſa ad poſtulationem partis *Puteus* deciſi. 377.ſecus ſi clauſulæ iſtę non eſſent ſimul iunctæ, idem in deciſ 213.lib.2. & fuit in Rota deciſum in vna Calagurit. iuriſdictionis 30. Maij 1580. coram de Rubeis.

COLLECT. 1268.

Ad Gloſam in l. 1.prope finem C.de Iudicijs.

¶ Citationis partis in ſententiæ executione neceſſariæ.

VAlde contrauerſa eſt illa quęſtio, an in executione ſententiæ requiratur partis citatio, vt patet ex Gabrielio de citatione concluſ 1. & quidem gloſa hæc diſponit ſententiam mandari in executionem,ſine cauſæ cognitione,

ex quibus verbis clare demōſtratur citationem nō eſſe neceſſariam. Verum, æquior, & humanior ſentētia eſt, quod requiratur citatio, vt tenuit Caſſador. in deciſ. 6. de cauſa poſſeſſionis, & proprietatis, & hanc quoque ſentētiam, alias Rota ſequuta fuit corā Cardinali Blanchetto in cauſa Taurinenſ. Capellaniæ 24. Februarij 1589. & iterum in vna Barchinonen. bonorum 16. Februarij 1587. coram Seraphino; Ampliatur vt locum habeat quamuis fiat executio ſuper eadem re, ſuper qua fuit iudicatū, & inter eaſd. partes, inter quas fuit pronuntiatum, Ioſeph Ludouic. in deciſio. 10. & fuit tentum per Rotā in vna Romana Sancti Thomæ 17. Decem. 1564. coram Coccino.

COLLECT. 1269.

In l. Creditorem ff. de legatis 2.

¶ Legati facti creditori an animo compenſandi cum debito.

SI debitor legat creditori, in dubio non intelligitur animo cōpenſandi, h. d. licet non ſemel in iudicijs forenſibus dubitari contingit verum teſtator aliquid ſuo creditori relinquens cēſeatur animo compenſandi id fieri, & licet pro huius quęſtionis reſolutione nōnulli enumerātur caſus a ſcribētibus; Ego tamen duos tantummodo principaliores, & in praxi magis frequentes enarrabo. Primus caſus eſt quando creditori relinquitur cum onere nō petēdi, quod ſibi debetur, tunc ſi relictū acceptat ſibi præiudicat, & inducitur compenſatio Rot. diuerſorum deci. 527. num. 2. par. 1. & iterum fuit tentū per Rotam in vna Romanā bonorum 24. Maij, & 28. Iun. 1596. coram Penia, in qua fuit dictum, quod neptis debebat eſſe contenta legato, ſibi facto ab Auo cum dicta clauſula ommiſſa ſucceſſione patris, vt etiā voluit Ant. Fab. in deci. Rotę Sabaudię 19. C. de legatis, & in hanc ſententiam iterum inclinauit Rot. Rom. in vna Ceſenatenſ. legati 26. Iunij 1596. corā Gipſio; Limita hanc clauſulam, vt non operetur quoad ius de futuro, Guid. Papa deciſ. 201. Limita ſecundo, vt neque ad ius perueniens, vt tenuit Rot. in vna Placentina euictionis 4. Aprilis 1588. coram Blanchetto; Limita tertio, vt nec operetur, quando is cui legatum factū eſt cum tali prohibitione nullum aliud ius habet cui dicta prohibitio adaptari poſſit, Rubin. deciſ. 17. & tenuit Rot. in vna Camerinenſ. legati 12. Maij 1589. coram Platto. Secundus caſus eſt quando teſtator legat ſimpliciter ſine prohibitione petendi, quod ſibi debetur, & tūc ſi eſt maritus cui relinquitur, & hoc caſu non cēſetur ei relictū animo compenſandi cum lucro dotis, Boer. in dec. 244. num 6. & Fab. in deciſ. 8. C. de legatis, & fuit late dictum, ac reſolutum in Rot. Roma. in vna Ceſenatenſ. Reſtitutionis dotis 6. Martij 1598. coram Cardinali Seraphino; Quando autem debitum reſultat ex cauſa mercedis, nō fit compenſatio, ſed vtrumq; debetur, ſcilicet legatum, & debitum, Afflict. in deciſ. 44. & ita intelligitur text. noſter; Sed hic exoritur nō leuis dubitatio pro ornamēto præſentis text. An ſi Matri relinquatur vſusfructus omnium bonorum huiuſmodi legatum cenſeatur factum animo compenſandi in eius legitimam, Cardin. Seraphin. in deciſ. 222. tenuit affirmatiue prout in ſimilibus ad vitam duraturis in legitimam imputandis tenuit Rot. corā eod. in vna Romana de Piatetis 17. Aprilis. 1570.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1270.

Super l.legatum ff.de administratione rerum Ciuitatis.

¶ Commutationis vltimarum voluntatum.

LEgatum ad vnum vſum factum, in alium mutari non poteſt, & hoc procedit etiam in Epiſcopo cui nõ permittitur permutatio vltimarum voluntatum, ex vi Concil. Trid. ſeſſ. 22. cap. 6. vbi nonnulla reportaui, quibus nũc addo primam limitationem, quam tradit Creſc. in deciſ. 1. de iure patron. & 7. vbi fuit dictum quod Epiſcopus pro vna vice tantum poteſt de cõſenſu patroni inſtituere ad beneficium patronatus, non habentem requiſita per fundatorem in limine fundationis poſita, & quæ ſint huiuſmodi requiſita vide per *R*ot. Marchię de Amatis in deciſ. 4. Limita ſecundo vt Epiſcopus, ſeu eius Vicarius poterit ex cauſa neceſſaria, vel vtili alterare voluntatem teſtatoris, Mohedan. in deciſ. 1. de iurepatro. & ratio eſt, quia Ordinario permittitur alteratio, nõ autem mutatio, *R*ot. Diuerſorũ in deciſ. 1122. par. 3. *L*imita tertio in legato facto pro conſtruendo monaſterio in loco cãpeſtre, quod cõſtrui prohibetur per diſpoſitionem Trid. nam Epiſcopus poterit legatum iſtud commutare, vt pulchre deciſum refert Alex. *R*audenſ. in deciſ. *R*otæ *P*iſanæ 44. *L*imita quarto vbi legatum non reſpicit certam perſonam, & cauſam, Guid. Pap. in deciſ. 556. Limita quinto ſi legatum nõ poteſt deputari ad vſum deſtinatũm, quia tunc poteſt fieri commutatio in aliũ vſum per inferiorem, puta per Epiſcopum, Capp. Tholoſ. in deciſ. 26. Limita ſexto, quando legatum eſſet factum ad vnum vſũ non ita neceſſarium, puta ad pingẽdam Eccleſiam, quæ minatur ruinam, quia tũc Epiſcopus poterit pecuniam ad picturam non ita neceſſario deſtinatam in alium pium vſum magis eidem eccleſiæ neceſſarium commutare Ego in deci. Curiæ Archiepiſcopalis Neap. tertia. Sed non leues circa præfatum tex. inſurgũt dubitationes, prima eſt an Princeps ſecularis pium legatũ a ſuo anteceſſore relictum poſſit commutare in pium effectum quem reputat vtiliorem, puta manutenẽdi triremes aduerſus piratas, vel turcas, reſolutio eſt negatiua ex mẽte Rubini in deciſ. 53. Secunda eſt dubitatio, an Princeps hæres patris poſſit legatum piũ permutare, in aliud pariter eodem modo, reſoluitur etiam negatiue, vt patet, ex deciſ. Raudenſ. 44.

COLLECT. 1271.

Super c. 1. Vt lite pendente.

¶ Subrogationis in litibus.

AD materiam ſubrogationis in iuribus defuncti, quæ ſæpius ventilatur in Curia Romana, & tractatur hic in tex. nota nonnulla in praxim frequẽtiora, primo quod mandatum de immittendo, gratioſe concedi debet ſubrogato, Seraphin. deciſ. 196. quia fundatam habet intentionem ſubrogatus ſuper literis gratioſe non ſolũ ad ius, ſed etiam ad poſſeſſionem, Caſſado deciſ. 1. vt lite pendente, *R*ot. deciſ. 5. eod. tit. in nouis, Mohed deciſ. 727. cum alijs allegatis, & procedit etiam quoad perſecutionem litis, Ægid. in deciſ. 351. *P*aleott. deciſio. 130. & 118. Put. deciſ. 484. lib. 2. & Papa in huiuſmodi ſubrogationes pluresfacit gratias, vt per Bellam. deciſ. 115. ideo licet ſubrogatus lite pendente teneatur iuſtificare ius ſui auctoris, vt per Ægid. deciſ. 112. quam eſſe in viridi obſeruantia tradit Caſſad. deciſio. 2 de cauſa poſſeſſ. & propriet. Hoc tamen procedit ad effectum canonizatorie, & petitorij, nõ autem poſſeſſorij, Put deciſ. 466 libr. 2.

Digitized by Google

Nota ſecundo ad materiam quod ſubrogatio nō datur in iure ad rem, Balb. deciſ.41.& Seraph. deciſ.596.& ſubrogatio in lite facit præſumptionem noti tiæ litis in ſubrogatio Caſsad.deci.2. vt lite pendente,& quando ſubrogatio obtinetur quoad ius,poſseſſionem,& litē cum clauſula quouis modo, capit etiā modum vacationis per priuationem,vt fuit reſolutum in Rota in vna Marſica na beneficii 15.Decembris 1593.coram Seraphino , vt patet in eius deciſ. 1055 quia ſubrogatio gratioſa locum habet in beneficio litigioſo,Idem in dec. 990 & ad materiam vide eundem in deciſ. 1426.1383.1165.& 596.

COLLECT. 1272.

Super Conc.Trid.ſeſſione 23.c 6.

¶ Inhabilitatis ad beneficia ratione primæ Tōſurę nōdū ſuſceptę,vel ętatis.

NVllus prima tonſura initiatus,aut etiā in minoribus ordinibus conſtitutus ante quatuordecim ann. beneficium obtinere poteſt , hoc dicit ; Licet olim aliter fuerat ſancitū per diſpo ſitionem iuris communis , vt expreſse patet in c.ſi eo tempore de reſcript. in 6. Amplia primo,vt non poſſit Epiſco pus diſpēſare,quia eius conſtitutio non tollit conſtitutionem Pontificiam, vel alicuius concilii a ſummo Pontifice ap probati ita pulchre Thom.Triuiſ.in de ciſ.42 par. 2. Amplia ſecundo etiam in præſentatione nam ad beneficium iuris patronatus quis præſentari non poteſt, niſi exiſtēs in decimoquarto anno;Rau denſ in deciſ 43.Nunc vero limita niſi ī fundatione beneficii aliter fuerit cau tum, Rot.in deciſ.13.de iure patron in antiq.& cenſuit Sacra Cōgregatio Cōcilii;Vnde in vna Gerūnē.beneficii fuit dictū 12.Iun.1579.coram Lācell.in qua fundator mandauit præſentari eos; qui ſunt de genere,& præſentare presbyterum,ſi adſit,quo non exiſtente eū , qui infra annū poſſit promoueri , & ſi nec talis adſit,voluit pręſentari clericum,& cum occurrente vacatione fuiſset præſentatus ſimplex clericus de ſuo genere qui negabat alios adeſse reſeruarūt Domini de Rota an ex quo non probatur quod præſentatus eſset conſtitutus in decimoquarto anno, prout conciliū requirit; ſed tantum eſset cōſtitutus in duodecimo anno ſi obſtaret dictum cōcilium in qua difficultate Illūſtriſs.Cardinales ſacri concilii interpetres cēſuerunt non obſtare die 2.Iulii 1579.vt patet in deci.diuerſorum 482.par.prima. Cenſuit etiam Sacra congregatio hunc tex non prohibere quin ille,qui iam decimumquartum annum ſuæ ætatis attigit, licet nondum expleuerit poſſit beneficium ſimplex obtinere,pro qua declaratione eſtat etiam deciſ.Rubini 43. quam nota ad gloſam in Clementina generalem in verbo in decimooctauo, de ætate,& qualit.

COLLECT. 1273.

Super gloſā in l.1.ff.ſi quis cautionibus.

¶ Appellationis non deſertæ in dubio iudicandæ.

IN dubio iudicandum eſt appellationem nō eſſe deſertam hoc dicit;Deſerta tamen cenſetur multis modis,primo quotieſcumque rediens pro apoſtolis habuit reuerentiales,& intra decem dies non fecit committere cauſas,Rot. deci.fin.de appellat.in nouis Caſsador. deciſ 4.eod.tit & Creſc.deciſ.25.Secūdo vbi appellās penes Regentem,loco Vicecancellarii nō inſteterit pro ſignatura commiſſionis obtinēda,& ad Curſores perferenda infra viginti dies poſt appellationē,Put deciſ.389.lib.1. Gui. Pap.dec. 79.& tenuit Rota in vna Terracinen.Molēdini 13.Nouembris 1592.

coram

Digitized by Google

coram Seraphino. Tertio appellatio dicitur deſerta, quando appellans infra annum ſi habuit refutatorios non obtinuit committi cauſam appellationis, & citari ad dicendum contra Achil. de Graſſ.deciſ.11. de appellat. Additio ad Rot.deciſ.7.eod.tit.in nouis, & fuit deciſum in vna Placentina de Portillo 17. Aprilis 1564. coram felicis recordationis Clemente VIII.tunc Auditore, & iterum in vna Romana pecuniaria 17. Maij 1595 coram Licta. Quarto deſeritur appellatio quoties appellans cui eſt datus terminus iuris infra dictum terminũ non redit pro apoſtolis; vel cauſã cõmiſit Creſc.deciſ.65.Caſſador.dec.4. de appellat.Limita concluſionẽ hanc, ſi adeſſet exceptio modici tẽporis, videlicet vnius diei tantũ; quia talis exceſſus nõ habetur in cõſideratione, Rot.Pedemont.dec.12.num.9.Mohedan.dec.79. Illud præterea eſt notandũ; quod deſertio appellationis attendi debet, & ſuper ea eſt pronũciandum, & nõ ſuper negotio principali, ẽt ſi pars de ea non opponat, alioquin ſententia eſt nulla, ex defectu iuriſdictionis vt deciſũ refert Mynſing.cẽt.2.obſer.59.allegat tex.in clem. ſi appellationẽ vbi gloſa, & communiter Doctores de appellat.& hoc procedit etiam quoad partes, quæ nõ poſsũt iuriſdictionem prorogare, Capp. Tholoſ.deciſ.244.& ad materiã vide eund. Mynſing.qui nonnulla bona in praxim ponit in cent.2.obſeru.60. & additionẽ ad Cappellam in citata deciſio.244.

COLLECT. 1274.
Super l.fi. C. de contrab. empt.

¶ Prætij in alterius arbitrium in contractu venditionis conferendi.

IVre communi eſt abſolutum, quod in contractu venditionis prętium in alterius arbitrium conferri poteſt, vt probat textus noſter; Sed quæſtio eſt inter Doctores multum cõtrouerſa, vtrũ Arbitrator, cui hæc declaratio fuit commiſſa poſſit ad illam deuenire abſque partis citatione, & omnes conueniunt, quod ſufficit citatio in actu diſcuſſionis, non autem in declaratione, ita Creſcentius deciſ.2.de arbitris, quã opinionem ſequuta fuit iterum Rota in vna Romana domus 24.Maij 1602.coram Litta pro cuius confirmatione accedat, quod in relatione facienda per peritos, non eſt neceſſaria partis citatio. Anna qui refert in Sacro Conſilio Neapolitano deciſum in ſingulari 321. quidquid ſit in eorum electione ſecundum deciſionem Balbi 65. Secundo controuerti ſolet in præfata materia num ſi is, cui arbitrium eſt electum in declaratione modum exceſſerit declaratio reducatur ad arbitrium boni viri, quæſtio hęc reſoluitur in partem affirmatiuam ſecundum deciſ. Rubini 118. quam veram intelligas etiam ſi fuerit dictum ad ius arbitrium, & beneplacitum; quia verbum beneplacitum importat arbitrium boni viri, ita Capycius deciſ.116 nu.4. Quęritur ẽt hic opportune quid ſit agendum quando venditor recuſat recipere prætium rei venditæ ab Arbitratore, vt ſupradictum eſt, & declaratum & dicas quod poteſt de iure emptor implendo e latere ſuo cõtractũ, facere de illo depoſitum parte citata, & Iudice auctore quod quidem depoſitũ vim veræ ſolutionis habet, deciſio mea Curiæ Archiepiſcopalis Neapol. 21. in qua allego Bart.in l.ſi ſoluturus n.5.de ſolut.& ita fuit ſæpe reſolutum pro Rotam Romanam vt in vna Romana Vineæ 5. Ian. 1579 coram Robuſterio, & in alia Romana pecuniaria 14.Nouemb.1596. coram Cardinali Mellino, & hoc modo adimpleto contractu ex parte emptoris ſi vẽditor recuſat & cõficere inſtrumẽ-

Digitized by Google

tum de dicta venditione poteſt iudex ex officio mandare tale inſtrumẽtũ confici,ac venditorẽ cogere ad rem venditam tradendam Anto Fab. in deciſ. 1. de actionib.empti, & fuit reſolutum in dicta Romana domus coram *Litta*.

COLLECT. 1275.

Super l non ignoret. C. de fructibus & litis expenſis.

¶ Victus Victori condemnatur in expenſis.

VIctus Victori condemnatur in expenſis h.d.pro cuius tex. ornamẽto exoritur dubitatio non leuis,an ſcilicet procedatin criminalibus Boer.enim in deciſ.324 & Rota Lucenſ.in deciſio. 16.in nouis,& Ant.*F*aber in deciſ.7. *C.* de iudicijs incutanter tenent fiſcum nõ dare,nec recipere expenſas rerum;Balb. in deciſ.21.contrarium refert deciſum, ſcilicet præfatam regulam procedere etiam in criminalibus,& hoc procedere aſſerit,ſiue agatur per viam accuſationis,ſiue per viam inquiſitionis, nam ſi agatur per viam accuſationis,accuſator condemnabitur *R*eo abſoluto; ſi vero per viam inquiſitionis tenebitur fiſcus, qui non præceſſit præcedentibus legitimis indicijs,contra quam opinionem late exclamat Viu. in deciſ. 479. contra quam exclamationem Viuij inſurgit Guid.Pap.in deci.269. dicens in Gallia ſeruari,vt condemnentur fiſcales in expenſis,quando *R*eus fuit abſolutus, & contra illum fuit proceſſum nullis præcedẽtibus legitimis indicijs, & ita etiam ſcribit deciſum Capp.Tholoſ.in dec.16. vbi bona additio, & hæc obſeruantia laudabilis eſt,& obſeruanda, & vtrique partium proficua ꝓ fiſcalibus, vt maiori ſtudio,ac diligentia criminoſos proſequantur,pro reis, vt calumnioſam euitent inquiſitionem,Reus autem abſolutus propter torturam an ſoluat expẽſas videas pulcherrimam deciſionem cum diſtinctione Rotæ Pedem. apud Gaſpar.Theſſ.in deciſ.45.

COLLECT. 1276.

Super §.1. in Authentica vt facta noua Conſtit.

¶ Conſtitutio quando non liget ante publicationem.

COnſtitutio non ligat ante eius publicationem h. d. in quo tex. Magna eſt controuerſia inter DD.an idem ſit dicendum in conſtitutione, in qua adeſt decretũ irritans pro negatiua opinione quod ſcilicet non ligat,niſi fuerit publicata allegatur Card. Puteus in deciſ 278.lib.1.Caſſad.in deciſ. 3. in principio de conſtitutionibus Balb.in deciſ. 29. Robuſterius in quodã ſuo diſcurſu relato inter impreſſas diuerſ.deciſ.578. num.3.par.1.Pro affirmatiua vero ſententia,quod ſcilicet ligat etiam ante publicationem virtute clauſulæ decreti irritantis Teſſ.in deciſ.154.in fine Rubin. in deciſ.69.& hanc quoque opinionem amplexa fuit Rota *R*omana in vna Calaguritana beneficii ſanctorum Iacobi, & Andreæ 17.Maii 1593.coram Cardinali Blanchetto; Sed pro reſolutione oportet perpendere quod decretum irritans ſemper ſequitur naturam diſpoſitionis ſuper qua apponitur Cardin Puteus in deciſ.1.lib.1.ideo iſtæ opiniones concordari poſſunt diſtinguendo duos caſus;primus eſt quando agitur de indulto,ſeu conſtitutione aliqua particulari,& tunc procedit prima ſententia vt ſcilicet decretum liget ante publicationem Card.Puteus in deciſ.145. num. 1. lib.2. & fuit tentum per Rotam Romanam in vna Calaguritana Beneficii 26. Februarii 1607.Coram Litta, & ratio eſt quia in iſtis conſtitutionibus ſpecialibus publicatio non requiritur Balb. in de-

Digitized by Google

deciſ. 7. & propterea ſequitur, quod ſi habent decretum irritans ſtatim ligant, & operantur etiam contra ignorantes, vt fuit in Rota reſolutum in vna Pampilonen. Archidiaconatus 10. Decemb. 1593. coram Cardinali Pamphilio. Secundus caſus eſt quando verſamur in lege, ſeu conſtitutione generali, quia tunc procedit ſecunda opinio *Ant.*; *Faber* in deciſ. 1. C. de legibus; Animaduertendũ tamẽ eſt quod quando clauſulæ ex tũc &c. addatur clauſula ex nunc, ac ſi a die præſentiũ ſatis dicitur apparere quod Princeps voluerit conſtitutionem obligare etiam ante publicationem Ego in deciſio. 12. ſimili modo conſtitutio nõ eget publicatione vbi eſſet regiſtrata in regiſtro Papæ eſſetque publice impreſſa, & palam vẽderetur, nã ex ijs oritur præſump public. vt in terminis conſtitutionis felicis recordationis Pij Papę IV ſuper ſocietatibus officiorũ, tenuit Rota in cauſa Romana ſocietatum 29. Ianuarij 1601. coram Cardinali Mellino Item ſi publicatio conſtitutionis fuerit facta in loco reſidentiæ Principis ligat etiam in aliis locis in quibus nõ fuit facta publicatio Sayr. in deciſ. 1. de conſtitutionibus ſicut videmus in regulis Cãcellariæ quæ publicatę in curia vbique afficiuntur Capp. Tholoſ. in deciſ. 400. & in terminis conſtitutionis Pij V. de non admittendis reſignationibus fuit deciſum per Rotam in vna Hipporegienſ. Canonicatus 14. Maii 1584. Coram Orano, & iterum in vna *Papiẽ*. bonorum 16. Ianuarii 1598. coram Cardinali Pamphilio, & in terminis alterius conſtitutionis eiuſdem Pij reuocatorię facultatum teſtandi, & diſponendi in illegitimos, cõtra quam opponebatur de non publicatione in Ciuitate *Papienſi*; nam fuit reſponſum, quod ſufficiebat illum fuiſſe publicatũ Romę vbi reſidet Papa, qui eſt ſupremus Dominus, & ſic tentum quod quidã filius naturalis cuiuſdam qui ſola legitimatione nitebatur non ſuccedebat patri etiam laico in bonis emphyteoticis eccleſiaſticis iuſta reſolutiones ſæpius factas, tam coram de Rubeis de anno 1579. quam etiã in cauſa Romana de Peruſchis 29. Februarij 1580. corã Robuſterio, & latius in vna Peruſina de Vbaldis 15. Octobris 1589. coram Felicis recordationis Clemente VIII. tunc Auditore, & iterum in vna Bononien. alimentorũ 28. Martij 1594. coram Penia; Amplia etiam quod non probetur vſus conſtitutionis in ijs locis, in quibus publicatio nõ fuit facta, quia quidquid dixerit, Mohed. in deciſ. 6. cuius opinionem Rota non ſeruat ſtante eius publicatione in curia vſus pręſumitur donec doceatur de cõtrario Creſc. in deciſ. 79. Mohed. in deciſ. 90. Cardin. *Puteus* in deciſ. 281. lib. 1. & fuit dictum in vna Brixien. Locationis 5. Decẽbris 1594. coram Penia præſertim cum decretum irritans impediat non vſu vſum Caputaquen. in deciſio. 82. lib. 2. & iſte non vſus eſt ita probãdus, vt deuenerit ad notitiam maioris partis populi, vt fuit dictum in vna *Parmen*. *Legati* 20. Octobris 1570. coram Cardinali Seraphino, vt patet in eius deciſio. impreſſis ſummopere tamẽ nota in pręſenti materia quod decretũ irritans, ſiue apponatur in cõſtitutione generali, ſiue particulari nunquam ligat ingnorãtes quoad pęnam, ſed ſolum quoad nullitatem actus Cardin. Puteus in deciſio. 178. libro primo Rota diuerſ. in deciſio. 19. libro primo.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1277.

Super cap. nihil cum ſcandalo de præſcriptionibus.

¶ Nil cum ſcandalo agendum.

NIhil cum ſcandalo eſt agendum h.d. ex quo infero quod attentata nõ ſunt reuocanda ratione ſcandali, ſeu periculi in populo Rota in deciſ.8. vt lite pendente in antiquis Biſignett. in deciſ.30. de appellationibus Papaz. in deciſ.1. de cauſa poſſeſſ. & proprietatis, quam refert, & ſequitur Gramat. in deciſ.82. ex quibus omnibus aperte colligitur quod ex cauſa receditur ab illa regula quod attentata lite pendente ſunt in primis, & ante omnia reuocanda, & plures per eos fuerunt cauſę conſideratę, & inter cęteras quando reuocatio eſſet incommoda propter exumationes quę per partes allegabãtur, vt fuit dictũ in vna Calaguritana translationis 23. Ianuarij 1570. coram Sarmiento quod etiam ſenſerunt quando reuocatio eſſet difficilis, vt fuit dictum in vna Hiſpalẽ. profeſſionis 14. Octobris 1560. coram de Rubeis in qua dubitatũ fuit an Monialis quæ prætendebatur quod exeundo lite pendente monaſterium attentaſſet deberent attentata reuocari redeundo ad Monaſterium cũ id in facto perdifficile reputaretur; Infero ſecundo quod licet ante omnia ſpoliatus ſit reſtituendus iuſta tradita in l. ſi quis ad ſe fundum C. ad l. Iuliam de vi publica attamen ſi immineret periculum, ſeu ſcãdalum non ſit reſtitutio Auen. in deciſ. 8. & propterea a Rota nõ fuit reſtituta Abbatiſſa cuiuſdã Monaſterij licet obtinuerit tres ſententias ſuper ſpolio, ex hoc quia ratione impudicitiæ de qua contra eam dabatur imminebat periculum & ſcandalum totius Monaſterij, vt patet in deci. Mohed 14. de reſtitutione ſpoliatorum; Infero tertio quod quamuis creditori licitum ſit rem ſuam recuperare a debitore etiam furtiuo modo id tamen minime procederet quando imineret ſcandalũ, vt pulchre diſcutit Ioſeph. Lud. in deciſ. Lucenſ. 1. pro omnium tamen ſupradictorum intelligentia animaduertendum eſt quod non ſufficit ſcandala ſimpliciter allegare, ſed illa debeant etiam probari alias ſi de ſcandalis non cõſtaret fieret reuocatio attentatorum prout reſtitutionem ſpolij, non obſtantibus ſcandalis quæ allegabantur, vt reſoluit Rota in vna Calaguritana traſlatiotionis 26. Iunii 1573. coram Blanchetto.

COLLECT. 1278.

Super c. ſi. de conceſſione præbend.

¶ Procuratoris non conſtituendi a patrono ad præſentandum cum beneficium vacabit.

PAtronus non poteſt cõſtituere procuratorem ad præſentandum, cum beneficium vacabit h d. Tu autem pro vero huius tex. intellectu diſtingue duos caſus; primus caſus eſt quando patronus dat mandatum pro præſentanda certa perſona ab eo nominata in caſu vacationis certi beneficij, & tale mandatum non eſt validum, nec præſentatio ipſa ſubſtinetur, quia cõtinet votum captandæ mortis c. 2. de conceſſione præbẽdę & Caſſad. in dec. 5. de iure patronatus, & ita fuit reſolutum per Rotam in vna Pampilonẽ. Parochialis 17. Maii 1595. coram Orano, quæ fuit confirmata 19. Ianuarij 1598. coram Peregrino. Secundus eſt caſus quãdo patronus cõſtituiſſet procuratorem pro præſentanda perſona idonea, & habili ſuccedẽte ipſa vacatione, non tamen exprimendo perſonam præſentandã, & tunc huiuſmodi mandatũ valet, & pręſentatio ſubſtinebitur Kopin. in deci. 93. & fuit in Rota reſolutum in vna Pampilonen. iuris patronatus

Digitized by Google

tronatus 13.*Februarij*.1595.coram Iuſto,in qua fuit dictum regulam huius tex.limitari vbi patronus dat mandatũ generale pro omnibus ſuis negotijs, & etiam ad pręſentandum ſuccedente vacatione præſertim ſi ſubſit iuſta cauſa dandi tale mandatũ,vt puta longhæ abſentiæ ſuæ,& ſufficit vacatio de iure,licet beneficium nõ vacet de facto Rota in deci.9.de iur.patronatus in antiquis. & in deciſ.4.de rerum permutatione in nouis;præſentatio autem facta de beneficio,nondum vacante quod tamen patroni putabãt vacare recõualeſcit a die quo beneficium vere vacat Rot.in deciſ.16.de renunciatione in antiquis.

COLLECT. 1279.

Super Reg. 3. *Cancellariæ*.

¶ Cardinalis conſenſus eiuſdem requirẽdi in collatione beneficij familiaris.

IN collatione beneficij familiaris Cardinalis requiritur cõſẽſus illius Cardinalis,cuius defunctus erat familiaris, h.d hinc eſt quod familiaris vnius Cardinalis obtinens beneficia ſi mortuo eo Cardinale ad ſeruitia,& familiaritatem alterius Cardinalis,ſe transferat, & in hac ſecunda familiaritate moriatur beneficia ſic vacantia cum conſenſu ſecundi Cardinalis conferri debent,Seraphin.in deciſ.378.Limita ſi cum hac ſecunda familiaritate concurrat alia familiaritas Papæ vt fuit reſolutum in vna Beneuẽtana reſeruationis beneficiorũ 15.Decembris 1597. coram eodem.Amplia etiã mortuo Cardinale, quia beneficium eius familiaris vacans Cardinale mortuo dicitur reſeruatũ,& intrat reg. 3.ad fauorem Papę Balb.in deciſio.21. quod procedit ſolũ ad effectum,vt Ordinarius de eo prouidere non poteſt,nõ autem ad effectum liberæ collationis quandiu adſit intereſſe alterius Cardinalis, quia tũc requiritur conſenſus Cardinalis Seraphin.in deciſ.1072. Amplia ſuprapoſitam regulam requirit Cardinalis conſenſum etiam ſi conſtet familiarem abijſſe a Ciuitate Romana Paleot. in deciſ.21.& ratio eſt quia familiaritas nũ deſijt ex diſceſſo a prædicta ciuitate Achill.de Graſſ.in deciſ.13. de præbendis,& dignit.Nunc limita in pulcherrimo caſu deciſ. Caſsad.1.de verb. ſignificatione,vbi fuit reſolutum ſolas familiaritatis literas nullo dato obſequio,& ſeruitio non ſufficere ad conquiſtanda priuilegia familiaritatis,vt voluit Anna allegat.44. Nota vlterius ad hanc mat. quod Cõclauiſtæ per Bullam Siſti V.dicuntur veri,& non ficti familiares, & cõtinui Papæ commenſales, & gaudẽt omnibus priuilegijs, & iuribus quibus alij familiares,etiam quoad aſſequutionem beneficiorum gratis expediendorum,vt fuit reſolutum in vna Beneuentana Beneficii 15.Decembris 1596.coram Seraphino,vt patet in eius deciſio. 1251. *L*imita ſecundo in caſu deciſio. Creſcent.5.de præhendis, & dignitatibus,vbi familiaris Auditoris Rotæ euntis cum Cardinali legato non dicitur familiaris Cardinalis etiam mediate,licet in tinello comedat cum aliis familiaribus Cardinalis,& ratio colligi poteſt ex traditis per *F*abrũ in deciſ.21.quia non ſolum commenſalitate fit familiaris,ſed animo quod ipſe velit Cardinali famulari,& notat idem Creſcent.in cit.deciſ. 5.de præbendis.

COLLECT. 1280.

Super verſ. ſint exequutores Conc.Tri. ſeſſ.22.cap. 8.

¶ Epiſcoporũ delegatorũ ſedis Apoſtolicę circa executionẽ piarũ diſpoſitionũ

EPiſcopi tãquam Sedis Apoſtolicæ delegati ſunt executores omnium piarum diſpoſitionum,tam inter viuos, quam in vltima voluntate h.d. Amplia primo

Digitized by Google

primo procedere etiam teſtatore cōtra dicente,vt fuiſſe deciſum in Curia Archiepiſc.Neapol.refero Ego ipſe in deciſ.122.& facit tex.in l. licentiam C. de Epiſcopis,& Clericis; Amplia ſecundo procedere,tam quoad legata pia,quam non pia Capp.Tholoſ.in dec.112.Subamplia quod de legatis ad non pias cauſas Epiſcop⁹ poteſt ſe intromittere etiā ex officio per modū executionis,vt refert in Curia Tholoſ.deciſum ac obſeruatum in deciſ.51.Cappell.Tholoſ.Amplia tertio procedere,tam in actibus viuentium, quam morientium Eadem Rot.in deciſ.135.Limita vt executionis poteſtas non trāſferatur in Epiſcopum niſi a tēpore quo poteſt confici,ſeu perfici inuentarium Capp.Tholoſ. in dec. 78.licet limitatio hæc hodie non ſubſiſtat exiſtentibus,expreſſis verbis Concilij in contrarium.

COLLECT. 1281.

Super c.2. de feudo.

¶ Rei Eccleſiæ ſolitæ abſq;ſollemnitate infeudari per Pręlatum infeudandę.

RES Eccleſiæ ſolita concedi in feudum poteſt per Prælatum infeudari abſque ſollemnitate. h.d. Limita primo quādo res ſolita concedi eſſet incorporatu menſæ Eccleſię,quia tūc nō poteſt amplius alienari abſque ſollennitate argumento deciſ.Peguer.Rot.Cataloniæ 134. & fuit late reſolutum in Rota Romana in vna Mediolanen.bonorum 23. Ianuarij 1593. coram Orano quando autem dicatur facta incorporatio vide per Bellon.in deciſ.91.Limita ſecundo quando ceſſat prima cauſa conceſſionis puta ſi res inculta eſſet data infeudum,vel emphyteoſim,vt reduceretur ad culturā,ſi poſtea redacta ad culturam rediret ad eccleſiam non poterit,de nouo concedi ſine ſollennitate Balb.in deciſ.90. & confert ad originale Dictū Abb. in c. vt ſuper de rebus eccleſię nō alienand.& fuit late dictum in Rota in vna Mediolanenſ bonorum 23. Ianuarij 1593. coram Orano & facit deciſio Creſcētij prima de rebus eccleſiæ non alienādis,Limita tertio quādo eccleſia tēpore primæ conceſſionis erat diues,nunc vero depauperata Seraphin.in deciſ.21.Limita quarto vt non poſſit infeudari alterando ſolitum puta ſi ſolet concedi maſculis non poteſt cōcedi fæminis,niſi ex magna cauſa vt ſi præceſſiſſet meritum ex parte recipientis qui fecerit aliquod notabile ſeruitiū eccleſiæ, quia poteſt concedi etiā quo ad fæminas de Benint.in dec.52.& ita fuit in Rota pluries deciſum,& ſignanter in vna Brixien.locationis 5.Decembris1594. coram Penia, & in eadem 17.Maij 1595.in vna ſpolij Montis Felicij 16.Maij 1595. coram Orano; Limita ſexto quando res eſt data eccleſię cum conditione,&pacto quod alienari non poſſit,quia tunc non poteſt de nouo concedi Ego in deciſ.90. & facit doctrina Aluarott.in cap.1 de his, qui feudū dare poſſunt, Limita ſeptimo quando non adeſset vera conſuetudo infeudandi,vt per Creſcent in deciſio.1.de cōſuetudine;quando autem dicatur res eccleſię,ſolita infeudari vide pulchram deciſ Seraphini 434. per quam fuit dictum duo eſse neceſsaria,ſcilicet vel ꝙ procedat vna conceſſio ſollennis,& valida,& illico dicetur res ſolita infeudari, nec requiritur curſus temporis,vel hac deficiente,quod adſint duæ infeudationes cum curſu 40. annorum hæc ille.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1282.

Super verſ.non tamen Sanctę Romanæ Eccleſia Cardinalium Regulę 8.Cancellarię.

❡ Cardinaliũ nõ comprehẽdendorũ in reſeruatione *R*egulæ Cancellariç.

PRæſens Regula expreſſe excipit Cardinales ita vt quoad illos reſeruatio eius ligatas habet manus, vt nihil iuris adimat Cardinalibus collatoribus, & ita etiam Rota in deciſ.537.par 3. diuerſ.& fuit dictũ in vna Hiſpalen. portionis 19.Ianuarii 1594.coram Illuſtriſſimo Pamphilio,& iterũ in vna Hiſpalen.Beneficij 12.Maii 1603.& ratio poterit eſſe quia Cardinales non ligantur per ſecundam editionẽ regularum Mohedan.in deciſ.23.in fine de renunciatione Card.Put in deciſ.195.lib.1. Caſſad.in deciſ.36 ſub regulis, quamuis ſi de eis non ſit expræſſa mentio in excipiendo compræhendantur Balb.in deciſio.29.hinc eſt quod Regula antiqua moderatoria indultorum ſuper nominatione ad collationes faciendas ligabat Cardinales,*P*ut.in deciſ.436. lib. 1. nec non *R*egula reuocatoria facultatum circa legitimationes,& diſpẽſationes compræhendebat *C*ardinales, Rota diuerſ. in deciſ.248.& in deciſ.252.part.2.item reſeruationes factæ per Papam ligent Cardinales licet de illis mentio non fiat Rot.in deciſ.3.de officio legati in nouis & in deciſ.1.eodem tit.in antiquis Creſcent.in deciſ.20.de præbẽdis Achil. de Graff.in deciſ.1.in fine de officio ordinarii.Denique quod hæc regula 8. compræhẽderet Cardinales ſi exceptuati nõ fuiſſent fuit expreſſe reſolutum, teſte Creſcent.in deciſ.20 de præbendis,quã Corroborat ex eo q.a ſi Regulæ reſeruatoriæ non cõpræhenderent Cardinales ſequerẽtur eſſe inutilia, & ſuperflua indulta Cardinalium,quæ vt plurimum illis conceduntur ad conferendũ quæcumque beneficia, non obſtantibus reſeruationibus cũ clauſulis ampliſſimis vt per *F*abrum in deciſ.21.C de iure patronatus;Quæ indulta nil de nouo concedunt,nec augent facultatem conferendi de iure communi conceſſam, ſed ſolummodo tollunt de medio obſtaculum inductum ad conferendum per cõſtitutiones reſeruatorias Caſſad.in deciſ. 8.de præbendis,& in deciſ.3. & 4. de priuilegiis Caputaquen.in deciſ.214. p. 2.Mohedan.in deciſio. 12. ad finem de præbendis,& in deciſ. 1. & 8. de priuilegiis,& idem Cardin Put. in deciſ. 93. & in deciſio.190.lib.3. & fuit late reſolutũ in Rota in vna Romana beneficii 8.Aprilis 1595.coram Gypſio, & in eadem 5.Nouembris 1596.corã Gypſio, & aliquid per Triuiſ.in deciſ.54 libr. 1. & per Rot.diuerſ.in deciſ. 537.libro 3. Corroboratur ſecundo nam derogatio indultorum Cardinalium ſuper conferendis beneficiis quamuis ſimpliciter, & indefinite fiãt dumtaxat intelligitur de indultis conceſſis Cardinalibus collatoribus extraordinariis non autem de conceſſis Cardinalibus Ordinariis collatoribus Put.in deciſ. 422. lib. 2.& in deciſ.93.lib.3. Achil. de Graff. in deciſ. 848.de priuilegiis, Ex quo infertur primo quod beneficia quæ cõferunt legati de latere,vel nuntii vigore ſuarum facultatum quando vacant in menſe reſeruato non dicuntur conferre tanquã ordinarii, ſed vti delegati Rota diuerſ. deciſ.148.par.3. Infertur ſecundo quod reſeruatio huius *R*egulæ non ſolum afficit Epiſcopos,& alios ordinarios collatores,qui Cardinales ordinarii non ſunt in ſuis diœceſibus,ſed etiam afficit & ligat manus Cardinaliũ legatorum, quoad ſuas Prouincias; Rot. in deciſio. 29.de præbendis in nouis, & fuit in Rot.reſolutum in vna *R*egien. Canonicatus

catus 17. Nouemb. 1595. coram *Pamphilio*.

COLLECT. 1283.

Super c. in cauſis de ſent. & re iudicat.

¶ Appellationis, & nullitatum æquiparationum.

APpellatio, & nullitas æquiparãtur h. d. licet in quibuſdam inter ſe diſcrepãt prout primo quia appellatione remota nullitas ſublata non cenſetur Gayl. obſeru. 135. lib. 1. Secundo quia deſerta cauſa appellationis, non eſt deſerta cauſa nullitatis Anna allegat. 93. Tertio quia nullitas euidens poterit opponi etiam poſt tres ſententias, nõ ſic in appellatione Creſc in deciſ. 22. de ſententia, & re iudicata. Quarto quia iudicium nullitatis eſt prius decidendum, quam appellationis Puteus in dec. 60. lib. 3. & in deciſ. 72. & 82. Quinto quia in cauſis appellationum locus eſt inhibitionis nõ autem nullitatum vbi tales ſunt quæ altiorem requirunt indaginẽ Mynſing cent 4. obſer. 64. Sexto quia nullitate propoſita proſequi poteſt, licet appellatio fuerit deſerta Hartam. lib. 1. pract. obſeru deciſ. 35. de appellat. Septimo, quia nullitas ſine appellatione proponitur quia Iudex ſuperior abſque appellatione, ſed per viam quærelæ poterit de nullitate cognoſcere Hartam. in deciſ. 35. de appellat. d. lib. 1. & propterea de nullitate cognoſci poterit etiam per Iudicem coram quo lata fuit ſentẽtia Mynſin. cen.... obſ.... quia nullitate omiſſa de principali cognoſci poteſt Hartam. in dec. 33. in tit. de appellatio.

COLLECT. 1284.

Super c. ſi. §. cæterum de officio delegati.

¶ Executionis nudi miniſterij non delegandæ.

IS cui committitur executio nudi miniſterij alteri delegare non poteſt licet ſecus quãdo ea quæ ſunt iuriſdictionis committuntur; quod amplia procedere etiam ſi a Principe adijcietur clauſula, in quo conſcientiam tuam oneramus, quia poteſt alteri delegare *S*ayr. in deciſ. 3. de officio delegati, quia dicta clauſula præſumitur potius adiecta in vim monitionis, & executionis, quã formæ Gratian. in deciſ. 157. Item quia verba illa conſcientiã tuam oneramus directa executori referuntur tantum ad idoneitatem prouiſi apoſtolici vt fuit in Rota reſolutum in vna Auerſana Beneficij 15. Iulij 1593. coram Seraphino vt patet in eius dec. 1045. par. 2. Infero ex concluſione tex. quod cũ executor apoſtolicus datus ſub forma dignum dicitur ei commiſſa iuriſdictio non autem nudi miniſterij executio, propterea poteſt ſubdelegare Rota in deciſ. 14. de officio delegati in nouis Gratia. in deciſ Rotę Marchiæ 157. quod autẽ talis executor dicatur habere iuriſdictionẽ patet quia tenetur aſſumere partes Iudicis, & procedere cũ cauſæ cognitione Seraphin. in deciſ 1045. Item citare partes idem in deciſ. 817. Infero ſecundo quod Vicarius Epiſcopi facultatẽ abſoluendi a reſeruatis alijs ſubdelegare poteſt, quia iuriſdictionis non nudi miniſterij eſt Sayr. in deciſ. 15. de officio delegati; Infero tertio quod cum Collectori Sedis Apoſtolicæ dicatur cõmiſſa iuriſdictio propterea poterit ſubcollectorẽ facere pulchre Creſcen. in deciſ. 1. de off. delegati, ſed & alia videtur ratio, quia collector eſt negotiorũ geſtor. Cameræ Apoſtolicę, & poteſt de iure plures ſimul in eadem ciuitate, & diœceſi ſubſtituere collectores Rota in dec. 8. de officio de

legati

Digitized by Google

legati in nouis; Sed quæro primo pro ĩtroductione huius materię an poteſtas executoris dati ad prouidendum, ſi ita inuenerit eſſe expiret morte Papæ re integra, & fuit deciſum negatiue, vt per Rotam in dec. 12. de officio delegati in nouis, & vide per Peguer. in deciſ. 128. Rot. Cataloniæ. Secundo an mãdatum Apoſtolicum Epiſcopo ſub nomine dignitatis directũ eo mortuo poſſit ſucceſſor exequi; reſpondit affirma. eadem Rota in deciſ. 17. de officio delegati.

COLLECT. 1285.

Super verſ. ac conſuetudines etiam immemorabiles Reg. 8. Cancellariæ.

¶ Regulæ Cancellariæ reſeruationis tollit omnes conſuetudines licet immemorabiles.

HÆc Regula de medio tollit oẽs conſuetudines etiam immemorabiles, vt illis minime obſtãtibus habeat ſemper locum reſeruatio, & ratio eſt quia ſublata conſuetudine nunquam ſublata cenſeatur cõſuetudo immemorabiles Affliſt. in deciſ. 254. & fuit reſolutum in Rota in vna Burgen. quindenniorum 15. Maij 1600. coram Corduba quod amplia etiã ſi addatur dictio vniuerſalis quæcũque, aut qualibet Balb. in deciſ. 21. Secũda eſt ratio, quia immemorabilis habet vim priuilegij a Principe conceſſi, & tituli melioris de mundo Cardin. Put. in deciſ. 205. lib. 1.

COLLECT. 1286.

Super gloſ. in rem §. tigni ff. de rei vẽd.

¶ Operariorum excuſandorum aliquid facientium de mandato conducentis.

OPerarij excuſantur quãdo aliquid faciunt de mandato conducentis h. d. Intellige dummodo fuerint in bona fide, & actus de ſui natura non ſit illicitus Hartaman. in deciſ. 29. in tit. de iudicijs, hinc eſt quod quãdo mandatarius rem quã agit mandato alterius nõ putat eſſe delictum excuſatur a pęna licet mandans puniatur Guid. Pap. in deciſ. 423. licet mandans ex mandato nõ tenetur ſi mandatarius illud exequutus non fuerit, quia attendi debet executio & non ſuſceptio mandati Gramat. in deciſ. 38. alia eſt ratio quia mandatarius excuſatur quando mãdatur id quod eſt de genere permiſſorum Rubin. in deciſ. 22. Nũc limita præſentem gloſam quatuor modis, & primo vt non procedat quando dictis operariis fuiſſet proteſtatum, Ioſeph Ludou. in deciſ. Peruſ. 103. quoniam per proteſtationem conſtituerentur in mala fide iuxta terminos l. ſi quis maior C. de tranſact. Anton. Faber in deciſ. 23. C. de rei vendicatione; Limita ſecundo quãdo operarentur tempore nocturno Balb. in dec. 91. Limita tertio quando dicti operarii eſſent vicini fundo vbi operabantur, vel alias ſciuiſſent fundum non eſſe conducentis idẽ Ioſeph Lud. in cit. deciſ. Peruſ. 103. & Magon. in deciſ. 150. Rot Florentię; Limita quarto quãdo fundus eſſet litigioſus, & operarii hoc ſcirẽt, vt late ſcribo Ego in deciſ. 39. & refert Eadẽ Rot. Peruſ. in cit. deciſ. 103.

COLLECT. 1287.

Sup. c. cũ Epiſcopus de officio ordinarij.

¶ Epiſcopis habentis fundatam intentionem in tota diœceſi.

EPiſcopus habet intentionem fundatam ſuper iuriſdictione in tota diœceſi. h. d. & propterea Infero quod poterit ſuam iuriſdictionem exercere in quacumque parte ſuæ diœceſis, & contra quoſcumque ibidem exiſtentes Idẽ in eius Vicario Verall. in dec. 306. quod

Digitized by Google

quod amplia procedere etiam contra regulares *P*apon.lib.1.tit.9.arreſt.1.Infero ſecundo quod poterit exercere iuriſdictionem in parochialibus, & parochis Abbatiæ Epiſcopalem iuriſdictionem non habentis etiam quod Abbas vtatur Mitra,& *B*aculo,&excommunicet, & alia faciat, iuriſdictionem ſpiritualem tantum cōcernentia ; ſed ſecus eſt in iuriſdictione contentioſa,& temporali vigore Sacri concilii Tridentini quam Epiſcopus exercere nō poteſt,vt fuit in Rota reſolutum in vna Caetana iuriſdictionis 28.Nouembris 1576.coram Seraphino,vt patet in eius deciſio. 311.Infero tertio quod habet iuriſdictionem in Canonicos , & Capitulum Idem in deciſ.1213.licet vigore Concilii Tridentini in procedendo cōtra Capitulares debet procedere cum duobus Canonicis,quem locum Concilii intelligas in capitulis exemptis tantūmodo Rot.diuerſ.in deciſ.308.par.2.licet procedat tā in criminibus grauibus , quam in leuibus Seraphin. in deciſione 710. & Epiſcopus poteſt corrigere tāquam *S*edis Apoſtolicæ delegatus cum ex eo quod eſt Epiſcopus ſit ei conceſſa iuriſdictio delegata,Idem *S*eraphyn.in deciſ.205.Infero quarto quod Epiſcopus nō poteſt in loco extra ſuam diœceſim exempto collocare tribunal,licet in tota ſua diœceſi poſſit Seraphin. in deciſ. 417. Infero quinto quod epiſcopo exiſtenti in poſſeſſione ſuæ eccleſiæ cōpetit poſſeſſio reſpectu omnium membrorum iuriſdictionis,non data particulari poſſeſſione alterius in aliquo membro priuatiue ad epiſcopum idē Seraphin. in deci.633.hinc eſt quod cognitio cauſarum criminaliū, & matrimonialium ad epiſcopum ſpectat Farinac.in deciſ. crim.100.*P*acific.in deciſ.60.Seraphin. in deciſ.595.adeo tamen epiſcopus habet fundatam intentionem in iuriſdictione ſuper tota diœceſi, quod donec conſtet de alterius iuriſdictione in ea manuteneri debet,vt pluries cēſuit Rota Romana,& ſignanter in vna Burgē. 19.Decembris 1594.coram Seraphino, vt patet in eius dec.1104.declara vt in deciſ. eiuſdem 1228. Declara ſecundo quando Ius commune non ſuffragatur epiſcopo in mat. iurisdictionis idem in deciſ.1386.

COLLECT. 1288.

Super c. Monachis de præbendis.

¶ Epiſcopus habet intentionem fundatam ſuper omnibus beneficiis ſuæ diœceſis .

EPiſcopus habet intentionem fundatam ſuper omnibus beneficiis ſuę diœceſis h. d. Intellige dummodo de eius quaſi poſſeſſione cōferendi cōſtet Balb.in deciſ.22.Intellige ſecūdo dummodo collationes ſuum ſortitæ fuerūt effectum, vt fuit dictum in vna Aſculana prioratus 7. Iulii 1587. coram Seraphino,vt pt patet in eius dec.1104 Amplia primo text procedere etiā quoad beneficia regularia Seraphin.in deciſio. 1353. *L*imita in caſu deciſ. Verall.283. part.2.vbi fuit dictum quod ordinarius poteſt de iure cōferre omnia beneficia in ſua diœceſi fallit in canonicatibus, & præbēdis in eo Eccleſia Cathedrali, in quorum collatione conſenſus capituli requiritur niſi aliter ſe habeat conſuetudo ; Limita ſecundo in beneficiis patronatibus,de quibus collatio ab Epiſcopo facta eſt nulla Anto.Faber in deciſ.2.C.de iure patronatus , & vid. per Capp.Tholoſ.in deciſ.207.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1289.

Super gloſ. in l. vniuerſa in verbo præbeatur C. de præcibus Imp. offerend.

¶ Actus tendentis in alterius fauorē intelligendi parte petente, et volente.

QVilibet actus tendēs ad fauorem alterius eſt intelligēdus parte petente, & volente. h. d. & ita Rota in deciſ. 1. in princ. de decimis Achil. de Graſſ. in deciſ. 2. num. 4. de iure iurando; Infero primo quod omnis cōceſſio facta ad fauorem alicuius habet tacitam cōditionem ſi is in cuius fauorem facta eſt conceſſio ea vti vellet Put. in deciſ. 353. lib. 2. Rota in deci. 21. de præbēdis; Infero ſecundo quod ſententia lata nulla parte inſtante eſt ipſo iure nulla Cæſar de Graſſ. in deci. 19. num. 3. de cauſa poſſeſſ. & proprieta. Rot diuerſ. in dec. 516. par. 1. & fuit reſolutum in vna Comen. Cappellaniæ 28. Ianuarii 1581. & in vna *P*ampilionen. Parochialis 13. Iulij 1600. corā Penia; Infero tertio quod quamuis veniens contra tranſactionem audiri nō debet niſi reſtituto illo quod vigore trāſactionis accepit l. ſi de certa C. de tranſact. Afflict. in deciſ. 210 intelligitur parte petente, & non alias Rota diuerſ. in deciſ. 810. par. 1. & fuit reſolutum in vna Tiraſonen. decimarum 8. Octobris 1576. coram Robuſterio; Infero quarto quod licet inſtrumēto a publico notario cōfecto in actis producto regulariter non ſit ſtandum niſi manus Notarij recognoſcatur, hoc tamen procedit parte opponēte alias datur illi plena fides Bellam. in deciſ 540. Veral. in deciſ. 99. par. 2. & aliquid in deciſio. 1?7. nu. 4. part. 3. Infero quinto quod quamuis procurator poſt litem conteſtatam tamquam dominus litis effectus reuocari non poſſit vulgatis iuribus, & Mohedan in deciſ. 4. de procuratoribus tamē intelligendum eſt parte nō opponente Card. Put. in deciſ 50. & in deciſ. 303. libro 2. Infero ſexto quod quamuis Papa numquam intendat grauare eundem collatorem ſuper prouiſione duorū beneficiorum ita quod acceptatio ſecūdi beneficii ſit ipſo iure nulla Caſſador. in deciſ. 1 & 2. de conceſſ. præbendæ Mohed. in deciſ. 6. eod. tit. hoc tamen locū habet Ordinario contradicente, ſecus vero non contradicente Puteus in dec. 425 lib. 1. Infero ſeptimo quod quamuis alienatio rerum Eccleſiæ facta ſine debita iuris ſollēnitate ſit ipſo iure nulla in vim *P*aulinæ; verum intelligitur ipſa eccleſia volēte nam ſi nolit dicere de nullitate contractus ſubſtinetur Cardin. Put. in deciſ. 310 libro 1. Cæſar de Graſſ. in deciſ 3. num. 2. de ſententia excommunicat. Creſcent. in deciſ. 1. de locato, & fuit late reſolutū in vna Romana domus 4. Decēbris 1592. corā Cardinali Mantica, & in alia Romana *P*alatii Sanctæ Mariæ Maioris 15. Mart. 1604. coram Pamphilio; Infero octauo quod priuilegium conceſſum Cardinalibus intelligitur illis volentibus vti, & non inuitis Achill. de Graſſ in deciſ. 1. de priuilegiis, & in deciſ. 2. ſuper Regulis: Infero nono quod pœna non incurritur niſi parte petente Caſſad. in deciſ. 2. & 3. de locato & Verall. in dec. 3. par. 2. Card. *P*uteus in deciſ. 34. libro 2. Achill. de Graſſ. in deciſ. 5. de penſionibus Caputaquen. in deciſ. 163. par. 2. Infero decimo ad tranſactionem in qua ſi apponitur clauſula quod in euentum contrauentionis tranſactio ſit ipſo iure nulla quamuis ſit cōtrauentum nihilominus tenet tranſactio quandiu implēs nō dicit de nullitate, quia intelligi debet volēte eo qui pro parte impleuerat Put. in deciſ. 340. libro 1. Infero decimoprimo quod licet attentata ſint ipſo iure nulla cap. nō ſolum de appellationibus in 6. Verall. in deciſ. 137. par. 3. Rot. diuerſ. in

Digitized by Google

uerſ.in deciſ.6.& in deci.406.par.2.hoc tamen intelligitur parte volente, & petente,& non alias Verall.in deciſ.6.nu. 1. part.1. Infero decimoſecundo quod effectus decreti irritãtis nihil operatur, niſi parte volente, & petente Caputaq. in deciſ.49.par.1.Puteus in deciſ.340.& in deciſ.8.num. 8.lib.2. Infero decimotertio quod licet collatio facta de beneficio iuris patronatus laicalis ſine præſentatione,vel conſenſu patroni ſit ipſo iure nulla verumtamen intelligitur patrono volente, & nõ cõtradicente nam ipſo tolleñte firma remanebit talis collatio Rot.in deciſ.5.de rerum permuta. Caſſad. in deciſ. 2. de locato;Infero decimoquarto quod obligatio dandi fideiuſſores ad certum diem ſub pęna nullitatis contractus, vel alia intelligitur parte volente & petente Rot.diuerſ.in deciſ.113.p.1.

COLLECT. 1290.

Super Auth.qui rem in 1 parte C.de Sacroſanctis Eccleſijs.

¶Emphyteuſis eccleſiaſticę,et ſecularis diſcriminum.

TExt.iſte in prima ſui par. ponit diſcrimẽ inter emphyteoſim eccleſiaſticũ, & laicale; Tu dicas quod Differt primo,quia emphyteoſis eccleſiæ quando legitime eſt facta conceſſio ad extraneos hæredes tranſit Affl.in deciſ.100. quod intellige ſi tempore conceſſionis conſtaret de vtilitate Eccleſię, & de ſollennitatibus adhibitis, alias ſecus Magon.in deciſ. Lucan.12. & quando extendatur vltra tertiam generationem tradit.Franc.Marc.in deciſ.103. Caual. in deciſ. 30. de contractibus; Differunt ſecundo quod emphyteota eccleſię nõ ſoluens canonẽ per biennium cadit a iure ſuo,& tenetur nihilominus ad ſolutionem canonis præteriti, ſecus in empyhteota laico Ioſeph. Lud.in deciſ.Peruſ.54.num autem minores excuſantur vide Gram.in deciſ.52.Differunt tertio quod bona eccleſiæ concedi nequeunt in emphyteoſim in perpetuum ſecus in bonis laicorum Affl.in deciſ.107.Quarto differunt quia in emphyteoſi eccleſiaſtica appellatione filiorum compræhenduntur feminæ Balb. in deciſ 2. de cuius veritate,Vide Ioſeph.Ludou.in deciſ.Lucan.29.de Frãch.in deciſi. 30. Magon.in deciſ Lucan. 7. ſecus autem in emphyteoſi laicali, vt per eundem Magon Quinto differunt quia bona eccleſię in emphyteoſim cõceſſa non veniunt in generali obligatione, quia requiritur aſſenſus apoſtolicus Affl. in deciſ.65 ſecus autem in bonis laicorum in emphyteoſim conceſſis idem Afflic. in deciſ.191.Sexto quia legitimatus admittitur ad emphyteoſim laicale, ſecus in eccleſiaſtico, niſi ab habente poteſtatẽ in ſpecie fuerit legitimatus Mago.in deciſ. Lucan.10. Septimo quia emphyteuta eccleſię tenetur ad cẽſum ẽt data nullitate contractus de Franch. in deciſi. 297. Octauo quia emphyteuſis eccleſiæ ſi concedatur pro ſe,& ſuo hærede tantum de primo hærede intelligendum eſt Franc. Marc.in deciſio. 103. licet alias hæredum appellatione veniunt omnes vſque in infinitum l.ſciendum ff.de verborum ſignificatione. Nono quia emphyteoſis eccleſię cõceſſa ſine ſollẽnitatibus, & neceſſitate uel ſine euidenti vtilitate eccleſiæ nõ valet ipſo iure,& reddit ad eccleſiam vna cum fructibus a die occupationis non obſtante præſcriptione Caual. in deciſ. 16.de contractibus.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1291.

Super Conc. Tri. ſeſſ. 24. c. 2. de reformat.

¶ Archiepiſcopi, item Concilij prouincialis dignitatis, & poteſtatis.

ARchiepiſcopus tenetur quolibet triennio Synodum prouincialem congregare hoc dicit; circa quam mat. de pluribus dubitari poterit, & primo num cõcilium prouinciale ſit maius dignitate ipſo Archiepiſcopo, in hac quæſtione reſpondet Villagut in deciſ. 22. dicens quod ſi in d. Concilio præeſt Patriarcha non dubitatur quin tũc Concilium Prouinciale ſit maius Archiepiſcopo, alias ſecus, & primo caſu poterit ab ipſo Archiepiſcopo appellari ad Concilium Sayr. in deciſ. 1. de appellationibus Capyc. in deciſ. 137. Secundo dubitatur an poſſit ſynodum congregare abſque conſenſu capituli, Reſpondetur nõ poſſe, nec proinde ſtatuta condere, & ita fuiſſe in Rota Romana reſolutum in vna Illerdenſi iuriſdictionis 16. Iunij 1552. coram Reomano refert Verall. in deciſ. 305. p. 2. Tertio dubitatur an Concilium prouinciale contradicente Archiepiſcopo aliq d decernere valeat; Reſpondetur poſſe & ratio eſt quia Archiepiſcopus Concilio prouinciali præſidens non a ſe illam poteſtatem ſolus habet, ſed vna cum ſuffraganeis collegialiter, & in hoc diſtat a Concilio Generali in quo Papa pręeſt, vt perſona in qua tota poteſtas eccleſiæ reſidet, ita quod ſolus poſſet ſtatuere quidquid cũ cõcilio poſſet ita Sayr in deciſ. 1. de his, quæ fiunt a maiore parte capituli, & ex hoc Infero quod Concilium Prouinciale poteſt ipſum Archiepiſcopum excõmunicare idem in deciſ. 7. de officio ordinarij. Notandum finaliter quod epiſcopus legitime impeditus ad cõcilium vocatus poterit ſe per procuratorem excuſare Idem in deciſ. 10. eod. tit. an autem Rectores nullius iuriſdictionis ad ſynodum compelli poſſunt; Reſpond. non poſſe, vt patet in deciſ. Sayr. 11. cit. tit. quod autẽ diſcrimen ſit inter exemptũ, & nullius diœceſis vide per Rotam diuerſ. in deciſ. 208. p. 2.

COLLECT. 1292.

Super c. cum parati de præſcriptionibus.

¶ Probationis mediorum & extremis.

PRobatis extremis media præſumũtur h. d. iuncto Felino; pro cuius loci ornamento; Infero ad nonnulla practicabilia; primo quod poſſeſſio continuata medij temporis probatur probatis extremis de Benint. in deciſ. Rot. Boloniæ 143. & ratio eſſe poterit, quia qui ſemel poſſedit præſumitur ſemper poſſidere Balb. in deciſ. 22. Infero ſecundo ad deciſionem Bellame. 421. vbi fuit dictum quod probatis extremis media præſumuntur, & propterea ſi probatur ſe fuiſſe ſcolarem ante, & poſt cõfectionem Rotuli Pariſijs præſumitur quod fuerit ibi ſcolaris tempore Rotuli; Infero tertio ad deciſ. Rotæ 11. vbi ſi fuerit probata vacatio beneficij, & inſtitutio ex hoc præſumitur præſentationẽ præceſſiſſe inſtitutionem, quamuis de præſentatione aliter non conſtet, quam per verba narratiua inſtituentis; Infero quarto ad præſentationes continuatas, ad probandum ius patronatus ſecundum formam Concilij, nam quamuis vna pręſentatio media deficiat, probatur ius patronatus Rota diuerſ deciſ. 54. par. 1. & non alia ratione, quia probatis extremis media pręſumuntur; Infero quinto quod ſi probetur citatio præcedens, & intimatio ſubſequens cum inſtrumento adiudicationis ſatis dicitur probatum medium, quod eſt decretum probatis

ſupradictis extremis, vt fuit reſolutum in vna Romana ſpolij 23.Febr.1603.coram Ortemberch.

COLLECT. 1293.

In l.qui iure fami liaritatis ff.de acquirenda poſſeſſ.

¶ Poſſeſſionis in dubio præſumendę familiaritatis iure.

IN dubio poſſeſſio præſumitur iure familiaritatis h d & maxime quando apparet de titulo alterius, licet ille titulus eſſet inualidus Balb.in deciſ.29. ſicut in ſimili vxor poſſidens cum Marito præſumitur iure familiaritatis poſſidere Cacher.in deciſ.140.Ioſeph. Lud. in deciſ.Lucana 54.idem in deci. Peruſ. 69.part.2. quando vero dicatur vitioſa poſſeſſio ratione familiaritatis,vide *Pa*pon.lib.7.tit.1.arreſt 6.Idem in fratre qui adminiſtrat bona, quia dicitur ac præſumitur etiam poſſidere iure familiaritatis eadem deciſ.*Lucan*.54 & *Pa*pon.lib.7.titul.1.arreſt.6. hinc eſt quod per actus qui fiunt ex gratia, vel familiaritate nullum quæritur ius,licet quis per 30.an.in liberalitate perſeuerauerit Hartam.in deciſ.16.

COLLECT. 1294.

Ad Rub.C.de caducis tollendis.

¶ Caducorum relictorum.

PRæſens *R*ubrica non reperitur hodie in aliquo correcta,ſeu innouata & in eius mate.nonnulli caſus deciſi reperiuntur præſertim in quibus relictũ caducum efficiatur prout legatum legatario mortuo non purificata cõditione Hartam.in deciſ. 35. de teſtamentis,Secundo in caſu deciſ Boer.in deciſ.38.& 354.Tertio conditione miſta deficiente corruit diſpoſitio,& ſubſtitutio efficitur caduca Magon.in deciſ.144. Rot. Florent. quamuis regulariter licet deficiat onus legato iniunctũ legatum non deficit Balb.in dec.39.Aduerte tamen nonnulla in iure reperiri quę a pæna caducitatis excuſant præſertim clauſula codicillaris, quæ operatur ꝙ caducata inſtitutione per mortem inſtituti habeat locũ ſubſtitutio facta ſi ſine liberis deceſſerit,vt fuit in Neap.Conſ.deciſum refert de Franch in deciſ.159.Item clauſula in teſtamentis apponi ſolita ſcilicet, vt valeat õni meliori modo quod valere poterit Ioſeph.*L*ud.in dec.Peruſ.118.Tertio ſubſtitutio non efficitur caduca per morte primi ſubſtituti,cui ſecũdus fuerat ſubſtitutus Tho.in dec.15.& propterea præmoriẽte dicto primo ſubſtituto ſecundus loco illius ſuccedit hęredi grauato,ac ſi illi eſſet ſubſtitutus, vt refert deciſum Papon.libro 20 tit. 3. arreſt.2. Quarto ex caducitate vnius ſubſtitutionis non infertur ad aliam Mag.in deciſ. 134.*R*o.*F*lorentiæ; Notandum tamen primo quod legatum caducum remanere debet pænes hæredem Veral.in dec. 125.par.2.Limita ſi legatarius habuiſſet collegatarium Faber in deciſ.12.C.de legatis;notandum ſecundo quod debet remanere pænes hæredem abſque onere Balb.in dec.21.Limita non procedere in legatis, & fideicommiſſis ad pias cauſas de Franch.in deciſ.159.

COLLECT. 1295.

Super Doctr.Specul.in §.nunc verſ. 72.in tit.de locato.

¶ Agenti ad caducitatem an incumbat onus probationis dominij.

DVbitari non ſemel contingit an agenti ad caducitatem, & rem emphyteoticam prætendenti incumbat onus probandi dominium, & quod res ſit emphyteotica,& dicendum eſt quod ſic ex pręfata Spec.Doctrina,& ita pariter tenuit *R*ota in vna *F*orliuien.parochialis

Digitized by Google

chialis 3. Iunij 1588. coram Illuſtriſſimo Cardinali Mellino; & iterum in vna Romana prætenſæ deuolutionis 13. Nouēbris 1596. coram *Litta*, & alias ſæpe, & hæc probatio debet fieri per ſcripturas Rota Pedem in deciſ. 58. vel ſaltem per ſolutionem continuatam per 30. vel 40 annos Balb. in deciſio. 49. vnde hoc caſu dominium debet probari concludēter in tantū quod non admittitur iuramētum in ſupplementū Boer. in deciſ. 105. neque locationes ſufficiunt Ro. in deciſ. 1. de fide inſtrument. in nouis Affl. in deciſ. 326. nec pariter confeſſiones, aut ſolutiones pro illius ꝓbatione ſufficiūt Caputaquen. in deciſ. 280. par. 1. & fuit reſolutum iu vna Romana Domus Sāctæ Agnetis 19. Iunij 1589. coram Orano. & in alia Romana Domus 11. Maij 1592. coram Cardinali Mellino, in qua fuit dictū quod licet locatio concurrētibus adminiculis puta ſolutione canonis, & confeſſione alias ſufficiat ad probationem dominij, nihilominus ad effectum deuolutionis nō ſufficit, ſed requiritur probatio cōcludens, & exacta ex traditis per Caputaque in deciſio. 280. p. 1. Et iſtud procedit etiam vbi agitur ad rem feudalem nam Dominus cōcludenter dominium ſuum probare tenetur, & quod res ſit ipſamet, quam conceſſit in feudum Affl. in dec. 267 quod procedit etiam ſi cōtineatur intra fines Caſtri, quia nō ſequitur propterea quod ſit feudalis, vt tenuit Rota Romana in vna Aſten. feudi 27. Aprilis 1584. corā Bubalo, & iterum in vna Romana cenſus 13. Iunii 1586. coram Orano quidquid in contrarium auſus fuerat decidere Conſ. Neapol. teſte *Affl.* in deci. 207. quod amplia procedere, ſiue prædicta bona poſſideatur ab inueſtito, ſiue a tertio vt late fuit reſolutū in vna Leodiē. hæreditatis 14 Nouembris 1603. coram Cardinali Seraphino.

COLLECT. 1296.

Super l. 1. C. de procurat.

¶ Mandati per procuratorem in actis inſinuandi.

DVbitari aliquando ſolet in præſenti tex. an procurator qui habet mandatum teneatur illud producere in actis ad hoc vt iudicium ſubſtineatur, vel potius ſufficiat de eo docere quandocumq; in quo quæſito ſic diſtinguendo reſpond quod aut pars oppoſuit nihil fieri niſi docto de mandato, & tunc non ſufficit mandatum adeſſe in rei veritate, ſed debet in actis exhiberi alias acta facta poſt dictam oppoſitionē non valent, aut pars nihil oppoſuit, & tunc hoc caſu ſufficit de mandato quandocumque docere ita Guidobon. in deciſ. 129. quam diſtinctionem tenuit Rota in vna Romana cēſus 4 Decemb. 1595. coram Cardinali Pamphilio, ſed aduerte quod hęc proteſtatio quod nihil fiat niſi docto de legitimo mandato debet repeti in quolibet actu, alioquin cenſetur ab eo receſſum Moheda in deci. 44. & in deciſ. 2 de iudiciis, & fuit tentum per Rot. Roma. in vna Siracuſana quartæ 20. Iunii 1586. coram Cardinali Platto; Intellige procedere, vel quando ille procurator, ab initio habebat legitimū mandatum iuxta deciſ. Card. Pute. 383. lib. 2. vel quādo ſumus in caſu quo iudicium poteſt claudicare, vt tenuit Rota in vna Vetulana Legitimæ 18 Martii 1588. coram Cardinali Blanchetto Sed quęro huius quęſtionis occaſione an iudicium agitatum cum Monacho conſtituto procuratore ſine licētia ſuperioris ſubſtineatur quando non fuit oppoſitū, & partem negatiuam tenuit Caputaq. in deciſ 174. par. 1. in impreſſis quemadmodum etiam geſta per falſum procuratorem, vt tenuit Rota in vna Auximana Affictus 9. Februarii 1588. coram

Digitized by Google

Cardinali Plato ad mat. Vide per Achil. de Graſſ. in deciſ. 5. de procuratoribus, & per Rot. in vna Abulen. præſtimonij 6. Nouembris 1587. coram Cardinali Pamphilio.

COLLECT. 1297.
Super clauſula Arbitrio Rotæ.

¶ Clauſulæ arbitrio Rotæ.

PLerumque accidit quod in reſcriptis, ſeu commiſſionibus cauſarũ quæ diriguntur apponatur clauſula, Arbitrio Rotę intelligitur, itaque hęc clauſula, ideſt ommiſſo rigore iuris, & ſeruata æqualitate iuriſgentiũ, vt pulchre per Beninten. in deciſ. 31. Rotæ Bononienſ. & fuit tentum per Rotam in vna Cathaniẽ. illegitimitatis dę anno 1583. coram Felicis recordationis Clemente Papa Octauo tunc Auditore quamuis enim hæc clauſula Arbitr. &c. importat prout de iure Cæſar de Graſſ. in deciſ. 8. de ſententia & re iudicata cum ſimilibus; eſt tamen verum quod dat facultatem aliqualiter diſcedendi a regulis iuris Creſcen. in deciſ. 4. de teſtamentis maxime quando reſcribitur illi qui alias habebat iuriſdictionem, & ſic facultatem procedẽdi, prout de iure, quia tunc videtur magis accedere ad liberum arbitrium ne alias ſi redigatur ad meros terminos iuris illa cõmiſſio fiat ſuperflua, vt fuit late in Rot. reſolutum in vna Romana Coctini 6. Martii 1606. coram Sacrato.

COLLECT. 1298.
Super l. Iulianus §. offerri ff. de actionibus empti.

¶ Agenti ex contractu reciproco obſtat exceptio implementi.

COmmunis, & trita eſt iuris concluſio quod agenti ex cõtractu vltro citroq; obligatorio obſtat exceptio nõ adimplementi; Amplia vt etiam ſuccedens in locũ alterius tenetur ea omnia adimplere ad quę ipſe auctor ſe obligauit, vt tenuit Rota in vna Romana Pretij Fundacj prima Iunij 1607. corã Mãzanedo; Amplia ſecundo vt non adimplens non poſſit moram purgare Car. Puteus in dec. 66. in princ. lib. 3. Caputaquen. in deciſ 135. par. 2. Rota diuerſ. in deciſ. 575. num. 2. par. 1. Nunc limita & primo, & intellige, vt vera ſit cõcluſio quando ſequuta fuit traditio in emptorem, ſecus ſi non fuit ſequuta traditio, quia tunc omnes admittunt, quod contractus ipſo iure reſoluatur, & fuit dictũ in Rota in vna Roccanen. reſciſſionis cõtractus die 3. Maii 1586. coram Lauretano; Limita ſecundo quando in contractu nõ adeſt pactum reſolutiuũ, quia tunc ob defectum implementi cõtractus non reſcinditur, & ita fuit deciſum coram Cardinali Seraphino de anno 1598 & in vna Romana de Iuſtinis vbi fuerunt allegatæ aliæ deciſiones, vt patet in ſua deciſ. 329. & iterum tenuit Rota in vna Ro. cenſus 17. Apr. 1598. coram Penia, ad quam materiam videndus eſt Aff. in deciſ. 171.

COLLECT. 1299.
Ad Rubricã vt Eccleſiaſtica beneficia.

¶ Appellatione beneficii, an veniant hoſpitalia & quid in reſeruatione.

QVoniã de beneficijs eccleſiaſticis frequenter tractatur non inconueniens videtur, hoc in loco tractare quomodo beneficiũ eſſe eccleſiaſticũ; dignoſcatur igitur beneficium eccleſiaſticum eſſe eo ipſo dignoſcitur, quod reperitur aliqua eccleſia, vel Cappella erecta Auctoritate ſuperioris Guido Pap in deciſ. 187. Rot. diuerſ. in deciſ. 508. num. 6. & 509. num. 1. & ſequẽ. p. 1. Præterea cognoſcitur etiam ex ſe-

quen-

Digitized by Google

quentibus ſignis de quibus per Rot. diuerſ. in deciſ. 508. par. 1. & licet de natura beneficij ſit quod conferatur in perpetuum, vt late ſcribo. Ego ipſe in deci. 22. tamen aliquando poteſt eſſe beneficium eccleſiaſticũ quamuis non ſit conſeribile exempli gratia ſi ille qui beneficium fundauit voluit in perpetuum illud ſpectare ad liberam diſpoſitionem certarum perſonarũ veluti Abbatis certi Monaſterij, cum hoc quod etiam poſſit adminiſtrationem illius alteri concedere in totum, vel in parte prout ſibi videbitur, ita fuit reſolutum per Rotam in vna Peruſina Sanctæ Mariæ de Niue 30. Aprilis 1599. corã Cardinali Pamphilio; Sed oportune hoc in loco dubitare contingit an appellatione beneficij hoſpitale compræhendatur, & regulariter non comprehendi ex dec. Toming. 99. ex quo deducitur primo, quod laicus eſt capax hoſpitalis, licet ſit publicum, & religioſum Rota diuerſ. in dec. 725. num. 6. p. 1. Infertur ſecundo quod Hoſpitalis non veniunt in reſeruatione extrauagantis ad regimen Cardin. Puteus in deciſ. 261. lib. 1. Mohed. in deciſ. 18. de cauſa poſſeſſ. & proprietatis etiam ſi auctoritate Epiſcopi ſint fundata, & habeant Eccleſiam, & Campanile, in eiuſque perpetuo Miſſæ celebrantur Moh. cit. deciſ. 18. Rot. in deciſ. 3. de regularibus in antiquis; Limita tunc, & primo ſi hoſpitale in perpetuum titulum conferatur Sayr. in deciſ. 1. de religioſis domibus; Limita ſecundo vbicumque hoſpitale acceſſorie eſt vnitum beneficio eccleſiaſtico, quia tũc de illo iudicabitur ſicut de beneficio Bellame. in deci. 387. Limita tertio in materia fauorabili, quia tunc beneficij appellatione venit etiã hoſpitale Caputaquen. in deciſ. 33. p. 3. hinc Rota in vna Regien. hoſpitalis 13. Nouembris 1587. coram Bubalo tenuit quod cõſtitutio de publicandis reſignationibus compræhendat etiam hoſpitalia, vt voluit etiam Rota Collecta a Farinacc. in deciſ. 673.

COLLECT. 1300.

Super l. bonor §. fin. ff. de muneribus, & honoribus.

¶ Naturalium, & ſpuriorum incapacium ad dignitates.

IVre communi eſt abſolutum, quod naturales, & ſpurij ſunt incapaces dignitatum quod præſertim; Amplia procedere etiam in feudo, in quo nec legitimati admittuntur, niſi duo neceſſaria interueniant primum quod expreſſe fuerit facta legitimatio ad ipſum feudum Rota per Cardinalem Seraphinũ in deciſ. 42. lib. 1. aliquid per Boer. in deciſ. 123. num. 6. alterum quod etiam legitimatio ſit facta ab habente poteſtatem, videlicet a Papa in bonis ſuis, & eccleſiæ nõ autẽ ab Imperatore, & Principe ſeculari, vt per Rot. in deciſ. 1. qui filij ſunt legitimi in nouis Boer. in dec. 297. num. 2. vnde Infero quod admiſſio naturalium quãdoque facta per Papam ad dignitatem non facit ſtatutũ, vel obſeruantiam, ita vt naturales poſſunt dici habilitati ſine præuia diſpenſatione, quia Papa non cogitur diſpenſare, & gratiam facere, ideo dici ſolet quod prouiſiones Apoſtolicæ nõ faciunt aliquẽ ſtatum Bella in deciſ. 107. nec illud mutant, vt deciſum refert Achill. de Graſſ. in deciſ. fin. de iure patronatus, & idem in deciſ. vnica de ſtatu beneficij; Sed neque prædictis concurrentibus legitimatio ſuffragatur ſi fuerit reuocata p Bullas Summorum Pontificum Pij IV. & Pij V. contra illegitimos editas, & per viam legis emanatas, quia legitimatio quæ eſt de iure ciuili poteſt per eundẽ Principem qui conceſſit tolli, & reuocari, vt refert Affl. in deciſ. 128. num. 13. & ibi Vrſill. in add. quid autem dicendum

in ſucceſſione emphyteoſis an admittatur Naturalis vide pulchram deciſ. Triuil. Rotæ Venet. 23. p. 1. vbi in affirmatiuam decidit.

COLLECT. 1301.

Super c. ſi quem de Procurat. in 6.

¶ Procurator ex comparitione principalis num reuocatus cenſeatur.

SEd illud quoque obſeruandum eſt, quod in praxi frequenter cōtingit occaſione præſentis tex. an ſcilicet per comparationem conſtituentis procuratorem, procurator reuocatus cenſeatur, tu dic quod tunc demum reuocatus cēſetur quando conſtituens ipſe actū aliquem iudicialem fecerit ſine clauſula citra reuocationem procuratoris ſui, ſecus ſi ſimpliciter, ita Caſſad. in deciſ. 2. de appellat Si vero actus non fuerit iudicialis per illum non cenſetur procurator reuocatus etiam nō facta dicta proteſtatione, ita Rota Romana, vt per Guidobonum in deciſio. 130. vbi Rota voluit annullare proceſſum factum per procuratorem licet Dominus Coram actuario Iudicis ſimpliciter induxiſſet vnum teſtem ad iurandum non facta dicta proteſtatione citra reuocationē, &c. mota hac ratione, quia actus ille non poterat proprie dici iudicialis, nec erat veriſimile ex eo actu voluiſſe Dominum Procuratorem ſuum reuocare, hæc autem reuocatio, quæ per comparitionem principalis abſque clauſula citra dicitur præſumptiua, ideo facile alia præſumptione tollitur, vt tenuit Rota in vna Anchonitana de Rinaldinis 15. Ianuarij 1588. coram Orano.

COLLECT. 1302.

Super clauſula decreti irritantis.

¶ Clauſulæ decreti irritantis.

CLauſula decreti irritātis plures habet effectus, quos omnes recenſere non eſt mei inſtituti, ſed ſolū deciſos, ac magis principales, & notatu dignos; primus itaque huius decreti effectus eſt vt in cōſtitutione, ſeu alia diſpoſitione appoſitum afficiat etiā ignorantes Caſſad. in deciſ. 12. nu 5. ſuper regul. Limita ſi eſſet decretū legati, ſeu alterius inferioris quod ignorātes non ligat ita in terminis Simonett. in dec. 13. Caſſad. in deciſ. 3. de decreti reſeruat, Limita ſecūdo ſi agatur de pęna, qua tūc decretum iſtud ligat etiam ignorantes Balb. in deciſ. 21. intellige vt ligat ſolū quo ad nullitatem actus, non autem quoad pęnā, vt ſæpius cēſuit Rota, vt per Card. Put. in deciſ. 278. lib. 1. Rota diuerſ. in deciſ. 578. nu. 3. par. 1. Balb. in deciſ. 22. Secundus effectus, quia poſita in confirmatione ſtatutorū operatur quod ſtatuta non poſsūt tolli, vel interprętari Boer in deciſ. 119. in fine; Limita quoad hoc vt per eam nō alteratur natura ipſorum ſtatutorum, vt fuit late dictum in Rota Romana in vna Romana Vineæ 5. Maij 1589. corā Pamphilio Tertius, quia vbi adeſt præfata clauſula actus non poteſt adimpleri per æquipollēs Rota diuerſ. in deciſio. 215. num. 1. part. 1. & fuit tentū in vna Toletaña profeſſionis 27. Februarij 1595. coram Cardinali Pāphilio Quartus effectus, quia decretū irritans nedum operatur nullitatem eorū, quæ fiunt contra diſpoſitionem, vel gratiā, in qua illud continetur, ſed etiam inficit titulum, & poſſeſſionem Caſſad in deciſ. 11. nu. 5. ſuper reg. & in deciſ. 12. num. 7. eod. tit. Caputaquen. in deciſ. 134. p. 3. & fuit tentum in illa Verulen. penſionis 19. Maij 1587. coram Cardinali Platto. Declara primo vt hoc procedat ſolum

quando

Digitized by Google

quãdo decretum irritans eſt poſitum in reſeruatione clauſula in corpore iuris, vel ſuper certa re, vt puta ſuper certo corpore beneficij;nã tũc bene inficit titulũ,& poſſeſſionẽ, & operatur nullitatem eorũ, quæ fiunt in contrariũ, alias ſecus Card.*Put*.in dec.183. lib.2.& fuit dictum in cauſa Nucerina beneficij 17. Iun.1596.coram Card.Seraph.Declara ſecũdo procedere quãdo pars ad cuius fauorẽ eſt appoſitũ de illo opponit,ſecus qñ nõ opponit Rot.diu.in dec.232 in manuſcriptis Rot.in deciſ.21.de conceſſione præbendę in antiquis Caputa. in dec.249.p.1 quid quid ſcripſerit Caſſad.in cit.deciſ.12. Animaduertas tamẽ quod quamuis decretum irritãs operatur ſupradictos effectus nihilominus cũ ſtet acceſſorie ad gratiã, ſeu diſpoſitionem ſecundum naturam illius debet regulari Card.Put in deciſ.309 num.2.& ſeq.lib.1.Ex quo infertur quod ſi diſpoſitioni, vel gratiæ derogatur Caſſad. in deciſ.10. requiritur tamẽ derogatio ſpetialis.Verall.in deciſ.82.p.2. Mohed.in deciſ.12.lib.2 Infertur ſecundo quod ſi decretum ſit appoſitũ in gratia ad poſtulationem partis intelligitur veris exiſtẽtibus narratis,nec impedit exceptionẽ ſubreptionis,vt fuit reſolutũ in cauſa Galaguritana iuriſdictionis 30. Maij 1586.corã de Rubeis.Sed dubitatio nõ leuis naſcitur nunquid decretum irritãs liget ipſum Papa, dicas quod ſic præſertim ſi dicatur etiã per nos,&c. quia tũc Papa quoque compræhenditur,vt teſtatur Rota diuerſ.in deciſ.106.par.1. diuerſ.*L*imita ſecundo quando opponitur in lege, ſeu conſtitutione generali hinc eſt quod decretum irritans appoſitũ in regula octaua Cancellariæ de mẽſibus,& alternatiua ligat ipſum Papam quoad prouiſiones cõtingentes in menſibus Ordinarii Card. Put.in deciſ.492 lib.2 & in deciſ.387.lib.3. Mohedan.in deciſ.1.de conceſſ. prębẽdæ quod multo magis locũ ſibi vendicat ſi ius ſit auditũ in cõcilio generali in quo nõ ſit expreſſa reſeruata Auctoritas ſedis Apoſtolicę,vt tenuit Rota in vna Vlisbon. decimarum 27. Nouembris 1572. corã Robuſterio,& in vna Oriolen.decimarum 8.Feb.1588.corã Orano; Ad mat. vide Caſſad.in deciſ.58.ſuper Reg. Caputaq.in deciſ.176.p.1.& Rot.inter Miſcellaneas deciſi. 34. & quæ ſcripſi in Collect.787.

COLLECT. 1303.

In l Sancimus C.de donationibus.

Inſinuationis in donationis excedentibus 500. ſolidos neceſſariæ.

IN donatione excedẽte ſumma 500. aureorum requiritur inſinuatio h. d. & ita deciſum refert Capy.in dec.103. alias non valeat Papo.lib.11.tit 1.arreſt. 17.ſed qualiter,& quib.vocatis fieri debeat vide Papo.d.lib.11 tit 1.arreſt 17.& coram quo iudice vide per Gui Pap.in deciſ.325. Papo.d lib.11.arreſt.26. Nũc limita tex.& primo vt nõ requiratur inſinuatio in donatione facta ab habente merũ Imperium, ſeu a iudice ordinario *F*ranc Marc.in deci.87. & Capyc.ibid. nu.11. Limita ſecundo in donatione ob cauſam,ſeu remuneratoria Capp Thol. in dec.382.requiritur tñ expræſſio cauſæ Mynſing.obſe.75.centu.4.Limita in donatione inter viuos facta in vim legati Papon.lib.11.tit.1.arreſt.33. Limita vt coaceruatio ſũmaiũ, fieri nõ poteſt ad effectum,vt in donatione requiratur inſinuatio Magon. in dec.Rotæ *F*loren. 123.Sed quęſtionis eſt in præſenti mat. an inſinuatio requiratur in nouatione vbi adeſt iuramentũ; pro cuius quæſtionis reſolutione vidẽdi ſunt Capy.in deciſ.159.nu.31.Franc.Marc.in deci.326. Guid.*Pap*. in deciſ.350. Capp Thol in deciſ.382.*B*alb.in deciſ.29.Thomin. in dec.51.& iſti ſunt pro opin.affirmatiua.

Pro

Digitized by Google

Pro negatiua vero ſcribũt Veral.in deciſ.286.p.1.Gayl.obſer.39.lib.2.Polid. Ripa in obſe.51.tamen opiniones poſſunt conciliari quod affirmatiua procedit quãdo in ſpecie ipſi inſinuationi cũ iuramento fuit renunciatum; negatiua quando generaliter,vide Magon.in deciſ.64.numero 23. & in deciſi.65.Rot. Florent.

COLLECT. 1304.

Super c.nouit de appellat.

¶Executorum merorum,et miſtorum, et quomodo dignoſcantur.

ISte tex.ponit diſcrimen inter merũ, & miſtum executorem, Tu vero pro illius ornamento conſidera primo, quod tex. in cap. ſtatutum de reſcriptis in ſexto non habet locum in meris executoribus,ſed tantum in miſtis Rota in deciſ.31. de reſcriptis in antiquis, & in deci 29 eod.tit.in nouis cognoſcitur tamẽ an quis fuerit merus,vel mixtus executor ex clauſula adiecta in reſcripto, ſcilicet vocatis vocãdis quæ operatur, vt merus executor efficiatur mixtus Ro. n dec.56.de conceſſ. præbe.in antiquis ;& propterea meri executores efficiãtur veri Iudices,& tenentur procedere cũ cauſæ cognitione, vt per eandẽ Rot.in deciſ. 31. de reſcriptis in antiquis, quæ clauſula ſubintelligitur quando alius eſt in poſſeſſione beneficij Ego in dec.Curiæ Archiepiſcop.Neapoli.13. ex text. in c.licet de prębẽdis in ſexto,hinc fuit reſolutum per Rotam Romanã quod aduerſario poſſidẽte tenetur delegatus aſſumere partes Iudicis,citare poſſeſſorem, & illum audire vt pluries Rota tenuit,& ſignanter in vna Neapolitana S.Andreæ 14.Frebruarij 1569.coram Finetto;Dignoſcitur ſecundo ſi fuerit datus ad prouidendũ in forma dignum, vt fuit deciſum per Rotam Romanam in vna Nullius Cappellaniæ de anno 1578.coram Aldobrandino poſtea Clemente Octauo,& in forma dignum dicitur quando fit gratia, & committtur ſi inuentus fuerit idoneus Rota in deci. 53.de cõceſſione præbẽdæ in antiquis. & an talis cõmiſſarius poſſit vices ſuas alteri demandare quod ſic tenuit Rota in deciſ. 63. eodem tit.in antiquis,& Gratian.in deci.157.Tertio dignoſcitur ſi fuerit datus ad conferendum in forma iuris per vacationem contractam per ſimoniam,vt fuit reſolutum in Rota in vna Auerſana 5. Iunij 1595. coram Seraphino,vt patet in eius deciſio.1045. Quarto dignoſcitur ſi fuerit datus cum clauſula, & amoto illicito detentore, & quod verificato valore expreſſo conferat beneficium, nam talis tanquã mixtus executor tenetur aſſumere partes Iudicis Balo in deciſ.29.& fuit in Rota reſolutum in vna Alerien.attentatorum 20.Decembris 1593.coram Seraphino, vt patet in eius deciſ.1056. Quinto dignoſcitur quod quis fuerit mixtus executor ſi datus ſit ſuper ĩpetratione certo modo, pręſertim ſi adiiciatur clauſula ſuprapoſita,ſcilicet amoto quolibet illicito detentore, Idem Seraphin.in deciſ.157 . Verba illa conſcientiam tuam oneramus directa executori nõ faciunt illum eſſe mixtum,quia referuntur,tantum ad idoneitatem prouiſi apoſtolici, vt fuit late dictum in vna Auerſana Beneficii 5.Iunii 1593 coram Seraphino; Ad materiam executoris animaduertẽdũ,quod executor admittere debet exceptiones,quæ deducuntur ante collationem impediendam, vt fuit reſolutũ in vna Florentina parochialis 2.Nouẽbris 1596.coram Seraphino,vt in deciſ. eiuſdem 85. & tenetur citare poſſeſſorem ſtante clauſula ſi conſtiterit Seraphin.in deciſ.1041.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1305.

Super Auth. Epiſcopalis dignitas C. de Epiſcop. & cleric.

¶ Epiſcopalis auctoritatis, & dignitatis.

AVctoritas Epiſcopi in multis verſatur Primo quod poteſt charitatiuũ ſubſidiũ imponere Gram. in deciſ. 88. Boer. in deciſ. 126. Secũdo quod poteſt contractum inualidũ pro intereſſe ſuę eccleſiæ reuocare Gram in dec. 79. Tertio eius litteris atteſtantibus de collatione ordinum creditur idem in deci. 81. Quarto in ſua diœceſi poteſt vnire monaſterium, ſeu eccleſiam alteri eccleſiæ Guid. Pap in deciſ 103. Quinto quia epiſcopi ſunt legitimi adminiſtratores ſuarum eccleſiarum, & monaſteriorum iuxta tex. in c. fraternitatis de donationibus, & poſſunt agere abſque capituli conſenſu Bellam. in dec. 695. Sexto poteſt de iure cõferre omnia beneficia exiſtentia in ſua diœceſi fallit in canonicatibus, & præbẽdis in Eccleſia Cathedrali, in quorum collatione conſenſus capituli exigitur Verall. in deciſ. 282. par. 2. Septimo confert beneficia deuoluta Ægid. in deciſ. 106. Octauo habet intentionem fundatam cõtra omnes religioſos circa ordines faciẽdos in ſua dięceſi etiam priuatiue Papon. lib. 1. tit. 9. arreſt. 1. Nono poteſt reſignationes admittere præſertim ſi obtinet facultatem conferendi Cardin. Put. in deciſ. 76. libro 3. Decimo licet epiſcopo viſitare beneficia ſimplicia in diœceſi exiſtentia, canonicos, & alios regulares extra monaſteria degentes, & delinquentes punire idẽ Put. in dec. 113 lib. 3. Decimoprimo poteſt ſuam iuriſdictionem exercere in quacumque parte ſuæ diœceſis, & contra quoſcumque ibidem exiſtẽtes. idem in eius vicario Verall. in deciſ. 306. p. 1. Decimoſecundo poteſt Epiſcopus, ac eius Vicarius extra ſuam diœceſim beneficia conferre Boer. in deciſ. 30. Decimotertio eſt executor vltimarum volũtatum ad pias cauſas, vt fuit reſolutum in Rota Romana in vna Salamantina Cappellaniæ 25. Mart. 1583. coram Seraphino, vt patet in eius deciſ 611. Decimoquarto habet intentionem fundatam ſuper omnibus beneficijs ſuæ diœceſis etiam regularibus, idem Seraphin. in deciſ. 1353. Decimoquinto poteſt cũ capitulo ſtatuta cõcedere in ijs quæ cõcernũt ſtatum eccleſiæ, & canonicorũ idem in deciſ. 1147. & in deci. 590. nonnulla tamen ſunt quæ Epiſcopo prohibentur primo nihil capere poteſt pro literis non reſidentium ex cauſa Papo. libro 3. titul. 13. arreſt. 3. Item non poteſt rem repertam in menſa non ſolitam infeudari de nouo infeudare inconſulto Papa, Guid. Pap. in deciſ. 153. ſed quo caſu Epiſcopus rẽ eccleſiæ infeudare poſſit vide Gayl. obſeru 160. lib. 2. Tertio Epiſcopus habens alternatiuam ad ſex menſes in alijs conferre non poterit Puteus in deciſ. 507. lib. 2.

COLLECT. 1306.

Super l. 2. ff. de appellat. recipiend.

¶ Appellationis ab interlocutoria damnum per diffinitiuam irreparabile continente.

AB interlocutoria, quæ infert grauamen quod non poteſt reparari per appellationem a diffinitiua appellatur. h. d. & ꝓpterea infero Doctores admittere paſſim dari appellationem ab interlocutoria in qua iudex declarat ſe competẽtem ex deciſ. Guid. Pap 10. quę pro-

procedit non ſolũ quãdo expreſſe pronunciat ſuper competentia, ſed etiam tacite per proceſſum ad vlteriora Mynſinger. obſer. 35. cẽtur. 3. Ratio eſt quia hoc caſu grauamen non poteſt reparari per appellationem a diffinitiua; Infero ſecundo idem dicendum in ſententia legitimationis perſonarum a qua appellatur cum trahat ſecum executionẽ, & irreparabile inducat præiudicium Cappell. Tholoſan. vbi bona additio in deciſio 48. Infero tertio quod quamuis exceptio nullitatis minime impediat executionem trium conformium iuxta terminos Clement. vnic. de ſentent. & re iudicat. nihilominus quando continent grauamen irreparabile præfat. regula non procedit de Franch in deciſio. 36. Cappell. Tholoſ. deciſio. 41 1. & hoc ex regula iuris fundatiſſima quod vbi grauamen non poteſt reparari in diffinitiua licite appellatur ab interlocutoria Surd. deciſ. 36. Ann. qui refert deciſum in Sacro Conſ. allegat. 82. quod etiam procedit quando poſſet reparari, ſed non ex toto, vel cum difficultate, vt late ſcribo Ego in deciſio. Cur. Archiepiſcop. Neapolitan. 93. vbi allego text. celebrem in l. fin. §. quæſitum vbi Bald. ff. de appellat. Infero quarto quod ſtatutum prohibens appellationem intelligitur ſecundum ius commune in caſibus ſcilicet in quibus grauamen poteſt reparari in diffinitiua alias ſecus, quia ſtatuto non obſtante erit locus appellationi Ioſeph Ludoui. deciſio Peruſi. 38. Surd. cit. deciſio. 36. num. 18. Oſaſc. deciſio. 25. & vide per eund. Surd. in deciſio. 27. & Cappell. Tholoſ. in deciſ. fin. Limita ſupradicta omnia non procedere parte tacente, & non opponente Put. deciſ. 383. lib. 2. Rot. diuerſ. deciſ. 105. part. 1.

COLLECT. 1307.

Super l. fi. §. filia ff. de leg. 2.

¶ Filia poteſt grauari in dotem quatenus dos eſt vltra legitimam.

FIlia poteſt grauari in dotem quatenus dos eſt vltra legitimam h. d. Hinc Ro. decidit omnes grauamen eſſe reijcendum reſpectu quantitatis ipſius legitimæ in reliquo autem quod ſuper eſt onus, & grauamen tenet, vt fuit dictum in vna Romana ſucceſſionis 2. Iunij 1595. coram Illuſtriſſ. Pamphilio, & iterum in vna Peruſin. reſtitut. dotis 10. Maij 1602. coram Cardina Mellin. Amplia præſertim procedere in filia dotata, quæ a ſtatuto nõ excluditur; in hoc .n. caſu cũ dos in legitimam imputatur vllum grauamẽ imponi poterit Rot. diuerſ. deciſio. 266. part. 1. Similiter eſt loco legitimæ quãdo datur filiæ quæ eſt excluſa a ſtatuto propter dotẽ ſecus ſi eſſet excluſa propter exiſtẽtiam maſculi, vt tenuit Rot. in vna Albanen. legitimæ 22. Maii 1592. coram Illuſtriſſimo Blanchett. & iterum in vna Gallien. dotis 11. Decembris 1598. & 24. Maii 1599. coram Orano, Item ſuccedit loco legitimæ quando pater relinquit filiæ non ſimpliciter ex cauſa dotis, ſed etiam pro legitima quamuis ſtatutum ab ipſa legitima filiam excludat Balb. deciſio 300. & tenuit Rot Roman. in vna Albanen. compromiſſ. 8. Frebruarii 1574. coram Cotta; Item dos filiæ relicta ſuccedit in locum legitimæ ſi hoc filiis maſculis expediat, & ſtatutum excludẽs feminas eorum fauore ſit factum, ſecus ſi hoc filiis non expediat, vt tenuit Rot. 5. Mar. 1554. coram Fantuccio

COL

Digitized by Google

COLLECT. 1308.

Super §. naturales ſi de feud. defunct. contempt. fit.

¶ Succeſſionis naturalium in feudo.

FIlij naturales non ſuccedunt in feudo h.d. Ad quod vide aliquid per Vrſill. deciſ. 99. & per Capyc. deciſ. 32. quemadmodum filij naturales, non ſuccedunt in emphyteoſim Triuiſ. in deciſio. 26. Grauis tamen dubitatio eſt circa præſentem tex. an procedat etiam in filijs legitimatis? Circa quam dubitationis reſolutionẽ diſtinguere debes duos caſus; primus eſt in legitimatis per reſcriptum Principis, & tales non ſuccedunt, niſi duo concurrant, primo quod expreſſe fuerit facta legitimatio ad ipſum feudum Seraphin. deciſ. 42. libro 1. Boer. dec. 123. nu. 6. & ita ſentit Gloſ. in §. noſtro in verb legitimi; Alterum quod etiam legitimatio ſit facta ab habente poteſtatem, videlicet a Papa in bonis ſuis, & eccleſię non autẽ ab Imperatore, & Principe ſeculari Rot. deciſio. 1. qui filii ſint legit. in nou. aliquid per Boer. in deciſ. 297. num. 2. quas omnes nota ad intellectum c. per venerabilem qui filii ſint legit. Secundus in legitimitatis per ſubſequens matrimoniũ, & in hoc dubitandum non eſt quin ſuccedant, & ita refert deciſum Mynſinge. obſer. 42. centur. 5. Gayl. lib. 2. obſer 41. Guid. Pap. in deciſ. 59. Balb. in dec. 39. quas omnes nota ad celebre conſil. Calderin. 5. de feud. ꝙ cõmuniter recipitur.

COLLECT. 1309.

Super cap. eum propter laicorum de iur. patronatus.

¶ Ordinationis eccleſiæ ſecundũ Deũ quæſtionẽ iuris patronatus intra quadrimeſtre non deciſa.

SI quæſtio iuris patronatus inter patronos nõ diffinitur inter quatuor menſes Epiſcopus ordinabit eccleſiam h.d. ſecũdum quem tex. refert deciſum Sayr. deciſ. 5. de iur. patronat. Verum, vt tex. diſpoſitionem dilucidiorem habeas velim, vt notes nonnullos caſus deciſos per Rot. Rom. in vna Thuderten. iuris patronatus 19. Februarii 1601. corã Penia. *P*rimus eſt quando non conſtat de iure patronatus, nec præſentantes eſſe patronos, & hoc caſu non obſtãte contradictione præſentatorũ Epiſcopus poteſt libere conferre, nec tenetur expectare quadrimeſtre, vel ſemeſtre; Secundus caſus eſt quando dubitatur an beneficium ſit de iure patronatus, & tunc ſi patroni inter ſe litigant de iure, vel poſſeſſione iuris patron. Epiſcopus nõ poteſt ſtatim conferre, ſed debet expectare patronos laicos per quatuor menſes, & eccleſiaſticos per ſex, vt in tex. noſtro vt voluit etiam Ant. *F*aber deciſ. 3. C. de iure patron Tertius caſus eſt quãdo patroni litigãt de præſentatione ex vi iuris præſentandi, & tunc idem dicendum eſt quod in præcedẽti caſu, vt tenuit in d. Thuderten. Quartus quãdo lis eſt ſuper libertate eccleſiæ inter Epiſcopum, & patronos, & tunc ob lapſum temporis non eſt locus deuolutioni pulchre Rot diuerſ. atque omnino videnda in deciſ. 421. num. 3. par. 1. & hanc opinionẽ pluries amplexa fuit *R*ot. & ſignanter in vna Leggionen. parochialis 12. Octobris 1590. coram Licta, & iterum in vna Compoſtellan iur. patro. 16. Ianuarii 1580. coram Illuſtriſſimo Blanchetto. Quintus caſus quando patroni litigant ſuper præſentatione ratione prærogatiuæ, vel formæ præſentationis, aut meritorum præſentatorũ, & tunc ob lapſum temporis nullum eis operatur præiudicium, vt in terminis tenuit Rubin. in dec. 13. & tenuit Rot. in d. Thuderten. iuris patro. 19. *F*ebruarii 1601. coram Penia. Sextus eſt quando

Digitized by Google

do lis eſt inter ipſos præſentatos in tem pore prætendentes ſolum præſentationem de ſe factam eſſe attendendã, & iſto caſu nõ eſt locus deuolutioni etiã ſi lis non finiatur intra tempus requiſitum, quia diſpoſitio cap. quoniam de iure patron. tanquam rigoroſa, & exorbitans habet locum ſolum quando lis eſt inter patronos, & non extenditur ad litem inter pręſentatos Rot. in vna Braccaren. beneficij 3. Martij 1603. coram Ludouiſio.

COLLECT. 1310.

Super cap. per veſtras de donat. inter vir. & vxor.

¶ Aſſecurationis dotis.

SCripſi in materia aſſecurationis dotis in collect. in l. ſi cõſtante ff. ſolu. matrimo. Verum vltra ibi poſita addas hic nonnulla, & ſic conſtituas regulam mulier eſt aſſecuranda de dote h d. text. Amplia primo, vt aſſecuratio peti poſſit per vxorem etiã ſuper pecunia debita viro, ita quod pecunia conuertatur in emptionem, vt de fructibus alantur vir, & vxor Afflict. deciſ. 211. Amplia ſecundo in caſu deciſ. Vrſill. 402. num. 4. vbi fuit deciſum aſſecurationem eſſe faciendam mulieri etiam ſi dos nõ cõſtet niſi per inſtrumentum confeſſionis emanatę per eius virum; Amplia tertio, vt præſtari debeat pro prætio, quo emptores reperiuntur, licet prætium fuerit longe minoris de Franch. deciſ. 54 numero 5. Hinc fuit deciſum in Sacr. conſil. quod cum terra fuiſſet appretiata pro ducatis ſex pro medio, & emptores obtulerant ducatos duodecim fuit præſtita aſſecuratio pro prætio quo emptores reperiebantur etiam ſi fuerit plus lõge prætio quo appretiabatur Capyc. deciſ. 41. nu. 13. Amplia quarto, vt ſit facienda non tãtum pro ſumma dotali, ſed etiam pro ſumptibus in litem a muliere factis Anton. Faber in deciſ. 3. de iur. dotium; Amplia quinto, vt mulier poſſit petere aſſecurationem dotis probata viri paupertate per viam exceptionis etiam circa declaratoriam Anto. Faber. in deciſ. 10. de iur. dot. Hinc eſt quod ſola paupertas etiam abſque abſentia mariti facit locum ſeparationis dotis Idem in deciſ. 12. C. eod. tit. Amplia ſexto etiam pro dotibus virtute inſtrumenti dotis confeſſatæ ſuper bonis viri, non obſtante inſtrumento mutui, deinde confecto de dictis dotibus per quod clare demonſtrabatur dotes adhuc non fore ſolutas ipſi viro, vt eſt in terminis deciſ. Vrſill. 323. Nunc limita quoad prælationem nam mulier in aſſecuratione dotis non pręfertur creditoribus anterioribus expreſſam hypothecam habentibus, Ant. Fab. in deciſ. 28. de iur. dot. & vide etiã eundẽ in deciſ. 48. eod. tit. Limita ſecundo, vt aſſecuratio dotis non poſſit peti per mulierem ſuper bonis viri vindicatis per creditorẽ viri abſque inſtrumento dotali, quia quemadmodum reſtitui non debet dos abſque inſtrumento dotali, ita nec aſſecuratio, vt fuit deciſum in Sacr. conſil. teſtatur Gramat. deciſio. 42. Vrſill. deciſ. 332 Cartharius deciſio. Genuæ 8 Magon deciſ. Rot. Florentiæ. 125. Limita tertio quoad acquiſitionem dominij, nam aſſecuratio obtenta per vxorem ſuper bonis viri, & ſoceri non operatur illorum dominiũ, ſed tantummodo acquiritur cuſtodia rei aſſecuratæ Afflict. deciſ. 9 aliquid per de Frãch. in deciſ. 117. Limita quarto, quoad hoc quia aſſecuratio dotis operatur, vt marito vergente ad inopiam aſſignentur bona viri vxori pro dote hypothecata ipſi vxori iure pignoris detinenda Afflict. deciſ. 199. & in deciſ. 331. Gramat. deciſ. 92. Carthar. deciſ. 8. Magon. citat. deciſ. Put. deciſ. Roman. 356. par. 3. Del

Caſtill.

Caſtill.deciſ.Sicil.25.Limita quinto, vt in iudicio aſſecurationis cogatur primũ imputare, quæ penes ſe habet deinde excutere bona mariti Ant.Fab.deci.21. C.de iur. dot Pio coronide tamen huius tex.animaduertas ad quatuor admodum practicabilia Primo ad differentiam quam tradunt DD. in reſtitutionem dotis, & aſſecurationem, quam habes deciſam apud Fabr. deciſio.2.C.de iur.dot.Secundo quod cõtra mulierem petentem dotium aſſecurationem non habet locũ ius offerendi idẽ in deciſ.53. eod.titul.Tertio quod aſſecuratio dotis poteſt peti per vxorem etiam ſi dos eſſet ſocero ſoluta, qui ſocer promiſit per priuatam ſcripturam conſeruare, & reſtituere obligando eius bona, &c.Afflict.deciſ. 332. de Franch.in deciſ.581. Gramatic cit.deciſ.82.Quarto ſimiliter poteſt peti etiam ſi poſt promiſſionem dotis facta a fratre vxoris viro obliganti omnia eius bona pro illius reſtitutione, & poſt contractationem debitorum per inſtrumentum vir fuerit confeſſus dotem recepiſſe, & ita attenta anterioritate creditoris ante inſtrumentũ confeſſionis, & poſt capitula promiſſionis excludatur ob eius creditum a poſſeſſione capta Afflict deciſ. 402.Boer. deciſ. 330.Aliquid per Valaſc.deciſ. Luſitan. 6.Viu.deciſ.537.Peregrin.deciſ.Paduæ 141.Hieronym.de Laurent.dec.25.Ro. diuerſ.deciſ.585.par.3.in deciſ.544.eo. lib.Polid Rip.obſer.265.

COLLECT. 1311.
Super Rub. de appellat.

¶ Appellationis a quibuslibet ſententijs interponendæ.

A Quauis ſententia appellari poteſt h.d.Hinc dicas, quod appellatur a decreto torturæ, imo etiam a comminatione ipſius, & ita Iudex ſuperſedere debet prout quotidie practicatur, vt refero ego ipſe in deciſ. cur. Archiep. 13. vbi allego Carauit.Rit. 249. Item a decreto habilitationis a iuramento licet ea pendente in cauſa procedi poſſit de Franch.deciſ.602.Item ab incidentibus in cauſa ſuſpitionis officialium Idem in deciſ. 408. Item a ſententia liquidationis intereſſe ex cauſa alterius ſententiæ condemnatoriæ ad intereſſe liquidandum, vt refert deciſum Vrſill. deciſ.35. Item a ſententia lata contra expendentes falſam monetam licet minime ab illa, quæ fertur contra falſificantes de Franch.deciſ.351.Item ab interlocutoria quando continet damnum irreparabile Ann. referens deciſum allegat. 82. Item inquiſitus de homicidio non tamen confeſſus Addi.ad Capyc.in deciſ. 144.Minad deciſ.28.Item a ſententia lata in poſſeſſorio de iur.canon.de iur. ciuil. tamen admittitur, ſed non retardatur executio Afflict.deciſio. 269. aliquid per de Franch. deciſ. 193.& 288. Cacheran.deciſ.25.Beninten.deciſ. 17. Ioſeph Ludouic.deciſio.Peruſin.20.del Caſtill deciſ. 42. Rot. Auenion. 73. & 165.Gayl.libro 1.practicarum obſerua. cap.147.Peregrin deci.97.& 98.Item a ſententia liquidationis certæ quantitatis licet prima ſententia per quam fuerat facta condemnatio ad aliquid liquidandum feciſſet tranſitum in rem iudicatam Vrſill.deciſ.157.referens ita deciſum. Item a decretis ſuſpitionis officialium non admittatur appellatio non tamen prohibentur nullitates ipſorum proponi præſertim quando de notoria iniuſtitia cõſtaret, de Ponte qui pluries refert deciſum in deciſ. 30. Item a ſententia Principis ad relationem Doctoris, cui fuerat commiſſa cauſa cũ clauſula quod faceret iuſtitiam nomine Regis Gramatic.deciſ.35.licet aliqui aſſerant præfat. ſententiam habere executio-

Digitized by Google

tionem paratam, non obſtante appellatione, prout Capyc. deciſione 111. Item a ſententia Sacroſanct. conſil. per quod prouidetur circa exceptionem reſeruatam ad merita, vt eſt deciſ. Ann. in terminis ſingula. 605. Item a ſententia libertatis de Franch. deciſ. 684. Item a ſententijs officialium feudorum eccleſiæ de Ponte in dec. 2. Pro coronide tamen animaduertas primo quod appellatio interpoſita per querelantem abſoluto inquiſito poteſt expreſſe renunciari de Franch. deciſ. 688. Secundo quod appellatio vnius prodeſt alteri quando ſententia vnum caput contineret, vel plura annexa de Franch. deciſ. 467. Peguer. deciſ. Catalon 194. Tertio quando contumax debeat appellare, ſcilicet infra decem dies a die ſcientiæ, vel a die ſententiæ Capyc deciſ 135. Vrſil. deciſ. 134. Quarto quod appellans ab interlocutoria iudicis Regij ad Sac. conſ. debet condẽnari in expenſis ſi per eundẽ Sac. conſ. fuerit dictum bene iudicatum & male appellatum Affl. deciſ. 42.

COLLECT. 1312.

Super c. ex tenore, & ibi DD. de teſti.

¶ Articulorum impertinentium.

Articulare quis prohibeť ſuper eiſdem, vel de directo contrarijs h. d. Hinc eſt, quod articuli in cauſa liquidationis præſentati illud idem cõtinentes quod in primo termino in cauſa principali poſitum fuit, De Franch. dec. 683. dicens præfatos articulos eſſe reijciendos, intellige ſi illud ſpecifice continere videtur ſecus ſi generice; Balb deciſ. 199. quemadmodum articuli impertinentes ſunt ſtatim in cauſa reclamationis reijciendi Gra. deciſ. 45. Mynſin. deciſ. 56. cent. 2. Tertio Articuli præſentati in termino repulſæ illud idem continentes, quod poſitum fuerat in primis articulis, vel de directo contrarijs articulis partis aduerſæ ſunt reijciendi niſi per viam reſtitutionis, Affl. deciſ. 216. Quicquid dicat de Amatis Rot. March in deciſ. 78. Quarto Articuli qui ſunt idem cũ primis, & de directo contrarij articulis repulſatorijs aduerſę partis, an ſint admittendi, vide Capyc. dec. 72. Nunc limita regulam ſuprapoſitam & primo in caſu deciſion. Afflict. 13. vbi fuit dictum quod Articuli pręſentati per reum conuentum ſuper poſſeſſione recuperanda, ſi concernunt factum proprietatis, non ſunt tanquam impertinentes reijciendi, vt voluit etiam Anna Allegat. 77. Faber deciſio. 89. C. vnde vi. Triuiſ. in deciſ. Venet. 4. num. 15. Secundo limita in art. in quibus continetur ſimulatio priuilegij, nam ſi fuerint allegati impertinentes, eo quod nõ fuerint declaratæ ſpecies ſimulationis non ſunt reiiciendi Ann. allegat. 77. Articuli tamen in ſecũda inſtantia producti comprehendentes quæ in prima inſtantia fuerunt producta de iuris neceſſitate ſunt reiiciendi, vt refert deciſum in Sacr. conſ. Ann. ſingul. 425. Limita tertio in caſu deciſ. eiuſdem Sacr. conſ. 216. vbi Vrſill. vbi fuit dictum quod licet parti articulos contrarios ponere, quando perẽpta ſit inſtantia, & noua inchoatur. Limita quarto in caſu, dec. Triuiſ. Rot. Venet. 43. lib. 1. vbi fuit dictum quod articulos de directo contrarios articulis partis aduerſæ, licet parti in cauſa appellationis præſẽtare, & inducere teſtes ſuper eis, quando teſtes in termino probatorio ſuper articulis partis nõ plene probarũt, vt voluit etiam Afflict. cit. deciſ. num. 4. Limita quinto quando articularetur, quod teſtes examinati ſuper articulos partis aduerſæ falſum depoſuerunt corrupti, vel ſubornati: Affli. ſæpius citata deciſ. numero quinto,

Digitized by Google

to, A nn. referens, ita deciſum per ſacrũ conſil. ſingular. 425. & pleniſſime Ego in deciſ. curiæ Archiep. nu. 200. *Limita* ſexto in caſu dec. eiuſdẽ. Ann. 425. vbi refert deciſum, quod articulus in termino præſentatus, ſi pars aduerſa cõtrariũ ꝓbauerit facta publicatione in termino repulſatorio, vel in cauſa appellationis poteſt eundẽ articulũ præſentare, & inducere alios teſtes ad ꝓbandũ illud idẽ, vt voluit ẽt Affl. cit. dec. nu. 4 aliqid per Surdũ deciſ. 296. & in deciſ. 126. nu. 11.

COLLECT. 1313.

Super l. filiorum ff. de verb. ſignif.

¶ Maſculinum num concipiat femininum in emphyteuſim.

ILlud etiam tractari conſueuit, & in iudicijs ſæpiſſime controuerti per nunc textum, vtrum in emphyteuſi conceſſa pro ſe, & filijs ſint vocatæ etiam feminæ, nam ſi verba text. noſtri inſpiciantur nulli dubium eſt non eſſe vocatas, quia filiorum appellatione non veniunt feminę, & ita quoq; tenuit Reg. Conſil. Neapol. dec. 30. de *Franc.* verũ licet opinio hæc fugita ſit, attamen cõtraria ſententia amplectenda eſt, quia ſecundũ eam iudicauit Rot. Rom. vt patet in dec. diuerſ. 125. p. 2. & iterũ in vna Ceruien. Bonorũ 1. Februarij 1593. coram Seraph. vt patet in eius dec. 124. libro 1. fundatur hæc ſententia, quia in contractibus pręſertim ſtricti iuris qualis eſt emphyteoticus, verborũ proprietas attenditur, & maſculinum non concipit fœmininum Balb. deciſi. 300. quæ opinio procedit maxime in emphyteuſi eccleſiaſtica, vt fuit dictum in vna Sutrina Bonorum 9. Decembris 1587. coram Card. Platto; Nunc limita ſupra poſitam concluſionem, & primo quando his qui emphyteuſim recipit tempore conceſſionis non habebat niſi vnicam filiam, & nec ſpem habebat alios procreandi tunc enim emphyteuſis cõceſſio pro ſe, & filijs facta intelligitur etiam de dicta filia fæmina Kopp. deci. 300. ex Gabrielio de verb. ſignif. concluſione 6. num. 91. *Limita* ſecundo quando emphyteuſis habet originem a fæmina, quia tunc fæminæ cõprehenduntur, vt pulchre refert deciſum Rot. Bononien. apud de Beninten. deciſ. 52. *Limita* tertio quando adeſt ſtatutum, ſeu conſuetudo, quod fæminæ cum maſculis pariter admittantur in bonis emphyteoticis, ego in deciſ. 6. ex Gabrielio cit. loc. *Limita* quarto, quando ſemel vocatæ fuerunt fæminæ, quia tunc emphyteuſis ſemper tranſit ad fæminas ex regula illa, quod res ſemper effecta talis ſemper durat talis Garz. deciſ. 99. *Limita* quinto, quando ex vrbis inueſtitura appareret contrahentes voluiſſe vocare fæminas, tunc enim receditur a dicta communi opinione, quod fæminas excludit, vt tenuit Rot. in vna Bononien. Bonorum 14 Ianuarij 1602 corã Iuſto; *Limita* ſexto, ſi emphyteuſis fuerit cõceſſa ꝓ filijs, & hæredibus, vſq; ad tertiũ genus, nã ſtipulatio cenſeretur conceſſa etiam pro fæminis, quia generis appellatione fæminæ, etiã continentur, vt tenuit Rot. in vna Sutrina Bonorum 9. Decẽbr. 1567. corã Illuſtriſſimo Platto.

COLLECT. 1314.

Super cap. cum venerabilibus de Relig. Domin.

¶ Intentionem fundatam de iure habentis manutenendi, licet poſſeſſionem non probet.

COmmunis, & eſt iuris concluſio quæ ſumitur ex pręſenti textu, trita quod habẽs fundatam intentionẽ de

t iure

Digitized by Google

iure communi debet manuteneri,etiam nulla probata poſſeſſione,quam cõclu ſionem amplia procedere, vt detur huiuſmodi manutentio,etiam ſi non probet quaſi poſſeſſionem Caputaq.deciſ. 203.p.2.& iterum in vna Bononien. *S. Petronij* 28 Aprilis 1595 corã Illuſtriſſimo Mantica,& iterum in vna Veron. S.Petronij 18.Martij 1596. coram Cardinali Pamphilio; Amplia ſecundo ſiue Epiſcopus ſit in ciuitate,vel alibi per diœceſim,& ſiue per ſe,ſiue ꝑ Vicarios ſuos ſit ſolitus exercere iuriſdictionem Veral in deciſ.306 par.1. Amplia tertio etiam ſi contra habentem intentionem fundatã exhibeatur priuilegium , ſeu titulus, quia donec de illius releuantia diſputatur ei datur manutentio , vt fuit late reſolutum in vna Cartaginen. decim. 1590. coram Gipſio; Limita hanc Ampliationem ſi producens titulum eſſet in poſseſſione,vt fuit dictum in vna Valent.decimarum 20.*Februarij* 1598. coram Peregrino,& ita intelligẽdus eſt tex.c.cũ perſonæ,§.penult.& ibi *Lapus* Abb.nu.4.de priuil.in 6.Amplia quarto ſiue Epiſcopus ſit in poſseſſione ſubiectionis,ſiue non quia poteſt vti iuriſdictione contra pręſcriptionem allegatã Rot.diuerſ.deciſ.145.p.1. Amplia quinto,vt procedat etiam in ordinario inferiore,nam hinc quoque danda eſt manutentio , nulla probata poſseſſione Ant.*Faber*.deciſ.finali C.vnde vi; Nũc limita,& primo vt nõ procedat quãdo aſſiſtentia iuris communis eſt turbida , quia tunc non releuat nec ex eo datur manutentio:Seraphin. deciſ. 30. & fuit dictum in vna Montis Regalis 4. Nouembris 1548.coram Penia; *Limita* ſecundo in Parocho , quoad poſseſſionẽ exigendi decimas Put.deciſ.61. libro 3. Rot.diuerſ.deciſ.1. p. 1.

COLLECT. 1315.

Super Bald. in l.aliena C.de legatis.

¶ Aeſtimationis præſtandæ loco rei debitæ, quæ præſtari non poteſt.

QVando id quod eſt debitum, præſtari non poteſt,tunc ſoluẽda eſt æſtimatio h.d. hinc eſt quod quando habitatio alicui relicta præſtari non poteſt,tũc debetur extimatio habitationis, & eſt facienda iuſta æſtimationem alimentorum de Franc. deciſ. 185.num.5.Hinc Afflict.decidit in deciſ 34.eſse faciendam extimationem habitationis ad vitam pro annis quindecim pręſtita cautione ſi plus viueret creditor ſoluendi illud plus;Infertur ſecundo,quod feudo legato debetur extimatio,vt refert deciſum Ann.deciſ.126. intellige deducta legitima liquidanda , idem in allegat.227.cuius allegationis ampliationem,vide per eundem in allegat.180.num.4.*Limita*,vt non debeatur æſtimatio extraneo inſtituto in feudis , vt fuit deciſum in cauſa illorum de Suriano,cũ ſororibus de Venato in 1582. refert de Pont.de poteſtate Proregis ti. 6.§.2.num.10 & in extimando feudo, cuius ratio habenda ſit,vide deciſ. Ann. in conſ.26.Infertur tertio,quod æſtimatio præſtanda eſt quando', quod debetur dari non poteſt Afflict.dec.347. Caualcan.deciſ.16.lib. 1. Infertur quarto, quod cum homo mortuus præſtari nõ poſſit,propterea eius ęſtimatio debetur & materia homicidij ſit regulariter in ducatis 50.in contingentia facti cuiuſdã iuuenis qui prætendebat fieri procurator fuit extimatio facta per magnã curiam in ducatis 100. vt refert deciſum Vrſil.deciſ.34.nu.10. Æſtimatio autem an debeatur pro feudo fuit deciſum affirmatiue, vt refert Anna filius in additione ad eius Genitorem in deciſ.127. in fine.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1316.
Super l.2.C.de reb.cred.

¶Periuri num a ſolo Deo puniendi.

DIcit iſte text.quod periurus a Deo ſolo punitur ibi ius iurandi contempta religio ſatis Deum vltorem habet,Tu autem dicas quod immo periuri ab hominibus veniunt puniendi prout primo, quia tenentur pęna l. ſi quis maior C.de trãſact. quæ pæna procedit vbi adeſt dolus,& pręiudicium alterius, vt fuit dictum in vna *Roma*.non adimplementi 15. Nouembris 1597.coram Seraphino vt patet in eius deciſ. 1243. Item periuro nunquam defertur iuramentum in ſupplementum probationis Balb.deciſio.300.Item quia repellitur a teſtificando Ego in deciſ.Cur Archiep. Neap.Septima vbi allego Gloſ.in c.per tuas in verb.adulteri de Simon.Itẽ quia propter periurium clericus priuatur beneficio Rot.deciſio.1.de iur.iurand.in antiqu.& fuit dictum in vna Segobien. inſordeſcentiæ 5.Iunij 1598. coram Seraphin.vt patet in eius deciſ. 1285. Ad materiam tamen animaduertas quod periurium non incurritur per eũ qui nõ eſt doli capax,nec talis ligatur iuramento Idem Seraphin.in deciſ.771. & Ratio poteſt eſſe quia ad incurrendũ quẽ in periurio requiritur dolus Rot.diuerſ. deciſ.110.p.2. *S*ecundo animaduertendum quod iuramentum quantum ad effectum periurij non tranſit in hæredes, ſecus eſt quantum ad effectum obligationis pulchre Guid.Pap.in dec.414 & fuit dictum in vna Tiburtin. Caſtri Viuarij 4. Decembris 1587. coram Seraphin.vt patet in eius deciſ.405. Tertio animaduertendum quod ad euitãdum periurium dicta teſtium non ſunt cauillanda,ſed ciuiliter intelligenda Idem *S*eraphin.in deciſ.1279.

COLLECT. 1317.
Super clauſula ſi in euidentem.

¶ Clauſulæ ſi in euidentem.

IN alienandis bonis eccleſiaſticis ſolet Papa committere ordinario, ſeu alicui,vel aliquibus probis viris cũ clauſula,vel eorũ alteri,vt cõſtito ſibi quod alienatio in euidentem vtilitatem eccleſiæ ceſſerit, & cedat alienationẽ eandem cum omnibus,& ſingulis pactis, & conuentionibus in ea appoſitis approbet,& confirmet;ſuper qua clauſula animaduertas ad quinque ſatis practicabilia.Primo,quod huiuſmodi euidens vtilitas ad hoc, vt dici poſſit neceſſe eſt,vt habeatur ratio ſextæ partis Seraphin. in deciſ.1490.præſumptio autem euidentis vtilitatis ex ſollemnitatibus adhibitis in alienatione,vel diſmembratione in dubio reſultat Idem in deciſ.414. quia in literis ſi in euidentem nihil aliud intendit Papa niſi quod alienatio cedat in vtilitatem eccleſiæ Idem in deciſ. 1125. & in reſcripto ſi in euidentem attẽditur ſola ratio vtilitatis eccleſiæ Seraphin.in dec.1338.& ſubreptio quæ circa ipſam cauſam verſatur ſola attenditur Seraphi.deciſ.508.& propterea infero quod ſententia pro euidenti vtilitate vigore reſcripti ſi in euidentẽ lata,facit, vt alienatio præſumatur vtilis eccleſiæ donec contrarium probetur, vt fuit dictum in Rot ĩ vna Papien.bonorum 28.Aprilis 1595. coram Seraphin. vt patet in eius deciſ.1125.& in deciſio.1073. Secundo animaduertendum quod tempus contractus attenditur ad dignoſcendum,an alienatio cedat in euidentem eccleſiæ vtilitatem Guid.Pap.in deciſ.152.Hinc eſt quod probandam vtilitatem,vel leſionem attenditur tempus locationis Seraphin. in deciſ. 1125.Hinc etiam prouenit quod vtilitas eccleſiæ adſit de

Digitized by Google

tempore reconductionis,& non ſufficit quod ad fuerit de tempore primi cõtra-ctus,Idem in deciſ. 413. Limita dupiiciter,& primo in emphyteuſ. eccleſiaſtico quia in eo ſufficit quod adſit vtilitas tempore quo cõtractus eſt ſcriptura redactus,vt fuit dictũ in Rot.in vna Placẽtin.bonorum 1533. coram Seraphin. vt patet in eius deciſ 627 & Ratio eſt quia contractus emphyteoticus ab eo tẽpore recipit perfectionem Cachera. deciſ. Pedemonta.53. Limita ſecundo in caſu deciſ Ceſar.de Graſſ.4.de reb.eccl. non alienand vbi fuit dictum quod in cõceſſione rei emphyteoticæ debet adeſſe euidens eccleſiæ vtilitas tempore vltimę conceſſionis, & non ſufficere adfuiſſe in antiqua conceſſione. Tertio animaduertendum quod ad iudicandum vtilitatem eccleſiæ in litteris ſi in euidentẽ attenditur valor rei non fructus, vt eſt puntualis deciſ.& omnino videnda Seraphin 480. & propterea infero, quod melioramenta dicuntur pars prætij ad effectum probandi vtilitatem eccleſiæ, & non leſionem Seraphin. in dec. 485. Animaduertendum denique diſmembrationem fructuum dici alienationem & requirere omnes ſollẽnitates requiſitas in alienatione rerum eccleſię Rot. in deciſ. 1. de reb.eccl.non alienand. in nou, & propterea fuit dictum iterum in Rot.in vna Marſican. non potuiſſe Epiſcopum diſmembrare fructus parochiæ pro eligendis nouis canonicatibus in ea cum numerus parochianorum nõ fuerit talis quod Rector cum vno clerico in adminiſtratione ſacramentorum non poſſet ſupplere iuxta deciſ. Caſſad. 19. de præbend.

COLLECT. 1318.

Super cap. 1. vbi DD. de litis conteſt. in 6.

¶ Narratorum iuſtificandorum in prætijs ad gratiæ validitatem.

TRiuialis, & Tyronibus iuris non eſt illa concluſio quod in gratioſis narrata ſunt iuſtificanda, vt gratia ſuffragetur, vt dicit hic tex. & ita Rot. deciſ. 10. de præb. in nou. Bellamer. deciſ. 76. & in deciſ. 303. Verall. deciſ. 39. p. 2. Put. deciſ. 242. li. 1. & ea præſertim ſunt verificanda quæ reddunt Principem ad concedendum gratiam difficiliorẽ Rot. dec. 4. & 75. de reſcript in antiq. Aegid. deciſ. 4. & 95. Caſſador. deciſ. 11. & in deciſ. 12. de præb. Caputaq. deciſ. 310. par. 1. vel ſuper quibus Princeps ſe fundauit maxime quando copulatiue ſunt narrata,& quælibet narratiua per ſe nõ ſufficit Caputaqu. deciſ. 142. par. 2. Amplia primo ſuprapoſitam tex. concluſionem, vt procedat etiam quoad narratiuam iuris patronatus, quæ ſimiliter debet iuſtificare Rot. diuerſ. deciſ. 203. & 531. p. 1. Amplia ſecundo, quoad narratiuam ætatis quamuis conſiſtat in facto proprio Fabius deciſ. 17. Moheda. deci. 336. & quod gratia reddatur nulla ſi narratiua ætatis non iuſtificetur tradit Caputaq. deciſ. 114. p. 2. Amplia tertio, vt procedat etiam reſpectu qualitatũ nam in gratioſis etiã qualitates narratæ ſunt verificandæ Ceſar de Graſſ. deciſ 7. de probat. Limita hanc ampliationem, vt vera ſit quando qualitas narrata ineſt de facto, ſecus ſi ex iuris diſpoſitione quia tunc non eſt opus eam iuſtificare Rot. deciſ. 75. & 37. de reſcript. in antiquis; Limita ſecundo in caſu deciſ. Rot. diuerſ. 531. par. 1. Caſſador. deciſ. 10. de præb. Aegid. deciſio. 734. Amplia quarto, vt obtineat etiam quoad narrata in diſpenſatione, nam illa quoque ſunt verifican-

rificanda Cæſar de Graſſ.deciſ.66.Amplia quinto etiam ſi narratiua gratiæ ſit negatiue concepta Caſſad. dec.5. ſuper regul.& fuit dictum in vna Meliten.Canonicat.16.Iun.1586.coram Platto;Amplia ſexto procedere nedum in iudicio ordinario, verum etiam in iudicio executiuo,Mohed.dec.304.Cęſar de Graſ. deciſ.48.

COLLECT. 1319.

Super Regul.8.*Cancell.*

¶ Alternatiuæ menſium circa collationem beneficiorum Archiepiſcopi conceſſæ.

COlligitur in pręſēti regula in verſ. Archiepiſcopis,quod alternatiua menſiū ſolummodo conceditur Patriarchis,Archiepiſcopis, & Epiſcopis, non aūt Capitulis,&Archidiaconis,nec alijs Collatoribus, quibus ex conſuetudine, vel priuilegio ius conferendi competit, & ita fuit deciſum in vna Salamant.alternatiu.27.Nouemb.1581.coram *R*obuſtella,vnde hodie ſtante tenore moderne regulę iā ceſſant deciſ.Ach.de Graſ. 3.de præb.*P*ut.88.lib.3. *R*o.diuerſ.12. lib.3. prout ēt hæc regula denegat alternatiuam ipſis *P*atriarchis, Archiepiſcopis,& Epiſcopis in beneficijs,quę ad liberam illorum collationē non ſpectāt licet ſecus erat in alternatiua antiqua Put.dec.472.lib.2.Rot.diuer. deciſ.12.

Sed hic pulchre exoritur dubitatio, an Vicarius Patriarchæ,Archiepiſcopi, vel Epiſcopi,qui habet poteſtatem conferendi quæcunque beneficia poſſit, ēt conferre beneficia libere collationis vacantia in menſibus illorum.Et primo videbatur negandum,quia in generali poteſtate Vicarijs conceſſa non veniunt illa,quæ vigore priuilegij Epo competunt Ro.dec.9.de offic.Vicar.in antiq. Biſignet.dec,3.eod.tit.hoc tamen minime refragante contraria opinio eſt verior,& tenenda,prout ēt tenuit Rota in vna *P*ortugallen.27.Octob.1546.corā Put.vt patet in eius dec.483.lib.2. Non obſtat,quod in generali poteſtate conceſſa Vicario,non veniunt ea,quæ competunt vigore priuilegij,quia reſpondet ipſe Put.d.deciſioni,quod per alternatiuā nullum priuilegium Epiſcopis conceditur,ſed tantum obſtaculū remouetur Put dec.205.215.& 222.lib.1.&in dec.442.lib.2.dec.93.140.163.190.226. lib.3.Creſcen. dec.11.de priuileg. Veral.dec.214.p.2.Ioan.Paul.deciſ.28.

COLLECT. 1320.

Super c. dudum, il 2.de elect.

¶ Reſignationis beneficij faciendæ a crimino ſo inquiſitione pendente, & quando.

IN fine huius tex.colligitur cōcluſio, quod criminoſus inquiſitione pendente pōt ſuum beneficium reſignare, iuxta cuius diſpoſitionem cēſuit pluries Ro.Rom.vt patet ex dec 5.Biſignet.de re iudic.Creſcen.dec.227.*P*ut.dec.223. lib.2.*B*oer.dec.105.& hanc opinionem eſse receptam frequentiori DD. ſcola. atteſtatur Balb.dec.25 .intellige vbi criminoſus non veniret puniendus ipſo iure,ſed per ſentētiā Iudicis Capp.Thol. dec,335.licet regulariter nullū crimen inducat priuationem ipſo iure Achill. de Graſs.in dec.1.de pænis,*P*ut.dec.133. lib.3. & requiri declarationem iudicis in omni crimine eſt magis cōis opinio, de qua atteſtatur Mohedan.deciſ.472. & propterea in Curia Archiepiſ Neap. Nos ſæpius decidimus priuandum ſemper facere fructus ſuos: Amplia primo

Digitized by Google

regulam tex.vt poſſint criminoſi etiam lite pendente eorum beneficia reſignare Capp.Thol.cit. dec.336.& ita fuit deciſũ in Rot. in vna Parmen. Parochial. 12.Iun.1562.coram de Rubeis,quemadmodum etiam accuſatus de crimine pendente lite poteſt permutare Sayr. dec. 2. de accuſat. Amplia ſecundo, vt valeat renunciatio lite pendente,etiam poſt receptas probationes, & concluſũ in cauſa Boer.deciſ.206.Amplia tertio, vt poſſit etiam renunciari poſt ſententiam pendente appellatione;quia appellatio extinguit pronunciatum;Hinc eſt, quod collatio facta per priuationem ante tranſitum in rem iudicatam eſt nulla;eſto quod priuatus poſtea non appellauerit,Mohed.deciſ.148.Pute.dec.30. lib.1.& fuit in Rot.reſolutum in vna Veronen.12.Decemb.1545.corã Cardinali S.Crucis:Amplia quarto, vt poſſit fieri huiuſmodi reſignatio,etiam non facta mentione de accuſatione, vel inquiſitione,ſi iudicium pendet Rot.dec. 5.de re iudic.in antiquior.

Sed pro ornamento huius mat.quæritur primo num beneficium criminoſi poſſit impetrari in euentum priuationis?& Ro.in dec.fin.vt lit.pend.in nou. tenuit affirmatiue, & taliter impetrans debet ſe obligare ad pœnam extraordinariam arbitrio Rotæ,& ſit non requiritur pœna talionis Creſcen. deciſ. 161. Quæritur ſecundo,an impetrans beneficia alterius ob illius priuationem,vtrũ illo interim decedente ſit habilis ad cõſequenda præfata beneficia, & Rot.in dec.441 vt lit.pend.in nou.negatiuam tenuit ſententiam; quam opinionem tenuit pariter Cappel.Thol.deciſ.437.

COLLECT. 1321.

Super conſt.Regni quiſquis de Burgenſ.

EGo in dec.13. Cur. Archiep. Neapol.intelligo iſtum tex. ex dictu per Frecc.& per Iſern. procedere tantũmodo in vaſſallis aſcriptitijs feudo,& in vaſſallis,qui ad perſonalia ſeruitia tenentur,& angarij, vel perangarij ſunt, tunc enim Barones illos reuocant,ſi alibi ad habitandum acceſſerint, Afflic.deciſ. 265. Quod amplia procedere ſiue iuerint in terra alterius Baronis, ſiue Regis Capyc. dec. 168. in vaſſallis vero Burgenſibus, & in his, qui angarij non ſunt,hoc non procedit, quia ad eorum libitum poſſunt ad habitandum accedere,& recedere,idem Capyc.dec.118. quis autem dicatur Burgenſis in hac materia,vide Ann.alleg.105.

COLLECT. 1322.

Super Conſtit.inſtrumentorum Robur.

¶ Inſtrumentorum ſolemnitatum in terminis conſtitutionis Reg inſtrumentorum Robur.

AD ornatum huius conſtitutionis adde,quod ſi teſtis dicit ſe non recordari an poſſit cogi ſe ſubſcribere,vide Capyc.dec.29. & an inſtrumentum clerici per manum Notarij Apoſtolici teneat,vide eundem in deciſio.201.An autem inſtrumentum ſtipulatum per Notarium Apoſtolicum in hoc Regno probet,ſic diſtingue, quod aut loqueris in rebus Eccleſiaſticis, & plene probat,ſi in profanis,& tunc ſi ſtipuletur in Regno cum iudice, & teſtibus, iuxta formam huius conſtitutionis, & tunc, aut inſtrumentum petitur exequi ſecundum formam Ritus Magnæ Curiæ, & non probat, quia non habet requiſita

Ritus

Digitized by Google

Ritus, aut dubitatur vtrum faciat fidem in cauſa ordinaria, & facit fidem, ita Boer. deciſ. 242. Afflict. deciſio. 245. Capyc. deciſ. 201. Ann. deciſ ſeu ſing. 245. & 246. & vt reaſſumi poſſit inſtrumentum, quæ requirantur, vide Afflic. deci. 5. Guid. *Pap.* deciſ. 2. & ſi literæ non poſſunt legi, quod non probat, vide Ann. in allega. 43. quemadmodum etiam non probat ſi inſtrumentum in protocollo non reperitur de Franch. in deciſ. 567. vbi etiam dicit, quod ſi reperiatur cartula non in protocollo, ſed in arca Notarij defuncti non poteſt fieri reaſſumptio, quia non concurrunt requiſita neceſſaria ad reaſſumptionem Notarij defuncti; Item non probat ſi continet aliquid ſcriptura in margine Ann. in deciſ. ſeu ſingular. 246. & ſi inſtrumentum petitur reſcindi, non debet reaſſumi in publicam formam, idem deciſ. 252. & inſtrumentum, vt poſſit reaſſumi, vide eundem deciſ. 254. Animaduertas tamẽ primo, quod quando petitur reaſſumi non proceditur via iudiciali, idem ſingular. 255. Secundo, quod in reaſſumptione conceditur primum, & ſecundum beneficium, idem cit loco.

COLLECT. 1323.

Super l. a Diuo Pio §. ſententiam ff. de re iudicata.

¶ Brachij ſeu alterius iudicis requiſitionis pro ſententiæ executione.

POteſt vnus Iudex alterius iuriſdictionis Iudicem requirere, vt eius ſententiam exequatur. h. d. Pro cuius ornamento poteſt de nonnullis dubitari, & primo, n um talis Iudex requiſitus poſſit cognoſcere de nullitate, aut de æquitate ſententiæ, & Guid. Pap. in deciſ. 419. & 574. negatiuam tenuit ſententiam, quam Guid. deciſ. limita tripliciter, & primo in caſu deciſ. Boer. 90 Secundo in caſu deci Ant. Fabri prima C. de executione, & re iudicata, vbi fuit dictum, quod quando diſcuſſio ſententiæ exequendæ non continet altiorem indaginem, poterit Iudex requiſitus de illius nullitate cognoſcere; Limita tertio, quando nullitas a iure cõmuni pendet, non ab alia cauſa, de qua Iudex requiſitus cognoſcere non poſſit, idem in deciſ. 29. citato tit. & Franc. Marc. deci. 135. part 2. Secundo quæritur, num in executione præfatæ ſententiæ ſit ſeruãdus ſtylus Curiæ Iudicis requirentis, an vero Curiæ requiſitæ? huic quæſtioni reſpondet Guid. *Pap.* in deci. 23. dicens ſeruandum eſſe ſtylum curiæ requiſiti, pro cuius confirmatione accedunt deciſiones Mariliani 16 & Triuiſ. 32. par. 2. Tertio quæritur, quid ſi in exequendo modus exceditur, & ita poteſt appellari, vtrum appellabitur ad ſuperiorem primi Iudicis iudicantis, an vero ad ſuperiorem Iudicis auxilium dantis? Reſpondetur ſi Iudex alius exequitur ad literas alterius, ad ſuperiorem illius exequentis appellabitur; ſi vero ipſe non exequitur, ſed exequenti præſtat auxilium, tunc ſiquidem præſtat auxilium iuris, puta excommunicando, vel interdicendo, vel iuriſdictionem denegando, tũc ab ipſo appellatur, quoniam ipſe actus eſt, qui me ledit; ſi vero præſtat auxilium facti puta concedendo primo Iudici familiam, milites, & ſimilia tunc a primo Iudice appellatur, quia ipſe eſt, qui ledit miniſterio alterius, Ita Cappell. Tholoſan. in deciſio. 340.

Digitized by Google

COLLECT. 1324.

Super conſt. R*egni quamplurimum.*

¶ Adiutorij, ſeu ſubuentionis.

SCripſi in materia ſubuentionis, ſeu adiutorii pluribus in locis, hic tamẽ fac regulam cum ampliat.& limitationibus, regula ſit quod Vaſſallus in caſibus hic expræſſis tenetur Baroni prçſtare adiutorium, ſeu ſubuentionem; Amplia p imo, vt procedat regula etiam in uaſſall s ſubfeudatarijs, quia tenentur feudatario maritanti ſubuenire, Guid. Pap. in dec. 57. Ampl ſecũdo, vt peti poſſit etiã pro ſecunda filia maritanda idẽ in cit. dec. Amplia tertio etiam pro filia ſpuria maritanda Boer. in dec. 130. Amplia quarto ſubuentionem hanc deberi feudatario pro omnib. de *F*ranch. in deciſ. 215. & quid ſi eodẽ anno duas filias maritauerit, vide eundem in deciſ. 306. Amplia quinto procedere etiam in matre dotante filiam propter inopiam mariti, vt late per Boer. in deciſ. 129. Amplia ſexto, vt poſſit peti etiã ab emptore cũ pacto du retrouendendo, de Franch. in deciſ. 76. Amplia ſeptimo in caſu de *F*ranch. in deciſ. 73. vbi ſi auunculo ſuccedit nepos qui ſororem maritauit, fuit deciſum deberi adiutorium de Franch. deciſ. 83.

COLLECT. 1325.

Super extrauagant. iniunctæ de electione.

¶ Vacatio ſedis epiſcopalis vſquequo duret.

VAcatio ſedis Epiſcopalis durat vſquequo literę Apoſtolicę fuerint expeditæ, & præſentatæ capitulo h. d.

Nec aduerſatur, quod de iure communi ſedes Epiſcopalis deſinet vacare per prouiſionem facta a *S*ede Apoſtolica; ita vt *P*rælatus ſtatim acquirat iuriſdictionis exercitium per dictam prouiſionem antequã ſit capta poſſeſſio, ita vt ſit etiam licita collatio beneficiorum Rota diuerſ in deciſ. 182 p. 2.

Quia hodie nõ ſolum requiritur prouiſio, ſed etiam expeditio literarum, & trãſportatio, oſtentio, & præſẽtatio per tex. noſtrum, & ita fuit tentum per Rotam in vna Burgen Canonicatus 3. Iun. 1583. coram *L*ancell. vbi declaratur valida collatio facta per capitulum nõ vocato epiſcopo iã promoto nõ tamen præſentante litteras expeditionis.

Sed quæro huius tex. occaſione an epiſcopus dando mandatũ ad reſignandum epiſcopatum in curia an poſſit cõferre beneficia poſt reſignationem admiſſam, & Reſpond. negatiue quia quemadmodum facta renunciatione amictitur poſſeſſio Rota in deciſ. 3. de renuntiatione in nouis Caſſad. in deciſ. 2. eod. tit. Mohe. in deciſ. 1. & 2. ità quoque fuit amiſſum ius conferendi, quod eſt fructus epiſcopatus, vt tenuit Rota in vna Seguntina beneficiorum 1. Iunij 1592. coram Orano.

Et idem dicendum epiſcopo aliud epiſcopatum tranſlato hinc eſt quod ſi tranſlatio non peruenit ad notitiam Vicarii valebit collatio, & actus per eum geſtus *R*ota diuerſ. in deciſ. 33. libro 2. æquiparatur enim caſus mortis, & trãſlationis ad aliud epiſcopatum, ideo Procurator per epiſcopum conſtitutus ita ceſſat per mortẽ ipſius quemadmodum per tranſlationem Rot in deciſio. 18. de *P*rocurat. in antiquis Aufrer. in deciſio. 265. quidquid ſcripſerit Guid Pap. in deciſ. 547. quia contra eum extat deciſ. Annæ 92.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1326.

Super c. ſi. vt lite pendente.

¶ Lite pendente acquiſitionis noui iuris citra præiudicium attentatorum.

EX iſto textu conſtituo regulam, quod lite pendēte poteſt quis, tam in poſſeſſorio, quam in petitorio nouū ius citra vitium attētatorum acquirere; Hinc infero ad deciſ. Bella. 102. & 662. vbi ſi aliquis impetret lite pendēte nouam prouiſionem, ſi neutri, vel aliā gratiam non dicitur attentare Thaniſ. in deciſ. 72. Infero ſecundo ad deciſ. eiuſdē Rotæ 176 de reſcriptis in nouis vbi ceſſio facta alicui litiganti per tertium lite pendente valet, & tenet; Infertur tertio quod poteſt litigans lite pendente impetrare a Principe beneficium ceſſionis bonorum, & illo vti Affl. in deciſ. 379. Infertur quarto, quod lite pendente poteſt fieri excuſſio quæ tāquam ex iure ſuperueniēti ex cauſa de præterito iudicium conualidat Guid. Pap. in deciſ. 422. qui dicit ita ſe pluries vidiſſe iudicari; Infertur quinto, quod minor poteſt factus maior lite pendente petere reſtitutionem in integrum, ex quo tempore ceptæ litis erat minor Affl. in deciſio. 210.

Nunc limita principalem Regulam text. & primo vt non procedat in priuilegio impetrato, & obtēpto a communi Domino, vel Prælato Bellam. in deciſi. 749. & ratio eſt quia tale priuilegiū nō cenſetur validum, ex quo non creditur communem Dominum litis pendentię aliquod præiudicium inferre, ita etiam *Rota* in deciſ. 15. de reſcriptis in nouis, & Capp. Tholoſ. vbi Aufrer. in deciſio. 147. *Limita* ſecundo, vt non procedat quando ius impetratum, aut ſuperueniens lite pendente tenderet in præiudicium iuris, vel poſſeſſionis alterius partis, quia tunc cenſetur attētatum, & cadere ſub edicto Ægid in deciſ. 749. *Limita* tertio niſi ius lite pendente ſuperueniens reſpiceret titulum ſuper re de qua litigatus, quia titulus ſuperueniens lite pendente non ſuffragatur Balb. in deciſ. 29.

COLLECT. 1327.

Super l. defuncta ff. de vſufruct.

¶ *Fr*uctuum beneficiorum ad quem illi ſpectet.

QVotidiana, & practicabilis quæſtio, de qua hic cōſueuerūt DD. fieri, eſt de fructibus beneficiorum per obitum ad quem ſpectent; Concluſio igitur eſt fructus recollecti ante obitum Prælati, vel Clerici ad ipſius hæredes pertinent, & propterea de illis teſtari poſſunt Guid. Pap dec. 109. pendentes vero ad ſucceſſorem in beneficio Rot. Peruſin. in deciſ. 33. Borgnin. deciſ. 34 lib. 1. Theſ. deciſ. 143. Ampliatur primo præfatas cōcluſiones procedere etiam in beneficio per reſignationem, vel renuntiam Franciſc. Marc. deciſ. 196. & idem in deciſ. 197. p. 2. & Caualcan. deciſ. 44 num. 4. par. 1. Ampliatur ſecundo procedere etiam in penſionibus, & fructibus iam maturatis in vita anteceſſoris, ſed nō dum ſolutis, quia ſpectant ad ſucceſſorem in beneficio, & non ad hæredes Theſ. deciſ. 143. Ampliatur tertio etiam in clerico depoſito vel priuato Borgni dicta deciſ. 44. Ampliatur quarto etiam ſi anteceſſor iudicia, ac litem mouiſſet ex bulla Iulij 11 r. nona in ordine & Ego in deciſ. 91. Nūc limita regulam principalem ſuprapoſitam, & primo, vt non procedat in fructibus beneficiorum ſimplicium Rubi. deciſ. 30. vbi allegat Gigant. conſil. 27. qui reſtringit ad Prælatum habentem adminiſtrationem, quod notabile, & digito notandum dicit Borgnin cit. deciſ. 44. ſub nu. 4. in fine; *Limita* ſecundo

vt li-

Digitized by Google

vt licet tales fructus maturati, ſed nondum percepti ſpectent, vt dictum eſt ad ſucceſſorē, vere tamen ſunt eccleſiæ, & detractis alimentis ſeruire debent pro vtilitate eccleſiæ, & ea bonificanda, vt late deducit Borgnin in repertor. deci. in verbo fructus, nec diſſentit Theſ. dec. 143. vbi declarando c. relatū de teſtam. dicit ſpectare ad eccleſiā nullo dato ſucceſſore cum hodie ſpolia ſint Cameræ Apoſtolicæ Ioſeph Lud. cit. deciſ. 33.

COLLECT. 1328.

Super l. ne quidquam §. vbi decretum ff. de offic. proconſul.

¶ Decretorum præſertim S. C. & M. C. V. & cuius dicendi de nullitate decreti.

IN verbo vbi decretum nota nonnullas deciſiones, & prima eſt quod decreta Sacri conſil prius debent executioni demandari, vt poſſit in cauſa reclamationis procedi; ſed quid ſi fuerit promiſſa per inſtrumentum ſolutio cōdemnationis infra certum tempus, & interim correſpōdere in pagha promiſſore; an per hoc impediatur executio in cauſa reclamationis? Fuit deciſum quod ſic de Frāchis deciſ. 603. Secunda eſt quod decreta M. Cur. Vicar. & Sacr. conſil. ſi in aliquo diſcordant, & in aliquo concordant dicuntur cōformia ad euitandam reclamationem de Franch. deciſ. 710. Maſtril. deciſ Sicil. 110. Tertia eſt quod de nullitate decreti poteſt dici vſque ad annos 35. Balb. deciſ. 29. quia tāto tempore præſcribitur ius prædictum; Intellige quando non proceditur per viam exceptionis Afflict. deciſ. 178. nu. 5. non tamen dici de nullitate decreti ſi fuerint adiudicata bona, non citatis hęredibus debitoris, vt refert deciſum Afflict. d. deciſ. 178. num. 6. Similiter ſi non fuerunt ſeruatæ ſollemnitates ordinis iudiciarij Afflict. deciſ. 191. in fin. aliquid per Caualcan. deciſ. 3 p. 1. Quarta eſt quod decretum latum ſuper bonis non obligatis eſt in totū nullum, licet adſint alia bona obligata Afflict. deciſ. 218. & ratio eſt quia decretum Iudicis eſt indiuiduum, vt aliquid per de Franch dec 86. & in dec. 147. Millanēſ. deci. Sicil. 115. lib. 1. & in deciſ. 9. lib. 2.

COLLECT. 1329.

Super cap. 1. de conſanguinit. & affinit.

¶ Teſtes in cauſa matrimoniali quales eſſe debeant.

TEſtes in cauſa matrimoniali debēt eſſe omni exceptione maiores h. d. Hinc eſt, quod talis qualitas eſt articulanda, & probanda. vt pluries iudicaſſe in Cur. Archiepiſco. Neap. refero in deciſ. 142. Cuius deciſ. ratio eſt, quia licet quilibet præſumatur idoneus, nō tamē p̄ſumitur omni exceptione maior Hartaman in deciſ. 2. de teſt & propterea fuit deciſum dictum pueri non eſſe omni exceptione maius cōtra matrimoniū Verall deciſ. 386. par. 3. dicetur tamen omni exceptione maior vnus teſtis cū fama concurrentibus alijs adminiculis, idem in deciſion. 188. & facit Cappell. Tholoſ. deciſ. 171. vbi ait in materia matrimonij vni teſti dari iuramentum ſuppletorium, & in deciſ. 172. dicit matrimonium probari per vnicum teſtem, & famam, ſi non fiat alteri matrimonio præiudicium, hinc Sayr. deciſ. 1. de conſanguinitate, & affinitat. ait non impediri matrimonium contrahendum vnico teſte aſſerenti ſe ab alio audiuiſſe eos eſſe cognatos, item parentes ſunt omni exceptione maiores, Franciſc. Marc. deciſ. 751. par. 2.

Animaduertendum tamen ad ornatum, ac ad verum intellectum tex. noſtri, quod ad probādum matrimonium tan-

tantum requiritur qualitas, quod teſtes ſint omni exceptione maiores, & ſic quoties agitur de impugnando matrimonio, vt cenſuit Rot. in vna Tullenſ. matrim. 14. Ianuarij 1568. coram Oradino, vbi fuit dictum, quod quando nũ agitur de impugnando aliquo matrimonio ſufficiunt teſtes ordinarij, nec præfata qualitas exigitur, ex doctrina Abb. recepta in c. ſuper eo il 2. in 3. notabili. de teſt.

Animaduertendum ſecundũ, quod ſi præfata qualitas fuerit admiſſa articulari, poteſt recipi etiam poſt publicatas atteſtationes, & etiam ex officio Iudicis poteſt ſe informare de ea, Ego in deciſio 6.

COLLECT. 1330.

Ad Bald. in c. bona in vltim. notab. de appellat.

¶ Appellatione pendente attentationis pœnæ.

QVi dicit, quod attentans debet fructus reſtituere, & in eis debet per Iudicem condemnari, & ſecundum hãc Bald. ſententiam pluries cenſuit Rot. vt patet in deci. 5. de reſtit. ſpolia. in nou. & in deciſ. 39. de re iudi. in antiq. Caſſador. deciſ. 6. vt lite pendẽte, & fuit alias reſolutum in vna Palentin. Canonicat. 28. Nouembris 1548. coram Auguſtino, Amplia primo, vt veniat condemnandus non ſolum in fructibus perceptis, verum etiam in illis, qui percipi potuerunt, vt ſentit Gloſ. in cit. cap. bonæ, in verbo ſtatus, & ponit expreſſe Rot in cit. deciſio. 5. & ita fuit etiam deciſum, vt patet in deciſ. diuerſ. deciſ. 552. lib. 1.

Subamplia primo, hanc ampliationẽ procedere, etiam ſi in ſententia fuiſſet ommiſſum dicere de his, quos potuiſſet percipere Achill. de Graſſ. deciſ. 140.

Subamplia ſecundo, vt huiuſmodi condemnatione veniant etiam diſtributiones quotidianæ, quamuis enim alias diſtributiones quotidianæ non dicantur vere fructus Caſſado citat. deciſi. 6. quamuis ſi fuerit lis ſuper Canonicatu, & poſſeſſor condemnatur in fructibus, tenetur etiam ad reſtitutionem diſtributionum quotidianarum Rot. diuerſ. deciſ. 239. p. 2. quidquid præſcripſerit Boerius deciſ. 340.

Amplia ſecundo principaliter, vt attentans, ad euitandam hanc fructuum reſtitutionem non admittatur ad beneficium cap. Odoardus de ſolut. Rot. deciſ. 22. de reſtit. ſpoliat. in antiqu. & in deciſ. 30. de re iudi. in antiq. & ratio eſt quia doloſo non eſt tale remedium cõmunicandum, Verall. deciſio 278. lib. 1. Cappell. Tholoſ. deciſ. 466. attentantẽ autem eſſe in dolo expreſſe tradit Rot. cit. deciſio. 5 & Rot. diuerſ. deciſ. 11. part. 2.

Amplia tertio, vt condemnatio, de qua agitur, non ſolum fiat ad partis inſtantiam, verum etiam officio Iudicis, Guid. Pap. deciſio. 405. Mynſing. obſer. 55. cent. 4. quemadmodum Iudex ex officio poteſt attentãtem in expenſis cõdamnare Rot. in dec. 1. vt lite penden. in nou.

Amplia quarto, vt fructus veniãt reſtituendi non tantum a die motæ litis, verum etiam a die attentationis, Rot. in deciſ. 4. de reſtit. ſpoliat. in nou. & fuit dictum in vna nullius Caſtrorum 18 Martij 1568. coram Oradino.

Amplia quinto, vt pro reſtitutione præfatorum fructuum non ſufficiat attentari facere depoſitum Verall. deciſ. 219. par 1. Rot. diuerſ. deciſ. 708. par. 3. Peregrin. deciſio. 245. & Mohedan. deciſio. 23.

Amplia ſexto, vt admittatur exceptio compenſationis contra reſtitutionem fructuum petentem Veral. dec. 114. p. 2.

Am-

Digitized by Google

Amplia ſeptimo, quod ſi huiuſmodi fructus eſſent aliquo modo obſcuri, debet parte petēte ante omnia negotium liquidationis abſolui, Rot.diuerſ.deciſ. 352.part.1.& in deciſ. 712. part.3. & in deciſ.48.& 64.eodem lib.Caputaquen. deciſ.32.par.2.

Limita nunc regulam principalem, & primo niſi attentans eſſet pauper, quoniam ſtante paupertate dat quandoque Signatura commiſſionem, quod fructus,& expenſæ reſeruētur in finem litis, vt fuit dictum in vna Leodien.attentatorum 20. Decemb. 1556. coram Aldobrandino tunc Auditore, poſtea Clemente VIII.

Limita ſecundo,quod & ſi attentans condemnetur in Curia ad huiuſmodi fructus reſtituendos, non per hoc eſſet facienda ſolutio horum fructuum in curia,ſed in partibus, ſicut dicimus in ſpolio,quod condemnatus in fructibus,tenetur illorum ſolutionem facere in partibus,Put.deciſ.1.de ſolut.

COLLECT. 1331.

Super l.fructibus ff.ſolut. matrim.

Fructus qualiter intelligantur.

FRuctus dicuntur, qui deductis expenſis ſuperſūt. h.d. Hinc eſt quod decima fructuum debetur deductis expenſis Rubin deciſ.13. & facit tex.in c. cum homines de decim.

Principalis tamen quæſtio,quæ communiter per DD.ventilari ſolet in præſenti tex.eſt, quonam modo probetur, ac liquidetur fructuum perceptio, cui nam quæſito reſpondeo,&primo ad iuco deciſ.Ioſeph.Ludouic.Rot.Peruſin. 87.vbi fructuum liquidatio, vt dicatur legitime facta, eſt neceſſe articulare, & probare,quod in locis circumſtantibus, & conuicinis tot fructus percepti fuerunt per Conſil.Cornei communiter recept.101.lib.3.Secundo adducitur deciſ. Verall.31.part.2.vbi.fructus poſſunt liquidari per teſtes,quorum vnus probet de vera ſcientia,&alij de publica voce, & fama, cum iuramento in ſupplemētum. Tertio adducitur deciſ. Caputaquen.30.par.2.vbi ait,quod licet difficile ſit probare fructus,qui percipi potuerunt, tamen in illis verſatur arbitrium Iudicis.Quarto affertur deciſ. eiuſdem 28. lib.2. vbi fructus percepiſſe dicitur ille, qui percipit prætium fructuum, quia idem eſt habere prætium fructuū quam habere fructus.

Sed quæro num fructuum condemnatio compræhendat etiam diſtributiones quotidianas, & Verall. deciſ.29. part.2.negatiue reſpondet, quemadmodum etiam reſpondit Rot.deciſio.38.de præbend.in antiqu.& aliquid per Boe. deciſ.140. quicquid dicat Mohedan.deciſ.109.Put.deciſ.139.lib.1.

Ad illud tamen,quod dicit,quod fructuum appellatione illud ſolum venit, quod ſupereſt deductis ſumptibus, & impenſis, vide Afflict.deciſ.252. & aliquid per Boer.deciſ.44 & Capyc.deciſ. 20. Limita in expenſis litis pro conſeruandis, & reparandis rebus, quia non ſunt compenſandæ cum fructibus perceptis,vt tenuit Rot.in vna Roman.viridiarij 28. Maij 1590. coram Illuſtriſſ. Seraphino,& iterum in vna Bononien. de Formagliaris 29. Nouembris 1604. coram Ludouiſio.

COLLECT. 1332.

Super l.impenſæ §.1.ff.de verbor. ſignificat.

¶ Expenſarum reficiendarum.

IMpendenti regulariter refici debent expenſæ.h. d.Amplia primo, quamuis expenſæ factę ſint cauſa colligendorum fructuum, Triuiſa.deciſ. 32.par.1.

Am-

Amplia ſecundo, etiam ſi maritus vtiliter in rem vxoris impenderit; nam is quoque meliorationes conſequitur, neque compenſat cum fructibus, quia cũ illos iure dominij fecerit ceſſat compẽſatio, Afflict. decif 87. num 6. Amplia tertio procedere etiam in hærede per fideicõmiſſum conditionale grauato de Franch. deciſ. 109. & Rot. in vna Bononien. 29. Nouembris 1604. coram Ludouiſio; Amplia quarto etiam in vaſſallo, & emphyteuta Guid. Pap. dec. 169. & in deciſ. 433. aliquid per Rot. diuerſ deciſ. 398. par. 1. & in deciſ. 312. parte 2. Surd. deciſ. 78. num. 3. & in deciſ. 300. num. 20. Limita hanc ampliationem in cauſa deci. Rot. in vna Roman. melioramentorum 20. Nouembris 1581. coram Illuſtriſſimo Seraphino; Amplia quinto, vt procedat etiam in impenſis vtilibus, Chiſan. deciſ. 93. intellige dummodo de vtilitate eius quod impenſum eſt appareat, neque enim ſufficit probare impenſum, niſi ſimul probetur ipſa melioratio, Rot. diuerſ deciſ. 398. p. 1.

COLLECT. 1333.

Super conſtit. iuris peritorum.

¶ Articulorum formandorum in appellationis cauſa.

HÆc conſtitutio fuit edita ad dirimendam controuerſiam; quæ eſt inter ciuiliſtas, & canoniſtas, quod in cauſa appellationis non ſit licitum deducere illud idẽ quod fuit deductum in prima inſtantia, & ita deciſum refert de Franch. in deciſ. 668. & ratio quia eſſent articuli impertinentes iuxtam deciſ. Vrſil. 7. Capyc. deciſ. 15. & 61. Guid. Pap deciſ. 585. & quando poſſit de directo contrario articulari vide Ann. deciſ. ſeu ſingular. 423. & quid in tertio comparente pro ſuo intereſſe, an poſſit producere teſtes nouos? vide Ioſeph. Ludouic. deciſ. Peruſin. 26. Afflict. deci. 33. & in deciſ 89. & in deci. 216. vbi nõ nullos congerit caſus in quibus, poſt didicita teſtificata poſſunt teſtes produci, & vide etiam Guid. Pap. deci. 124. In cauſa vero criminali pro defenſione poſt publicatum poſſunt articuli, & teſtes de directo contrarij præſentari, vt aliquid per de Franch. in deciſ 470. Capyc. deciſ. 81. Vrſill. deciſ. 235 quemadmodum etiam in cauſa matrimoniali teſtatur Theſſ. in deciſ. 262. in fin. & Faber in deciſ. 5. C. de probat. Et in dubio articuli ſunt admittendi, licet allegentur impertinentes Ann. deciſ. ſeu ſingular. 622. Item admittuntur inſtrumenta poſt publicationem in cauſa ad concomittantia inſtrumenti, quia ſubornatio ceſſat Capyc. deciſ. 62. & idem Ann. ſingular. 752.

COLLECT. 1334.

Ad Bald. in conſil. 475. lib. 1.

¶ Pœnitentia an admittenda in contractu alienationis rei eccleſiaſticæ poſt obtẽtum beneplacitũ, vel ante.

PVlchra eſt, & vtilis admodũ dubitatio, quę ex Baldo hoc in loco colligitur, an in contractu alienationis rei eccleſię ſit locus penitentię, cui quęſito reſpondeas duas diuerſas conſtituendo concluſiones.

Prima ſit cõcluſio ante aſſenſum apoſtolicum expeditum locus eſt pænitentiæ, & ita voluerunt Put. deciſ. 153. lib. 1. Accorãbon. deciſ. 9. Achill. de Graſſ. deciſ. 1. de pact. Caputaquen. deciſ. 12. par. 3. Rot. diuerſ. deciſ 573 p. 1.

Secunda ſit concluſio poſt obtentũ beneplacitum nõ poſſunt amplius partes pænitere ita Farinac. deciſ. 205. & Rubin. deciſ. 71. Secundum quam opinionem pluries cẽſuit Rot. & ſignanter in vna Leodien bonorũ 10. Maij 1576. coram de Rubeis, & in vna Roman. locationis 4. Iunij 1584. coram Illuſtriſſimo Blanchetto, & iterũ in vna nullius em-

Digitized by Google

emphyteoſis 15. Nouembris 1607. coram Illuſtriſſimo Lancellotto: Ampliatur ſupradicta proxima concluſio, vt locum habeat etiam contra ſucceſſorem, qui alienationi non conſentijt dummodo beneplacitum fuerit impetratum in vita prædeceſſoris, qui alienauit ſi quidem ſtante aſſenſu apoſtolico ſi contractus eſt utilis prælatus ſuccedens non poteſt pænitere, nec tollere ius iam alteri acquiſitum, vt fuit deciſum per Rot. in vna Bononien. tranſactiouis 5. Decembris 1607. coram Coccino; limitatur e contra eodem concluſio, vt nō procedat quando alienatio eſſet confirmata, ſed nulliter, quia non poſſet peti, vt de nouo contraheretur, nec ad id eccleſia cogi poſſet, ſed eius eſſet electio, an vellet ſtare contractui, vel potius ab eo recedere. Put. deciſ. 310. lib. 2. & fuit tentum per *R*ot. in vna Corthonen. bonorum 1589. & iterum 26. Ianuarij 1590. coram Illuſtriſſimo Platto per tex. in c. ſi qua 12. quæſt. 2.

An autem liceat reuocare alienationem poſt porrectam ſupplicationem ante tamen expeditionem beneplaciti ſi poſtea fuit expeditū per verbū fiat, ui de Affl. deciſ. 253. vbi plura ad materiā.

COLLECT. 1335.
Super animaduertendis in materia concurſus.

¶ Concurſus.

IN præſenti materia ad quædam eſt ſummopere animaduertendum vltra ea quæ ſcripſi in nonnullis collectaneis. *P*rimo animaduertendum quod ſi eo tēpore quo debet fieri prouiſio per concurſum non adſint examinatores ſynodales, de quibus loquitur Sacrū Concil. Triden. ſeſſ. 24. cap. 18. de reformat. Epiſcopus non obſtante forma concilij poteſt deputare nouos examinatores abſq. celebratione ſynodi, vt fuit reſolutum per Rot. in vna Placentina Parochial. de Malpartida 29. Nouembris 1593. coram *L*icta, nec obſtat quod in conſilio adſit decretum militans, quia illud tanquam acceſſorium eſt intelligendum Caſſad. deci. 10. ſuper regulis.

Animaduertēdum ſecundo, quod in huiuſmodi concurſu epiſcopus tenetur iudicium ſumere regulare ſecundum iuris diſpoſitionem, vt fuit tentum in vna Acchilleggien. iuriſpatronatus 5. Maii 1586. coram de Rubeis.

Animaduertendum tertio, quod a iudicio epiſcopi in collatione parochialium per concurſum facta datur appellatio, vt late Ego in deci. 3. & extat conſtitutio Pii Quinti ſuper collatione parochialium edita; Hinc eſt quod poteſt appellans pręlectum prouocare ad nouum examen, & ſi ipſe in eo magis idoneus repertus fuerit reuocata electione prima ipſe parochialem obtinebit, Gratian. deciſ. 97. & tenuit *R*ot. in vna Retruſen. parochialis 18. Decembris 1581. coram Gypſio; Sed iſtud temperari debet, vt procedat quando iudicium epiſcopi eſt irrationabile, nam ex conſtitutione Pii V. non conceditur ſimpliciter apellatio, ſed tunc demum quādo epiſcopus dolose, & irrationabiliter iudicat Rot. in vna Rauenaten. parochialis 2. Decembris 1542. coram Arigonio. & de huiuſmodi irrationabilitate, & dolo epiſcopi liquido cōſtare debet ex uerbis Bullæ; Ibi conſtito, & fuit dictū in vna Pampil. beneficij 17. Maii 1577. coram Blanchetto, & iterū in vna nullius parochialis concurſus 4. Octobris 1600. coram *L*udouiſio.

Animaduertendum quarto, quod ordinarius poteſt aliquem ad concurſum admittere non obſtante quod terminus ab eo præfixus ſit elapſus, & ratio eſt quia ordinarius poteſt prorogare pręfatum

tum

Digitized by Google

tum terminum Creſcent. deci. 11. & 12. de dilat. quod amplia procedere etiam ſi aduerſarius qui comparuerat in termino contradicat, vt fuit reſolutum per Rot. in vna Calaguritan. dimidij beneficij 22. Aprilis 1602. coram Ortembercο.

Animaduertendum quinto, quod tẽpus quatuor menſium epiſcopis datum ex conſtitutione Pij V. ad parochiales conferendas non incipit currere niſi a die habitæ notitiæ vacationis Rot. diuerſ. deciſ 481. volum. 1. quẽadmodum dicimus de tempore quod patronis conceditur ad præſentandum Rot. in deci. 1. & in deciſ. 14. de iur. patronat. & per Rot. diuerſ. in deciſ. 574. p. 1.

COLLECT. 1336.

Super conſtitutione Regni amatoria pocula.

¶ Abortus pœnæ.

MVlier quę, vt ſuam impudicitiam tegeret ſumendo poculum abortũ fecerit pæna vltimi ſupplicii punienda eſt h. d. Cuius conſtitutionis diſpoſitio intelligenda eſt in corpore iam animato ſecũdum quod deciſum fuit in Senatu Pedemontan. teſte Cachera. in deciſ. 60. & quando infundatur anima, tam in maſculo, quam in fœmina, & qua pæna puniantur procurantes abortum, & ſi ſunt puniẽdi medici, qui cauſa valetudinis mortis cauſant abortum, vide latiſſime per Viu. deciſ. 82.

In corpore autem non animato minori pæna puniri debet ſecũdum quod iudicauit, idem Senatus Pedemontan. vt teſtatur Theſſ. in deciſ. 12. & ſequ. & vide Ant. Fabr. in deciſ. 3. C. de pæn. & Sacr. Conſil. Neapol. ita iudicauit, quod ſcilicet fuſtigetur, & detrudatur in monaſterium, vt patet in deciſ. de Franch. 592. Quæ autem ſit pæna clerici procurantis abortum, vide per Sayr. in deciſ. 3. de homicid.

COLLECT. 1337.

Super conſtitut. Regni post mortem.

¶ Releuij.

AGit hic de materia releuij in qua principalis quæſtio quæ fieri conſueuit eſt an releuium debeatur de feudo refutato? Et dicas quod quando fit proximo ſucceſſuro, quia eſt cõtractus inter viuos releuium non ſoluitur Rub. deciſ. 90. ſed an debeatur de feudis donatis contemplatione matrimonij? vide Capyc. deciſ. 85. & Ann. deciſ. 23. & quod non debeatur pluries fuit deciſũ in Regia Camer. Summariæ in cauſa Principis Melphię, & in cauſa Comitis Sinopoli, vt refert de Põte de poteſtate proregis in Rubric. de refutation. num. 5. & iterũ in cauſa Ducis Mataloni cũ Regio Fiſco; ſoluitur tamen de feudis reuerſis ad partem refutantem, qui filio refutatario ſuccedit de Franc. deci. 3. Item ſoluitur duplicatum quando non fit denunciatio mortis licet minori, & prodigo detur reſtitutio ſecundum quod fuit deciſum in Regia Camera.

COLLECT. 1338.

Super conſtit. Regn. minorum iura.

¶ *R*eſtitutionis in integrum minoris in iudicijs de iure Regni.

AD ornamentum huius cõſtitutionis animaduertas quod minor in Principio iudicii effectus maior pendẽte iudicio reſtituitur in integrũ Afflict. deciſ. 21. Quod amplia procedere etiã in cauſa lucratiua de Franch. deciſ. 17. in cauſa tamen liquidationis bonorum non procedit hæc cõſtitutio quando in cauſa principali fuerunt conceſſa beneficia Afflict. deciſ. 35. & 114. & an minori

Digitized by Google

nori in primo, & ſecundo beneficio, vide Afflict. deci. 87 & num reſciſsa concluſione per beneficium poſſit peti repulſa teſtium examinatorum in primo termino, vide Capyc. in deciſ. 157.

COLLECT. 1339.

Super cap graue nimis. de praben.

¶ *R*eſignatione beneficij.

COlligitur quod criminoſo beneficium reſignari nõ poteſt, & communiter de ſtylo curiæ ſi exprimitur reſignatarium eſſe criminoſum ex re digna depoſitione non ſignatur ſupplicatio ſi autẽ hoc non narratur diſtinguẽdum eſt quod ſi crimen eum indignum reddit nulla eſt reſignatio, ſi vero crimen reſignatarium indignum non reddit valida eſt impetratio Bellamer. deciſ. 697. Put. dec. 514. lib. 2. Ex quo infero primo, quod homicida nõ poteſt beneficiũ reſignare, quia ipſe beneficium habere non poteſt Cappell. Tholoſ. deciſ. 207. Infero ſecundo, quod hæretico beneficium reſignari non poteſt Sayr. deciſ. 6. de hæretic. Infero tertio, quod nec ſimoniaco Aufrer. ad Cappell. deciſ. 438. Infero quarto, quod nec apoſtatæ Sayr. deci. 1. de apoſtatis, & qui ſint apoſtati, vide Bullam Pauli IV. & Pij V. Infertur quinto, quod nec excommunicato poteſt beneficiũ eccleſiaſticum reſignari Put deciſ. 11. de renunc. quam amplia primo procedere etiam ſi collatio eſſet facta excommunicato occulto Caſſador. in deciſ. 1. de præben. Amplia ſecundo, vt ſi excommunicatus haberet beneficiũ non faceret fructus ſuos Put. deciſ. 280. li. 2. Multo minus poterit fieri reſignatio in fauorem illius excommunicati, qui inſorduerat per annum ſubſtinendo excommunicationem obdurato animo, quia iſte eſt ſimilis hæretico iuxta diſpoſitionem cap. 3. ſeſſ. 25. de reformat. Concil Trid & poteſt beneficio obtento priuari Franciſc. Marc. deci. 822. par. 2. Et an in tali priuatione ſit neceſſaria citatio, vide pulcr. deciſio. Seraphin. 1285.

Nec valet reſignatio admiſſa cum abſolutione, quę ſolet in literis apponi Teq; a quibuſuis, &c. ad effectũ præſentium aſſequendũ, &c. ſi fuit facta in fauorem illius, qui ſubſtinuerat excõmunicationem vltra annum. Tholomeus deciſ. 49. Infertur ſexto, quod luſori ad primeram, & ad alios ludos prohibitos non poteſt reſignari beneficium curatum, vt fuit reſolutum in Rot. in vna Pampilonen. Parocialis coram Aldobrandino.

COLLECT. 1340.

In c. eum ad ſedem vbi Abbas de reſtit. ſpoliat.

¶ Interdicti recuperandæ.

IN materia interdicti recuperandæ pro regula traditur communiter a DD. vt agenti hoc interdicto, ſufficiat pro fundamento intentionis probare duo extrema antiquiorem, ſcilicet poſſeſſionem ſuam, & nouam conuenti, & ita deciſum fuiſſe in Sacro Conſ. Neapolit. teſtatur Afflict. in deciſ. 327. & in Rot. Roman. in vna Illerden. Canonicatus 24. Maij 1596. coram Orano, & in vna Auximãna Molẽdini 23. Iun. 1572. coram Robuſterio, & his præfatis probatis, actio ſpolij datur aduerſus titulũ poſſidentem, etiam ſi res ad eum fine vitio peruenerit Teſa. deciſ. 29. Mynſinger obſeru. 85. cen. 3. Caſſad. deciſ. 7. de reſtit. ſpol. Mohed. deciſ. 3. eodem titul. Put deciſ. 151. lib. 3. *R*ot. diuerſ. deciſio. 344. parte prima, Afil. deciſ. 361. nu. 35. & fuit dictum in vna Rot. Hiſpalen. Præſtimoniorum 26. Febr. 1600 coram Lancellotto ſupra præfatam regulam;

Limi-

Digitized by Google

Limita primo, vt non procedat quotieſcunque poſſeſſio non datur ſine titulo, quia tunc vltra extremorum probationem debet etiam ipſe titulus iuſtificari Ægid. deciſ. 49 & in deciſ. 433. idem in beneficialibus eſt dicendum, in quibus agens remedio reſtitutorio obtinere nõ poteſt niſi etiam cũ poſſeſſione doceat de titulo ſaltem colorato Rot. deciſ. 1. de reſt. ſpoliat. in nouis, Caſſad. deciſ. 1. eodem tit. Bellam. deciſ. 49. Chiſſan. deciſ. 176. Limita iſtud nõ procedere quãdo conſtat ſpoliatum beneficio ante litem motam illud pacifice poſſediſſe per triennium, quia tunc non eſt neceſſaria tituli probatio ſecundum deciſ. Caſſad. ſecũda de cauſa poſſeſſionis, & proprietatis; Limita ſecundo quando actio ſpolij intentatur contra fundantem ſe non in iure communi, quia tunc ſufficit ſolam poſſeſſionem probare, etiam ſi ius commune reſiſtat, vt tenuit Rot. in vna Elboren. decimarum prima Decembris 1606. coram Penia; Limita tertio, vt nõ procedat in ſpolio attentato, lite pendente; quia tunc non requiritur probatio tit. etiam colorati, ſed ſufficit probare ſolum ſtatum Rot. deciſ. 2. de reſtit. ſpoliat. in nouis Caſſ deciſ. 3. eodem tit. Bellam. citata deciſ. 49. Limita quarto non habere locum quando ſpoliator ingreſſus fuit poſſeſſionem auctoritate, ſeu mandato Iudicis Caputaq. deciſio. 186. part. 3. Cæſar de Graſſis deciſ. 1. de conſtitu. & fuit alias ſæpius per Rot. reſolutum; Sed opportune hic quæritur: qualis probatio in his duobus extremis probandis requiratur, & dicas communem ſententiam, & praxim hanc eſſe, vt in probando ſecundo extremo leuiores probationes ſufficiant Rot. deciſ. 8. de reſt. ſpol. primum autem extremum ſpoliati, ſcilicet poſſeſſio debet probari per probationem plenam, & concludẽtem Caputaq. deciſ. 331. & in deciſ. 371. & 373. par. 2. Put. deciſ. 17. & 23. de reſtit. ſpoliat. in manuſcriptis Rot. diuerſ. in deciſ. 165. part. 2. & ſecundum hanc iudicaſſe Conſil. Neapolit. ſcribitur per Afflict. in deciſ. 364. & propterea infero non ſufficere vnum teſtem etiam de viſu, & publica voce, & fama, niſi ſaltem concurrat alius etiam de publica voce, & fama, quia tunc coniunguntur, & faciunt plenam probationem Caputaqu. in deciſ. 373. part 2. Caſſador. deciſ. 3. de probatio. Veral deciſ. 399. part. 3. Secundo infero quod licet primũ extremum ad effectum ſpolij probetur per confeſſionem in libello, vt fuit dictum in illa Papien. Tenutæ 26. Maij 1564. corã Ludouiſio; Nihilominus procedit quando talis confeſſio eſt clara, & omnino concludens Mohed. deciſ 2. de reſt. ſpoliat. Ægid. deciſ. 691. verum primum extremum non ſemper eſt probandum, ſed aliquando ſufficit præſumptiua, aut ſemiplena probatio, vt in caſu deciſio. 88. & 394. p. 1. Rot. diuerſ.

COLLECT. 1341.

Super Rubrica C. de dilat.

¶ Dilationis ad deliberandum litigantibus dandæ.

Quæſtio eſt non modica, de qua ſępius controuerti ſolet in præſẽti loco, an dilatio ad deliberandum, & ſe inſtruendum, ſit litigantibus inſtruendum, in qua dubitatione breuiter de ſingulis perſonis pertractando, infrapoſitæ concluſiones ſunt notãdæ. Prima eſt quod actori non conceditur dilatio, quia paratus tenetur venire ad iudicium Caputaqu. deciſ. 15. num. 1. & ſeq. p. 1 Amplia primo procedere etiam & ſi tertius veniret ad cauſam contra ipſum vigore clauſulæ obtentæ contra ipſum per actorem Achillis de Graſſ. deciſ. 2. de dilation. Amplia ſecundo etiam ſi actor comiſiſſet cauſam ſuper vno iu

u re,

Digitized by Google

re,& reus pendēte iudicio produxit ius nouum,cuius reſpectu lis non fuerat cœpta Caſſad.deciſ.1.de dilationi; *Limita* ampliationē quando reus cædit ius ſuū tertio,& ceſſionarius venit actori datur dilatio propter mutationem perſonæ, licet ceſſionarius vtatur iure cedentis, Creſc.deciſ.10.de dilat.Secūda eſt concluſio,qđ licet reo regulariter danda ſit dilatio,vt poſſit ſe informare de iuribus ſuis,an velit cædere,an contendere hoc tamen fallit, vbi contra eundem iam ſeruatus ſit terminus ad articulandum, & anno elapſo petat cauſa ſibi dari ſub prætextu, quod nunc velit venire ex alio iure Creſc.deciſ.5.de dilatio.Tertia eſt concluſio, quod procuratori generali in curia citato concedenda eſt dilatio ad partes ad certiorandum dominum de lite particulari ſibi mota,vt deliberet an cedere, an contendere velit, Biſignett.deciſ.1.de dilat.Caſſad. deciſ. 1.eodem tit.Rot. deciſ. 31. de procuratoribus in nouis. Qnarta eſt concluſio, quod ceſſionario litiganti dandæ non ſunt dilationes ad partes pro defenſionibus ſuis habendis vbi prius datæ fuerunt auctori ſuo cū quo prius;eadem lis vertebatur Guido Bon.deci.64.Nō eſt tamen omittendū in hac materia,quod in his caſibus in quibus dilatio conceditur officium iudicis conquieſcit Caſſador.deciſ.4.num.2.de appellatio.& facit tex.in l.ſiue pars C.de appellat.

COLLECT. 1342.

Super l.1.ff.de edendo.

¶ Dilationis dandæ reo ad deliberādū.

REo regulariter danda eſt dilatio,vt poſſit deliberare, ſi velit cedere, vel contendere.h d.*Limita* primo,quādo Reus habuit quartam dilationem, quia vltra illam nulla amplius danda eſt pulchre Mynſinger. ac omnino videndus in obſeru.72.centu.1.quam nota ad celebrem text in l.fin.ff.de ferijs. Sublimita,vt detur hæredi & ſucceſſori, quamuis eius prædeceſſor quartam obtinuiſſet,nec exprimendum eſt quod ſit quarta,vel quinta, iuxta deciſ.eiuſdē obſeru.73.centur.1 Limita ſecundo, in reo ſpoliatore,quia non datur dilatio, etiam ſi adhuc ſpolium non ſit probatum Creſcen.deciſ.4.de dilatio,& latiſſime diſcutio Ego ipſe in deciſio.Curiæ Archiepiſ.Neapol.32.Sublimita, vt detur ei aliqua dilatio ad opponendū contra iura nouiter producta; idem Creſc. deciſ.7. citat. tit. Sublimita hanc ſublimitationem in caſu vbi produceretur gratia ſi neutri,nam tunc dilatio aliqua ad opponendum contra eam non datur Creſc dec.8,citat.tit,*Limita* tertio poſt quam terminus contra eum ad articulandum fuit ſeruatus,licet citatio cōtra eum decreta,& termini obſeruatio emanauerit vigore commiſſionis impetratæ literis non expeditis, & ita ſine iuriſdictione,quæ poſtmodū data fuit mediāte noua cōmiſſione;idem Creſc.dec.6. de dilatio & Balb.dec.300.*Limita* quarto vbi contra eundē iam ſeruatus ſit terminus ad articulandum,& anno elapſo petat eam ſibi dari ſub prætextu,quod nunc velit venire ex alio iure,quod ſibi ſuperuenit Creſc.deciſ.5.de dilat.

COLLECT. 1343.

Super c.dilectus filius de Procuratorib.

¶ Termini ad certiorandum concedendi procuratori rei.

PRocuratori generali in curia citato concedenda eſt dilatio ad certiorandum dominum h. d. Intellige ad finem,vt dominus deliberet, an cedere, an cōtendere velit atque ipſum procuratorem inſtruere valeat de pertinentibus

Digitized by Google

bus ad litem ſibi motam Biſignett. deciſ.1.de dilatio. Caſſad.deciſ. 1. eodem tit.Rot.deciſ.1.de procurator.in nouis. Nunc limita ſupra poſitam textus regulam, ſi Procurator iſte repertus in curia habeat ſpeciale mandatum procedendi in dicta cauſa iam commiſſa, & cuius commiſſionis vigore citatus ipſe fuit, quia tunc ei non conceditur aliqua dilatio ad certiorãdum dominum, vt fuit per Rotam Roman reſolutum in vna Strigonien. violationis teſtamẽti 4. Decembris 1595. coram Illuſtriſſimo Mantica; *Lim*ta ſecundo, vt non detur dilatio Procuratori ad conſulendum dominum vbi actor petit declarari locum eſſe regreſſui ob non ſolutam penſionem dum tamen per prius dominus ipſe fuerit monitus ad docendum ſe paruiſſe literis Apoſtolicis in quibus erat reſeruata penſio, & in caſu non ſolutionis regreſſus,& non fuit probata ſolutio. Creſcent.deciſ.9.de dilatio. *L*imita tertio, vt dilatio Procuratori non detur pro habendis defenſionibus poſt decretum citationis, vbi poſt dictum decretũ mandatum produxerit per tres menſes Guidobonus deciſ.65. *L*imita quarto, quando dominus fuit citatus, per edictum in partibus conſtito de non tuto acceſſu. Rota apud Sarnen.deciſ.118.

COLLECT. 1344.

Super l.in rem in fine,ff.de rei vendicatione.

¶ Identitatis rerum.

EST adeo frequens forentia tractantibus de rerum identitate diſputatio,vt non prorſus inutile ſit aliqua de hac re,quæ ſæpius in cognitionem incidunt replicare; prius itaque videndum eſt cui incumbat onus probandi identitatem, deinde vero quot modis hęc probatio ſit; Identitas igitur rei ab eo probanda eſt,qui ſe fundat in illa,vt in tex. noſtro,& Balb.deciſ.90. Hinc eſt quod præſumitur pluralitas contra eum, qui probare tenetur Rot.diuerſ. deciſ. 441. part.1. Hinc eſt etiam quod dominus agens ad rem feudalẽ probare debet eſſe illamet quam ipſe conceſſit in feudum Thomin.deciſ.16.& hoc adeo verũ eſt, vt procedat, ſiue bona feudalia poſſideantur a tertio, ſiue ab ipſo inueſtito, vt tenuit Rot.in vna *L*eodien. hæreditatis 14.Nouembris 1603. coram Illuſtriſſimo Seraphino: Simili quoque modo is, qui vult defuncto ſuccedere debet probare identitatem bonorum hæreditariorum, & quod ea a defuncto poſſidebantur,vt eſt punctualis deciſ de qua per Ann in allegat.23. quod amplia licet agatur contra habẽtẽ cauſam ab hęrede grauato, vt tenuit Rot. in vna fideicõmiſſi Montisfaliſci 22 Maii 1602. coram Illuſtriſſimo Pamphilio, & iterũ in vna Bononiẽ.de S.Petro 4 Iun. 1588. coram Card.*P*latto; Item fideicommiſſarius tenetur probare identitatem bonorum fideicõmiſſo ſubiectorum etiam ſi agatur contra filium teſtatoris, qui dicta bona poſſidet,Ego ipſe in deci. Curiæ Archiep.Neapol.30.Limita vbi concurrent coniecturæ ex quibus inferri poſſet bona perueniſſe a patre,Surd.deciſ.15.& fuit dictum in Rot.Roman.in vna fideicommiſſi de Saluiatis 13.Feb. 1604.coram *P*enia.

Quoad ſecundum caput ſcilicet quo modo identitas ipſa probetur dicas ſic, quod ſi res mobilis ſit probatus certis ſignis, de quibus per Ant. Fabrum in deciſ.fin.C.de probationibus, ſi vero immobilis, puta fundi identitas, & tunc probari poteſt multis modis inter ceteros præcipuus eſt verificare locum in quo res exiſtit cum duobus confinibus, Rot diuerſ.deci.281.par.1.Amplia hoc etiam ſi ex tribus confinibus expreſſis

Digitized by Google

tertium eſſet falſum, vt fuit reſolutum in Rota Roma. in vna Bonon. fideicommiſſi de Rubeis 15. Decemb. 1592. coram Illuſtriſſimo Card. Lancellotto; Amplia ſecundo, vt locum habeat quãuis plura alia confinia expreſſa non cõueniant, quia vt rei identitas probetur adhuc ſufficit, quod ſint vera Rot. in citat. deciſ. de Rubeis, Amplia tertio, vt procedat licet qualitas rei ſit mutata; vt puta ſi fundus ex aratorio factus ſit ſiluoſus, nam adhuc ſufficit quod duo confinia concurrant Rot. in vna Bononien. de Manerolis 20. Iunij 1603. corã Coccino, idem eſt licet ſit diuerſitas circa numerum corporum, eadẽ Rot. in vna Bononien. de Mauris 16. Ianuarij 1609. coram Oratio Card. Lancell. Probatur etiam, & Secundo idẽtitatis rei immobilis in antiquis præſumptionibus, Afflic. deciſ. 23. & fuit dictum in vna Ciuitatis Caſtelli Bonorum 4. Maij 1540. coram Pamphilio, quinimo in materia antiqua ſatis eſt quod verificetur locus, in quo res exiſtit etiam cũ vno confine, ſi aliud fieri nõ poſſit, vt fuit per Rot. reſolutũ in vna Bonon. de Maluetijs 27. Iunij 1582. coram Lancellotto Patruo. Probatur tertio identitas rei ex confeſſione facta in diuiſione, ſeu tranſactione ab hæredibus grauatis, quod bona ſint fideicommiſſo ſubiecta Seraph. deciſio. 490. Mohe. deciſ. 37. Put. deciſ. 30. lib. 3. Caputaquen. deciſ. 139. par. 1. Amplia hoc, vt locum habeat etiam contra ſingularem ſucceſſorem, Surd. deciſ. 256. nu. 8. & tenuit Rot. in vna Bononien. iuriſdictionis 18. Maij 1556. coram Illuſtriſſimo Lancellotto.

COLLECT. 1345.

In §. finali in Authentica, quibus modis Naturales efficiantur legitimi.

¶ Succeſſionis ab inteſtato naturalis filij in duabus vncijs in bonis patris in defectum legitimorum.

FIlio Naturali a Iuſtiniano, deficientibus legitimis tribuunt duæ vnciæ hæreditatis paternæ moriẽte patre ſine teſtamento, vt in tex. noſtro, qui eſt regiſtratus in Authentica licet C. de naturalibus liberis, pro cuius ornamento quæro de tribus, & primo, an iſtæ duę vnciæ debeãtur hodie naturalibus filijs, qui naſcuntur extra formam concubinatus ex coitu non punibili, cum de iure canonico hodie non poſſunt teneri concubinæ domi, ita vt veniat caſus ſucceſſionis de quo apud Iuſtinianũ, vt in dicta Authentica, in qua quæſtione reſpondit Rot. Pedem. teſte Gaſparo Theſauro in dec. 83. par. 2. præfatos, ſcilicet filios non eſſe ad dictas duas vncias admittendos. Secundo quæritur in quo ſuccedant deficientibus filijs legitimis cum coniuge de Franch. in deciſion. 291. refert Sacr. Conſ. decidiſſe, ſuccedere in ſexta parte. Tertio quæritur, an id procedat etiam in filio nato ab ea, quæ prius polluta fuit per adulterium, & negat Anto. Fab. in deciſ. 6. C. de naturalibus liberis.

COLLECT. 1346.

Super cap. oblata de Appellationibus.

¶ *Præuentionis termini appellationis.*

TErminus appellationis ſtatutus a iure poteſt pręueniri, ſecus vero ſi fuerit ſtatutus ab homine h.d. & huiuſmodi præuentio operatur nullitatem proceſſus Maynar. deciſ. 100 lib. 1. Hinc eſt quod reſcriptum impetratum ab appellato præueniendo appellationẽ iuxta cap. oblatæ de appellationibus eſt nul-

Digitized by Google

nullum,ope exceptionis nō autem ipſo iure Card.Put.deciſ. 141. lib.2.& idem Card.in deciſ.9.de Appellat.& ratio eſt quia regulariter quando dicitur reſcriptum nullum intelligitur ope exceptionis,niſi dicatur ipſo iure,& hanc rationem tradidit decidendo in proprijs noſtris terminis Creſcen.deciſ.4.de reſcriptis,facit,& ſecunda ratio, quia regulariter etiam reſcripta ad lites,ita demum ſunt nulla ſi opponatur,Biſignet deciſ. 13. de appellat. Tertia tandem ratio colligitur ex eodemmet teſtu noſtro,ibi obtinere non debeat aliquam firmitatem, & ſic per verbum infinitum quod importat per exceptionem ad Gloſſ.in l.in criminali C.de iuriſdictione omniū iudicum, ſecundum quam decidit Rot. in deciſ. 48. de reſcript.in antiquis; Limita hoc in caſu deciſionis Creſcētij 9. de appell.Animaduertas tamen in praxim quod hodie diſpoſitio textus noſtri diſponens de nō præueniendo partem appellantem in impetratione reſcripti, non habere locum in curia Romana,vt fuit deciſum in Rot. eiuſdem Vrbis in Cauilitana iuris ingrediendi 27. Aprilis 1580.coram Seraphino,vt patet in eius deciſ.455.ratio eſt quia in ea curia praxis eſt, vt ſtatim datis apoſtolis pars appellata poteſt impetrare commiſſionē ſuper appellationē,& ita teſtatur Rot. dec.16.de appellationibus in nouis, cuius rationis eſt ratio vt citius imponatur finis litibus,& vt circuitus euitetur,Iaffredus deciſ.458.

COLLECT. 1347.

Ad Iſerniam in cap.1.An agnatus.

¶ *Primogenitus ſucceſſor in feudo* qualiter contribuat.

Diſputatio eſt non leuis apud noſtros iuris Interpetres; An primo genitus ſuccedens in feudalibus teneatur cōtribuere,& pro qua parte: in qua queſtione varię ſunt opiniones; quarū prima eſt,quod primo genitus hęres in feudis teneatur contribuere pro rata feudorum,non pro portione hæreditaria,& ita refert S. Conſil. decidiſſe Capyc.deciſ.198.de Franch.deciſ.1.nu.24. & 41.atque iterum in dec.159 & vide aliam deciſ.quam refert de Pont. in cōſi.deciſiuo 52.Quorum opinionem ampliant procedere etiam,quando primo genitus concurreret cum hæredibus in burgenſaticis, Anna qui pariter refert deciſum Allegat 95. Secūda eſt opinio quorundam affirmantium, faciendam eſſe diſtinctionem, vnde debita proceſſerint; ita vt ad debita ſuper feudo, teneatur ſucceſſor in feudis,& ad alia ſucceſſor in allodialibus,idem in deciſ.ſeu alleg.141.par.2. Tertia eſt opinio,quæ quotidie ſeruatur in Regno Neapol.vt ſcilicet cōtributio fiat pro rata bonorū nō autem pro quota hęreditatis; neque fit diſtinctio, vnde debita proceſſerint, Cap.deciſ. 191. & Anna in conſ 4. hæc autem opinio procedit in feudo hęreditario,in quo fit contributio pro rata bonorum;at in feudo ex pacto,& prouidētia non fit talis contributio, ſed cū ſucceſſor capiat feudum ex prouidentia concedentis, & nihil habet a moriente, propterea fit ſeparatio bonorum,& debita ex feudo prouenientia ſoluat ſucceſſor in feudo,alia vero ſucceſſor in allodio; Anna in allegat 126. lib. 2. Immo ſic ſuccedens in feudalibus non tenetur ſoluere debita prędeceſſoris, etiā ex fructibus feudi, quod procederet, etiam ſi eſſet hæres illius qui debita cōtraxit ſine beneficio legis, & inuentarii Mohedan.deciſ.277 pro ornamento tamen materiæ videas Afflict. deciſ. 240. num.9.

Digitized by Google

COLLECT. 1348.

Super l. ſi in area, ff. de conditione indebita.

¶ Retentionis rei permiſſæ ratione impenſarum.

REtentio rei regulariter datur impendenti donec expenſæ, & melioramẽta ei perſoluãtur, licet recordor reportaſſe nonnulla circa præſentẽ textum, eiuſque regulam, attamen inſuper addo limitationes, & ampliationes aliquas fac regulã de qua ſupra, quam firmauit Capyc. deciſ. 17. Put. deciſ. 471. & 474. lib. 2. Peregrin. deciſ. 16. lib. 2. & fuit reſolutum in Rot. Roman. in vna Romana Domus 18. Iunij 1602. coram Illuſtriſſimo Pamphilio; Amplia primo etiam ſi ex aliqua alia cauſa res ipſa retineri non poſſit Boer. deciſ. 15. Amplia ſecũdo, vt obtineat etiam locum in male fidei poſſeſſore cui datur retentio do nec ſatisfiet Balb. deciſ. 150. & fuit reſolutum in dicta Romana domus; Amplia tertio, vt huiuſmodi retentio pro melioramẽtis detur etiam in executione ſentẽtiæ, licet exceptio melioramentorum impediat eius executionem Capyc. deciſ. 17. Intellige quando ſunt liquida alias exequeretur cum cautione, Put. deciſ. 471. lib. 2. Beninten. deciſ. 77. Rot. March. deciſ. 22. de Franchis deciſ. 112. & 476. Ioſeph Lud. in deciſ. 34. Anna Allegat. 6. & fuit reſolutum per Rotam in vna Saluiani interdicti 19. Nouembris 1593. coram Penia; Amplia quarto etiam ſi valor melioramẽtorum nõ ſit pæne iuſtificatus, quia pro habenda retentione ſufficit, quod conſtet in genere de illorum exiſtentia, & iuxta ſtylum Rotæ, ante executionẽ præfici ſolet terminus pro eorum liquidatione ne alias pp morã liquidãdi executio retardetur, Put. deciſ. 12. de re iudicata, & in deciſ. 481. lib. 2. Peregrin. deciſ. 16. libro 2. & fuit dictum in allegata Romana domus coram Pamphilio.

Non leuis tamen dubitatio eſt inter DD. an bonefidei poſſeſſor teneatur fructus perceptos ex melioramentis ab ipſo factis compenſare cũ ſumptibus, vel potius retentio ei concedatur, & dicendum eſt retentionem concedendã nec fructus cum melioramentis compenſare, ſed ad poſſeſſionem bone fidei ſpectare. Affl. deciſ. 87. nu. 6. 7. de Franch. deciſ. 191. num. 11. Surd deciſ. 281. Rot. diuerſ. deciſ. 294. part. 1. & 112. parte 2. Ad materiam vide Caſſad. deciſ. 1. de cauſa poſſeſſionis, & proprietatis Ioan. Pau. dec. 36. & 120. Capu. dec. 27. part. 2.

COLLECT. 1349.

Sup. l. 5. ff. de in litem iurand.

¶ Iuramenti in litem ratione doli non culpę deferendi.

IVramentum in litem defertur ratione doli non autem culpæ, hoc dicit. An autem dolus pręſumptus ſufficiat, vide pulcherrime per Rot. Auenion. dec. 59. & quando detur, & qualis dolus exigatur vide per Afflict. in deciſ. 360. non tamen huiuſmodi iuramẽtum defertur cõtra hęredem doloſi, quemadmodum nec cõtra fideiuſſores ipſius Ego in deciſ. Cur. Archiepiſc Neapol. 13. quemadmodum non datur etiam contra hæredem tutoris Capyc. deciſ. 91. Afflict. dec. 169. & Anna qui pariter deciſum refert ſingular. 277. Intellige quando præfatus hæres non confeciſſet inuentarium, vel hæres non eſſet in dolo, vel lis non fuiſſet conteſtata cum defuncto Rot. Auenion. deciſ. 85. in tit. de iur. iuran. in deciſ. diuerſ. tom. 3. Item non defertur contra tertios poſſeſſores Rubin. deciſ. 15. Limita niſi hæredes, & tertij poſſeſſores adminiſtraſſent cum defuncto, vel de eius ordine Anna allegat. 6. & in duo-

duobus alijs caſibus congeſtis per Monter.in deciſ.Aragon. 11. vbi doctiſſime diſputat an huiuſmodi iuramentum detur ſucceſſoribus in officijs, & dignitatibus, quod fic quando dicerent ſe informatos a prædefunctis, nam iurandi facultas tranſit ad heredes propter identitatem perſonarum ex Balb.deci.13.quã limita ſi eſſet hæres, qui habitaſſet cum defuncto ex deciſ.Rot.Auenion.106.Item non defertur pręfatum iuramentũ fideicommiſſario aduerſus hæredem qui omiſit inuentarium conficere; *L*imita niſi fideicommiſſarius inſtetiſſet pro confectione inuentarij, & hæredes prætermiſiſſet per ea, quæ dicit Guid.*P*ap. in deciſ. 351. Item non defertur pariter ratione auri, vel argenti, ſiue facti, ſiue infecti Anton.Fab.in deciſio.2.C. de in litem iurand.pro ornamẽto tamen huius materiæ animaduertas ĩ praxi quod poteſt, & debet Iudex taxare quantitatẽ vſque ad quam iuretur in litem ſecundum id quod ex actis, & inſtrumentis litis eſſe putauerit idem in deciſ.fin.citat. tit.nec vſuræ debentur illius quantitatis de qua iuratum fuerit, vt patet in deciſ.eiuſd final.ſæpius cit.tit.

COLLECT. 1350.

Super cap.fin.de iudic.

¶ Inſtantiæ de iure canonico perpetuæ.

INſtantia de iure canonico non perimitur triennio, & ſic eſt perpetua quemadmodum in cauſis vbi proceditur ſummarie ſimpliciter, & de plano ſine ſtrepitu, & figura iudicij ſola facti veritate inſpecta, quemadmodum quãdo conſenſu partium prorogatur, quæ prorogatio de iure permittitur Boer.deciſ.283.*L*anfran.deciſ.426.Gayll.deciſ. 140.lib.1.Mynſinger.obſeru.47.cent.3. *L*imita in cauſa eiuſd.obſer.48.ead.centur.& in caſibus in quibus non poteſt prorogari illa perẽpta inſtauratur Mynſinger.centur.3.obſeru.49.quemadmodum in caſibus in quibus tranſit in ſingularem ſucceſſorem Mohedan. deciſ. 41.Put.deciſ.181.lib.2.& de vſufructuario quod in eũ trãſeant videre per Ann. allegat.14. Item non perimitur in conciſtorio Principis Afflict.obſer.283.Papon.lib.12.tit.3.arreſt.18. Item in camera Imperiali Mynſinger.deciſ. 48. centur. 2. Inſtantia tamen in cauſis criminalibus perit biẽnio, nec poteſt per partes prorogari niſi ipſa prorogatio impetretur a Principe de *F*ranch.deciſ. 250.

COLLECT. 1351.

Super l.eum tale §. reſcripta de condit. & demonſtrat.

¶ Conditionis nubendi cum alterius conſenſu reijciendæ, nec ne.

DVbitari etiam ſolet an conditio nubendi cum conſenſu alterius delegato facto puellæ reijciatur, & reſpondendum eſt huiuſmodi conditionem reijciendam eſſe, & legatum pure deberi, vt in tex.noſtro, & ita deciſum refert Balb.in deci.70.quod procedit etiam ſi puella nuberet ſine dicto conſenſu, vt tenuit Rot.Roman.in vna Roman.Bonorum 11.Martij 1585.coram Felic.Recordat.Clement.Pap. VIII. tunc Auditore, & procedit iſta concluſio nedum quando legatum eſt factum ex cauſa onerosa veluti quando pater legat filiæ pro omni, & toto eo ꝙ prætendere poteſt quo caſu dos dicitur ſubrogata in locum legitimæ Anton.*F*aber in deciſ. 10.*C*. de iur. dot. ſed etiam quando eſt factum ex cauſa lucratiua, quinimo ſi fuerit relictum mulieri, vt facilius nubat adhuc legatum debetur reiecta dicta conditione quæ impedit matrimonium, quod facilius cum ea quod relictum eſt ſubſequeretur Ego ipſe in deciſ.

ciſ.cur.Archiep.Neapol.33. Sciendum eſt tamen quod licet conditio nubendi cum conſenſu alterius de legato reijciatur,vt dictum eſt, tamen ſecus eſt ſi fuerit dictum ſi matrimonium cũ tali contraxerit,nam hæc conditio valet,& reddit legatum conditionale,qua non impleta, legatum non debetur Thoming. deciſ.7.pro impleta tamen habetur vbi per ipſam legatariam non ſteterit,quin matrimonium cum ea contrahat,vt probat text.in l.1.& 2.C.de inſtitut.& ſubſtitu.& tenuit Rot.in vna Mediolanen. indulti 27. Octobris 1591. coram Illuſtriſſimo Pamphilio in qua præciſe fuit dictum,quod licet cõditio de nubendo cum aliquo de certa familia teneat,nec reijciatur nihilominus habetur pro impleta vbi per eam non ſteterit quin nubat cũ aliquo de dicta familia, qui nubilis ſit;legatum vero relictum vxori caſu quo tranſiret ad ſecundas nuptias, an debeatur ſi vidua remãſerit vide Theſſau.filium deciſ.87.& de ſimili caſu vide per eund.deciſ.71.

COLLECT. 1352.

Super l.ſtipulatio §.operis ff.de nou.ope. nunciat.

¶ Demolitionis ædificij poſt nunciationem noui operis ſpretam.

AEdificans poſt denunciationem ſibi factam debet demoliri h. d.& ratio eſt quia nunciatio noui operis valet,& timenda eſt etiam ſi inique facta fuerit Rubin.deciſio.16.quod procedit etiam ſi nuncians nullum ius habuiſſet Caualc.deciſ.23.Magon.deciſ. Lucan. 29. & ædificans contra prohibitionem Iudicis ſi poſtea vincat non debet ei reſarcire damnum de Franch. deciſ. 331. Limita primo,ſi is cui nunciatũ eſt præſtiterit ſatiſdationẽ de demoliendo Papon.lib.8.tit.4.arreſt.8.Theſ.deciſ.204. Creſcent.deciſ.1.de oper.nou nunciat. Gomez Leo in deciſio.7.in deciſio.diuerſ. Amplia procedere etiam in cauſa appellationis quia poteſt is cui nunciatum eſt ſatisdare ad hoc,vt pendente lite poſſit ædificare,Faber in deciſio.1.C. de noui oper. nunciat. Sublimita hanc primã limitationem in caſu deciſ.eiuſd. 3.C.eod. tit. vbi fuit dictum quod non ſemper ei cui nunciatum eſt nouũ opus permitti debet,vt interim ædificet ablata ſatiſdatione; Sublimita ſecundo in caſu deciſ.Cardinal.Put. 129.lib. 2. vbi fuit dictum nũciantem nouum opus ad tres menſes expectabit ædificator,vt iuris ſui præiudicium poſſit probare denunciator, nec tunc debet audiri nunciatus offerendo ſatiſdationem de demoliendo; Hanc tamen ſublimitationem intellige iuxta deciſ. quam tradit Theſſ.d.cit.deciſ.204.Limita ſecundo principaliter quando compertum, & exploratum eſt nunciantẽ ius nunciandi non habere Gayl.lib 1.obſeruat. 16. Limita tertio in caſu,deciſ.Fab.2.C.eodem titul.vbi fuit dictum quod non eſt ſemper deſtruendum ædificatum poſt ædificationem niſi illud ipſum conſtet ædificatum fuiſſe poſt denũciationem; Limita quarto quando dilatio graue periculum,vel damnum ędificare volenti allatura eſſet idem Faber deciſ. fin. cit. tit.& Gayl cit.obſeru.

COLLECT. 1353.

Super Rit u magn. cur. 248.

¶ Inſtantiæ in criminalibus biennio perimendę.

INſtantia in cauſis criminalibus petit biennio h.d. iuncta l.fin.C.vt intra certum tempus, & propterea fuit deciſum per Capyc in dec. 206. quod in cauſis criminalibus elapſo biennio non auditur amplius,nec iterum quis accuſari poteſt,& ratio eſt ſecundum Mynſinge.in obſer.50.centu.3.quia perẽpta in

Digitized by Google

inſtantia lis,& omne ius agentis extinguitur; Hinc eſt quod fideiuſſor de iudicato ſoluendo liberatur licet acta ordinatoria non pereant Affl.deciſ. 148. Guid.Pap.deciſio.136.Limita id quod diximus, quod inſtantia durat biennio, & primo ſi ſteterit per Iudicem Ioſeph Ludouic.deciſio. Lucan.36.Gramatic. vot. 31. Limita ſecundo in cauſis fiſcalibus in quibus licet fuerint criminales inſtantia non datur niſi ſpatio triginta annorum Caſſador.deciſ. 5. vt lit. pendent.de Beninten.Rot.Bonon. dec.76. Limita tertio in cauſis executiuis in quibus lis non conteſtatur,quia inſtantia non datur Balb deciſio.392.Afflict. deciſ.346.Cacheran.deciſ.1. Limita quarto in Camera Imperiali in qua licet cauſæ criminales agitentur non perimitur inſtantia biennio Mynſinger.obſer.48. Centur. 2. Limita quinto ſi ex dilatione per inquiſitum data cauſa nō fuerit infra biennium expedita,licet contra de Franch.deciſ.250.Limita ſexto ex cauſa quia datur inſtantiæ peremptæ reſtitutio Capyc.deciſ 11.in ſecundo dubio, quæ reſtitutio a ſolo principe fieri ſolet Franc.Marc.deciſ.418. Limita ſeptimo de iure canonico,quo inſtantia in criminalibus etiam durat perpetuo,nec perimitur lapſo biennio Ego ipſe in deciſ. Cur.Archiep.Neapol.6.per tex.in cap. venerab ili vbi omnes de iudic.quem limitarem in beneficialibus in quibus iuxta nouiſſimam diſpoſitionem Concil. Trid.in ſeſſ.24.cap.20 debent cauſæ infra biennium terminari,vt late etiam decidendo ſcribit Monald.conſil. deciſi.94.

COLLECT. 1354.

Super c.veniens de teſtib.

¶ Appellatio a tertio interpoſitæ ad impediendā ſententiæ executionem.

EXecutio ſententiæ impeditur per appellationem a tertio pro ſuo intereſſe interpoſitam. h.d.cum not. per DD.& ita decidit Afflict.deciſ.235.Cacheran.deciſ.Pedemont.38. Caualcan. deciſ.Fiuizan.10. Ant.Fab.in deciſ. 30. C.de confeſſ.Limita primo, niſi is pro quo eſt facienda executio præſtet cautionem de reſtituendo rem ipſi tertio in euentum,quod vincat,quia hoc caſu etiam appellatione pendente fiet executio Boer.deciſ.79. quod tamen non procedit e contra ſi iſte tertius,qui vellet præſtare cautionem eſſet intruſus lite pendente,quia hoc caſu contra eum fieret executio, nec adiuuaretur etiam volens præſtare cautionem, Creſcent. deciſ.237.de re iudic.& Oſaſc.deci.28. Limita ſecundo,vt talis appellatio tertij non impediat actum ſequeſtrationis poſſeſſionis Rot.in deciſ 4.de ſequeſtr. poſſeſſ.& fructuum,& in deciſ. 11. de ſenten.& re iudic.in antiq. Limita tertio,quando iſte tertius ſciuiſſet cauſam agi,& non comparuiſſet, nam ſi a ſententia præſertim contra præſentem lata ipſe pro ſuo intereſſe appellet, hoc caſu non videtur impedire executionē ſententiæ Rot.Lucan.deciſ.56.Rot.Peruſin.deciſ.26.Boer.cit.deciſ.79.Sed intellige,quod tunc talis ſcientia, quoad effectum appellandi præiudicat,quando tertius ſciuit omnes qualitates ſententiæ,& cauſæ principalis,vt aliquid per Caualcan.deciſ.10.Rot.Bononien. deciſ.75.Vrſill.deciſ.235.Magon. deci. 96.Limita quarto quando tempore petitæ executionis poſſeſſio non erat vacua, ſi enim fuiſſet vacua, impediretur executio Rot.deciſ.2.alias 33.de reſcri

in

Digitized by Google

in nou.Mynſing.obſer. 73.cent.3.*Limi*ta quinto,niſi iſte tertius veniẽs ad cauſam fuiſſet admiſſus in ſtatu,& terminis in quibus cauſa reperiebatur argumento deciſ.Afflic.316.& facit deciſ.Put.59 de iudic. *Limita* ſexto,vt non procedat quando tertius conditionaliter appellaſſet,puta ſi appellaſſet quatenus contra eum ſententia ſubſcribatur, quia tunc videtur, quod appellatio non valeat,vt tenuerunt Domini in vna Braccaren.Monaſterij 15.Decembris 1557. coram Iunio.

COLLECT. 1355.

Super cap fin.de appellat.

¶ Appellationis coram honeſtis viris regulariter interponendæ.

CОram honeſtis viris regulariter appellari poteſt.h.d.& ita in Rota deciſum fuiſſe ſcribit Caſſador.deciſ. 3.de appellat. & huiuſmodi appellatio habet vim legitimæ ac veræ appellat.vt eſt deciſ.Capp.Tholoſ. vbi Aufrer. deciſ.28.& innouata pendente hac appellatione ſunt vti attentata reuocanda, quemadmodum ſi eſsent innouata pendente appellatione Rot.decíſ.38. alias 309.de appellat.in nou.Intellige primo regulam principalẽ text quando copia Iudicis, a quo,haberi non poſset Ego in deciſ.Cur.Archiep.Neap.190.Intellige ſecundo ſi infra tempus non poteſt adiri Iudicem ad quem Rot.Marc.in deciſ.100.& quod quando Iudex non reperitur ſufficiat facere diligentiam in domo Auditoris, & petere apoſtolos a Notario, & dimittere appellationis ſchedulam fuit tentum in Rot.*R*oma. in vna Canonicat.Sãcti Andreæ 4.Martij 1545.coram Rauellaten. vt patet in Recollect.Put.in deciſ.17.

Verum animaduertas,quod vt diſpoſitio tex.noſtri procedat nonnulla concurrere habent; Primo,vt præcedat iuſta cauſa, quominus coram Iudice appellare nequit Cappell. Tholoſ.vbi Aufrer.in deciſio.500.Secundo requiritur, quod talis proteſtatio,ſeu appellatio intimetur Iudici,& parti,intellige quoad effectum attentatorum,vt eſt deciſ.Ro. 38.de appellat.in nou Mynſing.obſer. 44.cent.4.& ratio eſt,quia ignorans nõ dicitur contemnere Bellamer. deciſio. 540.Rot.deciſ.3.de cauſ.poſſeſſ.& propriet. Tertio,quod talis honeſta perſona coram qua appellatur non ſit alias inhabilis, puta ſi eſſet excommunicatus,quia tunc non poteſt dici vir honeſtus, Ego in deciſio. 90. vbi allego Menoch.id firmantem de arbitr. centu. 1. caſu 69. Quarto requiritur, vt talis appellatio contineat iuſtas cauſas, iuſta autem cauſa dicitur ſi ſubſit metus ipſius Iudicis,vt dicit tex noſter, ſecundũ quem decidit Rot.in deciſ.50.Tandem requiritur,quod non faciant decreta, quæ ſpectant ad Iudices,prout ſunt admittere appellationem ſi & inquantũ, iuxt.deciſio.Rot.Bononien.primam, item litteras citatorias, atque inhibitorias committere,quia hæc proprie ſunt Iudicis partes, vt eſt punctualis deciſ. ac omnino videnda de Amatis 100.Addas etiam requiri,quod adſint honeſtæ perſonæ, vnde infertur ad illud cuiuſdam ſuæ patrię emuli dicentis non poſſe illo in loco coram honeſtis viris appellari,eo quod admodum honeſtę,ibi, perſonæ deſiderabantur.

COLLECT. 1356.

Super l.2.vbi Gloſſ.& Bar.C.de edend.

¶ Actorum pręſentandorum per appellantem ad iudicem ad quem.

IN praxi receptũ eſt ex præfata Bar. doctrina,quod ſi quis in caſibus a iure permiſſis appellauerit,aut de aliquo grauamine conqueſtus fuerit tenetur acta

Digitized by Google

ſta omnia ad Iudicem appellationis transferre præſertim hodie ſtante diſpoſitione Concil. Triden. ſeſſ. 24. cap. 20. §. præterea de reformat. quod procedit in quocunque Iudice, vt cenſuit Rot. in vna Placentin. adminiſtrationis ſacramentorum primo Decembris 1567. coram *L*ãcellotto, & iterum in vna Maiorigen. officii pænitentiariæ 159 . coram Illuſtriſſimo Blãchetto, & talis nullitas non excuſatur præſumptione boni Iuris ſed parte opponente Iudex de illa prius cognoſcere debet Put. dec. 72. lib. 3. & ita ſæpius cẽſuit Rot. Rom præſertim in vna Patauin. decimarum 4. Iulii 1576 coram de Graſſis, in Veſulana ſpolii 5. Maii 1586. coram Illuſtriſ. Platto, & iterum in vna Venetum illegitimitatis 26. Februarii 1597. coram Penia; Amplia hoc procedere quãuis in commiſſione appellationis adſit clauſula, quam & quas &c. Statil. Pacificus deciſ. 30. & ratio eſt quia poſt Concilium Trident. ſignatura, & Rota intelligunt dictam clauſulam, vt non operetur niſi tranſportato proceſſu in cauſis appellationum, vel ab eis dependentium Rot. in vna Valentin. parochialis 13. Ianuarii 1580. coram Illuſtriſſimo Blanchetto. Eſt etiam aduertendũ pro huius materiæ vera cognitione quod quãdo acta fuerunt tranſportata non eſt neceſſe, quod producantur coram Iudice appellationis parte citata, vt pulchre ac omnino videnda eſt deciſ. Rot. diuerſ. 688. part. 1. & iterum in vna Tholoſan. primitiarum 27. *F*ebruarii 1581. coram Seraphino, vbi fuit declarata auctoritas Bart. in l. naturaliter §. nihil commune, ff. de acquir. poſſeſſ. vt procedat quando non conſtat quod acta fuerunt trãſportata, vel quando ſumus in diuerſa cauſa coram eodem Iudice, & ita quoque intelligi debet Rot. in deciſ. 1. de fid. inſtrumẽt. in nou. dum voluit quod reproductio fiat cum partis citatione, quia nõ procedit vbi acta ſunt tranſportata.

COLLECT. 1357.

Ad Rubric. ff. de compenſat.

¶ Compenſationis caſuum.

VLtra ea, quæ ſcripſi in Collect. ſuper l. fin. C. de compenſat. Animaduertas hic, quod compenſatio in nonnullis caſibus admittitur; Primo etiam poſt ſententiam tranſanctam in rẽ iudicatam Afflict. deciſ. 121. nume. 3. Secundo aduerſus inſtrumentum dotale; contra quod ex conſuetudine nihil poſſit opponi, præſertim ſi fuerit renũciatum tali exceptioni Afflict cit. deciſ. nu. 4. Put. deciſ. 451. par. 2. Cornazzan. deciſ. *L*ucenſ. 94. Tertio admittitur aduerſus ſententiam condemnatoriam ex inſtrumento mutui, non obſtante, quod ſententia tranſiuerit in rem iudicatam Afflict. cit. deciſ. aliquid per de Frãch. dec. 527. Seſſe Rot. Aragon. dec. 88. Quarto admittitur etiam aduerſus fiſcum, vt in caſu Afflict. in deciſ. 192. Quinto admittitur etiam poſt concluſũ in cauſa, imo in cauſa appellationis Vrſill. qui plures refert deciſ. in deciſ. 121. nu. 6. *S*exto admittitur etiam prætextu expenſarum factarum pro alimentis actricis, plene tamẽ probatarũ aduerſus inſtrumentum liquidum Afflict. a contrario ponderatus in deciſ. 381. num. 6. Septimo compenſationis exceptio admittitur etiam aduerſus creditorẽ agentem pro debito promiſſo cum iuramento Afflic. deciſ. 163 intellige quando debitor eſſet pauper, ſecus ſi eſſet diues Theſſaur. deciſ. Pedemontan. 321. Octauo in caſu Ann. in allegat. 89. Nono caſu de Franch. deciſ. 527. Decimo in caſu Capyc. deciſ. 88. in fin. Vndecimo in caſu eiuſdem de *F*ranch. deciſ. 53. Compenſationis exceptio oppoſita aduerſus

exe-

Digitized by Google

executionem ſenten tiæ Sacri Conſilij an admittatur licet offeratur in promptu probari per teſtes,& ſcripturas fuit deciſum per Sacrum Conſilium, quod procedatur ad executionem ſententiæ, reiecta tali exceptione Capyc. in deciſ. 167. Vrſill.deciſ.331.nu.5.Peguer.Rot. Cathalon.deciſ.173.

COLLECT. 1358.

Super l.bi qui in prouincia ff.ex quibus cauſis maior.

¶ Officialis regulariter prohibetur officium in ſua patria adminiſtrare.

NVllus in ſua patria aſſidere debet h.d.& propterea Infero primo ad deciſ.de Franch.98.vbi fuit deciſum quod prohibetur quis exercere officiū magiſtri actorum in propria patria, & Capyc.in dec.168. dicit quod Vaſſallus Baronis non poteſt eſſe officialis curiæ,& propterea ſanctiſſimę fuit ſancitum per conſtitutionem Regni,quæ incipit iuſtitiarij per Prouinciā,per quam fuit prohibitum quod iuſtitiarij,& magiſtri actorum aſſideant in Prouincijs vbi ſunt oriundi,vel habeant inchoatū, vel maiorem partem bonorum poſſideant; Hinc Franc. Marc.in deciſio. 633.dicit originarios vetitos eſſe ad officium magiſtratus in originis loco appellare;Limita primo niſi eſſet vir eminentiſſimæ ſcientiæ,& bonitatis Mynſinger.obſer.30.centur.3.Limita ſecundo in ciuitate Romana, vel in ciuitate Neapolitana,in Tribunalibus Sacri Regij conſilij,Regiæ Cameræ Summariæ & Magnæ curiæ Vicariæ, ac in ſacra congregatione cur.Archiep.Neapoli.in quibus omnibus Tribunalibus aſſiſtunt officiales eiuſdē patriæ,de qua quęſtione late Ego ipſe in deciſ.eiuſd. curiæ 1.

COLLECT. 1359.

Super l. 2. ff. de iure iurand.

¶ Iuramenti litis deciſorij.

IVramentum litis deciſorium, vt in text.ad hoc, vt deferri poſſit octo concurrenda ſunt,primo quod quis nō cogatur iurare niſi in dubijs, & quando aliter non poteſt ad veritatem eius de quo contenditur deuenire Oſaſc. deciſ.10.& 97.Secundo requiritur approbatio Iudicis Rot.Genuen.deciſio.156. Tertio pręſentia, vel aduocatio partis Theſſ.deciſio 68.Quarto debet deferri principali a domino non etiam procuratori a procuratore ſine ſpeciali mādato licet forma ſacramenti debet intimari perſonaliter principali Rot.Auenion. deciſ.7.Theſa.deciſ.17.Franc.Marc.deciſio.687.Limita ſi mos regionis poſcat præambulas monitiones, vel etiam imprecationes, vt ſuper altari Sancti Antonij,vel de contentis,in ſalmo (Deus laudem meam ne tacueris)Theſſ. deciſ. 61.Quinto quod ſit delatum intra tempus dilationis alioquin elapſo termino ad probandum, & probatum habēdum non releuat Rot.Genuen.deciſio. 167. Balb.deciſ.74.ſecus in lapſu termini ad probandum etiam publicato proceſſu, quia is qui inſteterit pro publicatione proceſſus poteſt adhuc offerre iuramentum Oſaſc.deciſ.97.Sexto requiritur tactus ſcripturarum iuxta morem Regionis Rot.Auenionen.deciſ.7.& deci.47. Septimo quod deferatur habēti certam notitiam,vt in facto proprio ad euitandum anceps periurium. Octauo quod ſit delatum abſque alia conditione, & inuolucra Rota Auenionenſ. citatā deciſ.7. Surdus deciſ. 288. Oſaſcus in deciſ.61.aliquid per Borgninum deci. 27. part.2.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1360.

Super Rubric. de iureiurand.

¶ Habilitatis, ſiue relaxationis a iuramento.

LIcet pluries ſcripſi in materia abſolutionis a iuramento, vltra ea nota hic nouiter ea omnia, quæ concurrere debent, vt præfata abſolutio, ſeu habilitatio ſubſtineatur.

Primo enim debet poni clauſula, iuramentum videlicet, non deberet eſſe vinculum iniquitatis, Ego in deciſ. 220. per tex. in c. quanto de iureiurand.

Secundo vti debet verbo habilitari, ſeu relaxari, non autem verbo abſolui, ratio eſt, quoniam ille non abſoluitur obſeruatione iuramenti, ſed habilitatur ad hoc, vt poſſit agere, & excipere abſq; incurſione periurij de Beninten. deciſ. Bononien. 24.

Tertio debet poni clauſula a iuramẽto, ſeu iuramentis, & maxime quando quis iurauerit non venire cõtra contractum, quia modo ſunt duo iuramẽta, vt late ſcribo Ego in deci 3. & patet ex deciſio. Afflict. 30. num. 6. alias eſſet periurus.

Quarto, quod adſit cauſa rationabilis, & quæ cauſa habilitationis debet inferri in inſtrumento relaxationis, vide Guid. Pap. deciſ. 140.

Quinto debet inferri in relaxatione ſeu habilitatione, tenor totius inſtrumẽti, ita Ann in deci. ſeu ſingular. 2. & ita ſeruatur Neapol.

Sexto debet addi clauſula citra præiudicium tertij quia in hoc nullus ſuperior poſſet relaxare Rubin. deciſ. 3.

Septimo, quod non ſit contractus celebratus in forma Camerę Apoſtolicę, quia ab eo non datur habilitatio a iuramento Rot. Collect. a Farinac. in deciſio. 95.

Animaduertas tamen, quod huiuſmodi abſolutio, ſeu habilitatio debet peti ab Epiſcopo iurantis, ſeu loci contractus, non autem creditoris, Capyc. deciſ. 18. Hinc oriuntur multa, Primum in quibus contractibus detur diſpenſatio a iuramento, vide Guid. Pap. deciſio 224. Boer. deciſ. 353. & aliquid in deciſ. 98. Secundum de periurio poteſt puniri Iudex laicus, quia eſt crimen commune, ſiue miſtum Guid. Pap. deciſio. 178. Tertium, quod Princeps ſecularis poteſt diſpenſare ſuper iuramento Guid. Pap. deciſio. 198. & in addit. ad deciſio. 189. at mihi hoc non placet, cum videatur iſtud potius pertinere ad Iudicem Eccleſiaſticum; Quartum ſemper quod res non permaneat in eodem ſtatu poteſt dari habilitatio a iuramento, quia ſic intelligi debent tradita per Doctores in cap. cum contingat de iureiurand. Guid Pap. deciſio. 199. Quintum iuramentum obligat ad ſui obſeruationem tam in iure quam in facto, adeo quod non poteſt contrauenire aduerſus contractum iuratum idem Guid. Pap deciſio. 677. Sextum abſolutio a iuramento datur ratione ænormiſſimæ læſionis, Ego in deciſio. 21. & facit deciſio Capyc. 159. num. 25. nec obſtat cap. quamuis de pactis libr. ſexto, quia intelligitur quando læſio eſſet medietatis, & non ænormiſſima, ſimiliter reſpondetur ad cap. cum contingat de iureiurand. Septimum a iuramento ſuper contractu datur habilitatio, quando abſolutionem petens intendit probare id, quod promiſerit in contractu, ſoluebat ob turpem cauſam Capyc. deciſ. 95.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1361.

Super cap. ſi poſtquam de prabend. in ſexto.

¶ Iuris ad rem caſuum.

ISte tex. ponit vnum modũ per quẽ acquiritur ius ad rẽ, & eſt per mandatum de prouidendo. Tu vero addas decem alios, & primus eſt per præſentationem factam a patrono coram Ordinario intra legitima tempora Rot. in deciſ. 6 de iur. patron. per Gloſ. in c. paſtoralis in verbo appellauerit eod. titu. ſed non tribuitur per hanc ſolam præſentationem titulus coloratus ſine inſtitutione Caputaquen. deciſ. 307. par. 2. Secundo acquiritur etiam ius ad rem per gratiam expectatiuam, & propterea infert Caputaquenſ. in deciſio 137. par. 2. quod ius ad rem conſiderabile inducitur ex gratia conditionali habente ſpẽ, vel reſpectum de præterito, vel de præſenti, & de eo eſt facienda mentio; Tertio per collationẽ factam per cap. ſi tibi abſenti de præbend. in 6. Ego in deciſ. 200. Quarto per reſeruationem factam pro aliquo familiari de certo beneficio, idem met in deciſ. 160. vbi allegatur Geminian. conſi. 12. Quinto per conſuetudinem obtandi iuxta cap. fin. de conſuetud. in 6. idemmet in deciſio. 120. Sexto per electionem Rot in deci. 1. de elect. in antiq. vbi allegatur Abb. in c. cum Bertoldus de re iudic. Septimo per non ſolutionem penſionis Rubin. deciſ. 90. Octauo per priuationem iuris Nono per ſolam ſupplicationem argum. dec. Ann. 83. & facit Abb. in cap. noſti de elect. Decimo per approbationem factam in examine per cõcurſum Raudenſ. in deciſio. 35. cum multis ſequentib.

COLLECT. 1362.

Super l. 1. Cod. vt actiones ab herede, vel contra hared.

¶ Sententię latę contra defuncti exequendę, nec ne aduerſus hæredem.

AD ornatum huiuſ l. quæro de pulchra quæſtione non ſententia lata contra defunctum poſſit exequi contra hæredem; de Franch. deciſ. 199. refert deciſum, quod non poſſit ſententia lata contra defunctum mitti executioni contra hæredem non citatum ad dicendum cauſam quare non debet exequi, voluit etiam Vrſill. deciſ. 145. Vnde Gratian. deciſ. 121. refert in Rot. Marchiæ deciſum ſententiam latam contra defunctum non poſſe exequi contra hęredes niſi citentur, & in ſummaria cognitione liquidetur an hæredes ſint, & habeant cauſam ab eo, qui fuit condemnatus, & ratio eſt, quia qualem quis aliũ facit talem illum probare debet Boer. deciſ. 10. Ant. Faber deciſ. 1. C. qui legitim. perſonam, hinc eſt, quod ſi hæres aliquid momenti obiiciet, auditur ſummarie iuxta terminos l. a diuo pio §. ſi ſuper rebus ff. de re iudic. ſecũdum quam ita practicari teſtatur de Franch deciſ. 405. Limita tamen regulam principalẽ ſi per partes non fuerit oppoſitum, quia illa executio contra hæredem non erit nulla Iafred. deciſ. 115. & Gratian. cit. deciſ. March. 121. Limita ſecundo in ſententia lata contra defunctum ſuper interdicto vti poſſidetis, quia tunc exequitur contra hæredem nõ citatum de Franch cit. deciſ 199.

Animaduertas tamen, quod executio per ſingularem ſucceſſorem ſeu per hęredem creditoris non poteſt fieri niſi citato debitore, & abſens qui conuenitur vti hæres debitoris omnino eſt citãdus, nec ſufficit per edictum ſi in certo loco negat Gamma in deciſio. Luſitan.

15. Ani-

15. Animaduertas ſecundo, quod neq; inſtrumentum executionis poteſt demãdari contra hæredem non citatum, neque ius executiuum tranſit in ſingularem ſucceſſorem, etiam ſi ex pacto creditor poſſet ingredi propria auctoritate in rem obligatam Ant. Faber in deciſi. 12. de execut. rei iudic. & facit Gloſ. in l. ea lege C. de condit. ob cauſam, quam commendat Balb. in l. 2. Cod. ſi aduerſ. creditorem.

COLLECT. 1363.

Super pragm. prima de ictu ſcoppictę.

¶ Ictus ſcoppictæ & baliſtæ interminis Regię pragmaticæ de ictu ſcoppicta.

EMittens ictum ſcoppictæ, vel baliſtæ ad nocendum etiam non ſequuto effectu pęnam mortis naturalis incurrit h. d. Amplia primo, vt conſimilis ordinatio adeſt etiam in Regno Luſitaniæ, ita Gama in deciſ. 170. Amplia ſecundo, vt ſancitum reperiatur etiam in Regno Siciliæ; vt per Maſtrillum in deciſ. 155. Amplia tertio, vt huius pragmaticę diſpoſitio procedat etiam ſi quis proiecerit ictum ſcoppictæ, & leuauerit de focone, & non de canna, & fuiſſe deciſum in Curia Archiepiſcop. Neapolit. in cauſa cuiuſdam Clerici de proto refero, ac late diſcutio in deciſio. 31. Intellige, quo ad infligendam pęnam triremium, & an Sclopus Rotatus faciat ex ſe delictum proditorium, vide deciſionem de Franch. 713.

COLLECT. 1364.

Super cap. cum noſtris de conceſſione prębendę.

¶ Virium litterarum ad beneficia non factę mentione poſſeſſionis de facto beneficij in perſonam alterius, et effectus vacationis de facto.

NOn valent litteræ ad beneficium impetratæ, quæ de alterius colorata facti poſſeſſione non faciunt mentionem h. d. ex quo tex. colligo in iure conſiderari maxime effectum vacationis de facto ad quod fundãdum expenduntur quamplurimę deciſiones, & prima eſt Caſſad. 6. de præbendis Caputaquen. in deciſio. 217. part. 3. Puteus in deciſ. 199. lib. 3. in quibus omnibus habetur quod gratia de beneficio vacante de iure, & non de facto eſt nulla.

Secundo facit quod ad verificandum narratiuam vacationis in gratia beneficiali ſufficit illam verificare de ſolo facto licet nõ verificetur de iure ita Bellamer. in deciſ. 116. Creſcen. in deciſ. 9. de præbendis Verall. in deciſ. 407. p. 2. & fuit dictum in vna Salamantina penſionis 6 Iunij 1582. coram Bubalo, & in vna Mediolanẽ. beneficij 5. Iunij 1596. corã Illuſtriſſimo Seraphino, & in vna Tiraſonẽ. Canonicatus 24. Maij eodem anno coram Pamphilio.

Tertio deciſio. Rotæ 4. de rerum permutatione in nouis, & deciſ. 10. eod. tit. in antiquis, vbi habetur quod petenti beneficium ex cauſa permutationis ſufficit probare quod compermutator poſſidebat beneficium de facto, & pro tali beneficiato reputabatur.

Quarto faciunt deciſ. Rotæ 51. & 57 de cõceſſione præbẽdæ in antiquis vbi fuit deciſum quod habens gratiam expectatiuæ ad primum beneficium vacaturum non eſt in culpa ſi nolit acceptare beneficium quod de iure vacabat de facto vero non, quia poſſidebatur ab alio.

Quinto facit deciſio Rotæ diuerſ. 9. par. 2. vbi ad verificandum narratiuam gratiæ ſufficit probatio facti carens adminiculo iuris limita ſi ageretur de inferendo perpetuum præiudicium Eccleſiæ eadem Rota in deciſ. 208. part. 1. diuerſ.

Sexto affertur deciſ. Rotę 11. de præbendis in nouis vbi ſi alicui datur facultas

tas ad prouidendum de beneficio vacaturo talis poteſtas nõ extenditur ad beneficium, quod vacat de iure, & non de facto per tex. noſtrum.

Septimo facit quod ad effectum reſeruationis de qua in Regula 8. Cancellariæ ſufficit ſola vacatio de facto, quãuis non vacet de iure Rota in deciſio. 8. de electione in antiquis.

Octauo facit, quod eadem Regula, quæ præcipit fieri narratiuam de menſe vacationis locũ habet in ſola vacatione de facto Rot. diuerſ. in deciſ. 102. p. 3. & in deciſ. 53. eadem parte.

COLLECT. 1365.

Ad Bart. in l. duo Iudices, ff. de re iudicata.

¶ Iudicis ordinario adiuncti appellandi ordinarij, vel delegati.

NOn modica eſt dubitatio de qua per Bart. hic, an Iudex adiunctus ordinario dicatur delegatus, vel ordinarius, & Ant. Faber in deciſ. 3. C. de iuriſdictione omnium iudicum tenuit eſſe delegatum, & idẽ cenſuit Rubin. in deciſ. 21. & propterea Anna in deciſio. ſeu ſing. 15. infert quod quando aliqui Domini Sacri Cõſilij adiunguntur Regiæ Cameræ, & e contra ſolo iuramẽte allegantur ſuſpecti, & olim quando petebantur adiũcti decretabatur memoriale per Dominos Regentes intimetur parti vt prouideri poſſit de non ſuſpectis, nec per talem adiunctionem intelligitur alterata iuriſdictio ordinarij Teſſ. in deci. 256. Gayl. obſeru. 35. lib. 1.

Sed quęritur num mortuo adiuncto licitũ ſit Iudicibus quibus fuerit adiunctus procedere in cauſa; Reſpondetur affirmatiue, ita Frãc. del Caſtillo, in deciſ. Siciliæ 87.

COLLECT. 1366.

Super pragmatica prima de blaſphemantibus.

¶ Blaſphemantium pœnarum.

COntra blaſphemantes imponitur pæna amputationis linguæ h. d. & per conſtitut. Regni incipit blaſphematoribus eſt etiam pæna mutilationis linguæ, & poſtea per pragm. Regis Ferdinandi incipit conſiderando vltra linguæ abſciſſionem adeſt pęna tertię partis bonorũ, & vltimo loco per pragm. Regias Philiphi incipit (perche molti ribaldi) vltra alias pænas ſtabilitas per Regis pragmaticas adeſt pœna triremium per quadriennium.

Nota tamen quod contra blaſphemantes variæ, inflictæ fuerunt pænæ, nam Boer. in deciſ. 301. refert quod quidam in illa curia pro blaſphemia fuit ei prius perforata lingua condemnatus ad ignem, & alias decapitatus.

Afflict. in conſtit. Regni rubr. 54. nu. 7. dicit quod licet ex illa conſtitutione imponatur blaſphemis pæna amputationis linguę fuit tamen aliquando iudicatum eis perforari lingua cum ferro.

Franch. Marc. in dec. 509. dicit quod de conſuetudine blaſphemans Glorioſiſſimam Virginem, vel Sanctos, punitur in amputatione linguæ, & vlterius exilio, vel alia pæna arbitraria, & ideo ſeruanda ſunt in hoc ſtatuta, vel cõſuetudines locorum.

Rubin. in deciſio. 16. refert in illo Senatu diuerſimode fuiſſe blaſphemãtes punitos quãdoque ictu funis præſertim in illo, qui dixit ne tu, ne quel aſino di Chriſto, &c. & in eo qui dixit vẽga il cãcaro a quel traditor di Domene Dio & a quel che l'ha depinto, & ha chi crede che'l ſia da bene a far piouere adeſſo; nã fuit per biẽniũ tranſmiſſus ad triremes, Teſſ.

Digitized by Google

Teſſ.in deciſ.Pedemonta. 242. refert in illo ſenatu quadrupliciter fuiſſe deciſum contra blaſphemantes,& primo in iudæo proijciente immunditias ſuper cruce cum fierēt litaniç,&in iudæo qui contempſit crucifixum, dicendo poſſa io eſſere ſuſpeſo come colui,che è là,reſpiciens crucē cū non eſſet blaſphemia, ſed ſolū maledictio fuiſſe punitū in ſoldis quingētis regal. Secūdo in quodam hebræo qui dixit chriſtiano, la fede voſtra e da C.... nam fuit punitus pæna ſanguinis. Tertio in quodā iudęo;qui dixerat fuiſſe tres deceptores humani generis Moyſem,Chriſtū, & Maumetum fuit dictum eſſe puniendum pęna fuſtigationis, & bandiendum, & demum. Quarto in quodam iudeo dicente fidem noſtrā eſſe abuſum,& Ieſum Chriſtum non fuiſſe crucifixum fuiſſe condemnatum in aureis 50.& bannitus perpetuo a patria Ducali.

De Franchis in deciſ.Neapol.504.refert quod dum in anno 1592. quidam ſceleſtus propter iracundiam ammiſiſſet pecuniam in ludo alearū gladio percuſiſſet faciem Beatæ Mariæ Virginis intus templum Sancti Ioſeph in Platea Incoronatæ fuit mutilatus manu deſtera cum qua deliquit, & demum furcis ſuſpenſus in loco delicti.

Senatus Mediolanen.in cauſa cuiuſdam blaſphem.iuſſit ſi talis erat aptus remo tranſmicti ad triremes perpetuo ſin minus furcis ſuſpendi,ita Clar.in §. blaſphemia in fine.

Papon.li.3.arreſt.20. refert quod de iure Regni Frāciæ pro prima vice mulctantur blaſphematores pro 2. 3. & 4. duplicatur mulcta pro quinta vice maximo cum vituperio fuſtigantur, & impune ab omnibus iniuriantur, & etiam mulctantur, pro ſeſta vice labrum ſuperius cum ferro ardenti ſcindendum venit,ita quod dentes appareant, pro ſeptima vice labrum inferius, & pro octaua lingua ſcindenda erit.

COLLECT. 1367.

Super Concil. Trident. ſeſſ.25.cap.15. de reformat.

¶ Filiorum illegitimorum clericorum inhabilium ad beneficia,& adminiſtrandum in paterna Eccleſia.

NOn licet filiis clericorum illegitimis quodcunque beneficium obtinere aut quoque modo miniſtrare in eccleſiis,vbi eorum parētes beneficium aliquod eccleſiaſticum habuerunt h. d. & ſic ampliat diſpoſitionem iuris communis in cap.2.& cap.literas cap. cum decorem & c. ad abolendam de filiis presbyterorum; Tu Amplia etiam, vt neque miſſam ibi celebrare, aut epiſtolam canere,neque ſacriſtæ,aut cantoris officio fungi poſſint Sayr.in deciſ.1. de conſtit. Amplia ſecundo, vt nec etiam antiphonā in ea canere ratione oneris beneficii alterius eccleſiæ annexo,vt late Ego in deciſ.3. & ita cenſuit congregat.concilii in vna Leodienſ.3.Septembris 1587. Amplia tertio etiam ſi pater ſtallum in choro habuiſſet ratione abbatiæ quam in alia eccleſia habebat, vt declarauit dicta cōgregatio 14.Februarii 1585. Amplia quarto etiam ſi beneficium tantum de facto habuerit Gratian diſcept.347.& cenſuit congregatio 4.Septembris 1586.Amplia quinto, vt eis non ſuffragetur quacunque tollerātia epiſcopi cum contra concilium,nec expreſſe, nec tacite valeat diſpenſare Triuiſ.in dec.....imo neque Apoſtolica ſufficeret diſpenſatio niſi in ſpecie diſpenſetur ad obtinenda beneficia in eccleſia in qua pater, ac requiritur etiam in ſpecie derogatio conſtitutionis Clement.7.ſuper hoc editæ,& hodie etiam Concil. Trident. in genere Rub. in deciſ.6.& propterea non ſufficeret diſpenſatio ſuper defectu natalium,neque habili-

bilitas ad quæcumque beneficia obtinenda Caſſad. in deciſ. 9. de præbendis Rota diuerſ.in deciſ.233. p. 1.

Nota tamen, quod habens facultatē transferendi pēſionem poteſt illā trāsferre in filium illegitimum diſpenſatū ſimpliciter ad beneficia, & penſiones, neque illi obſtet Concil. Triden. prout alias cēſuit cōgregatio eiuſdē concilij.

COLLECT. 1368.

Super pragmatica prima de ſchalarum prohibitione.

¶ Schalarum portationis de noctæ prohibitæ.

NOctis tempore nemo incedat cū ſchalis per ciuitatem Neapolita. h.d.ad cuius ornatū,& materiā vide de Franch.in dec.333.Gramat.in deciſ.36. & Pegueram in deciſ. Cataloniæ 26.

COLLECT. 1369.

Super dicto Butrigarij.

¶ Legitimæ quotæ competentis matri in bonis filij.

LIcet non parum dubitationis habeat articulus ille quanta ſit legitima matris in bonis filij, tamen diſtinguendo infraſcript. caſ. dilucide apparebit eius diſſolutio.

Primus eſt caſus, quando frater fuit præteritus in teſtamento fratris, & inſtituta extranea perſona non turpis, & matri fuit relicta legitima, & tunc procedit opinio Butrigarij cōtra Bart. in l. ſi pater ff. de inofficioſo teſtamēto, quod legitima matris ſit tertia totius hæreditatis, non autem tertia portionis quam habitura eſſet ab inteſtato de Franch. in deciſ.63. & ratio eſt, quia fratre præterito, nec inſtituta turpis pſona eſt ſublata omnis ſpes ſuccedēdi, & omnis cōcurſus cum matre, quo caſu frater habetur, perinde ac ſi non eſſet in rerum natura, & ob id non poteſt facere partem matri ad diminuendam eius legitimam, vt cenſuit Rota in cauſa Romana de Menichellis 23. Ianuarii 1578. coram Vicecomite.

Secundus eſt caſus, quando fratri, vel ſorori fuit aliquid relictum, tunc legitima matris eſt tertia reſidui hæreditatis, deducto illo legato Balb. in deciſ. 22.

Tertius eſt caſus, quando decedente fratre ab īteſtato, ſoror eſt excluſa a ſtatuto, & vocatus frater, tunc enim ſi fuerit factum teſtamentum, & aliquid fuerit relictum ſorori, legatum factum ſorori non venit detrahendum de legitima matris, nec ex toto patrimonio, ſed venit ſoluendum ab hæredibus, vt fuit reſolutum in Rota in vna Romana legitimæ de Vrſinis 23. Iunii 1585. coram Illuſtriſſ. Blanchetto.

Quartus caſus eſt, quando mater per ſtatutum excluditur ab hæreditate filii, tunc enim eius legitima eſt tertia totius hæreditatis Rota in vna Romana de Lante 17. Maii 1585 coram Fel. Recordat. Clemente Papa Octauo, tunc Rotæ Auditore.

COLLECT. 1370.

Super l. cum quidam ff. de liberis & poſthumis.

¶ Extenſionis in pœnalibus.

EXtenſio de caſu ad caſum regulariter non eſt facienda in pœnalibus, & ita Seraphin. in deciſio. 911. & ſemper in correctoriis extentio eſt prohibita, idē in deciſ.840 Amplia primo, vt in pœnalibus non ſit extentio de re ad rem, nec de perſona ad perſonam, idem in deciſ.972. Hinc eſt, quod pœna ſancita in l.fi.C.de iur.emphyt. non extenditur ad locationem Rot. diuerſ. in deciſ.129.par.2. & Seraphin. in deciſio. 286.

Digitized by Google

286. Infero ſecundo, quod in pœnalibus non fit extentio ad eum, qui nõ eſt vere talis idem in deciſ. 557. & propterea conſtitutio pœnalis loquens de domino non extenditur ad arrẽdatarium.

Limita cõcluſionem ſupra poſitam, & primo nõ procedere ſi fauore animę fieret extentio, quia tunc permittitur etiam in pœnalibus Balb. in deciſ. 3. cuius etiam fauore quis præſumi debet incidiſſe in cenſuras, & irregularitatem, Villagut in deci. 50. Limita ſecundo ex identitate rationis, quia etiam de caſu vero ad caſum fictum fit extentio Seraphin. in deciſ. 1286. Intellige quando in omnibus, & per omnia par eſt ratio, idẽ in deciſ. 286 Intellige ſecundo, quando ratio fuerit in ea expreſſa, idem Seraph. in deciſ. 288.

Ad effectũ extentionis ſatis eſt, quod militet eãdem ratio, licet aliquo reſpectu minor ſit ratio in caſu, in quem fit exemptio, idem in deciſ. 570. quemadmodum fit extẽtio ex coniecturata mẽte, quando caſus ommiſſus, eſt omnino ſimilis, idem in deciſ. 266.

COLLECT. 1371.

Ad Rubricam ff. vti poſſidetis.

¶ Interdicti poſſidetis, & eius requiſitorum. 1

AD ornatum huius Rubricæ ſciendum eſt nonnulla concurrere debere, vt quis valeat obtinere in poſſeſſorio retinendę, & inter cætera primo neceſſe eſt, vt agens probet de antiquiori poſſeſſione Oſaſ. in deci. 34. item quod probet ſe poſſediſſe tempore turbationis, & litis conteſtatæ, idem in deciſ. 99. Benint Rot. Bonon. in deciſ. 42. aliquid per Capyc. in deciſ. 72. Affl. in deci. 394. fallit in eo, qui probauit ſe olim poſſidere, & nũc allegat ſe poſſidere Capyc. in deciſ. 209. Tertio probare debet turbationem ſibi illatã ab aduerſario Magõn. in deciſ. Lucana 54. imo debet etiã qualitates turbationis ſpecificare Anna alleg. 82. & in pari probatione obtinebit, qui maxime iuſtificatam, vel meliores pbationes reſpectu probationis adducit citra præiudicium vtriuſque partis tam in proprietate, quam in poſſeſſione, ſed melius faceret Iudex ſequeſtrare rem, & prohibere partes ne ad rẽ accedant, & dare terminum in cauſa Capyc. in deci. 96. Guid. Pap. in deciſio. 578. idem Capic. in deciſ. 13. Gayl. obſeru. 5. lib. 1. Caualc. in dec. 23 par. 2. & quid agendum in hoc interdicto data paritate probationum, & quid facere habeat Iudex, vide Teſſ. in deciſio. 206. Boer. in deciſ. 239. Benint in deciſi. 73. Verall. in deciſ. 200. part. 1. & quando probationes ſunt dubiæ Franc. Marc. in deci. 405. par. 1. & quæ probationes nõ probant in hoc iudicio, vide latiſſime per Card Puteum in deciſio. 362. par. 2. Quarto principaliter requiritur, quod agens habuerit realem poſſeſſionem Guid. Pap in deciſ. 551. nec ei quic quã ſuffragatur, quod eius prædeceſſor vel auctor habuiſſet Gayl. obſer. 129. lib. 2.

COLLECT. 1372.

Super l. furti §. qui iuſſu ff. de his qui notantur infamia.

¶ Iuſſu iudicis quando excuſet.

IVſſus Iudicis excuſat. h. d Hinc eſt, quod excuſat a periurio Rubin. in deciſ. 99. quia in iuramento ſemper intelligitur excepta ſuperioris auctoritas, Ego in deciſ. 21 per textum in cap. venientes de iureiurando. Hinc eſt ſecundo quod mandatum ſuperioris excuſat a pœna caducitatis non ſoluentem in termino promiſſo Afflict. in deciſi. 328. Tertio ad hunc propoſitum allegatur Franc. Marc. in deciſio. 114. vbi ſubditi qui capiunt arma ante Iudicem, vt illi

Digitized by Google

iuſtitiam exequenti opem ferant non dicuntur delinquere. Quarto expenditur idem Marc.in deciſ.246.part.2. vbi captura facta ſine literis nexe loci capturæ,quamuis regulariter ſit nulla validatur tamen ob Iudicis interuentum. Quinto facit idem in deciſ.576.eodem lib. vbi Iudex cui potentia deeſt,vt maleſactores in vincula detrudet populum cum armis coadunare poteſt.

Limita nunc regulam tex. & primo, vt non procedat quando præceptũ Iudicis eſſet iniuſtum, quia tunc illi non eſt parendum,imo reſiſti poterit Balb. in deciſ.90. per tex.in l. prohibitum C. de iure fiſci lib.10.& facit deciſio Cornaz. 23. Limita ſecundo quando Iudex extra officium procederet.Hartaman. in obſeru.29.

Limita tertio in his, quæ ſunt de genere prohibitorum Guid. Pap. in deciſ.340.

COLLECT. 1373.

Super l.1.§.in claſſibus ff.de bonorum poſſeſſ.

¶ Hoſticæ exceptionis.

IVditio meo hic optime ſedere poteſt materia exceptionis hoſticæ, de qua licet nonnulla reportauimus in Cõſtit. hoſtici, verumtamen hic animaduertas primo,quod quamuis præfata exceptio inducta fuerit in fauorem militantium, tamen ſi in inſtrumento fuerit renunciatum non poteſt opponi, ita ſæpe in S.C.iudicatum, & in Regia Camera in cauſa Marchionis Montisnigri referente Caſtellet Præſide poſtea Regente teſtatur Nouiſs.in cit.cõſtit.ceſſat ſecũdo in ſpolio de recenti Afflict. in deciſ. 83. ceſſat tertio in vxore militis, ſi cum eo non manet in caſtris Capyc.in deci. 172.Milanenſ.in deciſ. 9. Secundo animaduertendum, quod licet conuentus gaudeat hoſtica exceptione tamen prohibetur ipſe agere prout teſtatur fuiſſe deciſum Anna allegat.75. Animaduertendum tertio, quod iſta exceptio non ſolum prodeſt principalibus,ſed etiam fideiuſſoribus,vt per literam Regis Roberti quæ incipit Ioanna de Haia non prodeſt tamen Auctori laudato Anna deciſ.ſeu ſing.177.& num competat aduerſus dotem, vide de Franch. in deciſ. 286.& aliquid per Capyc.in deciſ.76.

COLLECT. 1374.

Super cap 2.iuncta gloſ.in verbo libera de reſcriptis.

¶ Collationis liberæ.

ET quia alternatiua non conceditur epiſcopis niſi in beneficijs liberæ collationis, vt patet in Regula 8. Cancellariæ in verbo ad liberam ipſorum propterea mihi congruum viſum fuit hic explicare, quibus modis dicatur libera collatio,& dicitur primo illa ad effectum præfatę regulæ quæ poteſt fieri a ſolo epiſcopo abſque alterius electione,præſentatione,conſenſu,cõſilio, ſeu interuentu, vt fuit late deciſum in vna Vergell.Canonicatus 7.Maij 1563. Coram Illuſtriſſimo Blanchetto,& iterum in vna Tarraconen.Sacriſtiæ 9.Iulij 1600 coram Iuſto.

Secundo dicitur pariter libera illa, quæ excludit prorſus omnẽ requiſitionem,ſeu communicationẽ alterius Caſſad.in deciſ.3. de priuilegijs Cauputaq. in deciſ.297.par.1.

Tertio quando collator tenetur conferre certo generi perſonarum veluti ſi lijs patrimonialibus Achill.de Graff.in deciſ.5.de priuilegijs Cardin. Puteus in deciſ.162.lib.2.& fuit reſolutum in vna Vlisbonen.Prioratus 6.Maij 1603. coram Illuſtriſſimo Seraphino vbi fuit dictum eſſe liberam collationẽ quamuis

ſit fa-

Digitized by Google

ſit facienda vni ex ſex perſonis de certo collegio,& in vna Calaguritana Beneficij 26. Aprilis 1596. coram Corduba vbi propterea fuit dictum non potuiſſe Capitulum ſede vacante conferre talia beneficia.

Quartò dicetur ſimiliter collatio libera illa quæ fit in beneficiis curatis,& parochialibus quæ quamuis ſit faciẽda dignioribus per concurſum iuxta formam Concilii Tridentin. ſeſſ. 24. cap. 8. de reformatione nihilominus ſint liberæ collatonis Rota in vna Abulen. parochialis 26. Aprilis 1596. coram Illuſtriſſimo Blanchetto, & per ſupradicta hodie non obſtant deciſ. Card. Put. 100. lib. 3. & 472. lib. 2.

Non dicitur tamen collatio libera illa quæ fit per expectatiuam, quia expectatiua ad beneficiũ ſpectans ad præſentationem Abbatis non includit beneficium quod ſpectat ad præſentationem dicti Abbatis cum conſenſu alterius, reprobata deciſio. Biſignett. quæ contrarium dixit. 2. de conceſſ. prębẽdę.

Quamuis ſit verum quod ille qui debet conſentire, vel conſulere non dicatur collator Rota in deciſ. 10. de conceſ. præbendæ in antiquioribus,& in deciſ. 79. de reſcriptis in antiquioribus.

COLLECT. 1375.
Super l. 1. ff. de quaſt.

¶ Tormentorum.

A Tormentis regulariter non eſt incipiendum h. d. & ratio eſt quia debent indicia pręcedere torturam Faber in deciſ. 16. C. cit. tit. & tortus ſine indiciis eius confeſſio non tenet etiam ſi non ratificata nec poterit tortus vigore talis confeſſionis condemnari Marc. in deciſ. 60. par. 2. nec tortura iuſtificatur ſuperuenientibus indiciis, idem in deciſ. 287. part. 2. cum ad ea non debet perueniri niſi pręcedant indicia Capyc. in deciſ. 126. Franc. Marc. in deciſ. 904.

Sed occaſione præſentis text. quæro an ſit tortus pręcedẽtibus indiciis nihil confeſſus fuerit abſolui debeat Reſpondeas affirmatiue, quia cenſetur purgaſſe indicia, ita Gram. in deciſ. 96. Boer. in deciſ. 163. Amplia etiam ſi tres ſocii criminis depoſuerunt contra aliquem con ſocium, quia tũc ſolum faciũt indicium ad torturam qua data ſit tortus illam ſubſtinuerit debet abſolui, quia illa indicia remanent purgata per ipſam torturam Viu. in deciſ.... imo etiam plena probatio tollitur Boer. in deciſ. 319. aliquid per Ludou. in deciſ. Lucan. 13. licet Frãc. Marc. in deciſ 556. p. 2. dicat quod ſi adſunt plenæ probationes tortus poteſt nihilominus condemnari, ideo ad hanc difficultatem tollendam hoc caſu ſolẽt Iudices proteſtari torturam illam inferri ſine præiudicio probatorum, & quod torquent ad ſciendum complices & alias qualitates delicti Franc. Marc. in deciſ. 156. Gram. in deciſ. 69 licet per torturam indicia cenſentur purgata,& maxime per torturam reiteratam, quia tunc cenſentur quaſi vera non fuerint, & propterea pæna debet moderari Gramat. in deciſ. 8. quãuis ſemel tortus non debet amplius torqueri Boer citata deciſ. 163. Delfin. in deciſ 155. quia tortura eſt remedium ſubſidiarium quando ſcilicet veritas aliter haberi non poſſet Franc. Marc. in deciſ. 904. p 1. & 156. p. 2. Gramat. voto 1. & 2.

Quæro ſecundo, an inquiſitus confitens delictum de quo indicia vrgebant poſſit de alijs interrogari, & torqueri de quibus indicia nõ vrgent; hinc quęſito, Reſpondet Gramat. in deciſio. 48. quod poterit interrogari, vt habetur aliquid per eundem in deciſ. 34. & in voto 13. vbi refert caſuum deciſionem non tamen dãda eſt tortura exiſtentibus indiciis

dicijs pro,& contra Grama voto 3.ſed debet terreri reus Franc. Marc.in deci. 516.& pro quibus criminibus inferatur vide Peguer.in deciſ.16. Delfin.904.in crimine veneni Iudex debet eſſe promptior ad torturam, vt aliquid per Gramat.in deciſ.33. & deciſ.34. Cacher. in deciſ.79.

COLLECT. 1376.

Super l.iure ſocietatis,ff. pro ſocio.

¶ Socius quando ſocium obliget.

IVre ſocietatis ſocius per ſocium nõ obligatur niſi in cõmunem archam pecuniæ verſæ ſunt h.d.hinc eſt quod, vt ſocius conueniatur ex cõtractu ſocij tria requiritur. Primo quod ſit mandatum tacitum,vel expreſſum pactum, vel ſtatutum.Secũdo quod nomine ſocietatis contraxerit. Tertio quod contrahens ſit ſecutus fidem omnium, ita pulchre,ac omninò videndus Teſſ.in deciſ.136.

Cacher.in dec.150 putat aliter eſſe diſtinguendum, ſcilicet quod aut omnes negotiantur, & tenentur pro rata, aut vnus tantum, & tenentur inſolidũ & hãc diſtintionem ſequitur Magon. in deci. Lucana prima,& Rota.Genuę in deciſio.7.ſed primam,opinionem ſequitur Milan in deciſ. Siciliæ 15. & eo maxime dicitur vera quãdo promiſcue negotiantur,Surd.in deciſ.203.Amplia ſecũdo etiam ſi ſocietas eſſet contracta cum iudæis,Boer.in dec 179.licet aliter eſſet dicendum ſi contraheretur cum hęretico Guid.Pap.in dec.418.Amplia tertio quod quando concurrunt requiſita ſupradicta obligatio tranſit etiam ad hæredes ſocij Valaſ.in dec.Luſitan. 63.Cache.in cit deciſ 150.& aliquid in deciſ.76.Teſſ in deciſ.142.

Ant.Faber in dec.1.C. pro ſocio,refert deciſũ quod non tenetur ſocius ad æs alienum a ſociò contractum extra cauſam ſocietatis,& ſic concordat cum deciſ.Teſſ.& quando ex proſequtione negotij facta diuiſione cẽſetur renouata ſocietas, vide Valaſ.in dec. Luſitan. 37.& aliquid per Boer.in dec. 58.

COLLECT. 1377.

Ad conſuetudinem Italiæ.

¶ Affectus quando puniatur,ſi non ſequatur effectus.

DE generali cõſuetudine Italiæ introductum eſt vt nõ puniatur affectus,niſi ſequatur effectus.

Pro cuius concluſionis ornamento, expenduntur nonulla pulcherrima,& in praxi ſummopere contingentia primo deciſ.Gramat.2.nu.8.referens idem iudicatum fuiſſe in cauſa veneni licet Viu.in deciſ.487.dicat quod venenum alicui præbens parandę mortis occaſione licet effectus inde non ſequatur, tamen ob actum conſumationis criminis proximum venit puniendus, & aliquid per Boer.in deciſ.316.

Secundo accedat deciſio Clar.93.nu. 1.in finę de eo, qui puellæ nobilis lectũ aſcenderat,& pectus tetigerat, neque vltra progreſſus fuerat, nam habita remiſſione fuit abſolutus 3. Iunii 1547.

Limita principalem cõcluſionem,& primo in crimine proditionis in quo ſufficit ſolus tractatus ad hoc,vt quis pęna mortis ſubijciatur, Auenion.in deci.92. ita etiam refert deciſum in Senatu Pedemont. Cacher.in deciſ.80.

Limita ſecundo in atrociſſimo veneficij delicto ita deciſum refert Anneus Robert.lib 1.rerum iudicatarum cap.6. & propterea in Senatu Mediolanen.refert Clar.cit loco fuiſſe capitali ſupplicio affectũ quẽdam nobilem,qui ſępius conſpirauerat in necem agnati ſui pluriesque attentauerat illum interimi facere veneno,& in pluribus caſib. fuiſſe

puni-

Digitized by Google

punitum conatum non ſequuto effectu refert Papon.lib.23.tit.10.arreſt...

Limita tertio in crimine læſæ maieſtatis, ac oppugnationis patriæ Gaſpar Teſſ.in deciſ.25.

COLLECT. 1378.

In cap. accuſatus §. ſane de hæreticis.

¶ Sortilegiorum et hæreſum, et quæ ſapiant hæreſim.

DE ſortilegijs non cognoſcunt Inquiſitores hæreticæ prauitatis, niſi hæreſim ſapiant manifeſtam h.d. Sed quæritur primo quæ ſint facta quę ſapiãt hæreſim, *R*ubin.in deciſ. 19. dicit quod ſunt illa quæ de ſui natura præſeferunt aliquid, quod manifeſta eſt hæreſis, puta baptizare imagines, rebaptizare pueros, & huiuſmodi, vt eſt etiam ſententia Simãc. in tractatu de hæreticis cap.30.

Quæritur ſecundo, Num quid inuocatio dęmonum ſapiat hæreſim manifeſtam, huic quæſito reſpondeas cum dec. mea Archiepiſcopalis 32. vbi fuit deciſum cũ hac diſtinctione, quod aut inuocatur Dæmones, vt quis ſciat futura, & hoc ſapit hæreſim manifeſtam, quia tribuitur Diabolo id quod eſt proprium Dei ſcilicet ventura pręſcire; aut inuocatur ad alium finem, puta ad tentandam pudicitiam mulieris, vel huiuſmodi, & non ſapit hæreſim, quia inuocatur Diabolus ad id quod ei maxime conuenit, cũ ſit tentatur animarum, & hoc ſecundo caſu iuriſdictio nõ ſpectat ad Inquiſitores, ſed ad Ordinarium, ita Ant. Faber, in deciſ.1.C. de ſortilegijs, licet in parlamentis Franciæ ſuper hoc diuerſimode fuiſſet iudicatum, refert Papon.lib.2.tit.3.arreſto 1.& 2.

Quæritur tertio: Quid in ſortilegijs, incantationibus, quæ fiunt ex cauſa amoris? Rñdetur, ꝙ nõ ſunt hæreticæ prauitatis, vt fuit pluries deciſum, & ſignanter in Curia Archiepiſcopali Neapolita.in perſonam cuiuſdam Iuuenis, qui captus amore puellæ pereximię pulchritudinis ægit ſortilegia nonnulla, atque incantationes, & iterum in Senatu Mediolanenſi fuiſſe abſolutum quendam, qui ægerat ſortilegia ad captãdũ amorem cuiuſdam mulieris, vt refert Clarus in § hæreſis in fine, & ita etiam in Curia Romana in cauſa Ioannis de Partiniaco, Refert Farinacius in collecta criminalium, in deciſio.90. & omnes moti fuerunt per conſil.Oldradi 210.

Quæritur quarto, quid in ſortilegijs ad ſciendum furta commiſſa, & hoc videas Ant. *F*abrum in deciſ.1.C.de Maleficis, & Mathematicis, & an hæretici dicantur quærentes ſcire furtum occultum, çum fiala plena aqua candelis accenſis, & pueris, aut puellis virginibus interpoſitis, quædam verba dicentibus vide deciſ.curiæ Archiepiſcopalis Neapolitan.23.& conſil.Riminaldi 414.volum.4.

COLLECT. 1379.

Super pragm.1.de expenſis.

¶ Expenſarum reficiendarum.

SEntentia debet continere expreſſã cõdemnationem, vel abſolutionem expenſarum nullo iure circa id reſeruato h.d. quæ diſpoſitio limitatur in aliquibus caſibus, & primo vt procedat in cauſis ciuilibus, tantum non autem in criminalibus, vt deciſum refert Franc. Marc.in deciſ.191.part.2. quæ facit ad Doctrinam Baldi cõmuniter receptam in l.qui crimen num.26.C.qui accuſare non poſſunt; *L*imita ſecundo quando ſententia contineret mutuam victoriã, quia tunc neutra pars condemnatur ad expenſas, vt habetur per Magon.in deciſ.*L*ucenſ.50.*L*imita tertio in expenſis quas reficit reus contumax actori, vt

poſſit admitti ad iudicium poſt contumaciam contractam, vt in l.ſancimus, C.de iudicijs, & in pragmat. 4. infra de ordine iudiciorum; nam ſi poſtea ipſe reus obtinuerit ſentētiam pro ſe in cauſa principali,& actor ſit comdemnatus ad expenſas in taxatione harum expenſarum non veniunt illc expenſæ, quæ fuerunt refectæ actori propter cōtumaciam, vt aliquid per Franch.in deciſio. 331. Limita quarto, vt non debet fieri condemnatio expenſarum,quando ſententia profertur ex probationibus priuilegiatis, vt puta ex iuramento ſuppletorio ita Teſſ.in deciſ.236.

Sed quæro pro eiuſdem pragm. ornamento an pendēte appellatione poſſit Iudex a quo procedere ad taxationē expenſarum Anna deci.ſeu ſing.31.voluit quod ſic; ſed aduerte quod dato quod poſſit procedi ad taxationem nō tamen facta taxatione poterit procedere ad executionem,etiam ſi eſſet ſententia Sacri Conſilij, a qua penderet reclamatio iuxta ſtylum ipſius ſacri Conſilij de quo teſtatur Afflict. in deciſ. 358.in fine qui ſtylus ſeruatur etiam in Senatu Pedemontano teſte Cacher.in deciſio. 129.in fine licet in Gallia ſeruari contrarium teſtatur de *L*auren.Rot.Auen. in deciſ.55.

Quęro ſecundo an Iudex appellationis condemnans ad expenſas præſumatur condemnaſſe etiam ad expenſas primæ inſtantiæ,vide deciſ.meam 12.quid autem ſi iudex primæ inſtantiæ condēnauerit partem etiam ad expenſas Iudex vero appellationis cōfirmando ſententiam pronūciauerit bene iudicatum, & male appellatum, & in fine eiuſdem ſententiæ addiderit condemnando appellātem in expenſis tantum coram nobis legitime factis an per hæc verba cēſeatur abſoluiſſe ab expenſis factis in prima inſtantia in quibus fuerat condemnatus per primam ſententiam Monald.in conſ. deciſ. 10. concludit Affirmatiue.

Quæro tertio,an ſententia ſuper taxandis expenſis dicatur diffinitiua, vel interlocutoria Magon.in deciſ.Lucenſ. 18.tenet pro diffinitiua.

Nota tamen quod de ſtylo Regni Siciliæ expenſæ debentur,quamuis Iudex de illis nullam fecerit mentionem del Caſtillo in deciſ.86.Eiuſdem Regni.

COLLECT. 1380.

Super pragmat.teſtem falſum.

¶ *P*œna producentis teſtes falſos.

PRoducentes teſtes falſos ijſque vtētes vltra ammiſſionem cauſę puniūtur pęna falſi vna cum teſtibus h.d.pro cuius ornamento notanda ſunt nōnulla ad veram praxim, & intelligentiam.

Primo notandum,quod hæc pragmatica locum non ſibi vendicat in cauſis criminalibus, ſed in ciuilibus tantum verum fuit deciſum in Sacro Conſilio, quod non tenetur producens teſtes declarare ſi intendit vti teſtibus ante terminum datum reo ad ſe defendendum aduerſus quærelam factā ita Anna allegat. & nec per ſolam productionem teſtium antequam fuerit reo præfixus terminus ad præciſe. Reſpondendum, ita de *L*aurent.Rot. Auenionen.in deciſ.50.& propterea nō ſufficit ſola productio teſtium,falſorum, vel ſcripturarum, vt quis dicatur vſus teſtibus, vel ſcripturis falſis.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1381.

Super pragmatica prima, de liquidat. inſtrum.

¶ Inſtrumenti liquidationis.

AD ornatũ præſentis pragmaticę vltra ea, quæ reportaui in coll. Rit. M. Cur. 166. vide de Franch. deciſ. 162. & 366. vbi quærit an filius vigore prædictorum iurium poſſit præſentare inſtrumentum contra patrem, vel gener contra ſocerum, vide Minad. deciſio. 2. & quid in fratre contra fratrem. vide Theſſ. deciſ. 179. & quid ſi in inſtrumento non ſit præſtitum iuramentum de facie ad faciem? dicas quod præfatum inſtrumentum non poteſt liquidari, Affl. deciſ. 64. & quid in inſtrumento dotis promiſſæ? vide Theſſ. deciſ. 26. num. 3. & Ann. ſingular. 248. Et quid in inſtrumento capitulorum matrimonialium? vide de Franch. deciſ. 366. & quid in inſtrumento venditionis fundi ad menſuram facto pro certo prætio poſſit præſentari iuxta ritum non facta menſuratione Theſſ. in deciſ. 185. quid autem in inſtrumento ſine cauſa? vide Ann. deciſ. ſeu ſingul. 250. non poteſt tamen præſentari inſtrumentũ pro tacita promiſſione, quæ reſultat ex inſtrumento liquido de Franch. deciſ. 222. Sed quid ſi quis eſſet obligatus duobus in ſolidũ, & ab vno poſtea fuerit ſibi prorogatum tempus ſolutionis, num alter poſſit liquidare inſtrumentum non expectato tempore prorogato? quod ſic tenuit de Franch. deciſ. 181. Et quid ſi inſtrumentum contineat certam ſummam ex cauſa affictus territorij certæ menſurę puta decem iugerum ad certã rationem pro quolibet iugere adiecto pacto, vt menſurari debeat, an interim menſuratione non facta poſſit dici liquidum reſpectu ſummæ in eo expreſſæ? vide de Franch. decil. 222.

Et quia per ritum M. C. 162. ad impediendam liquidationem admittitur exceptio ſatisfactionis in promptu probata propterea quęro num admittatur exceptio compenſationis? & quod ſic tenuit Rot. Genuæ in deciſio. 104. contrarium tamen tenuit Afflict. deciſio. 381: vbi dicit Sacr. Conſil. ita decidiſſe, quæ opinio limitatur nõ procedere quando per confeſſionẽ creditoris con ſtaret de veritate obiectæ compenſationis Cappell. Tholoſſ. deciſio. prima; *Limita* ſecundo in caſu ciuſd. Afflict. in deciſio. 121.

Item quæro, quid in exceptione promiſſionis erroneæ Theſſau. in deciſ. 26. & de exceptione remiſſionis mercedis propter ſterilitatem, Franc. Marc. deciſione 208. parte ſecunda. Et de exceptione, ne quis teneatur vltra quam facere poſſit de Franc. in deciſ. 281.

Animaduertas tamen quod inſtrumentum quantumuis liquidum, & iuritum poſt viginti annos perdit vigorem huius liquidationis, vt in ritu 167. ſed anni a quo die computentur, vide de Franch. deciſ. 341.

COLLECT. 1382.

Super conſtit. minoribus de iur. balij.

¶ Balii dandi minoribus in Regno Neapolitano.

AD ornatum huius conſtitutionis, quæ loquitur de materia balii, animaduertendum primo, quod balius nõ dicitur quis cõſtitutus ex poteſtate data adminiſtrandi, & gubernandi, nec ex conſtitutione fideicommiſſariorũ, & executorum Rubin deciſ. 90. ex qua infero ad pulcherrimam deciſ. de Ponte 20. vbi fuit dictum in Collateral. Conſ. Duciſſam Acheruntiæ matrem moderni Ducis minoris debere ipſam declarari ſolam Bal am, ipſius filii, licet vir in ſuo teſtamento reliquerit fideicommiſ-

ſarios

ſarios executores ſuæ diſpoſitionis ipsā Duciſſam D. Carolum de Inuata, & Franciſcum Denticem, quæ deciſio cor roboratur ex nonnullis alijs, præſertim in cauſa Marchionis Vallis, nam mortuo ipſo Marchione, relictis pluribus executoribus, nulla facta diſpoſitione balij ijdem executores petierũt electio nem balij a Rege, & vnicus tantum fuit datus, qui fuit D. Aluarus de Mēdozza.

Secundo ex deciſ. facta in cauſa hæredis Franciſci Belmundez, vbi plures erant balij conſtituti, & educatio in ſpe ie relicta auiæ maternæ, & tandem per tCollater. Conſil. fuit declarata Balia D. Maria Bermundez ſola amita pupilli, eiq; data educatio.

Quæro vlterius cui decernendus ſit baliatus matre tranſeunte ad ſecundas nuptias, dicas quod ei, quem ipſa petiit Ann. in conſi. 50. licet Iudex poſſit rece dere ab eius voluntate, vt pulchre per Grammatic. in deci. 54. An autem balio ſit conſtituendum, & ſic debeatur ſalarium, vide deciſ. de Franch. 440.

COLLECT. 1383.
Super c. Regni, vt cum nihil.

¶ Baronalis officia qualis eſſe debeat, num exterus a Regno.

ADuena non ſubditus Regni nō po teſt creari Officialis a Barone h. d. neque clerici a Prorege de Frāc. in dec. 479. & quādo Monach⁹ poſſit eſſe Officialis, ſeu Iudex, vide Gu. Pap. ī dec. 563.

COLLECT. 1384.
Super c. quamquam de vſuris in 6.

¶ Vſurarii manifeſti.

IN gloſ. ibi quomodo vſurarius manifeſtus probetur. Adde ad probationem vſurarum Oſaſc. in deciſio. 72. Affl. in deciſ. 92. Capyc. in deciſ. 19. & quod quando emptio redditum excedat ſolitum modum, cenſetur vſuraria, & illicita, vide Papon. lib. 12. arreſt. 8. Gayl. obſeru 5. num. 10. lib. 2. Caualc. in deciſ. 14. par. 2. & quot & quibus coniecturis cōtractus dicatur vſurarius, & pignoratitius, licet ſit celebratus ſub nomine emptionis, & venditionis, vide Caualc. in deciſ. 13. de contractibus par. 2. quod crimen eſt etiam mixti fori Oſaſ. in deciſ. 137. Gayl. lib. 1. obſer. 9. Delfin. in deciſ. 535. par. 2.

COLLECT. 1385.
Super pragm. 1. de guidaticis.

¶ Guidatici conceſſionis ob delictum.

NOn gaudeant guidaticis ij, qui regios vaſſallos offenderint. h d Limita hanc prag. vt procedat quādo guidatus cōmittit delictum vere punibile, ſecus ſi eſſet aliquod leue de Franch. in dec. 218. qui diſpoſitionē huius tex. fundat de iure communi circumſcripta hac pragmatica, alias enim qui capiũtur ſub clipeo guidatici ſunt ponendi in priſtinam libertatem, idem de Franc. in dec. 415. ex ratione tex. in l. 1. C. de ijs qui veniam ætatis impetrauerunt.

COLLECT. 1386.
Super cap. ex frequentib. de inſtitut.

¶ Collationis præbendarum Eccleſiæ Collegiatæ.

NOn eſt modica dubitatio illa, quę fieri ſolet per Scribentes in præſenti tex. ad quem ſcilicet ſpectet collatio præbendarum Eccleſiæ collegiatæ; nam varij varia dixerunt; Biſignett. deciſ. 8. de præb. tenuit ſpectare ad prælatum eiuſdem collegiatæ, quam opinionem ſequitur Bellamer. deciſ. 717. Alij vero tenuerunt, quod electio, ſeu præſentatio ſpectet ad prẹlatum Eccleſiæ

ſiæ

ſiæ collegiatæ,confirmatio vero, ſeu inſtitutio ad Epiſcopum pertineat Rot.in deciſ.4.de conceſſ. præbend. Caſſador. deciſ.22.de præbend & hanc vltimam opinionem tenuit Put.deciſ.135. lib. 1. & nouiſſimis temporibus ſecundum eam pluries iudicaſſe Rot. Rom teſtatur Ægidius deciſ.69. & in deciſ. 718.

COLLECT. 1387.
Super cap. ſacrorum 63. diſt.

¶ Ciuitatis appellatione quæ veniant.

APpellatione Ciuitatis venit diœceſis, h.d.Sed tu diſtinguas, quod aut ſumus in materia fauorabili, aut in odioſa. Primo caſu venit Ciuitas appellatione diœceſis,Bellamer.deciſ. 141. & ita intelligitur præſens tex.in materia odioſa iterum diſtinguas, quod aut verbum diœceſis profertur a lege, vel conſtitutione generali,& ſimiliter venit Ciuitas Balb.deciſ.6.per text. in cap. 1. de rerum permuta.aut profertur in reſcriptis,ſeu diſpoſitionibus particularibus, & tali caſu minime compræhẽditur Ciuitas appellatione diæceſis Faber deci. 6.C.de verb.ſignif.Et ideo in terminis regulæ quartæ Cancellar.reſeruãtis beneficia vnicorum ſubcollectorum in quacunqueCiuitate,vel diœceſim nõ potuit eſſe vnus ſubcollector in Ciuitate, & alius in diœceſi alias dicerentur eſſe duo ſubcollectores in ead.diœceſi cõtra mentem,& literam dictæ regulæ quartæ,vt fuit dictum in Rot. Rom. in vna Calaguritan.beneficiorum 2. Decemb. 1602.coram Lancellotto.

Nota tamen,quod appellatione Ciuitatis venit diſtrictus Robert.lib.2.deciſ. 3.& propterea delictum factum in caſalibus quoad pœnam infligendam cenſentur perpetrata etiam in ciuitate, de Frãch deciſ.129.Hinc infertur,quod conſuetudines Neapolitanæ compræhendunt etiam caſalia, ſeu diſtrictus de Franch.in deciſ.604.

Nota ſecundo nonnulla ratione ad praxim accomodata in materia diſtrictus.Primo,quod diſtrictus non probatur per teſtes,qui ignorant iter,& deponunt in confuſo Seraphin.in deci.1482. nec probatur per depoſitionem teſtis de publica voce, & fama, per verbum eſt tantum ſuper diſtrictu, ſeu diſtantia loci,idem in deciſ.1370 nec ad probandum, quod locus ſit in diſtrictu admittitur menſuratio,idem in d. deciſ. 1370.

Nota tertio,quod appellatione oppidanorum,non veniunt diſtrictuales, vt fuit dictum in vna Salamantina iuriſdictionis 3.Iunii 1580.coram Seraphin. vt patet in eius deciſ. 467.& facit deciſ. Gratian. 90.

COLLECT. 1388.
Super cap.1.ne ſede vacante in 6.

¶ Collationis præbendarum Eccleſiæ collegiatę, & cathedralis vtrum ſit epiſcopi vel capituli.

COllatio præbendarum Eccleſiæ Cathedralis non eſt liberæ collationis Epiſcopi, ſed potius ſimultanea, ita quod Epiſcopus, & capitulum inſimul debent conferre, & non vnus ſine alio h.d.& ita Rot.deciſ.4. de conceſſ. præbend.in nou.& Caſſador. deciſ. 22. de pręben.quę opinio eſt iam ſępiſſime comprobata aliis pluribus deciſ. ita vt inoffenſo pede ſit amplectẽda Put. deciſ.135.lib.1.& in deciſ.412 lib. 2. & in deciſ.172 lib. 3.& fuit nouiſſimę reſolutum in vna Salamantin. portionis 16. Maii 1603. coram Iuſto. Hinc dixit Caputaquen.deciſ.88.par.2.quod non cõpetit Epiſcopo alternatiua in beneficiis ad ſui,& capituli ſpectãtibus, vnde eadẽ rõne contraria priuatio dictarũ prębendarũ Eccleſię Cathedralis ſpectat ad Epiſcopum,& Capitulũ, Caputaqu. in deciſ.153.par.1.& Put.deciſ.18.lib.3.

Hinc

Hinc prouenit, quod cũ portionarij de iure communi non ſint de capitulo Verall deciſ.84.& in deciſ.91.par.1. Cęſar de Graſſ.in deciſ.4.de his,quæ fiunt a prælat.Rot.deciſ.4.part.2.diuerſ. immo portiones Cathedralium ſunt de inferioribus beneficiis ipſius Eccleſiæ, nec habens portionem dicitur habere talem præbendam, de qua ſupra Pute. deciſ.441. lib. 1. & propterea videtur, quod Epiſcopus ſolus ſine capitulo fundatam intentionem habet in collatione dictarum portionum.

Nihilominus cõtrarium pluries fuit in Rot.reſolutum,& ſignanter in vna Salamantin.dimidiæ portionis 25.Iunii 1590.coram Comitulo, & in alia Corduben.dimidiæ portionis 13. Februarii 1601.coram Sacrato,& iterum in vna Vicen beneficii 19. Nouembris 1599. coram Illuſtriſſ. Pamphilio, in quibus omnibus fuit dictum, quod etiam in portionibus, & dimidiis portionibus Eccleſiæ Cathedralis habet locum ſimultanea Epiſcopi, & Capituli collatio.

Et ratio colligitur, quod in aliquibus Eccleſiis cathedralibus portionarii, & dimidii portionarij ſunt de Capitulo generali,quamuis in electionibus, prouiſionibus, & admiſſionibus votum non habeant,vt ad effectum coniudicum, de quo in Concilio Triden.ſeſſ.25.cap. 6.de reformat. fuit reſolutum in vna Corduben. iuriſdictionis 7. Februarii 1597. coram Orano, & de portionariis Eccleſiæ Carthaginen. loquitur Pute. deciſ.441.lib.1.& de portionariis Hiſpalen.eſt deciſ.7.par.2. diuerſ.

COLLECT. 1389.

Super §.plus Inſt.de actionib.

¶ Pœnæ plus petentis.

PEtens plus debito punitur, & in quo vide in tex. licet ſunt qui deciderunt,quod petens plus probando ſolũ in parte debet obtinere pro illa parte probata Guid.Pap.in deciſ.27. Balb. in deciſ.99.ex quo ampliatur regula vtile per inutile non vitiatur, de qua late per Affl.in deciſ.107. Vrſill. in deciſio. 218.Gama in deciſ. 387. Surd. in deciſ. 248.Franc.Marc.in deciſ.328.par.2. & Milanenſ.in deciſ.52. lib. 2. imo petens creditum ſolutum incidit in pœnam ſtellionatus,vt late per Magon.in deci. Rotæ Florent.88.& an incidat in eandem pœnam debitor plus negando, vide deciſionem meam 32.

Amplia ſecundo,vt ſtatutum contra plus petentes, locum habet etiam contra petentes indebitum Surd. in deciſ. 65.Amplia tertio,etiam contra eos,qui agunt ante diem,idem Surd. in deciſio. 120.Amplia quarto præfatam pænam locum habere in eis,qui agunt, ſeu petunt ante conditionis euentum, quia ii quoque plus petere dicuntur, ſcilicet tempore Surd. in deciſio. 131. Amplia quinto, vt tales non excuſentur per dictionem in circa,vt pulchre per Guidonem Pap.in deciſ.290.Amplia ſexto,vt quando plus re fuerit petitum,debet talis condemnari in expenſis, ſi debitor non fatetur partem debiti, Rot. Auen. in deciſ.40.diuerſ.tomo 3.Amplia ſeptimo;vt liceat Reo contra plus petentes qualitate, ſeu quantitate in totum negare Teſſ. Senat.Ped.in deci.231 Viu.in deciſ. 340. vbi refert quãplurimas DD. opiniones diuerſas; Amplia octauo in datione in ſolutũ,quæ ſi facta fuit plus debito eſt in totum nulla Marilian. in

deciſ.

Digitized by Google

deciſ. 8. licet creditor habeat ius retentionis pro re debita Surd. in deciſio. 36. aliquid per Capyc. in deciſ. 41. nu. 9.

Nunc limita tex. concluſionem, & primo ſi impetitione de plus debito facta adeſſet clauſula omni meliori modo, &c quia tūc eius virtute fit, vt quis non incidat in pænas Ioſeph Ludou. in deciſ. Peruſ. 117. Limita ſecundo, ſi adeſſet etiam clauſula ſaluo iure ſuperflui, ac poteſtate addendi, & diminuendi Ioſeph Lud. in deciſ. Peruſ. 51. Limita tertio in eo qui plus petijt fiſco, quia non punitur Rub. in deciſ. 99. vbi allegatur Iaſ. in §. ſi quis agens num. 8. de actionibus.

COLLECT. 1390.

Super cap. praeterea. de teſtibus

¶ Correctionis dicti teſtis.

TEſtis poteſt ſuum dictum corrigere in continenti, h d. immo poteſt corrigere ante aperturam proceſſus, & antequam alloquatur cum parte, Ego in deciſ. 29. Limita niſi eius dictum fuerit approbatum per partes Franc. Mar. in deciſ. 493. par. 2. & 705. par. 1. & ideo non poſſunt repeti teſtes ad inſtantiam partis, vt addant, vel detrahant, vel corrigant dicta ſua ex interuallo poſtquam allocuti ſunt cum parte, vt aliquid per Valaſc. in deciſ. 43. & per Capyc. in deciſ. 142. Hinc infertur, quod ſi teſtis in continenti reuertatur ad Notarium, & faciat ſibi legi dictum ſuū, & dicat Notario, Ego non dixi ſic licitum eſt Notario emendare, ita Rota Romana in proprijs terminis in deciſ. 19. de teſtibus in nouis, ſed Ego in deci. Curiæ Archiepiſco. Neap. 10. indubitanter teneo hoc fieri non poſſe abſque Iudicis mandato, vt late etiam per Bald in cap. præterea, de teſtibus, & ad materiam quando teſtis poſſit ſuum dictum corrigere, vide per Grammat. in deciſ. 60.

COLLECT. 1391.

In Materia Bullarum.

¶ Bullarum.

PRo cuius intelligentia quæro primo an ſola ſupplicatio probet titulum; Reſpondetur, quod ſola ſupplicatio probat titulum auctoris, ita Bellamer. in deciſio. 112. Verall. in deciſio. 235. & in deciſio. 301. part. 3. Secundo quæro quando ſunt ſuſpectæ de falſo, reſpondetur, quod tunc reputantur ſuſpectæ, quando non reperiuntur, in regiſtro Bullarum Verall. in deciſio. 74. Quæro tertio, an Epiſcopus poſſit retinere fructus primi anni alicuius beneficij, ſeu ſibi illos attribuere pro datione poſſeſſionis ei qui legitime prouiſus eſt, vide Antonin. in deciſ. ſeu Reſolut. 1. & Concil. Triden. qui negatiue cenſuit ſeſſ. 24. c. 14. de reformat. & Sayr. in deciſ. 21. de ſimonia Quarto quęro an medij fructus poſſint exigi a beneficiatis; Reſpondetur, quod ſic, vbi viget conſuetudo Sayr. in deciſ. 23. de ſimonia, & eſt extrauagans Io. 22. ſub. titū. de electione, & in anno 1614. menſe Septembris, cum fuiſſet petitum per Illuſtriſs. Dominum Cardinalem Spinellum in Sacra Congregatione declarari an fructus medietatis anni beneficiorum vacantium liceret exigere, & pijs locis ad eius Illuſtriſs. libitum applicare Sacra Congregatio cēſuit poſſe; ſuppoſita tamen, ac probata immemorabili exigendi, & variandi reſpectu applicationis; Quinto quęro an Secretarius Epiſcopi poſſit ſcutum vnum accipere pro ſubſcriptione Bullarum, earum regiſtratura, & aliud pro ſigillo Sayr. in conſ. 2. de ſimonia, reſpondet negatiue, ſed non negat,

Digitized by Google

negat,quod aliquid non poſſit accipere pro ſcriptura ipſarum; Sexto quæro an Bullæ beneficiorum probēt collationē beneficij ; Reſpondetur quod ſic ita Sayr.in deciſ.1.de fide inſtrumentorum, & Rota in deciſ. 38. de probationibus in antiquis.

COLLECT. 1392.

Super l.ſi quæramus ff.de teſtamentis.

¶ Legitimationis perſonæ.

ANte omnia debet conſtare de legitimatione perſonæ agentis in iudicio,h.d. Hinc infertur primo,quod talis exceptio reddit iudicium retro nullũ & proceſſum inualidat,& poterit quandocunq;opponi Boer.in deciſ.218. Infertur ſecundo, quod ceſſionarius tenetur exhibere ceſſionē ante litem cōteſtatam Maril.Rotę Ienuæ in dec.7 Infertur tertio,quod procurator tenetur exhibere mandatum ſuæ procurationis, idē in dec.14.quia mandatum etiam per mille annos non præſumitur Garz.in dec. 28.præſumitur tamen quandoque in aliquibus caſibus;præſertim primo in actu vbi fiunt expenſæ Creſc.in dec.1.de præſumpt.ex Bar.communiter recepto in l.cũ ſeruus ff.de verb.oblig.Secundo ex productione ſcripturarum in iudicio pręſente Domino,pulchre Ioſeph Lud. in dec.Peru.110.Hinc nota,quod ſi procurator egit ex mandato inſufficienti,& ſententiam obtinuit,ſi poſtea opponatur,& de nouo producat nouum mandatum ſufficiens,quod ex hoc ſententia non ſubſtinetur Car.Put.in deci.383.li. 2.ſemper enim quod procurator habet mandatũ ſufficientē,ſubſtinetur ſententia per præſentationem mandati, idem in dec. 145.& 147.in antiquis. Infertur quarto,quod qualem quis ſe aſſerit talē ſe probare debet Ant.Faber in dec.1.C. qui legitimã perſonam;Nunc limita regulam tex.principalem,& primo in poſſeſſorio,in quo non eſt neceſſarium probare ſe eſſe hæredem;ſed ſolum allegare,Car.Put.in dec.363.li.2.& an autem in iudicio recuperandæ poſſeſſionis ſufficiat oſtendere titulum ad finem obtinendi,vel poſſeſſionem abſq; titulo,vide Affl.in deciſ.261.& ad materiam vide eundem in deciſ.77.389.& 324.

COLLECT. 1393.

Super c.paſtoralis de priuilegijs.

¶ Executoris Apoſtolici.

IN materia executoris apoſtolici, de qua in plurib. alijs collectaneis ſcripſi hic tamen volo, vt notet omnia quæ animaduerti debent pręfatum executorem.

Primo animaduerti debet an ſit procedēdum citata parte,& in hoc perſpici debent verba literarum primo ſi adſit clauſula vocatis vocandis,quia tunc neceſſaria erit citatio, ita Rota in proprijs terminis in deciſ. 32. de reſcriptis in nouis Balb.in deciſ.29 Rubin.in deciſ.26.Secundo quando adeſſent verba procedendi abſque pręiudicio,quia tũc etiam requiritur cauſæ cognitio Caputaquen.in deciſ.284.Tertio quando reperiretur clauſula ſi ita eſt, vel ita tibi conſtiterit Rota in deciſ 12. de officio delegati in nouis Guid Pap.in deci 70. Ego in deciſ.Curiæ Archiep. Neapol. 91. Quarto quando adeſſent verba, vt procedant parte citata Rubin. in deciſ. 25. Quinto ſi Papa diceret in literis cōſtito vobis ſummarie, & extraiudicialiter dictam alienationem confirmetis Creſcent.in deciſ.12. de priuilegijs, & ratio eſt quia propter illa verba extraiudicialiter nō tollitur partis citatio Bellam.

Digitized by Google

lam in deciſio.672.& maxime propter verbum conſtito idem in deciſ.681.*Li*mita tamen illud animaduertendum quando executor vellet examinare aliquem, ſi eſt idoneus, quia tunc non eſt neceſſaria citatio partis Ego in deciſ.3.

Secundo Animaduerti debet, quia tenetur ſe informare de omnibus expreſſis in literis apoſtolicis, vt patet quia ibi ſolum narrat, exprimit, & exponit impetrans propter obſeruantiam regularum Cancellariæ; & in partibus debet probare narrata coram Iudice delegato Rota in deciſio.8.de reſcriptis in nouis, prout dicimus, ac obſeruatur etiam in diſpenſationibus matrimonialibus in quibus exprimuntur gradus in Vrbe, & probantur in partibus Addit. ad deciſ. 7.de reſcriptis in nouis, & in deciſio.44. eod.tit.facit Concil.Triden.ſeſſ.13.c.15. & ſeſſ.42.cap.5 & 6.de reformatio. vbi vult quod epiſcopus videat omnia reſcripta impetrata a ſede apoſtolica; an habeant vitium ſubrectionis, & obrectionis.

Tertio animaduerti debet an fuerit expoſitus verus valor beneficiorũ, quia gratia eſt nulla ob non expreſſionem veri valoris Verall.in deciſ.128.par. 3. & aliquid per eundem in deciſ.8. num. 6. & in deciſ.27.num 2.Capp. Tholoſ.in deciſ.329. & ille qui vult probare valorem expreſſum tenetur facere veram probationem cum agatur de probatione fraudis idem Verall.in deciſ.381. p. 2.& fama publica excuſat malam valoris expreſſionem, quia valor eſt difficilis probationis idem in deciſione 49. parte tertia.

COLLECT. 1394.

Super cap.ex parte, el 2.de appellationibus.

¶ Exceptionum reiectionis per proceſſum ad vlteriora.

IVdex per proceſſum ad vlteriora videtur reijcere exceptiones oppoſitas h.d. & ratio eſt quia videtur de eis cognouiſſe, ita in proprijs terminis DD.de Rot.in deciſ.13.de exceptionibus Card. Puteus in deciſ.388.libro 3.Balb. in deciſione 39.

COLLECT. 1395.

Super l.2.ff ſi ager vel emphyt.

¶ Prælationis directi domini vicino ſuper alienatione rei emphyteuticæ.

AD hanc l. nota quod Dominus directus præfertur vicino in alienatione emphyt. & ita pluries fuit deciſum prout eſt deciſ. Capycij 99.Cach. in deciſ.156.Teſſ.Pedemon. in deciſio. 170.Frãc.Marc.in deciſ.364.quod Amplia procedere etiam ſi conſenſiſſet alienationi Guid.Pap.in deciſ.47. intellige tamen ſupradicta dummodo prole vellet retinere, ſecus ſi pro alio idem Gui. Pap.in dec.4011.ſicut dicimus in eccleſia in emphyteuſi reuerſa, quia non cogitur illam agnatis petentibus renouare quando vult pro ſe retinere Benint.Rotæ Bononien.in deci.29.quid autem in feudo quando videlicet Vaſſallus vult vendere, vide pulchre per Guid Pap.in deciſ.39.Franch.Marc.in deciſ.364.Io. Papon.lib.13.ti.1.arreſt.5.6.& 10.& an tale ius p̃lationis poſſit alteri cedi, vide eundẽ Marc.in deciſ.2.p.2.& an regula quod quidquid eſt tranſmiſſibile, & ceſſibile ſit vera vide per Balb in dec.7 & quid ſi res vendatur per ſecundum emphyteutam quis in quam prȩferatur prior ſcilicet dominus, an ſecũdus vide Rot.in deciſ.2.de locatione in antiquis.

Ad

Digitized by Google

Ad hanc tamen materiam animaduertas ad tria admodũ vtilia, primo qđ emphyteuta non præfertur vendente dominium, vt aliquid per Frãch. in deciſ. 17. num. 8. Anna deciſ. ſeu ſing. 150. Secundo quod in cenſu, an præferatur cenſurarius emptori, vide Capyc. in deciſ. 103. Vrſil. in deciſ. 380. Tertio quod emphyteuta cogitur ius ſuum, & meliorationes domino potius vendere quam alijs iuſta l. fin. C. de iure emphyt. & facit deciſio Magon. Rot. Floren. 100.

COLLECT. 1396.

Super l. decẽ, ff. de verborũ obli. vbi DD.

¶ Iuris declarandi, & factorum, quæ non tranſeunt ad hæredes.

IVs declarandi non tranſit ad hęredẽ h. d. Ex quo Infero ad nonnulla admodũ practicabilia, & primo quod pęna quæ nõ fuit declarata contra auctorem non poteſt declarari contra hæredẽ Rub. in deci. 16. & aliquid per Affl. in deci. 111. nu. 7. Infero ſecundo quod ſi res emphyteutica inciderit in commiſsũ viuente domino ſi non petiit declarari deuolutam non poterit eius hæres declarari facere, & ita in quam pluribus Tribunalibus fuit deciſum præſertim in Senatu *Luſitaniæ*, vt per Gamã, in deciſ. 17. deciſ. 175. in deciſ. 24. Valaſc. in deciſ. 31. & in dec. 75. in Regno *Franciæ*, vt per Guid. Pap. in dec. 214. & Florentiæ, vt patet ex Magonio in deciſ. 16. contrarium tenuit Mont. Ro. Aragoniæ in deciſio 32 Infero tertio, quod licet mulier tranſierit ad ſecunda vota omneſquod habuit ex bonis primi viri tenetur ſeruare filiis præfati matrimonii l. fæminæ C. de ſecundis nuptiis talis facultas reuocandi nõ transfertur ad hæredes Balb in deciſio. 500. adeo quod ſi filii viua matre non ſunt conquæſti de tranſitu ad ſecunda vota morientes non transfertur hoc ius ad hæredes.

COLLECT. 1397.

Sup. c. ad aures de exceſſibus prælatorũ.

¶ Intruſionis, & pœnæ illius.

INtruſus dicitur ille qui non habet aliquem colorẽ ſuæ intentionis h. d. ſimiliter dicitur etiam intruſus ille qui obtinuit beneficium deuolutum, quia collatio eſt nulla, & tractu temporis nõ conualidatur Boer. in deciſ. 170. & talis non iuuatur, nec Regula Cancellariæ, nec præſcriptione idem Boer. in deciſ. 14. dicitur ſecundo etiam intruſus ille qui reſignat, & poſt reſignationem manet in beneficio reſignato Caputaqu. in deciſ. 36. par. 3. & talis tenetur ad fructuum reſtitutionẽ idem cita. dec. Tertio in minore 25. annorũ prouiſo de parochiali ſi poſſeſſionem, & fructus capiat de beneficio curato, quia cenſetur etiam intruſus Sayr. in deciſ. 2. de ætate, & qualitate.

Sed non incongruum eſt hic dubitare, quæ nam ſit pæna ſancita per ſacros canones contra intruſos, & dicas quod tenetur ad fructuum reſtitutionem aliquando a die intruſionis quandoquidẽ a die motæ litis Caputaquen. in deciſio. 27. & idem in deciſ. 65. part. 2 & vide Bullam Iulij. 3. quæ eſt 44. incipiens ſanctiſſimus vbi omnes beneficiarios ſine Bullis dicit eſſe intruſos; *Limita* in caſu deciſ. Caſſad. prima de cauſa poſſeſſ. & proprieta. vbi fuit dictum quod intruſo in beneficio contra habentes regreſſum ſeu acceſſum, aut coadiutorium cum futura ſucceſſione, & decreto irritanti tenetur ad fructus a die intruſionis, non a die litis tantum, & idem in intruſo contra decretum cap. 2. de præbendis in 6. Secunda eſt pæna quia intruſus in beneficio

neſcio reſeruato non poteſt opponere de Regula de annali Caſſado. in deciſ. 14.& tenuit Rota in vna Colonien.canonicatus 29.Maij 1570.coram Verallo,licet ab hac opinione fuerat receſsũ in vna Calciaten. Scolaſtriæ 16. Maij 1588.coram illuſtriſſimo Platto, & extat alia deciſio Seraphini 160. Tertia pęna eſt quia ſi quis de facto ſe poneret in poſſeſſione alicuius beneficij,& poſtea impetrat illud a Sede Apoſtolica, non facta mentione de illa intruſione impetratio erit nulla Capp.Tholo.in deciſ.483. & non ſolum tenetur facere mentionem de intruſione verum etiam de fructibus interim perceptis Ego in deciſ.60.& Auphrerius in addit. ad cit. dec.483. Quarta ſi quis fuerit intruſus in aliquo beneficio a laico,vt in caſu c. præterea el primo,de iure patronatus, & vellet impetrare aliud beneficium a Papa non facta mentione de illa intruſione non valet impetratio,quia eſt intelligibilis cum ſit excõmunicatus Add. ad dictam deciſ.483.& ita cenſuit ſacra congregatio.

Quomodo autem intruſis ſuccurrendum ſit vide Bullam Gregorij XIII. de publicandis reſignationibus.

COLLECT. 1398.

Super l.mandatis ff.de requirendis reis.

¶ Publicationis bonorum in fiſcum faciendæ poſt annum.

REus habet annum ad ſe purgandũ quod ſi non venerit infra annum bona eius tranſeunt in fiſcum,atque publicantur h d.quemadmodum etiam publicantur bona hæreticorum Guid. Pap.in deciſ.76.& in bonis Rebellium Gama.in deciſ 22. ſed quid ſi Rebellis habeat bona in diuerſis territorijs ſub diuerſis iuriſdictionibus quomodo ſit facienda publicatio. Vide Guid. Pap. in deciſ.341.aliquid per Vrſill.in deciſio. 282.Bona autem hæretici cui publicantur eccleſiaſtico ſuperiori Guid.Pap.in deciſ.76.an veniant bona futura, vide de Franch.in deciſ.102.an nomina debitorum Guid.Pap.in deciſ.341.in confiſcatione bonorum non veniunt bona paterna poſt ſententiam acquiſita, necq etiam ratione legitimę.Magon.deciſio. Florentiæ 99.

COLLECT. 1399.

Super Auth.ſi vero contingerit,C.de iudicijs.

¶ Adiuncti iudicis admittendi,& quando,& de iudicis ſuſpicione.

QVando Iudex ordinarius eſt ſuſpectus non remouetur in totũ, ſed aſſociatur probus vir loco epiſcopi h. d. & hoc procedit ſiue quoad examen,ſeu alium articulum,vel quoad totam cauſam Capyc. in deciſ. 137. & dato adiuncto ſtatim ceſſat iuriſdictio Iudicis cauſæ ne ſolus procedat Ego in deciſ.22.Imo is poteſt Iudici ordinario ac parti inhibere, ne abſq; eo procedãt Teſſ.in deciſ.255.num.7 hæc autem adiuncti datio non procedit de iure canonico quo poteſt quilibet Iudex, tam ordinarius, quã delegatus vt ſuſpectus recuſari immo totum Collegium Gayl. obſeru.33.lib.1. Oſaſc. in deciſ 15.item tam Iudices delegati, quam ordinarij Idem Oſaſc.in deciſ 18.& in deciſ. 84. & Borgnin in deciſ.28.licet quando recuſatio eſſet notoria fruſtratoria poteſt ſperni per recuſatum,nec parit effectum attentatorum Capp.Tholoſ.in deciſio. 479.Franc.Marc.in deciſ 705 p.2. nec item eſſet admittẽdus adiunctus vbi recuſans haberet in promptu appellationem Polid.Ripa obſer.197. aliquid per Viu.in deciſ.363.ſed obiter ad materiã ſuſpicionis nota nonnulla admodũ practicabilia primo quãdo quis exercet of-

Digitized by Google

ficiũ allegatur ſuſpectus ſit dandus adiunctus, vide de Franch. in deciſ. 8. Secũdo quod inimicitia quæ ex facto partis prouenit nõ repellit Iudicem, neque teſtem pulchre Franc. Marc. in deciſio. 291. par. 2. Tertio quod poſt concluſum in cauſa ſuſpicio non poteſt allegari in perſonam Officialis etiam ex noua cauſa de Franch in deciſ. 431. Quarto quod ſuſpicio in perſonam Actuarij allegata ſufficit quod probetur per iuramentum Anna deciſ. ſeu ſingul. 489. Milanenſ. in deciſ. Siciliæ 15. lib. 1.

COLLECT. 1400.

Super c. dilecto de pænis.

¶ Iniuriæ illatæ Officiali.

INiuria illata Officiali quando dicatur realis, vel verbalis, vide Franc. Marc. in deciſ. 34. p. 2. Card. Put. in deci. 303. lib. 1. & quæ leuis, mediocris, & atrox vide eundem Marc in deciſ. 614. p. 2. & in dec. 903. p. 1. Put. in dec. 303. li 1. Boer in dec. 168. plurimũ tamẽ intereſt, an verbalis ſit, an realis iniuria, quia ſi realis, vel perſonalis acriter puniẽ, quam verbalis Rota Delfin. in deciſ. 13. p. 2.

COLLECT. 1401.

Super Cõſt. Regni Foriudicatorũ bona.

¶ Foriudicatorum.

AD cuius ornatum primo animaduertendum eſt, quod foriudicatus habetur pro mortuo Farinac. in deciſio. 31. ex qua inferas primo, quod conſuetudines Neapolitanæ, per quas vocantur ad ſucceſſionem proximiores ex parte patris ad bona a linea paterna obuenta, & acquiſita, & proximiores ex parte matris ad bona ex linea materna quæſita, procedunt etiam proximiore foriudicato, ita de Franch. in deciſ. 563. Inferas ſecundo, quod Conſuetudines Neapolitanæ loquentes de morte compræhendunt etiam foriudicatum, idem de Franc. in deciſ. 689. Inferas tertio, quod Conſuetudines Neapolitanę loquentes de dotiũ reſtitutione viro mortuo procedunt etiam viro foriudicato, licet contra de Franch. in deciſ. 562.

Animaduertas ſecundo, quod annus foriudicationis, de quo in Conſtit. noſtra currit a die banni, non autem annotationis de Franch. in deciſ. 515. vbi diſputat intellectũ conſtit. grandis vtilitas in qua ſtatuitur bona inquiſiti eſſe annotanda retenta pro fiſco tertia parte, reliqua elapſo anno a die annotationis eſſe applicanda commodis fiſci, & gloſ. ibi in verbo annotationis, dicit, quod annus computatur a die banni, etiam non facta annotatione, cum reſpiciat commodum fiſci, & poteſt illa ommitti, & renuntiari, cum reſpiciat bona, & non perſonas, vt late Ego diſcutio in mea deciſ. 113. & ſic contracta contumacia a die banni currit annus, In raptore, & oſculantibus mulieres maritatas, virgines, vel viduas non expectatur annus, ſed ſex menſes, quibus elapſis poſſunt foriudicari, quia foriudicationis tẽpus abbreuiatur ad beneplacitum Proregis propter arduas cauſas, & grauia delicta de Franch. in deciſ. 213.

Animaduertas tertio, quod ſi citatio foriudicationis fuit nulla, etiam ſententia foriudicationis erit nulla, de Franc. in deciſ. 514. quia foriudicatio ſumit robur a citatione, idem in deciſ. 321. quando vero foriudicandus non habet domum ad finem citandi, agnati, & affines ſunt abſentes, vel in prouincia, in qua M. C. non habet iuriſdictionẽ, quomodo prouidendum, vide de Franch. in dec. 516. & quomodo fiat citatio vacabundo, & quod ſufficiat, fieri in domo

vxo-

Digitized by Google

vxoris, vide per Guid. *Pap*. in deciſ. 445.

Animaduertas quarto, quod agnati ad impediendam ſententiam foriudicationis poſſunt opponere exceptionem clericatus, de Franch. in deciſio 329. ſed quid in clericatu aſſumpto poſt ſententiam foriudicationis, vide per eundem in deciſ 209. & ad materiam foriudicationis, vide optimum conſilium de Ponte 69. vbi refert quandam deciſionem emanatam in cauſa Andreæ de Ebulo.

COLLECT. 1402.

Super c. ex parte de officio delegat. vbi Abb.

¶ Renunciationis beneficij ad fauorem alterius.

RENunciatio beneficij ad fauorẽ nõ valet, h d. Intellige in reſignationibus, quæ fiunt in manibus ordinarij, ſecus in illis, quæ fiunt corã Sanctiſſim. ita in proprijs terminis Garz. in dec. 3.

*S*ed hic pulchra oritur dubitatio, an renũcians in fauorem N. cum pacto, vt poſſit retinere fructus, aut aliquam penſionem dicatur ſimoniace renunciare. Reſpondetur cõem eſſe opinionem ꝓ affirmatiua, vt voluit Sayr. in dec. 8. de ſimonia, & in dec. 37. eo. tit. Amplia procedere, ẽt ſi fuerit factum pactum, vt renuncians recipiat fructus beneficij reſignati vſq. ad talem diem. Et fuerit dictũ ſaluo beneplacito Sedis Apoſtolicæ; nã ſi poſtea fuerit facta reſignatio cor. Ordinario ſimoniaca iudicatur Mohed. in dec. 165. *L*imita non procedere quoties fuiſſet facta renunciatio in curia in manibus *P*apæ, obtinendo ab ipſo Papa reſeruationem oĩum, vel medietatis fructuum, nã non eſſet ſimoniaca, ſi renuncians prius tractaſſet cum reſignatario de dictis fructibus Rub. in dec. 6. & ratio eſt, quia fructuum, aut penſionis reſeruatio non pendet a voluntate partium, Caſſad. in deciſ 4. de locato.

Ex quibus colligitur, quod firma eſt illa pactio, quæ prohibetur in c. cum vniuerſorum de rerum permutatione, cum de ſtylo recepto in curia tractatus inter reſignantem, & reſignatarium ante admiſſam renunciationem de reſeruatione fructuum, aut penſionis nõ inducũt ſimoniam Boer. in dec 105. *P*ut. in dec. 39. lib. 2. quod Amplia procedere etiam ſi promiſſio tranſiuiſſet in obligationem Capp. Thol. in dec. 161. Intellige dummodo fuerit appoſita illa clauſula cum conſenſu S.D.N.

COLLECT. 1403.

Super l. 3. & toto tit. C. de prædijs minorum.

¶ Alienationis rerum minoris.

NOn valet alienatio rerum minorũ niſi interueniẽte iudicis decreto, h.d. quod quidem decretum cauſæ cognitionem requirit, alias nihil ſuffragatur Anna deciſ. ſeu ſing. 396 Amplia, vt minor poſſit præfata bona ſic alienata reuocare vna cũ fructibus reſtituto potiſſimum pretio in eius vtilitatem verſo pulchre Viu. in dec. 22. vti iuris eſt in eccleſia, quæ admittitur ad reuocandum alienata abſq. aſſenſu Apoſtolico vna cum fructibus: Ego in dec 31. & facit c. ſi quis præsbyterorum de rebus Eccleſiæ non alien. Amplia ſecundo, ẽt ſi res pupillares, ſeu minoris eſſent ſteriles Vrſil. in dec. 87. per l. ſi fundus ſit ſterilis ff. de præd. minorũ, Limita hoc niſi res ſtabilis vẽderetur de ordine teſtatoris, pulchre de Franch. in dec. 302. per tex. in l. Paulus ff. de prædijs minorum, ſic ẽt in re Eccleſiæ grauata per fideicommiſsũ

 alie-

alienare aliquid per Guid. Pap. in deciſ. 31. Amplia tertio vt huiuſmodi decretũ debeat præcedere, etiam ſi alienatio tẽderet in vtilitatem minoris Affl. in dec. 87. *Limita* regulam tex, vbi alienatio rei minoris fieret propter vrgens debitum Affl. in dec. 249. ad cuius limitationis ornamentum, vide Capyc. in deciſ. 113.

COLLECT. 1404.
Ad Stylum Rotæ Almæ Vrbis.

¶ Citationis vnicæ pro toto termino probatorio.

VErſatur præſertim, quod non ſubſtineat citatio vnica pro toto termino probatorio, & propterea hodie receditur a deciſ. Verall. 113. p. 1. vbi citatio ad videndum iurare teſtes tali die, & hora, & deinde ſingulis diebus, & horis ſequentibus erat valida, quia talis citatio non ſubſtinetur in Rot. niſi per ſolos duos dies, Rot. diuer. in deciſ. 311. nu. 3. p. 1.

Quo ad examen vero teſtium de partibus, maxime in Hiſpania in Rota ſubſtinetur citatio facta, licet ſit vnica pro toto termino probatorio præfixo, de Graff in deciſ. 6. num. 6. de ſententia, & re iudicata, & ita pluries decidit Rota, & ſignanter in vna Corduben. decimarum 24. Ianuarij 1594. coram Seraphino, & in vna Calaguritana oblationum 26. Maii 1590. coram Comitulo, & in vna Toletana decimarum 16. Februarii, coram Pegna, & alias ſæpius; Limita primo hanc ſecundam concluſionem quatuor modis, & primo quando mutatus Iudex, ſeu commiſſarius, ſeu delegatus, nam tunc requiritur noua citatio; nec ſufficit prima pro toto termino probatorio, quę limitatio an ſit vera, vide pulchras deciſ. Minad. 27 & Gratian. Rotæ Marchiæ 208. *Limita* ſecundo, quando teſtes eſſent examinati ſine aſſignatione termini communis. Nam tunc examen eſſet nullum, niſi citatio eſſet certa, & clara, quia poſſunt fieri probationes abſque termino, cum nõ ſit de ſubſtantia, Capyc. in deciſ. 1. ſub nu. 35.

Et propterea in Curia nullus ſolet terminus pręfigi ad faciendas probationes, vt teſtes iurent, & examinentur, ſed potius quocunque tẽpore examinantur ne probationes pereant, niſi quãdo petitur remiſſoria ad probandum in partibus Veral. in dec. 297 p. 3. *Rot.* in dec. 9. de teſtibus; *Limita* tertio, vt ſufficiat vnica citatio, quãdo terminus aſſignatus non currit, ſed eſt ſuſpenſus, donec pars aduerſa reſpondeat poſitionibus quoad teſtes illo medio tempore examinatos, vt fuit reſolutum in vna Pampil. decimarũ 6. Nouembris 1562. coram Pamphilio; Limita quarto, quando non ſufficit prima citatio, quando ille primus terminus fuit elapſus, & alius terminus.

COLLECT. 1405.
Super Regula de Infirmis reſignãtibus.

¶ Reſignationis beneficii factæ intra 20. dies ante obitum in ualiditatis ex Regula Iulii III.

SI Reſignans beneficium moriatur infra 20. dies reſignatio facta in fauorem cuiuſcunque eſt nulla, & beneficium dicitur vacare h. d. cuius Regulæ ratio eſt, ne teſtator cogitatione mortis turbatus non bene poſſit conſiderare de perſona idonea pro Eccleſia, ita de Graſ. in dec. 29. ſuper Regul. & hac ratione Iulius III. Pont. Max. in articulo mortis recuſauit creare Cardinalem quendam affinem ſuum prætextu erroris & inſufficientiæ, vt tradit Guicciardinus lib. 2. hiſtoriarum folio 302. & ſimile exemplum refert Garimbert. lib. 3. de vitis Cardinalium, & ratio eſt, quia regu-

Digitized by Google

regulariter conſtituti in infirmitate nō præſumuntur ſanæ mentis Ruiz in deci.Lituaniæ 3. Amplia primo,vt tale beneficium dicatur vacare per obitum, Card.Put.in deciſ.92.lib.2. Amplia ſecundo in Gallia,in qua renuntians officiū regale, debet ſuperuiuere per 400. dies,Franc.Marc.in deciſ.284.Amplia tertio,vt hæc regula eſt fauorabilis, & iuri conſona,vt tenuit Rota in vna Imolen.Canonicatus 21. Aprilis 1578. corā Cantuccio,& ratio eſt,quia principaliter emanatur ad tollendas fraudes, Caputaquen.in deciſ.15.par.2. & conformis iuri naturali ſecundum quod fraus eſt prohibita,idem in deciſ.215.part. 3. Amplia quarto,vt hęc regula locum habeat in omnibus beneficijs,& propterea Infero,quod præceptoriç compræhenduntur,vt tenuit Rota in vna Ceſarauguſtana 14. Nouembris 1584. & ratio eſt,quia appellatione beneficij veniunt præfatæ præceptoriæ,Mohed.in deciſ. 10.de cauſa poſſ.& propriet. Infero ſecundo, quod compræhendatur etiam beneficium iuris patronatus, vt tenuit Rota in vna Parmen.18.Februarij 1585 coram Cantuccio.Sarnen. in deciſ. 17. Verall.in deciſ.36.num.13.par.3 & verbum collatio compręhendit largo ſumpto vocabulo præſentationem Rota in deciſ.27.de rerum permutatione, hinc tex in c.auaritiæ de electione, licet loquatur in electione habet locum in pręſentatione,Creſcent.in deciſ.6.de iure patronatus,non tamen compręhenduntur translationes pēſionis,ita vt ſi transferens moriatur infra 20.dies,penſio nō habeat effectum, vt fuit reſolutum in vna Cadicen. penſionis 13. Maij 1541. coram de Thanis Sarnen.in deciſ. 8. ſuper Regul.hodie tamen hæc dubitatio non procedit,cum in gratijs translationis pēſionis ſolet concedi,vt poſſit trāſferri etiam in articulo mortis,Rota diuerſ.in deciſ.138.lib.1.Card Puteus in deciſ.5.de penſionibus, intellige,quādo præfata translatio fieret ab executore poſt præſentationem literarum Creſcē. in deciſ 14.de conceſſione præbendæ: & ratio eſt, quia ante præſentationem vllam iuriſdictionem habet, idem in deciſ 21. eod. tit.Bellam. in deciſ. 116. Caſſad.in deciſ.8. de reſtitutione ſpolia tor.Card.Put in deciſ.215.lib.3. Quidquid dicat Biſignett.in deciſ.4. eod. tit. Amplia quinto principaliter vt regula procedat etiam in eo,qui renuntiauit iuri ſuo quæſito in aliquo beneficio vigore alicuius gratię,vt quia reſignauit ius, quod habebat per ſolam ſupplicationē ſignatam,nec habebat literas expeditas Rota in vna Valētinen.13. Martii 1514. coram Sarnē.Amplia ſexto,vt compræhendantur etiam Cardinales renunciātes Card. Pute. in deciſ.195. lib 1. nam cum Regula hæc emanauit ad obuiandum fraudibus,propterea compræhenduntur etiam Cardinales, quia cum ſint maiori dignitate præditi, oportet plus aliis a fraudibus eſſe alienos Caputaqu. in deciſ.211. lib.1. Amplia ſeptimo, vt Regula habeat locum etiam in Patriarchis,Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Prælatis,& Abbatibus eorum beneficia renuntiātibus,Peregr.in deciſ. 20. Card. Put.in deciſ.33.lib.3.Amplia octauo, vt compræhendantur etiam beneficia cōceſſa in commendam, Simonett. in deciſ.48.Rot.diuerſ.in deciſ.137.lib. 2. & in deciſ.80.lib.3.Pute.in deciſ 33.lib.3. Caſſad.in deciſ.32 ſuper Regu.hinc Regula de familiaribus Cardinaliū habet locum in commenda,Simonett. in dec. 51.Amplia nono procedere tam in reſignationibus,quæ fiunt in Curia, quam extra,Creſcent.in deciſio.12. de renunciatione.

Digitized by Google

COLLECT. 1406.

Super c.præſentium de teſtibus.

¶ Interrogatoriorum teſtium examinandorum.

AGitur de materia interrogatoriorum, & in ſumma colligitur hæc concluſio,quod prius teſtes ſunt examinandi per articulum,& deinde interrogandi per interrogatoria ex aduerſo data,licet in Curia Roma. ſecus ſeruetur Sarnen.in deciſ.29. & propterea etiam extra Curiam conſultius faciet pars quę petat,& proteſtetur ante omnia interrogari teſtes per interrogatoria ab eo data,quam per articulos examinari, quia ſtante tali proteſtatione non poteſt aliter procedi,Peregrin.in deciſ.49.libr.1. Rot.diuerſ.in deciſ.511.lib 3.

Si autem neglectis interrogatoriis teſtis non interrogatur per illa; ſed dumtaxat per articulos examinatur,non erit examen ipſo iure nullum, ſed teſtes ſic examinati non probant,Mynſing.cent. 1.obſeru.32.Intellige tamen, vt non probent quouſq; repetantur, & iterum per dicta interrogatoria ex aduerſo data examinentur,& interrogentur expenſis illius,cuius culpa teſtes prius per interrogatoria examinati non fuerint, Card.Puteus in deciſ.427.lib.1.& in deciſio.317.lib.2.Balb.in deciſ. 59. & fuit late in Rota reſolutum in vna Siracuſana quartæ 29.Maii 1597.coram Gipſio, & alias pluries, & quando pars dat interrogatoria ad articulos, ſuper quibus conceditur remiſſoria ad partes tenetur contribuere in expēſis remiſſoriæ,Balb. in deciſio.10.articuli tamen ſemper sūt dandi in Curia,ac inſerendi in remiſſoria, nec poterit Iudex remiſſorialis alios articulos admittere,cum ſit merus executor Puteus in deciſio.190.lib.1. quod amplia procedere quamuis fuiſſent articuli additionales, Rota diuerſ. in deciſio.964.part. 3.

Vlterius animaduertas in praxi,quod teſtes examinati pendente dilatione ad dandum interrogatoria ſunt repetendi Card.Puteus in deciſio.317. lib.2.

COLLECT. 1407.

Ad Abb.in c.2.nu.16.de teſtibus.

¶ Citationis partis ad dicendū contra articulos in teſtium examine.

IN examine teſtium eſt neceſſaria citatio ad dicendum contra articulos, h.d & ita tenuit Rota vt patet in deciſ. 8.in tit.de teſtibus in nouis, Guidobon. in deciſio.79. Limita in Hiſpania, in qua de tali ſollemnitate nō curatur, vt fuit deciſum in vna Burgen. Cappellaniæ 17.Aprilis 1600.coram Corduba,& ratio eſt, quia in decreto admiſſionis ad probandum adiicitur clauſula,ſaluo iure impertinentium, &c. vt Neapoli pariter ſeruatur, teſte de Franchis in deciſio..... & ſic virtute præfatæ clauſulæ prouidetur præiudicio, quod parti poſſet contingere ex ſimplici admiſſione articulorum, qua ratione fuit adinuenta dicta citatio ad dicendum contra articulos, Caſſad. in deciſio. 2. de iudiciis,Caputaquen in deciſio. 149. parte 3. & ita fuit in terminis reſolutum in vna Calaguritana oblationum 26.Maii 1590.coram Comitulo, ſimiliter etiam ſuppletur præfata citatio quādo intimatur commiſſio receptoris, in qua continetur, quod examinentur teſtes ſuper articulis, hincinde productis Cæſar de Graſſ.in deciſio.15. de teſtibus.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1408.

Super l ſi quando C. de teſtibus.

¶ Citationis partis ad videndum iuramentum teſtium.

TEſtes examinari debent parte citata ad videndum eorum iuramentum.h d.nam aliter examen erit nullũ, Rot.in deciſio. 15. de teſtibus in nouis, Creſcent.in deciſ.2.eod.titu. Achil. de Graſſ.in deciſ.1.Verall.in deciſio. 274. part. 3. & ideo omnes oppoſitores, & intereſſe habentes ſunt citandi, nec ſufficit, quod aliqui citentur, alij vero non, quia reſpectu non citatorum examen erit nullum, vt fuit in Rota reſolutum in vna Calaguritana 27. Octobris 1603. coram Lancellotto; Amplia primo, vt hæc citatio debet eſſe certa, non autem incerta, & vaga, aut nimis generalis, Rota in deciſ. 17. de re iudicata in nou. Achill.de Graſſ.in deciſ.15.de teſtibus, Mohed.in deciſ.4.eod.tit. Puteus in deciſ.158.lib.1.& in deciſ.182.lib. 2. vnde citatio generalis non arctat, vt aliquid per Rotam diuerſ in deciſ. 15 1. part. 2. ſicut etiam neque arctat, nec tenet citatio cũ termino nimis breui, infra quod pars comparere non valet Creſcent. in deciſ.6.de dilationibus, Card. Puteus in deciſ. 150. lib. 3. aliquid per Caſſad. in deciſ.6.de dilat.Verall.in deciſ.161.par. 2. Hinc vt citatio facta ſine die ſubſtineatur, intelligi debet ad primum diem Card.Puteus in deciſ 212.lib.2.

Nunc limita principalem tex.concluſionem, & primo quando pars, quę non fuit legitime citata dedit interrogatoria, per quæ fuerint interrogati teſtes examinati, vel ſaltim talis defectus erit ſanabilis per commiſſionem deſuper in ſignatura Sanctiſſimi porrectam, Pute. in deciſ.301.lib.3.aliquid per Creſcent. in deciſ.1 de ferijs Verall. in deciſ. 273. par.3. Limita ſecundo, vt tale examen ſubſtinetur ex quadam æquitate, quando teſtes alias nulliter examinati eſſent mortui, & ſic repeti alias examinari nõ poſſunt, Pute.in deciſ.196. lib. 2. & aliquid per Mohed.in deciſ.7.de teſtibus; Limita tertio, quando pars, quæ deberet citari eſſet contumax in non comparendo, poſtquam a principio cauſæ fuit citata ad totam cauſam, & ad ſingulos actus in eadem citatione, quia tũc nulla alia erit neceſſaria citatio, Rota in deciſ.8.de teſtibus in nouis, & fuit deciſum in vna Pampilonen. Prioratus 21. Iunij 1599. Limita quarto, vt ſubſtinetur examen teſtium vigore primæ citationis, alias nullæ, & inualidæ, quando pars citata reſpondit tempore citationis, quod dabat ſe pro citata, nam ex tali reſponſione approbauit dictam citationem, ita vt alia citatio neceſſaria nõ ſit Cæſar de Graſſ. in deciſ. 15. de teſtibus. Limita quinto, quando ipſa pars aduerſa comparuit, aut alias præſens fuit de tẽpore quo teſtes iurarunt; nam præſentia partis ſupplet defectum citationis, Veral.in deciſ. 116.par.1.& aliquid per Caſſad.in deciſ.2. de iudiciis Capyc. in deciſio. 1. Achill.de Graſſ.in deciſ. 1. ſuper regul. de triennali Rot.diuerſ.in deciſ.311. & in deciſ.447.par.1.

Vnde fuit dictum in vna Pampilonẽ. decimarum 6. Nouemb. 1592. coram Decano, quod quamuis in citatione ad videndum iurare teſtes non ſit deſignatus locus examinis, prout requiritur, & quod in actis exprimatur Puteus in deciſ.262.lib.2.tamen ſi pars citãda aliunde ſit bene inſtructa, & de eo conſtet, quod ſubſtinebitur dictum examen, quod etiam fuit deciſum in vna Pampilonen. oblationum de anno 1585. coram Comitulo.

Digitized by Google

COLLECT. 1409.

Super gloſ. in c. vt circa de electione.

¶ Iuramenti depoſitionis teſtium.

SOlet ſępius opponi in Rot. *R*omana, quod examen teſtium de partibus ſit nullum ob defectum iuramenti, ex eo quod teſtes examinati non iurarunt tactis Sacroſanctis Euangelijs iuſta præſentem gloſ. noſtram in verbo corporali, & ita refert Caputaq. in dec. 246 p. 2. *L*imita in Hiſpania, in qua ſufficit quod teſtes iurent facta cruce in manibus Notarij, vt notiſſimum eſt, & atteſtatur Caputaq. in dec. 265. p. 3. ac fuit deciſum in vna Ciuitaten. Conſtructionis Cappellę de anno 1589 cor. Seraph. & ratio eſt quia cum Notarius atteſtetur ſe recepiſſe iuramentum in forma debita iuris, intelligendum eſt illud præſtitum fuiſſe legitime, & eo modo quo fieri debuit Cæſ. de Graſſ in dec. fin. de teſtib. & ita fuit reſolut. in vna Calaguritana oblationum 26. Maij 1590. corã Comitulo & alias ſæpius. Item ſolet opponi, quod examen teſtium ſit nullũ ex defectu iuriſdictionis, quando cauſa eſt beneficialis, ſeu eccleſiaſtica, ex eo, quod Notarius qui teſtes examinauit ſit mere laicus, ac perſona incapax.

Quæ oppoſitio ſimiliter excluditur a *R*ot. quoniam talis commiſſio data Notario nõ concernit delegationẽ actus cũ exercitio iuriſdictionis, ſed dũtaxat continet nudum miniſterium, & ſuſtinetur licet ſit laico cõceſſa Guidobon. in dec. 158. Veral. in dec. 365. p. 3. & fuit deciſũ in vna Calaguritana iuris votãdi 19. Ian. 1590. cor. Orano. Itẽ ſolet opponi quod examen teſtium ſit nullum ex defectu iuramenti, quia in cõmiſſione ſeu inſtrumento receptorię non fuerit data receptori facultas recipiendi iuramenta teſtium; ſed ſolummodo ad examinandũ teſtes: ſed huic exceptioni reſpõdet Put. in dec. 158. lib. 1. dicens quod commiſſo examine, eſt etiam per antecedens neceſſarium commiſſa facultas recipiendi iuramentum, ſine quo examen non valeret Mohed. in dec. 4. & latius idem in deciſ. 6. de teſtibus.

COLLECT. 1410.

Super l. cum filius ff. ſi cert. petat.

¶ Iudicis officij quod dicatur ſubſidiarium.

IVdicis officium eſt remedium ſubſidiarium poſtquã competit deficiente omni actione h. d. hinc eſt quod in nonnullis caſibus eius officiũ implorari poteſt pręſertim primo, vt impediat ædificantem ad emulationẽ vicini Theſſ. dec. 245. Viu. dec. 411. lib. 3. Ro. diuer. in dec. 164. p. 2. Item, vt aquarum curſus nõ diuertatur aſcendere ad inferiora loca, licet non tribuat ius in poſſeſſionẽ, nec conſuetudinem inducat etiam per curſum mille annorũ *Fran.* Marc. dec. 561. & 589. p. 1. Item verſatur etiam circa tuitiuã poſſeſſionem Capyc. dec. 13. & 55. Valaſ. dec. 79. pręterea verſatur ẽt in fideiuſſione de nõ diſcedendo a palatio, Balb. in dec. 60. & fideiuſſionis cauſa ceſſante, ceſſat ipſa fideiuſſio Surd. dec. 76. Itẽ in faciẽdo ſequeſtro vbi eſſet timor quod partes venirẽt ad arma iuxta l. æquiſſimã ff. de vſufr. Capyc. dec. 96. quę regula procedit etiam in beneficialibus, Fran. Marc. in dec. 1089. p. 1. Benint. dec. 65. quæ fideiuſſio nouam cauſam regulariter non includit, niſi de nouo mẽtio facta fuerit in fideiuſſione Magon. deciſ. Lucenſ. 100. de Franc. deciſ. 399. & aliquid per eundem in deciſ. 418. Item imploratur officium Iudicis pro reductio-

Digitized by Google

ctione ſtatuti, ſeu conſtitutionis iniquæ Theſſ. deciſ.120. & 226. & aliquid in deciſ.239.

COLLECT. 1411.

Super conſuetudine filiusfamilias.

¶ *Filij*, & filiæfamilias de conſuetudine Neapolitana de bonis maternis, & maternæ lineæ teſtantium.

Filius familias, vel filia familias in bonis obuentis ſibi a matre, vel ex linea materna teſtamentum condere poteſt h. d. *Limita* primo in bonis aliunde ſibi prouenientibus, quia tunc iura communia ſeruari debent, de Amatis *Rot.* March. in deciſ. 71. Limita ſecundo, vt hæc conſuetudo locum habeat tantummodo in bonis ſitis intra diſtrictum ciuitatis Nea polita non autem extra de Franch. in deciſio.552. quę conſuetudo valida eſt, vt filius famil. teſtetur Gratia. *Rot.* March. in deciſ 61. Et ratio huius ſecundæ limitationis eſt, quia ſtatutum ſiue conſuetudo non extenditur extra iuriſdictionem ſtatuentis de Franch. in deciſ.472. & in deciſ.546. Capyc. deciſ. 159. Farinac. deciſ. Rot. Roman. 478. & in deciſ.592. & in deciſ. 888. vbi loquitur in ſpecie de hac cõſuetudine, & aliquid per Cacheran. in deciſio.106. Amplia hanc limitationem, vt forenſes pro bonis ſitis intra diſtrictum non teneantur ſeruare ſtatutum loci, ſed ſuccedunt ſecundum ius commune, & ita pluries determinauit Rot. Rom in deciſio.413. Farinac. cuius contrarium pluries determinauit Sacr. Conſil. Neapol. reſpectu bonorum, quę ſita ſunt in diſtrictu ciuitatis Neapol. Limita tertio ſi vellet diſponere per viã donationis inter viuos, de Franch. in deciſ.71. *Limita* quarto, quando matrimonium eſſet cõtractum ſecundum nouum vſum ſecundũ quem pater ſe excluſit a ſucceſſione idem in deciſ.552.

COLLECT. 1412.

In l. ſi quis ali quid §. qui nondum ff. de pœnis.

¶ Stupri pęnæ.

Pro ſtupro nõ infligitur pœna mortis h. d. Amplia procedere etiam in ſtuprante virginem immaturam nõ viri potentem Balb. in deciſ.22. & propterea Senat. Pedemont. condemnauit reum perſonam vilem, qui etiam vilem violauerit ad triremes per decennium vt refert Teſſ. in deciſ. 148. imo ex generali obſeruantia pæna ſtupri non eſt capitalis Teſſ. in deciſio. 3. & eandem opinionem tenuit Guid. Pap. in deciſ. 555. & Gramat. in deciſ. 22. *Limita* text. nõ procedere in ſtupro per vim commiſſo, nam tunc punitur pœna mortis naturalis, vt refert fuiſſe iudicatum de Frãch. in deciſ 534.

COLLECT. 1413.

Super Auth. ſed Iudex C. de epiſcopis, & clericis.

¶ Electionis examinatoris non ſuſpecti pro examinandis teſtibus.

Pro examinandis teſtibus debet eligi examinator non ſuſpectus h. d. iuncta pragmat. 9 de ordine iudiciorũ; Hodie fit decretum quod detur liſta ſuſpectorum, pro qua obſeruantia, vide Annam in deciſ. ſeu ſing. 274. & generalis ſuſpicio omnium examinatorum non admittitur. Ioſeph *Lud.* in deciſio. 108. aliquid per Capyc. in deciſ. 138. & idem Anna in deciſ. ſeu ſing. 276.

Sed quæſtionis eſt primo circa præſentem materiam, an ſi altera pars citauerit aliquos teſtes poſtea vero nolit eos examinari facere, an poſſit cogi ad illos examinari faciendũ, per pręfatũ cõmiſſarium; Reſpondeas diſtinguendo ſcilicet quod ſi vltra citationem iurauerint

Digitized by Google

rint de veritate dicenda, tunc cogitur eos examinari facere, ſi vero non iurauerint tunc non cogitur Capyc.in dec. 39.de Laurent.in deciſ.Rot.Auenionē. 116.Marilian. in deciſ.Rotæ Ienuæ 41. & late Ego in deci.7. Aduerte quod extra ciuitatem Neapolis ad inſtantiam Neapolitanorum nō deputatur examinator, ſed cōmittitur audientia teſtium Ordinario loci, ſeu viciniori non ſuſpecto, exceptis cauſis criminalibus, & feudalibus, vt inter priuilegia Neapolitanorum cap.69. An autem in omnibus cauſis indifferente cōmittatur audientia teſtiū, vide *Fra* Mar.in dec.225.p.2.

Quæritur ſecundo, an commiſſarius debeat citare aduerſarium ad vidēdum iurare teſtes, quod ſic voluit Rot.in deciſ.37.collect.a *Farinac*.ſed num ſi Procurator ad iuramentum teſtium citatus Procuratorem in partibus ſubſtituerit, & examinator examinauerit non citato ſubſtituto examen ſit nullum, quod ſic, vide de *Laurent*.in deciſ. Auenion.69.

Aduerte ſecundo, quod talis commiſſarius nō debet permittere, vt teſtes referant ſe ad priorem diſpoſitionem in alia, vel eadem cauſa factam, vel ad reuelationem excommunicationis, ſed tenetur eos interrogare, & illorum dictum per extenſum redigere, & nō per viam ſimplicis repetitionis Boer.in deciſ.108.& Faber in deciſ.fin. C.de teſt.

COLLECT. 1414.

Super cap.cum appellat de appellat.

¶ Attentatorū reuocationis.

IN materia attentatorum de qua ſcripſi in collectan.ſuper cap.non ſolū de appellat. vltra ibi dicta addas hic quod attentata, adeo ſunt ante omnia reuocanda pendēte appellatione, quod ſi lite pendēte fuerit conceſſum feudū in emphyteuſim alicui, qui ſe conſtitueret præcario nomine poſſidere, & lite pendente reuocauerit præcarium poſſeſſionem capiendo, fuit deciſum, quod hæc ſunt vti attentata reuocanda Affl. in deci. 131. Amplia ſecundo quod etiā in attentatis a perſona tertia, cauſā habente a parte, Afflict in deciſ. 354. Limita nunc, & primo in attentatis lite pēdente ſuper remedio retinendę poſſeſſionis Capyc.deciſ.72. Vrſil. deciſio. 156.Ioſeph.*Lud*.in dec.Peruſina 69.& ratio eſt quia huiuſmodi interdictum retinendæ poſſeſſionis eſt talis naturæ remedium, vt is qui poſſidet, & vincat, qui tempore litis cōteſtatę poſſidet Caualc.deciſ.Fiui.23. p.2. Secundo limita in caſu deciſ. Piſanelli ad Affl. 156.vbi fuit dictum, quod attentatū ſi fuerit in cauſa interdicti recuperandæ interim ſuper attentatis non eſt procedendum, ſed eſt capienda informatio ſuper iudicio ſummario ommiſſo iudicio poſſeſſorij ordinario.

COLLECT. 1415.

Super cap.non minus de immunit. eccleſiæ.

¶ Immunitas eccleſiæ, et eccleſiaſticarum perſonarum a collectis, et quando ſoluant.

ECcleſia, ſeu eccleſiaſticæ perſonæ non tenentur ad collectas h. d. & ita iudicatum ſcribit Franc. Marc. deciſ 224.Boer.tamen deci.48.aſſerit fuiſſe deciſum contra perſonas eccleſiaſticas quod contribuere tenentur pro reparatione murorum ciuitatis, & ita pariter iudicatum fuiſſe Taurini teſtatur Cachér.deciſ Pedem. 68.Papon.libr.5. tit nono, arreſt.19.quemadmodum etiā eccleſiaſticæ perſonæ in *Regno* Frācię tenentur ad refectionem viarum, pontium, & ad vigilias caſtrorum, & ſimilia Franc.Marc.deciſio.457.Guid.Pap.

de-

Digitized by Google

deciſ.7.& 78.Boer.deciſ. 246. Hinc refert Papon.li.2.arreſt. 17. Pariſijs fuiſſe iudicatũ Eccleſiaſticos teneri ad collectas,pro ſtipendijs latrunculatoris,& eorum,quibus pontium cura mandata eſt, item & cloacarum, & orlogiorũ & pro rebus venditis,quod teneantur etiam ſoluere gabellas,teſtatur Boer.dec.246. nu.4.& a quo Iudice cogi poſſint, vide per Papon lib. 5.tit.11.arreſt.24.

COLLECT. 1416.

Super l.fulginius §.vtrum ff.ex quibus cauſis maiores.

¶ Remediorum creditorum ſuper hæreditate relicta.

DEbitore defuncto, cuius hæres eſt infans ſine tutore ſi creditor aſpirat ad ſui iuris conſequutionem duplex habet remedium nimirum, vel adire debet Iudicem,citatisq;coniunctis amicis,vel agnatis infantis,& inſtare,quod peractis ſollemnibus experiatur,quoniã citatio infantis eſt prorſus nulla, Afflic. deciſ 262.Faber deciſ. 1.C. de in ius vocando,aliud, & ſecundum eſt remediũ, quod ſi bona infantis eſſent peritura Iudex de conſilio coniunctorum eiuſdem infantis,& in ſubſidium quando non reperitur tutor poteſt dare curatorem liti,Afflic.deciſ.256.& dicta deciſ. 262. Gayl lib.2.obſer.107.nu.8.Oſaſc. deciſ. 69.& hoc per tex.in l.fulginius §.vtrũ, ff.ex quibus cauſis maior,& ratio præfatorum remediorum eſt,quia ſemper Iudex ſupplet ex officio in citatione, quia proceſſus factus contra minorem indefenſum eſt nullus,Mynſinger.obſer.35. cent.2.Gayl.d. obſer. 107. pro minore vero ſententia lata ſine tutore,& curatore bene datur,Mynſing.obſer.36.cẽt. 2.cum in fauorabilibus deputetur legitimam habere perſonam, Creſcent. deciſ.8.de ſent.& re iud.Put.deciſ.157. p. 2.Caputaq.deciſ.153. par.2. prædicta extendi poſſunt ad filiumfamilias, cui quandoq; in ſubſidium datur curator ad litem Deciſio Peruſina 13.in curatore vero dãdo hæreditati iacenti quinq; concurrere debẽt,de quibus per Capy. deciſ.87. & quando dicatur hæreditas iacere,vide per Cacher.dec.55. Borgn. deciſ.30.vol.2.Gayl.obſer. 130.lib.2.& quando, & quomodo detur, vide per Rot.Ro.deci.42.Hinc eſt,quod dicitur factum ſpoliũ hæreditati, dum admittitur fideicommiſſarius,non dato curatore hæreditati iacenti, Rota Romana deciſ.520.par.1.

COLLECT. 1417.

Super gloſ.in l.1.C.de precar. & Salu.

¶ Hypothecariæ, & ſaluiani interdicti differentiam.

HÆc glo.ponit diſcrimen inter Saluianũ interdictum, & hypothecariam,tu autem deciſiue loquẽdo addas quinque alia; Primum, quia hypothecaria pertinet ad petitorium,Saluianum vero interdictum eſt poſſeſſorium cum quis ſibi reſtitui petit poſſeſſionẽ, Rot.Rom.deciſ.34.Secundum eſt,quia in hypothecaria probãdũ eſt dominiũ debitoris,quoties agitur contra tertium non habentem cauſam a debitore poſt hypothecam contractam,Affl. deciſio. 383. in Saluiano vero ſufficit probatio poſſeſſionis bonorum debitoris tempore contractæ obligationis,vel poſt cum probatione modernæ poſſeſſionis, ex parte rei cõuenti tẽpore litis motę,Cornazz deciſ.Lucen.10.Puteus deciſ.207. lib.1.aliquid per Rotam citata deciſio. 34.& per Viuium deciſ. 365. Tertium eſt,quia agenti hypotecaria obſtat exceptio diſcuſſionis Balb.deciſ 15.ac ſecus agente Saluiano, Grat. deciſ. 61. & 16. Theſaur.deciſ.166.aliquid per Viuium de-

Digitized by Google

deciſio.4.Quartum eſt diſcrimen, quia Saluianum interdictum nequaquam appellationem admittit,quæ tamen admittitur in hypothecaria , Caputaque. deciſ.106 par.3.Theſaur. deciſ.165 aliquid per Oſaſcum deciſ.25.num.1. per Rotam diuerſor.deciſ.43.par.1.Quintũ & poſtremum diſcrimen eſt, quia Saluianum hoc interdictum datur contra tertium poſſeſſorẽ , eſto quod hypothecaria poſſeſſio ſit ammiſſa, Pute. deciſ. 207.quam ob cauſam Saluiano interdicto poſſunt agere hæredes hæredis,etiã ſi hæres adhærendo ceſſerit iura ſibi cõpetentia in illa hæreditate,Rot.diuerſ. deciſ 47.par.2.

Additur, & ſextum non pœnitendũ quod in hypothecaria computantur in ſortem, non ſic in Saluiano interdicto, quando quis eſt creditor bonorum , ad quæ agit, ſecus in creditore pecuniæ , Rot Rom.dec.44.par.1.& aliquid per Valaſc.in deciſ.55.

Requiſita porro in hoc remedio recenſentur a Viuio,Cornaz.& Rot.Ro. in præcitatis locis,neque præfatum remedium cenſetur intentatum,ſi prædicta eſtrema concurrant ex vi clauſularum ſalutarium , ſcilicet omni meliori modo, &c.petens ius , & iuſtitiam ſibi miniſtrari,&c. Viuius deciſ.395.& optime per Borgn.Caualc.deciſ. 27. par.2.

COLLECT. 1418.

Super Ritu *M. C. 66.*

¶ Accuſati non valentis accuſatorem reaccuſare in materia ritus Magnæ Curiæ.

ACcuſatus regulariter non poteſt accuſantem reaccuſare de eodem pari delicto,hoc dicit; Limita non procedere quando ſecunda accuſatio procedit ex eodẽ fonte,vt eſt quando vnus accuſat alium de periurio virtute vnius inſtrumenti,& accuſatus virtute eiuſdẽ inſtrumenti accuſaret accuſatorem de periurio Garz.deciſ.8.& ita fuiſſe deciſum in Sac.Conſ.teſtatur Grammat.in Ritu noſtro; *L*imita ſecundo de maiori vel minori crimine,Balb.deciſ. 90. Sed quæſtionis eſt, an in ea reaccuſatione procedi poſſit,fuit deciſum cum hac diſtinctione,ſcilicet,quod ſi eadem reaccuſatio procederet ex eodem fonte primæ quærelę,& tũc proceditur in vtraque,cæterum ſi eſſet diuerſa debet præſtari cautio per reaccuſatum de ſtando iuri finita prima accuſatione, Grãmat. deciſ 56.obiter tamen quæritur,an frater, & ſoror accuſare poſſint de morte filij patre remittente iniuriam,quod nõ decidit Vrſillus deciſ.180. ſed an accuſari poſſint hæredes de periurio commiſſo per debitorẽ,qui non obſeruauit ad quæ tenebatur defuncto ſtãte clauſula in inſtrumento adiecta,fuit deciſũ, quod ex quo iuramentũ ipſum fuit pręſtitum recipienti pro ſe,& hæredibus, quod poſſint accuſare de periurio eis commiſſo,ita Capyc.deciſ.75.Seſſe *Ro*tæ Aragon.dec.98.num.25.vbi pariter tradit idem fuiſſe iudicatum in Regio Conſilio Aragonio , ſed an nurus contra ſocerum valeat accuſare criminaliter,fuit deciſum,quod nõ,teſte Minad. deciſ.2.an autem accuſator falſi teneatur exprimere falſi qualitatem,locum, & in qua parte ex quo tractabatur de impedienda reaſſumptione inſtrumenti teſtamenti, non tamen de accuſatione falſi,nec ciuiliter procedẽdi,fuit deciſum, quod ad iſtum actum nõ teneator actor declarare,vt in terminis decidit Capyc.deciſ.79. Ad materiam tamẽ accuſationis videas pulchram deciſ.de Franch.382.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1419.

Super praxi Abſolutionis a iuramento.

¶ Abſolutionis a iuramento praxis.

AD veram praxim abſolutionis a Iuramento, de qua materia alibi ſcripſi quatuor animaduertenda duxi. Primum quod abſolutiones a Iuramento ante incurſum periurium, etiam parte non citata ab ordinario obtineri poſſint, vt eſt punctualis deciſ. *S. C.* Neap. quam refert Vrſill. deci. 220 nu. 14. poſt vero incurſum periurium non niſi a Sacra pœnitentiaria impetrandæ ſunt, Caualcan. deciſ. 9. par. 2. quicquid ſcripſerit Gui. Pap. in deciſ 164. in qua aſſeruit Iudicem ſecularem habere iuriſdictionem in periurantes contra diſpoſitionẽ tex. expreſſi in c. fi. de foro compet. quia abſolutionis a Iuramento validitas, vel inualiditas, aut nullitas ſemper eſt remittenda ad Iudicem Eccleſiaſticum, ſi de ea fuerit controuerſia coram Iudice ſeculari, vt deciſum refert Piſanellus in deciſ. 220. ad Affli.

Secundo animaduertendum, vt abſolutio a iuramento, quãuis obtineri poſſit ad finem agendi, etiam parte non citata ex cauſa in reſcripto nõ expreſſa, ſi fuerit obreptitie impetrata non valet, Afflic. deciſ. 220. nu. 10. & 11. Anna, qui refert deciſum ſingu. 2. Mynſing. obſer. 84. cent. 6. Ioſeph *Ludo.* deciſ. Peruſ. 18. Valaſc deciſ. *Luſit.* 130. Triuiſ deciſ. 64. lib. 1. & Polidor. Ripa obſer. 150. ſed an abſolutio a Iuramẽto obtenta parte nõ citata valeat, ſi non fuerit facta mentio de pacto inito, hoc eſt non petere abſolutionem, nec contrauenire contractui negatiue decidit Afflic. deciſ. 220. num. 11. & ratio eſt, quia debet præcedere abſolutionem circa talem pactum non petendi abſolutionem; Ego in deciſio. Curiæ Archiepiſcopalis Neap. 8.

Tertio animaduertendum, quod abſolutio vnica a iuramento non ſufficit, quando in contractu adeſſent plura pacta, & ratificationes, & debet ab omnibus iuramentis impetrari abſolutio, Afflictis deciſ. nu. 15. Hinc Peregrin. deciſ. Paduæ 102. aſſerit tot eſſe neceſſarias abſolutiones quot fuerint iuramẽta.

Quarto animaduertendum abſolutionem iuramenti impetrari poſſe per procuratorem, quæ impetratio fieri poterit etiam temporibus feriatis *Rubin.* deciſ. 249 quam nota ad tex. in c. ego omnium de Iureiur.

COLLECT. 1420.

Super l. ante diem ff. de regul. iuris.

¶ Creditor in diem, an ante tempus agere poſſit.

AGere ante tempus ſolutionis quis prohibetur, hoc dicit, verum tu pro ornamẽto huius tex. ſic diſtinguas, quod aut dies eſt appoſita ab homine, & tunc ſi res deducta in obligatione non tranſit de ſui natura ad hæredes, tunc nulla actio, aut obligatio naſcitur, & ſucceſſiue agere nequit. Balb. deciſ. 300. ſi vero tranſiret, tunc ſtatim committitur ſtipulatio quoad obligationem & actionem, ſi vero dilatio eſſet data a lege ad ſoluendum, prout eſt in dote, tunc agi poteſt ante tempus, vt adueniente tempore ſibi ſoluatur, & ita fuit deciſum teſtatur Afflict. in deciſ. 279. de Franch. deciſ 341.

Item poteſt agi ante tempus cũ conditione, vt ſoluatur in die debito, pulchre Cacher. in deciſ. Pedem. 130. in fin. Surd. deciſ. 151. num. 6. Viuius deciſio. 403. in princ. Bellon. deciſ Genuæ 91. num. 22. Similiter poteſt agi ante tempus ad finem declarandi, ad quem res pertinere debeat, vt fuit deciſum poſſe prætendens maioratum, ſiue fideicommiſſum

Digitized by Google

miſſum ad ſe ſpectare, vt deciſum refert Anna in conſi. 11. intellige hoc procedere, quando comparuiſſet ſucceſſionẽ prætendens, ſecus ſi comparuiſſet poſſeſſor ipſius maioratus, idẽ Anna conſi. 126. & de Franch. deciſ. 695. item in cauſa iactationis poteſt quis ante tempus agere, vt in remedio l. diffamati C. de ingenuis, & manumiſſ. & num in hoc iudicio cauſa ſit remittenda; vide per Capyc. in deciſ. 18. De Ponte in deciſio. 31. num. 4. in quo remedio an requirantur plures monitiones, vide per Afflict. deciſ. 264. Capyc. deciſio. 205. Mynſinger. obſeru. 86. centur. 3. Gramma deciſ. Luſit. 102.

COLLECT. 1421.
Super Pragmatica Prima de aſſiſtentia.

¶ Aſſiſtentiæ bonorum.

AD ornatum huius Pragmaticæ noto animaduertenda eſſe quatuor. Primo, quod aſſiſtentia petita per filiũ vti hęredem matris pro dotibus, & antefato ſuper bonis poſſeſſis per tertios poſſeſſores, an ſi etiam non tantum pro dote, quam pro antefato præſtanda ſit, cum antefati prędicti mortuo viro, & ſuperſtite filio, vſumfructum ipſius tantum mulier lucratur, qui mortua matre conſolidatur proprietati, ad vtilitatem liberorum, non autem, vt hæredum, & fuit deciſum eſſe præſtandam aſſiſtentiam, quemadmodum peti poteſt, etiam ſuper feudo obligato per feudatarium pro dotibus, ſi aſſenſus fuerit præſtitus poſt mortem debitoris, tempore quo feudum erat delatum, hæredi, Anna alleg. 66. item præſtari debet etiam ſi fuerit petita ab vxore vigore inſtrumenti dotalis, quod non erat reaſſumptum iuxta conſtitutionem Regni, & erant mortui Iudex, Notarius, & teſtes, Minad. deciſ. 6. Itẽ petitia ſuper feudo, quãuis procedat ex generali obligatione, tamen debet eſſe regulata, vt in ſubſidium concedatur ſuper feudo, & ita multoties fuit præſtita per S. Conſil. ſuper fructibus feudi tantum, Georg. Allegat. 6.

COLLECT. 1422.
Super Concilio Tridentino ſeſſ. 25. cap. 3. de reform.

¶ Monitorii Eccleſiaſtici requiſitorum.

DIſponit quomodo locorum Ordinarij ſe gerere debeant in concedendis litteris monitorialium; Tu autem dicas deciſiue loquendo, & ad ornatũ huius textus, quod vt earum conceſſio obtineatur quinque concurrere debent; Primum eſt quod nominatim niſi contra teſtes non concedantur ratione formæ niſi præuia diligentia de exequendo realiter, vel perſonaliter, quamuis ſine canonica monitione non procedatur ad excommunicationem. Franc. Marc. deciſ. 853 & in deciſ. 851. par. 2. per text. in cap. conſtitutionẽ de ſentent. excomm. in 6. Secundo requiritur quod res pro qua huiuſmodi litterę conceduntur, non ſint minimi, aut exigui momenti idem Franc. Marc. deciſ. 803. par. 2 & vide deciſ. meam Cur. Archiep. Neap. 90. vbi pro re quæ valoris eſt quinque carolenorũ non conceduntur litteræ monitoriales; Tertium eſt requiſitum, quod contineant clauſulam iudificatiuam, alias ſunt inualidæ Sayr. deciſ. 3. de cẽſibus, & in deciſ. 3. de cler. exc. miniſtr. Quartum eſt quod aduerſarius non ſit certus, alioquin via ordinaria eſſet experiendum Rauden. deciſio. 60. vbi inſuper concludit eſſe perſiſtendum in dictis monitorialibus non obſtante certitudine poſtmodum ſuperueniente; Quintum eſt requiſitum, quod

dentur

Digitized by Google

detur hæ litteræ monitoriales in ſubſidium, ideſt deficiente alia probatione, ne etiam hoc modo cõtingat euacuari ſeculare forum, Sayr. deci.4. de cẽſibus; Hinc Balb.deci.16. te nuit quod cum ex communicatio debeat eſſe vltimum remedium, quamdiu habeatur remedium ordinarium, non debemus vti remedio extraordinario idcirco inualuit praxis, vt in præceptis coram Iudicibus eccleſiaſticis, inſeratur clauſula ſub pæna excommunicationis in ſubſidium, quamobrem ſcribitur a Farinac.in collectan. deciſ. 90. quod Illuſtriſſim. Cardin. congregatio declarauit, quod ſi vnus ex duobus in ſolidum obligatus in forma Cameræ Apoſtolicæ carceratus eſſet, qui deinde cõperiretur nõ ſoluendo, in ſubſidium cõtra alium procedi poteſt ſimulque properando ad relaxationem cenſurarum, quibus eſſet innodatus impotens.

COLLECT. 1423.

Super cap.1.de cauſa poſſeſſ.& proprietat.

¶ Dationis partis neceſſariæ in ſententia proferenda.

SEntentia lata abſque citatione dicitur ipſo iure nulla hoc dicit circa tamen citationem ad dicendum, & ad audiendam ſententiam, quæ eſt de ſubſtantia, ita quod illa omiſſa, ſententia eſt nulla, adde Afflict. in deciſ. 346. vbi dicit quod ſi eſt facta citatio ad ſententiam ſine peremptorio nõ valet; imo ſi ſententia Regia (prout eſt ſententia S. Conſilij ſit lata ſine citatione nulla eſt, pro cuius tamen quæſtionis diſſolutione eſt recurrendum ad Afflict.in deciſ. 283. qui diſtinguit duas ſpecies nullitatis alteram de iure naturali, prout eſt omiſſio citationis ad dicendum, & nullitatem de iure ciuili, quæ eſt quando iudex omitti aliquẽ actum in quo pars non poteſt ſe defendere; animaduertas ſecundo quod quamuis præceſſerit citatio ad dicendũ ſi tamen caret nomine & cognomine iudicis, ſententia inde lata dicetur pariter nulla, vt pulchre decidit Guid.Papa deciſ.451.

COLLECT. 1424.

Super l.cum non facile ff.ſi cui plus quam per l. falcidiam.

¶ Iuratoriæ cautionis.

SScripſi nonnulla in præſenti text.in materia iuratoriæ cautionis; Nunc addas ea quæ cõcurrere debent, vt ipſa præſtari poſſit. Primo .n.requirit, quod perſona obligata ad fideiubẽdũ ſit frugi, nõ aũt ſuſpecta de diſſipatione alias, vt tutius procedatur ſequeſtro erit locus Guid Pap.dec.189. Minſinger.obſe. 11. Centu.2. aliquid per de Franchis deciſ.497. Surd.deciſ 141. Gayll. obſeruat.47. Secundo requiritur, vt impotẽtia non ſit cauſata ob malos mores, ſeu ob dolum petentis ſe admitti ad iuratoriam cautionem ne ex improbitate ſua quis commodum ſentiat Ego in deci.300 vbi allego Bald.in Auth.cum locum C.de indict.viduitat. Tertio requiritur iuramentum quod facta exacta diligentia non poſſit inuenire fideiuſſorem Additio ad Guid. Pap.in cit.deciſ. 189. Quarto quod non admittatur cautio iuratoria quoties quis vult aliquid ab aliquo conſequi Rot. Roman.in deciſ.117.lib.1.diuerſ. Hinc infertur quod quãuis liquidatione non facta reus poſſit uitare executionem ſententiæ ſi caueritinfra decem dies ſe ſoluturum omne id quod liquidabitur nõ tamen proderit ſola cautio iuratoria in proprijs terminis. Capyc.deciſ.57. Beninten.deciſ.77. Gam. deciſ 4. & facit conſilium Ann. 43. Quinto requiritur, quod non recipiatur in cauſa criminali, vel etiam ciuili

Digitized by Google

ciuili magna ſeu graui, & ardua arbitrio iudicis etiam ſi pro cauſa criminali infligeretur pœna pecuniaria, ita Gayl. obſeruat. 148. lib. 1.

COLLECT. 1425.

Sup. l. fin. § quod ſi ei C. de ord. cognit.

¶ Alimentorum miniſtrandorum domino rei ſequeſtratæ.

DOminus rei ſequeſtratę ex eius fructibus eſt alendus h. d. imo ſi litigator nihil proprij habet præter rem ſequeſtratam tunc non tantum alimenta, ſed etiam litis ſumptus conſequi debet, & hoc ne cogatur litem deſerere Magon. deciſ. 98. quod amplia etiam ſi iam lata eſſet ſententia pro ſequeſtrante idem Magon. in deciſ. 115. Amplia ſecundo concluſionem text. procedere etiam in bonis propter delictum ſequeſtratis, nam ſi interim delinquens non habet ex quibus alimenta percipere valeat debet ex fructibus rei ſequeſtratæ alimentari. Idem Magon. cit. deciſ. vbi latiſſime alimentorum materiam pertractat; Nunc limita tripliciter, & primo quando bona eſſent parui momēti Ego in deciſ. 13. Secundo quando conſtaret bona eſſe furtiua Rubin. deciſio. 200. Tertio quando mercator cui ſunt ſequeſtratæ marces, vel quiſpiam alius haberet aliunde, alioquin in ſubſidium reus de illis eſt alendus pendente iudicio idem in deciſ. 121. vbi allegatur Alberic. in hac l.

Animaduertas tamen ad huius text. ornatum quod in cauſa principali ante ſententiam latam poteſt fieri fructuum deſcriptio, vt releuetur actor ab onere probandi fructuum quantitatem Capp. Tholoſ. deciſ. 465. quod quidem deſcriptionis remedium eſt ſubſidiariū quando ſcilicet non poteſt fieri ſequeſtrum Polidor. Rip. obſeruat. 163. ita etiam quando ſuſpecta eſſet educatio puellæ & diſcordant cōſanguinei, vel dubitatur de impreſſione nuptiarum fit in ſubſidium collocatio in monaſterium, vel ſequeſtratur pœnes honeſtam perſonam arbritrio Iudicis Franc. Marc. deci. 163. par. 2.

COLLECT. 1426.

Ad Rubric. de hered. vel act. vend.

¶ Ceſſionis.

AD ornatum huius Rubricæ quæro de nonnullis vtilibus dubitationibus in materia ceſſionis de qua alibi ſcripſi. Primo quæriter an ceſſio facta miſerabilibus perſonis nulla interueniente ſimulatione operatur, vt eius vigore poſſit quis trahere, fuit deciſum quod ſic de Franch. deci. 195. Secundo quæritur an ceſſio iurium ſit facienda per hæredem mulieris agentem cōtra tertios poſſeſſores, quia obtulit pecuniā ſoluere factis ceſſionibus iuriū, vt agere poſſit, & vendicare alia bona mulieri obligata per virum, fuit deciſum per Sacrum Cōſi. quod mulieris hæres cedat prout cedere poſſit non obſtante dicta liberatione dicto tertio poſſeſſori facta, & ſoluatur eidem hęredi ſumma depoſitata, Affli. deciſ. 343. Faber deciſ. 14. C. de except.

Tertio quęritur an ceſſionarius actionis agens contra tertios poſſeſſores debeat pro rata ſibi diminuere de debito quādo reperiretur etiam inter eos poſſeſſores, fuit deciſum, quod ſic, vt patet ex Capyc. deciſ. 51. & ex Fabro cit. deciſ. 14. Quarto quęritur an ceſſionarius ex cauſa lucratiua poſſit agere iure ceſſo nō obſtante Ritu Magnæ Curiæ Vicariæ, qui vult ceſſionē ex cauſa lucratiua non valere, fuit deciſum, quod ſic, quoniam ritus ille non obſeruatur in ſacro Conſ. Sed diſpoſitio l. per diuerſes, & l.

Digitized by Google

& l.ab Anaſtaſio C.mandat.quæ iura volunt, quod ceſſio ex cauſa lucratiua valet, & ſic ceſſionarius Neapolitanus trahit Capuanum in Sacr.Conſil. Vrſil. deciſ. 74. & ad materiam ceſſionis vide aliam de Franch..474.

COLLECT. 1427.

In Clement. Gratiæ vbi omnes de reſcriptis.

¶ Renunciationis tacitæ beneficij.

EST locus optimis in materia tacitæ renunciationis beneficij, quæ nil aliud eſt, niſi quę ipſo iure fieri intelligitur abſq; verborum expreſſione, quæ exemplificari poterit varijs modis.

Primo in eo, qui in minoribus ordinibus conſtitutus contrahit matrimonium, nam iſte tacite videtur renunciaſſe beneficio, quod obtinet Caputaq. in deciſ. 215 par.2. Capp. Tholoſ. in deciſ. 259. Sayr. in deciſ. 3. de renunciatione Card. Puteus in deci. 459. lib.2. & Rota in deciſ. 1. de ſponſalibus omnes per c.1. de clericis coniugatis.

Secundo exemplificatur in eo, qui cōſequitur poſſeſſionem ſecundi beneficij incompatibilis, nam videtur eo ipſo renunciare primum Moheda. in deciſ. 130. per tex. in cap. de multa de præbendis, & dignitatibus imo videtur renunciare liti ſuper alio incompatibili Camar. in deciſio. 17. & hæc procedunt quoties poſſeſſio fuit pacifica alias ſecus vt fuit reſolutum in Rota in vna Florētina canonicatus teſtatur Verall. in deciſ. 4 5. lib.1. & in deciſ. 290. p.2.

Tertio exemplificatur in eo, qui effectus eſt miles ſecularis, nam videtur tacite renuciaſſe beneficio, quod obtinet Ant. Faber in deciſ. 14. C. de iuriſd. omnium iudicum.

Quarto poteſt exemplificari in eo, qui conſenſit, vt beneficium ſuum conferatur alteri namque videtur tacite renunciare illud Mohed. in deciſ. 335.

COLLECT. 1428.

Super cap. ſollicitudinem de appellationibus.

¶ Appellationis renunciationis per cōparitionem coram iudice inferiori.

SI appellans ad ſuperiorem comparet corā iudice inferiori ſuper concernentibus ipſam appellationem ipſi appellationi renunciare videtur, & ratio eſt ſecundum *R*ubinum in deciſ. 91. quia per poſteriorem actum cōtrarium videtur receſſum a priori; Hinc infero ad nonnulla practicabilia.

Primo quod tacite videtur renunciatū appellationi quoties appellans comparet coram iudice a quo, & petijt prorogationem, vt fuit reſolutum in *R*ota Romana in vna *L*ucana caritatiui ſubſidii 27. Aprilis 1551. coram Accorambono, & facit deciſio Verall. 29. p.1.

Secundo infero quod cenſetur etiam tacite renunciatum appellationi ſi cauſa non fuit infra decem dies commiſſa Verall. in deciſ. 31. & 32 p.1.

Tertio infero quod qui conſenſit, vt beneficium ſuum conferatur alteri tacite videtur renūciaſſe illud *R*ot in deciſ. 3. de renunciatione in nouis, & Mohed. in deciſ. 335.

Quarto infero quod tacite cenſetur renunciaſſe rei iudicatæ patiendo, vt poſt illam producantur iura, & dentur articuli *R*ota diuerſ in deciſ. 39. & 114. p.1. Mohed. in deciſ. 39.

Quinto infero, quod tacite cenſetur quis renunciare decimis patiendo, vt alius illas exigat Verall. in deciſi. 242. part.2.

Sexto infero, quod per hanc rationē actus ſubſequēs non præſumitur factus ex errore Caſtillo in deciſ. 34.

Septimo infero, quod pandecta, quæ

Digitized by Google

non eſt in vſu, vel vſum habet contrarium non eſt ſeruāda, idem in deciſ. 66.

Octauo infero, quod dominus directus recipiendo canonem cenſetur renūciaſſe iuri dicendi de caducitate Mōter. in deciſ. Aragon. 3.

Limita ſuprapoſitam regulā in duobus caſibus, & primo in priuilegio l. vnicæ C. quando imperat, quia non cenſetur nunquam renunciatum, niſi de eo fiat ſpecifica mentio Caſtillo in deciſio. 29.

Limita ſecūdo in caſu deciſ. eiuſdem 63. vbi fuit dictum quod contractus regulariter eſt exequendus etiam dum pendent nullitas, aut ipſius reſciſſio, & ſic per contrarium actum nō inducitur renunciatio.

COLLECT. 1429.

Ad Lapum in clem. ſępe de verborum ſignificatione

¶ Citationis vtriuſq. partis num neceſſariæ ad audiendam Sententiam.

VTraque pars eſt citanda ad ſentētiam audendam, nec ſufficit alteram eſſe citatam h. d. Non eſt tamen citatio neceſſario facienda vtrique parti, quando non fit ex mero Iudicis officio, nam eo ipſo quod vna pars citat alteram a fortiori, & ſeipſam citare cenſetur Put. deciſ. 517. lib. 2. vbi etiam dicit quod appellans extraiudicialiter per ipſam appellationē ſe ipſum citat clem. cauſam quæ de electione, Bellam. deci. 749. Achil. de Graſſis deciſ. 14. de appellatio. Sicut in ſimili committēs cauſam ac obtinens decretum citationis contra aduerſarium incontinenti ſeipſum citat Balb. deciſ. 190. & quoad illū ex illo tempore dicitur ius pendere licet non quoad aduerſarium donec citationis inſtrumentum fuerit illi intimatum; Rot. in deci. 6. vt lite pendente in nouis Put. deciſ. 427. lib. 1. & 481. lib. 2. & idem in deciſ. 282. lib. 3. Caſſad. deciſ. 6. ſuper regulis, aliquid per Rotam diuerſ. deciſ. 1. part. 2.

COLLECT. 1430.

Super argumento c. per tuas de maioritate, & obedientia.

¶ Prouiſionis Papalis alijs præferendę.

PRouiſus a Papa omnibus eſt præferendus propter ampliorem prærogatiuam conferentis; Hinc infertur primo, quod Canonicus creatus a Papa cæteris paribus eſt præferendus canonico facto ab Inferiore Rub. deciſio. 16. Infertur ſecundo, quod prouiſus Apoſtolicus præfertur prouiſo ab Imperatore poteſtatem conferendi habente; Biſignett. deciſ. 15. de præbendis; Infertur etiā quod præfertur prouiſo ab Archiepiſcopo Rot. deciſ. 16. de præbendis in antiquioribus; Infertur quarto, quod prouiſus a Legato, vel Nuntio eſt pręferēdus prouiſo ab Ordinario Ego in deciſio. 90. per text. in cap. ſi a ſede de prębendis in ſexto; Infero quinto, quod nomina eorum, qui dignitates a Principe conſecuti ſunt, ſunt prius ſcribenda in albo Decurionum, quam eorum, qui tantum municipalibus honoribus functi ſunt, Medi. dec. 12. per text. in l. 2. ff. de albo ſcribēdo; Infertur ſexto, quod miles, vel doctor creatus ab Imperatore eſt præferendus militi Doctori creato per inferiorem Thoming deciſ. 119.

COLLECT. 1431.

Super l. Titia teſtores §. nihil ff. de legatis primo.

¶ Dictionis, &.

IN gloſa huius text. habetur natura dictionis, &; propterea pro ornamento debes animaduertere, quod regulariter inducit coniunctionem, ſeu copulationem

tionem cum eiſdem qualitatibus Balb. dec.91.& ideo ſi teſtator legauerit Titio fundum ſub conditione, ſi nauis ex Aſia venerit,& domum, etiam legatum domus cenſetur relictum ſub eadem conditione; Artaman.in dec.3. de verb. ſign.ſic etiã dixit Ro. cor.Cęſ.de Graff. dec.5.de reb.eccl.non alien.quod Concil.Tri.ſeſſ.23.c.18.verſ. nec non beneficia,quod attenta illa dictione, necnon quę reſoluitur in copulatiuam,& quod eadem ſolemnitas requiratur in vnione beneficiorum ſeminario faciendo, quæ requiritur in detractione fructuum aliquando dictio hæc ponitur ampliatiue puta qñ clauſulæ omni meliori modo apponitur ſupradicta dictio,&, veniunt etiam alij modi vltra expreſſos, ſecus vero ſi non opponitur Achil de Graff. in dec.1. de verb.ſignif & in dec.4.in fi. de procur. Veral dec.124.p.1. & in dec.60. p.3. Creſc.dec.10.de dol.contum. Cæſ. de Graff.dec.1.de elect.& plura in materia huius clauſulæ, vide per deciſ.Peruſin.117.

Aliquando etiam iſta copulatiua, & dimidit pro dimidia veluti ſi quis inſtituit Titium,& filios Cai, filij Cai habebunt dimidiam, ita Put.in dec.289.lib.2. Hinc infero, quod ſi relinquatur ius patronatus Rectori eccleſię,& incolis pro mediate erit ius patronatus Rectoris,& pro alia medietate incolarum Creſc.deciſ.4. de iurepat.aliquid per Ro.diuerſ. dec.408.& 750.p.1.

Sed quid ſi plures vocentur per iſtam copulam,& v.g ſi teſtator inſtituat fratrem,& eius filios, an iſti filij cenſeantur vocati ſimul,& ſemel,& eodem tempore cum patre concurrere debeant,& in affirmatiuam tenuerunt Oſaſc.deciſ.81. Cæſ.de Graff.dec.2.nu.3.&in dec 4.de teſtamentis contra opinionem Bar.in l. Gallus §.quidã recti ff.de liber.& poſth. licet in materia emphyteuſis opinio Bartoli ſit verior,& tenenda, vt optime declaratur per Put.in dec.289.nu.1. lib.2.

COLLECT. 1432.

Super Tract.Strach.de decoctoribus.

¶ Decoctionis.

ADdas ad præfatum tractatũ, quod decoctus habetur tamquam ſi in humanis eſſe deſierit, vt fuit dictum in Rota Romana in vna Romana Caſalis Marciliani 19. Iunii 1587. coram Seraphino, vt patet in eius deciſ.794. ad hũc tamen effectum paria ſunt quem eſſe decoctum, vel in limine decoctionis, vt fuit dictum in vna Romana depoſiti 3. Iulii 1595.corã eod. vt patet in eius deciſ.1146.ex eo autem quod decoctus deficit in ſolutione non arguitur dolus, idem Seraph in dec.1475.Item cambia, & recambia contra decoctum non currunt; vt fuit dictum in vna Rom. pecuniaria 13. Maii 1602. vt patet in eiuſd. deciſ. 434.item teſti, qui ſe refert ad libros decocti non creditur, prout nec ẽt ipſis libris, idem Seraphin.in deciſ.206. Item partita non adnotata in libris ſolitis adnotari præſumitur non eſſe vera, ſed fraudulenta,& ſuſpecta, exiſtente decoctione, Balb.in dec.129.& idem Seraphin.in deciſ.206.nu.6.

COLLECT. 1433.

Super l.dotem dedi ff.de collat. bonor.

¶ Dotationis nepotis per auum faciendæ.

AVus tenetur dotare nepotem h.d. & ita deciſum refert Balb. deciſ.

193.C.de iur.dot. Sed intellige tũc procedere concluſionem,& eo caſu veram eſſe,quãdo ſcilicet pater non habet vnde dotet,vt fuit late reſolutum in Rot. Rom.in vna Portuen.bonorum 26. Februarij 1580.coram Seraphin. vt patet in eius deciſ.447.& ratio eſt, quia ad officium paternum ſpectat dotare filias, iuxt.l.qui liberos ff. de ritu nupt. quam ſummopere commendat Rubin. deciſ. 6 immo ſi pater nõ habeat patrimoniũ, quia adhuc viuit auus,ex eius legitima dotari debet, vt pulchre per Seraphin. deciſ.451.Hinc eſt,quod dotans neptes, vel filias,cenſetur id animo paterno, & ex debito naturæ congrue facere,inſpecta qualitate temporis dotationis, idem in deciſ. 166. Hinc eſt etiam ſecundo, quod præſumptio iuris eſt pro dote cõſtituta per patrem, vt fuit dictum in vna Ariminen.Caſtrorũ 2.Martij 1592. coram eodem, vt patet in eius deciſio. 976.Hinc fit tertio, quod dos ab auo relicta nepti imputatur in legitimam filii, idẽ in deciſ. 44. Hinc fit quarto, quod dos ab auo relicta nepti,cenſetur relicta contemplatione filii,non autem neptis, niſi de contrario appareat,etiam per cõiecturas Koppin.deciſ. 16. & Seraphin. cit.deciſ.num.1.& ſequen.Obiter tamẽ ad hanc materiam animaduertas, quod dos ſuccedit in loco legitimæ,& grauari nõ poteſt,ſicut nec legitima niſi in inſtrumento dotis aperte fuerit data lex, quæ ſeruari debet,Seraphin.deciſ. 815. & quando filia teneatur cum fratribus conferre dotem,& quãdo non,vide per eundem Seraphin. in deciſ. 1392. Animaduertas ſecundo, quod pater non tenetur dotare ſororem,quando frater æqualiter omnes inſtituit, & ſubſtituit, neque magis voluit vno caſu quã alio rel inquere,vt fuit late reſolutum in Rota in vna Roman.diuiſionis bonorum 11.Decembris 1570. coram eodem Seraphin.vt patet in eius deciſ. 120. & ratio eſt,quia lex præſumit patrem condecentem dotem filiæ relinquiſſe, vt fuit dictum in vna Arimin.caſtrorũ 8. Martii 1591.coram eodem, vt patet in eius deciſ.940.An valeat argumentum de alimentis ad dotem, ita vt quemadmodum auus teneatur dotare nepotem,ita etiam alimentare, vide per Seraphin. deciſ. 447.

COLLECT. 1434.

Ad Clarum in §.donatio.

¶ Reuocationis donationis inter uiuos liberorum ſuperuenientia.

VLtra reportata in Collectan. legis ſi vnquã C.de reuocan. donat. & in l.Titia §.Imperatur ff.de lega.2.Animaduertas hic,& fac concluſionem,vti facit ipſe Clarus,ſcilicet donationem reuocari per ſuperuenientiam liberorũ, per tex.in l.ſi vnquam C.de reuoc.don. quia limitatur primo,vbi eius diſpoſitio ni eſſet renunciatum Balb. deciſ. 8. quã intelligas procedere quãdo præceſſerit ſpecialis,& indiuidua renunciatio, quia non ſufficit generalis,quę fit per illa verba renuncians omni legum auxilio, Seraphin. deciſ. 829. quod adeo procedit vt non ſufficiat generalis renunciatio, quod etiam ſi iuramentum in ea eſſet interpoſitum adhuc non ſubſiſteret, vt fuit late reſolutum in vna Albanen. donationis 26. Octobris 1588. vt patet in eius deciſ. 837. Limita ſecundo diſpoſitionem l.ſi vnquam non habere locum quãdo donatio fuit limitata ad tempus deceſſus ſine filijs,idem in deciſio. 829. ſufficit ſola ſuperuenientia filiorum, vt per Balb.in deciſ.6.Limita tertio vbi in donatione fuit cogitatum de filiis, & ſpecialiter prouiſum, quia tunc non habet locum diſpoſitio d.l. ſi vnquam, vt fuit late reſolutum in Rot. Roman. in vna Albanen donat.20.Iunii 1588. co-

ram

Digitized by Google

ram eodem Seraph. vt patet in eius dec. 826. Limita quarto præfatā legis diſpoſitionē minime locū ſibi obtinere ante declarationem donantis, quiá dicitur in fauorem partis inducta, & ideo vt operetur requiritur vel tacita, vel expreſſa ipſius declaratio, idem in cit. deciſ. 829.

COLLECT. 1435.

Super cap. cauſam quæ de teſtibus.

¶ Actorum fidei, tam iudicium quam arbitrorum, & de actorum de perditione, & ſimilibus.

ACta facta coram vno Iudice non probant coram alio, h. d. intellige inter diuerſas perſonas, Balb. in deciſio. 21. quemadmodum acta non nocent ei, qui nunquam fuit citatus ad cauſam ſaltem per proclama, quod contra intereſſe putātes de ſtylo Rot. fieri ſolet, vt fuit late dictum in vna Calaguritan. panis 10. Nouemb. 1597. coram Seraphino, vt patet in eius deciſ. 1341. quemadmodum etiam acta facta in alio iudicio etiam inter eaſdem perſonas non probant, niſi producantur Seraphin. deciſ. 371 ſicut in ſimili acta reproducta parte non legitime citata non annullant proceſſum, quando non conſtat, quod fuerint tranſportata, vel quando ſumus in diuerſa cauſa coram eodem, alias ſecus, vt fuit dictum in vna Toletan. primitiarū 27. Februarij 1581. coram Seraphino, vt patet in eius deciſ. 502. Item productio actorum facta coram vno arbitro tantum eſt nulla, niſi fiat coram omnibus, poteſt tamen talis actus productionis conualidari, ſi pariter fiat coram alijs parte præſente, ſecus ſi fiat parte abſente, & non citata, Seraphin. deciſ. 697. Item acta facta pendente appellatione, vel termino ad appellandū, ſunt nulla, & attentata, Seraphin. deciſ. 530. quemadmodum etiam ſunt nulla acta facta cū procuratore fiſcali quoad probandum in iudicio ciuili, Farinac. in deciſ. 19. vt fuit late dictum in vna Bononien. de Brudieulis 21. Nouembris 1578. coram Seraphino, vt patet in eius deciſ. 377. Obiter tamen pro huius materiæ praxi animaduertas primo, quod acta dicuntur illæ ſcripturæ, quarum copia parti data fuit nō autem reliquus proceſſus Idem in deciſio 372. Secundo quod vbi acta fuerūt amiſſa non poteſt conſtare de notoria iniuſtitia Idem in deciſ. 344. & ad probandam actorum deperditionem non defertur iuramentum Minad. deciſ. 41. Capyc. deciſ. 40. & fuit in Rot. reſolutum in vna Peruſina executionis 26. Ianuarij 1582. corā Seraphino, vt patet in eius deciſ. 554. Tertio quod quando acta nō fuerūt tranſportata propter impedimentū a parte præſtitum procedi poteſt, prout in prima, vt fuit dictum in vna Aſtorigenſ. Prioratus 18. Decembris 1598. coram eodem, vt in eius deciſ. 1305.

COLLECT. 1436.

Super materia Annatæ.

¶ Annatæ.

AD materiam annatæ; Nota quod annata, quæ ex beneficijs vacantibus venit ſoluēda non ſoluitur pro vnito cum in eis impoſſibile ſit dare vacationē, vt fuit late reſolutū in Rot. Rom. in vna Burgen. quindemniorū 1541. corā Seraph. vt patet in eius deciſ. 1410.

COLLECT. 1437.

Super Auth. res quæ C. commun. de leg.

¶ Prohibitæ alienationis bonorum fideicommiſſ. ſubiectorum.

VLtra quæ in præſēti text. reportauimus in prima parte collectaneorū Addas nūc, & conſtituas concluſionem cum infraſcriptis nouis amplia-

tionibus,& limitationibus ſit concluſio quod bona ſubiecta fideicommiſſo alienari poſſunt pro dote; Amplia primo procedere, tam in dotis reſtitutione, quam in ipſius conſtitutione etiã, quod dotis obligatio ſit poſterior fideicõmiſſo Seraph. in deciſ.679. Amplia ſecũdo procedere etiam in nepotibus cõceptis poſt obitum aui Idem in deciſ.461. Amplia tertio etiã pro dotibus filiabus conſtituendis Idem in deciſ.1344. Limita nũc,& primo, vt præfata diſpoſitio ceſſet quando, tam per viam contractus, quã per viam vltimæ voluntatis bona fideicommiſſo ſubiecta prohibita fuerint alienari pro dotãdis fæminis, quod fieri poteſt Seraphin.deciſ. 447. Limita ſecundo, quando adeſſent alia bona libera, ex quibus poſſet filia dotari, quia remediũ d. Auth. eſt ſubſidiarium idem in deciſ.1388. Limita tertio, vbi adeſſet enixa mens paciſcentium volentium, quod bona conſeruẽtur in familia, nam ſi dotes ex fructibus haberi poſſunt ad diſtractionem corporum pacto ſubiectorum deueniri non poteſt, vt fuit dictũ in vna Portuen de colum. 30. Maij 1580. corã Seraph. vt in eius dec.465. Limita quarto, in fructibus dotis, qui non gaudent priuilegio, quo gaudet dos, vt bona ſubiecta fideicommiſſo alienari poſſint pro illorum ſatisfatione, idem Seraph. in deciſ. 481.

COLLECT. 1438.

Super cap. 1. de vſuris.

¶ Vſurę,& de regula prior in tempore potior in vſuris.

VSura non committitur niſi in contractu mutui h. d. & propterea ſi aliquod lucrum ex aliquo contractu fiat ſiue ſit contractus iuſtus, ſiue iniuſtus non dicitur contractus vſurarius, ſed ex capite iniuſtitiæ, quod actum eſt venit reſcindendum Anton. Faber in deciſio. 33. C. de vſuris, & fuit late deductum per Rot. in vna Roman. Montium 14. Decembris 1576. coram Felicis record. Clemẽt. Pap. VIII. tunc Auditore; Infertur ſecũdo, q̃ vſura in locatione non poteſt dari niſi dominium rei in conductorem transferatur Balb. deciſ. 125. & fuit tentum per Rot. in vna Rom. prætenſæ vſuræ 12. Maij 1603. coram Illuſtriſſimo Mellino; Infertur tertio, ſiue contractus mutui ſit verus, ſiue palliatus, licet in dubio palliatio, ſiue ſimulatio non præſumatur Rot. in deciſ. 1. de donat. in nou. & fuit ſæpius alias cõcluſum per Rot. & pręſertim in vna Rom. donationis 27. Aprilis 1592. coram Penia, quam nota ad ornatum tex. l. quamuis, C. de pignoratit. act. palliatio autem de contractu mutui ad contractum locationis quomodo fiat, vide per eand. Rot. in deciſ. Palleott 155. & quod non cadat vſura niſi in contractu mutui veri, vel palliati vide per Seraphin. deciſ. 599. & quod contractus in dubio non præſumatur vſurarius, vide pulchram deciſ. eiuſd. 626. pactum vero per quod reſtitutio pecuniarum confertur in arbitrium emptoris eſt vſurarium, & reddit cenſum ipſo iure nullum, & eſt contra ſubſtantiam cenſus idem Seraphin. in deciſ. 1006. quemadmodum etiam pactum appoſitum in cenſu, quod periẽrat res ſuper qua imponitur intelligatur impoſitum ſuper alijs rebus extantibus eſt vſurarium, vt fuit late dictum in vna Calaguritana cenſus 28. Ianuarii 1602. coram Seraphino, vt patet in eius deciſ. 1418. de pæna autem vſurariorum vide per Laurentium Rot. Auen. in deci. 48.

Non leuis tñ eſt quæſtio in præſenti materia vſurarum, quomodo ſcilicet intelligatur illa ppoſitio, qui prior eſt in ſorte eſt etiam prior in vſuris? Reſpondetur quod procedit quãdo vſurę ſunt pro-

promiſſæ ab eo, qui ad ſortem tenetur, & qui poteſt rem tam pro vſuris, quam pro ſorte hypothecare, vt fuit late dictum in Rot. Rom. in vna Portuen. de Colum. 14. Nouemb. 1580. coram Seraphino, vt patet in eius dec. 481. quam nota ad intellectum tex. in l. *Lucius*, ff. qui potior. in pignor.

COLLECT. 1439.

Super c. imperialem §. præterea.

¶ Feudorũ diuiſionis quoad quid licitę.

FEuda diuidi non poſſunt h. d. intelligẽ tamen quoad dominium, & ipſum corpus feudi non autem quoad adminiſtrationem, & vſum iuriſdictionis cæteraſque commoditates, ita Hartam. in deciſ. 90. de iuriſdictione.

Sed in hac materia quæſtio naſcitur ardua, & perdifficilis num ſcilicet poſſit Dominus alicuius Baroniæ cui annexa ſunt nonnulla caſalia conſtituere capitaneum in vno prædictorum caſaliũ, ita quod vnus capitaneus eſſet, & iuſtitiam adminiſtraret in terra Baroniæ, & alter in prædicto caſali, & de Ponte in deciſ. 6. refert fuiſſe deciſum in S. C. in vna tantum Aula non licuiſſe, nec licere Baroni prædictum Capitaneum conſtituere præſupponendo ex hoc induci diuiſionem iuriſdictionis prædictæ Baroniæ, & conſequenter requiri aſſensũ, quem nec Prorex poterat dare ſtante pragm nouem capitum per quam prohibeũr Proregem præſtare aſſenſum vbicũque inducitur feudi diuiſio; contrariam tamen ſententiam fuiſſe ſuo tẽpore amplexam per eundem ſacrum cõſilium teſtatur de Franc. in dec. 166. vbi fuit dictum licuiſſe Principi Biſiniani Domino Comitatus Tricarici ſub quo comitatu aderat caſale craſſani creare Capitaneum in d. caſali, & hac dec. ego vſus fui in Cõſilio quod pręſtiti pro Io. Baptiſta Fõtanaroſa equite Clariſſimo.

COLLECT. 1440.

Super l. ſi creditor §. fin. ff. de diſtractione pignor.

¶ Particularis ſucceſſor, quando teneatur ſtare colono.

QVando cõductor habet hypothecã pro obſeruatione contractus tunc ſucceſſor ſingularis tenetur ſtare colono h. d. & ita fuit deciſum in vna Romana retractus 8. Iunij 1588. coram Illuſtriſſimo Mantica, & in alia Romana domus 5. Nouembris 1597. coram Illuſtriſſimo Pamphilio, & facit deciſio Ienuæ Marilian. 23.

Quæſtio tamen eſt multum controuerſa vtrum in hoc caſu requiratur ſpetialis, vel ſufficiat generalis, & ſufficere generalem tenuit *Rota* in vna Romana affictus coram Ludouiſio.

COLLECT. 1441.

Super c. cognouimus 12. q. 2.

¶ Priuilegii exemptionis qualiter declarandi.

DVbitari aliquando ſolet an priuilegium exemptionis extendatur ad bona acquirenda poſt conceſſionẽ, & eſt reſoluendum affirmatiue maxime ſi adeſſent verba generalia, & geminata, vt fuit reſolutum per Rotam Romanam in vna Cartaginen. decimarum 10. Decembris 1578. coram Bubalo, & ratio eſt quia ex vniuerſalitate, & geminatione verborum colligitur coniectura voluntatis diſponentis, vt fuit dictum in vna Spoletana legati 20. Februarii 1585. coram felicis recordationis Clement. Papa VIII. tunc Auditore verba enim vniuerſalia, & geminata comprehendunt maiora expreſſis, & digniora vt per Creſcent. in deci. 22. imo etiam ſi conceſſio non contineret geminationẽ

adhuc priuilegiũ exẽptionis extenderetur ad bona acquirenda ex deciſ. Guid. Pap. 489. vbi voluit, priuileg. exemptionis pedagij a Principe conceſſum cenſeri conceſſum etiam quoad villas, poſtea quæſitas, pro qua etiam opinione accedat deciſio Cacher. 150. vbi immunitas ſimpliciter cõceſſa extenditur etiam ad bona futura.

Aduertendum eſt tamen, quod ſi huiuſmodi priuilegium pendente lite fuerit impetratum non ſuffragatur, nec liti præiudicat niſi de ea fiat mentio, Vaſaſc in deciſ. 11. quæ concluſio procedit non modo in priuilegio ad ſupplicationem partis; ſed etiam in priuilegio motu proprio, Balb. in deciſ. 6. *Limita* niſi lis eſſet turbida, de qua non eſſet facienda mentio in motu proprio, ita fuit reſolutum per Rotam Romanam in vna Ceſarauguſtana exemptionis 27. Martij 1585. coram Cantuccio.

COLLECT. 1442.

Super c. ſi a ſede de præbendis in 6.

¶ Prælationis beneficiorum in concurſu collationum.

VBi de prioritate beneficij pluribus collati nõ conſtat, potior erit conditio poſſidentis, & ſi neuter poſſideat prouiſus a Papa, vel eius legato propter conferentis ampliorem prærogatiuam erit alteri præferendus h. d ex quo tex. colliges magnum effectũ poſſeſſionis, vt propter illã poſſidentis prouiſio pręſumatur anterior, Caputaq. in deciſ. 47. par. 2. & in deciſ. 236. par. 3. & dicit Rota in deciſ. 10. de præbẽd. in antiq. quod per hunc tex. videtur probari, quod ſola poſſeſſio dat titulum in beneficialibus, & eo ipſo, quod conſtat de poſſeſſione beneficij præſumitur titulus, cum ſine illo poſſideri nõ poſſunt, *R*ota in deciſ. 423. & in deciſ. 595. & in deci. 802. p. 1. & alios plures effectus poſſeſſionis, vide per Creſcent. in deci. 5. de iure patronatus Card. *Put.* in deciſ. 330. lib. 1. & aliquid in deciſ. 445. lib. 2. Achil. de Graſſ. in deciſ. 17. de probationib.

Sed quæro primo ſi conſtat de certa horą vnius prouiſionis, & de poſſeſſione alterius quis ſit præferendus, an habens poſſeſſionem ſine hora, an vero habens prouiſionem cum hora certa, & ſine poſſeſſione, & videtur, quod habẽs prouiſionem cum certa hora eſſet præferẽdus, & ratio eſt, quia habens certam horam præfertur cuicunque carenti hora, Caſſad. in deciſ. 20. de præbendis, & aliquid in deciſ. 4. ſuper Regulis, & quod anterioritas conſideratur etiam per horam, facit punctualis deciſio Afflicti 387. & optime, ac copioſe per Martam in deciſ. Piſana 75.

Contrariam tamen ſententiam tenuit Rota, teſte Cardin. Puteo in deciſ. 321. lib. 2. ratio eſt, quia appoſitio horæ facit præſumptionem, ſed nõ concludit neceſsario, cum potuerit eſse prior alia prouiſio ſine hora, Caſsad. cit. deciſ. 20. eadem etiam ratione ſi cũ æquali collatione concurrit probatio poſseſſionis vtriuſque captæ ſub eodem die eſt præferendus habens poſseſſionem cum hora certa, Hartaman. in deciſio. 11. de appellat. & ratio eſt, quia tunc concurrunt duo vincula ex parte vnius, ſcilicet horę & poſseſſionis, quæ fortiora ſunt, vno ſcilicet poſseſſionis, vt in terminis fuiſse deciſum per *R*otam ſcribit Mohed. in deciſ. 12. de reſtitutione ſpoliatorũ, iſta etiam prærogatiua poſseſſionis eſt potẽtior clauſula gratificationis contenta poſſidentis ſub eadem data, Puteus in deciſ. 299. & cenſuit *R*ota in vna Hiſpalen. beneficij 2. Maij 1603. coram Iuſto.

Quæro ſecundo ſi poſseſſio nõ ſit capta eadem die prouiſionis factæ, ſed poſtea an tũc talis poſseſſio habet dictam prærogatiuam, vt ratione poſseſſionis pro-

Digitized by Google

prouiſio præſumatur anterior;cõclude quod ſic cum Puteo in deciſ.125.lib.1.

Ratio vero cur ad ita iudicandum mota fuit Rota eſt, quia tex.noſter loquitur indiſtinctè,& alias eſſet magna reſtrictio eius, & quia nunquam poſſet ille tex.verificari in prouiſione Apoſtolica facta de beneficio vacante extra Curiam,cum impoſſibile ſit eodem die capere poſſeſſionem Caſſad.in deci.25. Mohed.in deciſ.8.de præbend.Sarnen. in deci.31.& nouiſſime fuit reſolutum in vna Hiſpalẽ.beneficij 2. Maij 1603. coram Iuſto.

COLLECT. 1443.

Super l.penult.ff.de legitimis tutoribus.

¶ Datiua tutelæ quando locus ſit.

TVtela datiua eſt remedium ſubſidiarium.h.d.& hoc verum eſt, vel ex eo, quod ad eam non deuenitur niſi deficiente tutore teſtamentario,vel legitimo,quem lex decernit ipſo iure Ant. Faber in deciſ.1.C.de legitimis tutorib. vel ex eo,quod ſi teſtamentarius, & legitimus non ſit idoneus, nec capax pro eo eſt,ac ſi non foret relictus, vel vocatus Franc.Marc.in deciſ.251.part.1.per tex. in §.1.de actiliano tutore Inſtit.hinc eſt,quod pupillo datur curator in ſubſidium,vel tutor temporarius ad ſupplendum defectum alterius, veluti quando tutor abeſt,vel appellauit in caſibus permiſſis, Rot. Auenion. in deciſ.241.& facit pulchra deci.de Franch. 218 idem ſane dicendum eſſet, quando extarent conſanguinei de prouintia omnino extranea, quoniam adhuc ad datiuam tutelã recurritur,& illi poſtponũntur tutoribus datiuis, qui datiui debent eſſe de eadem iuriſdictione dantis, qua eſt pupillus,Balb.in deciſ.16.Limita niſi tales tutores vellent ſe ſubmittere ad tale onus,Franc.Marc.in deciſ.251.par.1.ſic præterea in locum tutoris ſuſpecti cauſa pendente datur curator, qui interim adminiſtret, exigat, & alia peragat opportune,donec cauſa ſuſpictionis allegatæ finiatur, Hartaman.in deciſ.6.de tutelis & ratio eſt, quia pendentia litis ſuper ſuſpictione tutoris impedit adminiſtrationem tutelę etiam ipſo iure,ſed tutius eſt,quod prohibitio adminiſtrationis fiat ad inſtantiam neceſſariorum pupilli, vel etiam ex officio per Iudicẽ Affl. in deciſ. 357. aliquid per Viuium in deciſ.40.lib.1.

Additur prędictis,quod in caſu tranſitus Matris, vel Auiæ ad ſecunda vota ſit aliquando locus tutelæ datiuæ interdum legitimæ illi quando mater ſuſcepta tutela tranſiuit ad ſecundas nuptias huic quando mater nunquam ſuſcepit tutelã,vel recuſauit Surdus optime & copioſe in deciſ.106.per totam.

COLLECT. 1444.

Super cap.ſi duo de procurat.in 6.

¶ Poteſtatis procuratorum plurium datorũ,qñ illa ſit inſolidũ,vel cõiunctim.

PLures procuratores ſimpliciter dati vnus ſine alio nihil poteſt, ſecus ſi darentur inſolidum.h. d.& ratio eſt ſecũdum Fabrum in deciſ.1.C.de procurat. quia hoc importat illa clauſula inſolidũ,id eſt, quod quiſque habeat ſolidam poteſtatem, idem eſt dicendum quando adeſſet clauſula ſimilis clauſulę inſolidum, puta illa verba promittens habere ratum, quicquid ab eis, vel ab aliquo eorum geſtum fuerit, Puteus in deciſ.98 lib.3. & Rota 30. Ianuarij, & 8.Frebruarij 1548.coram Puteo, cuius deciſ.fit mentio per Achill.de Graſſ. in deciſ. 1. de procurat. idem ſi dictũ fuiſſet, & quemlibet eorum, iſta enim dictio quemlibet eſt diſtributiua, quæ actum vnicuique inſolidum tribuit Biſignett.

Digitized by Google

ſignett.in deciſ.7 de procurat.Limita nunc tex.noſtrum,& primo,vt nõ procedat in procuratoribus habẽtibus mãdatum ad faciendum aliquid certum, & determinatum, tunc enim vnus ex pluribus poteſt ſolus exequi,& quod ipſe fecit valebit,ac ſi omnes conſenſiſsẽt de *F*ranch.in deciſ.622.nu.3. Amplia tex.procedere ẽt ſi procuratores fuerint conſtituti cum libera adminiſtratione,Puteus in deciſ.71.lib.1. Io.Paul. in deciſ.104.*L*imita de ſtylo mercantili, quia mandatum factum pluribus intelligitur inſolidum, non autem coniunctim,ita colligitur ex deciſio. Card.Putei 19.lib.1.

Illud tamen non eſt prætermittendũ quod quando mandatum eſt *R*ogatum in curia Romana nunquam datur ſine clauſula inſolidum, vt fuit dictum in vna teſtamenti 4.Decembris 1606. coram *L*udouiſio.

COLLECT. 1445.

Super l.cum lex,vbi Bar.nu.4. & ſeq. de fideiuſſ.

¶ Fideiuſſoris obligationis qualis ex contractu nullo principali.

QVæſtio iuris eſt frequens, & vtilis,nunquid contractu exiſtente nullo fideiuſſor remaneat obligatus.& dicendum eſt,quod regulariter obligatus nõ remanent,quia quãdo cõtractus eſt nullus,nulla etiam eſt obligatio fideiuſſionis illi acceſſoria,Artaman.in deciſ.5.de fideiuſſoribus;Limita primo, quando contractus a principio nõ eſt omnino nullus,ſed validus, quia tunc obligatio fideiuſſoris remanet,licet cõtractus ex poſt facto annulletur, vt fuit reſolutum in vna Romana de Alexij, primo Iunij 1587. coram Illuſtriſſimo *S*eraphino; Limita ſecundo quando obligatio fuit facta a fideiuſſore tanquam principali,ita vt ſtet de per ſe ſeparata ab obligatione contractus, pro quo fideiuſſio fuit interpoſita quia cum non conſideretur vti acceſſoria ſubſtinetur etiam nullo exiſtente contractu principali, Rubin.in deciſ. 291. & cenſuit pluries Rota *R*omana,& ſignanter in vna Romana cenſus 8.Aprilis 1593. & iterum in alia Romana 7. Iunij 1599.coram Orano, & facit deciſio.2.Mohed. in titu. de fideiuſſoribus; *L*imita tertio,quando fideiuſſor ſe obligauit cum clauſula Omni meliori modo,& cum iuramento,quia talis obligatio æquipollet obligationi illi vti principalis Ego in deciſ 96.& Mohed.citat. deciſ.2.*L*imita quarto,quando non militat tanta ratio in acceſſoria obligatione quanta in principali,tunc enim ſublato contractu principali clauſulæ acceſſoriæ non tolluntur, vt fuit reſolutũ in vna Romana Saluiani interdicti primo Iunij 1597.coram Illuſtriſſimo Seraphino.

COLLECT.1446.

Super l.1.C.de conſulibus lib. 12.

¶ Præcedentiæ.

IN materia præcedentiæ duplex ordo conſideratur ſcilicet prioritas tẽporis,& maioritas dignitatis qui poſterior ordo præfertur primo h.d Ex quo infero primo,quod cõſtitutus in maiori dignitate etiã, quod fuerit tẽpore poſterior,primò prẹfertur Balb in dec. 33.& facit tex. in c. ſtatuimus de maioritate, & obedient.Infero ſecundo,quod Magnus Admiratus præfertur Magno Cãcellario,& propterea in puncto præcedentiæ vertente in collaterali Conſilio inter Principem Conchæ, & D.Cæſarem de Auolos ambo habentes vnum ex ſeptem officijs Regni fuit prælatus Princeps licet eſſet poſterior in tempore ita

Digitized by Google

ita in proprijs terminis de Ponte in deciſ. 8. Infero tertio, quod ob eandem rationem, ſcilicet maioritatis dignitatis Vicarius epiſcopi omnes præter epiſcopum præcedere debet Sayr. in deciſ 3. de officio Vicarii, & Rota in dec. 1. de officio iudicis in nouis. Amplia hoc procedere, tam abſente, quam præſente epiſcopo; Amplia ſecundo, vt locum habeat in omnibus congregationibus ſeſſionibus, & proceſſionibus Rota diuerſ. deciſ. 177. hinc eſt quod in ſynodo diœceſana Vicarius ſedere debet ante dignitates, & Canonicos, vt tenuit Rota Romana in vna Placentina Sedis coram Illuſtriſſimo *S*eraphino; *L*imita hoc in Vicario Canonico a capitulo ſede vacante cõſtituto, quia ſedere debet in loco ſicut cæteri canonici Sayr. in deciſ. 3. de officio Vicarii; Infero quarto, quod Præſes Sacri Cõſilii ratione Maioritatis dignitatis præfertur *L*ocũtenenti Regiæ Cameræ, licet eſſet tempore anterior de Ponte, qui refert deciſ. collateralis conſil. in deciſ. 8. num. 15. Infero quinto, quod cum eccleſia collegiata ſit dignior parochiali Rota Auenionen. in deciſ. 12. propterea Prior præfatæ eccleſiæ debet prǽferri Parocho, vt fuiſſe deciſum in *R*ota Romana teſtatur Seraphin. in deciſ. 1445. num autem præcedat canonicos eccleſiæ cathedralis, vide Sayr. in deciſ. 4 de maioritate & obedientia; Infero ſexto, quod cum Abbas qui eſt priuilegiatus, vt Mitra, & Baculo ac aliis epiſcopi inſignibus vti poſſit ſit dignior canonicis, propterea præfertur illis ſingulariter non autem capitulariter, idem in deciſ. 2. cit. tit. Infero ſeptimo, quod habens maiorem dignitatem præferri debet Seraphin. in deciſ. 1225. Infero octauo, quod Titulati Regni præferuntur Regẽtibus Regiam Cancellariam De Ponte cit. deciſ. 8. & facit conſilium Lanarii 88. Titulati autem effecti a Summo Pontifice quem locum habere debent vide eundem in conſil. 62.

Animaduertendum eſt tamen, quod in materia præcedentiæ duo ſunt præſertim quæ ſummopere attendi debent.

Primo eſt conſuetudo Rubin. in deciſ. 91. & facit doctrina Baldi communiter recepta in cap. cum olim de conſuetudine; Hinc infero, quod præcedentia in proceſſionibus ſecundum conſuetudinem ſeruari debet, vt fuit reſolutum in Rota *R*omana in vna Burgen. præeminentiarum 29. April. 1570. coram Seraphino, vt patet in eius deciſ. 402. quam deciſ. not. ad ornatum Cõc. Trident. ſeſſ. 25. cap. 13. de regularibus, quod amplia primo procedere etiam ſi præfata cõſuetudo repugnaret iuri cõmuni Seraphin. in deciſ. 335. Amplia ſecundo, vt ab ea ex quacumque cauſa non ſit recedendũ idem in deciſ. 716. & 964. Amplia tertio in caſu d. deci. eiuſdem 964. vbi fuit dictum quod vbi viget conſuetudo quod minus dignus prǽcedat ea eſt ſeruanda, limita quando eſſemus inter canonicos, & ipſorum præbendæ eſſent diſtinctę, nam tunc non attenditur conſuetudo in præcedentia Gratian. deciſ. Marchiæ 16. & ita cẽſuit ſacra congregatio Rituum, cuius tenor talis eſt cum ſecundum cuiuſque dignitatem quilibet in ſede ſit honorandus, & qui prior eſt in ordine in loco etiam præmitti debeat declarauit ſacrorum Rituum congregatio canonicos, qui in ordine presbyterali cõſtitui canonicatũ presbyteralẽ obtinuerint in choro, capitulo, proceſſionibus, & ſeſſionibus p̃cedere debere canonicos ĩ diaconatu, vel ſubdiaconatu conſtitutos canonicatus diaconales, aut ſubdiaconales obtinentes etiam ſi poſtea fuerint in eccleſia admiſſi, & recepti non obſtãte conſuetudine eccleſiæ, quæ tanquam abuſiua,

ſiua,atque improbata non debet admitti;*L*imita ſecundo quando conſuetudo ſeu poſſeſſio præcedentiæ eſſet turbatiua,& violenta,quia tunc eſt vitioſa, & nihil ſuffragatur pulchre,& omnino videndus Seraphin.in d.deciſ.964.

Alterum vero, quod attẽdi debet eſt vltimus actus pulchre Anna in allegat. 131.per tex.in cap cum eccleſia ſutrina de cauſa poſſeſſionis,& proprietatis ex quo infero ad pulchram deci.de Ponte 18. vbi fuit dictum quod cum electus popularis fuiſſet in quaſi poſſeſſione aſportandi haſtam pallij in proceſſione ſimul cum aliis nobilibus propterea fuit deciſum eſſe manutenendum in poſſeſſione quo ad aſportationem faciendam in proceſſione aſſumptionis D.Thomę de Aquino,in vnum ex patronis Ciuitatis Neapol.& ſcribit Franc.Marc.in deciſ.808.p.1.quod in materia præcedentiæ ſecundum quaſi poſſeſſionem eſt iudicandum, & quando platea popularis habeat ius aſportandi haſtam in feſtiuitate Corporis Chriſti,vide pulchram deciſ.de Franch.253.

Et duobus Regiis Conſiliariis eadem die creatis, quis præcedere debeat dic, quod ille in quo concurrunt qualitas meritorum paternorum,item impreſſionis librorum,item anterioritatis nominationis,pulchre Anna in conſ 137.& Rubin.in deci.2.& ad materiam vide eundem in conſ.42.

COLLECT. 1447.

Super l.Lutius §.fi.ff.ad Trebellianum.

¶ Remedii reſciſſorii ratione læſionis enormiſſimæ in tranſactione.

REmedium reſciſſorium ratione lęſionis ænormiſſimæ locum obtinet etiam in tranſactione ii. d. & hoc procedit nedum reſpectu valoris rei,ſed etiam reſpectu dubii litis euentus, qui ſimul articulari,& probari debet ita Rota *R*omana in deciſ.102.& in dec.732. p.1.Mynſin.cent.6.obſer.91.Gayl.li.2. obſer.70.licet contrariam ſententiam ſcribat Affl.in dec.210. quam intelligas quando læſio eſſet modica,quia tũc procedit opinio negatiua quod ſcilicet in tranſactione locum nõ habeat remediũ reſciſſorium,vt voluit Car.Put. in dec. 130.li 1.verumtamen adhærendo primę opinioni illam amplia procedere etiam ſi pro obſeruantia tranſactionis eſſet interpoſitum iuramentũ,quia obtenta abſolutione poterit reſcindi tñſactio ob ęnormiſſimam lęſionẽ Teſſ.in dec.165. Oſaſ.in dec.41.aliquid etiam per Valaſc. in dec.18.nu.7.de Franchis duas opiniones referens in dec.159.hinc ſcribit Macer.li.2.obſ.59 dec.24.quod non obſtante iuramento,aut renũciatione ampliſſimis,& pręgnantiſſimis,verbis concepta expugnatur tñſactio ob immoderatam læſionem cuius dec ratio eſt quia;& immoderata lęſione arguit dolus Peguera in dec.167.*L*imita quando damnũ aliunde prouenire poſſet,quia tunc nõ datur ęnormiſſima læſio Caputaq.in dec.172. p.3.ac materiam,vide Gram. in dec.66. & Annam in ſing.553.

COLLECT. 1448.

Super l.Titia cum gloſ.ff.de iure dotiũ.

¶ Executoris ſuper bonis dotalibus pro debito vxore.

SIngulare eſt dictum huius glo.quod in bonis dotalibus contra virũ poteſt in ſubſidium executio fieri quando non poteſt aliter creditori conſuli, tamen non ita ſimpliciter eſt intelligẽdũ ſed cum hac diſtinctione,quod aut agitur de debito contracto ante matrimonium,& tunc ſi eſt cum hypotheca bona

Digitized by Google

na dotaila tranſeunt cum ſua cauſa, & onere Capyc. in deciſ. 128. ſi vero orta fuiſſet tantum perſonalis tunc in ſubſidium agitur contra maritum, vt poſſeſſorem bonorum dotalium Balb. in dec. 21. poſtquam vxor non poſſet moleſtari in perſona, ſed maritus poſſet ſe eximere altero ex duobus modis in primis, quod patiatur fieri executionem in proprietate bonorũ dos alium ſaluo vſufructu debito marito, vel cautionem ſaltẽ iuratoriam ſinat exigi per creditorem de ſanando ære alieno ſoluto matrimonio Thom. in dec. 100. addunt alii remedium vendendæ actionis de dote, & de prætio ſatisfieri creditoribus Gui. Pap. in deciſ. 447. aut agitur de debito facto per vxorem cõſtante matrimonio poſt dotis conſtitutionem, & tunc in præiudiciũ iuris quæſiti Marito non poſſunt creditores ſe conuertere ad bona dotalia Gui. Pap. cit. dec. 447. aut tãdẽ tractatur de debito communi viri ſcilicet, & vxoris quo caſu in dotali fundo executio denegatur licet in fructibus fundi concedatur, vt pulchre reperitur deciſũ per Gamam in dec. *L*uſit. 100. & facit l. vbi adhuc C. de iur. dotium an autẽ ex viri delicto feudum dotale poſſit a domino vendicari, vide de Pont. in deciſ. 19. & ad materiam huius glo. vide Caſtillum in deci. 97. & Hartam. in deci. 5. de execut rei iudicatæ.

COLLECT. 1449.

***Super pragm.* 1. *de cenſibus*.**

¶ Reſciſſionis contractus cenſualis ob alienationem corporis.

APerta eſt iuris concluſio quod cõtractus cenſualis poteſt reſcindi ob alienationem corporis ſuppoſiti in conſtitutione ipſius cenſus, & ita in cẽſibus in genere pluries fuit reſolutum per *R*otam Romanam etiam quando venditor promiſit renouare fideiuſſores intra certum tempus, & promiſſa non adimpleuit Farinac. in deciſ. 827. fuit dictum etiam non eſſe a iure prohibitum adicere pactum in conſtitutione cenſus contractum eſſe reſcindendũ ob inobſeruantiam pactorum Maſtrill. in deciſ. 95. vti dicitur in contractu emphyteotico Creſcent. in deciſ. finali de locatione & ratio rationis poterit eſſe, quia cẽſus currit vſque ad ſortem principalẽ etiã quod ſors fuerit ſequeſtrata a tertio in manibus debentis ſoluere Verall. in deciſ. 103. p. 1. an autem impoſitio cenſus ſapiat alienationem, vide quod ſic per Caputaquen. in deciſ. 17. p. 1.

COLLECT. 1450.

***Super cap. peruenit in fine* 11. *q*. 1.**

¶ Menſium ordinarij, & an Papa pręſumatur velle præuenire.

IN Dubio non præſumitur quod Papa velit pręuenire iñ menſibus ordinarijs h. d. & ita tenuit etiam *R*ota in deciſ. 50. de præbendis in antiquis aliquid per Caſſador. in deciſ. 34. ſuper regulis, & per Achill. de Graſſis in deci. 1. de præbendis, & in deciſ. 6. de priuilegijs, nam vacaturum in menſibus ordinariis prouidere non intendit Puteus in dec. 53. li. 2. & in dec. 25. li. 3. Ro. in dec. 70. p. 3. & aliquid in dec. 9. p. 2. Hinc eſt quod gratiæ expectatiuarũ ad beneficia vacatura non capiunt beneficia, quæ in menſibus ordinariorũ vacabunt, ſed ſolum vacãtia in menſibus reſeruatis Ro. diuer. in deciſ. 127. li. 3. Put. in deciſ. 92. li. 1. & in deci. 53. lib. 2. & in deciſ. 48. li. 3. Cæſar. de Graſ. in deciſ. 15. de præbendis, & idem eſt dicendum de menſibus alternatiuis ordinario conceſſis ratione alternatiuæ acceptæ Mohed. in deciſio. 29. de præbendis, quod etiam procedit quando Sedes Epiſcopalis vacet, quia tunc

Digitized by Google

tunc expectantes acceptare nō poſſunt in quatuor menſibus conceſſis ordinario Mohed. in deciſ. 29. de præbendis limita niſi Papa huic Regulæ de menſibus derogauerit, vel alias cōſtiterit velle quod menſes etiam ordinarios expectatiuæ caperent Puteus d. deciſ. 48. lib. 3. Caſſado. deciſio. 15. de præbendis, & quamuis expectatiua loquatur de menſibus ordinariis non caperet menſes ordinarios vigore alternatiuæ ſibi conceſſæ niſi adiiciatur verbum vniuerſale quomodolibet Puteus in dec. 215. & in deciſ. 222. lib. 1. ſicut, & nulla derogatio cenſetur compræhendere aletrnatiuam niſi de illa fiat mentio expreſſa Put. in deciſ. 222. lib. 1.

Imo Regula reſeruatoria menſiū fuit introducta, vt expectatiuæ ſuum haberent effectum in menſibus reſeruatis ſaluis exiſtentibus ad epiſcoporum diſpoſitionem quatuor menſibus ordinarijs Rota in deciſ 127. lib 1. & in deciſ. 63. & in deciſ. 272. lib. 2. & in deciſ. 558 li. 3. Puteus in deciſ. 333. lib. 3. ita vt tunc ceſſantibus expectatiuis ſimiliter ceſſaret d. Regulæ reſeruatio Achil. de Graſ. deciſio. 1. ſuper Regula reſeruatoria aliquid per *P*uteum in deciſ. 492. lib. 2. & in deciſ. 33. lib. 2. ideo dicit Rota in deciſ. 537. lib. 3. quod expectatiuæ ſuccedebant loco Regulæ octo menſium in caſu illius deciſ. dicit etiam Moheda in deciſ. 1. de conceſſ. præbendæ, quod per alternatiuæ conceſſionē coarctatur Papa ad non conferendum in menſibus ordinariis obſtante decreto irritanti, vt tradit etiam Card. Puteus in deciſ. 492. lib. 2. hinc etiam prouenit, quod indultum conceſſum alicui ad conferendum omnia beneficia ſpectantia ad collationem Papæ non extenditur ad vacantia in mēſibus ordinariis, vt ordinariorum iniuria euitetur, ſed dumtaxat ad ea beneficia, quæ priuatiue ad ipſius *P*ontificis collationem pertinent Rota in dec. 442. p. 1.

COLLECT. 1451.

Ad conſ. Oldr. 118.

HAbetur quod appellatione fructuum nō veniūt diſtributiones quotidianæ, & ita *R*ota in deciſio. 230. p. 1. *P*ut. in deciſ. 489. lib. 3. Achil. de Graſ. in deciſ. 1. de præbendis.

Hinc infertur primo quod in condēnatione fructuum perceptorum nō veniunt regulariter diſtributiones quotidianæ, nec ad illas ſe extendit condemnatio, quia tales diſtributiones non ſūt de corpore beneficii ſed dantur ratione ſeruitii perſonalis Boer. in deci. 340. Caputaq. in deciſ. 29. p 1. aliquid per Put. in deciſ. 383. lib. 1. *R*ot. diuerſ. in deciſ. 1170. par. 3. vide etiam ad Materiam Cott in deciſ. 781. Puteus in deciſ. 489. lib. 2.

Infertur ſecundo, quod in congrua portione aſſignanda non ſunt computandæ diſtributiones quotidianæ quāuis bene fructus Rota diuerſ. in deciſ. 5. part. 2. & aliquid per Cęſarem de Graſ. in deciſ. 6. de præbendis, & paſſim ſeruat Rota.

Infertur tertio, quod indultum conceſſum ad lucrandum fructus in abſentia non comprehendit diſtributiones Caſſado. in deciſ. 1. de clericis non reſidentibus.

Infertur quarto, quod de præfatis diſtributionibus non debetur charitatiuū ſubſidium *E*go in deciſ. 99. per allegat. *L*api 136. nu. 7.

Infertur quinto quod licet qui poſſidet beneficium vigore gratiæ nullæ ab ordinario obtētæ teneatur in noua prouiſione narrare fructus quos percipit, & de illis ſe componere cū Camera Apoſtolica

Digitized by Google

ſtolica alias gratia erit nulla Card. Puteus in deci.26.lib.1.ſecus tamẽ eſt quo ad diſtributiones quotidianas Caſſad.in deciſ.6.de præbendis.

Infertur ſexto, quod quamuis prouiſi de beneficijs non faciunt fructus ſuos donec iuramentum fidei perſonaliter, & non per procuratorem prſtiterint, vt diſponit Concil.Trident.ſeſſ.24. cap. 12.de reformat.diſtributiones tamen acquirunt, & faciunt ſuas, quamuis non iurauerint, vt cenſuit ſacra congregatio.

Infertur ſeptimo, quod quamuis in Cancellaria Apoſtolica ſit ſoluenda dimidia annata hoc eſt dimidia pars fructuum vnius anni beneficij a Sede Apoſtolica collati cuius valor excedit 24.ducatos de Camera, tamen ad hunc effectum, vt paſſim videmus non taxantur diſtributiones, cum longe a fructibus diſtent Aragon.in deciſ. 57.& facit deciſio *R*ote 1408.

*R*atio vero prælatarum illationum colligitur ex eo quod diſtributiones nõ dicuntur de corpore beneficijs, ſed ſunt de diuerſo genere, & diuerſa natura nec augent corpus præbendæ ex quo dantur ratione miniſterij perſonalis *R*ota in deciſ.8.de præbendis, & aliquid per Rotam diuerſ.in deciſ.402.part.1.Cæſar Graſſis in dec.5.de præbendis.

COLLECT. 1452.

Super cap. 1. & 2 de Confirm. vtili vel inut.

¶ Appoſitionis manus Papæ ad beneficio, & commendas.

EX appoſitione manuum Papæ ſuper diſpoſitione alicuius beneficij operatur, vt illud dicatur affectum, h.d. Ex quo infertur primo, quod ſi Papa dat in commendam aliquod beneficiũ, vel in eo adminiſtratorẽ apponit, quod ex appoſitione manus Papæ in dicta commenda remanet beneficium affectum, vt ceſſante commenda, vel adminiſtratione, Papa ſolus prouidere debeat Caſſad.deciſio.2. de reſeruat. Creſcent. deciſ. 2. de Paro. Mohed. deciſ.9. de Præb.Pute.deciſ.158.lib. 1 Infertur ſecundo, quod eo ipſo, quod Papa concedit alicui mandatum de prouidendo de certo beneficio, etiam ante vacationẽ, quod quamuis alias beneficium nõ ſit reſeruatum, nec vacauerit in menſe reſeruato, quod ex dicta appoſitione manus tale beneficium remanet affectum, *R*ot.iuncta add. Papazon. 10. de Præb. in nouis, Infertnr tertio, quod ex decreto appoſito per *P*apam alicui de dimittendo beneficio in manibus eius remanet affectum, vt ſolus ille poſſit cõferre pro illa vice, etiam ſi non dimitteret, *R*ot.deciſ.14. de rer. perm.in Antiq. & fuit deciſum in vna Compoſtellana Canonicatus 10.Maij 1600.coram Lancellotto; Infertur quarto, quod ordinatus a Papa, licet ex eo non ſit exemptus a iuriſdictione ornaria iux. term. cap. per tuas, de maior. & obed. tamen non poteſt Ordinarius per delictum ordinati, degradatione requirens, illũ ab ordine deponere, ratione dictæ manus appoſitione, Capp.Thol.vbi Addit.deciſ. 293. Infertur quinto, quod manus appoſitio Papæ facit, qđ cũ ſemel affecta curialis ſẽper remaneat curialis, Mohed. deciſ. 12.de ſent.& reiud.Rot.deci.2. & in deciſ.43.de appell.in nou.& in deciſio. 23.de reſcript.in nou.& in deci.8.de re iud.in antiq.& in deciſ.13.de reſcrip.in Antiquior. Infertur ſexto, quod pariformiter eſt facienda mentio de affectione ratione manus appoſitionis Papæ, ſicut de expreſſa reſeruatione, alias gratia erit nulla, Mohed. deciſ. 9. de Præb. Infertur ſeptimo ad Conci.Trid. ſeſſ. 24. can. 20. de reform. diſponens quod omnes cauſæ ſint in prima inſtantia cognoſcẽdæ coram loci Ordinario,

quod

Digitized by Google

quod minime locum habeat in benefi- cijs reſeruatis ratione manus appoſitionis Papæ, vt late Ego ipſe in deciſ. Cur. Archiep. Neap. 21. & ita fuit declaratũ per Sacram Concil. Trident. Congregationem per hæc verba [De effectis, aut de reſeruatis beneficijs ſi agitur, tũc cauſa in Curia committitur.]

Nunc limita regulam tex. quando affectio ex appoſitione manus Papæ ſemel fuit ſortita effectum per prouiſionem ſubſequutam, nam tunc expirat, & non obſtabit, quoad futuras vacationes, Rot. deciſion. 13. & 14. de præb. in Antiq. aliquid per Caſſad. in deciſio. 4. de cauſ. poſſ. & propriet. & in deciſ. 9. de præbend.

*L*imita ſecundo, quod quamuis manus appoſitio Papæ inficiat etiam poſſeſſionem, hoc tamẽ procedit, quoad beneficium vacaturum, ſecus tamẽ quoad iam vacans Put. deciſ. 27. lib. 2. & in deciſ. 180 lib. 3.

Limita tertio, quando ex tali manus appoſitione reſultaret derogatio indulti conceſſi alicui Cardinali, niſi expreſſa fieret de illo mentio, ac derogatio, Caputaquen. deciſ. 82. par. 2. Put. deci. 141. lib. 2.

Limita quarto, quando ex tali appoſitione manus Papæ reſultaret prȩiudicium concordatorum, nam tunc nulla inducitur affectio *P*ut. deciſ. 226. lib. 3.

*L*imita quinto in beneficio iuriſpatr. laicalis, vel mixti, nam ſicut in illis non intrat expræſſa reſeruatio, ſic etiam non intrat tacita ex pontificia manus appoſitione, vt fuit late reſolutum in Rot. Roman. in vna Firmana beneficij 13. Maii 1596. coram Illuſtriſs. *P*amphilio.

Limita ſexto, quando *P*apa manum appoſuit ad diuerſum effectum, quam conferendi; nam tunc minime remanẽt ligatæ manus Ordinarii, quia ratione reſpectus, conſideratur effectus, nec actus factus ad vnum effectum, debet alium diuerſum effectum operari Rot. deciſ. 14. & 15. de præb. in nouis.

COLLECT. 1452.

Super cap. querelam de electione.

¶ Poſſeſſionis immemorabilis vtrum per poſſeſſorem probandæ.

VLtra ea, quȩ reportauimus in materia quaſi poſſeſſionis in Collec. ſuper cap. cũ eccleſia Sutrina, de cauſa poſſeſſionis, & proprietatis, addas hic nonnulla, pro quorum ornamento fac regulã, quod quaſi poſſeſſio in omni re conſtituit ſtatum; Hinc infertur primo quod alternatiua ad effectũ, vt intret vel non attenditur quaſi poſſeſſio Epiſcopi libere, vel non libere conferendi Rot. deci. 49 de reſcriptis in antiq. & in deciſ. 5. de præbend. in antiquior. Tan. in deciſ. 3. in manuſcriptis; Infero ſecundo idem cenſendum in terminis indulti Cardinalium, Put. dec. 206. lib. 1. Mohed. deciſ. 9. de priuilegiis; Infertur tertio in iure conferendi, in quo ſimiliter attenditur, quis quaſi poſſideat, non autem quis habuerit proprietatem, Mohed. deciſ. 9. de reſt. ſpol. Triuſ. deciſ 64 part. 2. Infertur quarto, quod ad effectũ eligendi conſideratur effectus eligendi, *R*ot deciſ. 6. de electio in nou. & idem Triui. citata deciſione; Infertur quinto, nam ad effectum prȩſentandi, patronus putatiuus, & ille qui eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi, præfertur vero patrono, *R*ot. in deciſ. 14 de iur patronat. in antiq. & in deciſ 7. eod. tit. in nouis, Thom. Triuiſ. cit. dec. *R*ot. diuerſ. deciſ. 167. par. 2. Infertur ſexto, quod ſemper in beneficialibus attenditur vltimus ſtatus, & vltima, & immediata quaſi poſſeſſio, Rot. in deci. 2. num. 2. de præben. in nouis, & in deciſ. 49. de reſcriptis in antiquis, Puteus deciſio. 2. libr. 3. Cȩſar de Graſſ. deciſio. 4. de probatio. & fuit

dictum

dictum in vna Pampilonen.decimarum 1.Aprilis 1591.coram Comitulo.

COLLECT. 1454.

Super d.c. quarelam de electione.

¶ Quaſi poſſeſsio in iuribus incorporalibus ex vnico dumtaxat actu acquiritur.

QVaſi poſſeſſio in iuribus incorporalibus ex vnico dumtaxat actu acquiritur,h.d.& ita Caputaq. dec.337.p.2.Put.dec.192.lib.1.Achil.de Graſſ.dec.5.de iurepatr.Ro.diuer. dec. 17.p.2.Triuiſ.dec.54 p.2.

Animaduertas tamen, quod ad hoc vt acquiratur talis quaſi poſſeſſio in iſtis incorporalibus,ſiue ex vnico actu, ſiue ex pluribus ſunt neceſſaria ſeptem inſimul requiſita, de quibus latiſſime per Calder.in conſ.12.de iurepatr.ad quem me remitto, verum vltra ipſum videas Caſſad.dec.7.de cauſ.poſſ.& propr. tamen vt deciſiue procedam,dicas, quod inter cętera requiſita illud eſt principale,vt requiratur ſcientia eorum,quibus pręiudicatur,Caputaq.dec.418.p.2.Ro. dec.167.184.& 803.p.1.& in dec.4.p.2 diuerſ.& fuit reſol in vna Calaguritana iuris conferendi 1.Febr.1592.cor.Gipſ. & faciunt deciſ. Capyc. 56. & Affl.66. Secundo requiritur,quod talis, vel tales actus ex quo,vel quibus prętenditur acquiſita quaſi poſſeſſio ſint clari,& certi, non vero turbidi,dubij,& obſcuri,nam ex turbidis, & obſcuris collationibus, electionibus,aut præſentationibus,non acquiritur quaſi poſſeſſio, vt fuit ſæpe reſolut.in Rota,pręſertim in vna Taruiſina plebis 5.Iun.1587.cor.Bubalo,ſicut non eſt locus manutentioni, qñ poſſeſſio non eſt clara,ſed intricata, turbida, & offuſcata, Veral.dec.200.p.2. & fuit dict in vna Cæſarauguſiana fructuum 13.Ianuarij 1597.coram Pamphil.

COLLECT. 1455.

In l.legato generaliter ff.de legat. 1.

¶ Electionis legatarii rei legatæ in genere.

LEgata re in genere electionem eſſe legatarii, cōiter placuit per hunc text *L*imita hanc concluſionem primo, ac illam veram intelligas,quando verba ſunt directa ad legatarium, ita tamen, quod eligeretur res mediocris,& minus damnoſa hæredi arbitrio iudicis,& Relatoris,vt fuit deciſ in Senatu Sabaudiæ refert Theſ.in dec. ſeu q.32. *L*imita ſecundo in rebus functionem habentibus ut nummo,vino,tritico oleo, & ſimilibus legatis,quia tunc electio eſt hęredis Rub.dec.38.cuius deciſionis ratio fundatur per tex.in l.certum ff.de vino,& oleo legat. Limita tertio ſi teſtator ſenſiſſet de certo,puta de vno ſticco,de vno fundo,vèl vna domo,& non ap paret,de quo tunc pariter electio eſt hæredis,Ego in dec.Cur.Archie.Neap.50 Limita quarto,ſi electio ſit data expreſſe hæredi, idem Theſ.in dec. 31. In legato vero alternatiuo,cuiuſuam autem ſit electio vltra textum in l. plane §.ſi a Titio ff.de legat.1.vide Ro.Rom in vna *R*om.bonor.20.Mart 1585.cor.Orano.

COLLECT. 1456.

In l. ait lex §. quis in mortifere ff. ad l. Aquiliam.

¶Mortis præſumendæ ex vulnere illato,necne.

ALiquando dubitari ſolet,an ex vulnere accepto in riſſa,vel aliter aliquis mortuus præſumatur,& quidem ſi vulnus erat mortale dubitationi non eſt

a a locus,

Digitized by Google

locus, per hunc textum noſtrum ſecundum quem decidit Rot. Peruſina, teſtatur Ambroſ.deciſ.47. Sed difficultas eſt, quando neſcitur, an vulnus ſit mortiferum, hoc enim caſu varij varia dixerũt, vt per Scribentes in cap. homicidiorum de homicidijs; Curia vero Archiepiſc. Neapol. decidit, quod ſi infra octo mẽſes ſequeretur mors ex dicto vulnere illato præſumeretur mors, vt patet in deciſ. mea 90. moti fuimus per textum in cap. 2. de clerico percuſſore, vbi dicitur, quod ſiquis poſt octo mẽſes moriatur, propter temporis prolixitatem, nõ ex vulnere illo mortuus præſumitur, vnde a contrario ſenſu concludi poteſt, quod ſi in infra octo menſes ſequatur mors præſumitur ſecus ex illo vulnere, quod amplia procedere, licet durante vulnere prædicto alia ſuperuenerit infirmitas: ratio eſt, quia vulnus ad alia accidentia videtur cauſam præbuiſſe: Iaffre.deciſ.30 per textum in cap. præsbyterorum, & cap. ad audientiam de homicidio.

Quod intellige verũ, quando imperitia, vel negligẽtiam medicãtiũ, vel in curia, ſeu culpa vulnerati, iux l. qui occidit §. qui occidit ff. ad l. Aqui. & Iaffred. cit. deci. Aduertendũ tamen eſt, quod ſi quis fuerit mortifere vulneratus, mox ab alio occidatur, vel aliqua ruina ſuffocetur, vulnerans nõ tenebitur de homicidio, vt tenuit eadem Curia Archiepiſcopalis Neapolitena, refero ego ipſe in deciſ.50. & mota fuit, per textum in l. huic ſcripturæ ff. ad l. aliquam.

COLLECT. 1457.

Super l. non tantum ff. de Appellat.

¶ Executionis ſentẽtię prohibita appellatione pendente.

EXequutio ſententiæ pendente appell fieri non poteſt h.d.

Amplia primo, etiam ſi per tertium appellatio eſſet interpoſita Rot. deciſ. 50. de appell. in nouis.

Amplia ſecundo, etiam ſi appellatio propter inopiam eſſet deſerta Boer. deciſ. 147.

Amplia tertio, etiam ſi appellatio videretur iniuſta, quia nec tũc exequutio eſt facienda, vt aliquid per Boer. deciſ. 153. Nunc limita, & primo niſi, is qui appellaſſet eſſet confeſſus, & conuictus tunc enim non obſtante appellatione, & illa pendente poteſt cõtra eum fieri exequutio Guid. Pap. deci. 74. in fi. Cappell. Tholo. deciſ. 176. Balb. deciſi. 400. quæ omnes conferunt ad l. 2. C. quor. appell. non recip. Limita ſecũdo, vt nõ procedat, quando periculum eſt in mora, vt eſt d. deci. Boer. 153. nu. 5. & ſequ. hinc eſt, quod ratione periculi poteſt Iudex exequi, & deinde proceſsũ ſcribere Boer. deciſ. 259. Limita tertio, quando ſumus in appellatione interpoſita à Iudice, a quo non poteſt appellari, Generale enim eſt, quod exequutio non ſuſpenditur per appellationem interpoſitam in caſibus, a iure prohibitis, vt eſt deciſ. Tholoſ. 500. Limita quarto, vt nõ procedat in magna curia Neapolitana, in qua ex priuilegio appellatio in criminalibus non retardat exequutionem, vt eſt deciſ. Capyc. 137. num. 17. qnam ſub limita, vt non procedat, quãdo eſſemus in decreto de aliquo torquendo, quia ſi appelletur, ẽt in Regno debet ſuperſederi, vt latiſſime Ego oſtendo in dec. 5. Limita quinto, quando ſumus in appellatione a carceratione, & a ſentẽtia, quod quis detineatur in carceribus, nã etiam pendente appellatione is detinetur in carceribus, & ſic ſucceſſiua quædam executio ſententiæ fit contra appellantem non obſtante ſua appellatione, ita in proprijs terminis Guid. Pap. deciſ. 235. & in deciſ. 238. & aliquid per eundem in deciſ. 436. quibus in locis ponit

Digitized by Google

nit etiam, quod appellans debet detinerit in carcerib. Iudicis a quo, ad quod dictum, & etiam ad limitationem, vide etiam elegantem deciſ. Frãc. Marc. 919. Illud autem circa hanc limitationem nõ videtur omittendum, ſi clericus fuerit per Iudicem laicum captus, & a captura appellauerit ad parlamentum, & Epiſcopus petat illum tanquã clericum ſibi remitti, conditio iſta, an bene, vel male fuerit carceratus, erit apud parlamentum, ſi credimus Ioanni Gallo in deciſ. Pariſ. 354. quam ego non credo, nec teneo.

COLLECT. 1458.

Super l. qualitas C. de Pactis conuentis.

¶ Antefati, et dotis conformitatum, et diſcriminum.

AEqualitas inter dotem, & antefatum eſſe debet h.d hinc fit, quod nulla præcedente dotis conſtitutione expreſſa, aut tacita nullum antefatum debetur; Ant. Fab. in deciſ. 7.4. & 5. C. de donat. ant. nup Limita in caſu eiuſd. deciſ. 3. eo. tit. & in caſu deciſ. Affl. 293. hinc fit ſecundo, quod quemadmodum res prohibita, alienari, poteſt pro dote alienari, ita etiam pro antefato de Franch. deciſ. 519. Tertio quia mulier quemadmodũ iuuatur Velleiano, obligando ſe pro dote, ita etiam pro antefato Franch. deciſ. 282. quã nota ad text. in l. fin. C. ad Velleia. Quarto, quia ſicut conditio dotis non poteſt fieri deterior per text. in l. Attilicinius ff. de pact. dotal. & Capyc. deciſ. 135. ita etiam, & antefati pulchre Afflict. ac omnino videndus deciſione. 154. Quinto quia ſicut cauſa dotis differtur, donec tractatur cauſa matrimonij in curia epiſcopali, ſic etiam antefati de Franc. deciſ. 312. Sexto, quia ſicut vſuræ antefati non debentur Affl deciſ. 291. licet contrarium teneat Gram. deciſ. 130. Theſau. deciſ. 45 Capy. deciſ. 65. ſic et vſuræ dotis nõ debentur Theſaur. deciſ. 43. licet cõtrarium teneat Affl deciſ. 93. & 284.

Diſcrepant tamen in aliquibus præſertim, quia prælatio, quæ cõpetit mulieri pro dote iuxt. l. aſſiduis C. qui pot. in pig. non competit pro antefato de Põte, qui refert deciſũ in cõſ. 80. Secundo quia intereſſe dotis debetur ad rationẽ ducatorũ ſex, & tt. duorũ pro centenario; pro antefato vero ad rationem quinque pro centenario Vrſil. dec. 291. Gram. deciſ. 103. de Franch. deciſ. 217.

COLLECT. 1459.

Super c. Nobiliſſimo 67. diſtin.

¶ Cardinalis aſſertioni credatur, necne.

CArdinalibus credendum eſt, & ſtatur eorum dictis; h. d. & ita fuiſſe deciſum in Rot Romana refert Rot. deciſ. 95. de probat. in antiqu. & Gram. deciſ. 65. intellige maxime in caſu deciſionis Caputaquen. 95. par. 1. vbi fuit dictum, quod Cardinali aſſerenti aliquid in præſentia Papæ eſt credendum, quod amplia procedere etiam, ſi tractetur de præiudicio tertij Put. deci. 3. lib. 1. Intellige ſecundo in caſu Sayri deciſ. 9. de offic. delegat. vbi fuit etiam dictum, quod Cardinali dicenti, ſibi viuæ vocis oraculo a Papa mandatũ fuiſſe credi debet; ſed circa illam quæſtionem, an idem ſic cenſendum, quando vertitur Iudicium tertij Sayr. deci. 6. de teſtam. affirmatiue reſpondit Cappella vero Tholoſ. in deciſio. 463. diſtinguit, quando eſſet in præiudicium alterius, non eſſe eis ſimpliciter credendum, & exemplificat in Cardinali pęnitentiario; Balb. vero in deciſ. 300. tenet indubitanter quod ſiue vertatur tertij pręiudicium, ſiue non, ſemper Cardinali eſt credendum, quia ſicut Imperatori aſſerenti de Rebellione ſubditi creditur;

Digitized by Google

Creſc.deci.9.de prob.Mohed.dec.6.eo. tit.de prob.ita etiam, & Cardinali;obiter tamen de indultis Cardinalium circa beneficiorum collationes vide in Iulio Tertio in Bulla 37. quæ incipit Sanctiſſimis,& Clem Septimo Bulla 38. & declarationem, atque reuocationem iſtorum indultorum, vide in Bulla Pij Quinti, Bulla 93.quæ incipit eligis.

COLLECT. 1460.

Super l.iubemus la ſeconda C. de Sacroſanctis eccleſijs.

¶ Probationis Dominii.

PRobatio dominii difficilis eſt,vt colligitur ex hac lege cuius occaſione quęrit̃ primo,an ſufficiat titulus ad probandum dominiũ,& an requiratur probare authorẽ eius, a quo dicit ſe habuiſſe dominium,vide per Boerium latiſſime dec.42.& an per ſolutionem cẽſus, ſeu canonis,ſeu pẽſionis eccleſia probet dominium,ſeu poſſeſſionem directã, vide per Guidonem Papam dec.242.per inſtrumẽtũ vero rei emphyteoticæ,aut locationis perpetuæ, non probatur dominiũ,vel poſſeſſio Boer.dec.105. Sayr. dec.4.de præſcriptionibus;probatur tamen per famam Balb. dec.16. item per obligationẽ,vel ex locatione; Affl.dec. 325.& 321.Ro dec.1.de fide inſtrumentorum in nouis,aliquid per Franc. dec. 204. nu.12. *P*oſſeſſio ſola nõ ſufficit ad probãdum dominiũ Affl.dec 40. Quid autem in ſolutione cenſus, vide eũdem in dec.325.probatur etiam ex perceptione fructuum *R*ub.dec.90. itẽ probatur ex deputatione gubernatoris,& Iudicũ, & iuriſdictionẽ exercentium Caputaq. dec.283.p.3.ex Corneo conſ.193. vol. 1. Probatur etiam per teſtes deponẽtes de aliquo facto,& non de auditu,& optimam practicam probandi dominiũ vide per Caput.dec.279.& ſeq.p.1. & in dec.269 p.3.dicit teſtes ſingulares probare poſſ.alicuius dummodo ſint conteſtes;An autem probetur ex poſſeſſione, vide Fabr.dec.2.C.de probatio.& vide per eundem deciſ. 14. cit.tit.vbi voluit quod per inſtrumentum locationis,nec dominium probatur,nec poſſeſſio, ſed tantummodo ſpoliatio, quomodo autem probetur identitas ipſius dominii, vide eundem in deciſ.69.eo.tit.

COLLECT. 1461.

Super Doctr. Abb.in c.ſi.de fide inſtr.

¶ Reaſſumptionis inſtrumentorum faciendæ per alium notorium.

AVthoritate Iudicis poteſt vn⁹ Notarius alterius inſtrumenta reaſſumere h.d.& quid in Notario ſuccedẽte negatiue reſpõdet Balb.dec.60.quod procedit etiam abſque authoritate iudicis Gui.*P*ap.dec.218.& an poſſit inſtrumentũ ingroſſare per duos notarios,vide eundem Gui.Pap.dec.122.& quælibet ſcriptura notarii reperta inter ſcripturas,& notas ipſius licet mortuus eſſet notarius poteſt authoritate Iudicis ĩ publicã formã redigi,Gui.Pap dec 19.Boer deci.36.Franc.Marc.deci.517.p.1.& 163.p.2.& oportet ſchedulam etiã propria manu notarii defuncti ſcriptã de hoc debet prius cõſtare,nec creditur cõmiſſario,ſeu notario graſſanti,& afferẽti fuiſſe ſchedulam ſcriptã manu defuncti notarii imbreuiatra vero notarii altera manu quam ſua ſcripta,non ſubſignata ab ipſo notario probat, *Franc.* Marc.deciſ.231.& in cit.deci.517.alias ſchedula notarii non valet ſi non habet ſubſcriptionem,& teſtes Bellam.deciſ. 209.Gui. Pap.cit.deciſ.19.præſertim quan-

Digitized by Google

quando non adeſt ſignum, & ſubſcriptio notarii Gayl.obſer.43.lib.2.& quis debeat citari in reaſſumptione inſtrumenti videas Minad.deciſ.43.Rot.Genuæ deciſ.2.& ommiſſa citatione non probat Futeus deciſ.159.lib.1.& in deciſ.152.lib.3. Mynſig. obſeru. 73. centuria 4.

COLLECT. 1462.

Super l.debitoris C.de pactis.

¶ Confeſſionis iurium ex hæreditatis aditione.

ADitione hæreditatis confunditur actio, ac creditoris hypotheca h.d.& ita decidit Affl.dec.237. de Frāch. deciſ.518. vbi hypotecaria, ſeu creditoris actio cōfunditur per additionem hæreditatis ſui creditoris, vt voluit etiā Rot.Ienuen.in deciſ.45.Rot.diuerſ.Limita hoc in herede grauato,quia ex aditione ſe obligat creditoribus,Gram.deciſ. 103. nu. 103.nam adeundo ſine inuentario videtur, quaſi cōtrahere Affl. deciſ.26.& licet Capy. deciſ.195. concludat, quod actio realis, ſeu hypothecaria per aditionem cōfundatur,tamen intelligitur quando hæreditas obuenerit creditori, vt declarat de Franc. deciſ.39.& Afflict.vbi ſupra,quod ſecus ſi obueniret reuocabiliter Surd.deci 266. Amplia nunc, vt huiuſmodi exceptio confuſionis actionis poteſt opponi in quacunque parte iudicij, vt pulchre decidit Guid.Pap.deciſ.209. per text.in l. Vranius ff.de fideiuſ. Limita ſecundo concluſionem text. principalis,vt nunquam actio cōfundatur per aditionem hæreditatis confecto inuentario Valaſ. deciſ.69.aliquid per Lauren.deciſio.95. & per Gram.deciſ.93.num.7.

COLLECT. 1463.

Ad Bar.in l.repetita ff. de fide inſtrum.

¶ Hypothecæ inducendæ ex ſcriptura priuata, nec ne.

NOn mediocriter controuertitur inter Doctores hic & alibi ſi ſcriptura priuata introducat hypotecam l. & quod contineat ſub ſe hypotecam, voluerunt Rot.Florent in.Magon.teſte in deciſ.121.deciſ. 21. & in deciſio.36. Gratian.deciſ.Rot.March 160. Verum animaduertas, quod habet hypotecam tacitam, & quidem a die recognitionis tantum Ant.Faber in deci.8.C in quib. cauſis pign. & per de Laurentijs Rot. Auenionen.in dec.146.in quam ſententiam deſcendit pariter Polidor. Rip. in obſer.259.vbi diſtinguit inter recognitionem factam a parte, & illā quæ fit a Iudice,Caualc.deciſ.27.par.2.& Anto. Faber in deciſio.9.cit.titu.Ampliat hoc procedere etiam in literis, ſeu epiſtolis, tu amplia ſecundo procedere etiam in caſu,de quo Rot. diuerſ.deciſ.122.part. 1.Amplia tertio procedere etiam in literis miſſiuis inter mercatoris publice tenentes ſtationes quia hæ literæ habēt vim publicorum documentorum, & mercatorū codicibus ſtatur quoad oēs Boer.deciſ.343.Rot.Genuē.deciſ.9.deciſ.76.deciſ.80. & 142. Amplia quarto procedere etiam in recognitione eorū, qui apodixā ſcripſerūt vel ſubſcripſerūt de ordine debitoris,cum paria ſint ſcribere per ſe, vel alium ſubſcribere vice eius Rot.Florentin.ſub Magon. in deciſ.81.Rot.Genuen. in deciſ. 192. Amplia quinto procedere etiam in cauſa appellationis, in qua peti poteſt recognitio chirografi ex vi illius regulæ in cauſa appellationis non deductum deducam,& non probatum probabo,vulgat.l.per hanc.C.de tempor.appellat,vt

Digitized by Google

referſt Papon.lib.8 titul 1.arreſt.1.

Nũc limita & primo ſi chirographũ non haberet diem, vel annum, nam licet recognitio locũ habeat, & inducat hypothecam, non tamẽ retrotrahitur in præiudicium tertij, quia deficit extremum, ad quod aliquid per Rot.Genue. in deciſ.126.nu.2.cũ ſeq. Sublimita hãc limitationem non procedere in præiudicium debitoris, quia recognitio valet, & inducitur hypotheca, etiam ſi ſcriptura careat die, anno, & huiuſmodi, prout dicitur de annotationibus, de memorialibus, & de ſchedulis in forma Rot.deciſ.781.p.1. & aliquid per Cæſar. Barz. deciſ.99.nu.75. quemadmodum etiam non nocet ſi recognitio eſſet facta per contumacem debitoris, etiam ſingulari ſucceſſore minime vocato, cui ius iam quæſitum ſit, Rot Genue.deciſio. 208. Boer.deci.295. Limita ſecundo in recognitione qualificata, quæ etiam non retrotrahitur quoad qualitates in ea præ inſertas quando recognoſcẽs qualificatiue haberet præſumptionem iuris contra ſe, alias ſecus Surd.deciſ.258.& quę concurrere debeant ad hoc, vt recognitio retrotrahatur, vide de Franch.deciſ. 304. Rot.Rom.deciſ.550.par.3.aliquid per Oſaſc.in deciſ.182.

COLLECT. 1464.

Super l.tale pactum §.1 ff.de pactis.

¶ Executionis ſententiæ per quæ iudicem faciendæ primam à quo, vel appellationis.

SOlet etiam in dubium reuocari per DD.in præſenti tex.per quem ſcilicet Iudicem executio ſententię fieri debeat, & licet varij varia ſcripſerunt, per deciſionarios vero illa eſt recepta opinio, vt ſpectet ad Iudicem appellationis Gui.Pap.dec.476.Mynſi.cen.4.obſ. 94. Iudex enim appellationis ſententiã primam cõfirmans eam ſequitur Balb. deciſ.31.& ratio eſt, quoniam agitur ex ſententia confirmante, non autẽ confirmata, ita Flam.Cart.in deciſ.Ro.Genuę 10.& idem procedere aſſerunt in cauſa reclamationis, nã ſi ſententia fuerit per Iudicem reclamationis confirmata per eundem pariter mittenda erit executioni, de Franc.in dec.335. Ampliãt ſecundo procedere etiam ſi per alium Iudicẽ nomine Iudicis, ad quẽ fuiſſet confirmata Franciſc.del Caſtill.in deciſ.Rot.Sicil.84. Suprapoſitam vero regulam, limita in caſu deciſ. Artaman. 3. de execut.ſentent.vbi fuit dictum, quod ſi Iudex ad quem pronuntiauerit appellationem deſertam, vel ab ea deſiſterit appellant, non tamen expreſſe promittendo ſe velle ſtarę iudicatis, tunc primus, & non ſecundus Iudex exequitur ſententiam.

Illud præterea eſt notandum, quod deſertio appellationis attendi debet, & ſuper ea eſt pronunciandum, & non ſuper negotio principali, etiam ſi pars de ea non opponat, alioquin ſententia eſt nulla ex defectu iuriſdictionis, Mynſin. cen.2.obſ.59.ſubdens, ꝙ hoc caſu non poſſunt partes iuriſdictionẽ prorogare, quod etiã probat dec.Capp.Thol.254.

COLLECT. 1465.

Ad Bar.in l.Argen.§.initiũ ff.de edẽdo.

¶ Inſtrumenti requiſitorum præſertim citationis ad dicendum contra.

VLtra requiſita neceſſaria congeſta hic per Bart.vt valeat inſtrumentum, Animaduertendũ eſt tamen, quod requiritur etiam citatio partis ad dicendum contra iura tempore extractionis, alias non probarent, nec dicerentur de actis, & ita decidit Rot.in deciſio.1. de fide inſtrum.in nou.Verall.deci. 99. part.2.

Digitized by Google

par.2.& in deciſio.117.part.3.Cæſar de Graſſis in deciſio.16.num.4. de probat. Caſſad. in deciſio. 8. de reſcript. & in deciſ.12.ſuper regul.Farin.in deci. 762. Chiſanen. in deciſ. 71. Limita tamen hanc concluſionem, & primo, vt non procedat, quando inſtrumenta fuerunt extracta partim ab eiſdem notarijs, partim a ſucceſſoribus in officio habẽtibus facultatem Regiam illa extrahẽdi, quia cenſentur eſſe in forma probanti iuxta deciſ.Put.14.de fide inſtr. Caputaquen. in deciſ.351.p.2.nec in his terminis loquitur deciſ.Rot. 1. de fide inſtr. prout ita cenſuit *R*ot. Rom. in vna Mediolanen.iuriſpatronatus 29. Ianuarii 1589. coram Comitulo. *L*imita ſecundo, quando pars eſt in cauſa, ne formiter extrahantur, cum in odium impedietis quoquo modo legitimam extractionem ſtetur ſcripturis informibus cum earum ſimplici copia Rot.diuerſ. in deciſ. 159. lib.2. & ita pluries cẽſuit *R*ot. & ſignanter in vna Carthaginen. portionis, 14. Nouembris 1594. coram Seraphin. & iterum in vna Aſtorigen. prioratus, 13. Maii 1598.coram Illuſtriſſimo Mellino. Et vltra citationem neceſſe erit etiam recognoſcere inſtrumẽta Caputaquen. in deciſ.99.nu.2.p.2.licet in inſtrumentis antiquis vltra ſeptuaginta annos talis recognitio non ſit neceſſaria. Verall. in deciſ.5.par.3.Put.in deciſ.151. lib.1. neque in aliis caſibus, de quibus per eundem Put. in deciſ.159. lib. 2. & per Boer. in deciſ.154.

COLLECT. 1466.

Super Gloſ.in clement: paſtoralis. de re iudic.

¶ Criminis læſæ maieſtatis, a quo illud committatur.

HÆc Gloſ.in verb.non ſufficit, cõmuniter allegatur p DD.ad quęſtionem illam, quod crimen læſæ Maieſtatis non committitur, niſi per ſubditum, & propterea infertur, quod qui nõ eſt ſubditus, niſi ratione feudi, non dicitur committere crimen læſę Maieſtatis, quamuis poſſit feudo priuari Anto.Faber in deciſio.10.C.ad leg. Iul. Maieſt. quemadmodum etiam non dicitur quis ſubditus quoad hunc effectum, ſi officium tenet a Principe, & in eo contra eundem Principem deliquerit, idem in deciſ.51. cit. titu. Hinc prouenit ſecundo, quod pœna l. quiſquis, non habet locum niſi in crimine lęſæ Maieſtatis in primo capite, videlicet, quando contra Principem, ſcilicet Imperatorem, vel eius Collaterales committitur per ſubditum ita Verall. in deciſ. 295. parte 2.

Illud tamen ſatis controuerſum eſt, num tale crimen committatur per clericum? ratio dubitandi erat, quia non poteſt dici ſubditus ſeculari Principi Velaſc.in deciſ.100.Caſtill. in deciſ. 90. & ita pluries decidiſſe Senat. Mediolanenſ.& ſignanter in cauſa cuiuſdam, qui imputabatur, quod inſeruiſſet Gallis, nam fuit abſolutus, conſtito, quod eſſet perpetuus Commẽdatarius cuiuſdam Abbatiæ 19. Septembris 1554. refert Clar.in §.læſæ Maieſtatis. Verum cum hæc quæſtio accidiſſet Neapoli in perſonam cuiuſdam Clerici, fuit cauſa per Summum Pontificem commiſſa Reuerendiſſimo Nuntio, qui inſimul cum Officiali *R*egio Clerico tamen, cognoſceret, & ſic fuit executum ita in terminis de Ponte in deciſ.9. & Vinc. de Franch.in deciſ.691. & late Ego ipſe in deciſ.Curiæ Archiep.Neap.72.

COL-

Digitized by Google

COLLECT. 1467.

Super l. fin. C. quando prouoc. non eſt neceſſ.

¶ Adhæſionis appellationi per appellatum quoad expenſas.

APpellatus poteſt appellationi adhærede quoad expenſas, quando primus iudex nec abſoluit, nec appellãtẽ condẽnauit. h. d. quæ quidẽ adhæſio appellationis efficit, vt adhærens cẽſeatur vnus ſpiritus cũ appellãte, Magon. dec. Florẽt. 55. & operatur ẽt, vt iudex poſſit de toto negotio cognoſcere Balb. dec. 300.

Verumtamen, vt procedat iſthæc cõcluſio quinque concurrere debent, Primo, quod adhæſio fiat intra tẽpus præfinitum ad appellandum, Surd. deciſio. 143. cum appellatio poſt adhæſionem fiat communis, idcirco non poteſt eidẽ renunciari inuito appellato, Guid. Pap. deciſ. 13. & in deciſio. 78. & in deciſio. 437. vltra quod paria ſunt non adhærere, vel minus legitime adhærere, ſicut non appellare, vel minus legitime appellare, Rot. Lucẽſ. apud Magon. in deciſ. 9. nu. 29. ſic plane dicitur de ratificatione appellationis alterius nomine interpoſitæ, vel apoſtolorum iam petitorũ nomine alieno, qui dicuntur pars appellationis Oſaſc. in deciſ. 7.

Secundo requirit, quod adhærens nõ appellauerit ſeorſum, quia hoc ipſum remediũ datur in ſubſidium, & cum quis appellat ſtatim arguitur nõ cõtemptus appellatione alterius, Rubin. deciſ. 30.

Tertio requiritur, ꝙ appellatio cuius adhæſio intẽditur non ſit limitata. Franc. Marc. deciſ. 143. part. 2. Borgnin. deciſ. 15. num. 10. part. 1. Surd. d. deciſ. 141.

Quarto requiritur, quod fiat adhæſio per cuius intereſt Ego in deciſ. 14.

Quinto requiritur intimatio illius dirigenda ad ordinarium Hartaman. deciſ. 3. de appellat.

COLLECT. 1468.

Super l. qui nomine ff. de falſ.

¶ Intereſſe debendi per iudicem, & Notarium grauantem partem.

IVdex tenetur parti ad intereſſe, & damna, quoties ipſa pars non plene conuicta, nec confeſſa, ſed violentis præſumptionibus grauatur in ijs quæ ſuapte naturæ difficilis non ſunt probationis, h. d. & ita de Franch. in deciſio. 460. part. 3. quod amplia procedere etiam in eo, qui paſſus eſt damnum ex facto notarij, qui non rite, & recte ſcripſit inſtrumentum in eo nõ inſerendo ordinarias clauſulas, & de ſtylo opponi cõſuetas, Guid. Pap. in deciſio. 582. niſi probetur error, prout præſumitur pro notario affirmante ſe erraſſe, idem in deciſ. 150. Franciſc. Marc. in deciſ. 189. par. 1. & in deciſ. 163. par. 2. & in deciſ. 745. p. 1.

COLLECT. 1469.

Super cap. non ſolum §. illa vero de appellat.

¶ Attentatorum reuocationis, & quæ dicantur attentata.

VT dicatur attẽtata nedum requiritur, quod innouet aliquid pẽdente appellatione; verũ etiã quod præceſſerit inhibitio, h. d. Amplia primo, vt procedat etiã ſi actus qui diceretur geſtus poſt inhibitionem fuiſſet alias antequam inhiberetur facienti licitus; inhibitio enim facit illicitum, Guid. Pap. deciſ. 213. Amplia ſecundo, vt procedat etiam ſi appellationi, cuius vigore emanauerat inhibitio fuerit per appellantẽ tacite, vel expreſſe renunciatum Rot in deciſio. 131. de appellat. in nou Boer. in deciſ. 236. Bellamer. deciſ. 624. Amplia tertio procedere etiam in inhibitione ob-

Digitized by Google

obtempta per aſſertum procuratorem cum cautione de rato Pute. deci. 24. vt lit.pendent. Verall.deciſ.43.p.2. Achill. de Graff.in deciſ 5.de attentat. & ita cẽ ſuit plures Rot. & ſignanter in vna Senogallien.parochialis 9.Iunii 1559. coram Oradino; Amplia quarto, etiam ſi ſententia tranſiuiſſet in rem iudicatam, Rot in deciſ.51.de appella.in nou.Amplia quinto procedere tã in tacita,quam in expreſſa inhibitione Rot. in deciſ. 3. de appellat.in nou.Amplia ſexto procedere etiam ſi executio eſſet facta vigore literarum executorialium, & brachii ſecularis legitime obtempti, nam dicitur attentata, ſi fiat poſt inhibitionẽ, vt fuit dictum in vna Portugallen parocchial. 19.Octob.1565. coram Oradino, quod ſubamplia etiam ſi executoriales emanaſſent vigore trium conformium, vt fuit dictum in vna Toletan. matrimonii 24. Ianuarii 1555. coram eod. Amplia ſeptimo, etiam ſi per Iudicem, ad quẽ, qui inhibuerat pronuncietur male appellatum, & bene per iudicem a quo proceſſum,quoniam per talem pronunciationem non validatur proceſſus factus poſt inhibitionem Rot. in deci.58. de appellat.in nou.Amplia octauo, vt inhibitio faciat attentata, etiam ſi eſſemus in geſtis pendente recurſu, quæ regulariter non dicuntur attentata, Magon.dec Rot.Lucenſ.23. Amplia nono vt inhibitio non ſolum faciat attentata reſpectu appellantis, verum etiam reſpectu aliorum, Gayl.obſeru.126.lib.3. per totam;Amplia decimo, vt inhibitio faciat attentata,etiam ſi inſtrumentum inhibitionis careat die,anno, & pontificatu,vt fuit dictum in vna Merend. Parochialis 18.Iunii 1555. coram Chiſſanen.Amplia vndecimo, etiam ſi inhibitio oretenus ſine ſcriptura eſſet facta, Caſſador.in deciſ.2.de penſion. Amplia duodecimo, etiam ſi inhibitio emanauerit ad inſtantiam intruſi contra diſpoſitionem cap.ſi contra quos, vt lite pendent.in 6.Creſcent.in deciſio.142. Amplia decimotertio, etiã ſi inhibitio emanauerit vigore cõmiſſionis appellationis,quæ ob non redditionem pro apoſtolis prætenderetur deſerta, vt fuit dictum in vna Nucerin.attentatorum 16. Maii 1568.coram Lancellotto;Amplia decimoquarto, etiam ſi non fuerit iuſtificata cauſa in appellatione expreſſa, Achill.de Graff.in deciſ.27.de attentat. Amplia decimoquinto procedere, etiã ſi non iudex, ſed pars fuiſſet inhibita, Rot diuerſ.in deciſ.375.lib.3. Amplia decimoſexto,etiam ſi inhibitio eman aſſet vigore commiſſionis conditionalis, & habentis clauſulam, conſtito, quod penſio ſit conditionalis, quoniam de rigore talis inhibitio afficit, Put. deciſio. 12. Amplia decimoſeptimo procedere etiam in criminalibus,Guid.Pap. deciſ. 74.& Cappell. Tholoſ.in deciſ.176.

COLLECT. 1470.

Super clem.ſæpe de verb.ſignificat. §.ſententia.

¶ Citationis partis neceſſariæ in ſententia proferenda.

CItatio ad ſententiam eſt ſubſtantialis h.d. & illius ommiſſio inducit nullitatem Rot in deciſ.17 de re iudic.in antiquis, & Rot. diuerſ. in deciſ. 351 par.1 aliquid per Capyc.in deciſio. 1.& Cæſar de Graff.in deciſ.11. de re iudic.Amplia primo, vt talis citatio debeat exprimere nominatim,quod ſit ad ſententiam diffinitiuam audiendam, non autem ſufficit citatio generalis ad cauſam Rot. in vna Mediolanen. decimarum 27. Ianuarii 1595. coram Orano;Amplia ſecundo, vt debeat eſſe perſonalis, non autem ſufficiat ad domum,

mū.Put.deci.279.lib.2.& in deciſ.33.& in dec.283.li.3.Verall.in dec.17.p.1.& in dec.332.& in dec.334.p.2.& in deci. 119.p.3.Achill.de Graſſ.in dec 17.de dolo,& contumac.Cæſar de Graſſ.in dec. 7.de ſenten.& re iud.Creſcēt.in dec. 18. eodē tit.Mohed.dec.ſi.de dolo, & contumac.& in dec.18.& 7. vt lit.pendent. Amplia tertio, vt neq;releuet citatio pſonalis ad ſententiam facta,ſi tamen remanſit circūducta per non comparitionē citantis,Achill.de Graſſ.in dec.13.de dolo,& contumac.Capp.Thol.in deciſ. 414.Amplia quarto,vt talis ſententia ſit nulla ex defectu citationis,non ſolum ſi ſit pronuntiata contra non citatum,ſed etiā ſi eſſet promulgata in fauorē illius, Verall.in deci.140.p.3.Amplia quinto, vt nō valeat ſtatutū diſponens,quod valeat ſententia ſine citatione, Put. deciſ. 242.lib.3.Amplia ſexto,vt etiam requiratur,quod pars inſtet pro ſententia, nā ſententia lata nulla parte inſtāte,eſt ipſo iure nulla, Cæſar de Graſſis in deciſio. 9.de cauſ.poſſeſſ.& proprietat.hinc fuit deciſum in vna Comē.Cappellaniæ 28. Ianuarij 1591.coram Penia. quod ſententia ſit nulla, quando pars fuit citata pro prima die,& quatenus ea die non feratur pro die ſequenti, licet regulariter ſententia in dubio præſumatur lata ad inſtantiam partis, Rot. in deciſio. 516.par.1.diuerſ.Amplia ſeptimo quando citatio ad ſententiam fuit legitime facta, ac illius terminus ſeruatus, ſed poſtea fuit ante pronunciationem tacite reuocata, veluti per admiſſionem nouorum articulorum,Rot.deciſ.1.de teſt.in nou.& in deciſio.1.de probat. in antiqu.& in deciſio 12. de renunciat. in antiq.aut per admiſſionem inſtrumentorum,aut examen teſtium, Cæſar de Graſs.in deciſio.11. de ſenten. & re iudic.& ita fuit reſolutum in vna Pampilonen. parochialis 13. Iulij 1600. coram Pegnia, & iterum in vna Crotonien.decanatus 20. Maij 1587. coram Orano.

COLLECT. 1471.

Super clauſula perinde valere.

¶ Clauſulæ perinde valere.

QVotidie vſu venit, vt diſputetur circa materiam clauſulæ perinde valere,propterea cōgruū viſum fuit hic nonnullos eius effectus congerere; primus eſt, quia ſpiritum primi reſcripti ſuſcitat Caſsad. in deciſ. 33.ſuper regulis, licet non ſanat defectus non expreſsos, vt fuit in Rota Romana reſolutum in vna Aquilana iuris patronatus 17. Iunij 1588. coram Comitulo, & ratio eſse poterit, quia gratia perinde valere, non facta mentionem litis eſt nulla Maynard. in deciſio. 11.lib.2.quia non eſt intentionis Papæ velle collitiganti præiudicare, Rota in deciſio. 3. de re iudicata, maxime vbi adeſt clauſula, dummodo alteri non ſit ius quæſitum, Rota in deciſio.17. de præbendis in nouis, & fuit dictum in vna Piſana 20.Maij 1594. coram Blanchetto; Secundus eſt effectus, quia dat titulum coloratum, vt fuit dictum in vna Aſtorigen.16.Octobris 1547. coram Puteo, vt paret in eius deciſ. 7.de præbendis;Tertius effectus huius clauſulæ colligitur ex deciſio. Caſsad. 6. de conceſs.præbendæ, vbi fuit dictum, quod habens expectatiuam ſub data conceſſionis gratiæ,ſi concurrat cum habente gratiam clauſula adiecta, quod perinde valeat, ac ſi ſub prima data, & ſub primis proceſſibus conceſsa fuiſset, ille verus præferatur,ex quo concurrit circa idem cum habente fictam datam.

Diſcenditur tamen a præfatis effecti-

bus

bus primo quando gratia eſſet ſubreptitia, etiam in aliqua parte tantum, quia tunc eſt ipſo iure nulla in totum, & ex ea nullum ius poteſt acquiri, Creſcent. in deciſ. 8. de præbendis; Diſceditur ſecundo, quando gratia eſſet conditionalis, quia impetrans non poteſt gaudere, niſi conditionem eueniſſe, ſeu verificatam fuiſſe probet idem Creſc. in dec. 17. de reſcriptis, Veral. in deci. 338. p. 1. Diſceditur tertio ex dec. Put. 136. li. 3. vbi fuit dictum, quod vbi confeſſio facta in li teris perinde valere reuocatur; attendenda non eſt.

COLLECT. 1472.

Sup. c. quãuis, de verborũ ſignificatione.

¶ Præpoſiti, & eius præheminentiæ reſpectu Archidiaconi.

PRępoſitus dicitur ille, qui quandã prioratus curam ſuper alios gerit, h. d. non tamen eſt præferendus Archidiacono in præeminentijs incenſationum, & oſculo pacis, vt fuiſſe reſolutũ per Rotam Romanã teſtatur Farinac. in deciſio. 865. & ratio eſt, quia huiuſmodi praeminentiæ prius debentur Archidiacono, qui primam dignitatem in Eccleſia poſt Pontificalem habere dicitur Rota in deciſ. 4. de electione, & in dec. 9. de præbendis in nouis, prætẽſio præpoſiti fundatur in conſuetudine, cum dignitas conſuetudine etiã acquiri poſſit, Rota in dec. 4. de electione in nouis, quo fit, vt tantum præſcriptum cenſeatur quantum poſſeſſum Car. Put. in deciſ. 107. lib. 1.

Quando tamẽ ſedes præpoſiti eſſet dignior, tunc conſequens erit, vt eidem primo loco debeantur prærogatiuæ, videlicet oſculum pacis, incẽſatio, & aliæ ſimiles, Rota Collecta a Farinac. deciſ. 866. & prædicta coadiuuantur, cum ſedes præpoſiti ſit prima poſt pontificalẽ a latere dextro ipſius Epiſcopi, & ipſi primo loco debeantur dicti honores, vt fuit deciſum in vna Calaguritana præeminentiarum 33. Ianuarii coram Pegna, ſiquidem ex huiuſmodi ordine diſtinguatur prærogatiuæ, Rota in deciſ. 17 de conceſſione præbendæ in nouis; ita quod poterit fieri argumentum ſedet in digniori loco, ergo quoad omnia alijs anteponitur, vt fuit late reſolutum in Rota in vna Orolien. iuris ſedendi 2. Decemb. 1593. coram Blancherto, & dignior reputatur, quia cęteris pręfertur Hartam. in dec. 3. de verborũ ſignificatione, & Rota in vna Verdunenſi decanatus 4. Iunij 1579. Corã Illuſtriſſimo Lancellotto, maxime quãdo huiuſmodi pręrogatiua non concerneret actus meræ facultatis, Farinac. in dec. 863. & ad materiam vide per eundem in dec. 864.

COLLECT. 1473.

Super l. ſi fideiuſſor §. meminiſſe ff. de legatis primo.

¶ Iuſti prætii.

DAmnatus vendere intelligitur iuſto prætio h. d & ratio eſt, quia exceſſus iuſti prætii inducit peccatum, & obligat ad reſtitutionem Balb. in deciſio. 47. & ſemper quod ſit mentio de prætio, intelligitur de communi, accurrenti, Ego in deciſ. 21. hinc eſt, quod teſtis deponens de prætio, intelligitur de communi, ſi articulus ſuper quo interrogatur de communi, præponitur pulchre Gama. in deciſio. Luſitanię 205. & in materia l. 2. C. de reſcindenda venditione, iuſtum prætium dicitur, quando eſt commune Valaſc. in deciſ. 43. Hinc eſt, quod non concludit dictum teſtis, quando deponit, quod res valet tantũ & vltra idem Valaſ. in deciſio. 44. Hinc

fit

ſit etiam,quod vendens vltra taxam, & ſic prætium legitimum peccat,& ad reſtitutionem tenetur.Sayr. in deciſ.3. de emptione,& venditione,quod amplia procedere ſi venderet carius ob dilatatam ſolutionem,idem in dec.12. cit. tit. Amplia ſecundo,etiam ſi illud plus deciſſet proxenetę,idem in dec.17.cit. tit.

FINIS.

Digitized by Google

INDEX LOCORVM, IN QVIBVS RESIDENT

Materiæ Collectaneorum huius Primæ, Secundæ, Tertiæ, ac Quartæ Partis.

A IO. DOMINICO BOVE NEAPOLITANO. Alphabetica Serie digeſtus.

Ex iure Pontificio. Rubricæ.

IVdæis. Collect. 434
Iurepatronatus. 484
Regularibus. 216
Baptiſmo. 1171
Iureiur. 1360
Officio legati. 1128
Præbendis. 749
Vt eccleſ. beneficia. 1299
Vt lite pendente. 1225

Decret. Decretal. & Sexti. Capitula.

A

AB eo de ſequeſtr. poſſeſſ. 1077
Abbates de priuileg. in 6. 955
Accedentibus de exceſſibus prælat. 1154
Accedens de præbend. 1116
Ac per venerabilem qui fil. ſunt legit. 836
Accuſatus de Hæretic. 1101
Accuſatus §. ſanè de Hæretic. 1378
Accuſatus de hæretic. in 6. 123
Ad audientiam de præſcript. 242
Ad Apoſtolicam de regular. 530
Ad audientiam de præſcript. 1169
Ad audientiam de reſcript. 1267
Ad audientiam de reb. eccle. ali n. vel non. 655
Ad audientiam il 2. de reſcript. 960
Ad aures de exceſſib. Prælat. 1397
Ad aures de præſcript. 993
Ad decimas de reſtitut. ſpoliat. in 6. 457
Ad noſtram de empt. & vendit. 194
Ad noſtram il 2. de iureiur. 102
Ad noſtram il 1. de iureiur. 1155
Ad noſtram il 2. de iureiur. 995
Ad quæſtionem de Simonia. 1152
Apoſtolicæ de cleric. excommunicat. 429
At ſi clerici de Iudic. 845
Auaritia de elect. lib. 6. 698

B

BOna memoria il 2. de elect. 127
Bona fides de depoſito. 1054
Breui de iureiur. 898

C

CAlumniam de pœnis. 864
Cauſam de elect. 1051
Cauſam quæ de teſtibus. 1238. & 1435
Clerici de vita, & honeſt. cleric. 1135
Clerici de exceſſ. prælat. 487
Clericos de ſent. excommunicat. in 6. 726
Cognonimus 12. q. 2. 1441
Conquerente de cleric. non reſident. 584
Conſtitutus §. intra annum de in integr. reſtit. 6
Conſtitutus de reſcript. 476
Corpora de conſecr. diſt. 1. 40

Digitized by Google

Cum adeo de reſcript. 822
cum ad monaſterium §. tales de ſtatu Monac. 870
cum ad monaſterium de ſtatu monac. 519.
cum ad ſedem de reſt ſpol. 1340
cum apoſtolum §. prohibemus de cenſibus. 52
cum appellat.de appell. 1414
cum canonicis de cenſibus. 1223
cum cauſa extra de empt.et vend. 340
cum cauſa de raptor. 539
cum cauſam de probat. 387
cum ceſſante de appellat. 443
cum contumacia de haret.lib.6. 310
cum de beneficio de praben.in 6. 784
cum de tua de corpore vitiat. 1168
cum dilecti extra de emption.& vendit. 340
cum dilecto de his quæ vi, metuſque. 943
cum dilectus de arbitr. 1159
cum dilectus de fide inſtrum. 85
cum eccleſia Sutrina de cauſ.poſſ.& propriet. 253.& 1226
cum epiſcopus de offic.ordin. 1287
cum haberet de eo qui duxit in vxor. 1099 & 1212
*cum illorum de ſentent. excommunicat. collect.*824
*cum in contemplatione de regul. iur. collect.*129
cum in cunctis §. cum vero extra de elect. 358
cum in cunctis §. cum vero de elect. 866
cum in generali de offic. vicar. in 6.coll. 1018
cum in illis de praben.in 6. 1217
cum in iure peritus de offic. delegat. coll. 532
cum liberum ſit de ſepult. 658
cum locum de ſponſal. 535.& 1050
cum M. Ferrarienſis de conſtitut.coll. 865
cum noſtris de conceſſ.prabend. 826.& 1364
cum nullus de temporib. ordinat. in 6. 846
cum olim de maioritat. & obedient. 610
cum olim de verb.ſignif. 862
cum oportet de accuſat. 909
cum parati de præſcrip. 1292
cum pridem de pact. 796.& 1006
cum propter laicorum de iurepatron. 1309
cum p.tabellio de fideiuſſor. 914
cum ſecundum de haretic.in 6. 303.& 568
cum ſit generale de for.comp. 737
cum ſit Romana de appell. 245
cum venerabilibus de relig.domib. 848.& 1314
cum Vuitonien.de elect. 1029
cupientes de elect.in 6. 991

D

De appellationibus de appellat. 166
De cauſis §.1.de offic.deleg. 559
Decernimus de ſent.excommun.in 6. 214
Decernimus 16.q.7. 965
De cætero de re iudic. 1160
De multa de præben. 474
Dilecta de exceſſ.prælat. 633
Dilecti de appell. 903
Dilecti il 2.de appellat. 696
Dilecto de pœnis. 1400
Dilectorum de teſtibus. 715
Diuerſis fallacijs de cler.coniug. 813
Dudum il 2.de elect. 1320
Duobus de ſent.& re iud. 564

Eam

E

Eam te de iurepatr. 488
Ea quæ fiunt a iudice de reg. iur. in 6. 1013
Ecclesia S. Mariæ de conſtit. 171
Ego N. de iureiur. 1174
Eos de tempor. ordin. 885
Erit autem lex 4. diſt. 461
Eſtote de reg. iur. 220
Euidentia de accuſ. 653
Eum te de reſcrip. 476
Excommunicationi de raptor. 972
Ex frequentibus de inſtit. 1386
Ex inſinuatione de Procurat. 798. & 1042
Ex litteris de diuort. 222
Ex litteris il. 2. de ſponſal. 514
Ex litteris de iurepatr. 884
Ex parte de accuſat. 850
Ex parte il 2. de appell. 1394
Ex parte de Cappell. Monac. 849
Ex parte de offic. delegat. 1402
Ex tenore de teſtibus. 1312
Ex tranſmiſſa de fil. presbyt. 913
Ex tua de cleric. non reſiden. 803

F

Felicis de panis in 6. 120
Final. de confeſ. lib. 6. 141. & 258
Final. de elect. in 6. 117
Final. de empt. & vend. 442
Final. de fideiuſſ. 304
Final. de fid. inſtrum. 113
Final. de libelli oblat. 608
Final. de locato. 588
Final. de verb ſignif. in 6. 131
Final. de conſuet. in 6. 917
Final. de elect. 738
Final. de iudic. 1350
Final. de reſt. ſpoliat. in 6. 872
Final. vt lite pendente. 1326
Fraternitatis de teſtibus. 132

G

Gratia de reſcript. 968
Gratum de offic. deleg. 975
Graue nimis de præbend. 1339

I

Ignorantia de reg. iur. in 6. 953
Illo vos de pignor. 622
Illud de iurepatr. 496. & 744
Illud de præſumpt. 219
Immunitatem de immun. eccleſ. 513
In aliquibus §. fi. de decimis. 997
In cauſis de ſent. & re iudic. 1283
In cauſis de teſtibus. 1209
In nomine domini, extra de teſtibus. 374
Inter alia de immunit. eccleſ. 109
Inter corporalia de translat. epiſc. 500
Inter monaſterium de ſent. & re iudic. 1082
Intimauit de teſtib. 961
In tribus §. tanta de conſecrat. diſt. 1. 1216
Is cui de praben. in 6. 465
Is quę de maior. & obedien. 880
Is qui de ſent. excommunicat. 904

L

Laudabilem de frigid. & malefic. 555
Licet de for. comp. 451
Licet de offic. deleg. 1048
Licet de præben. in 6. 506. & 819
Licet de ſupplen. neglig. prælat. 807
Licet de teſtibus. 1084
Licet de præben. 446. & 689
Licet de regular. 521
Licet dilectus de teſtibus. 10
Licet extra de offic. ordin. 413
Licet ex quadam de teſtib. 1260
Litteras de conceſſ. præben. 739

Digitized by Google

M

Monachis de preben. 1288

N

Nemo de Simon. 549
Nemo deinceps de elect.in 6. 927
Ne initaris de conſtit. 977
Nihil cum ſcandalo de præſcript. 1277
Nimis de exceſſib.prælat. 882
Nobis de iurepatr. 485.& 554
Nobiliſſimo 67.diſt. 1459
Non dubium de ſenten.excommunic. 682
Non liceat de præben. 566
Non præſtat impedimentum de reg.iur. in 6. 623
Non ſatis de Simon. 448
Non ſolum de appellat.in 6. 277
Non minus de immunit.eccleſ. 1415
Non putamus de conſuet.in 6. 1166
Non ſolum §. illa vero de appellat. 1469
Nouit de appellat. 1304
Nouit de his quæ ſiunt a prælat. 896
Nulli de reb.eccleſ.non alien. 46
Nuncios de decim. 192

O

Oblata de appellat. 1346
Odoardus de ſolution. 22
Ordinarij de offic.ordin.in 6. 607.889

P

Parochianos de decimis. 1136
Paſtoralis §.verum de appell. 1027
Paſtoralis de cauſ.poſſ.& propriet. 1263
Paſtoralis §.præterea de offic.delegat. 1081
Paſtoralis de offic.ordinar. 989
Paſtoralis de priuil. 1393
Pen.3.q.9. 919
Per tuas de maiorit.& obed. 1430
Per venerabilem qui fil.ſunt legit. 1060
Peruenit 11.q.1. 1450
Peruenit de iureiur. 39
Per veſtras de donat.int.vir.& uxor. 1310
Poſt ceſſionem de probat. 84
Poſtremo de appellat. 445
Poſtulaſti de for.compet. 1148
Prælatis de homicid.in 6. 618
Præſenti de offic.ordin.in 6. 657
Præſenti de præben.in 6. 491
Præſentium de teſtib. 1034.& 1406
Præſumitur de regul.iur. 1015
Præterea extra de offic.deleg. 415
Præterea de teſtibus. 1390
Prim.de adulter. 23
Prim.de ædific.eccleſ. 492
Prim.extra de apoſtat. 352
Prim.de cenſib.in 6. 592
Prim.de cleric.ægrotan. 489
Prim.de confeſſ.in 6. 268
Prim.de crim.falſ. 731
Prim.de fid.inſtrum. 516
Prim.de homicid.in 6. 101
Prim.de offic.iudic.ordinar. 573
Prim.de præſcript.in 6. 233
Prim.§.1.de procurat.in 6. 351
Prim.de ſent.& re iudic. 341
Propoſuiſti de probat. 136.& 617
Prim.de arbitr.in 6. 906
Prim.de cauſ.poſſ.& propr. 1423
Prim.de celebr.miſſ. 908
Prim.§.hanc autem de cenſib.in 6. 1228
Prim.de cognat.ſpiritual. 1224
Prim.de confirm.vtil.vel inutil. 1452
Prim.de conſanguin.& affin. 1329
Prim.de fil.presbyt.in 6. 946
Prim.de for.compet.in 6. 992
Prim.de in integr.reſtit.in 6. 1004
Prim.de inſtit.in 6. 1032

Prim.

Digitized by Google

Prim.de iureiur. 1232
Prim.de iureiur.in 6. 1002
Prim.de lit.conteſt.in 6. 1318
Prim. Ne ſede vacante in 6. 1388
Prim.de offic.delegat. 899
Prim.de offic.iudic. 1115
Prim.de reſcript.in 6. 1184
Prim.de ſent.excommunicat.in 6. 757
Prim.de ſtat.regular. in 6. 820
Prim.de vſur. 1438
Prim.vt lite pendente. 1271
Prim.vt lite penden.in 6. 760
Propoſuit de cleric.excommun.miniſtr. 1094
Propoſuit de conceſſ.prabend. 827

Q

*Q*VAMQUAM *de vſur.in 6.* 356
Quamuis de pact. in 6. 30
Quamuis de præbend. in 6. 425
Quia diuerſitatem de conceſſ. preben. 155
Quia extra de priuileg. 365
Quicumque il 2 11.q.3. 629
Qui prior de regul.iur.in 6. 473
Quo ad ſedem de frigid.& maleſic. 284
Quod ad conſultationem de ſenten.& re iudic. 732
Quoniam de iurepatron. 278
Quoniam abbas de offic. deleg. 598
Quamquam de cenſibus in 6. 901
Quamquam de vſur. in 6. 1384
Quamuis de præben. in 6. 1234
Quamuis de procurat.in 6. 1132
Quamuis de reſcript.in 6. 814
Quamuis de verb.ſignif. 1472
Quanto de iureiur. 1222
Quærelam de electio. 1453.& 1454
Quæſitum de rer. permutat. 926
Quia propter de elect. 1127
Qui tacet de regul.iur.in 6. 1040
Quod autem de iurepatron. 764
Quod ſicut de maioritat. & obedien. 1153
Quoniam Abbas de offic.delegat. 1232
Quoniam contra de probat. 1017

R

*R*EINTEGRANDA *3.q.1.* 357
Romana §.ſi vero de appella.lib. 6 204
Reintegranda il 2. q.1. 950
Relatum de cleric.non reſident. 1233

S

*S*ECUND.*de adult.* 23
Secund.de conſtit.in 6. 591
Secund.de fil.præsbyter. 704
Secund. de teſtibus. 595
Secund.vt lite pendent. 106
Significatum de præben. 562
Si gratioſè de reſcript. 510
Si Iudex laicus de ſenten. excommunic. in 6. 53
Si motu proprio de præbend. in 6. 400
Si quis ſuadente diabolo 17. quæſt. 4. 122
Si ſuper gratia de offic. delegat. in 6. 394
Statuimus de maledict. 75
Statuimus de maiorit.& obedient. 470
Statutum de reſcript. in 6. 263
Suggeſtum extra de decim. 274
Super literis de reſcript. 325
Suſceptum de reſcript. in 6. 355
Suſcitata de reſtit.in integr. 188
Sacrorum 63.diſt. 1387
Sanè de foro compet. 735
Secund.de cleric.coniugat. 1213
Secund.de conceſſ.præben. 752
Secund. de confirma. vtil. vel inutil. 1452
Secund.de feudo. 1281
Secund.de in integr.reſtitut. in 6. 1004
Secund.de reſcript. 1374
Series de teſtibus. 847
Si à ſede de præbend. in 6. 1442
Si contra quos vt lite pendente in 6. 1204
Sicut de ſent.excommunicat. 1117
Si delegatus de offic. delegat. in 6. 1056
Si duo de procurator. 1444

Si epiſcopus de pænit.in 6. 877
Si plures 21.q.1. 999
Si pluribus de præbend.in 6. 959
Si poſtquam de præbend.in 6. 1361
Si quem de procurator.in 6. 1301
Si quis presbyterorum de reb.eccleſ. non alien. 1264
Sollicitudinem de appellat. 1428
Super quibuſdam §.præterea de verbor. ſignif. 900
Super ſpecula ne cleric.vel monac. 1193

T

TAnta qui fil.ſint legit. 107
Terrulas 12.q.2. 706
Teſtimonium 11.q.1. 597
Translato de conſtit. 677
Tuis extra de teſtibus. 263

V

VEniens de accuſat. 1035
Veniens il 1.de ſponſal. 1122
Veniens de teſtibus. 1354
Videtur qui matrim.accuſ poſſ. 782
Vnic.de cleric.non reſident. 892
Vnic.de voto in 6. 871
Vtile de reg.iur.in 6. 1246
Vnic.de cleric.coniuga.in 6. 1308
Vnic.de cleric.non reſident.in 6. 125
Vnic.§.verum de iure patr.in 6. 119
Vt noſtrum de appellat. 64
Vt periculoſa ne cleric.vel monac.lib.6. 218

Clementinæ.

APpellanti de appellat. 371
Diſpendioſam de iudic. 699
Exiui de paradiſo §.cumque annui red ditui de verb.ſignif. 668
Final.de procurat. 319
Final.de reb.ecc.non alien.694. & 720
Final.vt lite pendent. 139
Prim.de magiſtr. 611
Prim.de ſent.& re iudic. 77
Prim.de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct. 223
Quia contingit de relig.domib. 324
Si appellationem de appellat. 645
Vnic.de cauſ.poſſeſſ.& propr. 254
Cauſam de electione. 828
Diſpendioſam de iudic. 1202
Gratiæ de reſcript. 1427
Prim de homicidio. 930
Prim de offic.vicar. 979
Prim.de ſupplen.neglig.prælat. 763
Sæpe §.ſententia de verbor.ſignif. 1470

Extrauagant.

AMbitioſe de reb.eccleſ. non alienan. 46.& 511.
Empt.& vendit. 41
Execrabilis de Simonia. 783
Iniunctæ de elect. 1325

Ex Doctrinis Gloſſ.Iuris Pontific. Capitula.

CVm Ioannes de fid. inſtr. 651
Cum nobis de præſcript. 1266
Ex parte de offic.delegat. 810
Final.de iurepatron. 985
Prim.§.poſtquã de cenſib.lib.6. 240
Prim.de præſcript.in 6. 233
Qui ad agendum ver. vel paciſci de procurat.in 6. 313
Secund.de reſcript. 1374
Vt circa de elect. 1409

Clementinæ.

Beneficiorum de decim. 789.& 1038
Dudum de ſepultur. 1229
Paſtoralis de re iudic. 1466
Per litteras de præbend. 895
Plures de iurepatr. 1025
Præſenti de cenſibus. 869.& 948
Prim.de hæretic. 874
Prim.de præbend. 786
Prim.de conceſſ.præben. 71
Secund.de præben. 494

Ex

Digitized by Google

Ex Doctrinis Doctor. Iuris Pontif.

ABb.Panormit.in Rub. de Regular. 216
In cap.Eccleſia S. Mariæ de conſtit.
Fraternitati de cleric.non reſiden. 671
Poſtulaſtis de conceſ.præb. 674
Secund.de feud. 60
Secund.de iureiur. 686
Abb.Panorm.in rubr. de ſucceſſ.ab inteſt. 1265
In c.Cum ad ſedem de reſt.ſpol. 1340
Cum veniſſent de inſtit. 1250
Ex parte de offic.deleg. 810.& 1402
Final.de fide inſtrum. 1461
Inter cætera de ſent.& re iud. 954
Paſtoralis de his quæ fiunt a prælat.ſine conſen.capit. 1113
Quærelam de prælat.&c. 1007
Secund.de teſtibus: 1407
Archidiacon.in cap.cupientes de electio. in 6. 991
Bald.in c.Bona de appellat. 1330
Cum olim de conſuet. 1069
DD.in rubr.de Regular. 216
In c. Qui ad agendum de procurat. in 6. 678
Io.Andr.in c.nemo de Simon. 549
Maccar.in conſ.22. 709
DD.in c.Ex tenore de teſtib. 1312
intimauit de teſtib. 961
Prim.de lit.conteſt.in 6. 1318
in Clem.*Gratiæ de reſcrip.* 1427
Plures de iurepatr. 1025
Gemin.in c.prim.§.hanc autem de cenſibus in 6. 1228
Imola in cap.Ad audientiam de reſcrip. 1267
Innocen. in cap. prim. de iurepatron. 897
Lapus in Clem.*ſæpe de verbor.ſignific.* 1429
*Rot. Rom. in Deciſ. Diuerſ.*179.*par.*2. 1008.
Staphyl.in Tract.de liter. Grat. §. quiſpiam. 1103

Regulæ Cancellar. Apoſtolic.

Annali. 509
Exprimendo valore. 966.& 1075
*Infirmis reſignantibus.*837.& 1405
Octaua. 1319
Octaua ver. ac conſuetudines etiam immemorabiles. 1285
Octaua ver.gratijs omnibus. 1141
Octaua ver.non tamen S.R.E. Cardinalium. 1282
Publican. reſignat. 468
Triennali. 505
Trigeſima prima. 1279

Bullæ Pontificiæ.

Clement.viij.de prohibit.duelli. 616
Nicolai V. 41
Nicolai V. 825
Pij V. 515
Pij *V.de inhabilitate illegitimorum ad ſucceſſionem.* 705
Pij *V.de priuileg.fabricæ S. Petri.* 553
Pij *V.de publican.reſignat.* 627
Sixti V. *de non receptan. bannit.* 544
Sixti V. 956

Ex Concil. Trident.

Seſſ.6.c.3. 503
13.c.1.de reform. 642
15.c.9 de reform. 58
22.c.6. 558
22.c.9. 714
23.c.1. 499
23.c.6. 540

Digitized by Google

23.c.9. 596
23.c.11. 576
24.c.1. 702
24.c.6. 721
24. c.12. 579
24.c. 18.*de reform.* 712
24.c.20. 577
24.c.20. *de reform.* 293
25.c.9.*de reform.* 102.& 638
25.c.14. 684
25.c.16. 454.& 584
Super Concil.Trid.in genere. 821.
*Seſſ.*7.*cap.*10. 1142
7.c.13.*de reform.* 815
22.c.8.*verſic.ſint exequutores.* 1280
23.c.6. 1272
23.c.6.*de reform.* 860
23.c.10. 1250
24.c.2. *de reform.* 1291
24.c.6. 911
24.c.13.*de reform.* 745
24.c.18. 931
24.c.20. § *propterea* 1012
25.c.3.*de reform.* 1422
25.c.6. *de reform.* 751
25.c.9.*verſ.in vniuerſitatibus.* 1240
25.c.13.*de regular.* 1021
25.c.14.*de reform.* 857
25.c.15.*de reform.* 1367
25.c.15.*de regular.* 1086

Ex Iure Cæſar. Rubricæ ff.

Ad l. cornel. de falſ. 552
Nihil noua appell. &c. 336
Quib.mo.pign.vel hypoth.t.a.cont. 158
Appellat. 1311
Compenſat. 1357
Hæredit.vel act. vendit. 2426
In ius vocand. 1170
Iure codicillorum. 1187
Oper.nou.nunciat. 1089
Verbor.ſignif. 1109
Vti poſſidetis 1371

Rubric. Codic.

Quib. mo. pign. vel hypoth. ta. contr. 158
Si quis al.teſti.probib. 397
Caduc.tollen. 1294
Dilation. 1341
*Excuſat.muner.lib.*10. 943
In integr. reſtit. 883
Ne filius pro patre. 944
Paſcu public & priuat. libro 11. 1072
*Tabular.lib.*11. 1196

Digeſt. & Codic.leges.

Ab Anaſtaſio C.mandati. 643
Abdictos C.de epiſc audien. 586
Ab hoſtibus §. 1. *ff. quib. & cau. ma.* 89
Abſenti ff.de donat. 43
Ab exequutore. C. *quor.appell.non recip.* 982
A caligato.C de nupt. 389
Acceptam C.de vſur. 373
Actor.C.de probat. 1057
Ad commentarienſem C.de cuſtod.reor. 601
Adeo ff.pro ſocio. 398
A diuo pio §.*in venditione ff. de re iud.* 386
A diuo pio ff.de re iudic. 1076
A diuo pio §.*in venditione.ff.de re iud.* 1156
A diuo pio §.*ſententiam.ff. de re iudic.* 1323
Adoptio non iure facta.ff.de adopt. 894
Aede C locati. 16
Aequiſſimum.ff. de vſufruct. 34
Affectionis. ff. de donation. 791
Ait lex §.*quis in mortiferè ff.ad l.aqu.* 1456
Ait prætor §.*debitorem ff.de his quæ in fraud.* 1203
A iudice C. de iudic. 1026
Alienationes ff.famil. erciſcund. 630

Al-

Digitized by Google

Altius C.de ſeruit. 606

Alio ff.de aliment.legat. 769.& 1201

Altius.C.de ſeruitut. 1041

Ante diem ff. de regul.iur. 1420

Apertiſſimi C.de iudic. 83

Arbitrio ff.qui ſatiſd.cogan. 811

Ariſto §.fin.ff de donat. 1030

Aſſiduis C.qui pot in pignor.hab. 20

A teſtatore ff. de condit & demonſtrat. 654

Attilius ff.de donat. 679

Aufidius ff.de priuileg. creditor. 649

Authore laudato C.de euict. 29

B

Baliſta ff.de trebell. 1125

Barbarius ff.de offic.prǽſul. 1191

Bene à Zenone.C. de quadrienn. præſcript. 288

Beneficium ff.de conſtitut.princip. 1126

Boues §.hoc ſermone,ff.de verb.ſignific. 587

C

Capitalium §.non omnes.ff.de pæn. 664

Captatorias, ff de hæred.inſtituen. 593

caſus C.de teſtam. 334

capitalium §. famoſi ff.de pæn. 1087

cæterum ff.de rei vendic. 711

certi iuris C.locati. 17

certum §. ſed an & ipſos ff. de confeſſ. 176

certum §.ſi quis abſente ff. de confeſſ. 672

cenſemus C.de litigioſ. 817

certum §.ſi quis abſentem ff. de confeſſ. 1104

cicero ff.de pœn. 547

ciues C.de incol. 269

cogi.C.de petit hæredit. 61

comparationes C.de fid.inſtrum. 350

contra C de inoffic.teſtam. 428

contumacia.ff.de re iudic. 74

contractus ff.de action. & obligatio. 1105

contractus C.de fide inſtrumentor. 907

contraxiſſe ff. de action.& oblig. 1083

creditores C.de pignor. 7

creditoris arbitr ff.de diſtract. pign. 482

creditorem ff. de legat.2. 1269

cum à matre C. de rei vendic. 469

cum apud ff.iudic ſolui. 337

cum auus ff. de condit. & demonſtrat. 335

cum ex pluribus ff.de ſolut. 349

cum hæredes ff. de acquir.poſſeſſion. 33

cum ita §. in fideicommiſſo ff. de legat. 2. 718

cum manu ſata §.fin.ff. de contrahend. empt. 508

cum non facilè ff.ſi cui plus quam per l. falci. 318

cum notiſſimi §.imò C. de præſcript.30. ann. 427

cum oportet C de bon.quæ liber. 221

cum quæritur,C.de inoffic.teſtament. 626

cum res C.de probat. 311

cum vir. C. de adult. 184

cum ad præſens ff.ſi cert.petat. 839

cum allegas C.de vſur. 1073

cum filius ff.ſi cert.petat. 1410

cum lex ff de fideiuſſor. 1435

cum non facile ff.ſi cui plus quam per l. falcid. 1424

cum precibus C. de probation. 1090

cum precum C.de liber.cauſ. 1059

cum quæritur ff. de except.rei iudic. 1058

cum quidam ff. de liber. & poſthum. 1370

cum quis decedens §.codicillis ff.de leg.3. 1110

cum tale §. reſcripta.ff. de condit.& demonſtr. 1351

curabit C.de action.empt. 199

D

De alimentis C. de tranſaction. 548

De ætate ff.de minor. 302

De his ff. de tranſact. 388
Debitoris C. de pact. 1462
Decem ff. de verb. oblig. 1396
De creationibus C. de epiſcop. audien. 1210
Defuncta ff de vſufruct. 1327
Deo nobis C. de epiſc. & cler. 531
De quibus cum ſeq. ff. de legi. 376
De vnoquoque ff. de re iudic. 203
Diem functo ff. de offic. aſſeſſ. 179
Dies feſtos C. de fer. 124. & 840
Diffamari C. de ingen. & manum. 69
Diligenter ff. mandati. 1063
Diuus ff. ad l. Cornel. de ſicar. 662
Diuus. ff. de cuſtod. reor. 144
Diuus ff. de ſeruit. ruſt. præd. 396
Diuus ff. de ſeruit. vrban. præd. 1074
Doli clauſula ff. de verb. oblig. 1100
Doli mali exceptio ff. de nouat. 1185
Dolum C. de dolo. 1123
Donationes quas parentes C. de don. int. vir. & vxor. 196
Dos a patre C. ſoluto matrim. 249

E

EDictum ff. de quæſtion. 730
Edita C. de edendo. 935
Eius §. 1. ff. ad munic. 615
Eleganter ff. de pignorat. act. 495
Emptor C. de euict. 91
Emptor fundi C. de euict. 382
Emptorem C. locati. 93
Eos. ff. ad l. Cornel. de fal. 569
Error C. de iur. & fact. ignor. 174
Et eleganter ff. de dolo. 602
Et ſi non cognitio C. ſi contra ius. 748
Et ſi ſine §. Papinian. ff. de minor. 801
Etiam §. 1. ff. de minor. 364
Etiam C. de iure dot. 384
Etiam C. de teſtibus. 297
Et in maioribus C. de appellat. 166
Eum pro quo ff. de in ius voca. 187
Eum qui certarum ff. de verb. obligat. 301
Exceptiones ff. de exception. 771
Ex hac l ff. ſi quadrup. paup. 831
Ex his C. de milit. teſtam. 189
Exigere ff. de iudic. 441
Exigendi C de procurat. 736
Exilium triplex ff. de interd. & releg. 289
Ex facto ff. de hæred inſtituen. 725
Ex libero ff. de quaſt. 1143
Extra territorium ff. de iuriſd. omn. iudic. 114

F

FAemina ff. de reg. iur. 685
Fere in omnibus ff. de regul. iur. 1119
Femine C. de ſecund. nupt. 51
Fideiuſſor ff. de fideiuſſor. 707
Filiæ ff. de legat. 3. 13
Filiorum ff. de verb. ſignif. 1313
Filium ff. de his qui ſunt ſui, vel alien. iur. 256
Filiusfamil. §. diui il 2. ff. de legat. 2. 385
Filiusfamilias ff. de donat. 793
Filiusfamilias §. diui ff. de legat. 1. 983
Final. §. fin ff. de eo quod met. cau. 286
Final. ff. fin. regun. 458
Final ff. de in ius voca. 661
Final. §. fin. de legat. 2. 170
Final ff. de probat. 673
Final. ff. pro ſuo. 418
Final. ff. de quaſt. 133
Final. ff. de rei vendic. 210
Final. ff. de teſtibus. 232
Final. ff. de vſufr. lega. 320
Final. C. de acq. poſſeſſ. 406
Final. § neceſſitate C. de bon. qua liber. 414
Final. C. de compenſat. 305
Final C. communi diuidun. 201
Final. C. de dot. promiſſ. 164

Digitized by Google

Final.C.de edict.diu.Adrian.toll. 70
Final.§.ſin autem C.de edict.diu.Adri. 501
Final.C.de ſid.inſtrum. 390
Final.C.de inſtit.& ſubſtit. 440
Final.C.de iure deliber. 716
Final.§. donec C. de iure deliberand. 463
Final.C.de iur.emphyt. 157.& 421
Final.§.quinquageſima, C. de iure emphyt. 31
Final. C. de iuriſdict. omn. iudic. 94
Final.C.de nouat. 309
Final.C.de ordin.iudic. 409
Final.C.de pact.conuent. 338
Final.C.qui bon.ceder.poſſ. 393
Final.C.de reuoc.donat. 197
Final.C.ſi ma.fac. 264
Final.C.ſi quis aliq.teſt.probib. 397.& 481
Final.C.de teſtibus. 234
Final.C.de vſur.& fruct.leg. 589
Final.§.filia ff.de legat.2. 1307
Final.ff.rem ratam haberi. 938.& 1172
Final.ff.de vſu,& habitat. 952
Final.C.de alend.liber. 962
Final.C.de contrah.empt. 924.& 1274
Final.C.de diuerſ.reſcrip. 767
Final.C.de de donat.cauſ.mort. 1175
Final.C.exception. 779.& 1091
Final.C.de ordin.cognit. 853
Final.§.quod ſi ei C.de ordin.cognit. 1425
Final.C.de pact. 1043
Final.C.de pignoratit.action. 1164
Final.C.de præſcrip.30.ann. 915
Final.C.quando prouoc.non eſt neceſſ. 1467
Final.C.ſi ex falſ.inſtrum. 1182
Final.C.ſi.per vim,vel alio modo. 805
Final.C.ſoluto matrim. 804
Final.§.fin.C.de tempor.appell. 902
Final.C.de temp.in integ.reſt. 1036
Final.C.de vendit.rer.ciuit.lib.11. 980
Fratres C.de inoffic.teſtam. 169
Fructus ff.de rei vend. 159
Fructus ff.ſolut.matrim. 1331
Fulcinius §.cum hoc.ff. ex quib.cauſ. in poſ. 768
Fulcinius §. vtrum ff. ex quib. cauſ. in poſ. 1416
Furti §. qui iuſſu ff. de his qui not. infam. 1372

G

Gallus §.& quid ſi tantum ff. de liber.& poſthum. 1028
Generaliter ff.de in ius voca. 419
Generaliter C.de epiſc.& cler. 729
Generaliter C.de ſecund.nupt. 536
Gracchus C.de adulter. 497

H

Hac conſultiſſima C. de teſtam. 229
Hac conſultiſſima §.ex imperfecto C. de teſtam. 230
Hac edictali C.de ſecund.nupt. 3
Hæres abſens ff.de iudic. 1039
Hæredis ff. de verbor. ſignification. 1112
Hi qui in Prouincia ff.ex quib.cauſ.maiorit. 1358
Hoc iure §.ductus aquæ ff.de aqua quotid.æſtiu. 778
Hoc ſi debitor C.de pignor. 1079
Honor §.final.ff.de muner.& honor. 1300
Humanitatis C. de natural. liber. 652

I

ID quod pauperibus C. de epiſc. & cleric. 226
Illicitas §. ne potentiores ff. de offic. præſid. 200. & 541
Illicitas §. veritas ff. de offic. præſid. 717 & 1129
Imperatores §. fin. ff. de appellat. 328
Impenſa §. 1. ff. de verbor. ſignificat. 1332
In bonæ fidei C. de reb. credit. 380
in contractibus C. de non numer. pecun. 250
in criminali C. de iuriſd. omn. iudic. 570
in eos ff. de cuſtod. reor. 543
in executione ff. de verbor. obligatio. 639
in exercendis C. de fid. inſtrument. 279
in fundo ff. de rei vendic. 667
in inſulam §. vſuras ff. ſoluto matrim. 272
in multis ff. de ſtat. homin. 332
interdum ff. de acquirend. poſſeſſio. 449
inter pares ff. de re iudic. 512
in eccleſiis C. de epiſcop. & cleric. 925
ingenuum ff. de ſtatu homin. 835
in pecuniariis ff. de ſer. 1207
in rem ff. de rei vendic. 1344
inſtrumenta ff de acquiren. poſſeſ. 1188
inſtrumenta C. de probat. 1107
is à quo ff. de rei vendic. 619
is damnum verſ. eius vero ff. de reg. iur. 660
is qui ff. de rei vendic. 603
is qui aggreſſorem C. de ſicar. 296
is qui opem ff. de furt. 580
item quæritur § exercitu ff. locati. 68
item quæritur §. qui impleto ff. locati. 408
item habet ff. famil. erciſc. 994
item quia ff de pact. 1045
item ſi verberatum §. 1. ff. de rei vendic. 928
iubemus C. ad trebell. 435
iudices C. de fid. inſtrum. 228
iulianus §. fin. cum quinque ll. ſeqq. ff. de act. empti. 212
iulianus §. ſi quis ff. ad exhibend. 266
iuſiurandi C. de reb. credit. 265
iuſiurandi. C. de teſtibus. 224
iubemus C. ad Velleian. 1165
iubemus C. de ſacroſ. eccleſ. 996
iubemus la 2. C. de ſacroſanct. eccleſ. 1460
iudicatum ſolui ff. iudicatum ſolui. 851
iudices C. de ſeru. fugit. 942
iulianus §. offerri ff. de action. empt. 1298
iulianus ff de legat. 3. 951
iure noſtro ff. de teſtam. tutel. 1065. & 1215
iure ſocietatis ff. pro ſocio. 1376
iuriſgentium §. igitur nuda ff de pact. 1121
ius ciuile ff. de iuſt. & iur. 1011

L

LEx vectigalis ff de pignor. 490
Liber homo ff. ad l. aquil. 578
liberorum ff. de verb. ſignif. 493. & 560
liberorum §. fin. ff. de verbor. ſignific. 529
Libellorum ff. de accuſat. 1199
liberorum C. de fideiuſſor. 974
licet ff. de iudic. 344
licet C. locati. 92
licet. C. qui pot. in pign. 680
legato generaliter ff. de legat. 1. 1455
legatum ff. de admin. rer. ciuitat. 1270
locatio §. qui maximos ff. de publican. 922
lucius ff. de euict. 407
lucius la 2. ff. de heredit. inſtituen. 360
lucius ff. mandati. 304
lucius ff. qui pot. in pign. 502
lucius §. fin. ff. ad Trebell. 1447

Magis

Digitized by Google

M

MAgis puto §. non paſſim ff. de re. eo. 345
Magiſteriæ C. de iuriſd. omn. iudic. 95
Magnam.C.de conutrab.ſtiplat. 1205
Maiorem ff.de pact. 66
Mandatum C.mandati. 312
Mandatis ff.de requir.reis. 1398
Manifeſtæ turpitudinis ff.de iureiur. 858
Mala ff. de alim.& cibar.legat. 307
Metum ff.quod met.cau. 154
Miles §.defuncto ff.de adulter. 742
Mouentium ff.de verbor.ſignifitat. 239
Mulieres C.de dignit. 251
Mulieri,& Titio ff.de condit.& demonſtrat. 842

N

NEceſſario ff. de peric. & commod. rei vend. 1068
Nec emere C.de iure deliber. 76
Nec inter ff.de donat int. vir. & vxor. 971
Nec exemplum C.de falſ. 248
Ne cui C.locati. 18
Neminem C.de exhib.reis.830.& 1167
Ne quidquam §. vbi decretum ff.de offi. proconſ. 1328
Nemo §.quoties ff.de reg.iur. 636
Nemo C.de ſacroſ.eccleſ. 628
Neque enim ff.de teſtam.milit. 354
Non dubitatur C.de euict. 28
Non eo minus C.de procurat. 537
Non eſt nouum C.de edendo. 1022
Non ignorat, C. qui accuſ. non poſſ. 306
Non ignoret C.de fruct.& lit.expenſ. 1275
Non omnes §.a barbaris ff. de re milit. 379
Non ſine C.de bon.qua liber. 538
Non ſolum §.morte ff.de oper.nou.nunt. 259
Non tantum ff.de appell. 1457
Nulla C.de procur. 351
Nulli C.de iudic. 368
Nullum C.de teſtibus. 243
Nullas ff.de legibus. 527
Nunquam §.theſaurus ff. de acqu. rer. dom. 331
Nuper C.de natural.liber. 832

O

OBſignatione C.de ſolut. 1131
Oleo C.de vſur. 734
Omnes C.de præſcr.30.ann. 780
Omnia C.de epiſc.& cler. 1097
Omnibus C.de teſtibus. 1147
Omnium §.cum hoc ipſum C.de teſtam. 417
Omnium C.de vectigal. 148
Oſſa ff.de relig.& ſumpt.funer. 1000

P

PActa nouiſſima C.de pact. 676
Pactum dotale C.de collat. 30
Palam ff.de rit.nupt. 163
Papinianus § quarta ff.de inoff.teſtam. 697
Papinianus §. quoniam autem quarta ff.de inoffic.teſtam. 480
Patre furioſo ff. de his qui ſunt ſui vel etc. 693
Pecunia C.de priuil.fiſci. 63.& 507
Pan.ff.de relig.& ſumpt.funer. 9
Panul.ff.de legit.tutor. 1443
Pan.§.fin.C.de donat. 177
Panul.§.ad crimen ff.de public.iudic. 856
Peremptorias C.ſent.reſcin.non poſſ. 238
Per minorem ff.de iudic. 1200
Pœnam C.de pœn. 561
Plane ff. quod cuiuſque vniuerſitat. 981
Poſt contractum ff.de donat. 844
Prædijs ff in quib cauſ.pign. 1066
Præſidijs §.fin.ff.de legat.3. 669

Præ-

Præſes C.de ſeruit.& aqua. 4 6

Pratia rerum ff.ad l.falcid. 916

Prim.§.item in bello ff. de acquir.poſſ. 412

Prim. §. pœna ff.ad l.Cornel. de falſ. 687

Prim.ff.ad Turpill. 168

Prim.ff.an per al. cauſ.appell. 620

Prim.§. interdum ff.a quib. appell. non lic. 135

Prim.§.*deportatos ff.de bon. poſſ. contr. tab.* 722

Prim.§.ſi impuberi ff.de collat.bonor. 665

Prim.ff.de furt. 282

Prim ff.de interrog.act. 193

Prim.ff.de iudic. 322

Prim ff de iur.codicill. 59

Prim.ff.de minor. 323

Prim.ff.de nundin. 681

Prim.§.*bis cunabulis ff.de off.præf præt.* 255

Prim.ff.de pignor. 594

Prim.ff.de pæn. 724

Prim.ff.quod met.cauſ. 154

Prim.ff.quod quiſq.iur. 326

Prim.§.cum arietes ff.ſi quadrup.paup. 691

Prim.ff.de ſolut. 349

Prim.ff.ſoluto matrim. 146

Prim.ff.de teſtibus. 281

Prim.ff.de var.& extraordin.cognit. 656

Prim.§.*cauere ff. de vſufruct. quemad. caue.* 161

Prim.ff.ad l.Iul.maieſt. 1157

Prim.ff.ad Turpill. 1218

Prim.§ item illud ff.ad Syllan. 910

Prim.§.in claſſibus ff.de bonor poſſeſſ. collect. 1373

Prim.ff.de damn infect. 1096

Prim.ff.de donation.int.vir.& vxor. collect. 799

Prim.ff.de edendo. 1342

Prim.ff.de eo quod met.cauſ. 932

Prim.§.ſi plures ff.de exercitat.action. collect. 1181

Prim ff.ex quibus cauſ.maior. collect. 893

Prim.§ is qui depoſitum ff.de falſ. 1208

Prim.§.ſi quis a Principe ff. ne quid in loc.publ. 1010

Prim.ff de pæn. 1070

Prim.ff.de pignor. 970

Prim.ff de quæſtion. 1375

Prim.§.1.ff.de quæſtion. 1178

Prim.ff.qui pet.tutor. 1134

Prim ff.quor.legat. 1254

Prim.ff de Saluian.interd. 1262

Prim.ff.de ſtatu homin. 1137

Prim.ff.de ventre inſpic. 1144

Prim ff.vti poſſidetis. 1108.& 1261

Prim.C.ad Vellean. 295

Prim.C.de bon matern. 202

Prim.C.commun.de legat. 498

Prim.C.de conſul.lib.1. 147

Prim.C.de dignitat.lib.11. 37

Prim.C.de epiſc.& cler. 314

Prim.C.de falſ.monet. 172

Prim.C.de fam.libell. 49

Prim.C.de lit.conteſt. 403

Prim.C.de offic.præf.vrb. 392

Prim.C.quand.imper.int.pupil.& vid. collect. 1

Prim.C qui bon.ced.poſſ. 121

Prim.C.quod cum eo. 231

Prim.C.de ſalu.interd. 391

Prim.C.de ſent.præf.præt. 255

Prim.C.ſi antiq.credit. 11

Prim.C.ſi contra ius,vel vtil.public. collect. 325

Prim.C.ſi plur.vna ſent. 246

Prim.C.ſi ſecund.nupſ.mul. 431

Prim.C.de accuſat. 1219

Prim.C.de arbitr. 773

Prim.C.de conſtit.pecun. 1111

Prim.C.de conſul.lib.12. 1446

Prim.C.de crim.ſacrileg. 795

Prim.C.de exequut.rei iudic. 1245

Prim.C.de bis quib.vt indign. 1098

Prim.

Prim.C.de in lit.dan.curat. 843
Prim.C.de magiſtr.conuenien. 1258
Prim.C ne pater pro fil. 1071
Prim.C.de procurat. 1296
Prim.C.de ſacroſ.eccleſ. 808
Prim.C.de ſent.& re iudic. 933
Prim.C.vt act.ab hared.vel contra hared. 1362
Prim.C.vt nemo priuat.&c. 1062
Priuilegia ff.de priuileg.credit. collect. 244
Procula ff.de probat. 634
Pro harede §.Papinianus ff.de acqu.haredit. 556
Pro hareditarijs C. de hared. action. collect. 528
Properandum C.de iudic. 90.& 1247
Properandum §. ſiue autem C.de iudic. collect. 116

Q

QValitas C.de pact.conuen. 1458
Quamus C.ad l.Iul.de adult. 78
Quamuis la 2. C.ad l.Iul. de adult. 236
Quamuis C.de fideicommiſſ. 436
Quarta §.hoc autem iudicium ff. de damn.infect. 411
Quart.ff.de act.empt. 1255
Quart.§.ſi iudex ff.de re iudic. 759
Querela C.de falſ. 208
Qua fortuitis C. de pignoratit. act. 1085
Qni accuſare C.de eden. 420.& 459
Qui ad certum ff.locati. 1052
Qui crimen C.qui accuſ non poſſ. 1037
Qui fidem ff de tranſact. 973
Qui fundum ff locati. 1055
Qui iure familiaritatis ff.de acqu.poſſ. collect. 1293
Qui nomine ff.de falſ. 1468
Qui vniuerſas §. per colonum ff. de acquir.poſſ. 940
Quicquid adſtringenda ff.de verb. obligat. 545
Quicunq.C.de apoc.public.lib.10. 25
Qui fundum ff.locati. 631
Qui liberos ff.de rit.nupt. 160
Qui in poteſtate ff.de teſtam. 444
Quintus mutius ff.ad l.Aquil. 103
Quintus mutius ff.de donat.int.vir.& vxor. 190
Quiſquis C.ad l.Iul Maieſt. 88
Quis ſit fugitiuus ff.de edil. edict. 260
Quod iuſſit ff. de re iudic. 32.& 294
Quod maior ff. ad municipal. 316
Quod meo ff.de acquir.poſſeſſ. collect. 55
Quod Nerua ff.depoſiti. 785
Quouiam Alexandrum C.de adulter. collect. 887
Quoties C.de iure dot. 829
Quoties C.de donat.qua ſub modo. 45
Quoties C.de prae.imper.offer. 8
Quoties C.de rei vendic. 439

R

REpeti ff.de quaeſtion. 574
Reſpiciendum §.delinquunt ff.de poen. 128
Res iudicata ff.de reg.iur. 998

S

SAbinus ff.commun.diuidun. collect. 1118
Sancimus C de donat. 1303
Sancimus C. de fideiuſſor. 369.& 486
Sancimus C.de iudic. 571
Sancimus C.de teſtam. 333
Sciendum C.de contrahen. emption. collect. 520
Scimus C de inoffic.teſtam. 625
Scimus cum §§.C. de iure deliberan. collect. 21
Scimus C.de iure deliber. 1138
Scio ff. de in integrum reſtitut. collect. 523

Scire oportet §.*qui autem ff.de excu.tut.* 213
Scripturas C.*qui pot.in pign.hab.* 19
Secund.ff.de admin.rer.ad ciuit.pertin. 478
Secund.ff.de in ius voca. 524
Secund.ff.iudicatum ſolui. 710
Secund.ff.de iudic. 322
Secund.ff ſi quis in ius voca.non ierit. 723
Secund.ff.ſoluto matrim. 663
Secund.ff.de ter.mo. 261
Secund.ff.de appell.recip. 1306
Secund.ff.de donat. int.vir, & vxor. 799
Secund.ff de excuſat.tutor. 1114
Secund.ff.de in lit.iur. 1349
Secund ff.de iureiur. 1359
Secund.ff.ſi a ger,vel emphyt. 1395
*Secund.*C.*de edendo.* 1356
*Secund.*C.*de epiſc.& cler.* 1067
*Secund.*C.*de his qua vi, metuſque.* 878.& 921
*Secund.*C.*de nautic.fænor.* 838
*Secund.*C.*quando prouoc.non eſt neceſſ.* 747
*Secund.*C.*quor.appellat.non recip.* 947
*Secund.*C.*de reb.credit.* 1316
*Secund.*C.*de re iudic.* 1149
*Secund.*C.*de falſ.monet.* 172
*Secund.*C.*de gener.abolit.* 475
*Socund.*C.*de iur.emphyt.* 100.& 156
*Secund.*C.*de iuriſd.omn.iudic.* 366
*Secund.*C.*ne fideiuſſ.dot.dent.* 575
*Secund.*C.*de pact.int. emption. & vendit.* 5
*Secund.*C.*de pignor.* 73.& 198
Secund C.*de priuil. fiſci.* 447
*Secund.*C.*quod cum eo.* 231
*Secund.*C.*quor.appell.non recip.* 621
*Secund.*C.*de rer.permut.* 703
*Secund.*C.*de reſcind.vend.* 81
*Secund.*C.*de tempor.appell.* 666
*Secund.*C.*vbi in rem actio.* 430
*Secund.*C.*vt nemini lic. ſine iud.author.* 581
Sed & ſi poſſeſſori §.*fin.ff.de iure iur.* 211
Sed hoc ita §.1.*ff.de re iudic.* 209
Sed ſi hæreditas §. 1.*ff. ad exhibend.* 115
Scia §. *final. ff. de donatio. cauſ.mort.* 225
Semel ff.ſoluto matrim. 1106
Senatus conſultum C.*ad* V*elleian.* 295
Si alieni nummi ff.de ſolut. 364
Si arbiter ff.de probat. 383
Si a ſponſo C. *de donatio. ant. nupt.* 273
Si barſatoram C.*de fideiuſſor.* 563
Si conſtante ff. ſoluto matrimonio. 142
Si cum ff.de re iudic. 600
Si curatorem C. *de in integr. reſtitut.* 683
Sicut C.*de præſcrip.*30.*vel* 40.*annor.* 285
Si diſceptetur ff.vbi pupill.educ. deb. 455
Si eum hominem ff. de fideiuſſor. 688
Si filiusfamil.ff.ad macedon. 40
Si in area ff.de condit.indeb. 150
Si infanti C.*de iure deliber.* 462
Si infanti C.*de reb.alien.non alienan.* 466
Si inſtituta §.*de inofficioſo ff. de inoffic. teſtamen.* 99
Si inſulam ff. de verborum obligation. 145
Si ita ff. de auro , & argent. legat. 546
Si ita quis §.*ea lege ff. de verb. obligat.* 471
*Si ita ſcriptum ff. de legat.*2. 432
Si non conuitij C.*de iniur.* 138
Si non inducta C.*in quib pign. vel hyp. ta.cont.* 191
Si poſt perfectam C.*de euict.* 24
Si prædium C.*de euict.* 582
Si pro ea C.*mandati.* 304
Si pro te pater C.*de dot.promiſſ.* 252

Digitized by Google

Si quaeramus ff.de teſta. 346.& 1392
Si *quis ad ſe fundum* C.ad l.Iul.de vi publ. 624
Si quis a liberis ff.de liber.agnoſcen. 97
Si quis aliquid l.2.§.*qui abbortionis ff. de pen.* 529
Si quis conductionis C.locati. 195
Si quis decurio C.de decurion.lib. 10.42
Si quis in conſcribendo C.de pact. 153 & 750
Si quis in principio ff.de legat.3. 395
Si quis maior C.de tranſa. 347.& 1088
Si quis ſepulchrum ff.de relig.& ſumpt. fun. 130
Si quis viduam ff.de quaeſt. 151
Si ſeruum §.1.*ff.de act.empt.* 111
Si ſeruus §.*fin al.ff.de legat.* 1. 695
Si ſterilis §.*fi.ff.de act.empt.* 301.& 812
Si tempora C.de *fid.inſtrum.lib.*10. 67
Si titius ff.de verb.oblig. 534
Si totas ff.de inoffic.donat. 181
Si vendita ff.de peric.& commod.rer. vend. 182
Si vnquam C.de *reuoc.donat.* 104
Si conſtat C.de *compenſat.* 1183
*Si conuenerit ff.de iuriſd.omn. ind.*818
Si creditor §.*fin.ff. de diſtract.pign.* 1440
Si cui §.*idem Imperator ff.de accuſat.* 854
Si cum dotem §. *tranſgrediamur ff. ſoluto matrim.* 1140
Sicut C.de *action.& oblig.* 957
Si dictum ff.de euiction. 867
Si diuerſas C.de *tranſact.* 1092
Si eadem ff.de offic.aſſeſ. 1078
Si ex ea pecunia C.de *rei vendic.* 740
Si expreſſim ff.de appell. 1235
Si ex toto §.1.*ff.de legat.*1. 1053
Si fideiuſſor §.*meminiſſe ff.de legat.* 1. 1473
Si filia §.*ſi pater ff.famil.ercisc.* 978
Si fortuito ff.de incēd.ruin.& naufrag. 727
Si in rixa ff.de ſicar. 1016
Si in ſeruum §.*ſi quis iudex ff.de arbit.* 1003.& 1180
Si ita §.*qui fundum ff.de contrah.empt.* 1049
Si librarius ff.de reg.iur. 1195
Si mandaſſet ff.mandati. 1220
Si merces §.*vis maior ff.locati.* 1033
Si meſſem §.1.*ff.locati.* 1046
Si oleum ff.de dolo. 741
Si parentibus ff.de inoff.teſtam. 841
Si proluſorio §.1.*ff.de appellat.recip.* 986
Si pupillus ff.de his quae in fraud. cred. 1241
Si pupillus ff.de verb.oblig. 1190
Si qua per calumniam C. *de epiſc. & cler.* coll.378
Si quando C.de *bon.vacan.lib.*10. 1124
Si quando C.*de teſtibus.* 1408
Si qui C.*de poſtulan.* 1061
Si quis aliquid §.*qui non dum ff.de pen.* 1412
*Si quis cum teſtamento ff.de teſtam.*816
Si quis in conſcribendo C. *de epiſc. & cler.* 891
Si quis teſtium C. *de teſtib.* 834
Si ſeruum C.*de ſeruo corrupto.* 766
Societatem §.*arbitrorum ff.pro ſocio.* 772
Sodalis ff.de colleg.illicit. 988
Solet ff.de offic.proconſ. 1150
Stipulatio §.*operis ff.de oper.nou. nunciat.* 1352
Stipulatio hoc modo concepta ff. de verb.oblig. 178
Stuprum ff.de adulter. 137
Sunt qui cum ſex ſeqq.ff. de re iudic. 227

T

*Talis ſcriptura ff.de legat.*1. [*collect.* 199
Tert. §.1.*ff.de offic.praef.vigil.* 182
Tert.ff.de teſtibus. 453

b *Tert.*

Tert.§.eiuſdem quoque ff.de teſtibus. 206
Tert.C.de nouat. 118
Tert.C.plus val.quod agi. 194
Tert.ff.de interd.& relegat. 733
Tert.C.de pignoratit.act. 276
Tert.& toto tit.C.de præd.minor. 1403
Titia ff.de iure dot. 1448
Titia teſtatores §.nihil ff.de legat.1. 1431
Tutor qui repertorium ff.de admin.tuto. 1025
Tutores ff.de admin.tutor. 923.& 1211
Tutores ff.de rei vendic. 1080
Teſtium C.de teſtibus. 327
Titia §.Imperator ff.de legat.2. 728
Titia §.titia ff.de legat.2. 637
Tranſigere C.de tranſact. 292
Tres fratres ff.de pact. 357

V

VAcantia C.de bon.vacan.lib.11. 1161
Vel vniuerſorum ff.de pignorat. act. coll. 410
Venditor ff.de iudic. 424
Vinum ff.ſi cert.pet. 788
Vndecim.§.qui duobus ff.de public. coll. 873
Vnic.ff.nil innou.appell.interp. 644
Vnic.C.de errore calculi. 719
Vnic.C.de inoffic.dot. 180
Vnic.C.ne ex delic.defunct. 404
Vnic.C.ne ſine ius princip. 140
Vnic.C.de plus petit. 437
Vnic.C.de rapt.virg. 82
Vnic.§.& vt plenius C.de rei vxor.act. collect. 217
Vnic.§.exactio C.de rei vxor.act. 98
Vnic.C.ſi de moment poſſeſſ. 167
Vnic.C.vt omn.iudic. 247
Vnic.§.ſi Procurator ff.ſi quis iuſdicenti. 852
Vnic.C.armor.vſu lib.11. 1139
Vnic.C.de confeſſis. 912
Vnic.C.de Monopol. 984
Vnic.C.de mutat.nomin. 934
Vnic.C.de plus petit. 1171
Vnic.C.qui pro ſua iuriſd. 1047
Vnic.C.de ſequeſtro. 1093
Vnic.C.vbi de ratiocin. 1145
Vnic.C vt nemo inuitus. 936
Vnic.C.ut quæ deſunt Aduocat. 1019
Vniuerſa C.de prece imper.offer. 8
Vnum ex familia §.penult ff.de leg.2. 565
Vſucapionem ff.de vſucap. 426
Vſufructu C.de vſufructu. 1023
Vtrum C.vbi pupill.educ.deb. 1214
Vt fundus ff.comm.diuid. 343
Vt vim.ff.de iuſt.& iur. 792

Auth.in Cod.non inſertæ.

Inſtr.fide,& cautel.§.ſi quis igitur. 774
Monachis §.nequaquam. 765
Nuptijs §.deinceps. 173
Nuptijs §.diſponat. 310
Nuptijs §.mitiores. 557
Quib.mod.natural.effic legit.§.final. 1345
Qui fil ſunt legit.§.quoniam. 1248
Teſtam.imperfect.§.nos igitur. 781
Vt cum de appell.cogn.§. aliud quoque capitulum. 1231
Vt facta memoria conſtit.§.1. 1276
Vt nulli iudic.§.ſi quando. 1001

Auth.in Cod.inſertæ.

Ad hæc C.de fid.inſtrum. 513
Apud eloquentiſſimum C.de fide inſtr. 228
Bona damnatorum C.de bon.proſcript. 572
Ceſſante C.de legit hæred. 551
Cui relictum C.de ind.vid.toll. 35

De-

Digitized by Google

Defuncto C.ad Tertull. 15
Defuncto C.ad Tertull. 1197
Epiſcopalis dignitas C.de epiſc.& cler. 1305
Quas actiones C.de ſacroſ.eccleſ. 1005
Qui rem in prima par. C.de ſacroſ. eccleſ. 1290
Qui ſemel C.quomodo,& quando iudex. 1236
Res quæ C. commun. de legat. coll. 1437
Sed iudex C.de epiſcop.& cler. 1413
Si vero contingerit C.de iudic. 1399
Dos data C. de donatio.ant.nupt. collect. 87
Et qui C.de tempor.appell. 245
Et conſequenter C.de ſenten.& interloc. collect. 112
Ex cauſa C.de liber.prater. 271
Ex complexu C.de inceſt.nupt. 110
Hoc niſi C.de ſolut. 207
Hoc ſi debitor C.de pignor. 27
Hodie C.de appell. 276
Ingreſſi C.de ſacroſ.eccleſ. 161
Itaque C.commun.ſucceſſ. 14
Item C.de hæretic. 567
Item quæcumque communitas C. de epiſc.& cler. 165
Licet C.de natur.liber. 290
Matri,& Auiæ C.quan.mul.tut.off. fun.pot. 315
Nouiſſima C.de inofficio.teſtamen. 105
Poſt fratres,fratrumque C. de legit.hæred. 635
Præſente C.de fideiuſſor. 237
Præterea C.de natural.liber. 108
Præterea C. vnde vir, & vxor. collect. 4
Qua in Prouincia C.vbi de crim. agi oport. 48
Quas actiones C.de Sacroſan. Eccleſ. coll. 348
Quæ ſupplicatio C. de præc.imper.offer. coll. 12
Qui rem C.de Sacroſan ct.Eccleſ. 61
Res quæ C.commun.de legat. 2
Sed cum teſtator cum duabus ſeqq.C.ad l.falc. 329
Sed & ſi quis C.de teſtibus. 692
Sed hodie C.de adulter. 235
Sed nouo iure C.de ſeru.fugitiuis. coll. 241
Similiter C.ad l.falcid. 215
Si quis in aliquo C.de eden. 185
Siue a me C.ad Velleian. 44
Statuimus C.de epiſcop.& cleric. 351

Iuris Feudorum Rubr.cap. & §.

L.Imperialem de probib.feud.alien. per Feder. 50
Cap.Prim.quæ ſint regal. 727
Prim.quib. mod.feud. ammitt. 418
Prim.§.filia de ſucceſſ.feud. 550
Rubr.quæ ſint regal. 1014
Cap.Imperialem §.præterea. 1439
Prim.§.quin etiam Epiſc.vel Abb. in vſibus feud. 861.& 905
Qui clericum ſi de feud.fuer.controu. 890
§.naturales ſi de feud.defunct.cont. ſit. 1308

Inſtitut.

Actionibus §.plus. 1389
Hæred.inſtituend.§.1. 802
Hæredit.quæ ab inteſt.defer.§. cum filius. 456
Inoffic.teſtam.§.ſoror. 675
Interdict.§ recuperandæ. 36
Liter.obligat.§.1. 1177
Nupt.§.affinitatis. 421
Quib.mod.teſtam.infirm.§ poſteriore. 333

Ex Doctrinis Gloſſ. Iur. Cæſar. Leges.
A diuo pio §. ſi ſuper rebus ver. ſi controuerſiæ ff. de re iudic. 1257
Cum plures ff. de admin. tutor. 1162
Final. ver. cognoſcant C. de iur. deliber. coll. 713
Generali C. de tabul. lib. 10. 362
Generaliter ver. probationes C. de iureiu. 205
Heres abſens ff. de iudi. 267
In reſtituenda C. de petit. hered. 483
Plagij la 2. C. de plag. 287
Prolatam C de ſenten. & interlocut. 402. & 1237
Secund. C. de annal. except. 700
Si quidem C. ſolut. matrim. 401. & 1139
Teſtium ver. preſto C. de teſtib. 327
Titio fundus ff. de condit. & demon. 149
Vbi adhuc C. de iur. dot. 479
Vnic. §. exactio C. de rei vxor. act. 98
Authen.
Hoc locum C. ſi ſecun. nupſ. mul. 96
Feud.
Cap. Fin. ver. tertiũ de milit. vaſſal. 542
Ex Doctrin. Doct. Iur. Cæſar.
Bald. in l. cum in teſtamento §. hac verba ff. de hered. inſtituen. 134
Cum virum C. de fideicomm. 375
Etiam C. de teſtibus. 646
Bald. in l. Aliena C. de legat. 1315
Certi iuris C. locati. 1251
Pactum quod dotali in 1 q. C. de collat. 859
Poſtquam liti C. de pact. 963
Prim. q. 34. 35. ff. de rer. diuiſ. 964
In conſ. 475. lib. 1. 1334
Bart. in l. Ammiſſione §. qui deficiunt ff. de capit. dimin. 291
Capitaliũ §. non omnes ff. de pæn. 664
Cunctos populos C. de ſumm. trin. & fid. cath. 650
In tantum §. vniuerſitatis ff. de rer. diuiſ. 701
Libertus § in quæſtionibus ff. ad municipal. 477
Poſt legatum §. his vero ff. de his quib. vt indig. 321
Poſt mortem C de fideicom. 522
Prim. ad l. Iul. maieſt. 275. & 1157
Prim. ff. de priuil. credit. 56
Prim. §. parui ff. quando vi aut clam. 464
Qui Romę §. duo fratres ff. de verb. oblig. 670
Secund. C. de except. 605
Si conuenerit ff. de re iudic. 381
Si dominium ff. de furt. 283
Stichus §. item quæſitum ff. de cond. indeb. 80
Suus ff de hered. inſtit. 632
Titio centum § titio genero ff. de condit. & demonſtr. 708
In Conſil. 180. 504
Bart. in l Admonẽdi ff. de iureiu. 1110
Amplius ff. rem ratam haber. 800
Argent. §. initium ff. de edendo. 1465
Cum lex ff. de fideiuſſor. 1445
De quibus ff. de legib. 969
Duo iudices ff. de re iudic. 1365
Et quia poterat ff. ad Trebel. 1020
Final. C. de diuerſ. reſcript. 767
Herennius ff. de decurion. 1189
Immo C. de act. & oblig. 756
Legata ff. de legat. 1. 918
Liberorum ff. de verb. ſignif. 886
Omnia C. de epiſc. & cler. 1097
Prim. §. qua onerandæ ff. quar. rer. act. non det. 1176
Prim. ff. de Saluia. interdic. 1262
Prim. ff. de ſtat. homin. 1137
Prim. C. de offic præfect. vrb. 1127
Prim. C. de ſacroſ. eccleſ. 1146
Quid dicitur ff. de verb. oblig. 777
Repetita ff. de fide inſtru. 1463
Secund. ff. de excuſ. tut. 758. & 1114
Secund. C. de edendo. 1356
Si conuenit §. nuda ff. de pignoratit. action. 806
Si cum dotem § tranſgrediamur ff. ſolut. matrim. 1130

Si parentibus ff.de inoffic. teſtam. collect. 841
Societatem § arbitrorum ff.pro ſocio. 772
Tutelas ff.de capit.diminut. 761
Boſſius in tit.de indicijs nu.60. 525
Butrigar.in ſuo dicto. 1369
Doctor.in l.cum allegas C.de vſur. collect. 1073
Decem ff. de verbor. obligation. 1396
DD.in l.admonendi ff. de iureiuran. collect. 72
Generaliter C.de episcop.& cleric. collect. 729
Titia §.titia ff.de legat.2. 637
Franch.in deciſ. 17. 823
Iaſon in l.ſecund.C.de iure emphyt. 526
Iaſon.in l.frater a fratre ff. de condit. indebit. 1253
Imola in l.ſecund.ff.de public.iudic. 262
Iſern.in conſt.Regni inſtrumentorum. 612
In conſtit.Regni poſt mortem. 585
In capit. Prim.§. donare qual. olim. feud pot.alien. 604
Iſern.in §.Imperialem. 888
In cap. 1.an agnat. 1347
Iul.Clar.in §.donatio. 1434
Lapus in allegat.89. 422
Oldrad.in conſ.118. 1451
Paul.Caſtren.in l.edictum ff.de iudic. 1194
Soccinus in l.ſecund.ff.ſolut.matrimon. 467
Speculat.in tit. de locato §. nunc aliqua num.70. 690
Speculat.in §.nunc verſ.72.de locato. 1295
In tit.de decim.in fine. 875
Stracch.in tract.de decoctor. 1432

Ex Conſtit. Regni Neap.

Amatoria pocula coll. 1336
Comitibus. 26
Diuæ memoriæ. 863
Forudicatorum bona 1401
Hoſtici exceptione. 57
In aliquibus. 54
Inſtrumentorum robur 1322
Iuriſperitorum 1333
Lege præſenti. 614
Minoribus de iure balij 1382
Minorum iura. 186.& 1338
Poſt mortem 1337
Quamplurimum. 65.& 1324
Quiſquis de Burgenſ. 1331
Vt de ſucceſſionibus. 54

Ex Capitul.Regni Neapol.

Conuentus. coll.342
Deteſtantes 1118
Ex præſumptuoſa. 367
Obligat.bon.feud pro dote 743
Poſt commiſſum. 472
Si cum ſceleratis. 641
Vt cum nihil. 1198.& 1383

Ex Ritibus M.C.V.

In præmio Rit. coll.1206
Rit.29. 433
Rit.61. 613
Rit.166 152
Rit.181. 370
Rit.228.cum mult.ſeqq. 86 & 100
Rit.301. 38
Rit.66. 1418
Rit.248. 1353

Ex Conſuet.Neapol.

Eas autem. coll. 754
Et ſi teſtator. 126
Filiusfamilias. 1411
Quartum. 794

Digitized by Google

Ex Pragmat. Regni Neapol.

Aſſiſtentiam, & appratium. 175
Adminiſtrat. vniuerſ. pragm. 5. §. 19. 775
Aſſiſtentia, pragm. 1. 1421
Baronibus Rubrica. 280
Baronibus pragm. 5. 317
Blaſphemant. pragm. 1. 1366
Cenſibus pragm. 1. 1449
Compoſitione pragm. 8. 776
Edita thori. 599
Expenſis pragm. 1. 1379
Extract. animal. pragm. 1. 762
Falſ. teſtem falſum. 298
Fide inſtrum. pragm. 2. 361
Guidatic. pragm. 1. 1385
Ictu ſcoppicta pragm. 1. 1363
Liquid. inſtrum. pragm. 1. 1381
Malitijs hominum. 460
Odialitium. 79
Offic. Sacri Conſil pragm. 3. §. in alijs autem, 183
Oſculantibus mul. pragm. 1. 47
Scalar. probibit. pragm. 1. 1368
Suſpict. official. pragm. 1. 770
Teſtem falſum. 1380
Vſur. pragm. 1. 372

Ex Clauſulis.

Clauſ. Arbitrio Rotæ. 1064. & 1297
Decreti irritantis. 787. & 1302
Ex nunc prout ex tunc. 753
Extraiudicialiter. 945
Non aliter, nec alio modo. 868
Perinde valere. 1471
Promittens non contrauenire. 929
Quorum tenores. 949
Si in euidentem. 1317
Sine præiudicio. 833. & 1243
Sine retardatione ſolutionis penſionis. 1163

Ex Conſuet. & Statut. diuerſ.

Conſtit. Aegidiana. 990
Conſuet. Bulgari. 96
Conſuetud. Italiæ. 1377
Statut. Italiæ. 377. 517. 659. & 1151
Statut. Vrbis. 958. & 1242
Statutum de lucro dotis. 518
Styl. Rotæ Vrbis. 1404
Styl. Vrbis. 1230

Ex Materijs.

Abſolutionis a iuramento. 1419
Acceſſus, & regreſſus. 1249
Annatæ. 1436
Articuli penſionis. 1179
Aſſenſus Apoſtolici. 876
Bullarum. 1391
Clauſulæ codicillaris. 1186
Concurſus. 1335
Iuriſpatronatus diffinitio. 1024
Iuriſpatronatus derogationis. 450
Obligationis in forma Cameræ. 452
Partis pretij. 609
Renouationis emphyteuſis. 1259

FINIS.

INDEX MATERIARVM COLLECTANEORVM

Primæ, Secundæ, Tertiæ, ac Quartæ Part.

ABbatis materia. collectan. 955
Ablatiui abſoluti mater. 654
Abolitionis. 475
Abortus. 590
Abortus pœna. 1336
Abſentiæ. 472
Abſentiæ cauſa ſtudij. 446
Abſolutionis a iuramento. 39
Abſolutionis excommunicationis. 122
Abſolutionis Papalis, & epiſcopalis. 824
Abſolutionis a caſibus reſeruatis. 877
Abſolutionis a iuramento per agentem impetrandæ ad reſciſſionem alicuius contractus. 1252
Abſolutionis a iuramento praxis. 1419
Acceptatio in quibus caſibus ſit neceſſaria. 672
Acceptationis donationis. 43
Acceſſus, & regreſſus in beneficialibus cauſis, ſeu gratijs. 1249
Actio an competat marito pro dote. coll. 252
Actionis hypothecariæ contra tertios poſſeſſores. 27
Actionum cumulationis. 636
Actionum praſcriptionis. 285
Actionum pro legato competentium. 498
Actor ſequitur forum rei cum ampliat. & limitat. 366
Actore non probante quando reus abſoluatur. 459
Accuſati non valentis accuſatorem reacuſare in materia Ritus *M.* C. 1418
Accuſationis validæ requiſitorum. 1219
Accuſatoris ad pœnam talionis ſubſcriptionis. 1037
Actoris diſceſſus, vel variationis in iudicio. 1236
Actionis de conſtituta pecunia. 1111
Actionis de euictione non danda emptori poſt euictionis ſententiam niſi eadem executa. 1255
Actionum praſcriptionis. 780
Actorum ſcripturæ per notorium conficiendæ. 1017
Actorum faciendorum cum alterius conſenſu nullitatis ex defectu illius conſenſus. 1181
Actorum praſentandorum per appellantem ad iudicem ad quem. collect. 1356
Actorum fidei, tam iudicum, quam arbitrorum, & de actorum deperditione, & ſimilibus. 1435
Actus ſendentis in alterius fauorem intelligendi parte petente, & nolente, 1289
Actorum iudiciariorum tempore feriarum prohibitorum, & quando permiſſorum. 840
Adiutorij, ſeu ſubuentionis. 65
Adminiſtrationis electi nondum confirmati. 698
Adminiſtratores locorum piorum, an compellantur ab Epiſcopo ad reddendum compotum. 714

Adhæſionis appellationi per appellatum quoad expenſas. 1467
Adiuncti iudicis admittendi, & quando, & de iudicis ſuſpicione. 1399
Adiutorij, ſeu ſubuentionis. 1324
Adultera impune a marito occidenda. coll. 497
Adulterorum pœnarum. 235
Aduocatus an poſſit eſſe teſtis pro clientulo? cum limitat. 232
Aedificare permiſſum in ſuo, vſque ad cœlum. 1041
Aequitum Hieroſolymitanorum. 216
Aeſtimationis facientis emptionem. 829
Aeſtimationis præſtandæ loco rei debitæ, quæ præſtari non poteſt. 1315
Aetatis probationis. 302
Affectus an puniatur non ſequuto effectu cum ampliat. & limit. 326
Affectus quando puniatur, ſi non ſequatur effectus. 766. & 1377
Affinitatis. 423
Agenti ad caducitatem an incumbat onus probationis dominij. 1295
Agenti ex contractu reciproco obſtat exceptio implementi. 1298
Aggreſſor quis præſumatur. 691
Aggreſſorum. 296
Alienatione probibita an cenſeatur probibitus omnis actus per quem dominium transfertur? cum illat. 466
Alienatione probibita, an locatio quoque ſit probibita. 694
Alienationis feudalium. 50
Alienationis rei eccleſiæ. 511
Alienationis rei fideicommiſſatæ ignoranter factæ. 170
Alienationis rei pupilli. 345
Alienationis voluntariæ, & neceſſariæ. 630
Alienationis bonorum eccleſiæ probibitæ inconſulto Principe. 996
Alienationis rerum minoris. collectan. 1043
Alimentorum patronis præſtandorum. collect. 554
Alimentorum præteritorum, & futurorum diſcriminum. 548
Alimentorum priuilegiorum. 307
Alimentorum viduæ debitorum. 98. & 637
Alimentorum. 97
Alimentorum lite pendente debitorum. coll. 99
Alimentorum debendorum lite pendente Monacho Abbatem accuſanti, ac expenſarum litium. 850
Alimentorum lite pendente. 853
Alimentorum præſtandorum a parentibus eorumque hæredibus ipſis liberis. 962
Alimentorum præſtandorum quando a fratre fratri. 1162
Alimentorum natorum ex damnato coitu. 1212
Alimentorum miniſtrandorum domino rei ſequeſtratæ. 1425
Alternatiue menſium circa collationem beneficiorum Archiepiſcopis conceſſæ. 1319
Ammiſſionis priuilegij. 274
Annatæ. 1436
Anotomiæ priuilegij. 1000
Annuorum reddituum ſiue cenſuum. 41. & 668
Antephati. 87
Antephati, & dotis conformitatum, & diſcriminum. 1458
Antiquitatis temporis. 383
Appellanti ab interloquutoria quando liceat proſequi cauſas in appellatione non expreſſas. 371
Appellantis obligati tranſmittere copiã ſuis ſumptibus ad iudicem ad quem ex Concilio Tridentino, & de poteſtate iudicis. 1012. & 1356
Appellari a quolibet grauamine poteſt. 166
Appellari an poſſit a ſententia poſſeſſorij

Digitized by Google

rÿ? cum declarat. coll. 167
Appellatio extinguit pronunciatum. collect. 168
Appellatione pendente nihil innouandum. 644
Appellatione prohibita, an reuiſio quoque prohibita cenſeatur? 255
Appellationis cauſa, & principalis naturæ. 620
Appellationis deſertæ effectus. 666
Appellationis deſertæ, & eius proſequutionis. 645
Appellationis interponendæ temporis. collect. 276
Appellationis a ſententia arbitri prohibitæ. 773
Appellationis renunciationis expreſſa pacto, & tacitæ. 902
Appellationis renunciationis per comparitionem coram iudice inferiori. collect. 1428
Appellationis gradatim interponendæ non ommiſſo medio. 903
Appellationis prohibitæ ab executore. collect. 982
Appellationis a poſſeſſorio prohibitæ ex conſtitut. Aegidiana. 990
Appellationis prohibitæ a Vicariÿ ſententia ad epiſcopum. 1166
Appellationis non deſertæ in dubio iudicandæ. 1273
Appellationis, & nullitatum æquiparationum. 1283
Appellationis ab interlocutoria damnũ per diffinitiuam irreparabile continente. 1306
Appellationis a quibuslibet ſententÿs interponendæ. 1311
Appellationis a tertio interpoſitæ ad impediendam ſententiæ executionem. collect. 1354
Appellationis coram honeſtis viris regulariter interponendæ. 1355
Appellatione pendente attentationis pænæ. 1330
Appellatione beneficiorum curatorum venire vicariatus perpetuos. 979
Appellatione beneficiÿ, an veniant hoſpitalia, & quid in reſeruatione. collect. 1299
Appellatione hæredum, an veniant hæredes in infinitum. 1112
Appellatione bonorum an veniant iura, & actiones. 1137
Appoſtatarum. 218
Appoſitionis manus Papæ ad beneficia, & commendas. 1452
Archiepiſcopi, item Conciliÿ Prouincialis dignitatis, & poteſtatis. 1291
Archiuÿ. 533
Armorum aſportationis. 563
Armorum, ſiue inſignium non ſumendorum propria authoritate. 1062
Articulorum impertinentium. 1312
Articulorum formandorum in appellationis cauſa. 1333
Aſſaſſinÿ. 101
Aſſaſſinÿ priuilegiorum. 547
Aſſecurationis dotis. 142. & 1310
Aſſecurationis mercium, bonorum, & vaſſallorum. 838
Aſſenſus Apoſtolicus in quibus caſibus non exigatur. 706
Aſſenſus legalis feudorum pro dote obligatorum. 743
Aſſenſus naturæ. 604
Aſſenſus, & reuocationis alienationis feudi, & vtrum præſumatur anterius. 863
Aſſenſus ſuper alienatione feudi. 888
Aſſertionis libelli, & quando illi ſtandum ſit. 1059
Aſſiſtentiæ. 175
Aſſiſtentiæ bonorum. 1421
Attentatorum. 277
Attentatorum pendente appellatione pæna ad fructuum condemnationem. 1330
Attentatorum reuocationis. 1414
Et quæ dicantur attentata, & alia

Digitized by Google

in hoc materia. collec. 1469
Atteſtationum inter eaſdem perſonas, & coram eodem iudice, ſed in diuerſis inſtantijs fidei. 1238
Aucupari quando liceat in fundo alieno. 396
Audientia teſtium. 228
Aufugere tentantis a carceribus pœnæ. collect. 543
Augmẽtum ſequitur naturam ſui principalis, cum illat. 384
Augmentum temporis num cedat in beneficium poſſeſſoris. 667
Auocationis cauſarum. 64
Auocationis pecuniæ ſolutæ poſteriori creditori per anteriorem faciendæ. collect. 1241
Authoris laudati. 29
Authoritas Curatoris quibus in caſibus non ſit neceſſaria. 683
Authoritatis Capituli ſede vacante. collect. 610
Authoritatis propriæ exercitij. 581
Auxilij in homicidio pręſtiti. 580

. B

B*Annitorum.* 291
Bannitorum receptationis. 544
Balij dandi minoribus in Regno Neapolitano. 1382
Baptiſmi conditionalis, & filiorum hebreorum baptizandorum parentibus inuitis, necne. 1171
Baronalis officialis qualis eſſe debeat, num exterus a Regno. 1383
Baronum. 280
Beneficij appellatione non venire penſionem. 425
Beneficij eccleſiaſtici ad finem gaudendi clericali priuilegio. 540
Beneficij ll. quod cum eo. 231
Beneficij ne quis conueniatur, niſi in quantum facere poteſt. 227
Beneficij vacantis fructus. 657
Beneficij vacationis. 355
Beneficij, vel tituli patrimonij requirendi ad ſacros ordines priuilegiorum. 566
Beneficij reſignationis in ſuperioris manus. 810
Beneficij ipſo iure vacationis ob beneficiati matrimonium. 813
Beneficij principalis non vniti qualitatis ſpectandæ. 895
Beneficij obtenti priuationis ob taciturnitatem. 968
Beneficij eccleſiaſtici requiſitorum. 1042
Beneficij conferendi abſenti, nedum pręſenti. 1116
Beneficiorum incompatibilitatis. 739
Beneficiorum regularium, & ſecularium collationis quibus facienda. 763
Beneficiorum collationis pure facienda. 796
Beneficiorum collationis clericis, & non laicis facienda. 798. & 822
Beneficiorum vacationis ob promotionem ad prælaturam epiſcopalem. collect. 866
Beneficiorum manualium. 870
Beneficiorum collationis ciuibus ex conſuetudine loci facienda. 925
Beneficiorum permutationis ex pacto prohibita. 926
Beneficiorum vacationis. 1213
Beneficiorum appellatione, an veniant curata. 1217
Beneficiorum eccleſiaſticorum vnionis. 720
Beneficiorum parochialium concurſus. collect. 712
Beneficiorum pluralitatis. 474
Beneficiorum reſidentiæ. 583
Beneficiorum reſignationis. 515 & 627
Beneficiornm reſignationis publicationis. 468
Beneficiorum ſedi Apoſtolicæ reſeruatorum. 491

Be-

Digitized by Google

Beneficiorum ſequeſtrationis. 223
Beneficiorum ſimplicium, & Capellaniæ reſidentiæ. 671
Beneficiorum vacantium pro conſecratione Epiſcopi. 358
Beneficium eccleſiaſticum qualiter cognoſcatur, & num appellatione beneficij contineantur hoſpitalia? & quid in reſeruatione. 1299
Beneplaciti. 510 & 1264
Beneplaciti apoſtolici, ſiue aſſenſus ex lapſu 30. annorum præſumendi. coll. 1008
Birroarij dictum an probet. 646
Blaſphemiæ. 75
Blaſphemantium pænarum. collect. 1366
Bona damnatorum an debeantur aſcendentibus. 572
Bonæ fidei poſſeſſor an faciat fructus ſuos. 711
Bonorum confiſcationis. 140
Bonorum hæreticorum confiſcationis. collectan. 568
Bonorum paternorum. 202
Bonorum propriſtatis. 519
Bracchij implorationis. 573
Bracchij, ſeu alterius iudicis requiſitionis pro ſententia executione. collect. 1321
Bullarum. 1391

C

CAducitatis ab emphyteuſi. 100 & 588
Caducorum relictorum. 1294
Calculi erroris. 719
Calumniatoris, vel inſtigatoris in accuſando. 1218
Capellani, & Capellaniæ. 562
Capellaniæ reſidentiæ. 671
Capellæ an veniant in venditione generali. 649
Capituli Odoardus. 22
Capituli Regni conuentus. 342
Capituli Regni ex præſumptuoſa. coll. 367
Capituli ſede vacante authoritatis. coll. 610
Capituli ſuccedentis in locum epiſcopi ſede vacante in iuriſdictionalibus. 874 & 880
Capituli poteſtatis ſede vacante circa dimiſſoriales literas. 1142
Cappellaniæ an vere ſint eccleſiaſticum beneficium. 789
Capta ab hoſtibus quando efficiantur capientium. 412
Captatoriæ inſtitutionis. 593
Capturæ poſſeſſionis. 33
Carcerati pauperis alendi a creditoribus. 1115
Carcerationis ſine iudicis mandato interdictæ. 830
Carcerationis aliquando permiſſæ. coll. 1167
Carceratos eximentium a manibus familiæ. 586
Cardinalis conſenſus eiuſdem requirendi collatione beneficij familiaris. 1279
Cardinalium non comprehendendorum in reſeruatione Regulæ Cancellariæ. 1282
Cardinalis aſſertioni credatur nec ne. 1459
Cardinalium, eorumq. priuilegiorum. 120
Caſus fortuiti. 478
Cauſa ciuilis quando criminali præiudicet, & è contra. 409
Cauſa iniuſta, ac beſtialis an excuſet a dolo. 287
Cauſarum a ſede Apoſtolica delegatarum. 363
Cauſarum auocationis. 64
Cauſæ excuſationis a pæna contumaciæ. 723

Digitized by Google

Caſus fortuiti qui dicantur, illorumque appellatione, qui contineantur. collect. 1085
Caſuum miſti fori. 737
Caſuum arbitrariorum iudicis. collect. 811
Cauſarum ſummariarum in Regno Neapolitano effectus. 1118
Et qualiter in illis procedatur. collec. 1202
Cautionis de non offendendo. 200. & 541. & 1157
Cautionis iuratoria. 318
Cautionis de vtendo, & fruendo in vſu fructu. 1023
Cenſuum, ſiue annuorum redditnum. 41. & 668
Ceſſionis. 118. & 1426
Ceſſionis bonorum. 121
Ceſſionis ex cauſa onoroſa. 643
Charitatiui ſubſidij. 52
Citatio an ſit neceſſaria in abſolutione a iuramento? 686
Citatio quando requirat trinam monitionem. 542
Citationis creditorum in inuentario. 716
Citationis in quolibet actu facienda. 203
Citationis per edictum. 117
Citationis perſonalis. 213
Citationis per ædictum. 828
Citationis partis neceſſariæ in ſententia declaratoria pœnę commiſſæ. 869
Citationis abſentis renouandæ per nouum commiſſarium ſtante prima citatione generali primi commiſſarij. collect. 1194
Citationis partis neceſſariæ in ſententia proferenda. 1423. & 1470
Citationis vtriuſque partis num neceſſariæ ad audiendam ſententiam. 1429
Citationis partis in ſententiæ executione neceſſaria. 1268
Citationis vnica pro toto termino probatorio. 1404
Citationis partis ad dicendum contra articulos in teſtium examine. collect. 1407
Citationis partis ad videndum iuramenta teſtium. 1408
Ciues an admittantur in teſtes pro vniuerſitate? 701
Ciuitatis appellatione quæ veniant. 1387
Ciuium. 269
Clauſularum. 399
Clauſula appellatione remota quando operetur. 1081
Clauſulæ appellatione remota. 135
Clauſulæ citra pœnam ſanguinis. 618
Clauſulę codicillaris. 59
Clauſulæ conſtituti, & precarij. 55. & 449
Clauſulæ cum poteſtate capiendi bona ſua & ſuorum hæredum. 9
Clauſulæ derogatorię adiectæ in teſtamento. 395
Clauſulę ex nunc prout ex tunc. 71
Clauſulę motu proprio. 400
Clauſulę nec aliter, nec alio modo. 526
Clauſulæ omni legum auxilio. 80
Clauſulæ ſaluo aſſenſu domini. 60
Clauſulæ ſola facti veritate inſpecta. 699
Clauſulæ appoſitę in executiuis ijs. 786
Clauſulę amoto quolibet detentore. 826
Clauſulæ accedente conſenſu. 994
Clauſulæ arbitrio Rotæ. 1064. & 1297
Clauſulæ conſtito ſe repereris, ſiue inueneris. 948
Clauſulæ codicillaris. 1186
Clauſulæ decreti irritantis. 787. & 1302
Clauſulæ extraiudicialiter. 945

Clau-

Clauſula dummodo alteri non ſit ius quaſitum. 814
Clauſula ex nunc pro tunc. 753
Clauſula generalis quomodo reſtringatur vel extendatur. 1100
Clauſularum generalium ſecundum naturam actus reſtringendarum. 1165
Clauſula motu proprio. 959
Clauſula non obſtante cuiuſuis. 767
Clauſula, nec aliter, nec alio modo. 868
Clauſula omni meliori modo. collect. 879
Clauſula pro quibus omnibus, & ſingulis. 951
Clauſula pro heredibus, & ſucceſſoribus quibuſcumque. 964
Clauſula promittens non contrauenire. 929
Clauſula perinde valere. 1471
Clauſula quorum tenores. 949
Clauſulæ rato manente pacto. 973
Clauſulæ reſeruatiua dominij in venditione. 1049
Clauſulæ ſine præiudicio. 833. & 1243
Clauſulæ ſi quid exequendum exequaris. 934
Clauſulæ ſine retardatione ſolutionis penſionis. 1163
Clauſulæ ſalua gradus prærogatiua effectus. 1197
Clauſulæ ſi in euidentem. 1317
Clauſulæ vocatis vocandis. 805
Clericorum priuilegiorum reſpectu bonorum patrimonialium. 901
Clericatus probationis. 729
Clerici conueniendi coram ſuo iudice. 353
Clerici teſtimonium contra laicum non recipiendi. 597
Clericorum coniugatorum. 308
Clericorum habilitationis. 726
Clericorum priuilegiorum. 314
Clericorum priuilegiorum reſpectu bonorum patrimonialium. 901
Clericorum beneficiatorum delationis habitus, & tonſura. 956
Coadiutoris. 489
Codicillorum, & teſtamentorum diſcriminum. 1187
Cognationis ſpiritualis per ſacramentum baptiſmi contrahendi. 1224
Collationis, ſiue inſtitutionis patronati beneficij nullitatis, abſq. patronorum conſenſu. 1032
Collationis liberæ. 1374
Collationis præbendarum eccleſiæ collegiatæ. 1386
Et cathedralis vtrum ſit epiſcopi, vel capituli. 1388
Collectarum. 165. & 504
Collegij. 94. 633. & 988
Coloni partiarij, & veri coloni diſcriminum. 1046
Commendæ. 927
Commendatarij, & beneficiati comparationum. 999
Commodi, & periculi rei venditæ poſt perfectum contractum. 1068
Communes opiniones in iudicando ſeruandæ. 802
Commutationis vltimarum voluntatum. 558. & 1270
Comparationis ſcripturæ. 350
Compenſationis. 305
Compenſatio an poſſit opponi a promittente cum iuramento ſoluere. 800
Compenſationis faciendæ non ipſo iure, ſed ope exceptionis. 1183
Compenſationis caſuum. 1357
Compromiſſi prohibiti regulariter in ordinarium. 1003. & 1180
Compromiſſi inter coniunctos. 79
Computationis in legitimam. 299
Conatus, ſiue affectus quando puniatur, ſi non ſequatur effectus. 766
Conceſſionis indulgentiarum, & cognitionis

Digitized by Google

tionis cauſarum matrimonialium or dinis, epiſcopalis. 1154
Conceſſione generali qua veniant, & qua non. 594
Concil. Triden. ſeſſ. 25. c. 16. diſpoſitionis. 584
Concilij Tridentini plurium deciſionum. 821
Concilij prouincialis, item Archiepiſcopi dignitatis, & poteſtatis. 1291
Concluſionis in cauſa vit. 1034
Concluſionis in cauſa. 85
Concubinariorum pęnę iuxta formam Concil. Trid. 684
Concurrentiæ creditorum. 66
Concurſus beneficiorum parochialium. 712
Concurſus. 1335
Condemnati per ſententiam, an cenſeantur inſolidum. 246
Conditionis effectus. 839
Conditionis nubendi cum alterius conſenſu reijciendę nec ne. 1351
Connexionis. 677
Connexitatis ratione nonnulla permitti. 364
Confederationum, & coniurationum probibitarum. 984
Confeſſionis facta coram iudice incompetenti quando probet coram competenti. 845
Confeſſionis dotis receptæ effectus reſpectu creditorum, & confitentis. 920
Confeſſionis erroneæ reuocationis. 1031
Confeſſio facta parte præſente, quam probationem faciat. 1104
Confeſſionis debiti facta in teſtamento quando probet. 1120
Confeſſionis debiti facta in tormentis, vel illarum metu an præiudicet. coll. 1178
Confeſſionis qualificatæ, an illa poſſit pro parte acceptari, & pro parte non. 1250
Confeſſus quando non habeatur pro iudicato. 912
Confectionis inuentarij temporis. coll. 463
Confeſſionis erroneæ. 174
Confeſſionis extraiudicialis. 193
Confeſſionis tutoris, ſeu procuratoris. 176
Confiſcationis bonorum. 140
Confiſcationis bonorum hæreticorum. 568
Confirmationis effectus. 894
Confirmationis ſententiæ nullæ nec ne. 1235
Conformitatum, & diſcriminum dotis, & antefati. 1458
Confuſionis iurium ex hæreditatis aditione. 1462
Coniecturarum. 379
Coniuncti admittendi pro alio coniuncto, abſque mandato. 736
Coniunctionis probationum. 1114
Conſeruatoris qualitatum. 899
Conſilij ſapientis. 381
Conſuetud. Neap. circa diſpoſitionem de bonis antiquis. 126
Conſuetudinum effectuum. 376
Conſtitutio quod non liget ante publicationem. 1276
Conſenſus Cardinalis eiuſdem requirendi in collatione beneficij familiaris. 1279
Conſuetudinis loci in decimis ſpectanda. 997
Conſuetudinis inducendæ actuum neceſſariorum. 1009
Conſuetudinis laudabilis aliquid exigendi pro collatione ſpiritualium. coll. 1152
Continentiæ cauſæ. 368
Contractuum vſurariorum atq. illicit. 622
Contractuum ſimulationis. 194
Contractus ratione, an quis inuitus conueniri poſſit. 339
Contractus in ſcriptis celebratus quando

Digitized by Google

do intelligatur. 907
Contractus videtur geſtus in loco ſolutioni deſtinato 1083
Contractus ſimulati, & imaginarij. 1105
Contrarij imperij. 32
Contumacia. 74
Contumaciæ pœnæ. 723
Contumax an audiatur non refectis expenſis. 571
Conuictus,& confeſſus non appellat. 621
Conuictus,& confeſſus non appellat regulariter, cum quatuor limitationibus. 947
Correctionis dicti teſtis. 1390
Creditor ex cauſa infirmitatis,& funeris,an alijs anterioribus præferatur. 483
Creditore inuito aliud pro alio ſolui non poterit. 207
Creditor in diem an ante tempus agere poſſit. 1420
Creditoris electionis. 482
Creditorum citationis in inuentario. 716
Creditorum concurrentiæ. 66
Creditorum prælationis. 473
Criminis læſæ maieſtatis. 88
Criminis læſæ maieſtatis, a quo illud committatur. 1466
Cumulationis Actionum. collect. 636. & 915
Curatoris dandi pupillo ad litem 843
Curatoris authoritas quibus in caſibus non ſit neceſſaria. 683
Cuſtodis carceris. 601

D

Damnatorum bona an debeantur aſcendentibus. 572
Damni dati. 103
Datiuæ tutelæ quando locus ſit. 1443
Datio in ſolutum an aſſimiletur emptioni. 582
Debitoris de fuga ſuſpecti capiendi. coll. 1203
Decimarum. 192
Decimarum debiti iure diuino. 1136
Decimarum præſcriptionum. 993
Declarationis rei ſpecificæ in libello. 608
Declarationis vſus teſtium. 298
Declinationis fori. 53
Decoctionis. 1432
Decreti neceſſarij in adminiſtratione tutorum. 923
Decretorum præſertim S C & M.C.V. & iuris dicendi de nullitate decreti. 1328
Defenſionis. 792
Delegati Principis poteſtatis ſubdelegando. 017
Delegati ſententiæ executionis per quem faciendæ. 1076
Delegationis finis ob mortem delegantis. 1048
Delegationis cauſarum, & qualiter illa tranſeat. 1232
Delegati poteſtatis. 415
Delegationis extenſionis. 598
Delicti in genere. 909
Delicti tempus attenditur cum pœnæ infliguntur. 724
Delictorum officialium. 433
Delinquentium remiſſionis. 48
Demanij. 599
Demolitionis ædificij poſt nunciationem noui operis ſpretam. 1352
Denunciationis euictionis. 91
Denunciationis litis motæ. 442
Denunciationis ſterilitatis. 68
Denunciationum matrimonialium. 702
Depoſitionis principalis. 141
Depoſitionis teſtium parte non citata. 595
Depoſitionis teſtium cum iuramento. 919

De-

Depoſiti reſtitutionis neceſſitatis, & de exceptionibus prohibitis contra illud. 1054
Derogationis generalis ad concilia non referendæ. 849
Derogationis iuriſpatronatus. 450. & 494
Deteriorationis rei emphyteotice. 62
Deuolutionis prouiſionis beneficij vacantis ad ſuperiores ob inferiorum negligentiam. 807
Dicta in foro pænitentiali, an vim habeant in foro iudiciali. 549
Dictionis, &, 1431
Dictionum, a, &, vſque. 389
Dies interpellat pro nomine. 1205
Differentiarum reſpicientium ordinem iudicij, & diſpoſitionem. 710
Difficultatis excuſantis a pœna caſuum. 898
Dilationis quinquennalis ſiue Moratoriæ. 8. & 393
Dilationis vnica in ciuilibus dandæ. 1207
Dilationis quarta, abſque ſolemnitate iuris non dandæ. 1209
Dilationis ad deliberandum litigantibus dandæ. 1341
Dilationis dandæ reo ad deliberandum. 1342
Dimiſſionis habitus, atque tonſuræ. 352
Diœceſum finium probandorum. 387
Diſcuſſionis exceptio an obſtet mulieri agenti pro dote contra tertios poſſeſſores. 479
Diſpenſationis erga illegitimos iuxta Bullam Pij V. 705
Diſpenſationis non extendendæ, & cur? 704
Diſpenſationis epiſcopalis cum monoculo ad minores ordines. 1168
Diſpoſitio de præſenti quando extendatur ad futura. 365
Diſpoſitio de principali trahitur ad fructus. 689
Diſpoſitionis Concil. Trid. ſeſſ. 25. c. 16. 584
Diſpoſitionis graduum in cauſa matrimoniali. 709
Diſpoſitionis l. procula de probat. 634
Diſpoſitionis nullæ ſuper iure patronatus ſpretis patronis. 965
Diſtantiæ in plantandis arborib. 458
Diſtributionum quotidianarum. 125
Diſtributionum quotidianarum appellatione, an veniant fructus. 892
Diuiduorum, ac indiuiduorum differentiæ. 639
Diuini officij recitationis faciendæ a beneficiato, vel in ſacris conſtituto. 908
Diuiſionis debiti ex exactione partis ab vno ex obligatis. 1053
Diuiſionis inter fratres. 201
Doctoris priuilegiorum. 611
Doctori teſtanti de conſuetudine credendum. 969
Doli ex indicijs, & coniecturis præſumendi. 1123
Dolo non facit, qui iuſſu iudicis facit. 662
Dolus dans cauſam contractui. 602
Domicilij. 615
Dominij exceptionis contra locatorem oppoſitæ. 195
Dominij probationis. 311
Dominij reſeruati in venditione. 508
Dominij translationem, an pactum de non alienando impediat. 471
Dominij, ac poſſeſſionis non probandæ ex ſolo inſtrumento. 1188
Dominium an tranſeat in ſecundum donatarium non ſequuta traditione. coll. 45
Domo vendita quæ nam veniant. 212
Domus appellatione an veniat apotheca. 669
Donationis acceptationis. 43
Donationis contemplatione matrimonij

Digitized by Google

nÿ facta. 467
Donationis filÿs ſecundi matrimonÿ facta. 3
Donationis in dubio cauſa mortis præſumenda. 225
Donationis inofficioſæ. 181
Donationis inter patrem, & filium. 196
Donationis iuriſpatronatus. 496
Donationis mulieri a viro facta. 51
Donationis omnium bonorum. 178
Donationis reuocandæ. 197
Donationis reuocationis ob ſuperuenientiam liberorum. 104. & 728
Donationis ab vniuerſitate faciendæ in Regno prohibitæ. 775
Donationis meretricibus factæ. 791
Donationis filiorum familias interdictæ. 793
Donationis inter coniuges prohibitæ. 799
Donationis inter patrem, & filium prohibitæ. 971
Iuramento tamen firmandæ. 1253
Donationis cauſa mortis ſolemnitatis. 1175
Donator quando teneatur de euictione. 1030
Dotationis nepotis per auum faciendæ. 1433
Dotis promiſſæ, ſiue præſumptæ, & an dicatur vera dos. 804
Dotis priuationis propter adulterium. 1001
Dotis, & antefati conformitatum, & diſcriminum. 1458
Dotis a patre profectæ. 249
Dotis aſſecurationis. 142
Dotis fauore an inſpiciatur locus vbi vir habet domicilium. 441
Dotis inofficioſæ querelæ. 180
Dotis legatum ſit purum, vel conditionale. 708
Dotis prælationis. 20
Dotis priuilegiorum. 146
Dotis reſtitutionis conſtante matr. 663
Dotis vſurarum. 272
Dotium fideiuſſionis. 575
Dubia in meliorem partem ſunt interpetranda. 220
Duelli. 616

E

ECcleſiæ immunitatis. coll. 109. & 513
Educationis pupilli. 455
Educationis pupillorum arbitrariæ. 1214
Electi nondum confirmati adminiſtrationis. 698
Electionis creditoris. 482
Electionis fori. 86. & 300
Electionis ſepulturæ. 658
Electionis duorum faciendæ a capitulo, qui debeant cum epiſcopo, vel vicario in cauſis procedere, & de eorum qualitate. 751
Electionis parochorum qualiter facienda. 931
Electionis, & variationis fori lite conteſtata prohibitæ. 974
Electionis nullitatis non obſeruata forma c. quia propter, de electione. 1127
Electionis inualidæ factæ ad beneficium litigioſum vna ex partibus lite pendente accedente, vel decedente. coll. 1204
Electionis examinatoris non ſuſpeſpi pro examinandis teſtibus. 1413
Electionis legatarÿ rei legatæ in genere. 1455
Elemoſinarum, & oblationum quæ imaginibus pictis in pariete fiunt cuius illæ ſint. 1265
Empare, ſeu recommendationis. 286. 726
Emphyteuſis renouationis. 56
Emphyteutæ pœna ob non ſolutionem canonis. 156

Emphyteuticæ rei deteriorationis. 62
Emptionis in perſona nominanda. coll.520
Emptionis permutatio vicem ſubſtinet. 703
Emptionis coactæ redditùum fiſcalium requiſitorum. 922
Emptor qui percipit fructus rei emptæ tenetur ad intereſſe pretij non ſoluti. 199
Epiſcopalium litterarum. 84
Epiſcopalis auctoritatis, & dignitatis. 1305
Epiſcopi poteſtatis iuxta Concil.Trid. ſeſſ.24.c.6. 721
Epiſcopi habentis fundatam intentionem in tota diœceſi. 1287
Epiſcopi, & parochi poteſtatis in agris parochianorum fidelium decimæ ratione. 875
Epiſcoporum delegatorum Sedis Apoſtolicæ circa executionem piarum diſpoſitionum. 1280
Epiſcopus, & capitulum ſunt vnum corpus. 896
Epiſcopus an compellat adminiſtratores piorum locorum ad reddendum computum. 714
Erroris calculi. 719.& 1149
Erroneæ confeſſionis. 174
Euictio quibus in caſibus ceſſat. coll. 382
Euictionis. 28
Euictionis denunciationis. 91
Exceptio diſcuſſionis an obſtet mulieri agenti pro dote contra tertios poſſeſſores. 479
Exceptionis de iure tertij. 605
Exceptionis dominij contra locatorem oppoſitæ. 195
Exceptionis hoſtici. 57
Exceptionis non numeratæ pecuniæ intra quantum tempus opponendæ. 250
Exceptionis peremptoriæ ante ſententiam opponendæ. 238
Exceptionis competẽtis principali quando competat fideiuſſori. 771
Exceptionis iudicis incompetentiæ, vel recuſationis ante litem conteſtatam opponendę, & quando poſt. 779
Exceptionis non numeratæ pecuniæ. 1177
Exceptionis obſtantis delegãti quando obſit delegatario. 1185
Exceptionis nullitatis in executione ſententiæ opponendæ. 1245
Exceptionum reiectionis per proceſſum ad vlteriora. 1394
Exceptionum impedientium litis ingreſſum. 418
Excommunicantis ſine ſcriptis pœnę. coll.757
Excommunicati pœna reſpectu fructuum beneficij. 1027
Excommunicati ignoranter celebrantis. 429
Excommunicationis, eiuſque abſolutionis. 122
Excommunicationis in percutientes clericos. 682
Excommunicationis poſt appellationem latæ ipſo iure nullæ. 696
Excommunicationis propter contumaciam in cauſa hæreſis. 310
Excommunicationis raptorum reſeruatæ hodie in Bulla Cœnæ Domini, & quando ſecus. 972
Excommunicatis prohibitorum. 214
Excommunicatus ſemel ſemper præſumitur excommunicatus. 1117
Excuſationis munerum. 941
Excuſationis cauſæ a pœna contumacię. 723
Excuſationis teſtis falſum deponentis. 731
Excuſſionis principalis. 237
Excuſſionis principalis debitoris, ante tertij poſſeſſoris conuentionem. coll. 1079
Executio ſententiæ quibus in rebus fieri

non

Digitized by Google

non poteſt. 386
Executionis parata. 600
Executionis inſtrumenti. 759
Executionis ſententia. 1156
Executionis ſententiæ delegati per quem faciendæ. 1076
Executionis ſententiæ per quem iudicem faciendæ primum a quo, vel appellationis. 1464
Executionis ſententiæ probibitæ appellatione pendente. 1457
Executionis ſententiæ impediendæ ex ſola poſſeſſione tertij contradictoris. 1257
Executionis nudi miniſterij non delegandæ. 1284
Executoris facultatis. 748
Executoris quod non cognoſcat de viribus ſententiæ. 1160
Executoris apoſtolici. 1393
Executoris ſuper bonis dotalibus pro debito vxoreo. 1448
Executoris gratiæ apoſtolicæ. 394
Executorum vltimarum voluntatum. 769. & 1201
Executorum merorum, & miſtorum, & quomodo dignoſcantur. 1304
Exempli, ſeu copiæ. 185. & 516
Exempti loci. 591
Exercitij propriæ authoritatis. 581
Exhibitionis tituli. 607
Exilij. 289
Eximentium carceratos a manibus familiæ. 586
Expenſarum cauſa litium factarum. 116
Expenſarum funeris priuilegiorum. 9
Expenſarum reficiendarum. 1332. & 1379
Exhæredationis cauſarum. 1221
Extenſionis in pænalibus. 1370
Extenſionis. 545
Extenſionis delegationis. 598
Extractionis prohibitæ frumenti, & aliorum. 762

F

Fabrica Sancti Petri. 553
Factum alterius alteri nocere non debet. 725
Factum procuratoris quando domino noceat. 852
Falcidia quibus in caſibus ceſſat. 329
Falſi pœna quibus in caſibus veniat infligenda. 687
Falſificantium monetas. 172
Falſitatis. 248
Fama. 206
Famæ probationis. 1133
Familiaritatis. 131. & 596
Famoſi libelli. 49
Fatalium. 245
Feudorum diuiſionis quo ad quid licita. 1439
Fœmina, an ſit capax ſucceſſionis feudorum. 550
Fæminarum miſerabilis conditionis. 332
Fæminis prohibitorum. 685
Feriarum. 124
Feudalium alienationis. 50
Feudi hæreditarij. 375
Fideicommiſſi. 565
Fideicommiſſi renunciationis. 670
Fideicommiſſum conditionale non tranſmittitur, cum ampliat. 359
Fideicommiſſum ex quibus inductum cenſeatur. 436
Fidei profeſſionis. 579
Fideiuſſionis de repræſentando. 486
Fideiuſſionis dotium. 575
Fideiuſſor an poſſit moleſtare debitorem antequam ſoluat. 304
Fideiuſſor an principalem repræſentetur. 707
Fideiuſſor quibus in caſibus cenſeatur liberatus. 337
Fideiuſſoris de iudicio Siſti. 369
Fideiuſſoris obligationis, qualis ex contra-

Digitized by Google

tractu nullo principali. 1445
Filiationis. 256
Filij poſiti in conditione quando cenſeantur vocati. 360
Filij quando veniant, vt filij, & quando vt haredes. 777
Filij, & filiaſamilias de conſuetudine Neapolitana de bonis maternis, & materna linea teſtantium. 1411
Filiorum ſucceſſionis probibita in paternis beneficijs immediate. 913
Filiorum illegitimorum clericorum inhabilium ad beneficia, & adminiſtrandum in paterna eccleſia. 1367
Filiorum appellatione an veniant naturales. 491
Et an fæminæ. 529
Et an Nepotes. 560
Filiorum naturalium. 290
Filiusfamilias non poteſt eſſe in iudicio ſine patris conſenſu. 414
Filius quando poſſit patrem in ius vocare ſine venia. 419
Finium Diœceſum probandorum. 387
Finium mandati diligenter ſeruandorum. 1063
Fiſci priuilegiorum. 447
Fiſcus pecuniam ſolutam poſteriori creditori auocare poteſt. 507
Fæminæ ſemel excluſæ ſemper excluſæ. 861. *& quando non.* 905
Fori competentis ratione rei ſitæ. 735
Fori competentis ratione originis ſufficientis in ordinatione. 846
Fori competentis ratione delicti. 854
Fori defuncti qualiter hares illud ſequatur. 1039
Fori declinationis. 53
Fori electionis. 86. *&* 300
Fori iudicatorum. 1401
Forum in quibus caſibus ſortiatur. coll. 267
Formæ. 266
Fratris, vel ſororis inſtituentis turpem perſonam. 675
Fratrum ſucceſſionis. 14
Fratrum diuiſionis. 201
Fructus qualiter intelligantur. 1331
Fructuum. 159
Fructuum pignoris in ſortem computãdorum a creditore, & quando non. 976. & 1164
Fructuum beneficiorum ad quem illi ſpectent. 1327
Fructuum ammittendorum ob beneficiati abſentiam, & de iuſta, & iniuſta abſintia. 1233
Fructuum appellatione quæ veniant. 1451
Fructus beneficij vacantis. 657
Fructus rei emptæ percipiens emptor tenetur ad intereſſe pretij non ſoluti. 199
Frumenti, & aliorum extractionis prohibita. 762
Fuga. 260
Fur in quo loco puniendus. 283
Furti. 281
Furti, & latrocinij pæna. 1087
Furti pæna qua nam fitcum limitat. 241

G

GAbella. 148
Gabbellarum impoſitio ad quos ſpectet. 900
Geminationis. 1125
Gradus proximitatis. 635
Grauaminis irreparabilis. 642
Grauaminis in dote vltra legitimam. 1307
Granati de reſtituendo. 335
Guidatici ammiſſionis ob delictum. 1385

H

Habilitationis clericorum. 726
Habilitationis ſub cautione. coll. 144
Habilitationis, ſiue relaxationis a iuramento. 1360
Hæredes in quibus caſibus inſolidum, & non pro hæreditarijs portionibus teneantur. 528
Hæredis inſtitutionis blando ſermone facta. 397. & 481
Hæredis venientis contra factum defuncti. 469
Hæredis conueniendi inſolidum inuentario ommiſſo. 1138
Hæreditas ex quibus adita cenſeatur. 556
Hæreditatis tranſmiſſionis. 462
Hæreſis priuilegiorum. 567
Hæreticorum bonorum confiſcationis. 568
Homicida an teneatur ad expenſas, & operas. 647
Homicidij. 128
Homicidij commiſſi in rixa. 1016
Hoſpitalium. 324
Hoſpitalia an veniant beneficij eccleſiaſtici appellatione. 1299
Hoſtici exceptionis. 57. & 1373
Hypotheca, an detur in mercibus venalibus. 1251
Hypotheca ex quibus inducta cenſeatur. 680
Hypotheca ſpecialis ſecundi creditoris, an præferatur priori creditori habenti generalem. 198
Hypothecariæ actionis contra tertios poſſeſſores. 27
Hypotheca ſpecialis. 73
Hypothecę tacitæ. 158
Hypotheca tacitæ pro dote mulieri competentis. 217
Hypotheca vxori competentis aduerſus tertios poſſeſſores. 44
Hypotheca inducenda ex ſcriptura priuata, necne. 1463
Hypotheca tacitæ ſuper fructibus fundi locati. 1066
Hypothecariæ, & Saluiani interdicti differentiarum. 1417

I

Iactationis, & iactationum. 69
Ictus ſcuppictæ, & baliſtæ in terminis Regię pragmaticæ de ictu ſcuppictæ. 1363
Identitatis. 417
Identitatis rerum. 1344
Ignobilium pœnæ. 664
Ignorantia regulariter præſumenda. 1015
Ignorantia iuris quando excuſat. 953
Illegitimi contradictoris. 501
Illegitimorum ſucceſſionis. 110
Illicitorum, atque vſurariorum contractuum. 622
Immemorabilis præſcriptionis, ac eius probationis. 233
Immemorabilis poſſeſſionis vtrum per ſcripturam probandæ. 1266
Immunitatis eccleſiæ. 109. & 513
Immunitatis eccleſiæ, & eccleſiaſticarum perſonarum a collectis, & quando ſoluant. 1415
Impedimenti. 155
Implorationis bracchij. 573
Impotentiæ ad copulam. 284
Impuberum ex Conc. Trid. ad beneficia non admittendorum. 860
Incendij fortuiti impuniti. 797
Incendium præſumitur culpa inhabitantium. 182
Inceſtus. 151
Indiciorum. 133
Indiciorum ad torturam. 855
Indultus. 475
Inhibitionum. 204

Inhabilitatis ad beneficia ratione primę tonſura non ſuſceptę, vel ætatis. collectanea 1272
Inimicitię effectuum. 453
Iniuriarum. 138
Iniuriæ illatæ officiali. 1400
Inofficioſæ donationis. 181
Inofficioſæ dotis quærelæ. 180
Inofficioſi teſtamenti quærela contra teſtamentum fratris turpem perſonam inſtituentis. 169
Inquiſitionis iudicis nulla præcedente fama regulariter probibitæ. 901
Inſinuationis. 177
Inſinuationis in donationibus excedentib. 500. ſolidos neceſſariæ. 1303
Inſtantia an tranſeat ad hæredes. coll. 688
Inſtantiæ. 90
Inſtantia de iure canonico perpetua. 1350
Inſtantia in criminalibus biennio perimenda. 1353
Inſtitutionis, & confirmationis præſentatorum, electorum, aut nominatorum ab eccleſiaſticis perſonis abſque examine ordinarij probibitæ. 815
Inſtitutionis, captatoriæ. 593
Inſtitutionis hæredis blando ſermone factæ. 397. & 481
Inſtrumenti liquidationis. 1381
Inſtrumenti requiſitorum præſertim citationis partis ad dicendum contra. 1465
Inſtrumenti reaſſumptionis. 361
Inſtrumenti redarguendi de falſo. 390
Inſtrumenti ſtipulati per Notarium Apoſtolicum. 612
Inſtrumenti ſtipulati per Notarium Vaſſallum. 614
Inſtrumentorum liquidationis. 152
Inſtrumentorum extractionis. 914
Inſtrumentorum confectorum a notario de falſo inquiſito. 1192
Inſtrumentorum ſolemnitatum in terminis conſtitutionis Reg. inſtrumentorum robur. 1322
Inſtrumentum quemadmodum ſit probatio probata. 1090
Inſtrumentum quibus in caſibus non probat. 362
Intentionem fundatam de iure habentis manutenendi licet poſſeſſionem non probet. 1314
Interdicti vti poſſidetis. 1267
Et eius requiſitorum. 1371
Interdicti Saluiani probationum. coll. 1262
Interdicti recuperandę. 1340
Intereſſe quanti plurimi. 788
Intereſſe damni emergentis, & lucri ceſſantis. 812
Intereſſe ſoluendi ab occiſore filijs, & hæredibus occiſi ratione lucrorum, & operarum defuncti. 831
Intereſſe quando ſuccedat in obligationibus faciendi. 952
Intereſſe debendi per iudicem, & notarium grauantem partem. 1468
Interrogatoriorum teſtium examinandorum. 1044. & 1406
Interruptionis præſcriptionis. 427
Intruſionis, & pæna illius. 1397
Inſufflationis ſpiritus liti mortuæ. coll. 89
Inuectorum, & illatorum in domo conducta. 17
Inuectorum, & illatorum tacite obligatorum propter penſionem. 1045
Inuentarij. 21
Inuentarij confectionis temporis. coll. 463
Inuentarij vtilitates. 1102
Inuentarij curatoris. 1210
Inuitus in quibus caſibus aliquid facere cogatur. 887
Irregularitatis in dubio non contrahendæ, niſi in caſibus a iure expreſſis. coll. 904
Irregularitatis non incurſus ex homicidio

Digitized by Google

cidio neceſſario 930

Irregularitatis ex natalibus illegitimis. 946

Iudæorum. 434

Iudex an debeat iudicare ſecundum allegata, & probata. 717

Iudex an poſſit ſuam interloquutoriam reuocare? cum limitat. 294

Iudex ſupplere poteſt, quæ deſunt aduocatis. 1019

Iudex iudicare debet ſecundum allegata, & probata, & non ſecundum conſcientiam. 1129

Iudicis appellationis in cognoſcenda appellatione partium, ſeu muneris. 992

Iudicis recuſationis, ante litem conteſtatam faciendæ. 1082

Iudicis ordinario adiuncti appellandi ordinarij, vel delegati. 1365

Iudicis officij quod dicatur ſubſidiarium. 1410

Iudicis eccleſiaſtici iuriſdictionis. 451

Iudicis officij non impartiendi parte non petente. 411

Iudicum recuſationis. 83. & 445

Iuramenti habentis vim probationis. 211

Iuramenti ſuppletorij. 380

Iuramenti delati, relati, & recuſati effectus. 858

Iuramenti depoſitionis teſtium. 919. & 1409

Iuramenti officialium in initio officij. 1002

Iuramenti ab epiſcopo praſtandi ſama. 1174

Iuramẽti calumniæ ommiſſio, an vitiet proceſſum. 1231

Iuramenti in litem ratione doli non culpa deferendi. 1349

Iuramenti litis deciſorij. 1359

Iuramentorum effectuum. 205

Iuratoriæ cautionis. 1424

Iuris accreſcendi prohibiti in venientibus de iure ſpeciali. 842

Iuris ad rem caſuum. 1361

Iuris congrui. 924

Iuris declarandi, & factorum, quæ non tranſeunt ad heredes. 1396

Iuriſcomponendi. 292

Iuriſcongrui. 6

Iuriſdictio quando cenſeatur conceſſa cumulatiue, quandove priuatiue. 392

Iuriſdictionis excitationis. 413

Iuriſdictionis exercendæ extra territorium. 114

Iuriſdictionis ordinarij erga regulares. 503

Iuriſdictionis prorogationis. 322

Iuriſdictionis per citationem perpetuandæ. 975

Iuriſdictionis Archiepiſcopalis in cauſis ſuffraganeorum. 989

Iuriſdictionis legati a latere, & ordinarij. 1128

Iuriſdictionis conceſſionis cumulatiuæ, & non abdicatiuæ. 1227

Iuris offerendi. 11

Iuris paſcendi. 1072

Iuris patronatus acquiſitionis ex quibus cauſis. 485

Iuriſpatronatus derogationis. 450. & 494

Iuriſpatronatus donationis. 496

Iuriſpatronatus laicalis, & eccleſiaſtici differentiæ. 488

Iuriſpatronatus probationis iuxta formam Concil. Trid. 58. & 638

Iuriſpatronatus donationis cum aſſenſu epiſcopi, & quando ille non ſit neceſſarius. 741. & 764

Iuriſpatronatus venditionis de per ſe probibitæ, & cum vniuerſitate bonorum permiſſæ. 884

Iuriſpatronatus ſucceſſionis hæreditariæ, non ſanguinis, cum exception. 897

Iuriſpatronatus definitionis. 1024

Digitized by Google

Iuriſpatronatus tranſitus ad hæredes extraneos. 1025
Iuriſpatronatus vniuerſitatis probationibus non ſufficientis ex immemorabili abſque titulo. 1240
Iuriſprælationis. 157
Ius accuſandi de adulterio quibus perſonis competat. 78. & 236
Ius præſentandi in iurepatronatus quibus perſonis prohibeatur. 484
Ius querelandi, & remittendi quibus competat. 776
Iuſſus iudicis quando excuſet. 1372
Iuſtificationis tituli. 422
Iuſti pretij. 1473

L

L*Audemiorum.* 31. & 421
Latæ culpę dolo æquiparandæ. 785
Læſionis vltra dimidiam. coll. 81. & 340
Legati facti pauperibus, & quomodo diſtribuendi. 226. & 522
Legati facti creditori an animo compenſandi cum debito. 1269
Legati obſcuri ex quibus coniecturis declarandi. 695
Legatorum ad pias cauſas priuilegiorum. 215
Legatorum vſuræ. 589
Legatum dotis ſit purum, vel conditionale. 708
Legis fin. C. de edict. diu. Adr. remedij. coll. 70
Legis procula de probat. diſpoſitionis. 634
Legis quod cum eo beneficij. 231
Legis requiſitorum. 461
Legitimæ matri debitæ. 841
Legitima quota competentis matri in bonis filij. 1369
Legitimationis per ſubſequens matrimonium. 832
Legitimationis per reſcriptum principis. 108
Legitimationis per ſubſequens matrimonium. 107
Legitimationis priuilegiorum. 652
Legitimationis Imperatoris in terris eccleſię prohibitæ. 836
Legitimationis, & diſpenſationis diſcriminum. 1028
Legitimationis ſollemnitatum. collect. 1060
Legitimationis nullæ ob non factam mentionem legitimorum filiorum. 1248
Legitimationis perſonę. 1392
Legitimæ. 105
Legitimę debendę deducto ære alieno. 697
Legitimę debendę in corporibus, necne. 632
Legitimę in vita patris pręſtandę necne. 665
Legitimæ liquidandæ, & an tempus mortis attendatur. 626
Legitimę priuilegiorum. 625
Legitimi præſumendi nati ex coniuge adultera, & quando non. 742
Legum auditus prohibiti ſacerdotibus, & religioſis. 1193
Libelli accuſatorij formę. 1199
Libelli famoſi. 49
Libellus alternatiuus quibus in caſibus admittatur. 700
Liberorum priuilegiorum. 435
Librorum. 71
Licentię epiſcopalis de ſeruando ſacratiſſimum Euchariſtię ſacramentum in eccleſia parochiali prohibitę, & nullę. 1216
Liquidationis inſtrumenti. 1381
Liquidationis inſtrumentorum. 152
Literarum Apoſtolicarum pręſentationis. 532
Litterarum Cambij. 40
Litterarum Compulſorialium. 113
Litterarum dimiſſorialium. 378

Digitized by Google

Litterarum epiſcopalium. 84
Lite pendente acquiſitionis noui iuris citra præiudicium attentatorum. 1326
Litis conteſtatio, an ſit de ſubſtantia iudicij? cum limit. 402
Litis conteſtatio ex quibus inducta cenſeatur. 403
Litis conteſtationis effectuum. 404
Litis motæ denunciationis. 442
Litis pendentiæ. 139
Litis pendentiæ illationum. 1225
Litterarum ſubreptitiarum ad beneficia virium. 1364
Alia in hoc vide in verbo virium litterarum.
Litigioſæ rei alienationis prohibitę. coll. 817
Locationis rei eccleſiaſticę. 655
Loci exempti. 591

M

Maiori ſumma quando inſit minor. 906
Maior pars quod facit omne feciſſe cenſetur. 316
Mali præſumendi boni ex mutatione vitæ per triennium continuum. 765
Mandati de prouidendo. 465
Mandati ſpecialis. 313
Mandatum morte mandantis extinguitur cum limit. 312
Mandati generalis Vicarij, & quę veniant ſub illo. 1018
Mandati de manutenendo, ſiue poſſeſſionis retinendæ. 1108
Mandati per procuratorem in actis inſinuandi. 1296
Marito an competat actio pro dote. 252
Maſculiationis feminarum ob dilatatum maritagium. 754
Maſculinum num concipiat femininum in emphyteuſibus. 1313
Maſculinum quando concipiat feminինum. 432
Maſculorum ſignificationis, & an contineantur deſcendentes ex feminis. 886
Mater, & Auia, an admittantur ad tutelam. 315
Matrimonialium denunciationum. 702
Matrimonij prohibiti inter raptorem, & raptam. 911
Matrimonij metu contracti nullitatis. 1122
Matrimonij carnalis, & ſpiritualis conformitatis. 500
Matrimonij forma iuxta Conc. Trid. 499
Matrimonij metu contracti. 535
Matrimonij priuilegiorum. 564
Matrimonij ſeparationis. coll. 222. & 555
Matrimonium quomodo probetur. 217
Matri tutelæ filiorum. 1065
Mediator an poſſit eſſe teſtis. 715
Melioramentorum. 150
Mendacij. 209
Menſium alternatiuæ circa collationem beneficiorũ cõceſſę archiepiſcopis. 1319
Mentis vacationis beneficij narrandi in beneficialibus gratijs ſub nullitatis pęnę. 1141
Menſium ordinarij, & an Papa præſumatur velle preuenire. 1450
Meretricum. 163
Metus probationis. 154
Metus purgationis. 878
Metus iuſti. 943
Metus reuerentialis. 1176
Migrationis a re conducta. 16
Miles coram quo ſit conueniendus. coll. 95
Militis priuilegiorum. 354
Minor factus maior, an per quinquennium cenſeatur ratificaſſe geſta in minori ætate. collectan. 261

Digitized by Google

Minorum priuilegiorum. 313
Miſerabilium perſonarum. 1
Mobilium appellatione quæ veniant. 239
Monachus an poſſit iudicare. 1383
Monetas falſificantium. 172
Monetarum æſtimationis. 1222
Monialium poſt ingreſſum eſt clauſtris exire prohibitarum. 820
Monitorij. 102
Monitorij, & qui reuelare non teneantur. 995
Monitorij eccleſiaſtici requiſitorum. 1422
Moratoria, ſeu dilationis quinquennalis. 8. & 393
Mora purgationis. 145
Mora regularis ſiue interpellatione non contrahendæ. 1190
Morte, vel ceſſione alterius ex electis lite pendente an alter eligi poſſit. coll. 760
Mors omnia ſoluit. 173
Mortis ciuilis, & naturalis æquiparationis. 531
Mortis probationis. 401
Mortis, & abſentiæ æquiparationis. 1056
Mortis probationis. 1139
Mortis præſumendæ ex vulnere illato, nec ne. 1456
Mulieri ſtupratæ an debeatur dos. coll. 23
Mulieris relictæ vſufructuariæ. 96
Mulierum infra annum luctus nubentium pœnæ. 431
Mutationis nominis. 934
Mutationis pœnarum. 561

N

Narratorum iuſtificandorum in gratijs ad gratiæ validitatem. 1318
Naturalium, & ſpuriorum incapaciam ad dignitates. 1300
Naturalium ſucceſſionis. 1345
Neapolitanorum priuilegiorum. 38
Negantis ſe poſſidere pœna. 210
Negatiuæ probationis. 1057
Negligentiæ pœna. 942
Nemo cogitur accuſare, vel agere. 936
Nemo prudentiæ ſuæ inniti debet. 977
Nil ſum ſcandalo agendum. 1277
Nobilitas generis vnde profluat. 733
Nobilitatis. 37
Notariatus non præſumendi, ſed probandi. 1189
Notarius quando corrigat ſuum errorem. 1195
Notarius an teneatur cognoſcere contrahentes. 713
Notariorum poteſtatis. 1196
Notarius recipiens fideiuſſorem minus idoneum quando teneatur ad intereſſe. 1258
Notorij, atque manifeſti. 653
Notorium, ex quibus inducatur, & an ſufficiat illud allegare. 1155
Nouationis. 309
Noui operis nunciationis. 1089
Nouus dominus an teneatur ſtare colono. 1055
Nouus dominus non tenetur ſtare colono. 93. & 631
Nullitatis contractus cenſualis. 825
Nullitatis non opponendæ poſt annum ex ſtatuto vrbis Romæ. 958
Nullitatis exceptionis executione ſententiæ opponendæ. 1245
Nullitatis actuum faciendorum cum alterius conſenſu ex defectu illius conſenſus. 1179
Nullitatis ſententiæ. 747
Nullitatis ſententiæ ex temporis breuitate. 1217
Nullitatum. 623
Nullus teſtis idoneus in cauſa propria. 1147
Nullitatum profeſſionis. 530

Nu-

Numeri ciuium requiſiti in congregatione vniuerſitatis. 981
Nuntio quando credatur. 1169
Nuptiarum inceſtuoſarum. 536

O

OBlationes in eccleſia facta cui quærantur. 1113. & *quæ fiunt imaginibus in pariete pictis.* 1265
Oblationis. 373. & 1106
Oblationis verbalis virtutis. 1131
Oblationis in ſubbaſtatione. 67
Obligationis in forma Cameræ. 452
*Obligationis penes acta M.Cur.Vic. coll.*187
Obligationis generalis porrigendæ ad præſentia,& futura. 970
Obligationis patris ad reſtitutionem dotis receptæ in matrimonio filij. 1140
Officialis regulariter prohibetur officium in ſua patria adminiſtrare. 1358
Officia baronalia debent eſſe annalia, cũ limit. 317
Officialis,& actuarius an quandoque in patria ſua eſſe poſſit. 1078
Officialibus prohibitum munera accipere. 1150
Officialium Baronalium regi non ſubditorum nullatenus creandorum. coll. 1198
Officialium delictorum. 433
Officialium ſyndicatus. 247
Officialis qualis,eſſe debeat, an exterus a Regno. 1383
Operariorum excuſandorum aliquid facientium de mandato conducentis. 1286
Optionis. 917
Ordinarij iuriſdictionis erga regulares. 503
Ordinationis eccleſiæ ſecundum Deum quæſtione iuriſpatronatus intra quadrimeſtre non deciſa. 1309
Ordinum licet minorum conferẽdorum per Abbatem niſi regularibus illi ſubiectis. 1256
Oſculi mulieri illati. 47

P

PAcifici poſſeſſoris. 506
Pacti de retrouendendo. 5
Pacti de litigando coram iudice non ſuo. 818
Pacti de futura ſucceſſione inualidi. 1043
Pacti de quota litis prohibiti regulariter. 1061
Pacti nudi producentis actionem caſuum. 1121
Pactum de non alienando,an impediat translationem dominij. 471
Papæ poteſtatis ſuper ius poſitiuum. 827
Paragij. 13.& 746
Paraphrenalium. 338
Paritatis teſtium. 673
Paritatis votorum. 512
Parochialium beneficiorum concurſus. 712
Particularis ſucceſſor,quando teneatur ſtare colono. 1440
Partis non opponentis. 693
Partis pratij. 609
Pater an poſſit præiudicare filijs in emphyteuſi. 690
Pater habet vſumfructum in omnibus bonis aduentitijs filij. 221
Pater quando teneatur dotare filiam proprijs bonis. 164
Pater an teneatur pro debito filij. 1071 & *e contra.* 944
Patris diuiſionis inter filios ſuorum bonorum effectus. 978
Pecuniæ liberatæ ſecundo creditori. 63
Penſionis ſuper parochia imponendæ. 745

Pen-

Digitized by Google

Penſio quod non dicatur beneficium eccleſiaſticum. 960
Penſionis. 1179
Penſionis non ſoluendæ per titularem caſuum. 1234
Penſionarij, & beneficiati comparationum. 1038
Peritis in arte credendum. 1144
Peritorum in arte. 136
Periuri num à ſolo Deo puniendi. coll. 1316
Periurij. 265
Permutatio emptionis vicem ſubſtinet. 703
Permutationis beneficiorum ex pacto prohibita. 926
Perſonarum miſerabilium. 1
Perſonarum quæ citari nequeunt. coll. 524
Perſonarum, quæ inuentarium facere teneantur. 1124
Perſonarum obligatarum ad ſynodum prouinciale venire. 1153
Perſonarum, quæ in ius vocari non poſſunt abſque venia. 1170
Perſonæ appellatione non venit collegium cum illationibus. 1067
Petentis plus debito. 437
Petitorij ſuſpenſionis. 254. & 1263
Pluralitatis beneficiorum. 474
Pœna falſi quibus in caſibus veniat infligenda. 687
Pœna furti quænam ſit. 241
Pœnarum contra perſonas adulteras. 235
Pœnarum mutationis. 561
Pœna arbitrariæ. 559
Pœnę contra concubinarios iuxta formam Conc Trid. 684
Pœnę contumacię. 723
Pœnę cum infliguntur tempus delicti attenditur. 724
Pœnæ emphyteutæ ob non ſolutionem canonis. 156
Pœnę ignobilium. 664
Pœna minoranda. 261
Pœna mulierum infra annum luctus nubentium. 431
Pœnę negantis ſe poſſidere. 210
Pœna tentantis aufugere a carceribus. 543
Pœnę venientis contra tranſactionem iuratam. 347
Pœnæ excommunicantis ſine ſcriptis. 757
Pœnę priuationis beneficij ob non reſidentiam. 803
Pœnę eligentis in dignum. 1029
Pœna non tranſitoria ad hęredes. coll. 1070
Pœna adiectæ facto non debenda. coll. 1073
Pœna minuenda ratione minoris ętatis. 1119
Pœnę matris non petentis filio tutorem. 1134
Pœnæ aperientis literas. 1208
Pœna attentatorum pendente appellatione cum fructuum condemnationem. 1330
Pœna producentis teſtes falſ. s. 1380
Pœna plus petentis. 1173. & 1389
Pœnarum retinentium plura beneficia curata. 783
Pœnarum contra clericos concubinarios. 857
Pœnarum contrauenientium tranſactioni. 1088
Pęnitentię, an admittendę in contractu alienationis rei eccleſiaſticę poſt obtentum beneplacitum, vel ante. 1264. & 1334
Pœnitentiæ in contractibus non admittendæ. 937
Poſſeſſionis capturæ. 33
Poſſeſſionis commoda. 603
Poſſeſſionis recuperandę remedij. 406
Poſſeſſorij cognoſcendi per iudicem laicum. 270
Poſſeſſorij recuperandę, atque adipiſcendę.

Digitized by Google

da. 36
Poſſeſſionis non transferendę ad heredem ſine apprehenſione. 940
Poſſeſſionis defuncti in hęredem continuandę ſtatuti vigore. 1244
Poſſeſſionis probandę modorum. coll. 967
Poſſeſſionis bonorum fideicommiſſo ſubiectorum a manu haredis accipiendę. 1254
Poſſeſſionis immemorabilis vtrum per poſſeſſorem probandę. 1266
Poſſeſſionis in dubio prędumendę familiaritatis iure. 1293
Poſſeſſorij ſummariiſſimi. 34
Poſſidentis alieno nomine. 430
Poſitionibus non reſpondens an habeatur pro confeſſo. 258
Poſitionum. 268
Poteſtatis delegati. 415
Poteſtatis epiſcopi iuxta Conc. Trid. ſeſſ. 24. c. 6. 721
Poteſtatis iudicis. 1013
Poteſtatis in re communi. 1158
Poteſtatis procuratorum plurium datorum, quando illa ſit inſolidum, vel coniunctim. 1444
Pręambuli. 370
Pręb endę ſignificationum. 749
Pręcedentię. 147. & 470
Pręcedentię. 1069. & 1446
Pręcedentię regulę. 674
Pręeminentię M.C.V. 641
Pręiudicij iudiciorum. 1200
Pręlati ſucceſſor an teneatur ſtare colono. 1007
Pręlationis duorum emptorum ab eodem ementium. 873
Pręlationis directi domini vicino ſuper alienatione rei emphyteuticę. 1395
Pręlationis beneficiorum in concurſu collationum. 1442
Prælationis creditorum. 471
Pręlationis dotis. 20
Præpoſiti, & eius præeminentiae reſpectu Archidiaconi. 1472
Praeſcribi quae nam res prohibeatur. 426
Pręſcriptionis actionum. 285
Præſcriptionis contra fiſcum. 288
Pręſcriptionis immemorabilis probationis. 233
Praeſcriptionis immemorabilis effectus. 778
Pręſcriptionis interruptionis. 427
Pręſcriptionis querelarum. 208
Pręſcriptionis actionum. 780
Pręſcriptionis officij iudicis. 809
Præſcriptionis 40. annorum aduerſus eccleſiam. 1005
Pręſentandi temporis patronis conceſſi. 119
Pręſentationis litterarum Apoſtolicarum. 532
Præſentationis clerici abſentis, quando illa permittatur. 1229
Præſentatorum quis præferatur. coll. 278
Pręteritionis. 271
Pretium an ſit ſoluendum imminente euictione in limine contractus. coll. 24
Prætium an ſuccedat in locum rei. coll. 740
Pretij in alterius arbitrium in contractu venditionis conferendi. 1274
Pretij iuſti. 1473
Pręuentionis. 460
Præuentionis cauſae per citationem. 1148
Pręuentionis termini appellationis. 1346
Prima charitas incipit a ſe ipſo. 416
Prima inſtantia iuxta Concil. Trid. 577
Primogenitus ſucceſſor in feudo qualiter contribuat. 1347
Principis obligationis ad pretium vbi vendit ad publicam vtilitatem rem priuati. 928

Pri-

Digitized by Google

Principalis depoſitionis. 141
Principis poteſtatis. 407
Priuationis non intelligenda, niſi in caſibus a iure expreſſis. 985
Priuilegia conceſſa eccleſia, an ſe extendant ad Hoſpitalia? 648
Priuilegia non ex tempore, ſed ex cauſa extimantur, cum declarationibus. 244
Priuilegiatus non vtitur priuilegio contra alium aque priuilegiatum. 348
Priuilegij principis intelligendi, ſine tertij iniuria. 1010
Priuilegij reuocationis ex principis voluntate. 1126
Priuilegij exemptionis qualiter declarandi. 1441
Priuilegij ammiſſionis. 274
Priuilegij numeri duodecim liberorum. coll. 42
Priuilegiorum pia cauſa. 808
Priuilegiorum ſimulationis. 844
Priuilegiorum alimentorum. 307
Priuilegiorum aſſaſſinij. 547
Priuilegiorum Cardinalium. 120
Priuilegiorum Clericorum. 314
Priuilegiorum Doctoris. 611
Priuilegiorum Dotis. 146
Priuilegiorum expenſarum funeris. 9
Priuilegiorum fiſci. 447
Priuilegiorum hareſis. 567
Priuilegiorum legatorum ad pias cauſas. 215
Priuilegiorum legitimationis. 652
Priuilegiorum legitima. 625
Priuilegiorum liberorum. 435
Priuilegiorum matrimonij. 564
Priuilegiorum militis. 354
Priuilegiorum minorum. 323
Priuilegiorum Neapolitanorum. 38
Priuilegiorum tituli patrimonij, vel beneficij requirendi in promotione ad ſacros ordines. 566
Priuilegium an non vſu ammittatur. 681
Priuilegium ſui iudicis quando alicui allegare liceat. 424
Probanda poſſeſſionis modorum. 967
Probationis valoris rei. 916
Probationis fama. 1146
Probationis identitatis familia, ſiue cognationis. 761
Probationis deſcendentia ad ſuccedendi effectum. 1260
Probationum Saluiani interdicti. coll. 1262
Probationis mediorum ex extremis. 1292
Probationis dominij. 1460
Probationum coniugendarum in criminalibus. 758
Probare debet quis ſe eſſe talem, vt admittatur vt talis. 306
Probata violentia per teſtes, res ammiſſa quomodo probentur. 405
Probationis atatis. 302
Probationis clericatus. 729
Probationis dominij. 311
Probationis immemorabilis praſcriptionis. 233
Probationis iuriſpatronatus iuxta formam Concil. Trid. 58. & 638
Probationis metus. 154
Probationis mortis. 401
Probationis tituli in reuocandis attentatis. 336
Proceſſionum, & qua perſonas ad illas neceſſitentur accedere. 882
Procurationum. 592
Procuratoris poſt litem conteſtatam non reuocandi. 1132
Procurator reuocatur per obitum Rectoris. 319
Procuratoris prohibiti in criminalibus interuenire. 856. & 1015
Procuratoris non conſtituendi a patrono ad praſentandum, cum beneficium vacabit. 1278
Procurator ex comparitione principalis num reuocatus cenſeatur. 1301

Digitized by Google

Procuratoris confeſſionis. 176
Procuratoris poteſtatis. 410
Procuratorum ſubſtitutionis. 351
Profeſſionis fidei. 579
Profeſſionis nullitatum. 530
Profeſſionis in religione ante decimum ſextum annum non facienda. 1086
Probibita alienationis bonorum fideicommiſſo ſubiectorum. 1437
Probibitionis alienationis. 983. & *effectus.* 987
Probibitorum excommunicatis. 214
Probibitorum faminis. 685
Probibitorum in eccleſia. 628
Probibitorum ingreſſis in monaſterium. 162
Propria authoritatis exercitij. 581
Proprietatis bonorum. 519
Prorogationis iuriſdictionis. 322
Proteſtationis. 259. & 865
Prouiſionis beneficiorum vacantium intra ſemeſtre facienda. 752
Prouiſionis Papalis alijs praferenda. 1430
Proxineta an poſſit eſſe teſtis. 715
Proximitatis gradus. 635
Publicationis reſignationis beneficiorum. 468
Publicationis bonorum in fiſcum facienda poſt annum. 1398
Pupilli educationis. 455
Purgationis mora. 145
Purgationis metus. 878. & 921

Q.

Qualitas vbi requiritur non debet illa interuenire. 768
Quarta vxori debitę viro mortuo. 4
Quaſi poſſeſſionis. 253. 1226. & 1453 & *an incorporalibus acquiratur vnico actu.* 1454
Qua relarum praſcriptionis. 208
Quęrelę inofficioſę dotis. 180
Quęrelę inofficioſi teſtamenti contra teſtamentum fratris turpem perſonam inſtituentis. 169
Quicquid, & intra diœceſim præſumitur iuriſdictionis competentis epiſcopi. 848
Quietationis generalis. 257
Qui non habet in are debet luere in corpus. 661
Qui tacet quando conſentire videatur, nec ne. 1040
Qui pro mortuis habeantur. 722
Quis non debet admitti vt talis, niſi probet ſe eſſe talem. 306
Quos Deus coniunxit homo non ſeparet. 871

R

Raptus. 82. & 539
Raptorum excommunicationis reſeruata hodie in Bulla Cęnę Domini, & vbi non incurratur. 972
Ratificationis. 344
Rationum adminiſtrationis redditionis. 734
Rationum publicarum aeditionis. coll. 1012
Ratihabitio nil operatur, vbi conſenſus determinato tempore requiritur. 937
Reaſſumptionis inſtrumenti. 361
Reaſſumptionis inſtrumentorum facienda per alium notarium. 1461
Receptationis Bannitorum. 544
Receptionis teſtium parte non citata. 374
Receptionis teſtium poſt publicationem. 132
Recognitionis ſcriptura priuata a teſtibus faciendę. 774
Recognitionis ſcripturę notarij de Stylo Curia qualiter faciendę. 1230
Recommendationis, ſeu emparę. 286. & 726

Re-

Reconductionis tacita. 408
Reconuentionis. 112
Reconuentionis prohibita coram arbitris. 1159
Rectoris obitu reuocatur procurator. 319
Recuperanda poſſeſſionis remedij. 406
Recuſationis iudicum. 83. & 445
Regalium. 727. & 1014
Regula Cancellaria de exprimendo valore beneficij declaratur. 966. & 1075
Regula Cancellaria reſeruationis tollit omnes conſuetudines licet immemorabiles. 1285
Regula ceſſante cauſa ceſſat effectus. 443
Regula cuius expenſis actus ſit conficiendus. 115
Regula de annali. 509
Regula de triennali. 505
Regula nemo cogitur emere, vel vendere cum declarat. 76
Regula prior in ſorte prior in vſuris. 502
Regula qui non admittitur ad partem facit partem cum ampliat. & limitat. 480
Regula quod bono viro eſt credendum. 149
Regula quod creditur alicui in ijs quæ ad eius pertinent officium. 242
Regula quod de minimis non curat Prætor. 523
Regula quod fauore eccleſia quis cogatur vendere rem ſuam, cum declarat. 130
Regula quod illud præſumitur præceſſiſſe, quod de iure præcedere debet. 134
Regula quod nemo ſit dominus membrorum ſuorum. 578
Regula quod pater cogitur dotare filiam. 160
Regula quod procurator non poteſt facere cadere dominum in pœnam. 678
Regula quod quilibet poteſt iuri ſuo renunciare. 153
Regula reſoluto iure datoris reſoluitur ius acceptoris. 490
Regula ſingularem ſucceſſorem non teneri ſtare colono. 93. & 631
Regula ſpoliatus ante omnia eſt reſtituendus. 624
Regula vltima derogant prioribus. 676
Regularium compellendorum accedere ad proceſſiones publicas per ordinarium. 1021
Rei iudicatæ exceptionis requiſitorum. 1058
Rei iudicata (cui ſtandum) illationes. 933. *effectus.* 998
Rei eccleſiæ ſolita abſque ſollemnitate infeudari per prælatum infeudandæ. 1281
Relapſi in hæreſim. 123
Releuij. 585. & 1337
Relocationis. 18
Remedij l. final. C. de edict. diui Adrian. toll. 70
Remedij recuperandæ poſſeſſionis. 406
Remedij reſciſſorij ratione læſionis enormiſſimæ in tranſactione. 1447
Remediorum ſpoliatorum. 357
Remediorum creditorum ſuper hæreditate relicta infanti. 1416
Remedium l. 2. C. de reſcind. vend. an detur ad fructus. 881
Remedium cap. reintegrandæ. 2. q. 1. 950
Remiſſionis delinquentium. 48
Remiſſionis mercedis faciendæ per locatorem conductori. 92
Remiſſionis mercedis propter ſterilitatem. 1033
Remiſſionis cauſæ ad locum vbi adminiſtratio geſta eſt. 1145
Remunerationis ſeruitiorum. 679
Renouationis emphyteuſis. 56. & 1259

Digitized by Google

Renunciationis fideicommiſſi. 670
Renunciationis ingredientium in Religionem. 454
Renunciationis ſucceſſionis. 30
Renunciationis priuilegij fori. 750
Renunciationis miſerabilis beneficij ceſſionis bonorum. 756
Renunciationis perſonalis cum perſona finienda. 859
Renunciationis priuilegij clericalis. 891
Renunciationis beneficij ad fauorem alterius. 1402
Renunciationis tacita beneficij. 1427
Reparationis. 492
Repetitionis teſtium. 918
Repraſentationis, ſeu ſubingreſſionis. 456
Repulſa teſtium. 10
Repulſa probibita caſuum. 834
Requiſitorum legis. 461
Rerum ſubiectarum reſtitutioni. 2
Re hypothecata, in ſolutum data, euicta, an agatur primaeua actione. 495
Res probibita alienari quando alienari poſſit. 385
Res qualibet praſumitur libera. 606
Reſciſſionis Teſtamenti fratris inſtituentis turpem perſonam. 675
Reſcriptum qualiter vtrique parti commune ſit. 963
Reſcripti impetrati ab excommunicato nullitatis. 1184
Reſciſſionis contractus cenſualis ob alienationem corporis. 1449
Reſeruatiouis dominij in venditione. 508
Reſidentia beneficiorum. 583
Reſidentia beneficiorum ſimplicium, & Capellania. 671
Reſignationis beneficiorum. 515. & 627
Reſignationis beneficiorum publicationis. 468
Reſignationis beneficij facta intra 20. dies ante obitum inualiditatis ex Regula Iulij tertij. 837. & 1405
Alia nullitates. 1006
Reſignationis beneficij facienda a criminoſo inquiſitione pendente, & quando. 1320
Sed non criminoſo. 1339
Reſtitutio in integrum, an & quando impediat exequutionem ſententia. 188
Reſtitutionis dotis conſtante matrimonio. 663
Reſtitutionis in integrum. 186
Reſtitutionis eccleſia ſpoliata decimis. 872
Reſtitutionis in integrum minorum. 883
Reſtitutionis maiorum ex cauſa. 893
Reſtitutionis contra praſcribentem ex capite ignorantia. 915
Et contra quadragenalem. 1239
Reſtitutionis in integrum eccleſiæ poſt quadriennium qnando permittatur. 1004
Reſtitutionis in integrum ad impediendam ſententia executionem. 1182
Reſtitutionis in integrum minoris in iudicijs de iure Regni. 1338
Retentionis. 191
Retentionis *rei permiſſa ratione impenſarum.* 1348
Retrotractionis. 1172
Non facienda in praiudicium tertij. 938
Reuocationis *donationis ob ſuperuenientiam liberorum.* 104. & 728
Reuocationis *priuilegij ad libitum Principis,* 862
Reuocationis *Procuratoris non intimata inualiditatis.* 1220
Reuocationis *donationis inter viuos ex liberorum ſuperuenientia.* 1434
Reus non tenetur edere actori, cum limimitat. 420

Digitized by Google

S

SAcrilegij. collect. 795
Salarij. 179
Salarium non conuentum an debeatur. 656
Saluaguardiæ. 275
Saluiani interdicti. 391
Saluiani interdicti probationum. coll. 1267
Saluiani interdicti,& hypothecariæ differentiarum. 1417
Sanctorum corporum translationis. 640
Sæuitiæ. 557
Scbalarum portationis de nocte prohibitæ. 1368
Scriptura in quibus caſibus exigatur. 240
Scriptura priuata quam probationem faciat. 1107
Scripturæ comparationis. 350
Scripturæ priuatæ. 19
Secretorum fides. 961
Sedilium Neapolis. 613
Sententia debet eſſe conformis libello cum ampliat. 343
Sententiarum conformium. 77
Sententiæ contra infantem latæ. 537
Sententiæ declaratoriæ. 303
Sententiæ exequutio in quibus caſibus fieri non poteſt. 386
Sententiæ habentis vim diffinitiuæ. coll. 293
Sententię latę contra leges. 341
Sententiæ M.C.V. 183
Sententiæ tranſitus in rem iudicatam poſt decem dies. 732
Sententiæ in cauſa ſtatus effectus. coll. 835
Sententiæ latæ a iudice recuſato nullę. 1020
Sententiæ lata de partibus quod modicam faciat in Curia Romana probationem. 1103
Sententiæ nullę perempta inſtantia latæ. 1147
Sententię executionis impediendæ ex ſola poſſeſſione Tertij contradictoris. 1257
Sententię latę contra defunctum exequendę, nec ne aduerſus hęredem. 1362
Sententię delegati executionis per quem faciendę. 1076
Separationis matrimonij. 222. & 555
Sepulturę electionis. 658
Sequeſtrationis beneficiorum. 223
Sequeſtri. 328
Sequeſtri tollendi. 741
Sequeſtrationis puellæ in loco tuto ob violentiæ metum. 1050
Sequeſtri prohibiti appellatione pendente. 1077
Seruitiorum remunerationis. 679
Sigilli. 617
Simoniæ. 448
Simulationis contractuum. 194
Simulationis priuilegiorum. 844
Singularitatis teſtium. 127
Societatis morte ſocij finiendę. 398
Socius quando ſocium obliget. 1376
Sodomiae criminis. 184. & 487
Sodomitati dictum, an, & quando faciat indicium ad torturam. 525
Solemnitas neceſſaria in confirmatione electi, an neceſſaria in inſtitutione præſentati in beneficio patronato, & de forma aedicti. 738
Solemnitatum neceſſariarum in alienatione rerum vniuerſitatis. 980
Solemnitatis donationis cauſa mortis. 1177
Solutionis faciendae pecuniae, & qualis. 1223
Solutionis in quam cauſam conuertendae. 349
Solutionis triennalis effectuum. 25

Sor-

Digitized by Google

Sordeſcentia in excommunicatione. coll. 629
Sortilegiorum & hæreſum, & quæ ſapiant hæreſim. 1378
Spoliatorum remediorum. 357
Sponſionis, ſeu ſcommiſſæ. 534
Status beneficij, & eius mutationis. 784
Statuti. 1011
Statuti vrbis prohibentis poſt annum dicere de nullitate. 958
Statuti Italici, quod ſtantibus maſculis fœminæ non ſuccedant. 1151
Statuti de lucro dotis. 518
Statuti excludentis fœminas a ſucceſſione ob exiſtentiam maſculorum. 54. & 517
Statuti Italiæ diſponentis mulierem nō poſſe contrahere ſine conſenſu duorum conſanguineorum. 377. & 659
Statuti prohibentis exceptiones opponere. 464
Statutum vrbis Romæ de contractibus mulierum certa ſolemnitate celebrandis in quibus caſibus locum habeat. 242
Statutum laici an liget clericos, ſiue eccleſiaſticas perſonas. 171
Statutum non ligat forenſes. 650
Sterilitatis denunciationis. 68
Stipulationis iudicatum ſoluit effectus. 851
Stupri. 137
Styli effectus. 794
Styli curiæ. 1206
Subingreſſionis, ſeu repræſentationis. 456
Subornationis teſtium. 552
Subreptionis. 325
Subreptionis opponendæ vſque ad 40. annos, necne. 1267
Subrogationis in litibus. 1271
Subſidij charitatiui. 52
Subſtitutionis procuratorum. 351
Subſtitutio compendioſa facta per verba communia matre exiſtente in medio, quomodo valeat. 790
Subuentionis, ſeu Adiutorij. 65
Succeſſionis filiorum illegitimorum. 110
Succeſſionis fratrum. 14
Succeſſionis in ſtirpes, vel in capita. 551
Succeſſionis inter aſcendentes, & deſcendentes. 15
Succeſſionis renunciationis. 30
Succeſſionis clericorum, & monachorum in feudo, necne. 890
Succeſſor prælati, an teneatur ſtare colono. 1007
Succeſſionis naturalium in feudo. coll. 1308
Succeſſionis ab inteſtato naturalis filij in duabus vncijs in bonis patris in defectum legitimorum. 1345
Stupri pœna. 1412
Summarijſſimi poſſeſſorij. 34
Supplicationis. 12
Suſpenſionis petitorij. 254
Suſpenſionis ordinantis clericum alienum ſine dimiſſoria proprij Epiſcopi. 885
Suſpictionis officialium cauſæ quo ordine, & qualiter examinanda, ac decidenda. 770
Suſpicionum in materia hæreſis. coll. 1101
Syndicatus officialium. 247

T

TAcite pupillaris admittendę contra matrem. 440
Temporis ad conficiendum inuentarium. 463
Temporis antiquitatis. 383
Temporis interponendæ appellationis. 276
Temporis patronis conceſſi ad præſentandum. 119

Temporum interſtitiorum in ordinibus iuxta Concil. Trident. coll. 576
Tempus a quo die currat. 428
Tempus data num attendatur. 476
Tempus delicti attenditur cum pœna infliguntur. 724
Tentantis aufugere a carceribus pœna. 543
Tertij venientis in cauſa. 106
Teſtamenti conditi a filiofamilias. coll. 444
Teſtamenti factio quibus prohibeatur. 346
Teſtamenti fratris inſtituentis turpem perſonam reſciſſionis. 675
Teſtamenti imperfecti. 230
Teſtamenti inofficioſi querelæ contra teſtamentum fratris turpem perſonam inſtituentis. 169
Teſtamenti primi per poſterior reuocandi. 333
Teſtamenti tempore peſtis conditi. coll. 324
Teſtamenti imperfecti inter liberos. 781
Teſtamenti, & codicillorum diſcriminum. 1187
Teſtator diſponat, & fiat lex cum ampliat. & limitat. 330
Teſtatoris verba ad tempus teſtamenti, an referenda. 546
Teſtes aduerſus inſtrumentum, an poſſint produci. 651
Teſtes de auditu non probant, cum ampliat. & limit, 327
Teſtes non citati non probant. 321
Teſtes in cauſa matrimoniali quales eſſe debeant. 1329
Teſtimonij conſanguineorum, & affinium in cauſa matrimoniali admittendi. 782
Teſti an credatur abſque iuramento. cum limitat. 263
Teſtibus quibus in caſibus non credatur. 279
Teſtimonij clerici contra laicum non recipiendi. 597
Teſtis an poſſit repetitis vicibus examinari. 234
Teſtis falſum deponentis excuſationum. 731
Teſtis in cauſa propria. 281. & 527
Teſtis vnicus non probat, cum limitat. 224
Teſtis nullus idoneus in cauſa propria. 1147
Teſtium iuramenti in eorum depoſitione. 919
Teſtium ſingularium. 1084
Teſtium torquendorum caſuum. coll. 1143
Teſtium ad perpetuam rei memoriam examinatorum. 692
Teſtium audientiæ. 228
Teſtium depoſitionis parte non citata. 595
Teſtium domeſticorum. 297
Teſtium falſum deponentium coram aliquo iudice. 243
Teſtium paritatis. 673
Teſtium receptionis parte non citata. 374
Teſtium receptionis poſt publicationem. 132
Teſtium repulſa. 10
Teſtium ſeptem adhibendorum in teſtamento. 229
Teſtium ſingularitatis. 127
Teſtium ſubornationis. 552
Teſtium variationis. 569
Temporis ad deliberandum. 939
Temporis antiqui. 1192
Tempus petenda reſtitutionis. 1036
Termini impugnandi ſcripturas. 847
Termini ad deliberandum litigantibus dandi. 1341
Termini dandi reo an deliberandum. 1342
Termini ad certiorandum concedendi procuratori rei. 1343

Ter-

Digitized by Google

Tertij ſuperuenientis in iudicio audiendi. 986
Tertij appellantis ad impediendam executionem ſententiæ. 1354
Tertiariarum, & Bizzocharum. coll. 1036
Theſauri inuenti in re empta dominij 1080
Theſſauri. 331
Tituli colorati. 457
Tituli exhibitionis. 607
Tituli iuſtificationis. 422
Tituli patrimonij, vel beneficij requirendi in promotione ad ſacros ordines priuilegiorum. 506
Tituli probationis in reuocandis attentatis. 336
Titulum ſuæ poſſeſſionis, an quis oſtendere teneatur. 61
Titulus oſtendendus beneficij, & de intruſione. 889
Tormentorum. 1375
Tortura remedium ſubſidiarium dicitur. 730
Tortura repeti non poteſt. 574
Torturæ. 129
Tortura ex proceſſu informatiuo. coll. 641
Trahentis aliquem in vetito examine. 570
Tranſactionis ſuper teſtamento. 388
Tranſitus ad arctiorem religionem. 521
Tranſlationis corporum ſanctorum. 640
Tranſmiſſionis hæreditatis. 462
Triremium. 262
Tutoris confeſſionis. 176
Tutoris adminiſtrationis abſque decreto prohibitæ. 1211
Tutelæ teſtamentariæ matris. 1215

V

V*Acantium fiſcalium, & priuatorum Principis.* 1161
Vacatio ſedis epiſcopalis vſquequo duret. 1325
Vacationis beneficij loci ex priuatione cauſarum. 991
Vacationis beneficij. 355
Vacationis beneficiorum pro conſecratione epiſcopi. 358
Variationis. 301
Variationis teſtium. 569
Vaſſallus quibus in caſibus feudo venit priuandus. 438
Velleiani. 295
Venationis per Baronem non prohibendæ. 1074
Vendens duobus, quis emptorum præferatur. 439
Vendicantium eandem rem. 619
Venditione generali, an veniant capellæ. 649
Venditionis ad corpus atque ad menſuram. 111
Venditoris de euictione ex denunciatione obligandi, & non alias. 867
Verba, an intelligenda de primo actu. 587
Verborum, & rerum ſignificationis. 1109
Verborum enunciatiuorum. 189
Veſtium reſtituendarum per vxorem ſoluto matrimonio. 273
Vicariorum. 143
Victus victori condemnatur in expenſis. 864 & 1275
Viduitatis conditionis. 35
Violentia probata per teſtes res ammiſſæ quomodo probentur. 405
Virium litterarum ad beneficia non facta mentione poſſeſſionis de facto beneficij in perſonam alterius, & effectus vacationis de facto. 1364
Viſitationis epiſcoporum ad eccleſias ſubiectas, ideſt, in diœceſi exiſtentes. 1228
Vitæ, & militiæ. 26
Vltima derogant ſuperioribus. 755

Vl-

Vltimarum valuntatum commutationis. 558
Vnionis beneficiorum eccleſiaſticorum, 720
Vocati plures in dubio, an intelligantur ſimul, vel ordine ſucceſſiuo. 718
Voluntas in maleficijs, an ſpectetur. 662
Votorum paritatis. 512
Vſufructuariorum. 320
Vſufructuarius an teneatur cauere de vtendo, & fruendo arbitrio boni viri, & eum declarat. 161
Vſurarij manifeſti. 356. & 1384
Vſurariorum atque illicitorum contractuum. 622
Vſurarum. 372
Vſurarum debitarum pro dote. 272
Vſura legatorum. 589
Vſura, & de regula prior in tempore potior in vſuris. 1438
Vtile per inutile non vitiatur, per illationes. 1246
Vxor quicquid acquirit in dubio ex bonis viri acquiſiuiſſe præſumitur. 190
Vxor ſequitur forum viri. 51
Vxoris appellatione, an veniat ſponſam. 538

FINIS.

Digitized by Google